

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΠΝΕ'

Τρίτη 9 Ιουνίου 2020

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Αναφορά στη δολοφονία του Αφροαμερικανού Τζορτζ Φλόουντ, σελ. 14154, 14157, 14163, 14164, 14174

2. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 14149, 14157, 14160, 14162, 14166, 14167, 14169, 14174, 14176, 14180, 14191, 14194, 14196, 14202, 14210, 14211, 14216, 14222, 14224, 14229

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ανακοίνωση του δελτίου επικαίρων ερωτήσεων της Τετάρτης 10 Ιουνίου 2020, σελ. 14154

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις», σελ. 14149

2. Αίτηση διεξαγωγής ονομαστικής ψηφοφορίας από τους Βουλευτές του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος επί της αρχής και επί των άρθρων 5, 9, 68, 73 και 82 του σχεδίου νόμου του Υπ. Παιδείας και Θρησκευμάτων, σελ. 14233

3. Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής:

Η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει την Έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας «Κύρωση της από 21-5-2020 τροποποίησης της 3-6-2019 Επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς για το έργο της από 6-9-18 Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωνοφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του ελληνικού δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της υγείας, που κυρώθηκε με τον ν. 4564/2018 (Α' 170) και άλλες διατάξεις για την αεροδιακομιδή ασθενών, σελ. 14176

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΑΒΔΕΛΑΣ Α.,	σελ. 14181 - 14206
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν.,	σελ. 14149 - 14165
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο.,	σελ. 14221 - 14233
ΜΠΟΥΡΑΣ Α.,	σελ. 14165 - 14181
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ.,	σελ. 14206 - 14221

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί της αναφοράς στη δολοφονία του Αφροαμερικανού Τζορτζ Φλόουντ:

ΔΕΛΗΣ Ι.,	σελ. 14157
ΛΙΒΑΝΟΣ Σ.,	σελ. 14207
ΜΑΚΡΗ Ζ.,	σελ. 14163
ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ Χ.,	σελ. 14164
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ.,	σελ. 14174
ΦΙΛΗΣ Ν.,	σελ. 14154

Β. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΒΔΕΛΑΣ Α.,	σελ. 14191, 14194, 14196, 14202
ΑΥΓΕΡΗ Θ.,	σελ. 14222
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β.,	σελ. 14180
ΒΛΑΧΟΣ Γ.,	σελ. 14174, 14176, 14196

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Κ.,	σελ. 14176
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Ν.,	σελ. 14149, 14157, 14160, 14162
ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ Χ.,	σελ. 14157
ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ Κ.,	σελ. 14220
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ Ο.,	σελ. 14222, 14224, 14229, 14233
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Δ.,	σελ. 14166, 14167
ΛΙΒΑΝΟΣ Σ.,	σελ. 14176, 14194
ΜΠΟΥΡΑΣ Α.,	σελ. 14166, 14167, 14169, 14174, 14176, 14180
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ.,	σελ. 14233
ΠΑΦΙΛΗΣ Α.,	σελ. 14176
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ.,	σελ. 14210, 14211, 14216
ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΣ Π.,	σελ. 14194
ΤΖΑΚΡΗ Θ.,	σελ. 14220
ΦΩΤΗΛΑΣ Ι.,	σελ. 14211

Γ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων:

ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ Ι.,	σελ. 14149, 14193, 14196
ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Σ.,	σελ. 14159
ΑΥΓΕΡΗ Θ.,	σελ. 14221, 14222
ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ Γ.,	σελ. 14191, 14193
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β.,	σελ. 14180
ΒΛΑΧΟΣ Γ.,	σελ. 14197
ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Κ.,	σελ. 14215, 14216
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ Χ.,	σελ. 14219
ΓΚΑΡΑ Α.,	σελ. 14199
ΓΚΙΟΚΑΣ Ι.,	σελ. 14211
ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Κ.,	σελ. 14182
ΔΕΛΗΣ Ι.,	σελ. 14157
ΔΙΓΓΑΛΑΚΗΣ Β.,	σελ. 14202, 14214
ΖΕΪΜΠΕΚ Χ.,	σελ. 14225
ΖΟΥΡΑΡΗΣ Κ.,	σελ. 14213
ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ Ι.,	σελ. 14232
ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ Χ.,	σελ. 14178, 14180
ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ Γ.,	σελ. 14217
ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ Κ.,	σελ. 14212, 14213
ΚΕΛΛΑΣ Χ.,	σελ. 14167
ΚΕΡΑΜΕΩΣ Ν.,	σελ. 14171, 14175, 14179, 14180, 14183, 14191
ΚΕΦΑΛΑ Μ.,	σελ. 14229
ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ Χ.,	σελ. 14154, 14156, 14157
ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ Κ.,	σελ. 14220
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Δ.,	σελ. 14165, 14166
ΚΩΤΣΗΡΑΣ Γ.,	σελ. 14226
ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ Μ.,	σελ. 14208
ΛΙΒΑΝΟΣ Σ.,	σελ. 14207
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Ι.,	σελ. 14169
ΜΑΚΡΗ Ζ.,	σελ. 14162
ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ Χ.,	σελ. 14163
ΜΑΝΤΑΣ Π.,	σελ. 14230
ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ Γ.,	σελ. 14206
ΜΠΟΥΜΠΑΣ Κ.,	σελ. 14197
ΜΠΟΥΤΣΙΚΑΚΗΣ Χ.,	σελ. 14218
ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Μ.,	σελ. 14174, 14175, 14191, 14211

ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Ι. ,	σελ. 14201
ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ Γ. ,	σελ. 14168
ΠΑΠΑΡΗΓΑ Α. ,	σελ. 14176
ΠΑΦΙΛΗΣ Α. ,	σελ. 14222, 14223
ΠΙΠΙΛΗ Φ. ,	σελ. 14214
ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ Θ. ,	σελ. 14205
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. ,	σελ. 14160
ΣΕΝΕΤΑΚΗΣ Μ. ,	σελ. 14199
ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΣ Π. ,	σελ. 14195, 14196
ΣΚΟΥΦΑ Ε. ,	σελ. 14209
ΣΤΕΦΑΝΑΔΗΣ Χ. ,	σελ. 14224
ΣΤΥΛΙΟΣ Γ. ,	σελ. 14216
ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ Ε. ,	σελ. 14169, 14171
ΣΥΡΙΓΟΣ Α. ,	σελ. 14231
ΤΑΡΑΝΤΙΛΗΣ Χ. ,	σελ. 14194
ΤΖΑΚΡΗ Θ. ,	σελ. 14227, 14229
ΤΖΟΥΦΗ Μ. ,	σελ. 14197, 14203, 14222
ΦΙΛΗΣ Ν. ,	σελ. 14151, 14154, 14197, 14205, 14207, 14211, 14213, 14222
ΦΩΤΗΛΑΣ Ι. ,	σελ. 14210, 14211
ΧΕΙΜΑΡΑΣ Θ. ,	σελ. 14164

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Θ' ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΒΟΥΛΗ

ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΠΝΕ'

Τρίτη 9 Ιουνίου 2020

Αθήνα, σήμερα στις 9 Ιουνίου 2020, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.15' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής, κ. **ΝΙΚΗΤΑ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της στις 4 Ιουνίου 2020, τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε δύο συνεδριάσεις. Στη σημερινή συνεδρίαση θα συζητηθεί και θα ψηφιστεί το νομοσχέδιο επί της αρχής. Στην αυριανή συνεδρίαση θα συζητηθούν και θα ψηφιστούν τα άρθρα του νομοσχεδίου ως μία ενότητα, καθώς και το σύνολο του νομοσχεδίου.

Στη σημερινή συζήτηση θα τοποθετηθούν οι εισηγητές και οι ειδικοί αγορητές επί δεκαπέντε λεπτά, οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι επί δώδεκα λεπτά, οι ομιλητές του καταλόγου επί επτά λεπτά και ο αρμόδιος Υπουργός επί δεκαοκτώ λεπτά, σύμφωνα με τα άρθρα 64, 96 και 97 του Κανονισμού της Βουλής.

Συνεπώς, προτείνω τα κόμματα να εκπροσωπηθούν κατ' αναλογία της κοινοβουλευτικής τους δύναμης με έναν κύκλο σαράντα ενός ομιλητών ως εξής: Είκοσι δύο ομιλητές από τη Νέα Δημοκρατία, δώδεκα ομιλητές από τον ΣΥΡΙΖΑ, τρεις ομιλητές από το Κίνημα Αλλαγή, δύο ομιλητές από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας και ένας ομιλητής από την Ελληνική Λύση και από το ΜέΡΑ25 αντίστοιχα. Ο χρόνος ομιλίας θα είναι, επίσης, επτά λεπτά.

Θέλω, επίσης, να σας ενημερώσω ότι θα εξαντληθεί σήμερα ο κατάλογος. Άρα, δεν μπαίνει όριο τότε σταματάμε το βράδυ. Εάν τηρήσουμε τους χρόνους μας, θα τελειώσουμε σε μία σχετικά λογική ώρα. Δεν θα υπάρξει, δηλαδή, μεταφορά ομιλητών για αύριο.

Επί της διαδικασίας, η οποία, εάν θυμάμαι καλά, ομοφώνως έγινε δεκτή στη Διάσκεψη των Προέδρων, συμφωνεί το Σώμα;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Το Σώμα συνεφώνησε.

Ξεκινάμε με τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, τον κ. Ιωάννη Ανδριανό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δύο είναι οι κύριες αντιμαχόμε-

νες προσεγγίσεις και φιλοσοφίες για το κρίσιμο ζήτημα της παιδείας, για το μέλλον και τον ρόλο του σχολείου στην πατρίδα μας. Η πρώτη είναι αυτή που αποτυπώνεται με σαφήνεια στις προβλέψεις του νομοσχεδίου που συζητάμε σήμερα, αλλά και πριν απ' αυτό, αποτυπώθηκε στο λεπτομερέστατο προεκλογικό πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας για την παιδεία, το οποίο εγκαίρως τέθηκε στην κρίση των πολιτών.

Η προσέγγιση αυτή βλέπει τη δημόσια παιδεία ως το σημαντικότερο εργαλείο που διαθέτουμε ως κοινωνία για τη διόρθωση των άδικων ανισοτήτων, ως το κλειδί που ανοίγει δρόμους δημιουργίας, προκοπής και ευτυχίας για τα παιδιά από κάθε γωνιά της πατρίδας μας και από κάθε κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο. Η προσέγγιση αυτή θέλει το δημόσιο σχολείο σύγχρονο και ποιοτικό, να προσφέρει πραγματική ολόπλευρη μόρφωση, αλλά και χρήσιμες δεξιότητες ζωής, να διαμορφώνει πολίτες ελεύθερους, υπεύθυνους και χρήσιμους στους συνανθρώπους τους και στο κοινωνικό σύνολο. Να καλλιεργεί την αρετή, να συνίσταται απ' ενός στη γνώση του ορθού και του λάθους, του καλού και του κακού και απ' ετέρου στο σθένος του χαρακτήρα να επιλέγει κανείς υπεύθυνα και συνειδητά τον πρώτο.

Η προσέγγιση, λοιπόν, αυτή θέλει το σχολείο να ενθαρρύνει, να αναγνωρίζει, να επιβραβεύει και να στηρίζει ενεργά την αγάπη της μάθησης, της σκληρής δουλειάς και της διάκρισης της αριστείας σε όποιο πεδίο τα ίδια τα παιδιά επιλέξουν -και τους αρμόζει- να συνδυάζει αρμονικά και δημιουργικά την τεράστια πολιτιστική παρακαταθήκη του ελληνικού πολιτισμού και των κλασικών γραμμάτων με τις γνώσεις, τα εργαλεία και τις βέλτιστες πρακτικές της σύγχρονης εποχής, χωρίς συμπλέγματα, φοβίες και ιδεοληπτικές αγκυλώσεις, αλλά με την αυτοπεποίθηση ότι η Ελλάδα μπορεί και οφείλει να αποτελεί φάρο παιδείας και πολιτισμού με ευρύτερη διεθνή ακτινοβολία.

Η δεύτερη αντιδιαμετρική προσέγγιση είναι αυτή που αποτυπώθηκε στην εκπαιδευτική πολιτική της απελθούσας κυβέρνησης, αλλά και στις θέσεις και τα επιχειρήματα των συναδέλφων της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης αυτές τις ημέρες. Είναι η προσέγγιση, που ως δημοκρατική υποχρέωση αντιλαμβάνεται, όχι την ενθάρρυνση της διάκρισης, αλλά την εξισωτική ισοπέδωση. Και αυτό, παρά το γεγονός ότι η εφαρμογή αυτής της θεώρησης στο δημόσιο σχολείο είναι ξεκάθαρο πως διευρύνει και δεν περιορίζει τις ανισότητες και το χάσμα με τις πλούσιες οικογένειες, οι οποίες με τον έναν ή τον άλλο τρόπο θα διασφαλίσουν ποιοτική εκπαίδευση για τα παιδιά τους. Είναι η προσέγγιση της ήσσονος προσπάθειας και της φοβικότητας. Η προσέγγιση που βαφτίζει «ρετινιά» την αριστεία, που απορρίπτει εξ αρχής κάθε συζήτηση για αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών, που θέλει την καθυστάθιση των πανεπιστημίων σε έναν ασφυκτικό

κεντρικό έλεγχο, που καταπνίγει κάθε πρωτοβουλία, αλλά και σε βίαιες και περιθωριακές μειονότητες, που καμμία σχέση δεν έχουν με την αποστολή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Είναι η προσέγγιση της στείρας και ιδεολογικής άρνησης.

Στο θέμα της εισαγωγής των Αγγλικών στο νηπιαγωγείο, για παράδειγμα, τι ακούσαμε από τον ΣΥΡΙΖΑ; Πρώτον, ότι είναι ένα μέτρο αντιπαιδαγωγικό και ότι κάτι αντίστοιχο εφαρμόζεται μόλις σε τρεις χώρες. Όταν η Υπουργός παρουσίασε έρευνες που καταδεικνύουν τα οφέλη από την επαφή των παιδιών με μια ξένη γλώσσα σ' αυτήν την ηλικία, αλλά και στοιχεία από το δίκτυο «ΕΥΡΥΔΙΚΗ», που δείχνουν ότι το μέτρο εφαρμόζεται πλέον με επιτυχία σε δεκατέσσερις χώρες, άρχισε η συνωμοσιολογία, ότι εξυπηρετούνται –ακούστε!– αμερικανικά συμφέροντα.

Πρόκειται για μια αλλοπρόσκληση διαδοχής θέσεων, που το μόνο που αποκαλύπτει είναι μια ιδεοληπτική, καταρχήν, απορριπτική διάθεση, όπως είναι σαφές ότι ανάμεσα σ' αυτές τις δύο προσεγγίσεις ελάχιστο περιθώριο συνεννόησης και συναίνεσης υπάρχει. Και αυτό είναι κρίμα, γιατί κατ' εξοχήν η εκπαίδευση πρέπει να είναι πεδίο σύνθεσης και πανεθνικής στρατηγικής.

Υπάρχει, όμως, και μια τρίτη, λιγότερο συστηματική, αλλά σημαντική προσέγγιση, αυτή των ανθρώπων της εκπαίδευσης αλλά και της ευρύτερης κοινωνίας, που ευλόγως ως έναν βαθμό αντιμετωπίζουν με δυσπιστία, επιφυλακτικότητα και καχυποψία κάθε αλλαγή, πρωτίστως γιατί το κράτος μας πολλές φορές αποδεικνύεται αναξιόπιστο, αλλά και ανίκανο να διασφαλίσει θετικό πρόσημο στις αλλαγές που νομοθετεί.

Απέναντι σ' αυτούς τους εκπαιδευτικούς, σ' αυτούς τους νέους ανθρώπους, σ' αυτούς τους γονείς η δική μας ευθύνη είναι ακόμα μεγαλύτερη. Εκεί το χρέος μας είναι διπλό: Αφ' ενός, βεβαίως, να διασφαλίσουμε έμπρακτα το θετικό πρόσημο των σημαντικών αλλαγών που περιέχει αυτό το νομοσχέδιο για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, για την ενίσχυση της διδασκαλίας των Αγγλικών, για την εισαγωγή των εργαστηρίων δεξιοτήτων, για τη βάση του «δέκα», για την τράπεζα θεμάτων, για το μάθημα, για την ενίσχυση των πρότυπων και πειραματικών, αφ' ετέρου όμως να λειτουργήσει ευρύτερα αυτό το νομοσχέδιο στην εφαρμογή του ως καταλύτης για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην κοινωνία μας, της οποίας εμπιστοσύνης η έλλειψη «δηλητηριάζει» και υπονομεύει κάθε προοπτική προόδου της πατρίδας μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό το νομοσχέδιο γνωστό εκ των προτέρων σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη τόσο ως προς την κεντρική του φιλοσοφία όσο και ως προς τις βασικές επιμέρους προβλέψεις του συζητήθηκε εκτενώς τόσο κατά τη φάση της δημόσιας διαβούλευσης όσο και κατά την επεξεργασία του στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Είναι ένα νομοσχέδιο με λογική από κάτω προς τα πάνω, που ξεκινά από το νηπιαγωγείο και φθάνει έως το πανεπιστήμιο, με βελτιωτικές αλλαγές, με άμεσο χαρακτήρα, όπου αυτό είναι εφικτό και αναγκαίο, αλλά και με αρκετό χρόνο προσαρμογής εκεί όπου αυτό απαιτείται, ώστε να μην ανατρέπονται σχεδιασμοί ζωής για τα παιδιά, τις οικογένειες και τους εκπαιδευτικούς.

Στην κατ' άρθρον δευτερολογία μου θα αναπτύξω λεπτομερικά τις αλλαγές που εισάγονται. Στον χρόνο που απομένει τώρα θα αναφερθώ κυρίως σε εκείνες τις προβλέψεις του νομοσχεδίου που αναδεικνύουν σαφέστερα την εσωτερική λογική και φιλοσοφία που το διέπουν.

Με το πρώτο μέρος του νομοσχεδίου εισάγονται πιλοτικά τα εργαστήρια δεξιοτήτων από το νηπιαγωγείο μέχρι και το γυμνάσιο, με τέσσερις θεματικούς κύκλους: Ευ ζην, περιβάλλον, κοινωνική ενσυναίσθηση και ευθύνη, δημιουργική σκέψη και πρωτοβουλία και επιμέρους θεματικές, που αφορούν τον εθελοντισμό, την οικολογική συνείδηση, την οδική ασφάλεια, την πρόληψη από εξαρτήσεις, τον αλληλοσεβασμό και τη διαφορετικότητα, αλλά και την επιχειρηματικότητα, τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, τη ρομποτική και τις νέες τεχνολογίες.

Εκεί όπου δεν τόλμησε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, τολμά η σημερινή Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και του Κυριάκου Μητσοτάκη, παρέχοντας στα παιδιά σημαντικές ήπιες δεξιότητες με τρόπο επιστημονικά και παιδαγωγικό, με συστηματικότητα και πρόγραμμα.

Ακόμη εισάγεται η εξοικείωση των παιδιών του νηπιαγωγείου με στοιχεία της Αγγλικής και ενισχύεται η διδασκαλία της Αγγλικής στα δημοτικά, όπως ενισχύεται συνολικά και η διδασκαλία της Πληροφορικής, των Κλασικών Γραμμάτων και της Φυσικής Αγωγής. Πρόκειται για ένα μέτρο, που, όπως θα καταδειχθεί σύντομα και στην εκπαιδευτική πράξη, μόνο θετικά αποτελέσματα μπορεί να έχει.

Στο γυμνάσιο αυξάνονται σε επτά από τέσσερα τα γραπτά εξεταζόμενα μαθήματα, ορίζεται η βάση του «δέκα» ή μέσος όρος του «δεκατρία» για την προαγωγή και την απόλυση των μαθητών. Τίθεται όριο τεσσάρων μαθημάτων προς επανεξέταση τον Σεπτέμβριο και καταργείται η δεύτερη εξεταστική του Ιουνίου, ενώ επανέρχεται η αναγραφή του χαρακτηρισμού της διαγωγής στους τίτλους σπουδών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι προβλέψεις αυτές έχουν ως στόχο τη σταδιακή απομάκρυνση από τη λογική της ήσσονος προσπάθειας, την ενίσχυση της δομής και του προσανατολισμού του εκπαιδευτικού προγράμματος και κυρίως και πρωτίστως την αμεσότερη σύνδεση των πράξεων, των επιλογών και των συνεπειών τους στη συνείδηση του παιδιού, κάτι που δεν επιτυγχάνεται αποτελεσματικά σε ένα περιβάλλον υπερβολικής χαλαρότητας, που υπονομεύει την αναγκαιότητα για τη ζωή του αουριανού ενήλικα καλλιέργεια της προσωπικής υπευθυνότητας.

Στο λύκειο θεσμοθετείται εκ νέου η τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας και αναπροσαρμόζεται το σύστημα εισαγωγής στα πανεπιστήμια, με τη μείωση των ομάδων προσανατολισμού από τέσσερις σε τρεις, την επαναφορά των συντελεστών βαρύτητας σε δύο μαθήματα ανά επιστημονικό πεδίο, την επαναφορά των Λατινικών στα εξεταζόμενα μαθήματα της ομάδας προσανατολισμού ανθρωπιστικών σπουδών αλλά και την εισαγωγή του «κόντρα» μαθήματος των Μαθηματικών και της Ιστορίας ανάλογα με την ομάδα προσανατολισμού. Έτσι ενισχύεται ο ρόλος του λυκείου ως αυτόνομης βαθμίδας σφαιρικής μόρφωσης και καλλιέργειας και διαμορφώνεται ένα κοινό και συνεκτικό πλαίσιο κάλυψης της ύλης και αντικειμενικής αξιολόγησης. Παράλληλα, είναι ιδιαίτερα θετικό ότι δρομολογείται από το ΙΕΠ η διαμόρφωση νέων προγραμμάτων σπουδών και η σύνταξη νέων βιβλίων για όλες τις βαθμίδες του σχολείου, με έμφαση στην ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων, τη χρήση πολλαπλών πηγών και συγκριτικής ανάλυσης, καθώς και την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας.

Σε ό,τι αφορά τα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία, αυτά τα πολύτιμα εργαλεία για την ενθάρρυνση της αριστείας και το μπλόκισμα όλων των δημοσίων σχολείων με καινοτόμες πρακτικές, το νομοσχέδιο κινείται αποφασιστικά στην κατεύθυνση της ενίσχυσης και της επέκτασής τους, με την πεποίθηση ότι όσο περισσότερες ευκαιρίες διάκρισης, αριστείας και προκοπής δώσουμε στα παιδιά μας, σε οποιοδήποτε πεδίο και αντικείμενο επιλέξουν και τους ταιριάζει, τόσο καλύτερα και για τα ίδια και για την κοινωνία μας συνολικά. Γι' αυτό και έχει ιδιαίτερη σημασία και συμβολισμό η στρατηγική επιλογή της Κυβέρνησης να ξεκινήσει από τη δυτική Αττική η επέκταση των πρότυπων και των πειραματικών, των κατά ΣΥΡΙΖΑ «σχολείων της ελίτ».

Σημαντικές είναι ακόμα οι προβλέψεις του νομοσχεδίου που αποσκοπούν στην ουσιαστική ενίσχυση της ελληνόγλωσσας εκπαίδευσης στο εξωτερικό, την αποτελεσματικότερη κάλυψη των κενών και την παροχή κινήτρων στους εκπαιδευτικούς.

Σε ό,τι αφορά τον προγραμματισμό και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, όπως ακριβώς είχαμε δεσμευτεί προεκλογικά ενώπιον των πολιτών, θεσμοθετείται ένα νέο πλαίσιο για την αξιολόγηση, που περιλαμβάνει τόσο την εσωτερική αξιολόγηση, στο επίπεδο της σχολικής μονάδας, όσο και την εξωτερική αξιολόγηση από το οικείο ΠΕΚΕΣ, με τον ενεργό ρόλο βεβαίως του ΙΕΠ και της Αρχής Διασφάλισης της Ποιότητας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Είναι μια απολύτως ώριμη, δίκαιη και αναγκαία μεταρρύθμιση, που αναγνωρίζει και αναδεικνύει την προσωπική υπευθυνότητα του εκπαιδευτικού, την αυτονομία της σχολικής μονάδας και διασφαλίζει τις προϋποθέσεις για τη διαρκή ενίσχυση της ποιότητας εκπαίδευσης που παρέχει το δημόσιο σχολείο. Και είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την υπογράμμιση αυτού του χαρακτήρα του μέτρου και της στόχευσής του να μην λειτουργήσει τιμωρητικά, αλλά ως αποτε-

λεσματικό εργαλείο στα χέρια της εκπαιδευτικής κοινότητας για το καλό της εκπαιδευτικής διαδικασίας συνολικά το γεγονός ότι συνοδεύεται από ουσιαστικές δυνατότητες διαρκούς περαιτέρω επιμόρφωσης και κατάρτισης για τους εκπαιδευτικούς όλων των βαθμίδων.

Ιδιαίτερα θέλω επίσης να σταθώ στον νέο θεσμό των συμβούλων σχολικής ζωής στις σχολικές μονάδες, οι οποίοι θα παρεμβαίνουν, θα καθοδηγούν και θα επιμορφώνουν γονείς και κηδεμόνες για ζητήματα όπως η διαχείριση κρίσεων, η πρόληψη και η αντιμετώπιση ακραίων συμπεριφορών, οι μαθησιακές δυσκολίες, καθώς και στις προβλέψεις για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού. Απέναντι σ' αυτό το υπαρκτό πρόβλημα ενισχύεται ουσιαστικά η εργαλειοθήκη, τα μέσα και οι δυνατότητες που ο εκπαιδευτικός έχει στη διάθεσή του για να παρεμβαίνει αποτελεσματικά, τόσο για την προστασία των εκφοβιζομένων αλλά όσο και για την αλλαγή της συμπεριφοράς των εκφοβιστών.

Απαραίτητες είναι επίσης οι ρυθμίσεις του νομοσχεδίου που αποσκοπούν στην αποτελεσματικότερη κάλυψη των κενών σε εκπαιδευτικούς, ιδίως σε δυσπρόσιτες περιοχές, και περιλαμβάνουν τη διπλή μοριοδότηση, τη διετή διάρκεια ισχύος των πινάκων κατάταξης αλλά και τις ποινές αποκλεισμού σε εκπαιδευτικούς που δεν αναλαμβάνουν υπηρεσία σε σχολεία των περιοχών που έχουν επιλέξει. Όπως επεσήμανα και στην επιτροπή, ακόμα και σε περιοχές μικρής σχετικά χιλιομετρικής απόστασης από την πρωτεύουσα, όπως για παράδειγμα σε ορεινές περιοχές της Αργολίδας, είναι συχνό το φαινόμενο να υπάρχουν επί μήνες κενά στα σχολεία, ακόμη και για μαθήματα στα οποία τα παιδιά θα εξεταστούν για την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτές οι ρυθμίσεις συνεπώς, όπως και οι προβλέψεις που αφορούν τους διορισμούς στην ειδική αγωγή, όπως ήδη προχωρά η διαδικασία για την ολοκλήρωση της πρόσληψης των τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων εκπαιδευτικών, ενώ έχουν αναρτηθεί οι πίνακες για πάνω από χίλιους σαράντα εκπαιδευτικούς και βοηθητικό προσωπικό ειδικής αγωγής, απαντούν θεσμικά σε αυτό το υπαρκτό πρόβλημα, που εμποδίζει την έμπρακτη κατοχύρωση της ανταγωνιστικής επιταγής για ισότιμη πρόσβαση όλων των μαθητών στο αγαθό της εκπαίδευσης.

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, τέλος, οι προβλέψεις του νομοσχεδίου υπηρετούν το διακηρυγμένο μας όραμα για ένα πανεπιστήμιο με ενισχυμένη αυτονομία, εξωστρέφεια και δυναμισμό, που μπορεί να επιτελεί την αποστολή του απρόσκοπτα, απαλλαγμένο από ιδεοληψίες και εξωγενείς, αθέμιτες παρεμβάσεις. Ανάμεσα στις προβλέψεις αυτές υπογραμμίζω τη δυνατότητα αυτόνομης ίδρυσης ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων, κοινών και διπλών προγραμμάτων μεταξύ ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων, καθώς και θερινών προγραμμάτων, τον εξορθολογισμό του πλαισίου των μετεγγραφών, με την εισαγωγή του ακαδημαϊκού κριτηρίου και την ενίσχυση των πολυμελών οικογενειών αλλά και τον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας ανάδειξης των πρυτανικών αρχών, με τρόπο που ενισχύει τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την πανεπιστημιακή αυτονομία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως υπογράμμισα και κατά την επεξεργασία του νομοσχεδίου στην επιτροπή, τις προηγούμενες εβδομάδες, δάσκαλοι και καθηγητές, μαθητές και σπουδαστές και οι οικογένειές τους, η εκπαιδευτική μας κοινότητα, από το νηπιαγωγείο έως το πανεπιστήμιο, έδωσαν σε όλους μας ένα καλό μάθημα ευσυνειδησίας, ποιότητας και αισιοδοξίας. Μέσα στις έκακτες αυτές συνθήκες προσαρμόστηκαν τάχιστα στις ανάγκες της συγκυρίας, έμαθαν να χειρίζονται αποτελεσματικά και δημιουργικά νέα εργαλεία, κράτησαν την εκπαιδευτική διαδικασία ζωντανή, παρά την καραντίνα, και έστειλαν το μήνυμα ότι από αυτή τη δοκιμασία θα βγούμε νικητές. Οφείλουμε λοιπόν, απέναντι σε αυτούς τους εκπαιδευτικούς, απέναντι σ' αυτά τα παιδιά και τους νέους ανθρώπους, που αυτές τις μέρες προσπαθούν διπλά, χωρίς να χάνουν το κουράγιο, το κέφι και την αισιοδοξία τους, απέναντι στην ελληνική οικογένεια, που για μια ακόμη φορά άντεξε στα δύσκολα, να διασφαλίσουμε όλες τις θεσμικές, υλικές και ηθικές προϋποθέσεις, ώστε η παιδεία μας να γίνει ακόμη καλύτερη, ακόμα πιο ποιότητα, πιο ανταγωνιστική. Την εκπαιδευτική πραγματικότητα της πατρίδας μας την εκφρά-

ζουν αυτοί οι πολλοί, υπαρκτοί και σημαντικοί πυρήνες ποιότητας και αριστείας, που υπάρχουν σε κάθε νηπιαγωγείο, σε κάθε σχολείο, σε κάθε πανεπιστήμιο και περιμένουν χρόνια τώρα την αναγνώριση, την ενθάρρυνση, τη στήριξη, τη διασύνδεσή τους, την ανάδειξή τους σε πρότυπο έμπνευσης και παραδειγματισμού.

Εμείς σ' αυτήν την πλευρά επιλέγουμε να είμαστε και το αίτημα που εξέφρασε τις τελευταίες μέρες μια μικρή ομάδα φοιτητών να περάσουν τα μαθήματα του εξαμήνου χωρίς εξετάσεις λόγω κορωνοϊού το βλέπουμε, όπως και η συντριπτική πλειονότητα των νέων ανθρώπων που αυτές τις ημέρες ανυπομονούσαν να γυρίσουν στο σχολείο, ως ένα απλό αστείο. Δεν το αναδεικνύουμε όπως κάνει η Αξιωματική Αντιπολίτευση σε κεντρικό άξονα της προσέγγισής μας προς την παιδεία.

Θέλουμε ένα σχολείο δημιουργίας και δυναμισμού, πρωτοβουλίας και ευθύνης, ένα σχολείο σύγχρονο και ποιοτικό που θα παραινεί τα παιδιά μας να γίνονται κάθε μέρα και καλύτερα στη γνώση και στην αρετή, ένα σχολείο που θα αντανάκλα την αποφασιστικότητά μας να ενισχυθεί η ταυτότητα της πατρίδας μας που αναγεννήθηκε διακόσια χρόνια πριν με την αποστολή να αποτελέσει φάρο παιδείας και πολιτισμού για την ανθρωπότητα. Αυτό το σχολείο, λοιπόν, το φέρνουμε ένα βήμα πιο κοντά με το νομοσχέδιο αυτό, το οποίο και σας καλώ να υπερψηφίσετε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Τον λόγο έχει ο γενικός εισηγητής από τον ΣΥΡΙΖΑ, ο συνάδελφος κ. Νικόλαος Φίλης.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μεγάλη τιμή για έναν Βουλευτή της Αριστεράς να μιλάει σήμερα στη Βουλή εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ σε αυτή την ιστορική στιγμή για όλον τον κόσμο, με φόντο όλα αυτά που ζούμε, με αφορμή την άγρια ρατσιστική δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ, με τις συγκλονιστικές κινητοποιήσεις στις ΗΠΑ, στη μητρόπολη του καπιταλισμού, που επεκτείνονται ραγδαία σε όλον τον κόσμο. Πρόκειται για έναν παγκόσμιο ξεσηκωμό εναντίον των φυλετικών διακρίσεων που συμπλέκεται με κινήματα εναντίον των πάσης φύσεως διακρίσεων και ανισοτήτων. Στέλνουμε από αυτή εδώ την Αίθουσα, τον ναό της δημοκρατίας, θερμό αγωνιστικό χαιρετισμό στους εξεγερμένους όπου γης και ταυτόχρονα, θυμόμαστε και τιμούμε τους δικούς μας νεκρούς που έπεσαν θύματα της ρατσιστικής βίας, της ακροδεξιάς μισαλλοδοξίας και της δολοφονικής αστυνομικής καταστολής. Φλόιντ, Φύσσας, Λουκμάν, Γρηγορόπουλος, Τζουλιάνι, Καλτεζάς και τόσοι άλλοι είναι οι νεκροί μας, που πότισαν με τη ζωή τους το δέντρο της δημοκρατίας, της αξιοπρέπειας και της ανθρωπιάς.

Είμαστε υπερήφανοι για τη συμμετοχή της χώρας μας και ειδικά της νεολαίας στις κινητοποιήσεις εκατομμυρίων ανθρώπων σε όλον τον πλανήτη. Το απόγευμα, όταν εμείς θα δίνουμε τη μάχη να μην περάσει αυτό το νομοσχέδιο, που οι διατάξεις του είναι διαποτισμένες από ένα είδος κοινωνικού πολέμου εναντίον της μεγάλης πλειοψηφίας της νέας γενιάς και από λογικές που απωθούν σε ένα ιδιότυπο απαρτχάιντ διακρίσεων και ανισοτήτων τα παιδιά των κατώτερων τάξεων, χιλιάδες πολίτες θα διαδηλώνουν με σύνθημα «καμμία ειρήνη χωρίς δικαιοσύνη» στην Ελλάδα, στην Ευρώπη, στις Ηνωμένες Πολιτείες, στον κόσμο ολόκληρο.

Βλέπετε, κύριοι συνάδελφοι, η πανδημία που πολλοί την είδαν ως τη μεγάλη ευκαιρία να εγκαθιδρυσουν παντού την βιοπολιτική του φόβου, του ελέγχου των σωμάτων και των συνειδησεων των ανθρώπων και να οδηγήσουν την κοινωνική εξέλιξη πίσω, στον αντιδημοκρατικό κατήφορο διακυβέρνησης από αθέατες αυταρχικές εξουσίες και κλειστά κυκλώματα «ειδικών», με προνομακές σχέσεις με τις ελίτ του πλούτου και της παραδοσιακής πολιτικής, συναντά επιτέλους εμπόδια. Ο πλανήτης θέλει να ανασάνει και να μην συνθλιβεί από το βάρος της καπιταλιστικής βαρβαρότητας, της κλιματικής κρίσης, τις νέες καταστροφικές για την κοινωνική συνοχή και το κοινωνικό κράτος μορφές εξ αποστάσεως εργασίας, με τον τηλεεργαζόμενο να στερείται βασικών εργασιακών δικαιωμάτων και να είναι εικοσιτέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο στη διάθεση του εργοδότη. Οι κοινωνίες συνειδητοποιούν τι ση-

μαίνει, για παράδειγμα, στην Αμερική των σαράντα ενός εκατομμυρίων ανέργων μία δράκα δισεκατομμυριούχων να αυξάνει μέσα στην πανδημία την περιουσία της κατά 500 δισεκατομμύρια δολάρια.

Αλήθεια, κυρία Κεραμέως, πού θα πάνε σχολείο τα παιδιά των χιλιάδων αναγνωρισμένων προσφύγων, που ο κ. Μηταράκης πετάει έξω από τα camps και τα διαμερίσματα; Αυτοί είναι οι δικοί μας Τζον Φλόιντ, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, με την μπότα των Υπουργών σας κάθε μέρα στο λαιμό τους. Αφήστε τους να ανασάνουν. Αποσύρете αμέσως τις αποφάσεις σας στο προσφυγικό που λιντσάρουν τη ζωή χιλιάδων αθώων ανθρώπων και καταδικάζονται από διεθνείς και ευρωπαϊκούς θεσμούς ακόμη και για διαφθορά, με αφορμή υπερκοστολογήσεις αλλά και μυστικά κονδύλια και αθρόες προσλήψεις στο Υπουργείο του κ. Μηταράκη. Τα διαβάζετε στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» ή όχι;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουν σημασία αυτές οι αναφορές στις παγκόσμιες εντάσεις και ανισότητες, όταν συζητούμε σήμερα για την παιδεία, θα διερωτηθείτε. Έχουν και παραέχουν, γιατί ειδικά στον χώρο της παιδείας έχει επιλέξει ο νεοφιλελευθρισμός να εγχαράξει ως φυσική εξέλιξη τη διαιώνιση των ανισοτήτων και να δημιουργήσει το σχολείο της αγοράς, με τους μαθητές στον ρόλο των πελατών, όπως είχε υποστηρίξει ο σημερινός Πρωθυπουργός. Ήταν ο ίδιος που είχε πει ότι οι ανισότητες είναι φυσικό φαινόμενο. Είχε πει χαρακτηριστικά ο κ. Μητσotάκης «Δεν τρέφω αυταπάτες για μια κοινωνία χωρίς ανισότητες». Κάτι τέτοιο είναι αντίθετο στην ανθρώπινη φύση και όσοι το επιχείρησαν, καταστρατήγησαν τελικά την ίδια τη δημοκρατία και τα ατομικά δικαιώματα.

Στην εκπαίδευση και το μέλλον της νέας γενιάς συγκρούονται διαφορετικά πολιτικά σχέδια. Ο αποκλεισμός ή η συμπερίληψη; Η γιγάντωση των ανισοτήτων μέσω της εκπαίδευσης ή το σχολείο της ισότητας και της ποιότητας ζωής; Άριστα σχολεία για όλους ή σχολεία για τους υποτιθέμενους αρίστους; Ανταγωνισμός ή συνεργατικότητα; Αυταρχικό μοντέλο ή δημοκρατικό σχολείο που προετοιμάζει συνειδητούς και υπεύθυνους πολίτες; Θα τα δούμε όλα αυτά ανάγλυφα στη συνέχεια επί των ρυθμίσεων του νομοσχεδίου με τον ψευδώνυμο τίτλο: «Αναβάθμιση των Σχολείων και άλλες διατάξεις».

Πριν περάσω στην ουσία, θέλω να κάνω μία ειδική μνεία σε μια σημαντική πράξη της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ. Ήταν πριν πέντε χρόνια ακριβώς, στις 8 Ιουνίου του 2015, που δημοσιεύτηκε το ΦΕΚ με την υπογραφή του Τάσου Κουράκη, τότε Αναπληρωτή Υπουργού Παιδείας, που επανέφερε στην εκπαίδευση τους δύο χιλιάδες επτακόσιους εκπαιδευτικούς των ΕΠΑΛ που είχαν κριθεί διαθέσιμοι στα ανοικτά, το 2013 από τον κ. Αρβανιτόπουλο και τον κ. Μητσotάκη, Υπουργό τότε Διοικητικής Μεταρρύθμισης, μία από τις πιο φωτεινές στιγμές του ΣΥΡΙΖΑ, μία από τις πιο ντροπιαστικές σελίδες για την παράταξη της Νέας Δημοκρατίας και τον κ. Μητσotάκη προσωπικά. Θα καταθέσω για τα Πρακτικά τη συγκεκριμένη απόφαση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καμμία μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση δεν μπορεί να γίνει χωρίς διάλογο μεταξύ των πολιτικών κομμάτων και συναίνεση με τους εκπαιδευτικούς. Η Υπουργός Παιδείας αποφεύγει και τα δύο. Αφήνει ακόμα αναπάντητες ερωτήσεις του ΣΥΡΙΖΑ και των κομμάτων της Αντιπολίτευσης, δείγμα του ότι περιφρονεί το Κοινοβούλιο. Έχει υποβαθμίσει τη λειτουργία της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής στη διαβούλευση για το παρόν νομοσχέδιο. Υπήρξαν, μάλιστα, χιλιάδες αρνητικά σχόλια, που όμως η Υπουργός τα αγνόησε, πλην ενός, των γονέων των πρότυπων σχολείων. Υπουργός Παιδείας σε καραντίνα από την κοινωνία, τα κόμματα, τον εκπαιδευτικό κόσμο. Υπουργός ιδιωτικών κολεγίων, μεγαλοσχολάρχων, μεγαλοφροντιστών και εκκλησιαστικών παραγόντων. Και εσχάτως, Υπουργός καμερών και εκατοντάδων χιλιάδων απουσιών στα ανοικτά, αλλά άδεια από μαθητές σχολεία, ειδικά στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Διάλυση του σχολείου για χάρη μιας σκηνοθετημένης επιστροφής στην κανονικότητα.

Αλήθεια, κυρία Κεραμέως, πότε θα απαντήσετε στις πληροφορίες που γράφτηκαν στον φιλικό σας Τύπο ότι ήσασταν αντίθετη στο κλείσιμο των σχολείων τον Μάρτιο με την καραντίνα; Το επιβεβαιώνετε ή το αρνείστε; Γιατί μέχρι στιγμής, τόσες ημέρες, δεν

το έχετε διαψεύσει; Χρωστάτε μία υπεύθυνη τοποθέτηση στους γονείς που αγωνιούσαν και αγωνιούν.

Υπουργός και προστάτης της αμερικανικής εταιρείας «CISCO» η κ. Κεραμέως, στην οποία παρέδωσε τη λεγόμενη «σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση». Δυστυχώς, δεν έλαβε υπ' όψιν της τον κίνδυνο των προσωπικών δεδομένων, με διάπλαρα ανοιχτά τα ψηφιακά πορτοπαράθυρα του Υπουργείου σε κάθε πιθανό εισβολέα. Διαβάσατε μήπως την ανακοίνωση της γενικής συνέλευσης των προέδρων της ΟΛΜΕ, η οποία ελήφθη προχθές; Διαβάστε την και θα καταλάβετε τι ακριβώς έχετε κάνει.

Προφανώς θα έχετε δει και τη διαφημιστική καμπάνια στο Υπουργείο σας. Υπάρχει εμπορική διαφημιστική καμπάνια μέσα την ιστοσελίδα του Υπουργείου Παιδείας που συμπεριλαμβάνει το μέσω απευθείας ανάθεσης παραχθέν ψηφιακό υλικό του «Μαθαίνοντας στο σπίτι». Θα καταθέσω για τα Πρακτικά τα δύο αυτά στοιχεία και για την καμπάνια αυτή και για την απόφαση των προέδρων των ΟΛΜΕ.

Με όλη αυτή την προϊστορία η κυρία Υπουργός φέρνει εν μέσω πανδημίας και ανησυχητικής έξαρσης των κρουσμάτων το τελευταίο πενήνήμερο το νομοσχέδιό της με γύμνια επιχειρημάτων. Ξεχνάει τη μεγάλη πλειοψηφία των παιδιών και ασχολείται με λίγους. Ξεχνάει τα ενενήντα χιλιάδες παιδιά της ειδικής αγωγής -κουβέντα στο νομοσχέδιο!-, τα εκατό χιλιάδες παιδιά της τεχνικής εκπαίδευσης -κουβέντα στο νομοσχέδιο!-, τα εκατοντάδες χιλιάδες παιδιά των χιλιάδων σχολικών μονάδων. Ασχολείται μόνο με ένα μικρό κομμάτι της εκπαίδευσης; τα πρότυπα, τα πειραματικά και τα ξενόγλωσσα προγράμματα των πανεπιστημίων. Ώδινεν όρος και έτεκε μυν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο διαπνέεται από αυταρχισμό εις βάρος των εκπαιδευτικών και των μαθητών. Συνιστά αναρχισμό και επικίνδυνη οπισθοδρόμηση η αναγραφή και πάλι της διαγωγής στα απολυτήρια. Η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής θέτει ζήτημα προσωπικών δεδομένων, ενώ σημειώνεται ότι με την αναγραφή της διαγωγής δημιουργούνται συνθήκες στιγματισμού των αποφοίτων στο διηνεκές. Η διαγωγή δεν σβήνεται από τα απολυτήρια, όπου αντίθετα συμβαίνει με το ποινικό μητρώο. Η διαγωγή χαρακτηρίζει τη σχολική ζωή ενός παιδιού και είναι παράλογο να τον συνοδεύει σε όλη του τη ζωή ως ενήλικα. Το απολυτήριο είναι τίτλος σπουδών για να βρει δουλειά. Είναι προφανές ότι πρόκειται για σκοταδιστική, προκλητική ρύθμιση.

Ποιοι ειδικοί σας το ζήτησαν; Δεν γνωρίζετε ότι θα καταπέσει η ρύθμιση αυτή στο Συμβούλιο της Επικρατείας; Έχετε ρωτήσει τη γνώμη της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων; Δεν σας ενδιαφέρει τι θα συμβεί μετά από δύο-τρία χρόνια; Δίνετε μάχη για να εντυπωσιάσετε ένα ακραία συντηρητικό εκλογικό κοινό. Προσέξτε, γιατί με τη στάση σας αυτή έχετε, όχι απλώς κοσμία, αλλά επίμεμπτη πολιτική συμπεριφορά.

ΕΠΑΛ. Αποσύρατε τη ρατσιστική διάταξη, με την οποία πετούσατε έξω το 40% των μαθητών, όσους ήταν άνω των δεκαεπτά ετών. Σκοπεύετε να την επαναφέρετε; Στόχος αυτής της διάταξης ήταν να ενισχύσετε με πελατεία τα ιδιωτικά ΙΕΚ, τα vouchers στους ιδιώτες, όπως με τα σκόιλ-ελικτικού.

Λατινικά versus Κοινωνιολογία. Καταλαβαίνουμε την αξία των κλασικών σπουδών και τη διδασκαλία των Λατινικών, αλλά με σύγχρονο και όχι απαρχαιωμένο και βαρετό τρόπο. Η γνώση τους είναι αναγκαία για τα παιδιά που θέλουν να ακολουθήσουν Φιλολογία, Ιστορία, Αρχαιολογία. Γι' αυτό, άλλωστε, πάντοτε διδάσκονταν και διδάσκονται στο λύκειο. Είναι αναγκαία η γνώση τους για όλα τα παιδιά. Γι' αυτό, και το μάθημα αυτό είναι μάθημα γενικής παιδείας στην εκπαίδευση.

Τα Λατινικά, όμως, δεν αφορούν το σύνολο των παιδιών της θεωρητικής κατεύθυνσης. Τα παιδιά που θέλουν να σπουδάσουν άλλες θεωρητικές επιστήμες, Διεθνείς Σπουδές, Κοινωνιολογία, Ψυχολογία, πρέπει να διδαχθούν και να εξεταστούν στο μάθημα της Κοινωνιολογίας και όχι των Λατινικών.

Η «μάχη» που δίνεται υπέρ των Λατινικών και κατά της Κοινωνιολογίας έχει συμβολικό χαρακτήρα. Είναι ένα μήνυμα από το σκοτεινό παρελθόν και θυμίζει τα «φαντάσματα» που είχαν εναντιωθεί πριν από μισό αιώνα στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση Παπανούτσου.

Επίσης, προχωρείτε, όπως πληροφορούμαι, στην κατάργηση και άλλων βιβλίων και μαθημάτων κοινωνικών επιστημών στα λύκεια, όπως για τη Β' Λυκείου το βιβλίο που αφορά τον Σύγχρονο Κόσμο. Τόσος εκσυγχρονισμός!

Κάποιος Υπουργός είπε ότι η Κοινωνιολογία είναι αριστερό μάθημα και τα Λατινικά δεξιό μάθημα. Μπούρδες, δηλαδή. Αν το άκουγε ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ο πρώτος πανεπιστημιακός δάσκαλος Κοινωνιολογίας στην Ελλάδα, θα του έλεγε: «Άδωνι, τι είναι αυτά που λες;». Γλίτωσε, όμως.

Ποιος σας συνέστησε να διασπάσετε τον ενιαίο τύπο ολοήμερων νηπιαγωγείων που καθιέρωσε ο ΣΥΡΙΖΑ, βάζοντας τα Αγγλικά εμβόλιμα στο πρόγραμμα, κάτι που οδήγησε το σύνολο των νηπιαγωγείων, αλλά και τους είκοσι οκτώ προέδρους παιδαγωγικών τμημάτων της χώρας να σας επικρίνουν για τη σχολειοποίηση του νηπιαγωγείου, που δημιουργεί πλείστα όσα μαθησιακά και λειτουργικά προβλήματα, αφού δείχνετε να αγνοείτε τον μεγάλο σχετικά αριθμό παιδιών που δεν έχουν μητρική γλώσσα τα ελληνικά, αλλά και τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, που το τελευταίο που ενδιαφέρει σε αυτές τις ηλικίες είναι η εκμάθηση αγγλικών;

Το ενδιαφέρον σας για την ξενόγλωσση εκπαίδευση αποτυπώθηκε ξεκάθαρα και στα νηπιαγωγεία της μειονότητας της Θράκης, όπου, υποκύπτοντας σε εθνικιστικές πιέσεις, καταργήσατε τον πετυχημένο θεσμό των νηπιαγωγείων με βοηθούς που γνωρίζουν την τουρκική και την πομακική γλώσσα, όπως είχε καθιερώσει ο ΣΥΡΙΖΑ.

Παραθέσατε πίνακα από την «ΕΥΡΙΔΙΚΗ» για δεκατέσσερις χώρες που έχουν θεσπίσει τη διδασκαλία ξένης γλώσσας, όχι κατ' ανάγκην Αγγλικών. Στις μικρές ηλικίες περιλαμβάνονται, όμως, και τα έξι έτη. Διαβάστε καλύτερα τον πίνακα. Αποκρύψατε, όμως, την επεξήγηση σε πίνακα της «ΕΥΡΙΔΙΚΗΣ», σελίδα 99 της έκθεσης, που αναφέρει ότι τις περισσότερες από τις δεκατέσσερις χώρες η ξένη γλώσσα διδάσκεται στα older children, δηλαδή στα μεγαλύτερα παιδιά των έξι ετών, που αντιστοιχούν στη δική μας Α' Δημοτικού. Σε άλλα σχολεία έξι ετών είναι νηπιαγωγεία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε εμάς, έξι ετών είναι η Α' Δημοτικού.

Κυρία Υπουργέ, ακούστε με. Είμαι ο Υπουργός Παιδείας που καθιέρωσε στην Α' Δημοτικού την Αγγλική. Άκουσα τους ειδικούς. Δεν έκανα του «κεφαλιού μου». Και άκουσα και εδώ, μέσα στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, τις αντιρρήσεις Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας. Ανάμεσά τους ήταν -από τη Νέα Δημοκρατία ήταν και η κ. Γιαννιάκου, η οποία είχε αντίρρηση για τα Αγγλικά στην Α' Δημοτικού, τεκμηριωμένη.

Άκουσα τη γνώμη των ειδικών, που μου είπαν ότι «προχωρά στην Α' Δημοτικού, όχι παρακάτω». Και πιστεύω ότι εσείς πρέπει να τους ακούσετε τους ειδικούς, αν πιστεύετε τουλάχιστον ότι έχουν κάποια αξία. Γιατί για το θέμα της πανδημίας, απ' ό,τι καταλάβαμε, δεν τους ακούσατε. Σας επέβαλαν τη γνώμη να κλείσετε τα σχολεία.

Μέσα από ποιον διάλογο με ποιους φορείς φέρνεται ρύθμιση για αύξηση του αριθμού των μαθητών στα τμήματα των νηπιαγωγείων και δημοτικών στα είκοσι πέντε από είκοσι δύο, που είχε αρχίσει να καθιερώνει ο ΣΥΡΙΖΑ; Και τι σημαίνει ο μίνιμουμ αριθμός είκοσι για τον σχηματισμό τμήματος; Έχετε υπολογίσει και, μάλιστα, εν μέσω κορωνοϊού τις συνέπειες του αριθμού των παιδιών στις αίθουσες; Ποιους παιδαγωγικούς στόχους εξυπηρετεί ο πιθανός εξανδραποδισμός μικρών παιδιών από το σχολείο τους;

Στο σημείο αυτό σημειώνουμε με ικανοποίηση ότι διατηρείτε σχεδόν αυτούσιο τον ενιαίο τύπο δημοτικού σχολείου του ΣΥΡΙΖΑ, που όταν τον καθιέρωσε το 2016 ο ΣΥΡΙΖΑ, με εμένα Υπουργό, μας είχατε επιτεθεί δια του κ. Μητσικόπουλου, προφητεύοντας στις αρχές Μαΐου 2016 από την Αργυρούπολη το τέλος του ολοήμερου σχολείου και της πρωινής ζώνης. Διαψευστήκατε πανηγυρικά!

Μάλιστα, τώρα που ανοίξατε την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, χωρίς ολοήμερο και πρωινή ζώνη, θέλω να σας προειδοποιήσω να μην περάσει καν από το μυαλό σας υπονόμισή τους από τον ερχόμενο Σεπτέμβριο.

Στο γυμνάσιο αυξάνετε τα εξεταζόμενα μαθήματα από τέσ-

σερα σε επτά, μειώνοντας έτσι τη διάρκεια του σχολικού έτους, που είχε αυξήσει ο ΣΥΡΙΖΑ. Τι νόημα έχει, επίσης, αντί να δίνουν οι μεταξεταστέοι το μάθημα στο οποίο απέτυχαν εντός του Ιουνίου και αφού τους παρασχεθεί η αναγκαία ενισχυτική διδασκαλία που επανέφερε ο ΣΥΡΙΖΑ, να παραπέμπονται τον Σεπτέμβριο, χάρη προφανώς των φίλων φροντιστηριακών δυνάμεων;

Στο λύκειο επαναφέρετε την περιβόητη τράπεζα θεμάτων, που όταν εφαρμόστηκε μαζί με άλλες δυσμενείς ρυθμίσεις, τις οποίες εν μέρει επαναφέρετε τώρα, εκτόξευσε τη σχολική αποτυχία από το 4% στο 23%. Προφανώς, εκεί στοχεύετε. Γι' αυτό, την καθιερώνετε σε όλες τις τάξεις του λυκείου, ώστε το παιδί της μέσης ελληνικής οικογένειας θα υποχρεωθεί να παρακολουθήσει, τουλάχιστον από την Α' λυκείου, φροντιστήριο και να οδηγήσετε, μέσω των ταξικών φραγμών που υψώνετε, μεγάλο μέρος των αποτυχόντων σε ιδιωτικές δομές κατάρτισης.

Να, οι διακρίσεις και οι ανισότητες, για τις οποίες κάναμε λόγο προηγουμένως, ότι διαποτίζουν τις επιλογές σας στην παιδεία. Όλη η φιλολογία περί «ήσσονος προσπάθειας» είναι για να αποκρύψει αυτές τις κοινωνικές ανισότητες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ερχόμαστε στα ερωτήματα που προκύπτουν για το «ερό δισκοπότηρο» αυτού του νομοσχεδίου, που είναι η επέκταση του θεσμού των πρότυπων σχολείων.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, παρά το γεγονός ότι η Κυβέρνηση παρεμβαίνει με εντελώς λάθος τρόπο στη λειτουργία των πειραματικών σχολείων, εξομοιώνοντάς τα με τα πρότυπα, ειδικά στο σκέλος της αξιολόγησης, τάσσεται από θέση αρχής υπέρ της επέκτασης των πειραματικών σχολείων και της εισαγωγής σε αυτά τυχαίου δείγματος των μαθητών, ώστε να έχει νόημα και παιδαγωγική διάσταση, υπόσταση, ο πειραματισμός και η διάδοση σε όλα τα σχολεία των νέων μεθόδων και των καλών πρακτικών.

Τα πειραματικά θα πρέπει να λειτουργούν προωθητικά και να μοιράζονται κοινές πρακτικές και πρωτοβουλίες με μια συστάδα σχολείων, με κατά το δυνατόν ομοιοειδή κοινωνικά και μαθησιακά χαρακτηριστικά. Τα πειραματικά, όχι τα ψευδώνυμα πρότυπα.

Τα πρότυπα είναι μια τελειώς διαφορετική υπόθεση, προϊόντα της βαθιάς και στρεβλής νεοφιλελεύθερης αντίληψης περί «αριστείας» την οποία δικαιωματικά αξίζουν τα παιδιά των οικονομικών και πολιτικών ελίτ, συμπεριλαμβανομένων των ανώτερων στρωμάτων της μεσαίας τάξης. Αφήστε τη θεωρία περί Περιστορίου και άλλα που λέτε. Αυτά είναι ξανά «στόχτη στα μάτια».

Στην αντίληψη αυτή, η εκπαίδευση δεν είναι τίποτε άλλο παρά μηχανισμός αναπαραγωγής των ελίτ και επένδυση στα χαρισματικά παιδιά και όχι ένα σύστημα που δομείται πρωτογενώς πάνω στα προτάγματα της νεωτερικότητας, με στόχο την εξάλειψη των γενικών διακρίσεων και την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων εντός του σχολείου, ώστε, στη συνέχεια, από την ίδια αφετηρία, παιδιά διαφορετικών κοινωνικών στρωμάτων να πραγματώνουν τα όνειρά τους.

Η νεωτερικότητα προκρίνει, λοιπόν, την κοινωνική κινητικότητα, κάτι που, ειδικά στην Ελλάδα, αποτέλεσε κεντρικό στοιχείο ενός άτυπου κοινωνικού συμβολαίου και που έδωσε τη δυνατότητα σε παιδιά αγροτικών, εργατικών και μεσαίων οικογενειών να σπουδάσουν και να ανέλθουν κοινωνικά.

Σήμερα, στο φόντο της κρίσης και ενός άκρως επιθετικού και αρπακτικού τουρμπο-καπιταλισμού αυτές οι κοινωνικές σταθερές βάλλονται και τίθεται σε αμφισβήτηση.

Ιδέες όπως ο άκρατος ανταγωνισμός, η επιχειρηματικότητα, η κατάρχιση του ιδιωτικού επί του δημοσίου, η εισβολή του κεφαλαίου σε τομείς που αποτελούσαν κρατική ή δημόσια περιουσία -μέχρι και το νερό πάτε να πουλήσετε- προβάλλονται όλο και περισσότερο ως πανάκεια από τις νεοδεξιές δυνάμεις, προκειμένου να προωθήσουν τον κοινωνικό δαρβινισμό, που σημαίνει ο ισχυρότερος προχωρεί -ο ασθενέστερος εξαφανίζεται, σε όλους τους τομείς και, φυσικά, στην εκπαίδευση.

Το πρότυπο σχολείο, λοιπόν, είναι ένα σχολείο που γκετοποιεί τους θεωρούμενους άριστους μαθητές. Απομυζά το σύνολο της εκπαίδευσης από τους καλούς μαθητές και αφήνει τα χιλιάδες σχολεία να λειτουργούν με μεσαίους ή λιγότερο καλούς μαθητές. Με τον τρόπο αυτό, ανατρέπεται η δημοκρατική αποστολή του σχολείου της γειτονιάς, αλλά και οι άριστοι μπαίνουν σε ένα εξοντωτικό «τριπάκι» βαθμοθηρίας.

Σας θυμίζω ότι το δημόσιο σχολείο της γειτονιάς συγκροτείται με τμήματα στη βάση της αλφαριθμητικής κατάταξης των μαθητών και μαθητριών και όχι στη βάση επιπέδων ικανοτήτων και γνώσεων. Αυτό τώρα καταργείται με τη δημιουργία σχολείων τριών ταχυτήτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κύριε Φίλη, πρέπει να ολοκληρώσετε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ για μία μικρή ανοχή. Θα πάρω χρόνο και από τη δευτερολογία μου.

Ας δούμε, λοιπόν, στις Ηνωμένες Πολιτείες πού οδήγησε μια τέτοια επιλογή. Διακεκριμένοι παιδαγωγοί τονίζουν ότι η απαρχή των κοινωνικών συγκρούσεων είναι μέσα στα σχολεία, όπου ο εκπαιδευτικός διαχωρισμός σε καλά σχολεία των πλουσίων στρωμάτων και σε υποβαθμισμένα σχολεία Αφροαμερικανών και άλλων μειονοτήτων, αλλά και λευκών, έχει δημιουργήσει μια ρατσιστική και κοινωνική σύγκρουση.

Δεν έχουμε κανένα πρόβλημα με την έννοια της αριστείας, όμως, είναι σαφές ότι θέλουμε να υπάρχει αριστεία για όλα τα σχολεία. Όλα τα σχολεία να γίνουν άριστα.

Αγωνιζόμαστε για μια συμπεριληπτική αριστεία και γι' αυτό αποτυπώνουμε τη δική μας αντίληψη, ριζική αντίληψη, στο νομοσχέδιο που φέρνεται. Δεν πιστεύουμε στα πρότυπα σχολεία του άκρατου ανταγωνισμού, των συνεχών εξοντωτικών αξιολογήσεων. Στα πρότυπα πειραματικά καθιερώνετε αλληπάλληλες αξιολογήσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού, στην ουσία θεσπίζετε την τιμωρητική αξιολόγηση, την οποία μελλοντικά θα μεταφέρετε στο σύνολο της εκπαίδευσης, όπως προσπαθήσατε να κάνετε και στα χρόνια της διακυβέρνησής σας με τραγικά αποτελέσματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε αντίθεση με το σχολείο το οποίο θέλει η κ. Κεραμέως, που είναι ένα σχολείο φθινό για το κράτος, ακριβό για την οικογένεια, τιμωρητικό για τον εκπαιδευτικό, εξοντωτικό για τα παιδιά και τελικά ανταγωνιστικό σχολείο της αγοράς, εμείς θέλουμε ένα σχολείο δημοκρατικό και όχι αυταρχικό, συνεργατικό και όχι ανταγωνιστικό, συμπεριληπτικό και όχι διαχωριστικό, σχολείο ποιότητας και ισότητας.

Το αποδείξαμε με την κυβερνητική μας πολιτική ως ΣΥΡΙΖΑ. Να μην αναφερθώ αναλυτικά. Έχουμε πολλά επιτεύγματα μέσα σε δύσκολες μνημονιακές περιόδους και σήμερα που συνεδριάζουμε δείχνουμε την ίδια εμπιστοσύνη στους εκπαιδευτικούς, γιατί χωρίς αυτούς καμμία αλλαγή δεν μπορεί να υπάρξει στο σχολείο, στους εκπαιδευτικούς τους οποίους εσείς συκοφαντείτε και τους επισείετε τον μπαμπούλα μιας τιμωρητικής αξιολόγησης. Είναι αυτοί με τους οποίους δεν κάνετε διάλογο και που σήμερα έχουν απεργία, κινητοποιήσεις και διαδηλώσεις έξω από τη Βουλή.

Έτσι θα κάνετε μεταρρύθμιση στην εκπαίδευση; Λυπούμαι, αλλά αυτό δεν λέγεται μεταρρύθμιση. Αυτό λέγεται διάλυση και απορρύθμιση.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Νικόλαος Φίλης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο επι-καίρων ερωτήσεων της Τετάρτης 10 Ιουνίου 2020.

Α. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρα 130 παρά-γραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βου-λής)

1. Η με αριθμό 775/5-6-2020 Επίκαιρη Ερώτηση του Βουλευτή Εύβοιας της Νέας Δημοκρατίας κ. Συμεών (Σίμου) Κεδικογλου προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, με θέμα: «Επέ-κταση δικτύου φυσικού αερίου στη Βόρεια Εύβοια».

2.- Η με αριθμό 780/5-6-2020 Επίκαιρη Ερώτηση του Βουλευτή Α' Ανατολικής Αττικής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστε-ράς κ. Χρήστου Σπίρτζη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Λει-τουργία Κέντρου Υγείας, Αποκατάστασης και Αποθεραπείας Κερατέας».

3. Η με αριθμό 779/5-6-2020 Επίκαιρη Ερώτηση του Βουλευτή

Ηρακλείου του Κινήματος Αλλαγής κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς τον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό κ. Στυλιανό Πέτσα, με θέμα: «Στήριξη των τηλεοπτικών σταθμών και μέσω της περιφέ-ρειας».

4. Η με αριθμό 763/1-6-2020 Επίκαιρη Ερώτηση της Η' Αντιπρο-έδρου της Βουλής και Βουλευτού Β3' Νοτίου Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Σοφίας Σακοράφα προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με θέμα: «Νέα περιστατικά ανεπίτρεπτης εκτροπής αστυνομικής βίας».

Β. ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρα 130 πα-ράγραφοι 2 και 3 και 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 792/5-6-2020 Επίκαιρη Ερώτηση του Γ' Αντιπρο-έδρου της Βουλής και Βουλευτή Β' Δυτικής Αττικής της Νέας Δη-μοκρατίας κ. Αθανασίου Μπούρα προς τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, με θέμα: «Παράταση της κήρυξης της Δημοτικής Ενότητας Μαγούλας του Δήμου Ελευσίνας σε κατάσταση έκτα-κτης ανάγκης».

2. Η με αριθμό 783/5-6-2020 Επίκαιρη Ερώτηση της Βουλευ-τού Α' Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Αγγελικής Αδαμοπούλου προς τον Υπουργό Τουρισμού, με θέμα: «Απευθείας ανάθεση κονδυλίου 32.000.000 ευρώ στη Marketing Greece».

3. Η με αριθμό 784/5-6-2020 Επίκαιρη Ερώτηση του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα - Ηλία Αρσένη προς τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, με θέμα: «Άμεση απομάκρυνση κεραίας κινητής τηλεφωνίας στα όρια δήμων Πε-ριστερίου και Ιλίου».

4. Η με αριθμό 786/5-6-2020 Επίκαιρη Ερώτηση του Βουλευτή Β2' Δυτικού Τομέα Αθηνών του ΜέΡΑ25 κ. Κρίτωνα-Ηλία Αρσένη προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Επανεκκίνηση της λειτουργίας παιδοκαρδιοχειρουργικής εντατικής του νοσοκομείου Αγία Σοφία».

ΑΝΑΦΟΡΕΣ-ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ (Άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κα-νονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 5185/26-3-2020 Ερώτηση του Βουλευτή Δωδε-κανήσου του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Νεκτά-ριου Σαντορινιού προς τον Υπουργό Υγείας, με θέμα: «Άμεση η ανάγκη ενίσχυσης των Δομών Υγείας των νησιών για την αντιμε-τώπιση της πανδημίας Covid-19».

Αύριο, λοιπόν, θα είναι εννέα επίκαιρες ερωτήσεις.

Τον λόγο έχει, τώρα, η ειδική αγορήτρια του Κινήματος Αλλα-γής, η κ. Χαρά Κεφαλίδου.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καλημέρα σε όλους.

Κυρία Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδε-λφοι, δέκα μήνες περιμένει η ελληνική κοινωνία να ξεδιπλώσετε την πολιτική εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης που υποσχεθήκατε. Ξεκινήσατε δυναμικά, με το πανεπιστημιακό άσυλο, που οι ιδεο-ληψίες και η ανικανότητα του ΣΥΡΙΖΑ κατάφεραν να το κάνουν εμβληματικό και σας πρόσφεραν δωρεάν προβολή και διαφήμιση πέρυσι τον Αύγουστο.

Από εκεί και πέρα, εκκωφαντική σιωπή στο Κοινοβούλιο, με εξαίρεση βέβαια τη νομοθετική πρωτοβουλία για τα ιδιωτικά κολ-λέγια, ενώ στα media ξεπεράσατε ακόμη και τους αναγνωρισμέ-νους τηλεοπτικούς αστέρες. Μετά ήρθε ο κορωνοϊός. Τα πράγματα έγιναν δύσκολα και για το Υπουργείο Παιδείας που έτρεχε και δεν έφτανε. Εσείς όμως σταθερά: τηλεοράσεις, ρα-διόφωνα, social media.

Έτσι, εν μέσω πανδημίας, προκρίθηκε η ανάγκη κατάθεσης ενός σχεδίου νόμου, που δυστυχώς όμως δεν απαντά στις ανά-γκες που έφερε η πανδημία, εκτός αν θεωρείτε ότι αυτές τις κα-λύψατε με τις ΠΝΟ και τη live streaming διαδικασία στην τάξη, που δεν λειτουργήσε ποτέ. Δεν απαντά ούτε και στις ανάγκες του σύγχρονου σχολείου που πραγματεύεται το νομοσχέδιο που καταθέσατε.

Δεν ήταν λοιπόν ούτε ο κατάλληλος χρόνος ούτε ο κατάλλη-λος τρόπος για να κατατεθεί και να συζητηθεί ένα επιδραστικό-τατο νομοσχέδιο που είχε χίλια σχόλια το πρώτο εικοσιπεντάωρο όταν μπήκε στη διαβούλευση και είχε σχεδόν δεκαπέντε χιλιάδες συνολικά. Βόλευαν μόνο ως αποδεικτικό επάρκειας της ηγεσίας του Υπουργείου προς εντελώς συγκεκριμένο αποδέκτη.

Κυρία Υπουργέ, η θέση που κατέχετε φέρει βαρύ φορτίο, καθώς τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια έχουν περάσει από αυτήν Υπουργοί που έχουν αφήσει τη σφραγίδα τους με μεταρρυθμίσεις-άλλαγμα στην εποχή τους. Ένα κάποιο άγχος είναι απολύτως κατανοητό, αλλά όχι τόσο ώστε να σκιάζεται η πρωταρχική σας υποχρέωση που είναι να νομοθετείτε με γνώμονα όχι την πρόσκαιρη διάσωση της προσωπικής σας εικόνας, αλλά τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των μακροπρόθεσμων αναγκών ολόκληρης γενιάς αυριανών πολιτών αυτής της χώρας.

Η υπόθεση της εκπαιδευτικής πολιτικής δεν είναι υπόθεση ενός Υπουργού ή ενός κόμματος. Αφορά το μέλλον της νέας γενιάς, αφορά το μέλλον της ίδιας της χώρας. Όπως και να έχει, εσείς εναγωνίως ψάχνετε αυτό που θα σας βγάλει μπροστά. Κάτι εμβληματικό. Μία μεταρρύθμιση. Και την θέλατε τώρα, την θέλατε στα γρήγορα, περιφρονώντας τις όποιες ανατροπές επέβαλε ο COVID-19 στην ιεράρχηση των προτεραιοτήτων.

Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, λοιπόν, σας το φωνάζουμε, είναι εδώ. Μας κοιτά μέσα από τα συρτάρια του υπουργικού γραφείου από το 2010. Την υποστηρίξαμε, την στηρίξαμε, την αγκαλιάσαμε, την ψηφίσαμε 256 Βουλευτές σε αυτή την Αίθουσα τον Σεπτέμβριο του 2010. Εδώ μέσα βρίσκονται και πάρα πολλοί συνάδελφοι που την ξήλωσαν ακριβώς την επομένη.

Ιδού η Ρόδος, λοιπόν. Τολμάτε; Σας ξαναρωτώ. Καλές οι προεκλογικές διακηρύξεις για το δημόσιο σχολείο. Η ελληνική κοινωνία όμως περιμένει από τα κόμματα, περιμένει από εμάς τους Βουλευτές να είμαστε και συνεπείς. Πόσο συνεπείς είστε με όσα λέγατε προεκλογικά; Πόση συνέπεια υπάρχει σε μία νομοθετική πρωτοβουλία παράωρη, χωρίς όραμα, σοβαρό σχεδιασμό, υλοποίηση επιμέρους στόχων, ουσιαστική αξιολόγηση;

Από τη διαβούλευση μέχρι και την εισαγωγή στην Επιτροπή Μορφωτικών Είχατε χρόνο να επιφέρετε αλλαγές σε αυτό το σχέδιο νόμου και να προτείνετε λύσεις στα θέματα που προβληματίζουν την κοινωνία. Περιμέναμε απαντήσεις. Τι θα κάνετε τον Σεπτέμβριο; Πώς θα αντιμετωπίσετε το ουσιαστικό άνοιγμα των σχολείων με την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς;

Γι' αυτά όμως ούτε κουβέντα. Αντί να βρίσκεστε ένα βήμα πιο μπροστά από τα προβλήματα, από τα όσα κοσμογονικά μας προέκυψαν που αλλάζουν βεβαιότητες και αυτονόητα, εσείς επιλέξατε την πεπατημένη. Φέρατε ό,τι είχατε έτοιμο και οχυρωθήκατε πίσω από αυτό. Άρα ήταν ανεπίκαιρο, πρόχειρο, με ελλείψεις, χωρίς κανέναν ουσιαστικό διάλογο. Από το τίποτα ήταν κάτι, ένα νομοσχέδιο με ποικίλες παρεμβάσεις σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Οι δεκαπέντε μέρες διαβουλεύσεις των πολιτών για τέτοιου εύρους νομοσχέδιο είναι λίγες, πολύ λίγες. Η συζήτηση σε τέσσερις συνεδριάσεις στην επιτροπή δεν φτάνει. Οι φιλότιμες προσπάθειες όλων μας ίσα που επαρκούν να διατρέξουν τα όποια ζητήματα. Ποιον να πείσει το Υπουργείο για τις φιλόδοξες προθέσεις του; Το λέει πολύ ωραία ο λαός μας: Δεν ακούω τι λες γιατί φωνάζει αυτό που κάνεις!

Την ώρα που μέλημα όλων ήταν η επαναφορά του σχολείου στην κανονικότητα, πώς θα αποκατασταθεί η εκπαιδευτική διαδικασία, τι θα γίνει με τις εξετάσεις, τι θα αντιμετωπίσουμε τον Σεπτέμβριο, το Υπουργείο λειτούργησε λάθρα. Η Υπουργός επικεντρώθηκε σε καθημερινές ανακοινώσεις «βεγγαλικά» που η εκτυφλωτική λάμψη τους εξαφανίζονταν τη στιγμή της εφαρμογής στην πράξη.

Στην πανδημία καλά κάνατε, στηριχθήκατε σε δοκιμασμένες πολιτικές, στις δικές μας πολιτικές: στο ψηφιακό σχολείο, στα ψηφιακά προγράμματα, την όποια επιμόρφωση εκπαιδευτικών που την τσάκισε ο ΣΥΡΙΖΑ με το που ανέλαβε, στην ατομική και κοινωνική ευθύνη των εκπαιδευτικών και έτσι το σχολείο άντεξε.

Επιστρατεύθηκαν ή εφευρέθηκαν βαρύγδουποι όροι «εξ αποστάσεως ασύγχρονη εκπαίδευση» ή άλλοι που φαντάζουν πρωτοποριακοί, όπως «διά ζώσης αναμετάδοση του μαθήματος τάξης». Φυσικά τα λόγια είναι εύκολα αλλά η έλλειψη σοβαρής προετοιμασίας θα πληρωθεί στο ακέραιο. Οι αδυναμίες, οι ελλείψεις, η προτεραιότητα όχι απλώς θα φανούν, αλλά και θα παραμένουν ως αρνητικός απόηχος.

Σήμερα, καθώς κάνουμε τα επόμενα βήματα στην επόμενη μέρα, με έντονη την αγωνία για το τι θα γίνει τον Σεπτέμβριο, αν

θα αναζωπυρωθεί ο κορωνοϊός, θα έπρεπε να συζητάμε εξαντλητικά ένα καλά προετοιμασμένο, λεπτομερές σχέδιο οργάνωσης του σχολείου εν όψει των νέων δεδομένων που ανέδειξε η πανδημία. Θα έπρεπε να συζητάμε όσα μάθαμε από την πιλοτική εφαρμογή των δυνατοτήτων της τεχνολογίας και πώς αυτές θα γίνουν πολύτιμα εργαλεία γνώσης, τον οδικό χάρτη της επόμενης φάσης που οφείλει να φέρει το Υπουργείο. Θα έπρεπε να συζητάμε πώς το ψηφιακό σχολείο την επόμενη σχολική χρονιά θα φτάνει σε κάθε έναν μαθητή. Θα έπρεπε να συζητάμε πώς θα καλύψουμε τα κενά και τις αδυναμίες που διαπιστώθηκαν. Πώς θα εκπαιδευτούν διδάσκοντες και διδασκόμενοι σε αυτή τη νέα πραγματικότητα.

Και πραγματικά αναρωτιέμαι: Έχετε ένα εργαλείο στα χέρια σας που λέγεται ΕΣΠΑ. Έχει κατατεθεί φάκελος για υποδομές στα σχολεία, για κάθε αίθουσα διδασκαλίας, για τον δανεισμό laptop σε κάθε μαθητή που αδυνατεί οικονομικά να έχει;

Όλο το προηγούμενο διάστημα χειροκροτήσαμε τους δωρητές, τους Έλληνες πολίτες που βοήθησαν στην ξαφνική πανδημία να διασώσουμε την εκπαιδευτική διαδικασία. Τώρα, όμως, είναι η ώρα του κράτους που δεν μπορεί να απουσιάζει. Και σας ρωτώ: Ποιο είναι το σχέδιο για ταχύρρυθμα επιμορφωτικά σεμινάρια των εκπαιδευτικών στη χρήση νέων τεχνολογιών; Πού είναι το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και του ΕΣΠΑ για προβολικά μηχανήματα, για οθόνες υπολογιστών σε κάθε τάξη; Πού είναι ο προϋπολογισμός και το χρονοδιάγραμμα του Υπουργείου Παιδείας για όλα αυτά;

Αντ' αυτού, φαίνονται τα μηδενικά αντανakλαστικά και η έλλειψη συνειδησης των προτεραιοτήτων. Γι' άλλη μία φορά, για τον πρόσκαιρο εντυπωσιασμό και με περίσσειμα υπεροψίας αριστούχου, το Υπουργείο αιφνιδίασε τους πάντες με ένα νομοσχέδιο που βαφτίστηκε «Αναβάθμιση του Σχολείου». Βουνό οι ποικίλες παρεμβάσεις σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης. Διατρέχει, χωρίς να διαπερνά, τη ραχοκοκαλιά της εκπαιδευτικής διαδικασίας στη χώρα.

Ήταν το ζητούμενο στην παρούσα φάση; Όχι. Ήταν επείγον για την έναρξη της επόμενης σχολικής χρονιάς; Όχι. Είναι μια διεξοδικά επεξεργασμένη, έτοιμη πρόταση, προϊόν εξαντλητικού διαλόγου; Όχι. Λύνει φλέγοντα ζητήματα της έναρξης των σχολείων και τον ΑΕΙ τον Σεπτέμβριο; Όχι.

Είχατε δέκα μήνες για να σκεφτείτε και να επανιδρώσετε και να λειτουργήσετε το Εθνικό Συμβούλιο Παιδείας, εργαλείο στα χέρια όλων των προηγούμενων Υπουργών Παιδείας -πλην ΣΥΡΙΖΑ-, για να υπάρχει ένας οργανωμένος θεσμικός και τεκμηριωμένος διάλογος. Το κάνατε; Όχι.

Κυρία Υπουργέ, τον αιφνιδιασμό τον έχει ανάγκη αυτός που θέλει να κρύψει αδυναμίες και βιάζεται γιατί τρέμει την κριτική. Τη γενικευμένη καχυποψία στο νομοσχέδιο και τη συνακόλουθη αντίδραση εμπλεκόμενων φορέων, κομμάτων της Αντιπολίτευσης, μεγάλου μέρους της κοινής γνώμης την οικοδομήσατε μόνοι σας, με τις δικές σας επιλογές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν παίρνει κανείς στα χέρια του ένα νομοθέτημα με τον τίτλο «Αναβάθμιση του Σχολείου», τι περιμένει; Αν μη τι άλλο, περιμένει μία πρόταση-απάντηση στις ανάγκες του σύγχρονου σχολείου. Αυτό, λοιπόν, αρχικά προϋποθέτει ότι έχουμε συμφωνήσει ποιες είναι αυτές οι ανάγκες, τι απαιτούμε από τη σχολική διαδικασία.

Θα σας διαβάσω σύντομα τι λέει το Σύνταγμα. Λέει, λοιπόν, ότι η εκπαίδευση οφείλει να εξασφαλίσει ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων -όλων των Ελλήνων-, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνειδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες.

Πρακτικά, λοιπόν, αυτό τι σημαίνει; Σημαίνει ότι τελειώνοντας το σχολείο, στη μετάβαση από την ανηλικότητα στην ενηλικίωση, περιμένουμε ο νέος πολίτης να ξέρει, για παράδειγμα, ποιες είναι οι βασικές πόλεις και οι νομοί της χώρας του, να ξέρει ότι υπάρχουν θαλάσσια σύνορα, ότι το πολίτευμα είναι το δημοκρατικό και ότι υπάρχουν και οι βασικές λειτουργίες του. Περιμένουμε να ξέρει τι σημαίνει διάκριση εξουσιών, τι είναι ο νόμος, τι είναι το ΑΕΠ, τι σημαίνουν ατομικά δικαιώματα και υποχρεώσεις προς την πολιτεία, ποια είναι η έννοια της εθνικής κυριαρχίας. Περιμένουμε να ξέρει πρακτικά αριθμητική, όπως πόσα εκατομμύρια έχει το δι-

Αυτά και πολλά άλλα είναι απαραίτητα, ώστε να κατανοεί κάποιος στοιχειωδώς τι θα πει ότι το δημόσιο χρέος της χώρας είναι 175% του ΑΕΠ, τι σημαίνει πιστοληπτική ικανότητα του δημοσίου. Περιμένουμε από έναν νέο άνθρωπο να ξέρει γεωγραφία, ότι Λέσβος και Μυτιλήνη είναι το ίδιο νησί, ότι ο κύκλος έχει 360 μοίρες και όταν λέμε ότι κάνουμε στροφή 360 μοιρών, βρισκόμαστε στο ίδιο σημείο. Περιμένουμε να έχει βασικές γνώσεις ελληνικής και ευρωπαϊκής ιστορίας, να χειρίζεται με ευχέρεια τη γλώσσα παγκόσμιας συνεννόησης, να έχει βασικές γνώσεις υπολογιστών. Τα παραδείγματα μόνο τυχαία δεν είναι. Τα πλήρωσε η χώρα ακριβά.

Τελειώνοντας τη βασική εκπαίδευση, με λίγα λόγια, πρέπει να ξέρει να σκέφτεται, να λογαριάζει, να επιλέγει, να κρίνει και να εκφράζει τις σκέψεις του γραπτά και προφορικά. Το σχολείο έχει πετύχει τον στόχο του, όταν σε κάθε πολίτη έχει καταφέρει να εμφυσήσει τη βούληση και του έχει μάθει τον τρόπο να μαθαίνει.

Όσο αυτονόητα ακούγονται όλα αυτά, τόσο απαιτούμενα παραμένουν για το ελληνικό σχολείο. Και αυτό μάς το λένε πρόσφατες μελέτες. Δυστυχώς, έχουμε πάρα πολύ χαμηλά αποτελέσματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στο PISA 2014 - 2018, στην ΑΔΙΠΠΔΕ 2019.

Σας λέμε ότι περιμένετε να πιάσετε το νήμα από το 2014 και όχι να συνεχίσετε με την πολιτική ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ με μικροβελτιώσεις. Μας απαντήσατε «Μα, υπάρχει συνέχεια στο κράτος». Μαζί με αυτήν όμως, κυρία Υπουργέ, οφείλει να υπάρχει και συνέχεια στις πολιτικές που έχετε εξαγγείλει. Γι' αυτό σας ψήφισε ο ελληνικός λαός, για την αλλαγή που θα φέρνατε. Η ταυτόχρονη εκπλήρωση και των δύο δεν είναι ποτέ εύκολη, είναι σχεδόν ακατόρθωτη.

Η εκάστοτε ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, για να κάνει στοιχειωδώς τη δουλειά της, ξεκινά απαντώντας στο τι σχολείο θέλει, τι αδυναμίες, στρεβλώσεις και κενά αντιμετωπίζει στην υφιστάμενη εκπαιδευτική διαδικασία, ποιες είναι οι αλλαγές και οι προτεραιότητές της, ποιοι είναι οι επιμέρους στόχοι για να είναι αποτελεσματικότερη η διαδικασία εκπαίδευσης όλων των Ελλήνων μαθητών, σε τι χρόνο, με τι τρόπο, με ποια μέσα και με ποιο κόστος. Και όλα αυτά προϋποθέτουν διάλογο. Ο εκσυγχρονισμός ενός κράτους και η ανάπτυξη της χώρας δεν έρχονται ερήμην των πολιτών, αλλά με τη συμμετοχή όλων των πολιτών, χωρίς αποκλεισμούς.

Σας ρωτώ, λοιπόν, το εξής: Το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις; Δυστυχώς όχι. Μπορεί η έκτασή του να μην αφήνει καμμία βαθμίδα της εκπαίδευσης αλώβητη, αλλά απουσιάζει η εσωτερική συνεκτικότητα όσων προτείνει και φωνάζει το άγχος της ηγεσίας του να ξεχωρίσει. Είναι ένα νομοσχέδιο που δεν αποσαφηνίζει ποιο πρόβλημα έρχεται να λύσει. Δεν εξηγεί σε τι και πόσο θα βοηθήσουν οι αλλαγές που προτείνει στο σύνολο της ελληνικής μαθητικής κοινότητας. Δεν συνδέει την παραγωγική και κοινωνική ανασυγκρότηση της χώρας με την εκπαίδευση.

Βρήκα και θέλω να σας διαβάσω ένα πάρα πολύ ενδιαφέρον απόσπασμα από την ομιλία του Ελευθερίου Βενιζέλου το 1929, όπου παραινούσε τη φιλελεύθερα νεολαία των Αθηνών να αντιδρά με όλη την ψυχή της κατά τις απαρχαιωμένες και καταστροφικές αντιλήψεις ότι η μόνη ευγενής εργασία είναι η πνευματική και προειδοποιούσε ότι ξημέρωσε η μέρα που οι μορφωμένοι εργάτες και τεχνίτες που θα χρησιμοποιούν το μυαλό τους στη χειρωνακτική εργασία, θα καταλαμβάνουν και υψηλές κοινωνικές θέσεις και θα είναι πολύ χρησιμότεροι στην κοινωνία και στον εαυτό τους από τους ελεύθερους επαγγελματίες γιατρούς και δικηγόρους.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Σήμερα, λοιπόν, εν έτει 2020, σε αυτό το νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας για την αναβάθμιση του σχολείου απουσιάζει εκκωφαντικά η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, όχι γιατί λειτουργεί ικανοποιητικά, όχι γιατί λύθηκαν όλα τα προβλήματα, αλλά απλώς γιατί στον κόσμο της περιορισμένης αριστείας της κυρίας Υπουργού Παιδείας οι μαθητές των ΕΠΑΛ δεν υπάρχουν.

Ονομάστηκε «Αναβάθμιση του Σχολείου». Τι προβάλλουν οι συντάκτες του ως τις μέγιστες καινοτομίες; Την αναγραφή της διαγωγής στα απολυτήρια και την τετραήμερη αποβολή, μέτρα, ξέρετε, μηδενικής παιδαγωγικής αξίας και αμφισβητούμενης συνταγματικότητας. Σας προτρέπω να δείτε και την έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής που το λέει καθαρά. Σε λίγο θα επαναφέρετε πηλίκιο, ποδιά και τις διατάξεις περί τεντιμποϊσμού. Δεν έμεινε κάτι άλλο, κυρία Υπουργέ!

Την αντικατάσταση της Κοινωνιολογίας με τα Λατινικά την κάνατε «παντιέρα ρόσα». Ρύθμιση ως βάσης προαγωγής το «δέκα» από κάθε τάξη, πράγμα που μας λένε άπαντες ότι θα αυξήσει την επιείκεια των καθηγητών για να αποφεύγεται η δυσαρέσκεια των γονιών και να ξεμπερδεύουν με τους μαθητές που δεν «τραβάνε» και έτσι όλοι ευχαριστημένοι.

Προσθαφαιρέσεις μαθημάτων: Η άλλη μεγάλη καινοτομία στο πρόγραμμα σπουδών για να ικανοποιηθούν οι γονεϊκές προσδοκίες, προσβλέποντας στον στόχο της πολιτείας για ένα σύγχρονο σχολείο.

Να μη μιλήσω για τα ξενόγλωσσα. Αυτά τα είχαμε δημιουργήσει, είχαν ξεκινήσει να δουλεύουν, τώρα τα μπλοκάρετε και αυτά. Ξανά στην Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής σας παραπέμπω που σας λέει να προσέξετε το Ενωσιακό Δίκαιο.

Πόση σχέση έχουν όλα αυτά με την αναμόρφωση του σχολείου το αφήνω προς διερεύνηση από το Σώμα.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι, το νέο στην εκπαίδευση δεν θα έλθει σωρεύοντας γνωστικά αντικείμενα και στοιβές νέων χειριδίων. Οικοδόμηση γνώσεων, ανάπτυξη δεξιοτήτων, διαμόρφωση θετικών στάσεων, αυτό είναι το σύγχρονο περιεχόμενο του σχολείου. Στην εποχή της τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης το σύνολο της διεθνούς εμπειρίας δείχνει αλλού από εκεί που κοιτάζει η κυρία Υπουργός. Δείχνει σε στοχοθετικά προγράμματα σπουδών, πολλαπλές πηγές μάθησης, πραγματικό ολοήμερο σχολείο, παιδαγωγική αυτονομία σχολικών μονάδων, συνεχή εκπαίδευση των εκπαιδευτικών και κίνητρα επαγγελματικής ανάπτυξης, ένα σχολείο σύγχρονο, με σαφείς και δικαίους κανόνες για όλους, απαιτητικό σε γνώσεις, όπως και η εποχή που ζούμε, ένα δημόσιο σχολείο που βγάζει στην κοινωνία νέους, ολοκληρωμένους πολίτες με προσόντα, που κινητοποιεί και απευθύνεται σε όλους, στον άριστο, στον μέτριο, στον κάτω του μετρίου για να τον κάνει καλύτερο, ικανό να ζει μια αξιοπρεπή και ενδιαφέρουσα ζωή, προσφέροντας με την πρόοδο και την προκοπή του στο κοινωνικό σύνολο.

Το παρόν σχέδιο νόμου αντ' αυτού τι προτείνει; Ένα σχολειό-νέα εκδοχή του φτωχού σχολείου της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ από το νηπιαγωγείο και το δημοτικό. Δεν υπάρχει πουθενά το ενιαίο διαθεματικό πλαίσιο. Έπρεπε να το είχατε επαναφέρει, κυρία Υπουργέ. Είναι λάθος.

Μιλάτε για ολοήμερο σχολείο, αλλά ολοήμερο σχολείο Φίλη, όχι αυτό με το αναμορφωμένο πρόγραμμα 8-2, 2-4. Μιλάτε για μια τρομερή αλλαγή και όλο αυτό δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια ώρα αγγλικά στην πρώτη και δεύτερα δημοτικού, την οποία κλέβετε από τη μελέτη περιβάλλοντος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρία Κεφαλίδου, ολοκληρώσατε.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ: Ένα λεπτό θέλω, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ για την ανοχή.

Είναι γνωστό ότι με την κατάργηση του ολοήμερου που πρότεινε και ψήφισε ο ΣΥΡΙΖΑ έχουν χαθεί πέντε εβδομαδιαίες ώρες. Αυτές, λοιπόν, έδιναν και τον χρόνο στις καινοτομίες. Δεν το επαναφέρετε. Εξαπατάτε τους πολίτες με «κουτσουρεμένα» εργαστήρια δεξιοτήτων. Τα πλάσαρετε και ως καινοτομίες.

Όλα αυτά, λοιπόν –το ξέρετε, αλλά σας το ξαναλέω– ισχύουν από το 1997. Έχουν νομοθετηθεί με τον ν.2525 και είναι η ευέλκκη ζώνη και οι ζώνες εκπαιδευτικής προτεραιότητας επί Υπουργού Αρσένη και μετά με το νέο σχολείο της Διαμαντοπούλου το 2011.

Στο γυμνάσιο δεν παρέχετε πιστοποίηση πληροφορικής και αγγλικής γλώσσας και δεν υπάρχει καμμία αλλαγή στο περιεχόμενο, στη διδακτική μεθοδολογία, στην επαναφορά του επαγγελματικού προσανατολισμού.

Στο λύκειο απουσιάζει παντελώς η τεχνική και επαγγελματική

εκπαίδευση. Αναφορές γίνονται μόνο στο γενικό λύκειο και στις εισαγωγικές. Δεν υπάρχει καμμία συνολική πρόταση για τη λυκειακή εκπαίδευση και τη σύνδεσή της με τις κοινωνικές και παραγωγικές ανάγκες της χώρας. Ένα σχολείο όπου η λεκτική αναφορά σε όρους όπως τράπεζα θεμάτων και εθνικό απολυτήριο έχει υποκαταστήσει τις βασικές προϋποθέσεις αλλαγής των ωρολόγιων και αναλυτικών προγραμμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρία Κεφαλίδου, πρέπει να κλείσετε.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ: Ένα σχολείο που αδυνατεί να προστατέψει τον μορφωτικό χαρακτήρα του λυκείου, όπου απουσιάζει η ειδική αγωγή, η μειονοτική και μεταναστευτική εκπαιδευτική πολιτική, όπου δεν υπάρχει συνολική πολιτική αξιολόγησης, ένα σχολείο χωρίς δομές εποπτείας, καθοδήγησης και επιμόρφωσης, χωρίς συνολική πρόταση για το πώς θα επιμορφωθούν οι εκπαιδευτικοί. Έχετε σχέδιο γι' αυτό; Έχετε πρόταση για δομές επιμόρφωσης; Ένα σχολείο τελικά που δεν θέλει προσλήψεις εκπαιδευτικών μέσω ΑΣΕΠ. Τις καταργεί, όπως και ο κ. Γαβρόγλου- και ένα σχολείο που παρατείνει τη θητεία για τρίτη συνεχή φορά διευθυντών εκπαίδευσης, τελικά ένα σχολείο που συνεχίζει με τα «ρετούς» την πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρία Κεφαλίδου, παρακαλώ πολύ. Κλείστε τώρα.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ: Ναι.

Όλα αυτά που προτείνετε σήμερα είναι ένα σχολείο στεγνό, φτωχό, αναχρονιστικό, ανελεύθερο και αναποτελεσματικό, ένα σχολείο που είναι η σίγουρη συνταγή για μια νέα γενιά ανελεύθερων, ημιμαθών, εξαρτημένων πολιτών, πολιτικών και Πρωθυπουργών του αύριο. Γι' αυτό, λοιπόν, χωρίς την παραμικρή επιφύλαξη καταψήφισαμε το παρόν σχέδιο νόμου.

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε, για την ανοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κυρία Κεφαλίδου, να μη με ευχαριστείτε εσείς ούτε κανένας άλλος εισηγητής, γιατί ακούσατε ότι θα ολοκληρωθεί ο κατάλογος απόψε. Όλο αυτό είναι εις βάρος των συναδέλφων, που έχουν από επτά λεπτά ο καθένας και όχι δεκαπέντε και που θα μιλήσουν στη μία ή ώρα τη νύχτα.

ΧΑΡΟΥΛΑ (ΧΑΡΑ) ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ: Είναι μεγάλο το νομοσχέδιο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Είναι μεγάλο, αλλά αυτός είναι ο Κανονισμός. Να δείξουμε μία ανοχή, αλλά εδώ πήγαμε στα έξι λεπτά παραπάνω.

Τον λόγο έχει ο ειδικός αγορητής από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας κ. Ιωάννης Δελής.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ζούμε σε δύσκολους καιρούς μα και σε καιρούς ελπιδοφόρους. Ο αγώνας του αμερικάνικου λαού εκεί στη μητρόπολη του καπιταλισμού και η αλληλεγγύη, που βρίσκει αυτός ο αγώνας σ' όλον τον κόσμο, αγώνας πια για τις πιο στοιχειώδεις αστικές ελευθερίες, αγώνας ενάντια στη ρατσιστική και την κρατική βία, σε ένα συμπέρασμα μόνο οδηγεί: Όποιος και αν είναι ο διαχειριστής του, καπιταλισμός θα πει φτώχεια, θα πει κοινωνικές ανισότητες, θα πει ρατσισμός, θα πει άγρια καταστολή, θα πει πόλεμος. Καπιταλισμός θα πει «δεν μπορώ να αναπνεύσω». Αυτό είναι το συμπέρασμα των τελευταίων ημερών και όχι μόνο.

Ξεκινώ από τον τίτλο του νομοσχεδίου. Πέρα για πέρα ψευδο-πίγραφος: «Αναβάθμιση του Σχολείου», λέει. Μια ζωή τα νομοσχέδια για την παιδεία για αναβάθμιση μιλάνε, στην πράξη όμως κάνουν τα αντίθετα για την παιδεία του λαού μας. Χαντακώνουν τις μορφωτικές ανάγκες των νέων της λαϊκής πλειοψηφίας, ξεπαραδιάζουν τους γονείς τους και ροκανίζουν τα δικαιώματα των εκπαιδευτικών, αφήνοντάς τους αβοήθητους στο δύσκολο έργο τους.

Η εξήγηση είναι πάρα πολύ απλή: Όσο περισσότερο με τέτοια νομοσχέδια το σχολείο προσαρμόζεται για να υπηρετήσει τις ανάγκες ενός συστήματος που όλο και περισσότερο πια εκβαρβαρίζεται και αντιδραστικοποιείται, τόσο η ανάγκη και το όνειρο των λαϊκών οικογενειών να μορφώσουν τα παιδιά τους θα υπονομεύεται και το έργο των εκπαιδευτικών θα υποβαθμίζεται.

Στον κανόνα αυτόν υπακούει και το σημερινό νομοσχέδιο, το

οποίο ρίχνει και άλλο αλάτι στην πληγή της εκπαίδευσης και τα προβλήματα των εκπαιδευτικών της. Βλέπετε, οι διατάξεις του έχουν γερά αντιδραστικά θεμέλια.

Το νομοσχέδιο τούτο της Νέας Δημοκρατίας πατάει γερά πάνω στα τρία βασικά νομοθετήματα που ψήφισε ο ΣΥΡΙΖΑ και που οδήγησαν την εκπαίδευση ακόμα πιο μακριά από τις λαϊκές ανάγκες. Πρόκειται για τις ρυθμίσεις Γαβρόγλου με τις οποίες άνοιξε ο δρόμος για τη μετατροπή του λυκείου σε φροντιστήριο, πρόκειται για τον ν.4589/2019 και το νέο σύστημα προσλήψεων, ένα πραγματικό σφαγείο των δικαιωμάτων δεκάδων χιλιάδων αναπληρωτών εκπαιδευτικών και για τον ν.4547/2018 για τη λεγόμενη αξιολόγηση, η οποία πλασάρεται απ' όλες τις κυβερνήσεις ως η πανάκεια για όλα τα στραβά της εκπαίδευσης. Οι νόμοι αυτοί του ΣΥΡΙΖΑ διατηρούνται από τη Νέα Δημοκρατία και φυσικά λειτουργούν κανονικότατα.

Συνεπώς είναι δεδομένη η συνέχηση της αντιεκπαιδευτικής πολιτικής και σταθερή η κατεύθυνση των αντιδραστικών αλλαγών από το νηπιαγωγείο μέχρι το πανεπιστήμιο, άσχετα με τις όποιες αλλαγές γίνονται στο «τιμόνι» της κυβερνητικής εξουσίας. Οι κυριότερες διατάξεις αυτού του νομοσχεδίου το επιβεβαιώνουν αυτό.

Είναι γνωστή πια, κυρίες και κύριοι, στην ελληνική οικογένεια εδώ και χρόνια η ρηχότητα, η αντιεπιστημονικότητα, η αποσπασματικότητα, το μπέρδεμα, η τλαιπωρία που προκαλούν σε μαθητές και εκπαιδευτικούς τα σχολικά βιβλία από το δημοτικό ως το λύκειο.

Όταν, παραδείγματός χάριν, στην έκτη δημοτικού τα βιβλία της καλλιέργειας την ελληνική γλώσσα μέσα από κείμενα με τις οδηγίες χρήσης μιας καφετιέρας, παρακαλώ, ή ενός κλιματιστικού και στα μαθηματικά εμβαδόνουν στα κλάσματα με τη βοήθεια των εικόνων μιας πίτσας -οτα πρότυπα προφανώς της υγιεινής διατροφής!- και όταν τα παιδιά εξασκούνται στον πολλαπλασιασμό -ακούστε!- υπολογίζοντας πόσα εκατομμύρια δολάρια κερδίζει ο Μπιλ Γκέιτς σε ένα λεπτό, σε μία ώρα, σε μία μέρα, σε έναν μήνα και σε έναν χρόνο ή όταν οι μαθητές πληροφορούνται τον πληθυσμό της Γης από το δελτίο της CIA και όχι του ΟΗΕ, ας πούμε, όταν η αμάθεια και η γλωσσική φτώχεια εξαπλώνονται όλο και περισσότερο στη νεολαία, όταν με λίγα λόγια είναι κατεπείγουσα πια η ανάγκη για αλλαγές άμεσες στα αναλυτικά προγράμματα και τα βιβλία, η κυβέρνηση τούτη, της Νέας Δημοκρατίας, όπως και οι προηγούμενες, κινείται και αυτή αντίστροφα.

Αφού πετάει μια αόριστη υπόσχεση ότι θα τα δει όλα αυτά στο μέλλον, προσπερνά βιαστικά το βασικό ζήτημα της επιστημονικής γνώσης, που και μπορεί και πρέπει με κατάλληλο τρόπο να διδάσκεται στο σχολείο. Και τι κάνει; Ρίχνει όλο της το βάρος στις δεξιότητες για όλη την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Και μια και το 'φερε η κουβέντα, η κριτική σκέψη δεν είναι μια απλή δεξιότητα σαν όλες τις άλλες. Η κριτική σκέψη, κυρία Υπουργέ, ανήκει στις ανώτερες λειτουργίες της νόησης και η καλλιέργειά της είναι πάρα πολύ σύνθετη.

Κατ' αρχάς, όμως, για να μιλήσουμε λίγο για τις δεξιότητες, μία δεξιότητα για να ενταχθεί αρμονικά στην προσωπικότητα ενός ανθρώπου και να παγιωθεί και ως μόνιμη ικανότητα αυτού του ανθρώπου, πρέπει να θεμελιωθεί γερά σε έναν ευρύτερο τρόπο σκέψης και αυτό το εξασφαλίζει μονάχα η ολόπλευρη γνώση.

Η δεξιότητα, ξέρετε, είναι κατά βάση μία διαδικασία επιφανειακή και απαντά μόνο στο πώς γίνεται κάτι. Δεν απαντά όμως και στο γιατί γίνεται. Το γιατί γίνεται απαντιέται μόνο μέσα από τη γνώση την επιστημονική, δηλαδή μέσα από τη συγκρότηση ενός λογικού τρόπου σκέψης, μέσα από τη γνώση της σχέσης αιτίας - αποτελέσματος και όλα αυτά φυσικά μπορούν να δοθούν στα παιδιά με διαβαθμίσεις ανάλογα με την ηλικία τους.

Το βλέπουμε σήμερα στους μαθητές. Διδάσκονται τόσα πολλά. Πόσα όμως αφομοιώνουν μέσα στον ωκεανό των πληροφοριών όπου βρίσκονται; Μόνο η γνώση αποτελεί το εφόδιο γι' αυτό, αλλιώς κάθε δεξιότητα με τον καιρό χάνεται και σβήνει.

Δεν υποτιμούμε όλες τις δεξιότητες συλλήβδην του νομοσχεδίου, αρκετές από τις οποίες είναι και κοινωνικά χρήσιμες. Θα γίνουν, όμως, αυτές κτήμα όλων των παιδιών με τους ίδιους όρους;

Για τη ρομποτική, το STEM και τις νέες τεχνολογίες είναι γνωστό ότι απαιτούνται υποδομές και εξοπλισμός και όλα αυτά κοστίζουν πολύ και η πείρα από τα *laptop* της πανδημίας είναι πάρα πολύ πικρή.

Υπάρχει όμως και μία άλλη ακόμα πλευρά στο ζήτημα: το περιεχόμενο αυτών των δεξιοτήτων. Η αναγκαία, ας πούμε, σεξουαλική διαπαιδαγώγηση θα βολοδέρνει ανάμεσα στον συντηρητικό σκοταδισμό, που σηκώνει και πάλι κεφάλι, και στην όπως όπως επιφανειακή κυβερνητική προσέγγιση ή θα χάνεται στα αδιέξοδα των αντιδραστικών κατά βάθος θεωριών περί κατασκευής της ταυτότητας του κοινωνικού φύλου;

Εμείς, το ΚΚΕ λέμε ότι αυτή η αναγκαία πράγματι σεξουαλική διαπαιδαγώγηση οφείλει να έχει επιστημονική θεμελίωση και περιεχόμενο. Να γιατί όλο αυτό το διδακτικό πακέτο των δεξιοτήτων, το περιεχόμενό του οφείλει να είναι κεντρική ευθύνη και μέριμνα του κράτους και όχι των διαφόρων πολυπροβληματικών ιδρυμάτων των μεγαλοκαπιταλιστών ή διαφόρων ΜΚΟ.

Όσο για τη δεξιότητα της νεανικής επιχειρηματικότητας, στην οποία επιμένουν όλες, μα όλες οι κυβερνήσεις, με την ενθάρρυνση του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων, γιατί επιμένουν άραγε; Όχι βέβαια για το πώς θα γίνουν τα παιδιά των λαϊκών οικογενειών οι μεγάλοι σελέμπριτι επιχειρηματίες, αλλά για να μαθαίνουν από την τρωφερή τους ακόμα ηλικία πώς να βάζουν όταν μεγαλώσουν για δικά τους συμφέροντα τα συμφέροντα της επιχείρησης και του εργοδότη τους.

Μπορούμε, όμως, να μιλάμε στα παιδιά για την επιχειρηματικότητα χωρίς να τους λέμε το πιο βασικό, χωρίς να τους λέμε, δηλαδή, την αλήθεια την πιο μεγάλη για το πώς και από ποιους παράγονται όλα αυτά τα αγαθά και όλος αυτός ο πλούτος της κοινωνίας μας; Ότι αυτοί που παράγουν όλο τον πλούτο σε κάθε εργοστάσιο, σε κάθε επιχείρηση, σε κάθε υπηρεσία δεν είναι οι καπιταλιστές και οι μέτοχοι των ανωνύμων εταιρειών, αλλά είναι οι εργάτες και οι εργάτριες του χεριού και του μυαλού, δηλαδή οι γονείς των παιδιών και κανείς άλλος -και αυτό αποδείχθηκε περρίτρανα τούτο τον καιρό της πανδημίας- και ότι αν και παραγωγοί αυτού του πλούτου ούτε αυτοί ούτε και τα παιδιά τους έχουν πρόσβαση σε αυτόν γιατί τον σφετερίζονται και τον ιδιοποιούνται οι λίγοι καπιταλιστές, οι ιδιοκτήτες, οι μέτοχοι αυτών των επιχειρήσεων και οι γόνοι τους φυσικά παρά το ότι είναι απόντες εντελώς από την παραγωγική διαδικασία;

Πάμε τώρα λίγο στα αγγλικά στο νηπιαγωγείο. Η κυρία Υπουργός απαντώντας στην κριτική του ΚΚΕ για την άκαιρη εισαγωγή των Αγγλικών στο νηπιαγωγείο είπε ότι τα νήπια είναι πραγματικά «σφουγγάρια» και άρα μπορούν να διδαχθούν και μία ξένη γλώσσα στο νηπιαγωγείο. Σοβαρά; Τότε γιατί δεν βάζετε στο νηπιαγωγείο και την προπαίδεια; Γιατί δεν βάζετε και τις προσωπικές αντωνυμίες; Γιατί δεν βάζετε τους χρόνους των ρημάτων; Έτσι εννοείτε τις δεξιότητες στο νηπιαγωγείο, σαν ένα σκέτο μιμητισμό και μία παπαγαλία;

Το θέμα, όμως, δεν είναι απλώς τι είναι ικανά να μάθουν τα παιδιά, που όντως απονημονεύουν πάρα πολύ εύκολα και γρήγορα. Το θέμα είναι τι θέλουμε να μάθουν τα παιδιά στο νηπιαγωγείο. Με λίγα λόγια, ποιες είναι οι προτεραιότητες στην προσχολική αγωγή σύμφωνα με την επιστήμη. Αυτές οι προτεραιότητες είναι και πρέπει να είναι οι θεμέλιοι λίθοι της αγωγής.

Το πιο κρίσιμο σε αυτή την ηλικία του νηπιαγωγείου είναι να καλλιεργηθεί στα παιδιά η λογική στάση απέναντι στον κόσμο, για να μην γίνονται έρμαιο αργότερα διαφόρων τυχοδιωκτών. Είναι να καλλιεργηθεί στα παιδιά μία μεθοδολογία σκέψης. Είναι να διαπαιδαγωγηθούν τα παιδιά να αποκτήσουν εκείνη τη δυνατότητα κατανόησης των πιο απλών σχέσεων που υπάρχουν γύρω τους στο φυσικό και το κοινωνικό περιβάλλον τους, να μεγαλώσουν, δηλαδή, μέσα σε ένα λογικό πλαίσιο.

Και όλα αυτά ξέρετε με άγουσα δραστηριότητα -δεν το λέμε εμείς, οι επιστήμονες το λένε-, κυρίαρχη και αποκλειστική δραστηριότητα των παιδιών του νηπιαγωγείου το παιχνίδι και μόνο το παιχνίδι. Εξ ου και η απόλυτη διάκριση ανάμεσα στο νηπιαγωγείο και στο δημοτικό σχολείο.

Και τέλος πάντων αν αισθάνεστε τόσο πολύ μεγάλη και ακατανίκητη επιθυμία να ενισχύσετε τα αγγλικά, ρε παιδί μου, στο σχολείο και στην εκπαίδευση, μπορείτε να το κάνετε. Έχετε και

άλλο τρόπο, κυρία Υπουργέ. Φροντίστε, ας πούμε, επιτέλους εκείνο το έρμο το κρατικό πιστοποιητικό γλωσσομάθειας αγγλικής γλώσσας. Φροντίστε να γίνει ισότιμο -στην πράξη, όχι στα λόγια- με τα υπόλοιπα πιστοποιητικά των ξένων ινστιτούτων. Όχι τίποτα άλλο δηλαδή, αλλά για να μην αναγκάζονται και οι γονείς να ξεπαράδιάζονται για ένα *Lower* ή ένα *Proficiency*.

Για την αξιολόγηση τώρα στην εκπαίδευση, για την οποία τόσος πολύς θόρυβος γίνεται από τον ΟΟΣΑ, από την Ευρωπαϊκή Ένωση -συγχωρδιά κανονική!- από τον ΣΕΒ, κυβερνήσεις, κόμματα: Στο θέμα αυτό τη δουλειά η Νέα Δημοκρατία τη βρήκε πάλι έτοιμη, στρωμένη καλά από τον ΣΥΡΙΖΑ, ο οποίος το 2018 ψήφισε τον νόμο για την αξιολόγηση και συνέβαλε αποφασιστικά, όπως ο ίδιος ο Υπουργός του έλεγε, στο να διαμορφωθεί και εκείνη η απαραίτητη κουλτούρα της αξιολόγησης.

Η Νέα Δημοκρατία την ξεκινάει τώρα αυτή την αξιολόγηση, εφαρμόζοντας επί της ουσίας τον νόμο του ΣΥΡΙΖΑ. Κι εδώ, ξέρετε, δεν περνάει πια οι ισχυρισμοί του ΣΥΡΙΖΑ ότι τάχα άλλη η δική του αξιολόγηση, η δήθεν μη τιμωρητική για τους εκπαιδευτικούς και άλλη της Νέας Δημοκρατίας, αφού όλοι καταλαβαίνουν πια ότι ο σκοπός της αξιολόγησης είναι αυτός που ορίζει και τον χαρακτήρα της και με τον σκοπό της αξιολόγησης συμφωνούν και η Νέα Δημοκρατία και ο ΣΥΡΙΖΑ και το Κίνημα Αλλαγής. Συμφωνούν δηλαδή η αξιολόγηση να αποτελεί εκείνο το βασικό εργαλείο για ένα σχολείο αποκεντρωμένο, διαφοροποιημένο και άρα κατηγοριοποιημένο, πρόθυμο στις επιθυμίες της αγοράς και ευαίσθητο, με ανοιχτές τις πόρτες του να σουλατσάει η παιδαγωγική των επιχειρήσεων, με την ανάλογη ασφαλώς ευελιξία μιας επιχείρησης ως προς το προσωπικό της, εξ ου και οι δεκάδες χιλιάδες των αναπληρωτών. Κοντολογίς, για να μην πολυλογούμε, το σχολείο της αγοράς.

Συνδυάστε τώρα αυτή την αξιολόγηση και με τις πανελλαδικού τύπου εξετάσεις σε όλο το λύκειο με βάση την τράπεζα θεμάτων, μετατρέποντας το λύκειο σε μία απέραντη εξεταστική αρένα και όποιος αντέξει -κυριολεκτικά- οικονομικά και ψυχολογικά, προσθέστε και την εκτίμηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων για το τελικό αξιολογικό πόρισμα και για τα σχολεία και για τους εκπαιδευτικούς και τι βγαίνει; Να τι βγαίνει: Αν ένα σχολείο και ένας μαθητής δεν έχουν καλές επιδόσεις στις εξετάσεις με βάση αυτή την τράπεζα θεμάτων, τότε θα βγάξετε εσείς το συμπέρασμα ότι αυτοί, που φταίνε είναι βέβαια οι εκπαιδευτικοί που δεν δουλεύουν! Και ας είναι και οι μόνοι που κρατάνε όρθια την εκπαίδευση. Αλλά θα φταίνε και οι γονείς αυτών των παιδιών, που δεν φροντίζουν όσο πρέπει τα παιδιά τους και ας δίνουν κάθε μέρα την ψυχή τους για αυτά! Ποιος θα βγαίνει λάδι; Μα, φυσικά εσείς και η δική σας εκπαιδευτική πολιτική, όπως όλων των κυβερνήσεων και ας είναι αυτές οι κυβερνήσεις και το ίδιο το βάρβαρο σύστημα της εκμετάλλευσης που υπηρετούν οι μεγάλοι ένοχοι για τη μορφωτική φτώχεια των παιδιών των λαϊκών οικογενειών και για τις εκρηκτικές ελλείψεις στην παιδεία.

Εδώ, λοιπόν, θέλει να δείξει στην προσοχή ο λαϊκός κόσμος, για να μην περάσει το φαρμάκι της αξιολόγησης για φάρμακο και το καταπιεί και να μην ανεχθεί επ' ουδενί να του κουνάνε το δάχτυλο αυτοί, που ευθύνονται για τα προβλήματα των σχολείων, αυτοί που απαξιώνουν τον ρόλο των εκπαιδευτικών, αυτοί που καταδικάζουν την εκπαίδευση στην αδιόριστο και την υποχρηματοδότηση και στέλνουν τους δασκάλους στα εξήντα επτά τους χρόνια να κάνουν μαθήματα στα εγγόνια τους. Ούτε να αφήσει αυτός ο κόσμος να περάσει έτσι η απαράδεκτη μέσα στην πανδημία αύξηση του επιτρεπόμενου αριθμού μαθητών ανά τμήμα. Ναι, την ώρα που φωνάζουμε για τον συνωστισμό αυξάνουμε δότω και κατά λίγο -έχει τη σημασία του και αυτό- τον αριθμό των μαθητών ανά τμήμα. Να προσέξουν ότι στο νομοσχέδιο αυξάνεται και ο ελάχιστος αριθμός μαθητών για τη δημιουργία ενός τμήματος. Πριν τέσσερα χρόνια αρκούσαν επτά παιδιά για να γίνει ένα τμήμα στο νηπιαγωγείο. Ο κ. Φίλης το πήγε στα δεκατέσσερα. Έρχεται η Νέα Δημοκρατία και το ανεβάζει αυτό, το πάει στα δεκαπέντε. Να σκεφτεί αυτός ο κόσμος ότι θα υπάρχουν νήπια που θα περισεύουν από το νηπιαγωγείο της γειτονιάς τους και θα τα υποχρεώνουν να πάνε αλλού, πολύ πιο μακριά από το σπίτι τους, ταλαιπωρώντας και τα νήπια και τους γονείς τους.

Το μεγαλύτερο στοίβαγμα βέβαια των μαθητών σημαίνει και

λιγότερες προσλήψεις -μην ξεχνάμε- και αυτός είναι ο λόγος της διάταξης. Αφορά αυτό δεκάδες χιλιάδες εκπαιδευτικούς που όχι μόνο όλες οι κυβερνήσεις τους κρατάνε σε εργασιακή ομηρία και διαρκή περιπλάνηση, αλλά εκεί που τους χρωστάνε για τη μεγάλη τους προσφορά παντού, σε όλη τη χώρα, τώρα τους παίρνουν και το βόδι! Ανοιχτά τους απειλούν με τιμωρίες αποκλεισμού από την εργασία για δύο και τρία χρόνια, αν κάποιος από αυτούς για λόγους οικογενειακούς, για λόγους οικογενειακής κατάστασης ή για λόγους οικονομικούς βρεθεί σε αδυναμία να πάει εκεί όπου τον στέλνει το Υπουργείο. Και εδώ βέβαια δεν περνά απαραίτητη ούτε αυτή η προκαταβολική ομολογία -στην ουσία πρόκειται για θεσμοθέτηση- των εκπαιδευτικών κενών και της προτεραιότητάς -λέει- στην κάλυψή τους από το Υπουργείο.

Κατ' αρχάς είναι απαράδεκτο να κατηγοριοποιούνται από το ίδιο το Υπουργείο τα μαθήματα σε κύρια και μη κύρια, να ιεραρχούνται οι μορφωτικές ανάγκες των παιδιών είτε της γενικής είτε της ειδικής αγωγής. Όλα τα παιδιά έχουν ισότιμα δικαιώματα στη μόρφωση και υποχρέωση της πολιτείας, συνταγματική μάλιστα, είναι αυτά τα δικαιώματα να τα υλοποιεί.

Μετά από όλα αυτά -και κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, και ευχαριστώ πάρα πολύ για την ανοχή- καταλαβαίνει κανείς τον ΣΥΡΙΖΑ και τα στενά περιθώρια που όντως έχει αυτός να κάνει μία ουσιαστική αντιπολίτευση στη Νέα Δημοκρατία για αυτό το νομοσχέδιο, η οποία αξιοποιεί βεβαίως τους δικούς του νόμους. Γιατί μπορεί ο ΣΥΡΙΖΑ, ξέρετε, να χαρακτηρίζει αυτό το νομοσχέδιο ως οπισθοδρομικό και συντηρητικό και είναι βεβαίως τέτοιο, αλλά δείτε πού το στηρίζει: μόνο στις απαράδεκτες όντως διατάξεις του για τη διαγωγή των μαθητών, τις αποβολές, άντε και την Κοινωνιολογία, και όχι για όλα τα υπόλοιπα πολύ σοβαρά, που αυτό φέρνει με την υποβάθμιση του περιεχομένου της σχολικής γνώσης, τη φροντιστηριοποίηση του λυκείου, την ταξική κατηγοριοποίηση σχολείων και μαθητών, την εμπορευματοποίηση τελικά του ίδιου του αγαθού της παιδείας. Ναι, το νομοσχέδιο ασφαλώς και είναι συντηρητικό και οπισθοδρομικό, είναι όμως τέτοιο επειδή τσακίζει τα μορφωτικά δικαιώματα των παιδιών μας, επειδή καλεί τους γονείς να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη, επειδή τσακίζει τα εργασιακά δικαιώματα των εκπαιδευτικών, επειδή απαξιώνει τον παιδαγωγικό τους ρόλο. Γι' αυτό και η πραγματική αντιπολίτευση σε αυτό το νομοσχέδιο -και κλείνω, κύριε Πρόεδρε- δεν μπορεί να είναι ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά οι χιλιάδες διαδηλωτές, που μαζεύονται έξω από τη Βουλή εδώ και σε όλη τη χώρα. Μαζί με αυτούς και με όλη του την ψυχή είναι και το ΚΚΕ, το οποίο ασφαλώς και θα καταθέσει μετά από όλα αυτά, όπως καταλαβαίνετε, και αίτηση για ονομαστική ψηφοφορία επί της αρχής του νομοσχεδίου.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Ωραία.

Προχωράμε με την συνάδελφο κ. Σοφία - Χάιδω Ασημακοπούλου από την Ελληνική Λύση.

Ορίστε, έχετε τον λόγο, κυρία συνάδελφε.

ΣΟΦΙΑ - ΧΑΪΔΩ ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποτελεί κοινό τόπο ότι η παιδεία θα πρέπει να είναι ένα πεδίο εθνικής συνεννόησης. Πρόκειται για έναν χώρο ο οποίος έχει ταλαιπωρηθεί περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο.

Για εμάς στην Ελληνική Λύση είναι σαφές: η εκπαίδευση ανήκει σε όλα τα Ελληνόπουλα. Οφείλουμε να προσφέρουμε ίσες ευκαιρίες στα παιδιά μας. Η χώρα μας έχει απόλυτη ανάγκη ένα εκπαιδευτικό σύστημα, που να έχει ως κεντρικό άξονα αυτή τη βασική αρχή.

Στο πολύπαθο ελληνικό σχολείο πολλά δοκιμάζονται, ελάχιστα στεριώνουν. Έτσι υπονομεύεται η δημόσια παιδεία, τα δημόσια σχολεία, το δημόσιο ελληνικό πανεπιστήμιο. Δυστυχώς το εν λόγω σχέδιο νόμου σε γενικές γραμμές εκπροσωπεί τις παθογένειες του παρελθόντος.

Η επιτυχία οποιασδήποτε εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης εξαρτάται από τους εκπαιδευτικούς. Η παρακολούθηση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της μεταρρύθμισης του εκπαιδευτικού μας συστήματος. Απαιτείται η διασφάλιση κατάλληλου αριθμού εκπαιδευτικών

στο σύστημα σε όλα τα μαθήματα, τόσο στις απομακρυσμένες αγροτικές και νησιωτικές όσο και στις αστικές περιοχές. Όσο υπάρχουν χωριά χωρίς σχολεία, δεν μπορούμε να μιλάμε για αναμόρφωση.

Ο πιο ευαίσθητος χώρος της δημόσιας παιδείας, η ειδική εκπαίδευση, αντιμετωπίζεται με τη μέγιστη απαξίωση. Βρίσκεται εδώ και χρόνια στο περιθώριο. Χρονιά με τη χρονιά υποβαθμίζεται. Χρειάζονται επιτέλους λύσεις άμεσες και αποτελεσματικές.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο μαθητικός πληθυσμός των ειδικών σχολείων έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Πιο αναλυτικά ο αριθμός των παιδιών με αναπηρία, που φοίτησαν σε ειδικά σχολεία κατά το σχολικό έτος 2017 - 2018 ήταν, δέκα χιλιάδες οκτακόσια εννέα παιδιά. Και η πλειοψηφία τους είναι παιδιά με σοβαρές αναπηρίες, τα οποία είναι και περισσότερο εκτεθειμένα στον κοινωνικό αποκλεισμό. Πιο συγκεκριμένα η πλειοψηφία αυτών είναι μαθητές με νοητικές αναπηρίες 36,3%, αυτισμό 29,9% και πολλαπλές αναπηρίες 13,7%.

Είναι άμεση η ανάγκη για ενίσχυση του εκπαιδευτικού προσωπικού που υπηρετεί σε όλες τις δομές της ειδικής εκπαίδευσης. Το ίδιο άμεσα πρέπει να αυξηθούν και τα κονδύλια, που διατίθενται για το σύνολο των εκπαιδευτικών υπηρεσιών στους μαθητές με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Η ειδική αγωγή εξαρτάται από χρηματοδοτούμενα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και αυτό είναι ντροπή. Η εκπαίδευση είναι ένα αδιαπραγμάτετο δημόσιο αγαθό. Ανήκει σε όλους τους Έλληνες και τις Ελληνίδες με ίσο δικαίωμα πρόσβασης. Η χρηματοδότησή της, όμως, είναι χαμηλή. Οι δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση είναι χαμηλότερες από τις αντίστοιχες των περισσότερων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν το λέμε εμείς, αλλά τα στοιχεία της τελευταίας έκθεσης παρακολούθησης της εκπαίδευσης και κατάρτισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Για να μπορέσουμε να μιλήσουμε για ανάπτυξη, για αναβάθμιση, για κοινωνικό κράτος, πρέπει να δαπανήσουμε για την εκπαίδευση. Απουσιάζει από το παρόν μια ολοκληρωμένη και βασισμένη στην έρευνα προσέγγιση για τον επαγγελματισμό των εκπαιδευτικών και την ανάπτυξη του σχολείου. Τα ελληνικά σχολεία υστερούν σε επίπεδο υποδομής και σύγχρονου εξοπλισμού. Οι ελλείψεις αυτές αναδειχθηκαν εν μέσω της πανδημίας και των προβλημάτων, που δημιουργήθηκαν κατά τη διαδικασία της τηλεκατάρτισης. Ο εκπαιδευτικός μηχανισμός οφείλει να προσαρμοστεί στις ανάγκες της σημερινής κοινωνίας. Στην προσπάθειά του αυτή προσκρούει, όμως, σε εγγενή προβλήματα που τον καθιστούν δυσλειτουργικό.

Πρέπει να φροντίσουμε τα παιδιά μας να έχουν μια ελληνοκεντρική εκπαίδευση, και αυτό αποτελεί προτεραιότητα για εμάς. Πιστεύετε ότι την εξασφαλίσετε με το να προσδιορίζετε συνεχώς στο δημοτικό τη διδασκαλία της ιστορίας και των θρησκευτικών; Η ορθοδοξία αποτελεί κομμάτι της συλλογικής μας συνείδησης. Το ξεχνάτε και προσπαθήσατε να την εξαφανίσετε από τις σχολικές αίθουσες. Είναι περισσότερο αναγκαίο από ποτέ οι νέες γενιές των Ελλήνων μαθητών να γνωρίζουν την ιστορία τους και να έχουν συνείδηση της ελληνικής ταυτότητάς τους.

Θεωρούμε απαράδεκτη την εισαγωγή της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σε μικρές ηλικίες. Και δεν γίνεται να μην τονίσουμε την έντονη αντίθεσή μας σε αυτό. Είναι απολύτως αντιπαιδαγωγικό. Πιστεύουμε ότι η μαθητική εργασία πρέπει να πραγματοποιείται στο σχολείο. Εσείς αντιθέτως προωθείτε το αντίθετο.

Διαφωνούμε με την αύξηση των μαθητών στα τμήματα και μάλιστα εν μέσω πανδημίας. Έτσι σκέφτεστε να καλύψετε τις ανάγκες της εκπαίδευσης, με το να μειώσετε τα τμήματα και να αφήσετε χιλιάδες αναπληρωτές στην ανεργία;

Βλέπουμε σε σημεία του νομοσχεδίου, όπως, για παράδειγμα, στο άρθρο 4 παράγραφος 8, όπου αναφέρεται η ευνοϊκή μεταχείριση για τους μαθητές, που φοίτησαν επί δύο τουλάχιστον πλήρη και συνεχή διδακτικά έτη σε ξένα σχολεία που λειτουργούν στο εξωτερικό. Ποιος θα πιστοποιήσει πόσα χρόνια έκανε ο λαθρομετανάστης στο σχολείο της χώρας του; Και γιατί να έχει ευνοϊκότερη μεταχείριση από τα ελληνόπουλα; Αυτό δεν τιμά ούτε το εκπαιδευτικό σύστημα ούτε τη χώρα μας.

Είμαστε εδώ σήμερα και συζητούμε για την αναβάθμιση του σχολείου. Αρκεί να αναφέρω ότι, ενώ οι μαθητές κατά τη διάρ-

κεια της φοίτησής τους στο δημοτικό σχολείο διδάσκονται και μαθήματα της λεγόμενης θετικής κατεύθυνσης, όπως Φυσική, Χημεία και κυρίως Μαθηματικά, το μάθημα των Μαθηματικών απουσιάζει από τα προς εξέταση μαθήματα για τους υποψηφίους των παιδαγωγικών σχολών κατά τις πανελλαδικές εξετάσεις. Δεν πρέπει ο υποψήφιος αυτός να ελέγχεται για τις γνώσεις του στο μάθημα αυτό; Έτσι αντιλαμβάνεστε την έννοια της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης και αναβάθμισης του σχολείου;

Είναι χρέος μας να διαμορφώσουμε ελεύθερους και δημιουργικούς ανθρώπους οι οποίοι θα μπορούν να αξιοποιήσουν στο μέγιστο τις δυνατότητές τους. Είναι επιτέλους αναγκαία η θεσμοθέτηση της διάχυσης των καλών πρακτικών στα δημόσια σχολεία.

Όσον αφορά στα πρότυπα και πειραματικά σχολεία στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου στο άρθρο 11 παράγραφος 1 και, δεύτερον, στο άρθρο 12 παράγραφος 2γ, αλλά και σε προηγούμενους νόμους, στον ν.3966/2011 και στον ν.4610/2019, γίνεται λόγος για διάχυση των καλών πρακτικών στα δημόσια σχολεία. Πειραματικά σχολεία λειτουργούν εδώ και ενενήντα χρόνια. Θα ήταν, λοιπόν, λογικό να έχουν γίνει κάποιες έρευνες σχετικά με τη διάχυση των καλών πρακτικών στα δημόσια σχολεία, αλλά και την αποτίμηση της λειτουργίας, τουλάχιστον, την τελευταία δεκαετία από τη θέσπιση του πλαισίου λειτουργίας τους, ν.3966/2011.

Έχουν γίνει γενικολογίες και ασάφειες μόνο. Εντοπίσαμε και εντοπίζουμε στο παρόν νομοσχέδιο. Από επιτόπιες έρευνες και συνεντεύξεις με στελέχη της εκπαίδευσης παρατηρείται συχνά ότι οι επιζητούμενες ερευνητικές επιμορφωτικές αντισταθμιστικές καινοτομικές δράσεις σχολείων που έχουν οριστεί ως πειραματικά μειώνονται προς χάρη πραγματοποίησης πληθώρας εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Σε επίπεδο της επικράτειας προτείνεται τα πειραματικά σχολεία να αποτελούν κέντρα όπου αναπτύσσεται η εκπαιδευτική έρευνα και καινοτομία σε άμεση σύνδεση με την εκπαιδευτική πολιτική ενός κράτους. Αυτό το μοντέλο έχει το πλεονέκτημα ότι στα συγκεκριμένα σχολεία μπορούν να εξεταστούν και να δοκιμαστούν νέες ή διαφοροποιημένες προτάσεις σε πιλοτικό ερευνητικό επίπεδο και στη συνέχεια σε περίπτωση θετικών αποτελεσμάτων να γίνει διάχυση σε άλλα σχολεία. Το μοντέλο αυτό εφαρμόζεται στη Γαλλία.

Στο πλαίσιο της εκπαίδευσης προτεραιότητας που αναφέρεται σε περιοχές με ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, ορίζεται συγκεκριμένος αριθμός σχολείων, που πληροί κριτήρια που έχει θέσει το Υπουργείο, προκειμένου να δοκιμαστούν ερευνητικά εκπαιδευτικές παρεμβάσεις, με στόχο τη στήριξη των μαθητών, την έρευνα σε καινοτόμες διδακτικές, κοινωνικά προγράμματα στήριξης και άλλα.

Προφανώς κάτι τέτοιο στην ελληνική πραγματικότητα δεν ισχύει. Η δημιουργία ομίλων αριστείας, δημιουργικότητας και καινοτομίας, στους οποίους μπορούν να συμμετέχουν μαθητές και από άλλα σχολεία της δημόσιας εκπαίδευσης, όπως προβλέπεται από την παράγραφο 2ε του άρθρου 11, δεν υλοποιείται. Στην πράξη οι όμιλοι λειτουργούν με τους μαθητές του σχολείου που διοργανώνει τους ομίλους.

Όπως επισημάναμε σε προηγούμενη συζήτηση, ο μοναδικός παράγοντας διαμόρφωσης του μαθητικού πληθυσμού των πρότυπων και πειραματικών σχολείων είναι η γονεϊκές προσδοκίες. Παρατηρείται η σταθερή ένταξη μαθητών σε πρότυπα και πειραματικά σχολεία, κυρίως από μεσαίες και ανώτερες κοινωνικές διαστρωματώσεις, με αποτέλεσμα να μην αντικατοπτρίζεται η κοινωνική πραγματικότητα. Ειδικότερα, μετά από τις αλλαγές της τελευταίας στιγμής που φαίνεται να έγιναν αδικαιολόγητα και πρόχειρα, η κατάσταση έγινε ακόμα χειρότερη. Σε όλη την Αττική υπάρχει ένα μόνο πειραματικό γυμνάσιο.

Για τους παραπάνω λόγους προτείνεται η δυνατότητα δημιουργίας ερευνητικών πειραματικών τάξεων μεμονωμένα ή μεταξύ τάξεων ενός μικρού δικτύου σχολείων για συγκεκριμένο ερευνητικό θέμα - πρόγραμμα που αναφέρεται σε πραγματικούς κοινωνικούς συσχετισμούς, εκπαιδευτικές ανάγκες και ζητήματα, με στόχο τη διάχυση και τη συζήτηση των αποτελεσμάτων στην εκπαιδευτική κοινότητα, το ΙΕΠ και το Υπουργείο Παιδείας.

Θα εγγράφονται, λέτε, στην τριτοβάθμια εκπαίδευση οι μαθητές λυκείων, που διακρίθηκαν σε διεθνείς επιστημονικούς διαγωνισμούς. Η επιβράβευση αυτή, όμως, πρέπει να γίνεται υπό την αίρεση ότι ο διακριθείς θα εισαχθεί σε σχολή σχετική με εκείνη του τομέα διακρίσεως του.

Διαφωνούμε επίσης με τη θέσπιση τιμωρητικών μέτρων για τους υποψηφίους αναπληρωτές. Είναι εκπαιδευτικοί οι οποίοι καλούνται να μεταφέρουν τις οικογένειές τους συνεχώς και οι οποίοι υπηρετούν την εκπαίδευση με ιδιαίτερο ζήλο. Είναι απαράδεκτο να τιμωρούνται, αντί να τιμωρείται το ίδιο το κράτος, που δεν λύνει επιτέλους το χρόνιο αυτό πρόβλημα.

Η αέναη κατάσταση των πειραματισμών στο ελληνικό σχολείο και πανεπιστήμιο συνεχίζεται. Πρέπει να εξαλειφθούν οι στρεβλώσεις για να μπορούμε να μιλάμε για κοινωνικότητα. Παρατείνετε τη θητεία στελεχών της εκπαίδευσης χωρίς αιτιολόγηση, χωρίς να σκεφτείτε ότι χρειάζονται νέες προσλήψεις και όχι παρατάσεις.

Παρατηρούμε σε πολλά άρθρα την παροχή απόλυτης εξουσιοδότησης αποφάσεων στον εκάστοτε Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων. Οι συνδυασμοί του άρθρου 70 οδηγούν στην κομματικοποίηση της διοίκησης των ιδρυμάτων. Απορούμε πώς είναι δυνατόν να εισάγετε κάτι τέτοιο.

Ξεχνάτε τους πολύτεκνους και τους τρίτεκνους. Δεν τους εντάσσετε στους δικαιούχους της μεταγραφής. Κανένα κίνητρο για την επίλυση του δημογραφικού. Τους αφήνετε στο περιθώριο αντί να τους παρέχετε τη μέγιστη συνδρομή.

Στα ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών καμμία αναφορά για τις γλώσσες διδασκαλίας. Θα εντάσσεται και η τουρκική γλώσσα, η γλώσσα των Σκοπιανών; Καμμία διευκρίνιση. Δεν μας λέτε τι θα ισχύσει για τα επαγγελματικά δικαιώματα, το επίπεδο των σπουδών, τα ακαδημαϊκά δικαιώματα. Δεν διευκρινίζονται ούτε οι πόροι ούτε το προσωπικό που θα τα στελεχωσει. Περιμένετε να το μαντέψουμε ή να ψηφίσουμε στην τύχη όσα μας κρύβετε τεχνηέντως. Προβλέπετε επίσης ταχεία διαδικασία χορήγησης αδειών διαμονής για λόγους σπουδών. Μιλάμε μήπως και για κτήση ιθαγένειας;

Ζούμε σε μια εποχή βαθιάς κοινωνικής κρίσης. Η κρίση στα σχολεία αντανάκλα την ευρύτερη κοινωνική κρίση. Πρέπει να επανεξετάσουμε τις θεμελιώδεις αρχές της εκπαίδευσης και να αποφασίσουμε τι θέλουμε να διδάξουμε στα παιδιά μας. Η εκπαίδευση των παιδιών μας θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα μιας συντονισμένης υπεύθυνης εκπαιδευτικής πολιτικής.

Είναι ζωτικής σημασίας το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα να αντληφθεί επιτέλους πως βρισκόμαστε στον 21^ο αιώνα. Κι αυτό δεν σημαίνει μόνο εξοικείωση με την τεχνολογία. Σημαίνει ότι πρέπει να επικεντρωθούμε στη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη, την επίλυση προβλημάτων, την καινοτομία τη συμμετοχή στα κοινά, την επικοινωνία και τη συνεργασία.

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα δεν έχει ιδανικούς στόχους. Πολλά και σημαντικά μαθήματα δεν διδάσκονται με γόνιμο τρόπο. Μία είναι η λύση: το σχολείο να αντιμετωπίζει τους μαθητές του ως ξεχωριστές προσωπικότητες, ως προσωπικότητες, που πρέπει να καλλιεργηθούν ώστε μια μέρα να γίνουν πλήρη και ολοκληρωμένα άτομα, έτοιμα να δημιουργήσουν και να βοηθήσουν την κοινωνία μας, την Ελλάδα μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Αν και νέα συνάδελφος, απόλυτα συνεπής.

Κλείνουμε με την εκπρόσωπο από το ΜέΡΑ25, τη συνάδελφο κ. Σοφία Σακοράφα.

Μετά θα μπορούμε στους ομιλητές και μετά τον πρώτο κύκλο των ομιλητών που είναι και, από ό,τι βλέπω, λίγο πολύ εναλλασσόμενοι, θα πάρει τον λόγο η κυρία Υπουργός που θα λείπει για λίγο, γιατί έχει μια συνάντηση με τον Πρωθυπουργό, αλλά θα εκπροσωπηθεί το Υπουργείο από τους δύο Υφυπουργούς. Και τυπικά και ουσιαστικά, ανοίγει ο κύκλος για τους Κοινοβουλευτικούς Εκπαιδευτικούς.

ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ (Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο ρόλος που θέλουμε να έχει

το σχολείο και η εκπαίδευση στην κοινωνία καθορίζει και τη συνολική μας στάση στα θέματα της παιδείας.

Μια υπεύθυνη πολιτεία οργανώνει συνειδητά ένα σύστημα παιδείας που θα εξασφαλίζει την ισορροπημένη και πλήρη ανάπτυξη της προσωπικότητας του παιδιού, αλλά και των δεξιοτήτων του και πάντοτε με απαράβατο όρο την εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλα τα παιδιά.

Αντίθετα, το φιλελεύθερο πλαστό αξίωμα για το αναπόφευκτο των ανισοτήτων, το οποίο έχει υποστηρίξει και δημόσια ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, δεν μπορεί να έχει θέση στα σχολεία. Πολύ περισσότερο δεν μπορεί να έχει θέση στην εκπαίδευση η θέσπιση και η λειτουργία μηχανισμών που διευρύνουν κι οξύνουν τις κοινωνικές διαφορές.

Αυτή η αγεφύρωτη απόσταση αντιλήψεων είναι η κυρίαρχη στην πολιτική μας διαφοροποίηση. Όμως, κυρία Υπουργέ, έχουμε τη θεσμική υποχρέωση να παρεμβαίνουμε στην κοινοβουλευτική διαδικασία, προσπαθώντας με κάθε τρόπο να διασώσουμε τουλάχιστον ό,τι είναι δυνατόν να διασωθεί.

Η συντηρητική αντίληψη για την εκπαίδευση σύμφωνα με τις υποδείξεις και τις ανάγκες των περιφέρειων αγορών έχει ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο: Αποστρέφεται την ιδέα της ευρείας μαζικής παιδείας, δημιουργεί «κάστες» εκπαίδευσης, με διαχωρισμούς από την πιο τρυφερή ηλικία.

Σύμφωνα με αυτή την αντίληψη, οι μελλοντικοί απασχολούμενοι χρειάζονται μόνο μία περιορισμένη γνώση. Για τον απλό εργάτη αρκούν γραφή, ανάγνωση και ολίγη αριθμητική. Για τον τομέα του τουρισμού και για το «εθνικό επάγγελμα» του σερβιτόρου, χρειάζεται και ένα επίπεδο επαφής με μια ξένη γλώσσα, όση αρκεί για την καθημερινή και τρέχουσα συνεννόηση που χρειάζεται. Και στη συνέχεια χτίζεται το σύστημα των λοιπών διαβαθμίσεων.

Τεχνική εκπαίδευση: ένα μικρό σκαλί παραπάνω στην οποία αξιολογούνται και δικαιούνται να εξαντλούν τη φιλοδοξία τους, λόγου χάρι, τα παιδιά από το Περίστει, όπως ευθαρσώς ανέφερε ο κύριος Πρωθυπουργός, αποτυπώνοντας την αντίληψή σας για την παιδεία.

Και συνεχίζεται η πυραμίδα με τις επόμενες βαθμίδες των χρήσιμων προς απασχόληση, με μια κατεύθυνση διαρκών εξειδικεύσεων γιατί ο σκοπός δεν είναι η ευρεία μόρφωση. Σκοπός είναι μόνο η εργαλειώδη ένταξη των εκπαιδευόμενων στην παραγωγική διαδικασία.

Πρόκειται για μια «δικτατορία» του ωφελισμού. Δεν θέλετε παιδεία, που να προσφέρει μόρφωση και να διαμορφώνει ολοκληρωμένες προσωπικότητες. Θέλετε εκπαίδευση που να παράγει χρήσιμα εξαρτήματα για τη λειτουργία και την αναπαραγωγή του συστήματος. Κι αυτό είναι το περισσότερο που δικαιούνται να ελπίζουν οι άνθρωποι από τα σχολεία σας.

Υπάρχει βέβαια κι ένα παράλληλο εκπαιδευτικό σύστημα. Είναι το σύστημα που υπάρχει για τις ελίτ και προετοιμάζει τα ανώτερα στελέχη του μέλλοντος. Τα ιδιωτικά σχολεία των ελίτ, τα κολέγια για όσους δεν τα κατάφεραν στο δημόσιο σύστημα, αλλά έχουν την οικονομική δυνατότητα να σπουδάσουν με αυτό τον τρόπο. Τους εξασφαλίσετε μάλιστα την ισοτιμία και τους επαναφέρετε στον ανταγωνισμό «από την πίσω πόρτα», ένα σύστημα που εξασφαλίζει την πρόοδο στην προνομιακή οικονομική δυνατότητα απέναντι στην οποία προσφέρετε κάθε δυνατή διευκόλυνση.

Να το πούμε απλά, το δικό σας όραμα για την παιδεία θέλει ένα εκπαιδευτικό σύστημα που λειτουργεί όπως ο κατάλογος στα εστιατόρια: Μπορείς να πάρεις όσα μπορείς να πληρώσεις, αν βέβαια σου επιτραπεί και η είσοδος.

Αλλά και πέρα απ' αυτό, ποιο είναι το περιεχόμενο της εκπαιδευτικής διαδικασίας;

Ο ρόλος του σχολείου δεν πρέπει να περιορίζεται στη στεία μετάδοσης πληροφοριών σε διάφορα απομονωμένα γνωστικά αντικείμενα. Αν ήταν μόνο αυτό, κάθε συζήτηση για την παιδεία θα τελείωνε με την αποδοχή κάποιων προγραμματίων διδασκαλίας και τον έλεγχο της προόδου των μαθητών μέσω των εξετάσεων.

Δυστυχώς, αυτή την αντίληψη αποπνέει το παρόν νομοσχέδιο. Οι κοινωνικές ανάγκες είναι υπαρκτές και επιτακτικές κι εσείς συνειδητά κινείστε πίσω –πολύ πίσω θα έλεγα– από τις απαιτήσεις των καιρών.

Γνωρίζετε πολύ καλά πως κάθε νόμος για την παιδεία καθορίζει ουσιαστικά το μέλλον της χώρας και τα αποτελέσματά του διαπιστώνονται μετά από δεκαπέντε με είκοσι χρόνια το λιγότερο. Η εκπαιδευτική αντίληψη που επιμένει στην αναπαραγωγή του μοντέλου της σχολικής επιτυχίας μέσω της μηχανικής αποστήθισης κατακερματισμένων πληροφοριών, η οποία μάλιστα και επιβραβεύεται μέσω των εξεταστικών διαδικασιών, έχει αποτύχει παταγωδώς.

Απορώ πραγματικά πώς γίνεται να μην το βλέπετε αυτό. Καταλήγω στο συμπέρασμα ότι βεβαίως και το βλέπετε, αλλά αυτό επιδιώκετε ακριβώς. Θέλετε τη σώρευση ενός όγκου γνωστικών πληροφοριών με σκοπό μόνο την απομνημόνευση και την παράλληλη υποβάθμιση της κριτικής ικανότητας και της δυνατότητας των μαθητών.

Το νομοσχέδιο διαπνέεται από μια παρωχημένη πολιτική και εκπαιδευτική αντίληψη και αν θέλουμε να κυριολεκτούμε, πρόκειται στην πραγματικότητα για αντιεκπαιδευτική αντίληψη. Να αναφερθούμε κατ'αρχάς στην προβλεπόμενη ενίσχυση της διαδικασίας των εξετάσεων.

Η εξεταστική εντατικοποίηση από παιδαγωγική άποψη έχει εντελώς αμφίβολα αποτελέσματα και οπωσδήποτε υποβαθμίζει τον μορφωτικό ρόλο του σχολείου. Γνωρίζετε όμως και το αποδέχεστε ή και συνειδητά το επιλέγετε ότι θα έχει μια βέβαιη συνέπεια: την ουσιαστική υποβάθμιση του σχολείου και την ενίσχυση της παραπαιδείας, αφού θα εντείνει και θα επιτείνει την ανάγκη των οικογενειών να καταφύγουν σε φροντιστήρια και ιδιαίτερα μαθήματα.

Έτσι διευρύνετε τις κοινωνικές ανισότητες, αφού αυτοί που έχουν την οικονομική δυνατότητα θα αντιμετωπίσουν πιο αποτελεσματικά τον εξεταστικό φόρτο που εσείς θεσπίζετε. Αν όντως θέλετε να αναβαθμίσετε το σχολείο, γιατί συντηρείτε και αναπαράγετε αυτά τα παρωχημένα μοντέλα στην εκπαίδευση;

Όλος ο κόσμος, κύριε Υπουργέ -σας το ξαναείπαμε-, μελετά την αποδοτικότητα του σκανδιναβικού εκπαιδευτικού μοντέλου, παραδείγματος χάριν της Φινλανδίας όπου δεν υπάρχουν ουσιαστικά εξετάσεις.

Εμείς δεν προτείνουμε, βέβαια, όπως σας είπα και στην επιτροπή, την άμεση και πλήρη κατάργηση των εξετάσεων, αλλά δεν μπορούμε να μην καταδείξουμε την ανάγκη αλλαγής του προσανατολισμού και του περιεχομένου της εκπαίδευσης.

Και όμως, εσείς γυρνάτε την πλάτη στο μέλλον. Επαναφέρετε και την τράπεζα θεμάτων, που εφαρμόστηκε το 2014 και κατά κοινή διαπίστωση απέτυχε παταγωδώς. Το μόνο αποτέλεσμα που είχε ήταν η αυτόματη αύξηση του κύκλου εργασιών των φροντιστηρίων κατά 15%.

Επιμένετε σ' αυτό το σύστημα, που υποτάσσει την εκπαίδευση στη διαδικασία της απομνημόνευσης. Δεν υπάρχει άλλη εξήγηση. Θέλετε να εξοβελίσετε από την εκπαιδευτική διαδικασία την κριτική ικανότητα, την αναλυτική και τη συνθετική σκέψη. Και γιατί αυτό; Μα, ακριβώς γιατί φοβάστε τους πολίτες με κρίση, ενσυναίσθηση και συναισθηματική νοημοσύνη. Και τους φοβάστε, γιατί γνωρίζετε πολύ καλά το ζοφερό μέλλον, που τους επιφυλάσσει η πολιτική που εφαρμόζετε.

Τι προτείνετε, λοιπόν; Την αριστεία της άκριτης αποστήθισης, την αριστεία των «παπαγάλων», προϊόντα της παραπαιδείας και της όξυνσης των κοινωνικών διαφορών.

Αυτή η αντίληψή σας ξεπηδά και σε άλλα θέματα. Επαναφέρετε τη διαγωγή στους τίτλους σπουδών. Δεν υπάρχει καμμία δικαιολογητική βάση γι' αυτό το μέτρο, εκτός από την αναχρονιστική δική σας κυβερνητική πρόθεση για επιστροφή στο ένδοξο παρελθόν δεκαετιών μέχρι το 1950 ή έστω μέχρι την εποχή της δικτατορίας.

Στην αιτιολογική έκθεση ισχυρίζεστε εντελώς ατεκμηρίωτα και αντιεπιστημονικά ότι δήθεν μπορεί αυτό να αποτελέσει παιδαγωγικό μέσο. Η καταστολή μέσω του εκφοβισμού, πολιτική μέθοδο, που εφαρμόζεται μέχρι σήμερα σε όλα τα πεδία άσκησης της πολιτικής σας, εδώ επεκτείνεται απειλητικά και στη μαθητιώσα νεολαία.

Δεν υπηρετεί κανέναν σκοπό ο στιγματισμός ενός μαθητή στην ηλικία μιας αδιαμόρφωτης ακόμα προσωπικότητας. Στιγματισμός που τον περιθωριοποιεί μέσα στο σχολείο, αλλά και θα τον

ακολουθεί σε ολόκληρη τη ζωή του. Πρόκειται για μέτρο που θα ενισχύσει τις αρνητικές συμπεριφορές.

Θα λειτουργήσει, επίσης, άδικα σε βάρος των ατόμων, που λόγω της όποιας ιδιαιτερότητάς τους δέχονται πρόσθετη πίεση στο σχολικό περιβάλλον και υποχρεώνονται να αμυνθούν απέναντι σ' αυτή, με τρόπο ίσως και μη ελεγχόμενο. Ταυτόχρονα, φορτώνετε σε κάθε εκπαιδευτικό τον ρόλο του αλήστου μνήμης παιδονόμου και του καθημερινού δικαστή ανηλίκων, χωρίς μάλιστα κανένα πλέγμα κριτηρίων και κανόνων. Αφήνετε ανοικτά και τα περιθώρια για κάθε είδους αυθαιρεσίες και καταχρήσεις.

Επιτέλους, πρέπει να παραδεχθούμε ότι η εκτροπή στη συμπεριφορά του μαθητή ενέχει υποχρεωτικά και μια αντίστοιχη αποτυχία του εκπαιδευτικού συστήματος. Συνεπώς, δεν είναι καν ηθικό για την πολιτεία να μετακυλίζει τη δική της ευθύνη στο πρόσωπο του ανηλίκου. Ένα σύγχρονο σχολείο οφείλει να αντιμετωπίζει τα αίτια των συμπεριφορών, να έχει υποδομή και μεθοδολογία και την ψυχοκοινωνική στήριξη του μαθητή, αλλά και του περιβάλλοντός του.

Εάν θέλετε να αντιμετωπίσετε τα προβλήματα, ενισχύστε την παρουσία ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών στην εκπαίδευση, όπως δεσμευθήκατε, κυρία Υπουργέ. Αυτό πραγματικά θα ήταν αναβάθμιση του σχολείου.

Χαρακτηριστικές είναι και οι διατάξεις για την ανάδειξη των πρυτανικών αρχών στα πανεπιστήμια. Περιορίζετε το σώμα των εκλεκτόρων μόνο στο καθηγητικό προσωπικό (τακτικούς, αναπληρωτές, επίκουρους καθηγητές και λέκτορες) και αποκλείετε όλους τους άλλους που μετέχουν στην πανεπιστημιακή κοινότητα. Δηλαδή, τους φοιτητές, το υποστηρικτικό της εκπαιδευτικής διαδικασίας προσωπικό, αλλά και το διοικητικό προσωπικό των ανωτέρων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Αυτή η ρύθμιση είναι ένα ακόμα σύμπτωμα αναχρονιστικής ιδεολογίας. Δεν έχει καμμία κοινωνική αναφορά, δεν απαντά σε καμμία υπαρκτή αναγκαιότητα και δεν υπηρετεί καμμία εύλογη ή συγγνωστή σκοπιμότητα, εκτός από τον έλεγχο και την υποταγή της πανεπιστημιακής κοινότητας. Και αυτό το αποδεικνύετε με την εκλογική διαδικασία, που προβλέπετε να γίνεται αποκλειστικά ηλεκτρονικά. Γνωρίζετε ότι δεν μπορείτε να εγγυηθείτε τη μυστικότητα και το αδιάρρηκτο της ψηφοφορίας, που γίνεται μέσω προσωπικών κωδικών πρόσβασης. Παρ' όλα αυτά, την υποστηρίζετε.

Η ρύθμιση είναι απαράδεκτη και σας καλούμε να την αποσύρετε. Γνωρίζετε ότι τα μέλη ΔΕΠ αποτελούν εύκολο στόχο για την άσκηση πιέσεων, φαινόμενο που είναι εντονότερο στις μεγάλες και ισχυρές σχολές, όπως είναι η Ιατρική, η Νομική, οικονομικά πανεπιστήμια κ.λπ., όπου είναι ισχυρότερες οι εξαρτήσεις.

Δεν νοείται αδιάρρηκτη ψηφοφορία, όταν κάθε μέλος ΔΕΠ μπορεί να ψηφίζει με την πιθανή παρουσία και έλεγχο της ψήφου του από οποιονδήποτε τρίτο ενδιαφερόμενο παράγοντα. Δεν μπορείτε να επικαλεστείτε ότι δεν τα γνωρίζετε όλα αυτά. Επιβεβαιώνετε ότι επιδιώκετε τον έλεγχο της ψηφοφορίας και καλύπτετε αυτήν την απαράδεκτη μεθόδευση με το επικοινωνιακό πρόσχημα του δήθεν εκσυγχρονισμού της διαδικασίας. Γι' αυτό, δεν είναι τυχαίος ο τίτλος στο σχετικό κεφάλαιο του νομοσχεδίου, που είναι «Ανάδειξη πρυτανικών αρχών». Δεν τολμάτε ούτε και εσείς να χαρακτηρίσετε εκλογή το σύστημα που θεσμοθετείτε. Αυτή η πολιτική επιλογή σας αποτελεί πλήρη αναχρονιστική αναστροφή στη δημοκρατική λειτουργία των ΑΕΙ και αλλοιώνει προοπτικά την ίδια τη φύση των πανεπιστημίων.

Επαναλαμβάνω, κυρία Υπουργέ, αποσύρετέ την.

Με τέτοια νομοθετήματα επιβεβαιώνετε και το πώς αντιλαμβάνεστε τη λειτουργία της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Θέλετε να ασκείτε την πολιτική σας χωρίς συναινέσεις, αλλά και χωρίς συνεννοήσεις. Γι' αυτόν τον λόγο ανάγετε και την με κάθε τρόπο κατάκτηση της αυτοδυναμίας σε αυταξία και αυτοσκοπό, για να έχετε τη δυνατότητα να νομοθετείτε κατά την απόλυτη βούληση ενός ανέλεγκτου πυρήνα εξουσίας.

Και όμως, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, η παιδεία είναι ο κατ' εξοχήν χώρος, που απαιτεί δημοκρατικό διάλογο και συνεννόηση, όχι μόνο διακομματική, αλλά και στην ίδια την κοινωνία. Βλέπουμε ποια είναι τα αποτελέσματα των μονοκομματικών εμπνεύσεων. Αυτό που έχουμε καταφέρει δεν ικανοποιεί κανέναν

και δεν ανταποκρίνεται στις πραγματικές κοινωνικές ανάγκες.

Εμείς, το ΜέΡΑ25, θεωρούμε και νομίζω ότι δεν υπάρχει κανείς που να διαφωνεί ότι είναι αναγκαία η αποκατάσταση του εθνικού διαλόγου για την παιδεία με άμεση κοινωνική αναφορά και συμμετοχή. Σε αυτή την κατεύθυνση προτείνουμε τη δημιουργία ενός εθνικού συμβουλίου για την παιδεία, με μόνιμη και διαρκή λειτουργία, που θα σχεδιάζει και θα προτείνει στη Βουλή τις αναγκαίες παρεμβάσεις.

Προτείνουμε τη θεσμοθέτηση ενός Διαβουλευτικού Συμβουλίου κληρωτών και εκλεγμένων πολιτών για τη μόρφωση και την εκπαίδευση. Θα μπορούσε να συγκροτείται από τριακόσιους πολίτες, από τους οποίους οι εκατό να επιλέγονται με κλήρωση μεταξύ των ενεργών εκπαιδευτικών, με κατανομή σε όλες τις βαθμίδες, οι επόμενοι εκατό να εκλέγονται με κλήρωση από τον συνολικό πληθυσμό και οι άλλοι εκατό να ορίζονται από τα κοινοβουλευτικά κόμματα ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη. Όλα τα μέλη θα είναι με κυλιόμενες διετείς θητείες.

Το ΔΙΑΣΚΕΠ να λειτουργεί και να αποφασίζει σε τακτικές ανά τρίμηνο θεματικές συνδιασκέψεις. Η Κυβέρνηση, δέκτης των αποφάσεων του ΔΙΑΣΚΕΠ, θα μπορεί να τις καταθέτει προς ψήφιση στη Βουλή, εφόσον συμφωνεί με αυτές. Η δε κατάθεση προτείνουμε να είναι υποχρεωτική και εάν η ίδια απόφαση επαναληφθεί από το ΔΙΑΣΚΕΠ μετά την πάροδο διετείας, να απαιτείται ενισχυμένη πλειοψηφία για την απόρριψη της νομοθέτησης.

Είναι μία πρόταση, κυρία Υπουργέ, που εκφράζει την αγωνία μας για την εθνική συνεννόηση και την εκλογική συμμετοχή. Γιατί εμείς δεν έχουμε κανέναν λόγο να φοβόμαστε ούτε την κοινωνία, ούτε τον διάλογο.

Κύριοι συνάδελφοι, η παιδεία στον τόπο μας αποτέλεσε διαχρονικά πεδίο ασκήσεων και δοκιμών. Όποιος αναλάμβανε το Υπουργείο Παιδείας επέλεγε να αφήσει το στίγμα του με μια, πάντοτε σωτήρια και μακρόπνοη, μεταρρύθμιση. Αλλεπάλληλες γενιές μαθητών έγιναν πειραματόζωα και οι ελληνικές οικογένειες δεν μπορούσαν να προγραμματίσουν τίποτα μπροστά στην ανακολουθία της πολιτείας.

Το νομοσχέδιο αυτό με τον ψευδεπίγραφο τίτλο «Αναβάθμιση του Σχολείου» δεν αποτελεί απλώς μια υπουργική μεταρρύθμιση. Εκφράζει τη βούληση της συντηρητικής παράταξης για ολική επαναφορά της εφαρμογής μιας συγκεκριμένης αντι-εκπαιδευτικής πολιτικής και μάλιστα με αναχρονιστική, θα έλεγα, ορμή.

Κυρία Υπουργέ, μακάρι να μπορούσαμε να ζητήσουμε να επανεξετάσετε αυτό το νομοσχέδιο στο σύνολό του. Δεν έχει νόημα. Είναι προφανές ότι είστε ως Κυβέρνηση δέσμιος ιδεολογιών, αλλά και μιας συγκεκριμένης πολιτικής αντίληψης, που δεν έχει τίποτα να προσφέρει στην κατεύθυνση της πραγματικής αναβάθμισης του σχολείου. Το νομοσχέδιο δεν αναμορφώνει και δεν αναβαθμίζει τίποτα. Απλώς, συμπληρώνει το άναρχο πλαίσιο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, αναπαράγοντας τα αδιέξοδα του με αποσπασματικές και ούτε καν διορθωτικές ρυθμίσεις.

Κλείνοντας και συμπερασματικά, θέλω να πω ότι είναι προφανές ότι επί της αρχής καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο και επιφυλασσόμαστε για την τοποθέτησή μας ως προς τις ειδικότερες ρυθμίσεις του στην κατ' άρθρον συζήτηση αναλυτικά, κύριε Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Ευχαριστώ, κυρία Σακοράφα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διαβάζω τις δύο τετράδες συναδέλφων, που θα μιλήσουν και μετά πιθανόν να πάρει τον λόγο, όπως είπα, η κυρία Υπουργός. Είναι η κ. Μακρή από τη Νέα Δημοκρατία, ο κ. Μαμουλάκης από τον ΣΥΡΙΖΑ, ο κ. Χειμάρης από τη Νέα Δημοκρατία, ο κ. Κωνσταντόπουλος από το Κίνημα Αλλαγής, ο κ. Κέλλας από τη Νέα Δημοκρατία, ο κ. Παπαηλιού από τον ΣΥΡΙΖΑ, ο κ. Γιάννης Λοβέρδος από τη Νέα Δημοκρατία και ο κ. Συντυχάκης από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

Κυρία Μακρή, έχετε τον λόγο.

ΖΕΤΤΑ ΜΑΚΡΗ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επέλεξα να ξεκινήσω τη σημερινή μου τοποθέτηση για το νέο σχέδιο νόμου,

που αφορά στην αναβάθμιση του σχολείου και υποστηρίζει απολύτως με το περιεχόμενο τον τίτλο του, με ένα εμπνευσμένο απόφθεγμα του εμβληματικού ειρηνιστή και οραματιστή Αφροαμερικανού ηγέτη, του Μάρτιν Λούθερ Κινγκ, που είναι σήμερα περισσότερο από ποτέ επίκαιρος. Μεταφέρω αυτούσια: «Η λειτουργία της εκπαίδευσης είναι να διδάσκει σε κάποιον να σκέφτεται έντονα και να σκέφτεται κριτικά. Η ευφυΐα, σε συνδυασμό με τον χαρακτήρα, αυτός είναι ο σκοπός της εκπαίδευσης». Το απόφθεγμα αυτό εμπερικλείει εύστοχα, με ακρίβεια αλλά και λακωνικότητα την αριστοτελική προσέγγιση για την παιδεία, τη διαμόρφωση ανθρώπων με ποιοτικό χαρακτήρα, τη σμίλευσή τους με ήθος και την ανάδειξη των διανοητικών αρετών τους, όλα αποτέλεσμα μιας ομαδικής προσπάθειας κοινωνικοποίησης, άρρηκτα συνυφασμένης και διασυνδεδεμένης με την πολιτική κοινωνία, έχοντας ως απώτερο στόχο τη συλλογική ευδαιμονία και ευημερία.

Επέλεξα συνειδητά αυτή τη συμβολική εισαγωγή για να καταδείξω ότι οι στιγμές που βιώνουμε σήμερα, όπως η γιγάντωση της οικονομικής κρίσης, που μαστίζει, τουλάχιστον, μια δεκαετία την υψηλότερη και απαιτεί περισσότερο θωρακισμένους ανθρώπους, με βιωματικές εμπειρίες και δεξιότητες, η αντιμετώπιση της πανδημίας του κορονοϊού, που βασίζεται στα ξεχασμένα αντανάκλαστικά της κοινωνικής ενσυναίσθησης και στην αναζωπύρωση της κοινωνικής αλληλεγγύης, η συγγνή δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ, εξόφθαλμη και απαράδεκτη καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εν έτει 2020, που πυροδότησε τη δικαιολογημένη παγκόσμια οργή, όλα αυτά θέτουν σοβαρά στις σύγχρονες κοινωνίες, προς διερεύνηση και συζήτηση, ένα ζήτημα, που δεν είναι άλλο από την παιδεία και στα καθ' ημάς τη μεταρρύθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Οι απαιτήσεις είναι πλέον επιτακτικότερες παρά ποτέ και οι στιγμές ώριμες για αλλαγή.

Ζούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε μια εποχή δυναμικών και ταχύτατων τεχνολογικών και κοινωνικών αλλαγών, όπου η καινοτομία αποτελεί κινητήρια δύναμη για την εκμάθηση νέων μεθόδων και για την υλοποίηση ευρύτερων αλλαγών. Ταυτόχρονα, αντιμετωπίζεται και η πρόκληση σε πολλούς τομείς της οικονομικής ζωής, διαμορφώνοντας σημαντικές οργανωτικές και παραγωγικές ρυθμίσεις. Το σύγχρονο σχολείο, όχι το συντηρητικό και το παρωχημένο, αλλά το σχολείο χωρίς φοβικότητα και προκαταλήψεις, στις ανάγκες, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της εποχής μας, είναι ίσως το αποτελεσματικότερο εργαλείο, που μπορεί να διαθέτει μια κοινωνία για να ενθαρρύνει και να ενισχύει την κοινωνική κινητικότητα, να δώσει δηλαδή τη δυνατότητα αλλά και το όραμα σε παιδιά και ομάδες, με κοινά χαρακτηριστικά, από κάθε επίπεδο κοινωνικής διαστρωμάτωσης, να έχουν πρόσβαση σε ουσιαστικές ευκαιρίες και να διεκδικήσουν με αξιώσεις τα όνειρά τους ως αντίδοτο στην πολύ υπαρκτή ανισότητα και αδικία.

Επιπρόσθετα, το σύγχρονο σχολείο θα πρέπει πρωτίστως να εμπνέει, να προσφέρει επάρκεια γνώσεων, να προωθεί την κριτική σκέψη, να αναπτύσσει τη νοητική και συναισθηματική λειτουργία, να βελτιώνει τις συνθετικές ικανότητες, να διευρύνει πνευματικά και να προάγει τις σύγχρονες δεξιότητες. Επίσης, θα πρέπει να επιβραβεύει την επιμέλεια και τη σκληρή δουλειά, καθώς και την ανάληψη ευθύνης και πρωτοβουλιών, την ενεργητική στάση απέναντι στη ζωή και τέλος να ενθαρρύνει την όρεξη για προκοπή και διάκριση.

Αυτό είναι και το όραμα της Νέας Δημοκρατίας, αυτό είναι το όραμα του Κυριάκου Μητσοτάκη, ήδη από το 2018, όταν ήμουν στην αξιωματική αντιπολίτευση. Σ' αυτό το όραμα σάρκα και οστά κλήθηκε να δώσει, με εξαιρετική επιμέλεια, μεθοδικότητα και επιτυχία, με πολύ καλή πολιτική διαγωγή, η Νίκη Κεραμέως και οι παρόντες Υφυπουργοί. Η αναγκαιότητα της δραστικής μεταρρύθμισης και βελτίωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας τέθηκε προεκλογικά υπ' όψιν του ελληνικού λαού και υπερψηφίστηκε. Η δέσμευση αυτή, σε όλες τις εκφάνσεις της, όπως οι διατάξεις του σχεδίου νόμου και οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, τέθηκαν τους προηγούμενους μήνες ως κυβερνητική στρατηγική και πολιτική σε δημόσια και εκτενέστατη, γόνιμη και ενδιαφέρουσα διαβούλευση, ηλεκτρονικά και με τους σχετικούς φορείς, με απόλυτη διαφάνεια.

Το νέο νομοσχέδιο διατρέχει τη ραχοκοκαλιά της εκπαίδευσης από κάτω προς τα πάνω, από το νηπιαγωγείο στο πανεπιστήμιο, εισάγοντας καινοτόμες προσεγγίσεις και διεθνείς βέλτιστες πρακτικές, με σχεδιασμό ρεαλιστικό, χωρίς ανατροπές και αιφνιδιασμούς. Είναι πολύ καινοτόμοι οι πυλώνες αυτού του νομοσχεδίου, αλλά και οι ρυθμίσεις που θεραπεύουν παθογένειες του παρελθόντος. Στην τοποθέτησή μου στη συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων προτίμησα να αναφερθώ σε κάποιες από τις τολμηρές ρυθμίσεις, όπως είναι η αντικατάσταση του μαθήματος της Κοινωνιολογίας από τα Λατινικά και η επαναφορά του χαρακτηρισμού της διαγωγής.

Σήμερα, στην Ολομέλεια, θα σταθώ και θα υπογραμμίσω τρεις καινοτόμους πυλώνες, καθένας αντιπροσωπευτικός της κάθε εκπαιδευτικής βαθμίδας, που κατά τη γνώμη μου αντιμετωπίζουν πλήρως την απαίτηση συγχρονισμού με τις ανάγκες και τις τάσεις της εποχής. Πρώτος πυλώνας η πιλοτική εισαγωγή της ενασχόλησης των νηπίων με την αγγλική γλώσσα μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων, σε απόλυτη συναρμογή και διασύνδεση με τον διαθεματικό και παιδαγωγικό χαρακτήρα του νηπιαγωγείου. Ξέρω ότι θα με πάρουν κι εμένα τα σκάγια, αλλά δεν πειράζει. Στόχος του εγχειρήματος είναι η διεύρυνση της γλωσσολογικής αντίληψης των παιδιών, καθώς κατά τη διάρκεια της προσχολικής ηλικίας τίθενται τα θεμέλια της μάθησης, της σκέψης, όλων των νοητικών διαδικασιών, ακόμη και αυτή της εκμάθησης ξένης γλώσσας.

Δεύτερος πυλώνας, στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, είναι η εισαγωγή της λογικής του «κόντρα» μαθήματος, ιστορία της θετικής κατεύθυνσης και μαθηματικά στη θεωρητική κατεύθυνση. Για την Γ' λυκείου μιλώ. Οι μαθητές σε «κόντρα» πρόκληση, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος για μεγαλύτερη πνευματική ευρύτητα και για σφαιρικότερη καλλιέργεια.

Τρίτος πυλώνας, η προώθηση της εξωστρέφειας των ελληνικών ΑΕΙ, είτε με την αυτόνομη ίδρυση ξενόγλωσσων προγραμμάτων είτε με τη συνεργασία τους με ΑΕΙ του εξωτερικού. Επιπλέον, θεσμοθετούνται κοινά προγράμματα σπουδών, διπλά προγράμματα σπουδών μεταξύ ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων, καθώς και θερινά προγράμματα, ώστε η χώρα να προσελκύσει φοιτητές απ' όλο τον κόσμο και να αναδειχθεί η επιστημονική και η αξία των ελληνικών πανεπιστημίων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το στοίχημα της Κυβέρνησης, όσον αφορά στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο, μετά την υπερψηφισή του, δεν είναι να πείσει μόνο και τους πιο δύσπιστους και επιφυλακτικούς -έχω αμφιβολίες για τους ιδεοληπτικούς- αλλά να τους πείσει ότι η εκπαίδευση, η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση είναι αναγκαία και επιτακτική. Το ζητούμενο είναι πλέον να καταγράψεται στις εκθέσεις για την εκπαίδευση του ΟΟΣΑ και της PISA η κατάταξη των μαθητών των ελληνικών σχολείων στα υψηλότερα επίπεδα εγγραμματοσύνης, ικανοποιώντας το πάγιο και σύγχρονο αίτημα της κοινωνίας για ανταγωνιστικότητα και ευημερία. Το ζητούμενο είναι να έχουμε ως προορισμό και στόχο την αριστεία, γιατί η δική μας ιδεολογία δεν υπηρετεί την εξίσωση προς τα κάτω, γιατί είναι βαθύτατα δημοκρατικό όσοι μπορούν και θέλουν να αριστεύουν.

Γι' αυτό και για πολλά άλλα, θερμά συγχαρητήρια στην πολιτική ηγεσία για την παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία, την οποία βεβαίως και θα υπερψηφίσω.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Κι εγώ, κυρία Μακρή, ήσασταν απόλυτα συνεπής.

Τον λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Χαράλαμπος (Χάρης) Μαμουλάκης από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αλέξανδρος Παπαναστασίου, Παναγιώτης Κανελλόπουλος, Γεώργιος Παπανδρέου και φυσικά Κυριάκος Μητσοτάκης, ο σημερινός Πρωθυπουργός: Αυτοί είναι οι κοινωνιολόγοι που έχουν αναλάβει τα ηνία της χώρας μας, διατελώντας Πρωθυπουργοί, άνθρωποι που έγραψαν και γράφουν ακόμα σελίδες στην ιστορία της χώρας μας και βεβαίως άνθρωποι που δύσκολα θα τους χαρακτήριζε κάποιος κομμουνιστές, όπως συλλήβδην κάνει για παράδειγμα ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης κ. Άδωνις Γεωργιά-

δης, ο οποίος έχει πει και το αμίμητο ότι «η κοινωνιολογία θα κάνει τα παιδιά αριστερά». Ούτε βεβαίως έγινε ο κύριος Πρωθυπουργός, ο Κυριάκος Μητσοτάκης, αριστερός, όπως υπονοεί διαρκώς με τις δηλώσεις του ο κ. Βορίδης για όσους σπουδάζουν κοινωνικές επιστήμες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν υπάρχουν «δεξιές» και «αριστερές» επιστήμες. Οι ιδεολογικές μεροληψίες σας, σας οδηγούν στα απαράδεκτα νομοθετήματά σας, ανάμεσά τους και το σημερινό. Αντικαθιστάτε το μάθημα της Κοινωνιολογίας με αυτό το Λατινικών για την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο. Οι μαθητές, δηλαδή, που θέλουν να δώσουν εξετάσεις για να εισαχθούν σε σχολές κοινωνικών επιστημών θα πρέπει να εξεταστούν στα άσχετα με το αντικείμενό τους Λατινικά. Οι λόγοι όμως που πετάτε έξω από την εξεταστέα ύλη την Κοινωνιολογία είναι προφανείς και έχουν να κάνουν γενικότερα με τις ιδεοληψίες και τον αρνητισμό σας σε επισημονικούς κλάδους που συμβάλλουν στη γέννηση και τη διάδοση προοδευτικών ιδεών. Και φυσικά η κοινωνιολογία είναι μια τέτοια επιστήμη, καθώς ανοίγει στους μαθητές το κεφάλαιο του Διαφωτισμού. Αποστρέφεστε την κριτική σκέψη, δεν θέλετε κάθε νέο και προοδευτικό. Δεν υποτιμούμε, φυσικά, καθόλου τη σπουδαιότητα των Λατινικών, αλλά καταδικάζουμε την εξαίρεση της Κοινωνιολογίας από τα εξεταζόμενα μαθήματα.

Με το νομοσχέδιο η κ. Κεραμέως ουσιαστικά κλείνει το μάτι στην παραπαιδεία και τα ιδιωτικά φροντιστήρια, γιατί κατά βάθος αποστρέφεται τη δημόσια παιδεία και αυτό το έχετε αποδείξει με τη μάχη που δώσατε επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ να καταργηθεί το άρθρο 16 του Συντάγματος, που εξασφάλιζε τη δωρεάν, δημόσια παιδεία για όλους. Και αφού τότε δεν το καταφέρατε, μόλις γίνετε Κυβέρνηση, πριν από λίγους μήνες, περάσατε νύχτα την απαράδεκτη διάταξη, που εξισώνει τα πτυχία αποφοίτων ανώτατων πανεπιστημιακών ιδρυμάτων με αυτά των ΙΕΚ και φυσικά άλλων ιδιωτικών σχολών.

Και τώρα τι κάνετε; Επιγραμματικά αναφέρω: Αύξηση των εξεταζόμενων μαθημάτων στο γυμνάσιο από τέσσερα σε επτά, στη Β' λυκείου από έξι σε επτά, στη Γ' λυκείου από τέσσερα σε πέντε. Δηλαδή, εξετάσεις και πάλι εξετάσεις. Επομένως, φροντιστήρια και πάλι φροντιστήρια. Αύξηση του αναγκαίου μέσου όρου για προβιβασμό στο γυμνάσιο. Αυστηροποίηση, άρα και πάλι ενίσχυση της παραπαιδείας. Και φυσικά, επαναφορά της τράπεζας θεμάτων, της ρύθμισης Αρβανιτόπουλου, της οποίας τα αρνητικά αποτελέσματα έχουν καταγραφεί αναλυτικά τα προηγούμενα χρόνια. Για να μιλήσουν, λοιπόν, τα νούμερα, τα οποία πολλές φορές είναι αμείλικτα -τα Μαθηματικά-, απλώς σας υπενθυμίζω ότι τη σχολική χρονιά 2013 - 2014 το 23% των μαθητών έμεινε μετεξεταστέο. Πού οδηγούσε αυτή η αποτυχία; Στην παραπαιδεία και στα φροντιστήρια, ακόμα και στη σχολική διαρροή.

Ποτέ δεν κρύψατε ότι αντιμετωπίζετε κομβικούς τομείς για την κοινωνική συνοχή, όπως η υγεία και η παιδεία, με ταξική μεροληψία. Έχετε αποδείξει μια αναρμάτιστη λατρεία για κάθε διαδικασία που παραπέμπει στον ανταγωνισμό και την αριστεία, έτσι όπως φυσικά εσείς την αντιλαμβάνεστε. Αυτές οι προθέσεις είναι προφανείς και στην απόφασή σας για την αύξηση του αριθμού των μαθητών ανά τάξη από είκοσι δύο σε είκοσι πέντε, που θα έχει και ως συνέπεια τη μείωση της προσλήψεως των αναπληρωτών καθηγητών και είναι ένα τρανταχτό παράδειγμα αποτύπωσης σε νούμερα της υποβάθμισης της παιδείας μας. Καθόλου τυχαία το νομοσχέδιό σας το έχουν υποδεχτεί με ανοιχτές αγκάλες οι ιδιοκτήτες σχολείων και οι ιδιοκτήτες των μεγάλων φροντιστηρίων. Γιατί το σχολείο που εσείς ονειρεύεστε είναι σχολείο ανταγωνιστικό για τους μαθητές, τιμωρητικό για τους καθηγητές και ακριβό για τους γονείς.

Και για να κλείσω, το σημερινό νομοσχέδιο είναι συντηρητικό και οπισθοδρομικό. Αντί να μας πηγαίνει έστω ένα βήμα μπρος, μας πηγαίνει πολλά βήματα πίσω. Μία ακόμη απόδειξη είναι ότι ξεθάβετε από το χρονοντούλαπο της ιστορίας την αναχρονιστική αναγραφή της διαγωγής στα απολυτήρια, ενός μέτρου κατασταλτικού χαρακτήρα και κοινωνικού στιγματισμού. Όποιος δεν πληροί τα κριτήρια σας περί αριστείας, ας στιγματιστεί για πάντα. Αγνοείτε ακόμα και τη γνωμοδότηση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής όπου αναφέρεται ρητά ότι η επαναφορά αναγραφής της διαγωγής στα απολυτήρια θέτει θέμα παραβίασης των προσωπικών

κών δεδομένων.

Μιλάτε για αναβάθμιση της εκπαίδευσης, επαναφέροντας αναχρονιστικές διατάξεις, οι οποίες μόνο σκοπό έχουν την αστυνόμευση και την καλλιέργεια ενός διάχυτου αισθήματος φόβου. Αν θέλετε να βελτιωθεί η διαγωγή των παιδιών στα σχολεία, αυτό δεν γίνεται σίγουρα με τιμωρητικές μεθόδους, αλλά με προσλήψεις ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών. Σε αυτό θα μας είχατε σήμερα στο πλευρό σας, θα είχατε εξασφαλισμένη την πολιτική συναίνεση. Αλλά αυτή η τολμηρή για εσάς απόφαση εγκυμονεί έναν πολύ μεγάλο κίνδυνο: Να αναπτύξουν κριτική σκέψη οι μαθητές, οι μελλοντικοί δηλαδή ενήλικες πολίτες που θα καλούνται για την υπόλοιπη ζωή τους στις κάλπες. Και αυτό σίγουρα δεν το επιθυμείτε.

Σε μια αγαπημένη ταινία που σίγουρα -είμαι βέβαιος- πολλοί από εσάς σ' αυτήν εδώ την Αίθουσα έχετε δει, στον «Κύκλο των χαμένων ποιητών», ο Ρόμπιν Ουίλιαμς υποδύεται έναν φωτισμένο και αντικορμορμισμό δάσκαλο, ο οποίος διδάσκει στους μαθητές ενός βαθύτατα συντηρητικού σχολείου ότι η ποίηση δεν υπάρχει μόνο στα βιβλία. Υπάρχει και στη ζωή. Χρειαζόμαστε, λοιπόν, φωτισμένους εκπαιδευτικούς για να τους εμπιστευτούμε τα παιδιά μας και φυσικά, το μέλλον τους. Πάνω απ' όλα, όμως, χρειαζόμαστε ένα δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα υγιές και προοδευτικό, που θα μπορεί να αγκαλιάσει όλους τους μαθητές, να σκύβει πάνω στα προβλήματά τους, να αντιμετωπίσει τις ενδεχόμενες δυσκολίες και ιδιαιτερότητές τους, να ενισχύει τις δεξιότητες και κυρίως, την κριτική τους σκέψη, να ανοίγει προοπτικές για τους αριστούχους μαθητές και να αποτελεί έναν στέρεο θεσμό ισότητας και δημοκρατίας. Ένα τέτοιο σχολείο ονειρεύεται η Αριστερά για τα παιδιά μας.

Η δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι άλλη μια τρανή απόδειξη ότι η Κοινωνιολογία πρέπει να διδάσκεται στα σχολεία. Πρέπει τα παιδιά μας να αποκτήσουν τη γνώση και την παιδεία, για να μπορούν στο μέλλον να αποφευχθούν τέτοια περιστατικά, που σίγουρα δεν μας τιμούν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικήτας Κακλαμάνης): Και εγώ, κύριε Μαμουλάκη. Ούτε καν εξαντλήσατε τον χρόνο σας.

Τον λόγο έχει ο κ. Θεμιστοκλής Χειμάρης του Αθανασίου. Η αναφορά στο όνομα του πατρός γίνεται γιατί είναι παλιός συνάδελφος και φίλος μου.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ (ΘΕΜΗΣ) ΧΕΙΜΑΡΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία και κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα συνεχίσω να αναφέρομαι απ' αυτό το Βήμα στην πρόσφατη πανδημία. Θα πω, λοιπόν, ότι η πρόσφατη αυτή πανδημία απέδειξε πως η Ελλάδα αλλάζει, ο ελληνικός λαός αλλάζει, το πολιτικό σύστημα ενισχύεται, η πολιτική ανακάμπτει τη χαμένη αξιοπιστία της, οι πολίτες εμπιστεύονται το κράτος. Στην Ελλάδα του 2020 οι πολίτες υπηρετούν την αλήθεια και υιοθετούν την απόλυτη συνέπεια λόγων και έργων.

Γιατί παραθέτω αυτές τις απόψεις στην αρχή της τοποθέτησής μου; Μα γιατί σήμερα η Κυβέρνηση νομοθετεί στη βάση των προγραμματικών της εξαγγελιών, εφαρμόζει πιστά τις πολιτικές που έθεσε στον διάλογο ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης τον Νοέμβριο του 2018, όταν παρουσιάστηκε το πλήρες πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας για την παιδεία, όταν η Νέα Δημοκρατία ήταν στην αξιωματική αντιπολίτευση. «Θεωρώ την εκπαίδευση κεντρικό όχημα για την ανάπτυξη της χώρας. Είναι η μηχανή που θα κινήσει την οικονομία, ο κοινωνικός ανελκυστήρας που θα επιτρέπει στα παιδιά μας να αποκτούν ίσες ευκαιρίες και εφόδια στη ζωή τους, ειδικά τα παιδιά των φτωχότερων οικογενειών» ανέφερε στις 24 Νοεμβρίου του 2018 στην παρουσίαση των βασικών αξόνων των προτάσεων της Νέας Δημοκρατίας. Μίλησε για μεγαλύτερη αυτονομία στις εκπαιδευτικές μονάδες, μεγαλύτερη εμπιστοσύνη στους εκπαιδευτικούς μας, για ένα εκπαιδευτικό σύστημα που δημιουργεί ίσες δυνατότητες και περισσότερες ευκαιρίες για όλους και για τη δημιουργία πρότυπου και πειραματικού σχολείου σε κάθε περιφερειακή ενότητα της χώρας μας. Αναφέρθηκε στην αξιολόγηση, σε όλα τα επίπεδα και τη διάδοση των καλύτερων πρακτικών.

Όταν ακούω, λοιπόν, να αναπτύσσεται ένας επικριτικός διάλογος γύρω από το ζήτημα της αξιολόγησης, εκπλήσσομαι, ειδικά όταν αυτές οι ενστάσεις κατατίθενται από ορισμένους -ευτυχώς- συνδικαλιστικούς φορείς της εκπαίδευσης. Με την τακτική τους αυτή, ξέρετε, τεκμηριώνουν τις υποψίες όλων μας, σε σχέση με τα πραγματικά αίτια της κρίσης που διέρχεται το συνδικαλιστικό κίνημα στην Ελλάδα του 2020. Οι εκπαιδευτικοί μας, οι δάσκαλοι και καθηγητές των παιδιών μας, αυτοί που αγωνιούσαν για τα κενά που δημιουργούνταν από το κλείσιμο των σχολείων εξαιτίας της πρόσφατης πανδημίας, οι εκπαιδευτικοί που μας έκαναν υπερήφανους με τις άοκνες προσπάθειές τους να ανταποκριθούν στις τηλεδιασκέψεις, δεν φοβούνται την αξιολόγηση. Την επιζητούν, την επιδιώκουν, γιατί θέλουν να στηρίξουν το δημόσιο σχολείο, γιατί σέβονται τις ανάγκες των παιδιών μας και θέλουν διαρκώς να γίνονται καλύτεροι. Την αξιολόγηση, δυστυχώς, αποστρέφονται μόνο αυτοί που δεν κάνουν σωστά τη δουλειά τους.

Αλήθεια, ποιος αξιολογεί ποιον, τελικά; Η αξιολόγηση των σχολικών μονάδων, όπως προβλέπεται στο νομοσχέδιο, γίνεται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, δηλαδή από τον σύλλογο των διδασκόντων. Περιλαμβάνει επίσης απολογιστική έκθεση για τους τομείς που αποτέλεσαν αντικείμενο εστίασης, τους στόχους δηλαδή που είχαν τεθεί και την τεκμηριωμένη αποτίμηση της επίτευξης των στόχων αυτών. Επίσης, προβλέπεται η εξωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας από τους συντονιστές εκπαιδευτικού έργου και τα περιφερειακά κέντρα εκπαιδευτικού σχεδιασμού με τη συμμετοχή και της Αρχής για τη Διασφάλιση Ποιότητας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ως πατέρας, αυτή τη φορά, θα αναρωτηθώ: Ποιος γονιός δεν θέλει, επίσης, την εξωτερική αξιολόγηση του σχολείου του παιδιού του; Ο στόχος της αξιολόγησης δεν είναι ο στιγματισμός και η τιμωρία, αλλά η διαρκής βελτίωση και η επιβράβευση της προσπάθειας. Γι' αυτό η αξιολόγηση συνδέεται άμεσα με τη διαδικασία επιμόρφωσης και κατάρτισης για τη συνολική βελτίωση του εκπαιδευτικού δυναμικού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που έχουμε σήμερα στα χέρια μας κάνει το αυτονόητο. Ξεκινά από την αρχή, από κάτω προς τα πάνω και εισάγει από το νηπιαγωγείο νέες πιλοτικές εκπαιδευτικές θεματικές, με στόχο την ανάπτυξη ψηφιακών και ήπιων δεξιοτήτων στους μαθητές. Δυστυχώς, οι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης κάνουν λόγο για αναχρονιστικό νομοσχέδιο. Αναρωτιέμαι, είναι αναχρονισμός η επαφή των παιδιών με την κλιματική αλλαγή, την αειφόρο ανάπτυξη, τον εθελοντισμό, τη ρομποτική, την επιχειρηματικότητα και τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση;

Ακόμη και η πιλοτική εισαγωγή της αγγλικής γλώσσας στο νηπιαγωγείο είναι απαραίτητη και σημαντική. Σήμερα, ξένη γλώσσα διδάσκεται από την ηλικία των τριών σε δεκατέσσερα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα.

Αλήθεια, πώς είναι δυνατόν να εκφράζονται αντιρρήσεις στην πιλοτική εισαγωγή Αγγλικής Γλώσσας στο νηπιαγωγείο μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων, όταν είναι γνωστό σ' όλους πως σήμερα που μιλάμε συμβαίνει στα περισσότερα ιδιωτικά νηπιαγωγεία της χώρας; Πώς δικαιολογεί ο ΣΥΡΙΖΑ αυτήν την άκρως ταξική διάκριση των ευκαιριών;

Δυστυχώς, όμως, η Αξιωματική Αντιπολίτευση φαίνεται να μην αντιλαμβάνεται τον ρεαλισμό που απαιτούν τα κρίσιμα ζητήματα, όπως είναι η αναβάθμιση του σχολείου. Αυτό επιβεβαιώνεται από τοποθετήσεις στη διάρκεια συνεδριάσεων της επιτροπής από τους Βουλευτές οι οποίοι εκφράζουν την αντίθεσή τους και στην εισαγωγή των Αγγλικών στα νηπιαγωγεία και υποστηρίζουν πως κατατομούν την προσωπικότητα των νηπίων, ενώ διερωτήθηκαν εάν η απόφαση του Υπουργείου Παιδείας αποτελεί επιταγή αμερικανικών σχολών και πανεπιστημίων, υιοθετώντας αυτές τις γνωστές θεωρίες συνωμοσίας.

Επίσης, θεωρούν το δίκτυο των πρότυπων και πειραματικών σχολείων σαν ένα καρκίνωμα στα σπλάχνα της δημόσιας εκπαίδευσης, το οποίο θα απομυζά και θα τρέφεται από την αφαίμαξη των άλλων σχολείων.

Αντιλαμβάνομαι ότι κάθε κυβέρνηση δίνει και το ιδεολογικό της στίγμα μέσα από την εκπαιδευτική της πολιτική. Άλλο, όμως,

αυτό και άλλο η οπισθοδρόμηση και ο σκοταδισμός.

Κυρία Υπουργέ, τον περασμένο Οκτώβριο σας είχα θέσει την ερώτηση με την οποία έκανα λόγο για πρότυπο και πειραματικό σχολείο στη Φθιώτιδα και με το σημερινό νομοσχέδιο δίνετε την ευκαιρία αυτή, όχι μόνο στη Φθιώτιδα, αλλά σε ολόκληρη την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας να δημιουργήσει αυτού του είδους σχολικές μονάδες. Μέσω της πρόβλεψης για την έκδοση πρόσκλησης εντός του 2020, δημόσια σχολεία θα μπορέσουν να μετατραπούν σε πρότυπα και πειραματικά, βάσει κριτηρίων που θα εξειδικευτούν.

Επιπρόσθετα, θεωρώ πως μπορούμε στη συνέχεια να εργαστούμε και να ωριμάσουμε την ιδέα δημιουργίας και πρότυπων επαγγελματικών λυκείων, με ειδικευση σε τομείς, όπως ο αγροτικός, με στόχο τη σύνδεσή τους με την εκάστοτε τοπική οικονομία και, βεβαίως, την παραγωγική διαδικασία.

(Στο σημείο αυτό της Προεδρικής Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**)

Επίσης, θεωρώ επιβεβλημένη την εκ βάθρων αναδιαμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό της τεχνολογικής εκπαίδευσης, ώστε να δημιουργήσουμε άριστα καταρτισμένους τεχνολόγους και τεχνίτες, οι οποίοι είναι εξαιρετικά απαραίτητοι στην Ελλάδα του αύριο.

Αγαπητοί Υπουργοί, το αφήνω ως τροφή για σκέψη για το επόμενο νομοθέτημα.

Κλείνοντας, όσον αφορά στην εξωστρέφεια των ελληνικών πανεπιστημίων, θα πω πως, δυστυχώς, τα ιδεολογικά προστάγματα της προηγούμενης κυβέρνησης δεν επέτρεψαν διά της συνταγματικής αναθεώρησης την ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων. Δεν επέτρεψαν στη χώρα μας να αποτελέσει ισχυρό πόλο εκπαίδευσης στην Ευρώπη. Και τώρα που ενισχύουμε την εξωστρέφεια των πανεπιστημίων και δίνουμε τη δυνατότητα ίδρυσης των ξενόγλωσσων προγραμμάτων έχουμε, δυστυχώς, αντιρρήσεις.

Δημιουργούμε την τριτοβάθμια εκπαίδευση που θα προσελκύει φοιτητές απ' όλο τον κόσμο. Αναδεικνύουμε την αξία των ελληνικών πανεπιστημίων και, βεβαίως, επιχειρούμε μια μεταρρυθμιστική τομή στην παιδεία, με στόχο να ενισχύσουμε τον αυριανό πολίτη του κόσμου με όλα τα απαραίτητα εφόδια.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την παράταξη της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Καλώ στο Βήμα τον Βουλευτή του Κινήματος Αλλαγής κ. Δημήτριο Κωνσταντόπουλο για επτά λεπτά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάθε νομοθετική παρέμβαση στον ευαίσθητο χώρο της εκπαίδευσης απαιτεί σχεδιασμό, απαιτεί διάλογο, διαβούλευση, ζύμωση και σύνθεση. Απαιτεί, θα έλεγα, ευρύτερες συγκλίσεις και αναζητά συναίνεση, κυρίως στην εκπαιδευτική κοινότητα. Άλλωστε, η εκπαίδευση ως δημόσιο και κοινωνικό αγαθό απαιτεί τέλος στους αυτοσχεδιασμούς, τέλος στους πειραματισμούς.

Η κυρία Υπουργός επικαλέστηκε το πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας για την παιδεία που παρουσιάστηκε το 2018, τότε που -να θυμίσω- η Νέα Δημοκρατία ήταν αξιωματική αντιπολίτευση.

Κύριοι Υπουργοί, θα μου επιτρέψετε να έχω μια διαφορετική προσέγγιση, μια προσέγγιση που αφετηρία έχει κυρίως την ανάγκη για αλλαγή, την ανάγκη για αποκατάσταση, την ανάγκη για επιστροφή στην κανονικότητα της εκπαίδευσης από τις παλινωδίες και την αντιμεταρρύθμιση της τότε κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ και πολύ λιγότερη συνέπεια στις προγραμματικές δεσμεύσεις τις δικές σας. Και τούτο, γιατί η ακρόαση των φορέων, κύριοι Υπουργοί, το απέδειξε με τον καλύτερο τρόπο, αφού το σχέδιο έτυχε σχεδόν καθολικής -μα, καθολικής- άρνησης απ' όλους τους εκπροσώπους που κλήθηκαν για έκφραση γνώμης.

Ωστόσο, δεν κάνατε δεκτή καμμία από τις παρατηρήσεις των φορέων, οι οποίοι επί της ουσίας ζητούσαν να κλείσει η παρένθεση αυτή των εκπαιδευτικών αντιμεταρρυθμίσεων του ΣΥΡΙΖΑ, μια παρένθεση που οδήγησε σε διάλυση και τις τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης, μια παρένθεση με πολιτικές που ήταν αποτέλεσμα ιδεοληπτικών εμμονών και όχι διαλόγου, διαβούλευσης

και ζύμωσης, όπως προτέρως είπα. Και, μάλιστα, με την εξίσωση της ποιότητας της εκπαίδευσης προς τα κάτω.

Για το νομοσχέδιο αυτό μίλησε εμπειριστατωμένα η εισηγήτρια μας, η κ. Κεφαλίδου.

Εγώ θα ήθελα να θυμίσω την εποχή 2014 - 2019, όπου εκεί είχαμε την κατάργηση των ΕΑΕΠ, την απαξίωση της αριστείας, την κατάργηση της τράπεζας θεμάτων, τις τροπολογίες για την ειδική αγωγή.

Κυρία Υπουργέ, θα ήθελα να σας θυμίσω ότι παρέα και μαζί καταψηφίζαμε το τότε νομοσχέδιο του κ. Γαβρόγλου και του κ. Φίλη. Σήμερα, όμως, εσείς τα ξεχάσατε και αλλάξατε άποψη και συνεχίζετε το ίδιο λάθος, το λάθος του κ. Γαβρόγλου και του κ. Φίλη.

Θα θυμίσω την αντισυνταγματική διαδικασία επιλογής στελεχών, την αναστολή κάθε διαδικασίας αξιολόγησης τον Ιανουάριο του 2015, την πλήρη εγκατάλειψη της διά βίου εκπαίδευσης, την κατεδάφιση του ν.4009/2011, του νόμου Διαμαντοπούλου, ο οποίος αποδομήθηκε από τον κ. Αρβανιτόπουλο, όπως είπε ο κ. Φίλης. Ήρθε ο ΣΥΡΙΖΑ εν μία νυκτί να τον καταργήσει, έναν νόμο που είχε ψηφιστεί από τα τέσσερα πέμπτα της Βουλής.

Θα θυμίσω τους είκοσι χιλιάδες διορισμούς, που ακόμα αναμένονται. Και όλα αυτά έχουν να κάνουν αναφορικά με τον ΣΥΡΙΖΑ.

Κυρία Υπουργέ, εσείς ωστόσο σήμερα επιχειρείτε πιλοτικά μια δοκιμαστική προσθήκη νέων θεματικών κύκλων στο νηπιαγωγείο και στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα του δημοτικού. Όμως, εδώ, κυρία Υπουργέ, κρούετε θύρες ανοιχτές. Και αυτό το λέω, γιατί οι ενότητες αυτές είναι ενταγμένες εδώ και χρόνια στις σχολικές μονάδες, είτε στο πλαίσιο της ευέλικτης ζώνης είτε στο πλαίσιο των προγραμμάτων αγωγής υγείας, πολιτιστικής και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

Υπάρχει το ενδεχόμενο περικοπής και άλλων ωρών διδασκαλίας από τον δάσκαλο της τάξης, σε συνδυασμό με τη μείωση του ωραρίου των σχολείων από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ, η οποία διατηρείται από την Κυβέρνησή σας.

Οδηγείτε σε περικοπή πολλών θέσεων εργασίας και επιτείνετε την αδιοριστία των εκπαιδευτικών σ' όλους, μα όλους, τους κλάδους.

Αν η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας επιθυμούσε πραγματικά, μα πραγματικά, την ενίσχυση της διδασκαλίας της Αγγλικής Γλώσσας και της Πληροφορικής, θα το είχατε εντάξει στο πρόγραμμα του σχολείου ΕΑΕΠ, με την κατάργηση του οποίου από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ δεν συμφωνούσατε ουσιαστικά και εσείς πρότερα.

Πρόκειται για ένα πρόγραμμα που εμείς ως Κίνημα Αλλαγής-ΠΑΣΟΚ επιμένουμε ότι πρέπει να οδηγεί σε κρατικό, μα κρατικό, πιστοποιητικό, το οποίο θα αποκτάται εντός του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος και, μάλιστα, με την ολοκλήρωση της Γ' γυμνασίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολύς λόγος για την αξιολόγηση. Πολλές δεκαετίες τώρα νόμοι, προεδρικά διατάγματα στα συρτάρια. Τίποτα περισσότερο. Γιατί; Γιατί δεν συνδέεται με τι; Με την επιμόρφωση. Με τις υποστηρικτικές δομές του εκπαιδευτικού έργου. Με την οικονομική αυτοτέλεια της σχολικής μονάδας. Με τη διοικητική αυτοδυναμία και, τελικά, με το πολυπόθητο αυτοδιοικητικό του συλλόγου διδασκόντων.

Σε αυτό το σχέδιο νόμου προσεγγίζετε την αξιολόγηση με τη λογική του προεδρικού διατάγματος 152, με την ενίσχυση του ν.4547/2018. Άρα, τι; Βαδίζετε στον ίδιο δρόμο που χάραξε ο ΣΥΡΙΖΑ. Και σας λέμε: Όσο πιο γρήγορα βγείτε απ' αυτόν τον δρόμο ωφέλεια έχετε, γιατί είναι ο δρόμος του λάθους. Προσπάθειες αποτυχημένες, καταδικασμένες στην εκπαιδευτική κοινότητα και μνήμες και γεγονότα απαράδεκτα.

Σε κανένα σημείο του νομοσχεδίου δεν γίνονται αναφορές και δεν αποσαφηνίζεται η έννοια, ο σκοπός, τα χαρακτηριστικά που διέπουν τον χαρακτήρα της αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας. Δεν τα είδαμε, τουλάχιστον. Μπορεί να τα εννοείτε, αλλά να μην τα παρουσιάζετε.

Υπάρχει σαφέστατο έλλειμμα επιστημονικής θεμελίωσης. Υπάρχει ουσιαστικός κίνδυνος να εξελιχθεί η διαδικασία αυτοαξιολόγησης της σχολικής μονάδας σε γραφειοκρατικό γεγονός,

κάτι που συρρικνώνει και αφυδατώνει -θα έλεγα- την εκπαιδευτική διαδικασία στο σχολείο.

Κύριοι Υπουργοί, κάθε σχολική μονάδα από το σχολικό έτος 2020 - 2021 οφείλει να έχει εγκεκριμένο εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας και η νέα διάταξη για τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας δεν είναι βέβαια και τόσο νέα, αφού είχε περιληφθεί και το 2011 στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Παιδείας με τίτλο -να σας θυμίσω- «Αναδιάρθρωση των περιφερειακών υπηρεσιών διοίκησης και εκπαίδευσης».

Όμως, υπάρχει μια σημαντική αναφορά σε εκείνο το σχέδιο νόμου, όπου η εφαρμογή του κανονισμού επαφιόταν στην αρμοδιότητα του συλλόγου διδασκόντων και του διευθυντή της σχολικής μονάδας, κάτι το οποίο εμείς σήμερα δεν το βλέπουμε. Τώρα, με τις νέες διατάξεις, η έγκρισή του γίνεται αποκλειστικά με απόφαση του συντονιστή εκπαιδευτικού έργου και του διευθυντή εκπαίδευσης.

Το γεγονός αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή των συλλόγων γονέων και τη τοπική αυτοδιοίκησης στη σύνταξη του κανονισμού αποδεικνύει τη σαφή υποτίμηση, θα έλεγα, του ρόλου του συλλόγου διδασκόντων, αλλά και τη θέληση του Υπουργείου για έναν ασφυκτικό διοικητικό έλεγχο της εκπαίδευσης.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έγινε πολλή συζήτηση στη διαβούλευση για τον αριθμό των μαθητών ανά τμήμα. Εδώ θα έλεγα, κυρία Υπουργέ -η οποία μάλιστα λείπει αυτή τη στιγμή- παραμένετε αμετακίνητη στη θέση σας, η οποία όμως -όπως επεσήμαναν και οι φορείς κατά την ακρόαση- οδηγεί σε περαιτέρω υποβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης, που ασφυκτιά στα τμήματα αυτά, με υποχρεωτικές μετακινήσεις μαθητών, εκπαιδευτικών και περισσότερες υπεραριθμίες, λιγότερες προσλήψεις αναπληρωτών με απώλεια θέσεων εργασίας.

Έρχομαι στην αναγραφή της διαγωγής, που αποτελεί -θα έλεγα- οπισθοδρόμηση και δεν σας ταιριάζει ούτε πιστεύω ότι σας εκπροσωπεί. Απορώ όμως γιατί το προτείνετε. Γιατί σε λίγο αυτό που θα λείπει τι θα είναι; Ο επιθεωρητής!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το Κίνημα Αλλαγής, το ΠΑΣΟΚ, έχει διατυπώσει με σαφήνεια τη θέση του για το σχολείο που θέλουμε, για μια δημόσια εκπαίδευση ισχυρή, σύγχρονη, ποιητική. Εμείς πιστεύουμε ουσιαστικά σ' έναν πραγματικό διάλογο, επισημονικά τεκμηριωμένο, θεμελιωμένο, για την εκπαίδευση και την παιδεία της πατρίδας μας, με προτάσεις καινοτόμες, προς όφελος των μαθητών και των φοιτητών, αλλά και με σεβασμό των λειτουργιών της εκπαίδευσης.

Ολοκληρώνοντας, αγαπητοί συνάδελφοι, θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα ζήτημα που ουσιαστικά το έχω ξαναθέσει και ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Όχι, όχι, μην προχωράτε σε καινούργιο. Έχετε υπερβεί τα οκτώ λεπτά. Επειδή είναι πολλοί οι εγγεγραμμένοι και πολλοί οι ομιλητές, κλείστε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Σε ένα λεπτό κλείνω.

Είναι πολύ λεπτό το θέμα και θα ήθελα να τονίσω ότι αυτό είναι απαίτηση και των άλλων Βουλευτών και του κ. Σαλμά και του κ. Λιβανού και θα έλεγα και του κ. Καραγκούνη. Δεν είναι βέβαια του κ. Μωραΐτη και του κ. Βαρεμένου.

Και μιλάω για την κατάργηση του τμήματος Διαχείρισης Πολιτισμικού Περιβάλλοντος και Νέων Τεχνολογιών Αγρινίου. Είναι ένα τμήμα με επτακόσιους αποφοίτους, ένα τμήμα με τριακόσιους φοιτητές, ένα τμήμα με μεταπτυχιακό πρόγραμμα, ένα τμήμα πιστοποιημένο από τον Γενάρη του 2019 και μάλιστα τον Απρίλιο του 2019 καταργήθηκε εν μία νυκτί από τον κ. Γαβρόγλου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Εντάξει, πήγατε στα εννέα λεπτά. Ας το λέγατε πρώτο αυτό.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Σε ένα λεπτό. Αφορά στην τοπική κοινωνία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Εάν αρχίσουμε από τώρα τέτοια υπέρβαση στον χρόνο... Σας παρακαλώ!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Διγαλάκη, εσείς εδώ από αυτή τη θέση είπατε ότι ανατιολογώντας καταργήθηκε. Η κ. Κυριαζοπούλου περιμένουμε να στείλει την εισήγηση επα-

να λειτουργίας και επανίδρυσης του τμήματος, κάτι το οποίο δεν έκανε. Ήρθα σε επαφή με τον κ. Μήτκα, Πρόεδρο του ΕΘΑΕ, δεν έχει λάβει ποτέ τέτοια εισήγηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κάντε κοινοβουλευτικό έλεγχο γι' αυτό, κύριε συνάδελφε! Κάντε κοινοβουλευτικό έλεγχο με μια επίκαιρη ή γραπτή ερώτηση. Με συγχωρείτε δηλαδή! Δεν σημαίνει ότι παίρνουμε το Βήμα και...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, έτσι είναι ο κοινοβουλευτικός έλεγχος και απαιτείται να μπει το τμήμα αυτό στο μηχανογραφικό του 2020.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώσατε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Και φυσικά, κύριε Υπουργέ, κύριε Διγαλάκη, περιμένω την απάντησή σας, όπως και την κυρία Υπουργό. Τέρμα ο εμπαιγμός με το εν λόγω τμήμα και τους φοιτητές.

Σας ευχαριστώ και για την ανοχή στον χρόνο, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο έχει ο επόμενος ομιλητής, ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Χρήστος Κέλλας για επτά λεπτά.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υφυπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το σχέδιο νόμου «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις» η Κυβέρνησή μας υλοποιεί σήμερα τις δεσμεύσεις της για ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα ανοιχτών οριζώντων χωρίς αποκλεισμούς, που παρέχει στα παιδιά μας γνώσεις προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις της εποχής μας και δίνει ίσες ευκαιρίες σε όλους, επιβραβεύοντας ταυτόχρονα την αριστεία και την αξιοσύνη.

Από κάτω προς τα πάνω, όπως ακριβώς είχαμε υποσχεθεί, με σχέδιο και στόχους προχωρούμε στην ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας, της δευτεροβάθμιας, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και στην ενίσχυση της ειδικής αγωγής.

Όσον αφορά στα νέα προγράμματα σπουδών, από το νηπιαγωγείο ακόμη τα παιδιά θα εξοικειώνονται παρουσία των νηπιαγωγών- το τονίζω- με την Αγγλική Γλώσσα και θα αποκτούν δεξιότητες για τη ζωή τους, τις οποίες θα καλλιεργούν πιο συστηματικά τα επόμενα χρόνια στο δημοτικό, σε συνδυασμό με τη δεύτερη ξένη γλώσσα και τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας.

Πρόκειται βεβαίως για πιλοτικά προγράμματα, αλλά θέλω στο σημείο αυτό να σας επισημάνω για ακόμα μία φορά, κυρία Υπουργέ, ότι το περιεχόμενο των εργαστηρίων δεξιοτήτων πρέπει να καθορίζεται με περίσκεψη από τον εκάστοτε Υπουργό Παιδείας, διότι προβλέπονται επιμέρους θεματικές όπως της αγωγής υγείας που δεν απευθύνονται στις μικρές ηλικίες και αυτό έχει προκαλέσει την ανησυχία του κόσμου σ' όλη την επικράτεια.

Σε σχέση με τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, οι σύλλογοι των εκπαιδευτικών είχαν προειδοποιήσει την προηγούμενη κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ότι το γυμνάσιο έχει μετατραπεί σε ένα σύγχρονο πάρκινγκ παιδιών. Αυτό σήμερα αλλάζει ριζικά και το γυμνάσιο εξελίσσεται σε ένα εφελκυστικό γνώσεων που θα ευνοεί τον πιο αποτελεσματικό προσανατολισμό των μαθητών στο λύκειο.

Η σύσταση της τράπεζας θεμάτων σε συνδυασμό με τη σύνταξη των νέων σχολικών εγχειριδίων από το ΙΕΠ προάγουν την ανανέωση της Α' και Β' λυκείου ως σταδίων απόκτησης εξειδικευμένων γνώσεων και προετοιμασίας για τις πανελλαδικές. Στη Γ' λυκείου οι ομάδες προσανατολισμού μειώνονται σε τρεις και η ένταξη στα επιστημονικά πεδία εξορθολογίζεται υπέρ των μαθητών, οι οποίοι θα αξιολογούνται συνεκτικότερα και αποτελεσματικότερα στα αντικείμενα που έχουν κλίση και διασυνδέονται με τη μετέπειτα ακαδημαϊκή τους πορεία.

Παράλληλα, το Υπουργείο Παιδείας προάγει την αριστεία και την καινοτομία, αντιστοίχως μέσω των πρότυπων και πειραματικών σχολείων, τα οποία θα λειτουργούν σε συνθήκες συμμετοχικής διακυβέρνησης, παραγωγικής αξιολόγησης και σε αλληλεπίδραση με τις τοπικές κοινωνίες.

Και επανέρχομαι, κυρία Υπουργέ, στο ζήτημα που είχα θέσει και στην επιτροπή. Στο άρθρο 13 προβλέπονταν 62 - 28 πρότυπα

και 34 πειραματικά σχολεία- ανά την επικράτεια. Η Λάρισα πρέπει να ενταχθεί σ' αυτήν την κατηγορία, δεδομένου ότι έχει κορυφαίους εκπαιδευτικούς, οι οποίοι ασκούν το εκπαιδευτικό λειτουργήμα υπερπληρώνοντας τις προϋποθέσεις που ορίζονται με το παρόν σχέδιο νόμου.

Ως εκ τούτου, θα ήθελα το Υπουργείο να μας ενημερώσει εγκαίρως και πλήρως για τη διαδικασία και το χρονοδιάγραμμα υποβολής των σχετικών αιτήσεων αξιολόγησης, διότι η Λάρισα είχε πρότυπο. Θέλει να έχει και πρότυπο και πειραματικό και καλλιτεχνικό σχολείο και είναι επιπλέον και η έδρα της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

Περαιτέρω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι σε όλα τα σχολεία εισάγεται μία νέα αντίληψη διά της οποίας το σχολείο έρχεται πλέον πιο κοντά προς τους μαθητές και αναφέρομαι ασφαλώς στον θεσμό του συμβούλου σχολικής ζωής για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που θα συμβάλει σε ένα καλύτερο σχολικό περιβάλλον. Οι νέες και οι νέοι μας θα έχουν ένα άμεσο στήριγμα που θα λειτουργεί ως γέφυρα επικοινωνίας τόσο ενδοσχολικά όσο και με τους γονείς, ώστε να ενθαρρύνονται στον προθάλαμο της σταδιοδρομίας τους.

Και βέβαια θεωρώ αυτονόητη την εξουσιοδότηση προς τον εκάστοτε Υπουργό Παιδείας, προκειμένου να λαμβάνει ό,τι μέτρα χρειάζονται για να αντιμετωπίζονται φαινόμενα σχολικού εκφοβισμού.

Σε σχέση με την ειδική αγωγή, κάνουμε πράξη αυτό το είχαμε επισημάνει ως αδήριτη ανάγκη, ως συνυπεύθυνοι του τομέα παιδείας της Νέας Δημοκρατίας, όταν ήμασταν στην αντιπολίτευση. Φροντίζουμε ώστε τα παιδιά μας να μη βρίσκονται αντιμετώπιση με κενά και οι θέσεις ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού, ειδικού βοηθητικού προσωπικού και παράλληλης στήριξης να καλύπτονται έγκαιρα και σε σταθερή βάση.

Επίσης, διασφαλίζεται η καλύτερη δυνατή λειτουργία των σχολικών μονάδων ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η εκπαίδευση των παιδιών που έχουν ιδιαίτερες δυνατότητες και ανάγκες συνιστά ιερά υποχρέωση του κοινωνικού κράτους δικαίου, όπως αναλόγως και η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης στην εργασία και εν γένει στην παροχή ίσων ευκαιριών.

Γι' αυτό οργανώνουμε ένα αρτιότερο πλαίσιο εκπαίδευσης, το οποίο είμαι βέβαιος πως με τη συνδρομή των εκπαιδευτικών μας θα αποτελέσει τη βάση για την έμπρακτη στήριξη των μαθητών και μαθητριών μας που εντάσσονται στις συγκεκριμένες κατηγορίες.

Και έρχομαι στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Στο πρόγραμμά μας είχαμε ορίσει ότι στρατηγικός στόχος είναι να καταστεί η χώρα ένα διεθνές ακαδημαϊκό, εκπαιδευτικό κέντρο. Και αυτό κάνουμε σήμερα. Προς αυτή την κατεύθυνση, με τις διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου θέτουμε τις βάσεις και ειδικότερα με τη δημιουργία των ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών που δύνανται να διοργανώνουν τα ΑΕΙ, όπως και με τα ξενόγλωσσα προγράμματα διπλής εκπαίδευσης, τα διπλά ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών και τα θερινά προγράμματα σπουδών.

Μέσω των συγκεκριμένων ρυθμίσεων και πρώτιστα χάρη στο έμφυχο δυναμικό των πανεπιστημίων μας, το οποίο απελευθερώνεται από αγκυλώσεις του παρελθόντος, η Ελλάδα θα καταστεί κοιτίδα των επιστημών και του πολιτισμού στη δια-περιφέρεια της Ανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων αυξάνοντας την ήπια ισχύ της.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναφερθώ σε μία ακόμα υπόσχεσή μας η οποία εντάσσεται στις διατάξεις για την τριτοβάθμια εκπαίδευση και σήμερα γίνεται πράξη, βάσει των προτεραιοτήτων που ορίσαμε στον τομέα «παιδεία». Πρόκειται για αλλαγή του όλου πλαισίου μετεγγραφών, όπου στήριζονταν με γνώμονα την ηλικία των παιδιών τριτέκνων και πολύτεκνων οικογενειών και επικαιροποιούνται τα κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια με γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν σχέδιο νόμου όχι μόνο προχωρά στην αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης με γνώμονα την ισχυροποίηση της χώρας στο ανταγωνιστικό ευρωπαϊκό και διε-

θνές περιβάλλον του αύριο, αλλά έχει ενισχυμένο κοινωνικό πρόσημο, το οποίο αντανάκλα την πατριωτική συνείδηση και την κοινωνική ευαισθησία της Κυβέρνησης του Κυριάκου Μητσοτάκη και της Νέας Δημοκρατίας. Γι' αυτό και το υπερψηφίζουμε προχωρώντας δυναμικά στην ανάταση και στην ανάκαμψη του τόπου, γιατί η Ελλάδα με Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη καθίσταται κάθε μέρα που περνά πρότυπο σ' όλη την Ευρώπη και τον σύγχρονο κόσμο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κι εμείς ευχαριστούμε και για την επακριβώς τήρηση του χρόνου.

Καλώ τώρα στο Βήμα τον Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ κ. Παπαηλιού.

Ορίστε, κύριε Παπαηλιού, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα της εκπαίδευσης είναι κατ' εξοχήν ιδεολογικό και πολιτικό. Οι επιλογές για το περιεχόμενο της προσδιορίζουν τον προσανατολισμό και την πορεία της χώρας προς το μέλλον. Ταυτόχρονα, καθορίζουν τις κοινωνικοοικονομικές σχέσεις και τις κοινωνικές ισορροπίες, αφού η εκπαίδευση αποτελεί όχημα κοινωνικής κινητικότητας ή και κοινωνικής ακινησίας, αγκύλωσης, και αναπαραγωγής της υπάρχουσας κοινωνικής δομής, ανάλογα με το πώς προσεγγίζεται η εκπαίδευση, ως δημόσιο αγαθό ή ως εμπόρευμα;

Σε αυτό το πλαίσιο, οι μεζόνες αλλαγές σε εκπαιδευτικά ζητήματα, οι λεγόμενες «εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις» έχουν σαφές ιδεολογικό και πολιτικό πρόσημο. Άλλες είναι μεταρρυθμίσεις και άλλες αντιμεταρρυθμίσεις. Οι μεταρρυθμίσεις έχουν προσοδευτικό πρόσημο, ενώ οι αντιμεταρρυθμίσεις έχουν από συντηρητικό μέχρι αντιδραστικό-οπισθοδρομικό προσανατολισμό.

Η εμφανιζόμενη ως μεταρρύθμιση κυβερνητική πρόταση που περιλαμβάνεται στο υπό κρίση νομοσχέδιο, ανήκει στην κατηγορία των αντιμεταρρυθμίσεων. Το περιεχόμενο του νομοσχεδίου είναι αντιπαιδαγωγικό και εκπέμπει πνεύμα αναχρονισμού και ταξικής προκατάληψης. Σε αυτό το πλαίσιο, αναπαράγονται οι κοινωνικές ανισότητες και αποκλεισμοί. Δεν είναι τυχαίο ότι η εκπαιδευτική κοινότητα εν συνόλω είναι αντίθετη, εκτός από τους ιδιοκτήτες των ιδιωτικών σχολείων και των μεγαλο-φροντιστών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης συρρικνώνει τη δημόσια εκπαίδευση και επαναφέρει την κανονικότητα των μνημονιακών χρόνων, αλλά και ακόμα πιο πίσω, μέσω ενός εκπαιδευτικού πλαισίου που βασίζεται στις διακρίσεις και ενισχύει τις κοινωνικές ανισότητες. Μεταξύ των άλλων, προβλέπει την αύξηση του εξεταστικού φόρτου, την επαναφορά της τράπεζας θεμάτων, της τιμωρητικής αξιολόγησης και της διαγωγής των μαθητών, την αύξηση του αριθμού των μαθητών ανά τμήμα στο δημοτικό και τη σχολειοποίηση του νηπιαγωγείου, όπως επίσης και την εισαγωγή βαθμολογικών κριτηρίων για τις μετεγγραφές.

Σε αυτά πρέπει να προστεθούν και τα μέχρι σήμερα πεπραγμένα σας, κυρία Υπουργέ και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, όπως είναι η κατάργηση των διетών προγραμμάτων στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα για τους αποφοίτους ΕΠΑΛ, η ρύθμιση για τις κάμερες στις τάξεις, η εξ αποστάσεως διδασκαλία χωρίς οι διδάσκοντες και οι μαθητές να είναι εφοδιασμένοι με τον απαραίτητο τεχνολογικό εξοπλισμό.

Ειδικότερα και ενδεικτικά, επαναλαμβάνω ότι στο υπό κρίση νομοσχέδιο προβλέπεται η αύξηση του ανώτατου αριθμού προνηπίων, νηπίων και μαθητών στα δημοτικά στα είκοσι πέντε παιδιά ανά τμήμα, ενώ η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ τα είχε μειώσει στα είκοσι δύο. Στην προσχολική αγωγή, το νηπιαγωγείο «σχολειοποιείται» με την εισαγωγή ξεχωριστών διδακτικών αντικειμένων και κυρίως με την εισαγωγή του μαθήματος των Αγγλικών, παρά την κατηγορηματική αντίθεση της συνόδου των Προέδρων και κοσμητόρων των παιδαγωγικών τμημάτων των πανεπιστημίων, οι οποίοι αποφαίνονται ότι η εκμάθηση μιας ξένης γλώσσας στο νηπιαγωγείο και επιστημονικής τεκμηρίωσης στερείται και τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των νηπίων αγνοεί.

Επανερχεται η αναγραφή της διαγωγής στους τίτλους σπουδών. Αυτή η ρύθμιση, ως τιμωρητική, είναι αντιπαιδαγωγική. Δί-

δεται βάρος στην τιμωρία και όχι στην πρόληψη και τον παιδαγωγικό σφραγισμό. Πρόκειται για διάταξη για την οποία εγείρει ενστάσεις και η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής. Αυτές οι ενστάσεις αφορούν στην προστασία των προσωπικών δεδομένων πολύ περισσότερο που η αναγραφή αυτή θα ακολουθεί τους αποφοίτους εις το διηνεκές. Αυτό μπορεί να σημαίνει αρνητική αξιολόγηση ή διακριτική μεταχείρισή τους στο μέλλον.

Η αξιολόγηση ως θεσμική λειτουργία υφίσταται. Όμως, με το νομοσχέδιο θεσμοθετούνται μία μορφή αυταρχικής εσωτερικής αξιολόγησης και μία πολλαπλή εξωτερική αξιολόγηση, αρχής γενομένης από τα πρότυπα και πειραματικά σχολεία που οδηγεί στην κατηγοριοποίηση των σχολείων, στη χειραγώγηση των εκπαιδευτικών και στη μεταξύ τους ανταγωνιστική σχέση. Επανερχεται η τράπεζα θεμάτων που ευνοεί την αποστήθιση και την ενίσχυση της παραπαιδείας.

Με τις ρυθμίσεις του νομοσχεδίου το σχολείο μετατρέπεται σε εξεταστικό κέντρο, αφού αυξάνονται τα γραπτά εξεταζόμενα μαθήματα, κάτι που γίνεται βέβαια εις βάρος της διδασκαλίας, της διδακτικής διαδικασίας και της ανάπτυξης της γνώσης.

Επίσης, καταργείται η Κοινωνιολογία ως υποχρεωτικά εξεταζόμενο μάθημα. Με αυτή τη ρύθμιση υποβαθμίζονται ή μάλλον υποβιβάζονται με τρόπο αντιεπιστημονικό και αντιπαιδαγωγικό τα μαθήματα των κοινωνικών επιστημών. Η Κοινωνιολογία προσφέρει στους μαθητές μία ευρύτερη αντίληψη για την κοινωνία και βοηθά στη διαμόρφωση ενεργών πολιτών, όπως ορίζει το Σύνταγμα. Και βέβαια, δεν πρέπει να λησμονείται ότι κάποιοι συνάδελφοί της Νέας Δημοκρατίας την έχουν χαρακτηρίσει «αρίστηρη επιστήμη».

Σχετικά με τις διατάξεις που αφορούν στα ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών, εκ των πραγμάτων η καθιέρωσή τους θα οδηγήσει σε απαξίωση και υποβάθμιση των ελληνόγλωσσων προγραμμάτων. Είναι προάγγελος της διαβάθμισης των πτυχίων και των επαγγελματικών δικαιωμάτων.

Παρακολουθώντας και ως μέλος της Επιτροπής Αναθεώρησης του Συντάγματος εκ του σύνεγγυς τη διαδικασία, διαπίστωσα ότι η πρόταση αναθεώρησης του άρθρου 16 του Συντάγματος ήταν και ο μεγάλος καημός της Νέας Δημοκρατίας. Όλοι οι Βουλευτές της μίλησαν για τη μεγάλη χαμένη ευκαιρία της αναθεώρησης και την περιορίζαν στο άρθρο 16.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Έκτοτε έγιναν προσπάθειες νομοθετικής παράκαμψης αυτού του άρθρου, όπως με τη ρύθμιση που εξισώνει τα αποδεικτικά σπουδών των κολεγίων με τα πτυχία των ΑΕΙ. Η προσπάθεια συνεχίζεται και με το παρόν νομοσχέδιο.

Τέλος, η υποχρεωτική ηλεκτρονική ψηφοφορία για την ανάδειξη πρυτανικών αρχών και ο περιορισμός του εκλεκτορικού σώματος μόνο στα μέλη ΔΕΠ, αποκλείοντας την υπόλοιπη εργαζόμενη πανεπιστημιακή κοινότητα, αποδεικνύουν το αριστοκρατικό πνεύμα της Νέας Δημοκρατίας και την αποστροφή της προς την ισότιμη δημοκρατική συμμετοχή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η βασική ιδεολογική και πολιτική επιλογή της Κυβέρνησης είναι ο νεοφιλελευθερισμός. Σ' αυτόν υποτάσσει και την εκπαίδευση. Την εμπορευματοποιεί, υποτάσσοντάς την στην αγορά, μέσω της ιδιωτικοποίησής της. Δεν επιδιώκει την ποιότητα της εκπαίδευσης και τη διάχυσή της σ' όλα τα κοινωνικά στρώματα, αφού παραβλέπει τις κοινωνικές ανισότητες και τον λειτουργικό αναλφαριθμητισμό, θεωρώντας τα όλα αυτά φυσικά και αυτονόητα.

Κάτι τελευταίο: Εκτός των άλλων παραλείψεων του νομοσχεδίου, δεν γίνεται καμμία αναφορά και δεν λαμβάνεται καμμία μέριμνα για τα σχολεία της περιφερειακής Ελλάδας, εκείνα τα σχολεία που επί των ημερών σας στελεχώνονται –αν στελεχώνονται– ακόμα και έξι μήνες μετά την έναρξη του σχολικού έτους, όπως έγινε εφέτος σε σχολεία του Νομού Αρκαδίας, δυσπρόσιτων και ορεινών περιοχών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ: Είναι εκείνα τα σχολεία που τα παιδιά βοηθούν παράλληλα στις αγροτικές εργασίες την οικογένειά τους, εκείνα τα σχολεία των οποίων οι μαθητές για να μεταβούν

στο σχολείο μετακινούνται ή περιμένουν αρκετή ώρα, χάνοντας χρόνο και ταλαιπωρούμενα.

Αυτά τα σχολεία χρειάζονται ιδιαίτερη προσέγγιση και προσοχή όχι για την αναβάθμισή τους, αλλά για τη στοιχειώδη λειτουργία τους.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο έχει ο κ. Γιάννης Λοβέρδος από τη Νέα Δημοκρατία. Μετά το πέρας των ομιλιών των οκτώ πρώτων ομιλητών θα λάβει τον λόγο η κυρία Υπουργός και μετά θα λάβουν τον λόγο οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ - ΜΙΧΑΗΛ (ΓΙΑΝΝΗΣ) ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Σας ευχαριστώ.

Καλησπέρα σας, κυρίες και κύριοι Βουλευτές. Όπως βλέπετε, εγώ μιλάω χωρίς χειρόγραφο γιατί μιλάω πάντα από τον νου και από την καρδιά μου και λέω τα πράγματα όπως τα αισθάνομαι.

Σήμερα θέλω να απευθυνθώ κυρίως στους καλούς συναδέλφους από την Αντιπολίτευση, γιατί τυχαίνει να είμαστε σε διαφορετικά κόμματα, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι είμαστε εχθροί. Είμαστε όλοι εδώ για να συνεισφέρουμε στη δημοκρατία, στον κοινοβουλευτισμό και στην πατρίδα μας.

Το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα είναι ένα νομοσχέδιο που μοιραία δημιουργεί έντονες ιδεολογικοπολιτικές αντιπαραθέσεις. Η εκπαίδευση, η παιδεία πάντα δημιουργούσε αντιπαραθέσεις ακόμα πιο έντονες και από την οικονομία. Λογικό είναι.

Θα έλεγα ότι σ' αυτό το σημείο –βέβαια, το είπα και στην επιτροπή– πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας τρία πράγματα, πρώτον ότι η εκπαίδευση είναι για τους μαθητές. Δεν είναι ούτε για την Υπουργό ούτε για το Υπουργείο ούτε για τους Βουλευτές ούτε για τους συνδικαλιστές ούτε καν για τους εκπαιδευτικούς. Είναι οι μαθητές, οι επόμενες γενιές που πρέπει να επωφελοούνται από την εκπαίδευση. Μερικές φορές αισθάνομαι ότι στις συζητήσεις που γίνονται το ξεχνάμε αυτό και βάζουμε το συνδικαλιστικό, το κομματικό, το πολιτικό ή όποιο άλλο ενδιαφέρον πιο ψηλά.

Το δεύτερο που έχω να πω είναι ότι παρακολουθώντας τον δημόσιο διάλογο για την εκπαίδευση εδώ και πολλά χρόνια, από τότε που ήμουν πρωτοετής φοιτητής, μαζί με τον φίλο μου τον Νίκο Φίλη το 1978 –δεν είμαστε παιδάκια πια– ξέρουμε ότι στον δημόσιο διάλογο για την εκπαίδευση επικράτησε επί σειρά ετών –σας άνω χρόνια και πλέον– η Αριστερά. Είναι σαφές αυτό. Για το τι έγινε στην εκπαίδευση από εκείνα τα χρόνια, ακόμα και αν είχαμε κυβερνήσεις είτε της Νέας Δημοκρατίας είτε του ΠΑΣΟΚ, η ιδεολογική επικυριαρχία ήταν της Αριστεράς. Ενώ τότε υπήρχε λόγος να φιλελευθεροποιηθούν και το πανεπιστήμιο και το σχολείο, φτάσαμε στην πορεία σε ακρότητες. Από την απαραίτητη, εκείνη την εποχή, φιλελευθεροποίηση φτάσαμε στην ισοπέδωση, φτάσαμε στις ακρότητες, με αποκορύφωμα τις καταλήψεις και τις καταστροφές που γίνονται στα σχολεία και στα πανεπιστήμιά μας επί σειρά ετών. Κατά τη γνώμη μου κακώς το ανεχθήκαμε αυτό ως κοινωνία και ως πολιτικό σύστημα.

Εξαιτίας αυτού, λοιπόν, θεωρώ ότι η Αριστερά σήμερα όταν ασκεί κριτική σ' αυτό το νομοσχέδιο, δεν την ασκεί με τη λογική του μέλλοντος και της προόδου. Θεωρώ ότι αυτήν τη στιγμή το να παίρνεις τις θέσεις που παίρνει η Αντιπολίτευση για την εκπαίδευση δεν είναι προοδευτικό και λυπάμαι που το λέω. Οι θέσεις αυτές είναι συντηρητικές έως αντιδραστικές, που είπατε και ο κ. Παπαηλιού προηγουμένως.

Για εμένα –και νομίζω για κάθε λογικό άνθρωπο– για να προχωρήσουμε μπροστά, πρέπει να προσαρμοστούμε σ' αυτό που πραγματικά σήμερα είναι η κοινωνία μας, σ' αυτά που σήμερα θέλει η κοινωνία μας και σ' αυτά που θέλει ο κόσμος.

Ο κόσμος, κύριε Φίλη, κύριοι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, δεν θέλει σε καμμία περίπτωση άλλες καταλήψεις. Οι γονείς και τα παιδιά δεν θέλουν καταλήψεις. Δεν θέλουμε να περνάμε καλά στο σχολείο και να σπάμε πλάκα. Ο κόσμος θέλει εκπαίδευση.

Ξέρετε, μίλησε κάποιος συνάδελφος από τον ΣΥΡΙΖΑ για το φροντιστήριο. «Είστε» –λέει– «υπέρ του φροντιστηρίου». Υπέρ του φροντιστηρίου ποιος είναι; Τα φροντιστήρια εκτοξεύτηκαν στα χρόνια που επικράτησε η νοοτροπία των καταλήψεων, γιατί τα παιδιά δεν πήγαιναν στο σχολείο και πήγαιναν στο φροντιστήριο για να μάθουν πέντε πράγματα και ενδεχομένως να τα μάθανε

κίολας. Έμαθαν πράγματα μόνο για να περνάνε στο πανεπιστήμιο και μέχρις εκεί, με αποτέλεσμα σήμερα το εκπαιδευτικό μας σύστημα να νοσεί.

Ας το πάρουμε απόφαση, από τη στιγμή που είμαστε στον πάτο στην αξιολόγηση της PISA, στην αξιολόγηση των πανεπιστημίων μας, στη λίστα της Σαγκάης. Το βλέπουμε και γύρω μας αυτό. Δεν υπάρχει γνώση στα παιδιά μας σήμερα. Δεν ξέρουν καν να γράφουν ελληνικά και δεν έχουν στοιχειώδεις ιστορικές γνώσεις. Όχι όλοι, αλλά πάρα πολλοί. Άρα, εκεί αποτύχαμε σαν εκπαιδευτικό σύστημα, αποτύχαμε και σαν πολιτικό σύστημα και λυπάμαι που το λέω.

Άκουσα απίστευτα πράγματα αυτές τις μέρες. Άκουσα προηγουμένως ότι η κοινωνιολογία είναι αριστερή επιστήμη. Τουλάχιστον κάποιοι θεωρούν ότι δεν είναι αριστερή επιστήμη. Συμφωνώ. Δεν υπάρχουν αριστερές και δεξιές επιστήμες. Ο Μαξ Βέμπερ, ο κορυφαίος κοινωνιολόγος, μόνο κομμουνιστής δεν ήταν. Όμως, το να λέμε ότι είναι αριστερή ή δεξιά η κοινωνιολογία είναι αστείο.

Άκουσα επίσης επιχειρήματα για το ποιες γλώσσες θα διδάσκονται. Φτάσαμε στο σημείο να μιλάμε για το αν πρέπει να διδάσκονται ή όχι τα αγγλικά στις μικρές ηλικίες. Δεν θα πω αυτό που είπε μια συνάδελφος του ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή ότι εξυπηρετούμε τα συμφέροντα των Αμερικάνων, του Μπιλ Γκέιτς, του 5G και του κορωνοϊού. Δεν ξέρω τι άλλο εξυπηρετούμε, αλλά να είμαστε ρεαλιστές. Τα παιδιά μας, που μαθαίνουν από το τάμπλετ και το κινητό από νεαρές ηλικίες, ξέρουν καλύτερα αγγλικά από πολλούς μεγαλύτερους και μαθαίνουν πιο εύκολα. Νομίζω ότι πρέπει να προχωρήσουμε μπροστά.

Εάν είχα μια κριτική να ασκήσω στο νομοσχέδιο της κ. Κεραμέως και της ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας, θα έλεγα ότι είναι πολύ φιλόδοξο. Με τα δεδομένα που έχουμε, επειδή ξέρω πως λειτουργεί η δημόσια διοίκηση, ξέρω πως λειτουργεί το δημόσιο σχολείο, ξέρω και τα χρήματα που υπάρχουν στη δημόσια εκπαίδευση, δεν είμαι καθόλου σίγουρος αν θα εφαρμοστεί στην πράξη. Μακάρι να εφαρμοστεί, όμως δεν ξέρω αν αυτό θα είναι δυνατό.

Δυστυχώς, αγαπητοί συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, χάνετε στις δημοσκοπήσεις και έχετε μείνει τόσο πίσω όχι γιατί μας παίζουν τα κανάλια εμάς, τη Νέα Δημοκρατία, αλλά γιατί σας έχει γυρίσει την πλάτη ο κόσμος. Ο κόσμος δεν θέλει πια αυτά που λέτε. Πρέπει να βρείτε νέο αφήγημα να λέτε, διότι, αν δεν βρείτε αυτό το νέο αφήγημα, πολύ φοβάμαι ότι θα μείνετε στο περιθώριο.

Και θα μου πείτε: Μα σε νοιάζει τι θα κάνει ο ΣΥΡΙΖΑ; Όχι βέβαια. Θεωρητικά δεν με νοιάζει. Με νοιάζει, όμως, γιατί ο ΣΥΡΙΖΑ είναι Αξιοματική Αντιπολίτευση και χρειάζομαστε, το κοινοβουλευτικό σύστημα χρειάζεται ισχυρή Αξιοματική Αντιπολίτευση, που να πιέζει την Κυβέρνηση, που να μην επιτρέπει να αναπτύσσονται φαινόμενα αλαζονείας στην Κυβέρνηση, γιατί αυτό απαιτεί ο κοινοβουλευτισμός και η δημοκρατία.

Νομίζω ότι τον ΣΥΡΙΖΑ δεν το έχουμε αντιληφθεί ακόμα. Δεν σας κάνω μαθήματα ούτε είμαι σε θέση να σας δώσω. Σας λέω απλώς τη γνώμη μου και προσπαθήστε να γίνετε καλύτεροι για να είμαστε και εμείς ως Κυβέρνηση ακόμα καλύτεροι για το μέλλον της πατρίδας μας για το μέλλον των επόμενων γενεών και των παιδιών μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς ευχαριστούμε και για την τήρηση του χρόνου.

Καλώ στο Βήμα τον Βουλευτή του ΚΚΕ τον κ. Συντυχάκη για επτά λεπτά και αμέσως μετά θα πάρει τον λόγο η Υπουργός Παιδείας κ. Νίκη Κεραμέως και στη συνέχεια έχουν ζήτησει τον λόγο κάποιοι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι με πρώτη την κ. Ξενογιαννακοπούλου. Τα λέω αυτά για να ενημερώνονται και συνάδελφοι οι οποίοι βρίσκονται εκτός της Αίθουσας.

Κύριε Συντυχάκη, έχετε τον λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αν κάποιος προσπαθήσει να συνθέσει το παζλ όλων των αντιδραστικών μεταρρυθμίσεων από τα μέσα της δεκαετίας του '90 μέχρι σήμερα, ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία στο όνομα της δημοσιονομικής πειθαρχίας και του εθνικού σκοπού, θα καταλά-

βει ότι όλες οι κυβερνήσεις διαχρονικά, δεξιές, αριστερές, κεντρώες, με νόμους και υπουργικές αποφάσεις, με σκληρές περικοπές στη χρηματοδότηση, βήμα το βήμα ξήλωναν το πουλόβερ της δημόσιας εκπαίδευσης: απαγόρευση προσλήψεων εκπαιδευτικών, περικοπές και εξορθολογισμός προσωπικού σε δημοτικό και γυμνάσιο, νέο ωρολόγιο πρόγραμμα του γυμνασίου, προώθηση της αξιολόγησης. Και όλα αυτά με βάση τις συνταγές του ΟΟΣΑ, τις υποδείξεις του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων και υπό τη στενή παρακολούθηση των επιτελείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πίσω απ' όλα αυτά κρύβεται ο διακαής πόθος αυτών των επιτελείων και των κυβερνήσεων να προσαρμοστεί πλήρως η δομή, το περιεχόμενο και η λειτουργία του σχολείου στην οικονομία της αγοράς, στις κάθε φορά προτιμήσεις του κεφαλαίου, με γνώμονα την εξασφάλιση του μέγιστου κέρδους και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρηματικών ομίλων για την παραγωγή ενός διά βίου ευέλικτου, φτηνού εργατικού δυναμικού, χωρίς δικαιώματα.

Αυτό βέβαια για να επιτευχθεί προϋποθέτει ένα σχολείο που να φιλτράρει τη σκέψη του νέου, του αυριανού εργαζόμενου από τα πρώτα του βήματα, να τον μάθει να σκέφτεται με γνώμονα όχι τα δικά του συμφέροντα και της κοινωνίας στο σύνολό της, αλλά αυτά του εργοδότη, σ' έναν κόσμο όπου το επιχειρηματικό κέρδος θεωρείται ζωγόνο και πάνω από όλα.

Σε αυτήν την επιδίωξη βρίσκουν την απόλυτη έκφρασή τους οι τέσσερις στρατηγικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την παιδεία έως το 2020, για τη διά βίου μάθηση και τη διαρκή κινητικότητα των μαθητών, την ποιότητα αποτελεσμάτων και παροχών στη λογική κόστους – οφέλους, με δείκτες επιχειρηματικότητας, τη λεγόμενη «ιδιότητα του ενεργού πολίτη», δίνοντας έμφαση στις ικανότητες διαχείρισης του εαυτού μου και την ενίσχυση της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης και της επιχειρηματικότητας.

Αυτούς τους στόχους εξυπηρετεί το παρόν σχέδιο νόμου και με τα εργαστήρια δεξιοτήτων, δεξιότητες, οι οποίες έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τη σύγχρονη γενική παιδεία και μόρφωση για όλα τα παιδιά, την αξιοποίηση των επιστημονικών και τεχνολογικών επιτευγμάτων για την κοινωνική πρόοδο και ευημερία, την έμφαση στις κοινωνικές - ανθρωπιστικές επιστήμες που συμβάλλουν υπό προϋποθέσεις στην ολόπλευρη διαμόρφωση της προσωπικότητας του νέου ανθρώπου, μέσα από την ισόρροπη καλλιέργεια όλων των πλευρών της κοινωνικής προσωπικότητας, τη νόηση, το συναίσθημα και τη βούληση.

Και όλα αυτά για να μειωθεί το χάσμα δεξιοτήτων στην Ελλάδα, όπως λέει μετ' επιτάσεως ο ΣΕΒ, για να καταλήξει στη σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και στη δημιουργία συμβουλίου δεξιοτήτων με εκπροσώπους των επιχειρήσεων και της εκπαίδευσης σε κρίσιμους και εξωστρεφείς κλάδους της οικονομίας, όπως λέει.

Ο νέος, σήμερα, από την πιο τρυφερή ηλικία είναι κυριολεκτικά χαμένος σ' έναν κυκεώνα πληροφοριών που πρέπει να τις διαχειριστεί. Δεν χρειάζονται πάρα πολλά πράγματα: γραφή, ανάγνωση, ξένη γλώσσα, χρήση υπολογιστή, η αριθμητική τού περίπου, εξοικείωση με την επιχειρηματικότητα και τις ατομικές λύσεις, συνταγές μαγειρικής και το «λίγο απ' όλα». Και βέβαια ένα λύκειο - εξεταστική αρένα στη βάση της αποστήθισης και της παπαγαλίας, που αντιστρατεύεται την ικανοποίηση των λαϊκών μορφωτικών αναγκών. Απλά μαθαίνει να μαθαίνει διά βίου για να μπορεί ως εργαζόμενος στην επόμενη μέρα να ανταποκρίνεται στις εκάστοτε εφθήμερες ανάγκες της αγοράς εργασίας. Αυτή όμως είναι η έκφραση του λειτουργικού αναλφαριθμητισμού και αποτελεί σήμα κατατεθέν του αστικού σχολείου σε κάθε φάση της ανάπτυξής του.

Ένα τέτοιο αναχρονιστικό σχολείο συνιστά και εξόντωση των ανθρωπιστικών - κοινωνικών επιστημών. Εξ ου και το άθλιο παιχνίδι του «ράβε - ξήλωνε» που παίζουν από κοινού η Νέα Δημοκρατία με τον ΣΥΡΙΖΑ για το ποιο από τα δύο μαθήματα, Λατινικά ή Κοινωνιολογία, θα εξοστρακιστεί ή θα ευνοηθεί έναντι του άλλου. Αυτό δείχνει τη στενότητα της σκέψης σας για τον ρόλο των κοινωνικών επιστημών, τη χρησιμότητά τους, την αναγκαιότητα να τεθούν στην υπηρεσία της κοινωνικής προόδου.

Αυτή η μονομέρεια για το ένα ή το άλλο μάθημα προκαλεί συντοίς άλλους και ερωτήματα: Είναι συνεχειακά συμφέροντα από πίσω; Είναι η διαμάχη των διάφορων λόμπι που εκφράζεται στη μεταξύ σας πολιτική αντιπαράθεση; Ερωτήματα θέτουμε. Ρωτάμε. Από τις δεκαέξι διδακτικές ώρες εβδομαδιαία, με την κατάργηση της κοινωνιολογίας, οι ώρες μειώνονται σε εννέα, με προοπτική να μειωθούν στις πέντε ώρες, αν επαληθευτούν βέβαια οι ενδείξεις για την κατάργηση και των μαθημάτων της Β' λυκείου. Η μείωση είναι ταχύτατη.

Πρόκειται για δύο επιστήμες που στη διεπιστημονική σχέση και προσέγγισή τους συμβάλλουν όχι μόνο στο να εξηγήσουμε τον κόσμο, αλλά κυρίως και υπό προϋποθέσεις στην ανάπτυξη του δρόμου της κοινωνικής αλλαγής. Γι' αυτό και αρνείστε με εχθρότητα να θέσετε τις κοινωνικές επιστήμες στην υπηρεσία της κοινωνικής προόδου.

Σας θεωρούμε αρκετά έξυπνους για να μην το αντιλαμβάνεστε αυτό. Απλά σε ένα σχολείο, που βασικό μέλημά του είναι ο τεχνοκρατικός, χρηστικός χαρακτήρας του περιεχομένου της γνώσης, αντικειμενικά περιορίζεται η γενική μόρφωση και τα αντίστοιχα μαθήματα απλά σε ένα επίπεδο μίνιμουμ γνώσεων. Φοβάστε προφανώς την προσέγγιση των Λατινικών όχι ως ένα μάθημα για παπαγαλία, αλλά επί της ουσίας, με γνώση των ιστορικών και πολιτιστικών συνθηκών μέσα στις οποίες ευδοκίμησε και το λατινικό κείμενο, ένα μάθημα που συμβάλλει στη γλωσσική ανάπτυξη και τη συγκρότηση της σκέψης των μαθητών και αντικειμενικά οδηγεί στην ανάγκη μιας παράλληλης προσέγγισης της Κοινωνιολογίας ως επιστήμης, που μπορεί να συμβάλει και αυτή υπό προϋποθέσεις στην εξήγηση των κοινωνικών φαινομένων, των νομοτελειών της κοινωνικής εξέλιξης, το πώς αλλάζει η κοινωνία, ποιες είναι οι κοινωνικές δυνάμεις που συγκροτούν κάθε ιστορικό σχηματισμό, πώς στο έδαφος αυτού του κοινωνικού σχηματισμού αναδύονται μορφές συνείδησης, τρόποι σκέψης, νοοτροπίες, κουλτούρες.

Αυτή, όμως, η προσέγγιση δεν είναι και δεν θα μπορούσε να είναι ο στόχος του σχολείου της αγοράς. Η καθεμία προφανώς, έχει τη δική της αυτοτέλεια ως επιστήμη, αλλά δεν στέκονται αντιπαράθετα η μία απέναντι στην άλλη όπως επιδιώκουν να μας πείσουν μέσα από αυτόν τον καυγά. Δεν υπάρχουν Σινικά Τείχη στη μεταξύ τους συνεργασία και τη διεπιστημονική προσέγγισή τους. Η χρησιμότητα ενός μαθήματος δεν κρίνεται μονάχα από το αν εξετάζεται ή όχι στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Και οι δυο σας -και η Νέα Δημοκρατία και ο ΣΥΡΙΖΑ- σκόπιμα προσδίδετε ιδεολογική διάσταση στη μεταξύ σας αντιπαράθεση για τη χρησιμότητα των δύο μαθημάτων, εστιάζοντας σκόπιμα μόνο στο επίπεδο της εξεταστικής αρένας και μάλιστα με σαθρά και επικίνδυνα επιχειρήματα του τύπου ότι «τα Λατινικά δεν είναι χρήσιμα» ή ότι «η Κοινωνιολογία είναι μία αριστερή επιστήμη», παραβλέποντας σκόπιμα ότι σε μία ταξική κοινωνία μία κοινωνική επιστήμη δεν μπορεί παρά να έχει ταξικό περιεχόμενο, ότι οι αλήθειες της επιστήμης δεν είναι απαραίτητο να αντιστοιχούν με τις αλήθειες της κοινωνικής πραγματικότητας.

Η αξία ενός μαθήματος κρίνεται από την προσφορά του στις γνώσεις και τη γενικότερη συγκρότηση του μαθητή. Όλα αυτά μπορούν να εξασφαλιστούν αν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος βρεθεί η συγκρότηση ενός σχολείου που θα επιδιώκει να δώσει ευρύ μορφωτικό υπόβαθρο στους μαθητές. Είναι αυτό που εχθρεύεστε. Γι' αυτό αξιοποιείτε αυτό το γνωστό διαίρει και βασίλευε ανάμεσα σε ειδικότερες, σε εκπαιδευτικούς, για να αποπροσανατολίσετε από την ουσία των αντιδραστικών μεταρρυθμίσεων στην παιδεία, με τις οποίες και συμφωνείτε, για να κρύψετε τη στρατηγική σας σύμπλευση για το σχολείο της αγοράς.

Καλούμε εκπαιδευτικούς και μαθητές να μην παγιδευτούν στο ανούσιο, σκόπιμο και επί της ουσίας χωρίς νόημα ψευδοδίλημμα «Λατινικά ή Κοινωνιολογία;». Αυτό θέλουν, να προκαλέσουν ρήγμα ανάμεσα στους εκπαιδευτικούς και να βγουν αυτοί αποδυναμωμένοι από τις εσωτερικές τους διαμάχες. Ο εχθρός δεν είναι ο συνάδελφος εκπαιδευτικός, αλλά οι κυβερνήσεις, η Ευρωπαϊκή Ένωση και το κεφάλαιο, που προσδοκούν το σχολείο της αγοράς.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Παρακαλώ ολοκληρώστε.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Θα ολοκληρώσω, κύριε Πρόεδρε. Δώστε μου λίγη ανοχή χρόνου, σας παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Παρακαλώ συντομεύετε.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ: Βέβαια, η χρησιμότητα και η αξία αυτών των επιστημών δεν μπορούν να βρουν τη θέση τους σε ένα σύστημα στερείρας αποστήθισης με ληξιπρόθεσμες γνώσεις και υποταγμένες στην ανάγκη της αγοράς. Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι μέσα από μία ριζική αλλαγή στα αναλυτικά προγράμματα και στα βιβλία μπορούν να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις έτσι ώστε πραγματικά αυτά τα μαθήματα να βρουν τη θέση που τους αξίζει.

Το ΚΚΕ, κύριε Πρόεδρε, ήδη κατέθεσε την πρότασή του στις συνεδριάσεις της αρμόδιας Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, απευθυνθήκαμε όμως σε όλα μη ακουόντων. Η απάντηση της κυρίας Υπουργού ήταν ότι τάχα μου είναι αντισυνταγματικό. Είναι αστήρικτη και αστεία η δικαιολογία. Για καθετί που απεχθάνονται οι κυβερνήσεις βάζουν και από μία αντισυνταγματικότητα. Από αυτήν την άποψη είναι εκτεθειμένη τόσο η ίδια η κυρία Υπουργός, οι κύριοι Υπουργοί όσο και η Κυβέρνηση στο σύνολό της, όπως εκτεθειμένος είναι και ο ΣΥΡΙΖΑ με τα παιχνίδια που παίζει.

Εμείς επαναλαμβάνουμε την πρότασή μας -και με αυτό θα κλείσω, κύριε Πρόεδρε- για την παράλληλη διατήρηση Λατινικών και Κοινωνιολογίας. Το μάθημα της Κοινωνιολογίας να ενταχθεί ως πανελλαδικά εξεταζόμενο μάθημα ανάλογα με το τμήμα ή τη σχολή που επιλέγει ο μαθητής και αντίστοιχα έτσι να είναι και το μάθημα των Λατινικών, όπως προβλέπεται άλλωστε για τη Βιολογία και τα Μαθηματικά σε άλλη ομάδα προσανατολισμού. Αυτή είναι η θέση μας,...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Συντυχάκη, κλείστε.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΤΥΧΑΚΗΣ:...είναι μία δίκαιη ρύθμιση η οποία έχει την ευρεία υποστήριξη από φορείς, επιστήμονες και των δύο κλάδων.

Άρα, αυτό το νομοσχέδιο από τη φύση του είναι αντιδραστικό, πιο ανταγωνιστικό για τη συντριπτική πλειονότητα των νέων και μάλιστα από τις μικρότερες τάξεις, άρα καταδικασμένο και απορριπτό στη συνείδηση της συντριπτικής πλειονότητας της εκπαιδευτικής κοινότητας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο έχει η Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Νίκη Κεραμέως.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα κάνουμε ένα σημαντικό βήμα στην κατεύθυνση της υλοποίησης του σχεδίου μας «στοχεύουμε ψηλότερα, μπορούμε καλύτερα» για την αναβάθμιση του δημόσιου σχολείου. Αλλάζουμε προγράμματα, θεσμοθετούμε νέες διαδικασίες, διαφοροποιούμε σταδιακά τα εκπαιδευτικά πρότυπα, ώστε να παρέχουμε στους μαθητές μας περισσότερα και καλύτερα εφόδια για το παρόν και για το μέλλον.

Οι παρεμβάσεις του νομοσχεδίου μαζί με τις υπουργικές αποφάσεις, τις πρωτοβουλίες που θα το πλαισιώνουν και τα επόμενα νομοθετήματα που θα αφορούν, μεταξύ άλλων, και την επαγγελματική εκπαίδευση έχουν μία βασική στόχευση: ένα σχολείο πιο ουσιαστικό, πιο ποιοτικό, πιο δημιουργικό και ανοιχτό, υψηλότερων προσδοκιών και απαιτήσεων, που θα ανταποκρίνεται στην ανάγκη για πιο σφαιρική μόρφωση, πιο δημιουργική διαχείριση και αξιοποίηση των παρεχόμενων γνώσεων και διαρκή αυτοβελτίωση, ένα σχολείο της εγρήγορσης, της επίτευξης των μαθησιακών στόχων, των καλύτερων παιδαγωγικών αποτελεσμάτων, ένα καλύτερο και ασφαλέστερο σχολικό περιβάλλον, με σαφείς διαδικασίες αποτύπωσης και βελτίωσης της ποιότητας της εκπαίδευσης. Επενδύοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σύγχρονο σχολείο του σήμερα παρέχουμε στα παιδιά μας περισσότερα και καλύτερα εφόδια για το αύριο και οικοδομούμε μαζί μία κοινωνία πιο δυναμική, πιο συμπεριληπτική, με ισότητα ευ-

καιριών και χωρίς αποκλεισμούς. Γιατί η παιδεία είναι ο πιο σημαντικός μηχανισμός κοινωνικής κινητικότητας.

Η χώρα μας δυστυχώς, παρουσιάζει συγκριτικά με άλλες χώρες σημαντική υστέρηση σε ό,τι αφορά τις επιδόσεις των μαθητών, με βάση αντικειμενικούς δείκτες. Το 2018 στον διεθνή διαγωνισμό του προγράμματος «PISA» οι Έλληνες μαθητές κατετάγησαν κάτω από τον μέσο όρο των διαγωνιζομένων από εβδομήντα οχτώ χώρες σε τρεις βασικές δεξιότητες γραμματισμού: κατανόηση κειμένου, Μαθηματικά, Φυσικές Επιστήμες. Μάλιστα οι επιδόσεις των μαθητών μας ήταν χαμηλότερες από ό,τι το 2015. Σημαντική ήταν η συγκριτική υστέρηση των μαθητών μας σε ήπιες δεξιότητες, αλλά και σε ψηφιακές δεξιότητες, δεξιότητες τεχνολογίας και επιστήμης.

Καταθέτω στα Πρακτικά τα αποτελέσματα του εν λόγω διαγωνισμού.

(Στο σημείο αυτό η Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Νίκη Κεραμέως καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Παράλληλα συνεχίζονται τα περιστατικά σχολικού εκφοβισμού και παραβατικότητας στο σχολικό περιβάλλον. Στις αρχές του έτους δεκαεπτάχρονος μαθητής χρειάστηκε να διακομιστεί στο νοσοκομείο μετά από ξυλοδαρμό συμμαθητών του, ενώ λίγο καιρό νωρίτερα γίναμε μάρτυρες ενός περσινού περιστατικού καθύβρισης καθηγήτριας από μαθητή της σε ΕΠΑΛ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι προφανές ότι πρέπει να γίνουν πολλά στα σχολεία μας και οι απαιτήσεις του μεταβαλλόμενου διεθνούς περιβάλλοντος επιτείνουν ακόμη περισσότερο την ανάγκη να κινηθούμε γρήγορα, με σχέδιο και αποφασιστικότητα, ώστε να αλλάξουμε σταδιακά εκπαιδευτικό παράδειγμα, να χτίσουμε το σχολείο της κριτικής σκέψης, το σχολείο της εγρήγορσης, το σχολείο που διδάσκει γνώση, παράλληλα και ήθος, το σχολείο που διαπλάθει ελεύθερους παράλληλα και υπεύθυνους πολίτες.

Η γενική προσέγγιση του νομοσχεδίου είναι από κάτω προς τα πάνω, με αλλαγές που αρχίζουν από το νηπιαγωγείο, όπως η εισαγωγή νέων θεματικών και φτάνουν μέχρι τις εξετάσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Παράλληλα το νομοσχέδιο περιλαμβάνει ρυθμίσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση των πανεπιστημίων, όπως η προώθηση της εξωστρέφειας των ελληνικών πανεπιστημίων με την ίδρυση ξενόγλωσσων τμημάτων και τη συνεργασία με πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έξι είναι οι βασικές δέσμες μεταρρυθμίσεων που εισάγουμε.

Πρώτη δέσμη μεταρρυθμίσεων: αλλαγές στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα και στις εκπαιδευτικές διαδικασίες για ένα σχολείο πιο δημιουργικό, πιο ανοιχτό, πιο εξωστρεφές.

Εισάγουμε τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, σημαντική καινοτομία που φιλοδοξούμε να έχει μετασχηματιστικά αποτελέσματα. Γιατί αποστολή του σχολείου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι μόνο η γνώση, δεν είναι μόνο η μετάδοση γνώσης, αλλά και η καλλιέργεια δεξιοτήτων για τη διαχείριση και την αξιοποίηση αυτής της γνώσης. Αποστολή του σχολείου είναι η σφαιρική διαπαιδαγώγηση.

Σε αυτήν την κατεύθυνση εισάγονται πιλοτικά από το επόμενο σχολικό έτος νέες θεματικές στο υποχρεωτικό πρόγραμμα νηπιαγωγείων, δημοτικών και γυμνασίων, με δεξιότητες που προτάσσουν μεταξύ άλλων το Συμβούλιο της Ευρώπης και ο ΟΟΣΑ και που θα είναι πολύτιμες στους μαθητές όταν μεθαύριο βγουν στην κοινωνία και στη διαρκώς εξελισσόμενη αγορά εργασίας.

Τα εργαστήρια οργανώνονται σε τέσσερις θεματικούς κύκλους και τις επιμέρους θεματικές τους:

«Ευ Ζην», με μαθήματα αγωγής υγείας, όπως η πρόληψη από τις εξαρτήσεις, η οδική ασφάλεια, η σεξουαλική αγωγή. Έρευνα του Federal Centre for Health Education του 2019 δείχνει σημαντικό αριθμό ευρωπαϊκών χωρών που έχουν ενσωματώσει τη σεξουαλική αγωγή στα σχολικά προγράμματα σπουδών.

Δεύτερον, το «περιβάλλον», με μαθήματα όπως η οικολογική συνείδηση και η πρόληψη και προστασία από φυσικές καταστροφές, καινοτόμο, επίκαιρο μάθημα με ολοένα και μεγαλύτερη απή-

χηση στα παγκόσμια εκπαιδευτικά συστήματα. Ενδεικτικά: στη Γαλλία και στην Πορτογαλία.

Τρίτος άξονας: Κοινωνική συναίσθηση και ευθύνη με προγράμματα εθελοντισμού, αλληλοσεβασμού και διαφορετικότητας.

Τέταρτος άξονας: Δημιουργική σκέψη και πρωτοβουλία με θεματικές που αφορούν σε τεχνολογίες αιχμής στη ρομποτική, την επιχειρηματικότητα, τον επαγγελματικό προσανατολισμό. Προγράμματα νεανικής επιχειρηματικότητας και ευρηματικότητας υλοποιούνται ήδη σε χώρες όπως η Ολλανδία, η Δανία, η Σουηδία.

Στόχος των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων είναι να ενισχυθεί με τρόπο πιο συνεκτικό, πιο συστηματικό η καλλιέργεια ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής, δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης, όπως η κριτική σκέψη, η επικοινωνία, η πρωτοβουλία, η δημιουργικότητα, η προσαρμοστικότητα, εξοικειώνοντας παράλληλα τους εκπαιδευτικούς μας σε πιο βιωματικές μεθόδους διδασκαλίας. Με το βλέμμα στραμμένο στις ανάγκες της τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης εστιάζουμε περισσότερο στη διαδικασία της μάθησης και όχι μόνο στο περιεχόμενο.

Ανάλογες πιλοτικές δράσεις έχουν υλοποιηθεί σε πολλές χώρες διεθνώς, όπως, για παράδειγμα, στην Αγγλία, με το Healthy Minds pilot program. Από το 2020 το Ηνωμένο Βασίλειο εισάγει στο υποχρεωτικό πρόγραμμα σχολείων, πρόγραμμα σπουδών με έμφαση στις ήπιες δεξιότητες. Αντίστοιχα και η Φινλανδία και άλλες χώρες.

Ακούσαμε ως κριτική από την Αξιωματική Αντιπολίτευση ότι αυτόν τον σκοπό εξυπηρετούσε, τάχα, η θεματική εβδομάδα. Ο θεομός των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων δεν έχει προφανώς καμμία σχέση με θεματική εβδομάδα. Κατ' αρχάς αφορά τη σχολική ζωή εν συνόλω, νηπιαγωγείο, δημοτικό, γυμνάσιο κάθε βδομάδα, όχι μόνο μία εβδομάδα, κύριοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα, με επιμόρφωση των εκπαιδευτικών σε μεθοδολογίες εργαστηριακής μη τυπικής προσέγγισης διδασκαλίας. Δεν είναι προαιρετικό και δεν αφορά μόνο το γυμνάσιο. Η θεματική εβδομάδα δεν είχε πρόγραμμα, δεν προέβλεπε ουσιαστική επιμόρφωση, ούτε κατάρτιση, ούτε ουσιαστική καλλιέργεια δεξιοτήτων. Ήταν μόνο για μία βδομάδα, μόνο προαιρετικά, μόνο στο γυμνάσιο αποσπασματικά και πρόχειρα, χωρίς μεθοδικότητα και χωρίς βέβαια υποκείμενη συνεκτική λογική.

Για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων απευθύναμε ανοιχτή πρόσκληση σε φορείς που έχουν εκπονήσει συναφή εκπαιδευτικά προγράμματα. Και η ανταπόκριση ήταν πολύ μεγάλη, τριακόσιες δεκατρείς προτάσεις εκπαιδευτικών προγραμμάτων, καθώς και επιμορφωτικό υλικό για τις συγκεκριμένες θεματικές, τις νέες δεξιότητες, το ότι διδάσκουν στο νηπιαγωγείο νηπιαγωγοί, στο δημοτικό οι δάσκαλοι, στο γυμνάσιο οι εκπαιδευτικοί, οι καθηγητές σε επιπλέον ώρες που έχουμε προσθέσει και στο δημοτικό και στο γυμνάσιο.

Εισάγουμε δημιουργικές δραστηριότητες στα Αγγλικά από το νηπιαγωγείο. Εισάγεται πιλοτικά στο νηπιαγωγείο η ενασχόληση των μαθητών με την αγγλική γλώσσα, μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων. Γιατί; Γιατί κατά τη διάρκεια της προσχολικής ηλικίας τίθενται τα θεμέλια της μάθησης, της σκέψης και όλων των νοητικών διαδικασιών. Έρευνες έχουν αποδείξει ότι τα παιδιά που εκτίθενται σε περισσότερες από μία γλώσσες αποκομίζουν πολλαπλά γνωστικά οφέλη, όπως η επίλυση προβλημάτων, η ευελιξία σε γνωστικές ικανότητες και ικανότητες επικοινωνίας, η δημιουργικότητα, η πολιτισμική συνείδηση. Αλλά και σε σχέση με τη μητρική γλώσσα, έρευνες δείχνουν ότι η πρώιμη απόκτηση δεύτερης γλώσσας αυξάνει τις επιδόσεις στη μητρική γλώσσα των παιδιών.

Είναι παγκόσμια τάση από το 2000 και μετά και ιδίως την τελευταία δεκαετία η εκμάθηση ξένων γλωσσών να εισάγεται σε όλο και μικρότερες ηλικίες. Από τρεις χώρες της Ευρώπης το 2015 πλέον σε δεκατέσσερις χώρες το 2019 -Βέλγιο, Βουλγαρία, Εσθονία, Ισπανία, Κύπρος, Κροατία, Λουξεμβούργο, Πορτογαλία, Ρουμανία, Φινλανδία, Μάλτα- υπάρχει ενασχόληση με δεύτερη ξένη γλώσσα από την προσχολική ηλικία.

Καταθέτω εκ νέου στα Πρακτικά τη σχετική έρευνα.

(Στο σημείο αυτό η Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ.

Νίκη Κεραμέως καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Συμβαίνει βέβαια και στη χώρα μας. Τα περισσότερα ιδιωτικά νηπιαγωγεία έχουν εισάγει και αυτά εδώ και χρόνια δραστηριότητες στην αγγλική.

Ακούσαμε βέβαια εδώ σε αυτήν την αίθουσα από την Αξιωματική Αντιπολίτευση ότι η εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας στο νηπιαγωγείο κάποιο άλλο ειδικό κρυμμένο συμφέρον εξυπηρετεί, ότι αποτελεί επιταγή, λέει, των αμερικανικών πανεπιστημίων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις θεωρίες συνωμοσίας απαντάμε με στοιχεία, απαντάμε με έρευνες, απαντάμε με τις συστάσεις των διεθνών οργανισμών στους οποίους η χώρα μας είναι μέλος. Έναν στόχο υπηρετούμε, πώς θα δώσουμε περισσότερα και καλύτερα εφόδια στα παιδιά μας. Και δεν πρόκειται, όπως λαθεμένα έχει αναφερθεί, για διδασκαλία αυτοτελούς μαθήματος. Πρόκειται για πρώτη επαφή και εξοικείωση με την αγγλική γλώσσα μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων. Δεν θίγεται επομένως ούτε ο ενιαίος ούτε ο διαθεματικός χαρακτήρας του προγράμματος του νηπιαγωγείου. Ο εκπαιδευτικός Αγγλικών θα υλοποιεί τις δραστηριότητες πάντοτε με την παρουσία του νηπιαγωγού, με σεβασμό στην ιδιαιτερότητα της σχέσης μεταξύ του νηπιαγωγού και των μικρών παιδιών. Προβλέπεται δε ειδική επιμόρφωση από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής για το πιλοτικό αυτό πρόγραμμα.

Ενισχύουμε τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων μέσω του νομοσχεδίου, αλλά και μέσω των υπουργικών αποφάσεων που θα ακολουθήσουν. Ενισχύουμε την Πληροφορική με προσθήκη τριών ωρών στο γυμνάσιο και στο λύκειο, μία στο γυμνάσιο, δύο στο λύκειο. Τα κλασικά γράμματα με τα Αρχαία μας περιλαμβάνονται εκ νέου στα εξεταζόμενα μαθήματα στο γυμνάσιο και τα λατινικά στα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα της τρίτης λυκείου. Τη Φυσική Αγωγή με την καθιέρωση δώρου στην Α' και Β' λυκείου. Την προσθήκη τρίτης ώρας στη Γ' λυκείου με την προσμέτρηση της Φυσικής Αγωγής στο γενικό μέσο όρο του λυκείου και τις ξένες γλώσσες με προσθήκη έξι ωρών, δύο ώρες στο δημοτικό και τέσσερις ώρες το λύκειο.

Διευρύνουμε τις μεθόδους αποτίμησης της προόδου των μαθητών, για παράδειγμα, μέσω ερευνητικών εργασιών, στην Πληροφορική, στην πολιτική παιδεία, ενισχύοντας την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης, της ερευνητικής σκέψης. Και αυξάνονται τα γραπτά εξεταζόμενα μαθήματα στο γυμνάσιο από τέσσερα σε επτά και στο λύκειο από οχτώ, έξι, τέσσερα σε οχτώ, επτά, πέντε με στόχο τη συστηματικότερη παρακολούθηση και μελέτη των μαθημάτων.

Θεσμοθετούμε την τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας στο λύκειο με άμεση εφαρμογή στην πρώτη λυκείου από το επόμενο σχολικό έτος 2020 - 2021. Η λειτουργία της τράπεζας έχει διττό σκοπό: Πρώτον, να εξασφαλίσει το σύνολο της διδασκτέας ύλης από όλα τα σχολεία της χώρας και επομένως την αποφυγή μαθησιακών κενών και δομικών ανισοτήτων, την κάλυψη του συνόλου της ύλης. Δεύτερον, τη διαμόρφωση ενός συνεκτικού αξιόπιστου συστήματος αποτίμησης της προόδου των μαθητών, μέσα από την εξαγωγή στοιχείων επί αντικειμενικής βάσης.

Η θεσμοθέτηση της τράπεζας θεμάτων διευκολύνει τον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής, θέτοντάς τον στη σωστή βάση, συνεχούς αξιολόγησης και όπου χρειάζεται επανεξιολόγηση, επανεξέταση των ακολουθούμενων διδακτικών και μαθησιακών προτύπων και μεθόδων.

Η αξιοποίηση της τράπεζας θεμάτων σε διαδικασίες εκπαιδευτικής αξιολόγησης, αποτελεί συνήθη πρακτική στον διεθνή χώρο εδώ και πολλές δεκαετίες. Για παράδειγμα, σε χώρες όπως της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Αμερική στο Educational Testing Service, σε πολιτείες του Καναδά, της Αυστραλίας, στην Κίνα αλλά και από τον ΟΟΣΑ ακόμα.

Εισάγουμε τη λογική του «κόντρα» μαθήματος στην τρίτη λυκείου, με στόχο να προσφέρουμε στα παιδιά μας μια ευρύτερη καλλιέργεια και να ενισχύσουμε τη γενική παιδεία. Για αυτό προτίθεται στην τρίτη λυκείου η Ιστορία για τους μαθητές που επιλέγουν πρακτική κατεύθυνση και τα Μαθηματικά για τους

μαθητές που επιλέγουν θεωρητική κατεύθυνση.

Εξορθολογίζουμε τη διαδικασία προαγωγής και απόλυσης μαθητών. Στο γυμνάσιο ο μαθητής κρίνεται άξιος προαγωγής όταν έχει σε κάθε μάθημα βαθμό ετήσιας απόδοσης τουλάχιστον «δέκα» ή γενικό μέσο όρο «δεκατρία». Διαφορετικά, αν έχει μέχρι τέσσερα μαθήματα κάτω από τη βάση, μπορεί να εξεταστεί εκ νέου τον Σεπτέμβριο.

Στο λύκειο ο γενικός μέσος όρος προαγωγής αυξάνεται στο «δέκα». Επαναφέρονται οι συντελεστές βαρύτητας στις πανελλαδικές εξετάσεις. Προωθείται έτσι η συστηματικότερη παρακολούθηση και μελέτη όλων των μαθημάτων καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους, αλλά και η σφαιρικότερη καλλιέργεια των μαθητών.

Η δεύτερη δέσμη μεταρρυθμίσεων: Αξιολόγηση. Αξιολόγηση ως μέσο βελτίωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Όπως είχαμε δεσμευθεί, προχωρούμε την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού έργου, βασισμένη στο τρίπτυχο προγραμματισμός-αυτοαξιολόγηση-εξωτερική αξιολόγηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στη χώρα μας η αξιολόγηση έχει καταπολεμηθεί, έχει πολεμηθεί όσο λίγες μεταρρυθμίσεις. Και, δυστυχώς, δυσφημίζεται ως έννοια ακόμη και σήμερα.

Η συστηματική αξιολόγηση όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη βελτίωση κάθε εκπαιδευτικού συστήματος. Είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τον εντοπισμό αναγκών και αδυναμιών που δυσχεραίνουν τη λειτουργία και την επίτευξη των στόχων που θέτει το ίδιο το σχολείο. Αλλά είναι και ευκαιρία για να αναδειχθούν δυνατότητες και επιτεύγματα γιατί ναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν πολλές δυνατότητες, πολλά φωτεινά παραδείγματα σχολείων, άοκνες προσπάθειες φωτισμένων εκπαιδευτικών με μεράκι, με όραμα που η ανάδειξή τους μπορεί να συμβάλει καίρια στην αλλαγή του παραδείγματος στη δημόσια εκπαίδευση και συνδέεται με την επιμόρφωση εκπαιδευτικών.

Η αξιολόγηση συνιστά μια μοναδική ευκαιρία για εμπέδωση της εμπιστοσύνης στο δημόσιο σχολείο. Αξιολόγηση και επιμόρφωση είναι άλλωστε έννοιες αλληλένδετες. Και οι δύο μαζί συντελούν στη διασφάλιση της ποιότητας του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου.

Αυτά ακριβώς είχαμε εξαγγείλει τον Νοέμβριο του 2018, όταν η Νέα Δημοκρατία τότε ως αξιωματική αντιπολίτευση είχε παρουσιάσει το πλήρες πρόγραμμα της για την παιδεία. Γι' αυτά ακριβώς δεσμευθήκαμε τον Ιούλιο του 2019 στις προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης και αυτά υλοποιούμε σήμερα.

Προγραμματισμός, αξιολόγηση, εξωτερική αξιολόγηση και κλιμακωτή εφαρμογή, με σεβασμό στις δυνατότητες των σχολικών μονάδων και των εκπαιδευτικών μας, αλλά και ευθύνη απέναντι στην κοινωνία. Όπως έχουμε λοιπόν προαναγγείλει, θα ακολουθήσει και η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών μετά από εκτενή διαβούλευση με όλους τους φορείς.

Τρίτη δέσμη μεταρρυθμίσεων: Πιο αποτελεσματική στελέχωση σχολικών μονάδων. Λαμβάνουμε ειδικά μέτρα, ειδικές ρυθμίσεις για την αποτελεσματικότερη στελέχωση σχολικών μονάδων με τη διόρθωση χρόνιων παθολογιών. Δίνουμε κίνητρα και βάζουμε κανόνες.

Γιατί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πάρα πολλοί από εσάς έχετε να πείτε «Μα, γιατί κάθε χρόνο, αρχές του χρόνου, υπάρχουν κενά;» Η προηγούμενη κυβέρνηση κατήργησε τη διπλή μοριοδότηση για εκπαιδευτικούς που υπηρετούν σε σχολεία δυσπρόσιτων περιοχών. Εμείς, λοιπόν, προβλέπουμε διπλή μοριοδότηση για όσους θητεύουν σε δυσπρόσιτες περιοχές, παρέχοντας κίνητρα.

Μειώνουμε τη διάρκεια των πινάκων από δύο σε τρία χρόνια. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη; Ότι θα προσμετράται πιο γρήγορα η προϋπηρεσία και τα προσόντα των εκπαιδευτικών. Αλλά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βάζουμε και κανόνες. Η πολιτεία οφείλει να μεριμνά για τη σωστή στελέχωση των σχολείων μας απ' άκρη σ' άκρη σε όλη την Ελλάδα.

Έτσι, αν ένας εκπαιδευτικός ενώ έχει επιλέξει να υπηρετεί σε συγκεκριμένη περιοχή, δεν εμφανίζεται και δεν αναλαμβάνει υπηρεσία ως όφειλε, τότε προβλέπεται διετής αποκλεισμός από

προσλήψεις και τριετής αποκλεισμός για όσους δεν αναλαμβάνουν υπηρεσία στα ίδια τα σχολεία που έχουν επιλέξει οι εκπαιδευτικοί μετά από ονομαστικές προσκλήσεις.

Διότι οφείλουμε να διασφαλίσουμε ότι κάθε παιδί θα μπορεί να πάει σε ένα σχολείο το οποίο θα έχει εκπαιδευτικούς όπου και αν βρίσκεται αυτό το σχολείο. Και είναι ένα χρέος που έχουμε ως πολιτεία να διασφαλίσουμε ακριβώς τη σωστή στελέχωση των σχολείων μας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Υπουργού)

Την ανοχή σας λίγο, κύριε Πρόεδρε.

Τέταρτη δέσμη μεταρρυθμίσεων: Διεύρυνση του θεσμού των πρότυπων και πειραματικών σχολείων ως εργαστηρίων καινοτομίας για τη διάχυση βέλτιστων πρακτικών στη δημόσια εκπαίδευση.

Διευρύνουμε τον θεσμό αξιοποιώντας τη θετική εμπειρία από την προηγούμενη απόπειρα ευρείας εισαγωγής του το 2011, πριν δηλαδή τις νομοθετικές παρεμβάσεις της προηγούμενης κυβέρνησης και τη σημαντική επέκταση που έγινε τη διετία 2012 - 2014. Και διαχωρίζουμε τα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία.

Στα πρότυπα σχολεία ενισχύουμε το πρότυπο της αριστείας με την έννοια της διαρκούς αυτοβελτίωσης των μαθητών και γι' αυτό προβλέπεται εισαγωγή με εξετάσεις. Στα πειραματικά δίνεται έμφαση στην υλοποίηση πειραματικών μεθόδων, πρακτικών και νέων επενδυτικών εργαλείων σε τυχαία δείγματα του μαθητικού πληθυσμού. Γι' αυτό και προβλέπεται εισαγωγή με κλήρωση.

Τα σχολεία αυτά αποτελούν από κοινού ένα εκπαιδευτικό εργαστήριο εθνικών διαστάσεων για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή διαφοροποιημένων και καινοτόμων εκπαιδευτικών πολιτικών. Από τον Σεπτέμβριο του 2020 προβλέπεται η λειτουργία είκοσι οκτώ πρότυπων και τριάντα τεσσάρων πειραματικών σχολείων.

Πειραματικά σχολεία παραμένουν τα σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης των Πανεπιστημίων Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Μακεδονίας, Πάτρας και Κρήτης. Τα υπόλοιπα λειτουργούντα σήμερα ως πειραματικά, χαρακτηρίζονται πλέον πρότυπα και προβλέπεται ταυτόχρονα η έκδοση ανοικτής πρόσκλησης από το 2020 για τη μετατροπή και άλλων δημοσίων σχολείων σε πρότυπα και πειραματικά, βάσει κριτηρίων που θα εξειδικευθούν.

Βασικός πυλώνας λειτουργίας των σχολείων αυτών η αξιολόγηση: Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, αξιολόγηση των εκπαιδευτικών. Στόχος μας τα σχολεία αυτά να λειτουργήσουν ως εργαλεία διάχυσης βέλτιστων πρακτικών στην εκπαίδευση.

Κι εδώ πραγματικά προκαλούν αλγερινή εντύπωση οι τοποθετήσεις της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Αρχικά το 2015 έλεγαν ότι η αριστεία είναι ρετσινιά. Το ιδεολογικό πρόσημο όμως επιστρέφει δριμύτερο τώρα με τον εκπρόσωπο της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να περιγράφει τα πρότυπα σχολεία ως «καρκίνωμα» στα σπλάχνα της δημόσιας εκπαίδευσης. Θα απομυζά και θα τρέφεται από την αφαίμαξη των άλλων σχολείων.

Νομίζω τα λόγια αυτά μιλούν από μόνα τους. Δυστυχώς αποστρέφεστε τα εξαιρετικά αυτά δημόσια σχολεία, τη δυνατότητα για μαθητές να φοιτήσουν στα εξαιρετικά αυτά σχολεία. Αποστρέφεστε τη λειτουργία των σχολείων αυτών ως εργαλείου διάχυσης βέλτιστων πρακτικών στην εκπαίδευση. Κι αυτή είναι η διαφορά μεταξύ του εξισωτισμού προς τα κάτω τον οποίο εσείς προσβέετε και της ουσιαστικής εφαρμογής της αρχής της ισότητας και των ίσων ευκαιριών την οποία εμείς προωθούμε.

Αυτή είναι η διαφορά μεταξύ της λογικής της ήσσονος προσπάθειας την οποία εσείς προσβέετε και της λογικής της διαρκούς βελτίωσης και εγρήγορσης την οποία εμείς προσπαθούμε να αναδείξουμε. Δεν θέλετε να ξεχωρίζετε κανείς, δεν θέλετε να διακρίνετε κανείς. Τους θέλετε όλους ίσους. Αλλά ίσους πώς; Προς τα κάτω.

Και η κ. Ξενογιαννακοπούλου που θα πάρει τον λόγο αμέσως μετά δεν έχει απαντήσει ακόμη στο ερώτημα πώς, ούσα Υπουργός, αν δεν κάνω λάθος, στην κυβέρνηση του Γεωργίου Παπανδρέου, επί Υπουργίας Άννας Διαμαντοπούλου που εισήγαγε τον θεσμό, τώρα έρχεται κι ενστερνίζεται τις απόψεις αυτές περί καρκινώματος στα σπλάχνα της δημόσιας εκπαίδευσης.

Πέμπτη δέσμη μεταρρυθμίσεων: Πιο ασφαλές σχολικό περι-

βάλλον. Λαμβάνουμε μέτρα για την εμπέδωση ενός ασφαλέστερου σχολικού περιβάλλοντος. Μεταξύ άλλων, θεσμοθετούμε τον σύμβουλο σχολικής ζωής, έναν εκπαιδευτικό που αναλαμβάνει να είναι το πρώτο αποκούμπι της εκπαιδευτικής κοινότητας σε περίπτωση, για παράδειγμα, περιστατικού σχολικού εκφοβισμού.

Ο σύμβουλος λειτουργεί συμπληρωματικά, ενισχυτικά προς τον σύλλογο διδασκόντων και τα λοιπά στελέχη της εκπαίδευσης, αλλά και προς τους υφιστάμενους θεσμούς και μηχανισμούς υποστήριξης σχολικών μονάδων και συμβάλλει στην καλλιέργεια ενός κλίματος εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών της σχολικής κοινότητας και στην εμπέδωση των αρχών της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς.

Έκτη δέσμη μεταρρυθμίσεων: Μεγαλύτερη ελευθερία, αυτονομία, εξωστρέφεια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Εισάγουμε ρυθμίσεις για ιδρύματα πιο ελεύθερα, πιο αυτόνομα, πιο εξωστρεφή, υλοποιώντας έτσι έτι περαιτέρω τις προεκλογικές μας δεσμεύσεις.

Ενισχύουμε την εξωστρέφεια των πανεπιστημίων, όπως ακριβώς μας ζήτησαν τα ίδια τα πανεπιστήμια. Γιατί κι αυτό αμφισβητήθηκε. Καταθέτω στα Πρακτικά την απόφαση της Συνόδου των Πρυτάνεων που αναφέρεται συγκεκριμένα στη λειτουργία ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών.

(Στο σημείο αυτό η Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Νίκη Κεραμέως καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και δίνεται η δυνατότητα ίδρυσης ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων αυτόνομα από κάθε πανεπιστήμιο χωρίς να απαιτείται σύμπραξη με το διεθνές πανεπιστήμιο και χωρίς να απαιτείται έγκριση Υπουργού, κάτι που εσείς ποτέ δεν θέλατε να αφήσετε από τις εξουσίες.

Εμείς, λοιπόν, κάνουμε πράξη τη δέσμευσή μας για πανεπιστήμια πιο ελεύθερα και αυτόνομα, για πανεπιστήμια τα οποία μπορούν να ρυθμίζουν τα του οίκου τους. Οι νομοθετικές μας πρωτοβουλίες είναι μέρος του συνολικότερου σχεδίου που συμβάλλει στην ποιοτική αναβάθμιση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου, στην ενίσχυση της Ελλάδας ως διεθνούς εκπαιδευτικού κέντρου που θα προσελκύει φοιτητές απ' όλο τον κόσμο.

Την ερχόμενη εβδομάδα έχω μια τηλεδιάσκεψη μαζί με ξένα πανεπιστήμια, κορυφαία πανεπιστήμια τα οποία θέλουν να συνεργαστούν με τα δικά μας εξαιρετικά πανεπιστήμια, με το δικό μας εξαιρετικό ανθρώπινο δυναμικό: καθηγητές, φοιτητές, όλο το εκπαιδευτικό δυναμικό, το διοικητικό προσωπικό των πανεπιστημίων μας. Πρέπει να τους δώσουμε το πλαίσιο για να μπορούν ακριβώς να υλοποιηθούν αυτές οι συνεργασίες που θα αποβούν μόνο προς όφελος των πανεπιστημίων μας.

Και εισάγουμε ακαδημαϊκό κριτήριο στις μετεγγραφές, παράλληλα με τον εξορθολογισμό των υφιστάμενων οικονομικών και κοινωνικών κριτηρίων. Κι εδώ υπηρετώντας την ισότητα ευκαιριών, αλλά και την ποιότητα των παρεχόμενων σπουδών, καθιερώνοντας ως κριτήριο μετεγγραφής την ελάχιστη βαθμολογία.

Έτσι, αφ' ενός εξασφαλίζουμε δίκαιη κατανομή των φοιτητών -δεν θα έχουμε το φαινόμενο φοιτητές που συγκεντρώνουν χαμηλό αριθμό μορίων να βρίσκονται σε σχολές και τμήματα που απαιτούν πολύ υψηλό αριθμό μορίων- όπως επίσης, διασφαλίζουμε την απρόσκοπτη ακαδημαϊκή λειτουργία με φοιτητές που είναι σε θέση να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις των σπουδών τους.

Τροποποιούμε τη διαδικασία ανάδειξης των πρυτανικών αρχών στη βάση ενιαίου ψηφοδελτίου για μία τετραετή θητεία, εξυπηρετώντας την ανάγκη πιο εύρυθμης λειτουργίας του πανεπιστημίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρέχουμε εργαλεία, δίνουμε επιπλέον ώθηση στα πανεπιστήμιά μας να διευρύνουν τους ορίζοντές τους μέσα στη χώρα και εκτός της χώρας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας παρουσίασα συνοπτικά τις βασικές μεταρρυθμίσεις και καινοτομίες που εισάγουμε με το παρόν νομοσχέδιο. Ένα νομοσχέδιο που δουλέψαμε συλλογικά όλη η πολιτική ηγεσία, όλο το Υπουργείο Παιδείας, με την Υφυπουργό κ. Σοφία Ζαχαράκη, με τον Υφυπουργό κ. Βασίλη Διγα-

λάκη, με όλους τους αρμόδιους Γενικούς Γραμματείς. Στόχος μας είναι να βρίσκουμε λύσεις παρά τις αντιξοότητες. Μερικά μας είναι να δίνουμε στους μαθητές μας, στους φοιτητές μας, περισσότερα και καλύτερα εφόδια. Φιλοδοξία μας είναι να βάζουμε τον πήχη ολοένα και υψηλότερα, να επενδύσουμε στο ανθρώπινο δυναμικό της εκπαίδευσης, γιατί αυτή είναι η Ελλάδα της δημιουργίας που θέλουμε να υπηρετήσουμε. Γιατί μπορούμε καλύτερα, γιατί αξίζουμε καλύτερα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Καλώ στο Βήμα την Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο του ΣΥΡΙΖΑ, την κ. Μαριλίζα Ξενογιαννακοπούλου. Αμέσως μετά θα μιλήσει η κ. Παπαρήγα και ακολουθούν, με τη σειρά της κοινοβουλευτικής δύναμης, οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι, που έχουν δηλώσει οι περισσότεροι ότι θα τοποθετηθούν.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν θα γίνεται εναλλαγή ομιλητών και Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κύριε Βλάχο, είθισται οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι να μιλούν μετά τον εκάστοτε Υπουργό. Όταν ζητούν τον λόγο, ενώ δεν μπορούν ναβάλω ρυθμό.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: Δηλαδή, οι Βουλευτές θα μιλήσουν μετά από δυο ώρες;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Απ' ό,τι φαίνεται, ναι, γιατί έχουν ζητήσει τον λόγο οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι και κάποια στιγμή έχει ζητήσει να λάβει τον λόγο και ο Πρόεδρος του ΜέΡΑ25, περίπου στις 15.00'.

Κυρία Ξενογιαννακοπούλου, έχετε τον λόγο.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα στο Χιούστον θα γίνει η κηδεία του δολοφονηθέντος Τζορτζ Φλόιντ και τις τελευταίες δυο εβδομάδες βλέπουμε ένα κύμα οργής και καταδίκης του ρατσισμού, των φυλετικών διακρίσεων, της αστυνομικής βίας. Βλέπουμε ένα παγκόσμιο κίνημα, που έχει ξεπεράσει πια την αμερικανική κοινωνία και έχει επεκταθεί στην Ευρώπη, στην Αυστραλία, ένα κίνημα για τα δικαιώματα, για την ουσιαστική ισότητα, ένα κίνημα πραγματικά αλληλεγγύης και συμπάραστασης. Και αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία, γιατί αυτό το κίνημα είναι σε συνέχεια του κινήματος που είχαμε για την κλιματική αλλαγή και σηματοδοτεί μια εγρήγορση, μια διεθνή αφύπνιση σε πείσμα του νεοφιλελευθερισμού και του αφηγήματος, που είχε επιχειρηθεί να επιβληθεί όλα τα προηγούμενα χρόνια.

Τώρα, μάλιστα, με την πανδημία, αυτό το αφήγημα έχει υποστεί πολύ σοβαρά πλήγματα, γιατί έχουν αναδειχθεί νέες ανάγκες και ζούμε ήδη τις σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες. Έχει αναδειχθεί ξανά η σημασία του κοινωνικού κράτους, των εθνικών συστημάτων υγείας. Και φυσικά, κοινωνικό κράτος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι και η παιδεία ως δημόσιο αγαθό. Είναι, φυσικά, η σημασία των δημοσίων πολιτικών, η σημασία της στήριξης της εργασίας, η σημασία της στήριξης της οικονομίας με δημόσιες παρεμβάσεις και επενδύσεις της οικονομίας.

Τι βλέπουμε από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας; Βλέπουμε να έρχεται να εκμεταλλευτεί με αφορμή την πανδημία και όλες αυτές τις συνέπειες, για να προχωρήσει σε αποδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων, για να εφαρμόσει την ανοσία της αγέλης και όποιος αντέξει, δηλαδή οι ισχυροί και οι δυνατόι στην οικονομία. Βλέπουμε να έρχονται νομοσχέδια σε όλη την περίοδο της πανδημίας, όπως το νομοσχέδιο που ήταν ενάντια στο περιβάλλον, κατ' ευφημισμόν περιβαλλοντολογικό. Βλέπουμε να προχωρούν οι ιδιωτικοποιήσεις σε στρατηγικούς τομείς της οικονομίας, όπως είναι η ενέργεια και είδαμε πριν από λίγες ημέρες τον κ. Χατζηδάκη να μιλάει για το νερό και την ΕΥΔΑΠ. Και φυσικά, κυρία Υπουργέ, είδαμε και εσάς εν μέσω πανδημίας να φέρντε ένα νομοσχέδιο για την παιδεία αιφνιδιαστικά, χωρίς κοινωνικό διάλογο, χωρίς καμία προηγούμενη επιστημονική μελέτη που σας ζητήσαμε να μας φέρετε και να καταθέσετε στη Βουλή.

Βέβαια, το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα για την παιδεία είναι μια ακολοιθία, είναι σε συνέχεια όλων των παρεμβάσεων και ρυθμίσεων που έφερε η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας

και το Υπουργείο Παιδείας από την επομένη κιάλας των εκλογών του περασμένου Ιουλίου. Γιατί τι είδαμε όλους αυτούς τους μήνες; Είδαμε από το καλοκαίρι, με τις πρώτες τροπολογίες, πάλι χωρίς κανέναν διάλογο, να καταργείται το πανεπιστημιακό άσυλο. Είδαμε στη συνέχεια να αναστέλλεται η λειτουργία και η έναρξη λειτουργίας τριάντα επτά τμημάτων στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας, κυρίως στην περιφέρεια. Είδαμε να καταργείται η διετής δωρεάν φοίτηση που είχε προβλεφθεί από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ για τους αποφοίτους των ΕΠΑΛ. Είδαμε την εξίσωση των πτυχίων των ΑΕΙ με τα ιδιωτικά κολλέγια. Είδαμε, παρά τις εξαγγελίες, να μην προχωρούν οι μόνιμες προσλήψεις -να θυμίσω ότι η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ είχε προγραμματίσει και εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση για δεκαπέντε χιλιάδες προσλήψεις- και μάλιστα οι πέντε χιλιάδες της ειδικής αγωγής να πηγαίνουν με πάρα πολύ αργούς ρυθμούς. Βεβαίως, ήρθε και το παρόν νομοσχέδιο το οποίο κινείται σε αυτήν την ίδια κατεύθυνση.

Σας είπαμε, κυρία Υπουργέ, κατά τις συνεδριάσεις της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων ότι παρουσιάζοντας αυτό το σχέδιο νόμου τελικά αποδείχθηκε ότι είσατε και πολιτικά και κοινωνικά αποκομμένοι και απομονωμένοι ως Κυβέρνηση. Αυτό φάνηκε, πρώτα απ' όλα, εδώ στην Ολομέλεια, όπου κανένα κόμμα της Αντιπολίτευσης δεν στηρίζει αυτό το σχέδιο νόμου, παρά μόνο το κόμμα της Πλειοψηφίας, της Νέας Δημοκρατίας. Και φυσικά φάνηκε και από την αντίδραση της εκπαιδευτικής κοινότητας και του εκπαιδευτικού κινήματος, που ακόμη και σε συνθήκες πανδημίας εκδηλώθηκε και σήμερα είχε συγκέντρωση και απεργία, αλλά και από την παρουσία των φορέων, όπου όλοι οι φορείς ήταν αντίθετοι, εκτός από τους φορείς που εκπροσωπούσαν την ιδιωτική παιδεία και τα φροντιστήρια.

Ποια είναι, λοιπόν, τα χαρακτηριστικά αυτού του σχεδίου νόμου; Πρώτα απ' όλα, είναι μία οπισθοδρόμηση συντηρητική. Αυτό είναι σαφές και φαίνεται με πάρα πολλούς τρόπους. Φαίνεται, πρώτα απ' όλα, -έγινε και ειδική συζήτηση γι' αυτό προηγουμένως- με την κατάργηση του μαθήματος της Κοινωνιολογίας, ενώ εσείς έρχεστε εδώ και λέτε ότι στόχος σας είναι να έρθετε να αναπτύξετε μέσα από τις ρυθμίσεις την κριτική σκέψη.

Αυτό είναι το πρώτο χαρακτηριστικό παράδειγμα. Σας είπαμε εμείς και το είπαν και οι συνάδελφοι του Κομμουνιστικού Κόμματος ότι θα μπορούσατε να έχετε και τα δύο μαθήματα. Δεν πάει σε αντιπαράθεση το μάθημα των Λατινικών με της Κοινωνιολογίας.

Δεύτερο σημείο συντηρητικής οπισθοδρόμησης η αναγραφή στα απολυτήρια του λυκείου της διαγωγής. Μάλιστα, κυρία Υπουργέ, έχει έρθει -και δεν το λέμε μόνο εμείς, επειδή σας κάνουμε αντιπολίτευση- η έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής, η οποία πραγματικά και με πολλά επιχειρήματα αναφέρει ότι αυτή η επιλογή σας είναι σε αντίθεση με τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας...

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Σε αντίθεση λέει;

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Σας λέω ακριβώς αυτό που λέει. Κάνει κριτική...

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Αντίθεση λέει;

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κάνει κριτική, κυρία Υπουργέ.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Αντίθεση;

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ναι.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Αντίθεση λέει; Για διαβάστε τό μου, σας παρακαλώ.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Λέει, λοιπόν, κυρία Υπουργέ, η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής -με τη δική της γλώσσα τη νομική, αλλά είναι σαφές ότι σας κάνει κριτική, γιατί μπορούμε και διαβάζουμε με πολλή σαφήνεια τι λέει η έκθεση- ότι το νομοσχέδιο έρχεται και θέτει ζητήματα και όσον αφορά τη νομολογία, αλλά φυσικά -και εκεί σαφώς μιλάει για αντίθεση- και με τις αποφάσεις και τις αρχές που λειτουργεί η Αρχή Προστασίας των Προσωπικών Δεδομένων.

Αυτό, λοιπόν, είναι σαφές και καταγεγραμμένο και εσείς επιμένετε. Η ίδια συντηρητική κατεύθυνση είναι και στο ότι καταργήσατε τις θεματικές εβδομάδες και έρχεστε να πείτε για κάποιες πιλοτικές δράσεις που θα κάνετε, ενώ οι θεματικές εβδομάδες ήταν φυσικά κάτι το οποίο ήταν ιδιαίτερα σημαντικό και αναγκαίο συνολικά για όλο το δημόσιο σχολείο.

Ταυτόχρονα, το νομοσχέδιο που φέρνετε είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο έχει μία συγκεκριμένη κατεύθυνση που δεν στηρίζει το δημόσιο σχολείο. Και επειδή, κυρία Υπουργέ, αναρωτηθήκατε κιάλας για τη δική μου θέση, εγώ σας απάντησα σ' αυτό που είπατε για την περίοδο της Υπουργίας της κ. Διαμαντοπούλου ότι κανένας νόμος δεν είναι θέσφατο, όλα δοκιμάζονται, όλα κρίνονται, πέραν του ότι ξέρετε ότι εγώ είχα διαχωρίσει και τη θέση μου με την κυβέρνηση εκείνη, την κυβέρνηση Παπαδήμου το 2012.

Σε κάθε περίπτωση, όμως, εάν κάποιος πρώτος παραβίασε τις αρχές που εσείς λέτε για τον νόμο Διαμαντοπούλου, σας θυμίζω ότι ήταν ο δικός σας Υπουργός, ο κ. Αρβανιτόπουλος, και είχε να κάνει φυσικά με την ανάδειξη και τις αρχαιρεσίες στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, και θα αναφερθώ και σε αυτό.

Δεν στηρίζετε λοιπόν το δημόσιο σχολείο. Λέτε ότι το δημόσιο σχολείο είναι φορέας κοινωνικής κινητικότητας. Σωστό αυτό, κι εγώ θα πω και δημοκρατικής συνειδησης και κοινωνικής πρόοδου. Και αναρωτηθήκατε και είπατε μάλιστα, σκωπτικά, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ θέλει ή θέλουμε την ισότητα προς τα κάτω. Κύριε Υπουργέ, εμείς θέλουμε την ισότητα προς τα πάνω, εμείς θέλουμε την ισότητα η οποία πραγματικά να μειώνει τις κοινωνικές ανισότητες, να δίνει πραγματικά τις ίδιες ευκαιρίες σε όλα τα παιδιά, αλλά ταυτόχρονα να έχει και θετική δράση εκεί που χρειάζεται, δηλαδή θετική δράση και όσον αφορά -που δεν είπατε κουβέντα- για τα ΑΜΕΑ, για τα παιδιά με ειδικές δεξιότητες και ανάγκες, όπως φυσικά -κι εδώ είναι και μια απόλυτη ταξικότητα από την πλευρά σας- το θέμα των ΕΠΑΛ. Γιατί μπορεί να είπατε σήμερα ότι θα φέρετε ένα νομοσχέδιο, που πρέπει να δούμε τι θα περιλαμβάνει, αλλά, στο αρχικό σχέδιο όπως δημοσιεύθηκε αυτό το σχέδιο νόμου, είχατε πάλι διατάξεις οι οποίες ήταν ταξικές και περιριστικές, ηλικιακές, για τα παιδιά που θα μπορούσαν να φοιτήσουν στην επαγγελματική εκπαίδευση. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Από εκεί και πέρα, επαναφέρετε την τράπεζα θεμάτων. Έρχεστε και κάνετε έναν συνεχή πολλαπλασιασμό των εξετάσεων στο γυμνάσιο και στο λύκειο. Αυτό σας το είπαν όλοι οι συνάδελφοι στην επιτροπή. Πέραν του ότι επαναφέρετε έναν θεσμό όπως η τράπεζα θεμάτων, η οποία δοκιμάστηκε και είχε αρνητικό αποτέλεσμα, αλλά στην ουσία, με αυτόν τον τρόπο, ανοίγετε την πόρτα για τα φροντιστήρια, για την παραπαιδεία, για την ανάγκη της μέσης ελληνικής οικογένειας να προστρέχει στην παραπαιδεία και στα φροντιστήρια. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Συνεχίζω για όλες αυτές τις ρυθμίσεις που έχετε φέρει. Όσον αφορά τα πανεπιστήμια, εκεί πέρα είναι δύο τα σημεία που σας κάνουν κριτική. Πέραν όλων των άλλων που έχουν προηγηθεί, με τα κολλέγια και όλα αυτά που σας έχουμε ήδη αναφέρει. Προσπαθείτε ξανά να παρακάμψετε το άρθρο 16 του Συντάγματος, όπως κάνατε και με τα κολλέγια, και έρχεστε εδώ, επ' αφορμή -όπως λέτε- της εξωστρέφειας που επιθυμείτε για τα πανεπιστήμια, να φέρετε αυτά τα ξενόγλωσσα τμήματα. Εδώ, πέραν του ότι πολιτικά, όπως το δημιουργείτε και θέλετε να το συγκροτήσετε και να το θεσμοθετήσετε, είναι φανερό ότι δημιουργείτε ένα πρώτο βήμα ιδιωτικοποίησης και θυλάκων έξω από τη συνολική ακαδημαϊκή δομή και λειτουργία, θα έχετε οπωσδήποτε και νομικό θέμα. Και εδώ σας το είπαμε και το αναφέρει αφήνοντας ανοιχτά ερωτήματα και η Έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής, καθώς είναι φανερό ότι δεν αρκούν οι δικές σας εδώ διαβεβαιώσεις νομικά, γιατί ξέρετε πολύ καλά ότι δεν μπορεί σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Δίκαιο κανένας Έλληνας πολίτης ή αλλοδαπός, σύμφωνα και με την επιχειρηματολογία που εμείς αναπτύξαμε, ο οποίος φοιτά στη μέση εκπαίδευση στην ημεδαπή, δηλαδή στην Ελλάδα, να αποκλειστεί από αυτά τα σχολεία.

Άρα, κύριε Υπουργέ, ρίχνετε στάχτη στα μάτια με τις διαβεβαιώσεις σας. Είναι σίγουρο ότι αυτό δεν πρόκειται να σταθεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Προχωράτε όμως και παραπέρα, όσον αφορά στην ανάδειξη των πρυτανικών αρχών, των μονοπρόσωπων οργάνων στα πανεπιστήμια. Και εκεί, έρχεστε με μία διάταξη, η οποία αποκόπτει ένα μεγάλο κομμάτι της πανεπιστημιακής κοινότητας από τη συμμετοχή σε αυτές τις εκλογές, συρρικνώνοντας το εκλεκτορικό σώμα. Άρα εδώ, έρχεστε απέναντι σε μια καθολικότητα, όσον αφορά τη συμμετοχή στην ψηφοφορία, και ταυτόχρονα με την υποχρεωτική ηλεκτρονική ψηφοφορία είναι σαφές ότι προχωράτε σε ένα σύστημα το οποίο θα είναι διαβλητό, ένα σύστημα στο οποίο δεν είναι μόνο ότι υπάρχει η αγωνία της διαβλητότητας, αλλά στην πράξη δίνετε τη δυνατότητα να δημιουργηθούν πελαταιακές σχέσεις μέσα στην ίδια την πανεπιστημιακή κοινότητα.

Κύριε Υπουργέ -θα επανέλθουμε με περισσότερες λεπτομέρειες φυσικά και στη συζήτηση αύριο, στην κατ' άρθρον συζήτηση- αλλά είναι σαφές ότι αυτό το νομοσχέδιο εμείς το καταψηφίζουμε. Είναι αντίθετο σε κάθε ανάγκη που έχει σήμερα η εκπαιδευτική μας διαδικασία, είναι αντίθετο στην κοινωνική ανάγκη, είναι αντίθετο με την εκπαιδευτική κοινότητα η οποία διαδηλώνει και όλους τους φορείς που είναι απέναντι. Εμείς λέμε ότι αυτό το νομοσχέδιο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να διορθωθεί. Είναι ένα νομοσχέδιο που πρέπει να το αποσύρετε, έστω και τώρα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε κι εμείς την κ. Ξενογιαννακοπούλου. Πριν καλέσω στο Βήμα την κ. Παπαρήγα θα κάνω μια ανακοίνωση στο Σώμα. Η Διάρκεια Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας: «Κύρωση της από 21-5-2020 τροποποίησης της 3-6-2019 Επιμέρους Σύμβασης Δωρεάς για το έργο της από 6-9-18 Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος «Κοινωνικός Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος» και του ελληνικού δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της υγείας, που κυρώθηκε με τον ν. 4564/2018 (Α' 170) και άλλες διατάξεις για την αεροδιακομιδή ασθενών».

Μέχρι να ανέβει στο Βήμα η κ. Παπαρήγα ήθελα να προτείνω -για να υπάρχει και να προχωράει και λίγο ο κατάλογος των Βουλευτών- αν το δέχονται οι Κοινοβουλευτικοί, γιατί είπα ότι κατά τον Κανονισμό όποιος Κοινοβουλευτικός ζητήσει τον λόγο πρέπει να τον πάρει, εάν θέλετε να πάμε σε μία λύση μεταξύ δύο Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων να μεσολαβούν δύο Βουλευτές.

ΣΥΡΙΖΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ: Εγώ συμφωνώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ναι, άμα δεν υπάρχει ομοφωνία, δεν γίνεται. Εσύ συμφωνείς, άλλοι δεν συμφωνούν.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Συμφωνούμε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: Δεν διαφωνεί κανείς.

ΚΛΕΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, αν παραχωρήσω τη θέση μου, δεδομένου ότι θα μιλήσει ο Αρχηγός του κόμματός μου, θα χάσω τον μισό μου χρόνο Δεν μπορώ να το κάνω αυτό. Στις 15.00' έχει δηλώσει ότι θα μιλήσει ο Αρχηγός του κόμματός μας. Είναι περασμένες 14.00. Αν μιλήσουν Βουλευτές εγώ θα μιλήσω μόνο έξι-επτά λεπτά και δεν είναι ισότιμο απέναντι στους άλλους Κοινοβουλευτικούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ωραία, υπάρχει άρνηση και προχωράμε κανονικά κατά τον Κανονισμό. Υπάρχει άρνηση, έστω και μία, δεν μπορώ να αλλάξω εγώ τον Κανονισμό.

Κυρία Παπαρήγα, συγγνώμη για την καθυστέρηση, αλλά έχετε τον λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΡΗΓΑ: Αν θυμάμαι καλά -και νομίζω ότι θυμάμαι- ιδιαίτερα από την περίοδο που προετοιμαζόταν η ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ, που προετοιμαζόταν η μετεξέλιξη της σε ΕΟΚ, σε Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδιαίτερα την περίοδο προετοιμασίας, προσαρμογής, εν πάση περιπτώσει, στις αποφάσεις και τις εντολές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του κεφαλαίου στην Ελλάδα, δεν υπάρχει κυβερνητική θητεία που δεν έρχονται ένα, δύο και τρία νομοσχέδια για την παιδεία. Ίσως -δεν τον έχω κάνει αυτόν τον υπολογισμό- αλλά είναι στην πρώτη σειρά, αριθμοί νομοσχεδίων, είτε με την εξαγγελία ότι πρόκειται για μια συνολική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, είτε πρόκειται για την

αναβάθμιση, είτε για προσαρμογή κ.λπ.. Παρ' ότι ο Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων και οι άλλοι κεφαλαιοκράτες διαμαρτύρονται ότι οι εξελίξεις στην παιδεία -οι «μεταρρυθμίσεις» τις λένε αυτοί, εμείς βάζουμε εισαγωγικά σε αυτές τις μεταρρυθμίσεις ή και χωρίς- είναι καπιταλιστικές μεταρρυθμίσεις. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις είναι φυσιολογικό να αργούν. Πρώτα εμφανίζονται οι επιτακτικές ανάγκες της οικονομίας, οι τάσεις της καπιταλιστικής οικονομίας, και είναι πολύ φυσικό να έρθει μετά η παιδεία. Όλες όμως οι μεταρρυθμίσεις, ανεξαρτήτως τι πρόσημο είχαν, τι συνθήματα είχαν, τι βερμπαλισμό προοδευτικό είχαν ή αναχρονιστικό, όλες αυτές προχωρούσαν πιο μπροστά, εμβάθυναν τον ταξικό χαρακτήρα της παιδείας. Ακόμα και όταν γίνονταν αναχρονισμοί, πήγαιναν μπροστά οι μεταρρυθμίσεις, με στόχο τη διαμόρφωση ενός παραγωγικού και επιστημονικού δυναμικού, που θα υπηρετεί και θα εξασφαλίζει την ακόμη μεγαλύτερη κερδοφορία του κεφαλαίου και την υποταγή ή και συναίνεση με την κυρίαρχη ιδεολογία και την κυρίαρχη πολιτική.

Επειδή, εγώ τουλάχιστον, και από χθες παρακολουθώντας την επιτροπή και σήμερα, άκουσα για τις προκλήσεις των καιρών, τις ανάγκες των καιρών, τη σημασία της κοινωνίας της γνώσης, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την έκρηξη της τεχνολογίας κ.λπ., τα οποία είναι βεβαίως αντικειμενικά γεγονότα, δεν είναι εφευρέσεις, άκουσα πάρα πολλά, προοδευτικά λόγια ή προοδευτικοφανή, θέλω να σας θυμίσω μερικά πράγματα, γιατί πολλές φορές ο λόγος αποδυναμώνεται από το πραγματικό του ταξικό περιεχόμενο.

Κατ' αρχάς, αυτές οι προκλήσεις των καιρών, οι επιτακτικές ανάγκες που μπαίνουν μπροστά στην έκφραση των γνώσεων και τη σημασία της τεχνολογίας, της ψηφιακής οικονομίας, της τηλεργασίας, της τηλεκπαίδευσης κ.λπ., όλα αυτά αντιπροσωπεύουν τις ίδιες ακριβώς ανάγκες ανάμεσα στους καπιταλιστές -να το πω έτσι- και στα παιδιά, στην εργατική τάξη και στα άλλα φτωχά λαϊκά στρώματα; Προκαλούν, δηλαδή, ακριβώς τις ίδιες ανάγκες; Προκαλούν ανάγκες, ναι, οι οποίες μεταξύ τους βρίσκονται σε ριζική, κάθετη αντιπαράθεση και ασυμφιλίωτη. Αυτό το νομοσχέδιο κάνει ένα βήμα σε αυτό. Θα έρθουν και άλλα.

Για να πω για τον προοδευτικό χαρακτήρα ορισμένων αλλαγών που συνήθως εμφανίζει ο ΣΥΡΙΖΑ, όντως ορισμένες αιχμές που έχει ο ΣΥΡΙΖΑ απέναντι στο νομοσχέδιο της Νέας Δημοκρατίας είναι σωστές αιχμές. Και εμείς τις έχουμε και για την τράπεζα θεμάτων και για μια σειρά άλλα θέματα -να μην τα επαναλάβω-, τα Λατινικά, την Κοινωνιολογία, τα πρότυπα σχολεία κ.λπ.. Δυστυχώς, αυτά δεν αναίρουν τον ταξικό χαρακτήρα της παιδείας που βαθαίνει, επιδεινώνεται.

Να πω, λοιπόν, ένα παράδειγμα. Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, πριν ακόμα ιδρυθεί το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, ξεκίνησε ένα σημαντικό κίνημα υπέρ της καθιέρωσης της δημοτικής γλώσσας. Ενιαίο ήταν αυτό το κίνημα; Οι ηγετικοί παράγοντες, οι ηγετικές προσωπικότητες αυτού του κινήματος, επιστήμονες, διανοούμενοι κ.λπ. είχαν τον ίδιο στόχο; Μία μερίδα αστών διανοούμενων ήθελε την καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας, γιατί καταλάβαινε ότι αυτή τη γλώσσα, την αποξενωμένη από τον λαό, αυτή την αρχαϊζουσα, ο λαός δεν μπορούσε να την καταλάβει. Δεν μπορούσε να καταλάβει τις ιδέες τους, δεν μπορούσε να τις προσεγγίσει. Υπήρχε, βεβαίως, και το άλλο τμήμα, που από εντελώς διαφορετική πραγματικά προοδευτική και ριζοσπαστική σκοπιά διεκδικούσε τη δημοτική γλώσσα. Το λέω αυτό και φέρνω τον 20^ο αιώνα, γιατί σε όλη τη διάρκεια του 20^{ου} και 21^{ου} αιώνα εμφανίζονται ορισμένα πράγματα «αυτά είναι πρόοδος, αυτά είναι αναχρονισμός».

Ή να πω ένα άλλο παράδειγμα. Είναι γεγονός ότι στα χρόνια της Μεταπολίτευσης και ιδιαίτερα στη δεκαετία του '80 πολλαπλασιάστηκε ο αριθμός των παιδιών της εργατικής τάξης, της φτωχής αγροτιάς, που πέρασε μέχρι το πανεπιστήμιο. Δεν παραλείπουμε, βέβαια, τι πλήρωναν οι γονείς από την τσέπη τους. Όντως, διπλασιάστηκε-τριπλασιάστηκε ο αριθμός εκείνων που μπήκαν στα πανεπιστήμια. Αναιρέθηκε ο ταξικός χαρακτήρας της παιδείας; Δεν αναιρέθηκε ούτε οικονομικά ούτε στο περιεχόμενό του. Και σε τελευταία ανάλυση, ορισμένες αλλαγές που γίνονται, που μπορεί αντικειμενικά να φαίνονται προοδευτικές ή να μπορεί να αξιοποιούνται από το λαϊκό κίνημα -και όχι γενικά ατομικά από

τον καθένα-, με τον συσχετισμό δυνάμεων που υπάρχει μέσα σε αυτό το σύστημα και στο συγκεκριμένο σύστημα, εξελίσσονται υπέρ του συστήματος. Διότι στη δεκαετία του '80, παραδείγματος χάριν, και στη δεκαετία του '70 χρειάζονταν ένα πιο μορφωμένο εργατικό δυναμικό να ανέβει η παραγωγικότητα του. Όταν η χειρωνακτική εργασία υποχωρεί και περνάει η αυτοματοποίηση, πιο ανώτερη εκμηχάνιση τότε, εκείνη την περίοδο, μέσα στην παραγωγική διαδικασία -και όχι μόνο- και στις υπηρεσίες και αλλού, δεν μπορούν να έχουν εργάτες οι οποίοι έχουν τελειώσει το δημοτικό και ξέρουν μόνο να δουλεύουν με χειρωνακτική δουλειά.

Τέτοιες αλλαγές και εκσυγχρονισμοί γίνονται και θα γίνονται πάρα πολύ τα επόμενα χρόνια. Αλλά ακριβώς το εργατικό λαϊκό κίνημα πρέπει να τους ερμηνεύσει -ένα σημαντικό του μέρος το ερμηνεύει, όχι όλοι- σωστά. Ακούσαμε, παραδείγματος χάριν - και μου έκανε πολύ μεγάλη εντύπωση, κύριε Φίλη- από έναν Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ -ούτε συγκράτησα το όνομά του ούτε με ενδιαφέρει- ότι καταργείται η Κοινωνιολογία, γιατί η Κοινωνιολογία καλλιεργεί προοδευτική σκέψη. Σοβαρά; Η Κοινωνιολογία γενικά, οι κοινωνικές επιστήμες γενικά γεννούν την προοδευτική σκέψη; Δηλαδή, δεν υπάρχει Κοινωνιολογία η οποία κινείται σε αντιλαϊκές, αντιεπιστημονικές και ανορθολογικές τροχιές; Η Κοινωνιολογία γενικά διαπαιδαγωγεί; Εξαρτάται τι σύγγραμμά είναι, ποιος το έγραψε, μέσα σε ποιο περιεχόμενο και τι προσανατολισμό σπουδών χρειάζεται. Φθάσαμε τώρα στο σημείο να μιλάμε για αυταίες, για πράγματα τα οποία είναι ξεκομμένα από την πραγματικότητα. Εγώ δεν πιστεύω ότι η στάση της Κυβέρνησης απέναντι στην Κοινωνιολογία είναι ότι... Γιατί έχει τη δυνατότητα να γίνουν συγγράμματα -όπως και γίνονται- ιστορικά, φιλοσοφικά, κοινωνιολογικά, τα οποία είναι αντιδραστικότητα, απαλλαγμένα από τις αντιδραστικές ιδέες, τις εξόφθαλμες του παρελθόντος, αλλά επιμελημένα ακόμα πιο αντιδραστικές.

Δεν είναι, επίσης, καθόλου τυχαίο -αν θυμάμαι και το λέω καλά- ότι οι περισσότερες αριθμητικά μεταρρυθμίσεις, σχέδια νόμου -χρησιμοποίησαν τον όρο «μεταρρυθμίσεις», αλλά είναι μεταρρυθμίσεις οι οποίες στηρίζουν το καπιταλιστικό σύστημα-αφορούν το δωδεκάχρονο σχολείο και επεκτείνονται -όχι τώρα, γίνεται όμως μία επέκταση- από την κυρία Υπουργό, από την Κυβέρνηση, σήμερα και στο νηπιαγωγείο. Γιατί γίνονται οι περισσότερες αλλαγές στη μέση εκπαίδευση; Όχι ότι δεν έχουν γίνει αντιδραστικές αλλαγές στην ανώτατη εκπαίδευση. Να θυμίσω τους τελευταίους νόμους επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ, τη δήθεν ανωτατοποίηση των ΤΕΙ ή τη διαφοροποίηση των σχολείων κ.λπ.. Αλλά η δωδεκάχρονη εκπαίδευση περιλαμβάνει εκείνες τις ηλικίες -προεφηβικές, εφηβεία- όπου αρχίζουν πια τα παιδιά, κάτω και από μια σειρά παράγοντες που επιδρούν και μέσα από το σχολείο, από τον εκπαιδευτικό, από το κίνημα, από τον γονιό, από το περιβάλλον το κοινωνικό, αλλά και από τη φύση της ηλικίας τους, όλα τα παιδιά αρχίζουν να βάζουν ερωτήματα, να έχουν αγωνίες και ερωτήματα, αν θέλετε, που αγγίζουν την αναζήτηση κοσμοθεωρητικών απόψεων. Αυτό δεν θα το κάνει το παιδί του νηπιαγωγείου ή του δημοτικού. Και ακριβώς τώρα, σε αυτή τη βαθμίδα της εκπαίδευσης, κυρίως στο γυμνάσιο και στο λύκειο αλλά και στο δημοτικό, γίνεται η προσπάθεια να ανακοπεί αυτή η διαδικασία, η οποία είναι φυσιολογική. Ξεκινάει από τη νέα γενιά, επιδρά -ξαναλέω- το περιβάλλον, το επίπεδο της πάλης, το διεθνές επίπεδο της πάλης κ.λπ.. Έρχεται το περιεχόμενο των σχολικών προγραμμάτων, που εξαιρετικά ανέλυσε ο σύντροφός μου ο Γιάννης ο Δελής- δεν θέλω να επαναλάβω αυτά που είπα- ακριβώς να εγκλωβίσει το μυαλό και τη σκέψη αυτής της ηλικίας και να μπει και ένας φραγμός, να μην υπάρχει μία έκρηξη ριζοσπαστισμού στα πανεπιστήμια στην εξής λογική: Η παιδεία παράγει μισοεργαζόμενο, μισοασφαλισμένο, με μισό μισθό.

Θέλουμε έναν εργαζόμενο με δεξιότητες -αναλύθηκαν οι δεξιότητες και από τους ομιλητές του κόμματος, δεν θέλω να τις επαναλάβω- που θα είναι σε διαθεσιμότητα να αλλάξει επάγγελμα γρήγορα, να μετακινείται από το ένα στο άλλο. Η δεξιότητα, όμως, είναι εμπεριείκη, όπως και να το κάνουμε. Δεν είμαστε αντίθετοι στο να αποτά ένας νέος άνθρωπος εξειδίκευση για ένα ορισμένο επάγγελμα. Όμως, προηγείται σήμερα η σφαιρική

αντίληψη της γνώσης, αν είναι κάτι που αντικειμενικά προκύπτει. Δεν το καθορίζουμε εμείς. Αντικειμενικά προκύπτει η ανάγκη σφαιρικών γνώσεων και μόνο τότε μπορείς να αποκτήσεις και ειδικεύση. Και όχι μόνο. Είναι η ανάγκη γνώσεων που σε βοηθά να κάνεις γενικεύσεις και να φθάνεις στη δημιουργική αφηρημένη σκέψη και όχι να έχεις μέσα στη σκέψη σου κουτάκια και πρωτόκολλα, όπως είναι τα διάφορα πρωτόκολλα της χημειοθεραπείας ή άλλων ασθενειών.

Όσο για την τηλεργασία, εδώ προετοιμάζεστε για την τηλεργασία. Τηλεργασία σημαίνει πιο εντατικό ξεζούμισμα με ωράρια λάστιχο, επιμήκυνση του χρόνου εργασίας, χάνονται τα όρια μεταξύ ιδιωτικής και επαγγελματικής ζωής, επιδεινώνεται η υγεία και η ασφάλεια του εργαζόμενου, παράλληλα με το ότι μεταφέρεται σε βάρος του η ατομική ευθύνη εξοπλισμού κ.λπ.. Δεν θα πάρω το θέμα -δεν είναι ώρα να το αναπτύξω- για τα προσωπικά δεδομένα, την αποξένωση και την απομόνωση.

Είμαστε αντίθετοι με την ψηφιοποίηση, με τις νέες τεχνολογίες; Καθόλου αντίθετοι δεν είμαστε. Ίσα-ίσα, αυτές πρέπει να γίνουν μέρος της διαδικασίας της μόρφωσης. Και όχι της μάθησης, μιλάμε για μόρφωση. Αλλά εδώ επιδιώκεται το αντίθετο: Η υποταγή της μάθησης και της όποιας ενρρωσης παρέχεται στον τρόπο λειτουργίας και τις ανάγκες -να το πω καθαρά- του διαδίκτυου. Αντί το διαδίκτυο να αξιοποιείται στη μόρφωση, γίνεται το αντίθετο.

Κυρία Υπουργέ, θα σας ζητήσω το εξής. Κάντε μία μελέτη για το γενικό φαινόμενο της γλωσσικής φτώχειας. Γλωσσική φτώχεια σημαίνει «δεν έχω σκέψη». Δεν είναι «δεν έχω λέγειν». Και το λέγειν είναι η ατάκα. Όποιος κάνει καλές ατάκες, είναι και ωραίος στα λόγια.

Θέλετε να μάθετε τα Αγγλικά στο νηπιαγωγείο. Εξηγήθηκε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του κόμματος γιατί όχι. Να εξηγήσουμε. Όταν λέμε να μάθουν τα παιδιά τη γλώσσα, που πρέπει να τη γνωρίζουν βγαίνοντας από το λύκειο, τι εννοούμε; Τι εννοούμε «γλώσσα»; Το λεξιλόγιο των χιλίων και των δύο χιλιάδων λέξεων, για να υπηρετούν τις ανάγκες της γλώσσας του διαδίκτυου και των ηλεκτρονικών υπολογιστών; Ή εννοούμε να μπορεί κάποιος να διαβάσει άνετα λογοτεχνικό βιβλίο, όχι απλά να κάνει τον περιπάτο στην παραλία και να επικοινωνήσει με τους τουρίστες; Και αυτό χρειάζεται, η διεθνής επικοινωνία. Χρειάζεται, όμως, να μπορεί να διαβάσει λογοτεχνία, να διαβάσει ποίηση, να ξέρει γλώσσα.

Όταν έχουμε αυτή τη γλωσσική φτώχεια στην Ελλάδα, που εμφανίζεται και στους αποφοίτους του πανεπιστημίου, λέτε τώρα ότι ο εκσυγχρονισμός είναι τα Αγγλικά στο νηπιαγωγείο;

Κάντε μία επιτροπή και καλέστε επιστήμονες. Τη γλωσσική φτώχεια την παραδέχονται οι πάντες, είτε ψηφίζουν το ένα κόμμα είτε ψηφίζουν το άλλο. Εγώ θα έλεγα σαν κριτήριο για το πού πάει η παιδεία στην Ελλάδα πάρτε μόνο αυτό και τέλος.

Τελειώνω με το εξής. Το ταξικό σχολείο δεν κρίνεται μόνο από το πόσα παιδιά μπαίνουν στα πανεπιστήμια από τα εργατικά λαϊκά στρώματα. Τώρα έτσι όπως διαφοροποιείται το πανεπιστήμιο, θα υπάρχουν ανοιχτές πύλες πανεπιστημίων για να μπαίνουν και τα φτωχά εργατικά λαϊκά στρώματα. Και θα μπαίνουν και τα παιδιά των ανώτερων μεσαίων στρωμάτων και της αστικής τάξης, αν σπουδάζουν στην Ελλάδα, αν και δεν έχει σημασία αυτό. Για εμένα τουλάχιστον δεν έχει σημασία.

Κάντε την κοινωνική σύνθεση των πανεπιστημίων και θα δείτε την κατηγοριοποίηση. Τα παιδιά της αστικής τάξης σε ποιες σχολές πάνε περισσότερο; Κατά κανόνα. Δεν λέω αποκλειστικά. Θα δεις και μια ποικιλία σε όλες τις σχολές. Τα παιδιά της φτωχολογίας σε ποιες σχολές πάνε;

Οι ταξικοί φραγμοί βαθαινούν και πάμε για πλήρη αυτονομία τα επόμενα χρόνια -ελπίζω δεν θα το επιτρέψει το εργατικό λαϊκό κίνημα- του σχολείου και του πανεπιστημίου. Το πανεπιστήμιο θα καθορίζει πόσοι θα μπουν, ποια μαθήματα, αυτόνομο και διαφοροποιημένο. Και ας διέψευσε ο Υπουργός Εσωτερικών ότι δεν υπάρχει τέτοια σκέψη σε ένα πρωτοσέλιδο εφημερίδας. Προς τα εκεί πάμε.

Επομένως, εμείς καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο, όχι μόνο γιατί διαφωνούμε με αυτό καθ' αυτό, αλλά γιατί είναι ένα νομοσχέδιο που ανοίγει δρόμο για νέους νόμους. Και η αντιπαράθεση πρό-

οδος-συντήρηση, φιλελεύθερο-αριστερό κ.λπ., είναι μια καθαρά επιφανειακή αντιπαράθεση, τη στιγμή που όλοι υποστηρίζετε μία παιδεία που υπηρετεί τις ανάγκες της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας κ.λπ., δηλαδή της καπιταλιστικής αγοράς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ευχαριστούμε την κ. Παπαρήγα.

Καλώ στο Βήμα τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κινήματος Αλλαγής, τον κ. Χάρη Καστανίδη.

Κύριε Καστανίδη, έχετε τον λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να επικροτήσω τα μόνα ουσιαστικά που ακούστηκαν μέχρι πριν από λίγο και εκφωνήθηκαν από την πρώην Γενική Γραμματέα του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, την κ. Παπαρήγα, ιδιαίτερα όσα έθιξε για τη γλωσσική φτώχεια. Και αυτό θα το συναρτήσω λίγο αργότερα και με τις περίφημες δεξιότητες ή τα εργαστήρια δεξιότητων και την εισαγωγή του μαθήματος της Αγγλικής στο νηπιαγωγείο.

Δεν είχα καμμία αμφιβολία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι και η παρούσα Υπουργός Παιδείας, όπως και το κόμμα της πλειοψηφίας, θα χαρακτήριζαν το συζητούμενο νομοσχέδιο ως μεταρρυθμιστικό νομοσχέδιο. Μας μίλησε για έξι δέσμες μεταρρυθμίσεων.

Κατά ένα ανεξερευνήτο καθήκον της μοίρας, η τελευταία πάντοτε αποδίδει υποχρεωτικά την ιδιότητα του φορέα της μεταρρύθμισης σε κατά καιρούς πολλούς Υπουργούς Παιδείας, ακόμη και όταν αυτά που εισηγούνται είναι στο όριο των μικροδευθετήσεων ή της τιποτολογίας. Εδώ βρισκόμαστε και τώρα.

Οι μεγάλες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις προϋπέθεταν, κυρία Υπουργέ, μεγάλους παιδαγωγούς, που πρωταγωνιστούσαν στο είδος των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων που εισηγήθηκαν σε κρίσιμες εποχές.

Για να σας το πω με ιστορικά παραδείγματα, στην προδικτατορική εποχή η μεγάλη μεταρρύθμιση Γεωργίου Παπανδρέου είχε από πίσω της τον Ευάγγελο Παπανούτσο. Κρίσιμα μεταρρυθμιστικά εγχειρήματα στη διάρκεια της Μεταπολίτευσης συνδέονταν με μεγάλους παιδαγωγούς, από τον Κακριδή μέχρι τον αείμνηστο Χρήστο Τσολάκη.

Θα ήθελα να μου κατονομάσετε για τις μεταρρυθμιστικές σας επιδιώξεις και δέσμες ποιοι μεγάλοι παιδαγωγοί κρύβονται πίσω από αυτό που αποκαλείτε «μεταρρυθμιστικό εγχείρημα».

Πρώτα απ' όλα, ο τίτλος: «Αναβάθμιση σχολείου».

Θα ήθελα να σας παρακαλέσω πολύ να μου πείτε ποιο σχολείο θέλετε. Όταν θέλω να κάνω μια μεταρρύθμιση, έχω μια συνολική αντίληψη για το εκπαιδευτικό σύστημα. Ποια είναι η παιδαγωγική φιλοσοφία του νομοθετούντος, τι είδους σχολείο θέλουμε;

Άκουσα με προσοχή την κ. Κεραμέως. Είπε ότι θέλει ένα σχολείο καλύτερο, σε εγρήγορση, που παρέχει πιο σφαιρική γνώση. Δηλαδή; Αυτοί είναι επιθετικοί χαρακτηρισμοί, δεν είναι ουσία. Είπε: «Θέλω ένα σχολείο της παροχής της γνώσης».

Εγώ θα σας απαντούσα, κυρία Υπουργέ, ότι θέλω ένα σχολείο της ανακάλυψης της γνώσης. Υπάρχει τεράστια διαφορά ανάμεσα στα δύο και είναι θέμα παιδαγωγικής φιλοσοφίας.

Η ανακάλυψη της γνώσης ταιριάζει στα παιδιά. Το «παιδί» είναι λέξη -παράγωγο από το παίζω. Δηλαδή, το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να δίδει την ερευνητική ικανότητα στο παιδί να ψάχνει πίσω από τις «κουρτίνες» την αλήθεια και την γνώση. Το σχολείο δεν έχει καμμία σχέση με αυτό. Ούτε αυτό που υπάρχει, ούτε αυτό που υποτίθεται ότι προτείνετε. Γιατί δεν ξέρω τι προτείνετε.

Ρυθμίζετε τα θέματα του ωρολογίου προγράμματος στην υποχρεωτική εκπαίδευση, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια. Και λοιπόν; Διευθετήσεις ωρών, δηλαδή οι μικροδευθετήσεις που ανέφερα.

Το τι σχολείο θέλουμε, εκτός από την παιδαγωγική φιλοσοφία, εξαρτάται από τρία βασικά πράγματα:

Το πρώτο είναι τα αναλυτικά προγράμματα που στα σχολεία. Το αναλυτικό πρόγραμμα ορίζει ποιος είναι ο στόχος κάθε μαθήματος, ποιες είναι οι εκπαιδευτικές μέθοδοι για να διδάξεις, σύμφωνα με τους στόχους που έχει θέσει, και στο τέλος, η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων.

Το δεύτερο αφορά τον εκπαιδευτικό, που θέλουμε, ποιος είναι

ο εκπαιδευτικός που θέλουμε; Απαντάτε πουθενά μέχρι στιγμής ποιος είναι ο εκπαιδευτικός που θέλουμε; Διότι ο εκπαιδευτικός πρέπει να παίζει τον ρόλο του σπέρτου, αυτό που «ανάβει» πάνω από το κεφάλι του παιδιού, ώστε η «εύφλεκτη ύλη» να ζωντανέψει και να αναζητήσει την αλήθεια.

Ποιον εκπαιδευτικό θέλετε; Υπάρχει έστω μία ρύθμισή σας που αφορά την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών; Υπάρχει. Καταργείτε και το Κέντρο Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών, το οποίο εισηχθή ως θεσμός το 1997, και οι αρμοδιότητες περνάνε στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, το ελεγχόμενο από την Υπουργό Παιδείας. Αυτό, δε, το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, είναι αρμόδιο για τα πάντα.

Το τρίτο είναι τι είδους αξιολόγηση κάνετε. Σε αυτό θα επανέλθω.

Όταν θέλετε να μιλήσετε για αναβάθμιση του σχολείου πρέπει να προσδιορίσετε ποιο σχολείο θέλετε: Παιδαγωγική φιλοσοφία, αναλυτικά προγράμματα, τι είδους εκπαιδευτικό θέλουμε και η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού.

Τώρα, εισηγείστε στα νηπιαγωγεία να εισαχθεί η αγγλική γλώσσα. Πρέπει να σας θυμίσω ότι, ήδη, στο νηπιαγωγείο, την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση υπάρχει ειδική ζώνη, στην οποία μπορεί κάποιος να επιλέξει -νηπιαγωγός ή σχολείο- να διδάχεται η αγγλική γλώσσα. Ορθά, λοιπόν, επισημάνθηκε ότι είναι φρόνιμο να ασχοληθείτε πρώτα με το θέμα της λεξιπενίας στον τόπο μας, ενός δηλαδή γλωσσικού κώδικα που διαρκώς περιορίζεται, διότι ο περιορισμός του γλωσσικού κώδικα είναι ο περιορισμός της αντίληψής μας για τον κόσμο.

Για να χρησιμοποιήσω, μία πολύ γνωστή διατύπωση του Βιτγκενστάιν, «τα όρια της γλώσσας μου είναι τα όρια του κόσμου μου». Αντί να εισηγείστε την Αγγλική -υποθέτω ότι η ρύθμιση την οποία εισηγείστε δεν σχετίζεται με τις ειδικότητες μελών της ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας,- κάντε προσπάθεια να εμπνευστείτε από το δόγμα του Βιτγκενστάιν, και να ανασχεδιάσετε τη διδασκαλία της γλώσσας σε όλη την υποχρεωτική εκπαίδευση. «Τα όρια του κόσμου μου είναι τα όρια της γλώσσας μου». Ποιος είναι ο κόσμος και πώς αναπαριστάται στην ανθρώπινη συνείδηση όλος ο πλούτος του; Αυτός είναι ο οδηγός για τις δράσεις μας. Και ξέρετε, τα παιδαγωγικά τμήματα, της χώρας είναι αντίθετα.

Εισάγετε ως μεγάλη μεταρρύθμιση τις δεξιότητες και τα εργαστήρια δεξιότητων. Δεξιότητες -λέει το κείμενο του νόμου- για τη ζωή, για την επιστήμη, για την τεχνολογία. Δηλαδή;

Κατ' αρχάς, ο όρος «ήπιες δεξιότητες» χρησιμοποιείται κυρίως για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, όχι για τη γενική εκπαίδευση. Όμως, αν κάνουμε μία αναγωγή στον αγγλικό όρο «δεξιότητες» -είναι η μετάφραση του soft skills-, οι ήπιες δεξιότητες είναι κυρίως η καλλιέργεια των δυνατοτήτων να αλληλεπιδρούμε με το περιβάλλον μας σε θέματα όπως είναι το ομαδικό πνεύμα, το επιχειρησιακό πνεύμα, η συνεργασία, το πάθος, η ηγεσία, οι καινοτομίες.

Θα ήθελα να μου εξηγήσετε -από αυτά που είπατε δεν το κατάλαβα τουλάχιστον- ποιες είναι οι δεξιότητες, τις οποίες εισηγείστε να έχουμε στη ζώνη ευελιξίας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Θα σας ήμουν ευγνώμων.

Επειδή παρακολούθησα τη λογική σας, όταν μιλούσε η Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, και ρωτήσατε εάν λέει τα αντίθετα για τη διαγωγή, τη ρύθμιση σας, το Επιστημονικό Συμβούλιο. Υπολογίζω ότι είστε ευφυής αναγνώστης. Βεβαίως είναι αντίθετο, το Επιστημονικό Συμβούλιο της Βουλής στη ρύθμισή σας. Εμφανώς αντίθετο! Όμως, αυτό δεν σας αφορά, διότι τα θέματα συνταγματικής τάξης, η συμμόρφωση προς τη νομιμότητα δεν αποτελεί πάντα κυβερνητική προτεραιότητα.

Πάντως, από την επανεισαγωγή στους απολυτήριους τίτλους και στα ενδεικτικά προαγωγής της διαγωγής, καταλήγω στο συμπέρασμα, κυρία Υπουργέ, ότι αν υπήρχε η πιθανότητα να αναβιώσει στις μέρες μας η «δίκη των τόνων» ή ακόμη και αν κάναμε ένα άλμα προς τα πίσω στη «δίκη των τόνων», είναι σίγουρο ότι και εσείς και η Κυβέρνησή σας δεν θα προσήρχεσθε ως μάρτυρας υπεράσπισης του Κακριδή, αλλά συντασσόμενοι απολύτως με τη σιδηρά πειθαρχία και το σιδηρούν πνεύμα του Εξαρχόπουλου.

Δεν μιλάμε, λοιπόν, για το σχολείο που θέλουμε δεν αναφερόμαστε είναι στα αναλυτικά προγράμματα. Κάτι διευθετήσεις για τα ωρολόγια προγράμματα κάνουμε. Δεν λέμε ποιες είναι οι ήπιες δεξιότητες. Δεν ορίζουμε ποιον εκπαιδευτικό θέλουμε. Επαναφέρουμε τη διαγωγή και θα περίμενε κάποιος ότι θα υπήρχε ένα μεταρρυθμιστικό μπρίο στα πειραματικά και πρότυπα σχολεία.

Κατά τον συντάκτη του νομοσχεδίου, τα πρότυπα σχολεία τα θέλουμε για την κατάκτηση και διάχυση της αριστείας, τα δε πειραματικά σχολεία για την εισαγωγή και τη διάχυση της εκπαιδευτικής καινοτομίας. Όμως, αν δείτε ποια είναι τα πειραματικά σχολεία που βαπτίζονται πρότυπα, θα διαπιστώσετε ότι στην τρέχουσα εκπαιδευτική πρακτική τα πειραματικά σχολεία και τα πρότυπα σχολεία είναι εκεί όπου υπάρχουν Φιλοσοφικές Σχολές: Θεσσαλονίκη, Αθήνα, Γιάννενα, μας ξέφυγε η Ρόδος και λίγο στην Πάτρα.

Θα περίμενα ότι για τα πρότυπα και πειραματικά σχολεία, μια και είναι η συμπύκνωση της αριστείας από τη μία και η συμπύκνωση της καινοτομίας από την άλλη, δεν θα φέρνατε απλώς στην εκδήλωση ενδιαφέροντος ανά εκπαιδευτική περιφέρεια, αλλά θα παίρνατε μέτρα, προκειμένου να δημιουργήσετε πρότυπα και πειραματικά σχολεία και στους νομούς που δεν υπήρξαν ποτέ ή υπάρχουν ειδικές κοινωνικές ή εθνικές κατηγορίες, στη Θράκη, στην Καστοριά, στη Μεσσηνία, σε ένα νησί απομακρυσμένο. Καμμία πρόβλεψη!

Η μόνη πρόβλεψη, πολύ συγκεκριμένη, είναι η σύνθεση της διοικούσας επιτροπής προτύπων και πειραματικών σχολείων. Η διοικούσα επιτροπή των προτύπων και πειραματικών σχολείων είναι απολύτως ελεγχόμενη από την Υπουργό. Εδώ πρέπει να της αναγνωρίσω ένα δικαίωμα. Αναπαράγει παλαιότερες διατάξεις, κατά τις οποίες τα διοικητικά όργανα, οι εποπτευόμενες αρχές των πειραματικών και πρότυπων σχολείων συνήθως ήταν άνθρωποι εκλεκτοί που επέλεγε ο/η Υπουργός Παιδείας.

Το ενδιαφέρον είναι ότι όχι μόνον η διοικούσα επιτροπή των προτύπων και πειραματικών σχολείων ελέγχεται από την Υπουργό, αλλά φτάνει στο σημείο να ελέγχει και τις επιστημονικές επιτροπές για τα μουσικά σχολεία και τα αθλητικά σχολεία. Ακόμα και εκεί είναι απόλυτος ο έλεγχος των διοριζομένων από την Κυβέρνηση.

Επίσης, κύριε Πρόεδρε, σκέφτομαι την αξιολόγηση. Δεν σας έχει κάνει εντύπωση ότι η Υπουργός εισηγείται δύο -σε εισαγωγικά- «αξιολογήσεις»; Εισηγείται την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του εκπαιδευτικού σε ό,τι αφορά τα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία. Όμως, σε ό,τι αφορά την υπόλοιπη εκπαίδευση, μιλά μόνο για την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου.

Τι είναι η αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου; Ο προγραμματισμός δράσεων των εκπαιδευτικών δράσεων στην αρχή της χρονιάς και ο απολογισμός του τέλους. Αυτή είναι η αυταξιολόγηση, η εσωτερική αξιολόγηση της σχολικής μονάδας. Και ορίζει ως εξωτερική αξιολόγηση ουσιαστικά την εμπλοκή του ΠΕΚΕΣ, δηλαδή των συντονιστών εκπαίδευσης.

Κυρία Υπουργέ, εξωτερική αξιολόγηση είναι καθετί που συγκροτεί μηχανισμό ή σώμα αξιολογητών έξω από την εκπαιδευτική διαδικασία. Ό,τι προτείνεται είναι εσωτερική αξιολόγηση, απλώς την κάνει ο συντονιστής του εκπαιδευτικού έργου. Δεν ρυθμίζετε κάτι για το σύστημα αξιολόγησης σε ολόκληρη την εκπαίδευση, την υπόλοιπη εκπαίδευση πλην των πειραματικών και πρότυπων σχολείων, και αναρωτιέμαι ποια είναι η πίστη σας, πώς την φαντάζεστε.

Για να σας διευκολύνω, γιατί ξέρω ότι θα πάτε πάλι κοντά στη λογική Εξαρχοπούλου, θα σας έλεγα ότι τρεις αρχές θα έπρεπε να διέπουν την αξιολόγηση

Αρχή πρώτη. Όταν διαμορφώνω ένα σύστημα αξιολόγησης, πρέπει πρώτα εγώ ως κράτος να έχω φροντίσει να εξασφαλίσουν όλες οι συνθήκες για να μπορεί να εργάζεται και να αποδίδει σύμφωνα με το πρόγραμμα ο εκπαιδευτικός. Είμαστε έτοιμοι να πούμε ότι ως κράτος έχουμε τις απαραίτητες υποδομές; Αν όχι, τότε θα πρέπει να δώσουμε και στον εκπαιδευτικό τη δυνατότητα να αξιολογήσει το κράτος και το Υπουργείο Παιδείας, με συγκεκριμένες όμως συνέπειες.

Δεύτερη αρχή. Την αξιολόγηση δεν την θέλω για να τιμωρήσω τον εκπαιδευτικό. Την θέλω για να τον αναβαθμίσω, για να ανατροφοδοτήσω την παιδαγωγική του δυνατότητα. Γι' αυτό θέλω την αξιολόγηση και του εκπαιδευτικού. Όμως, αυτό προϋποθέτει μία ευρεία επιμορφωτική πολιτική. Για πείτε μου. Τα περιφερειακά επιμορφωτικά κέντρα καταργήθηκαν. Τώρα καταργείτε και το εθνικό κέντρο της επιμόρφωσης. Έχετε εισαγωγική επιμόρφωση, έχετε περιοδική επιμόρφωση; Προτίθεσθε να εισάγετε στο μέλλον, δεν ξέρω πότε, τέτοιους θεσμούς;

Τρίτη αρχή. Όταν επιλέγω τους μηχανισμούς αξιολόγησης εσωτερικούς ή εξωτερικούς, τους επιλέγω με τέτοιο τρόπο ώστε να μην υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία για την αντικειμενικότητα της επιλογής τους. Γιατί αν δεν έχω εξασφαλίσει την αξιολόγηση ως πίστη των ίδιων των εκπαιδευτικών και της κοινωνίας τότε η εφαρμογή της θα συνοδεύεται από προβλήματα.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να αναφερθώ δι' ολίγων στα ξενόγλωσσα προγράμματα και στις εκλογές των πρυτανικών αρχών. Η κυρία Υπουργός εισηγείται εκλογή πρυτανικών αρχών, προ του 2011. Δηλαδή, επανέρχονται τα παραταξιακά ψηφοδέλτια, στα οποία συμμετέχουν ο πρύτανης και οι αντιπρυτάνεις, ενώ ήταν διαφορετική η ρύθμιση με τον ν.4009, η ακολούθησε νομοθετική ρύθμιση που πρόβλεψε διαφορετικό ψηφοδέλτιο για τους αντιπρυτάνεις, για να υπάρχει μια διάχυση των πολιτικών προτιμήσεων. Από το σώμα των εκλεκτόρων εξαιρούμε ανθρώπους που συμμετέχουν και προσφέρουν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μιλάω για το ειδικό επιστημονικό προσωπικό, για το ΕΔΙΠ, το εργαστηριακό διδακτικό προσωπικό, για το ΕΤΕΠ. Γιατί τους εξαιρούμε; Ποιος είναι ο λόγος; Δεν είναι σώμα του ακαδημαϊκού σώματος; Ακόμα και με τον ν.4009 στο συμβούλιο κάθε Πανεπιστημίου συμμετείχε ένας εκπρόσωπος των φοιτητών.

Όσον αφορά στα ξενόγλωσσα προγράμματα, κυρία Κεραμέως, σας λέω με ενδιαφέρον να ξαναδείτε το θέμα των ξενόγλωσσων προγραμμάτων, διότι πολύ σύντομα θα πέσετε σε συνταγματικές ακυρότητες. Θα σας εξηγήσω γιατί. Λέτε στη ρύθμισή σας τα ξενόγλωσσα απευθύνονται αποκλειστικά σε πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε υπηκόους τρίτων χωρών. Μάλιστα. Το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, όταν ξεκίνησε τα μεταπτυχιακά του, τα ξεκίνησε κατά τον ίδιο τρόπο, ότι απευθύνονταν σε ξένους υπηκόους. Αυτή τη στιγμή στα μεταπτυχιακά προγράμματα του Διεθνούς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συμμετέχουν κατά 99% Έλληνες.

Δεύτερον, εάν αποκλείσετε τους Έλληνες από τα ξενόγλωσσα προγράμματα, πολίτες μάλιστα και αυτοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ότι παραβιάζετε την αρχή της ισότητας. Εάν εντάξετε τους Έλληνες στα ξενόγλωσσα προγράμματα, θα σας πουν ότι παραβιάζετε το άρθρο 16 του Συντάγματος.

Θα σας προτείνω να το σκεφτείτε, διότι χρειάζεται να μην επανέλθουμε σε τροποποιήσεις επί τροποποιήσεων. Για την ενημέρωσή σας, υπάρχουν συνάδελφοί σας που μέχρι στιγμής έχουν τροποποιήσει τρεις φορές μέσα σε έξι μήνες τους νόμους τους. Επειδή, λοιπόν, δεν πρόκειται για την αρχή της καλής νομοθέτησης, για την οποία επαίρεστε ότι έχετε νομοθετήσει, θα σας έλεγα να σκεφτείτε και πάλι τα ξενόγλωσσα προγράμματα.

Κατά τα άλλα, αντιλαμβάνεστε ότι οι «μεταρρυθμίσεις» αποτελούν μικροδευτεθές.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων):

Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε να σχολιάσω δύο, τρία σημεία;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων):

Κύριε Πρόεδρε, θέλω να σχολιάσω δύο, τρία σημεία πρώτα απ' όλα αναφορικά με την αξιολόγηση. Έχουμε καταστήσει σαφές ότι, όπως είχαμε πει προεκλογικά, προχωρούμε πρώτα με την αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου και σχολικής μονάδας και εν συνέχεια προχωρούμε την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών, η οποία έχει ήδη δρομολογηθεί.

Όσον αφορά την εξωτερική αξιολόγηση, θα μου επιτρέψετε να επισημάνω ότι δεν είναι μόνο στους συντονιστές, αλλά είναι και στην ΑΔΙΠΠΔΕ, που είναι η αρχή για την πιστοποίηση της ποι-

ότητας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και στο Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Αυτοί είναι οι τελικοί παραλήπτες;

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Δεύτερον, αναφορικά με τις εκλογές των πρυτανικών αρχών και το σχόλιό σας σχετικά με το γιατί αλλάζει αυτό, σας απαντώ ότι αλλάζει για τον εξής λόγο: Διότι είχαν παρατηρηθεί αρρυθμίες, δυσλειτουργίες, όταν ακριβώς, για παράδειγμα, ένας αντιπρύτανης δεν υπέγραφε τον προϋπολογισμό του πανεπιστημίου. Δεν μίλησε κανείς για κομματικές παρατάξεις. Επ' ουδενί! Και νομίζω ότι αδικούμε, αν θέλετε, την κατάσταση με αυτό τον χαρακτηρισμό, με την έννοια ότι εδώ πρόκειται για κάτι τελείως ξέχωρο. Μιλάμε για την εύρυθμη λειτουργία του πανεπιστημίου και πώς μπορούμε να τη διασφαλίσουμε.

Θα ήθελα επίσης, κύριε Πρόεδρε, να σχολιάσω μία εμπρόθεσμη τροπολογία του Υπουργείου Παιδείας που έχει κατατεθεί με γενικό αριθμό 345 και ειδικό αριθμό 18, μία τροπολογία που αφορά διάφορα ζητήματα. Κατ' αρχάς, αφορά την παράταση του διδακτικού έτους και την παράταση των συμβάσεων αναπληρωτών εκπαιδευτικών, δεδομένης της παράτασης της σχολικής χρονιάς, την επέκταση της διαδικασίας ηλεκτρονικής υποβολής δικαιολογητικών επιμισθίων εξωτερικού, ζητήματα καταβολής επιμισθίου εξωτερικού στους αποσπασμένους στο εξωτερικό εκπαιδευτικούς και διοικητικούς υπαλλήλους για τον Μάιο και τον Ιούνιο.

Επίσης, αυτή η τροπολογία αφορά τη δυνατότητα κατ' εξαίρεση για τους αρμόδιους συντονιστές εκπαίδευσης να αποφασίζουν στις επιμέρους χώρες για την παράταση απαγόρευσης λειτουργίας ή την επαναλειτουργία συγκεκριμένων σχολικών μονάδων.

Επιπλέον, αφορά ρυθμίσεις που έχουν να κάνουν με την εκλογική διαδικασία μέσω ηλεκτρονικής ψηφοφορίας για την ανάδειξη μονομελών οργάνων ακαδημαϊκών μονάδων, ρυθμίσεις για την λειτουργία του Πανεπιστημιακού Κέντρου Διεθνών Προγραμμάτων Σπουδών στο Διεθνές Πανεπιστήμιο και κατάρνηση της φωτογραφικής τροπολογίας του ΣΥΡΙΖΑ αναφορικά με τους διευθυντές κλινικών. Ήταν μία τροπολογία που είχε φέρει ο ΣΥΡΙΖΑ τον Απρίλιο του 2019 και ενώ προβλεπόταν για όλα τα αντίστοιχα όργανα του πανεπιστημίου να μπορούν να είναι υποψήφιοι μόνο όσοι έχουν περιθώριο θητείας, ειδικά για τις κλινικές όμως τυχαίως ο ΣΥΡΙΖΑ είχε φέρει μία φωτογραφική τροπολογία και ξεχωριστή ρύθμιση. Εμείς, λοιπόν, με τη ρύθμιση αυτή καθιστούμε ομοιόμορφη τη σχετική διαδικασία κατ' αντιστοιχία με τη διαδικασία ανάδειξης και των λοιπών οργάνων.

Επίσης, στηρίζουμε την κοινωνία, την επιχειρηματικότητα και θεσπίζουμε καταβολή έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης 700 ευρώ μέσω ΕΣΠΑ στους μαθητευόμενους των ΙΕΚ και τη μεταλυκειακού έτους μαθητεία.

Θα ήθελα να κλείσω, κύριε Πρόεδρε, με μία, νομίζω, σημαντική είδηση. Σήμερα αναρτώνται οι οριστικοί πίνακες της ειδικής αγωγής, γιατί εμείς κάνουμε πράξεις και δεν μένουμε στα λόγια. Αναρτώνται, λοιπόν, οι οριστικοί πίνακες για την προκήρυξη 3ΕΑ της ειδικής αγωγής και για την προκήρυξη 4ΕΑ, διότι έτσι ακριβώς στηρίζουμε αυτόν τον τόσο ευαίσθητο κλάδο της ειδικής αγωγής. Ό,τι ακριβώς λέγαμε, το κάναμε πράξη, παρά το γεγονός ότι, δυστυχώς, η Αξιωματική Αντιπολίτευση καταψήφισε τις συγκεκριμένες προσλήψεις. Είναι οι πρώτες προσλήψεις που γίνονται στον χώρο της ειδικής αγωγής μέσω ΑΣΕΠ, οι πρώτες προσλήψεις στην ιστορία της χώρας μέσω ΑΣΕΠ και αναρτώνται σήμερα οι οριστικοί πίνακες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Και εμείς σας ευχαριστούμε, κυρία Υπουργέ.

Τον λόγο έχει τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης κ. Βασίλειος Βιλιάρδος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ: Είστε σίγουρος, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Κοιτάξτε, κύριε Βιλιάρδο, νομίζω ότι αυτό εξηγήθηκε με τα προηγούμενα που ειπώθηκαν. Εγώ τόσο ώρα πήρα και τα Πρακτικά και πράγματι διαπίστωσα ότι ο κ. Κακλαμάνης είπε -αν θέλετε, μπορώ να σας

το διαβάσω επί λέξει- ότι θα προηγηθούν οι πρώτοι και ότι μετά θα μιλήσει η κυρία Υπουργός. Είμαι σίγουρος, λοιπόν.

Ορίστε, έχετε τον λόγο για δώδεκα λεπτά.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, απλά ήθελα να σιγουρευτώ.

Το νομοσχέδιο φαίνεται πως ικανοποιεί ορισμένες από τις εξαγγελίες της Κυβέρνησης, όσον αφορά κυρίως τα πρότυπα σχολεία ως μέρος της κεντρικής έννοιας της αριστείας που θέλει να μονοπωλήσει προφανώς για τους ψηφοφόρους της.

Δίνει, όμως, την εντύπωση πως ο στόχος του είναι η διασφάλιση καλύτερης παιδείας για λιγότερους, κάτι που μειώνει τις προοπτικές σε μία χώρα που έχει την υψηλότερη ανεργία νέων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ύψους 39,7%, όπως θα καταθέσουμε στα Πρακτικά, και η οποία θα αυξηθεί περαιτέρω από την κακοδιαχείριση της υγειονομικής κρίσης.

Κατά την άποψή μας τώρα, οι βασικότερες αλλαγές που υιοθετούνται είναι οι εξής: Πρώτον, η εισαγωγή των Αγγλικών από το νηπιαγωγείο, καθώς επίσης η κλιμάκωση της διδασκαλίας στο δημοτικό, μαζί με την υιοθέτηση μιας δεύτερης γλώσσας στα άρθρα 2 και 3 του πρώτου μέρους και του πρώτου κεφαλαίου.

Δεύτερον, επέκταση του θεσμού των πρότυπων και των πειραματικών σχολείων στα άρθρα 10 έως 23 του δεύτερου κεφαλαίου.

Τρίτον, τρόπος εκλογής πανεπιστημιακών αρχών χωρίς φοιτητικές οργανώσεις και αποκλειστικά ηλεκτρονικά στα άρθρα 65 έως 71 του δεύτερου μέρους του πρώτου κεφαλαίου.

Τέταρτον, ξενόγλωσσα τμήματα στα πανεπιστήμια στα άρθρα 82 έως 95 του δεύτερου μέρους του τρίτου κεφαλαίου.

Κάποιες άλλες αξιοσημείωτες, κατά την άποψή μας, διατάξεις που περιλαμβάνει το νομοσχέδιο αφορούν τα εξής:

Πρώτον, την επαναφορά της διαγωνιγής στο απολυτήριο στο άρθρο 5.

Δεύτερον, τις αλλαγές στις εξετάσεις για τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα στο άρθρο 7.

Τρίτον, τα ελληνικά σχολεία του εξωτερικού στα άρθρα 24 έως 32.

Τέταρτον, τον σύμβουλο της σχολικής ζωής στο άρθρο 38.

Πέμπτον, τα μέτρα για την πρόληψη του εκφοβισμού, δηλαδή του bullying, στο άρθρο 39.

Τέλος, τις μεταγραφές στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα στα άρθρα 72 έως 81.

Αναλυτικότερα τώρα επί των τεσσάρων βασικότερων αλλαγών, εμείς επισημάναμε τα εξής:

Αγγλικά στο νηπιαγωγείο και στα δημοτικά: Εκτός του ότι δεν μας φαίνεται λογική η εκμάθηση μιας γλώσσας από το νηπιαγωγείο, δεν πρόκειται για κάτι που λείπει από την Ελλάδα, αφού σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT -που θα καταθέσουμε στα Πρακτικά αργότερα- η χώρα μας έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά διδασκαλίας ξένων γλωσσών στο 97%, όταν ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι μόλις 59%, ενώ ξανά κατά την EUROSTAT πάνω από το 90% των Ελλήνων γνωρίζει μία ξένη γλώσσα.

Επιπλέον, υπάρχει ήδη λογισμικό για αυτόματη μετάφραση, χρησιμοποιείται εκτεταμένα σήμερα για κείμενα, ενώ κυκλοφορούν φορητές συσκευές για εύκολη προφορική επικοινωνία. Σύντομα θα εμφυτεύεται ή θα ενσωματώνεται στο κινητό μια μικρή συσκευή, οπότε θα καταστεί σχετικά περιττή η εκμάθηση ξένων γλωσσών.

Εάν προστεθεί δε και άλλη ύλη στους μαθητές, θα έχουν λιγότερες ώρες στη διάθεσή τους για τα υπόλοιπα μαθήματα, ενώ ίσως απαιτηθούν επιπλέον φροντιστήρια. Σημειώνουμε ότι τα φροντιστήρια είναι μια μεγάλη πληγή της Ελλάδας τουλάχιστον για τους ασθενέστερους εισοδηματικά, ενώ δεν υπάρχουν καθόλου μα καθόλου στη Γερμανία. Ουσιαστικά πρόκειται για μια επιπλέον φορολόγηση των Ελλήνων, όπως στην υγεία, ενώ πληρώνουμε γενικότερα χρήματα για χαμηλότερου επιπέδου υπηρεσίες. Με αυτά τα προβλήματα θα έπρεπε να ασχοληθεί η Κυβέρνηση στην κατάσταση που βρίσκεται η οικονομία μας, όχι με τέτοιες υπερβολές.

Με βάση τώρα τον γνωστό διαγωνισμό PISA που ανέφερε και η Υπουργός και παρά το ότι αμφισβητείται, προέκυψε ότι η Ελ-

λάδα υστερεί σημαντικά σχετικά με τις άλλες χώρες του ΟΟΣΑ στην κατανόηση κειμένου και στα μαθηματικά, όπως θα καταθέσουμε επίσης στα Πρακτικά, δηλαδή στα βασικά πεδία του μέλλοντος, στην κριτική σκέψη και στις θετικές επιστήμες, με τα οποία δεν ασχολείται ουσιαστικά καθόλου το νομοσχέδιο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΒΔΕΛΑΣ**)

Τέλος, αφού η Ελλάδα έχει καταστεί αποικία χρέους της Γερμανίας με στόχο να μετατραπούν οι Έλληνες στα γκαρσόνια της, στις δικές της επιχειρήσεις και στα δικά της ξενοδοχεία, αφού η Μεγάλη Βρετανία έφυγε από την Ευρωπαϊκή Ένωση, αφού οι περισσότεροι Έλληνες μεταναστεύουν στη Γερμανία και οι πιο πολλοί τουρίστες είναι ήδη Γερμανοί, ειδικά αυτή την περίοδο, απορούμε πώς η Κυβέρνηση, ξεκάθαρα γερμανόφιλη, δεν επέλεξε ως βασική ξένη γλώσσα τα Γερμανικά, κάτι που πιστεύουμε ότι θα συμβεί πολύ σύντομα.

Πρότυπα πειραματικά σχολεία: Τα σχολεία αυτά ήταν στο εικοσασέλιδο πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας. Με βάση τη μέλητη της «διαΝΕΟσις» για το PISA, τα δημόσια σχολεία είχαν χαμηλότερες επιδόσεις από τα ιδιωτικά με βαθμό 452 έναντι 520, ενώ τα σχολεία των αγροτικών περιοχών είχαν χειρότερες επιδόσεις απ' αυτά των αστικών περιοχών, όπως θα καταθέσουμε επίσης στα Πρακτικά.

Εκτός αυτού, χαμηλότερες επιδόσεις είχαν οι μετανάστες πρώτης και δεύτερης γενιάς με βαθμούς 404 και 424 αντίστοιχα, όταν οι γηγενείς είχαν 464, ενώ έχουμε ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά αριστούχων που προέρχονται από μειονεκτικές συνθήκες.

Αυτά είναι, λοιπόν, τα προβλήματα με τα οποία θα έπρεπε να ασχοληθούμε, τονίζοντας ότι εμείς είμαστε υπέρ της ελληνοκεντρικής παιδείας που θεωρείται από τις καλύτερες διεθνώς.

Τέλος, το κόστος γι' αυτά τα σχολεία δεν αναγράφεται στην έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, όπως συνήθως συμβαίνει, γεγονός που θεωρούμε, όπως κάθε φορά, εντελώς απαράδεκτο.

Εντούτοις, αναφέρεται στο άρθρο 47 ότι θα υπάρχει ένα επιπλέον κόστος 48 εκατομμυρίων ευρώ για το 2020 και 62 εκατομμυρίων ευρώ για το 2021, που θα αφορά τις δαπάνες για αναπληρωτές και ωρομίσθιους. Μήπως το κόστος αυτό σχετίζεται με τη μετάθεση σε πρότυπα των καλύτερων καθηγητών του δημοσίου, όπως συμπεραίνεται από το άρθρο 19 και με τις ανάγκες που θα προκύψουν ή με άλλες ανάγκες που υπάρχουν γενικότερα; Είναι εξοργιστικό πάντως να καλύπτονται οι ανάγκες αυτές από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 47, όπως διαπιστώνεται σε πολλές άλλες περιπτώσεις, αφού ο σκοπός του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων δεν είναι να καλύπτει δημοσιονομικές ανάγκες, αλλά να στηρίζει την ανάπτυξη, πόσω μάλλον όταν έχει ήδη μειωθεί στα 6,75 δισεκατομμύρια ευρώ στον προϋπολογισμό του 2020, με τα 750 εκατομμύρια ευρώ από το εθνικό σκέλος, όταν πριν από την κρίση ήταν στα 10 δισεκατομμύρια ευρώ σχεδόν κάθε χρόνο, όπως θα καταθέσουμε στα Πρακτικά. Πρόκειται κυριολεκτικά για έγκλημα.

Τρόπος εκλογής πανεπιστημιακών αρχών: Στο άρθρο 70 η εκλογική διαδικασία με συνδυασμούς κομματικοποιεί τις πρωταγωνικές εκλογές, το πρυτανικό συμβούλιο και τη Σύγκλητο, δηλαδή το πανίσχυρο της πρυτανικής αρχής, αποδυναμώνοντας τη δημοκρατικότητα των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Ενώ δηλαδή καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να μην υπάρχουν στα πανεπιστήμια κομματικές παρατάξεις, δημιουργούμε παρατάξεις τώρα στους πρυτάνεις, γεγονός που θεωρούμε απαράδεκτο.

Ξενογλωσσα τμήματα στα πανεπιστήμια: Εδώ δίνεται η εντύπωση της λειτουργίας παράλληλων ιδιωτικών πανεπιστημίων, χωρίς όμως να έχει επιτραπεί η δρομολόγησή τους με την αλλαγή του Συντάγματος, υβριδικά κατά κάποιον τρόπο και υπό τον έλεγχο του κράτους.

Εμείς έχουμε ταχθεί υπέρ της ιδιωτικής εκπαίδευσης, μεταξύ άλλων επειδή θα αύξανε σημαντικά τα έσοδα του κράτους μας. Δεν μας αρέσουν, όμως, καθόλου τέτοιου είδους τεχνάσματα. Δεν περιγράφεται τώρα πώς θα γίνεται η εισαγωγή των φοιτητών. Από τη στιγμή που εισέρχονται ξένοι φοιτητές στα πανεπιστήμια

έξεκινούν οι παροχές για έκδοση άδειας παραμονής στο άρθρο 94, για ασφαλιστική κάλυψη στο άρθρο 92 και για μονάδα υποστήριξης στο άρθρο 93 εις βάρος του ελληνικού δημοσίου. Επομένως, ίσως καταστρατηγηθεί για την είσοδο μεταναστών, όπως συμβαίνει με τους Αφρικανούς δήθεν φοιτητές στην κατεχόμενη Κύπρο.

Εκτός αυτού, η χώρα μας έχει ήδη διεθνές πανεπιστήμιο με σαράντα χιλιάδες φοιτητές, όπως θα καταθέσουμε στα Πρακτικά. Δεν είναι έτσι; Δεν αναγράφεται πάντως ούτε εδώ το προβλεπόμενο κόστος από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, οπότε φυσικά δεν μπορεί να το δεχθεί κανείς.

Σε ορισμένα από τα υπόλοιπα άρθρα του νομοσχεδίου, θα πω τα εξής: Σχολεία εξωτερικού. Είναι κάτι που πρέπει να προσέξουμε πάρα πολύ, ειδικά τώρα με την έξαρση του brain drain. Δεν πρέπει να αποξενωθεί αυτή η γενιά των Ελλήνων που διώξαμε -θα ήταν άδικο- ενώ είναι προφανώς ωφέλιμη για τα συγκεκριμένα παιδιά η ελληνική παιδεία, αν και υπάρχει η πίεση ενσωμάτωσής τους στο εκάστοτε τοπικό εκπαιδευτικό και επαγγελματικό πλαίσιο.

Εν προκειμένω, μας προβληματίζει η μετατροπή των σχολείων του εξωτερικού σε δίγλωσσα σύμφωνα με το άρθρο 32, με ιδιαίτερη αναφορά στη Γερμανία, η οποία είναι η πολυπληθέστερη χώρα υποδοχής σήμερα, κυρίως όμως ως προς τον τρόπο που θα πραγματοποιηθεί, καθώς επίσης σχετικά με το αν θα διατηρήσει τον ελληνικό χαρακτήρα. Σημειώνω εδώ το σοβαρότατο θέμα με τη ματαίωση του ελληνικού σχολείου του Μονάχου. Θα καταθέσουμε στα Πρακτικά σχετικό δημοσίευμα.

Από την άλλη πλευρά υπάρχουν σχολεία στην Αμερική, όπως, για παράδειγμα, στη Νέα Υόρκη και στο Μαϊάμι, τα οποία έχουν κυρίως μη ελληνικής καταγωγής μαθητές -συνήθως από μειονότητες-, επειδή παρέχουν καλύτερη εκπαίδευση από τα άλλα δημόσια, ενώ οι Έλληνες πηγαίνουν είτε σε ιδιωτικά είτε σε άλλες περιοχές, στις οποίες έχουν μετακομίσει. Πρέπει να μας απασχολήσει το πώς θα υποστηρίζεται αυτή η κατάσταση όπου το χρεοκοπημένο ελληνικό κράτος και αν να υπό ποιους όρους.

Κατά τα άλλα υποστηρίζουμε την ύπαρξη τμημάτων ανεξάρτητα από το ελάχιστο όριο των σαράντα μαθητών, όπου υπάρχει ενδιαφέρον, όπως και τη χρησιμοποίηση φυσικά του διαδικτύου.

Επίσης, όσον αφορά το άρθρο 31 σχετικά με τη στελέχωση των γραφείων συντονιστών, όταν υπάρχουν ελλείψεις σε σχολεία αλλού, δεν γνωρίζουμε τι ανάγκες έχουν σε γραμματειακή ή άλλη υποστήριξη, τι έργο παράγουν και αν θα ελέγχονται ή πώς θα ελέγχονται.

Σύμβουλος σχολικής ζωής στο άρθρο 38. Πρόκειται για μία εισαγόμενη έννοια από την Αμερική ή από άλλες χώρες. Ο θεσμός του school counsellor στις Ηνωμένες Πολιτείες θεωρείται αρκετά κομβικός. Εισήχθη τη δεκαετία του 1920 ως ένα είδος προοδευτισμού, καθορισμού κοινωνικών τάσεων, προετοιμασίας για την είσοδο στην αγορά εργασίας, ακόμη και για επιλογή στρατιωτών στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Στα νεότερα χρόνια το American School Counsellor Association εστιάζεται στη βελτίωση της εκπαίδευσης των μειονοτήτων και των επιδόσεων των σχολείων, με αμφιλεγόμενα όμως αποτελέσματα. Ως συνήθως υιοθετούμε κάτι μετά από εκατό χρόνια και όταν πλέον έχει σταματήσει να έχει την ωφέλεια που είχε στην αρχή. Στην Ελλάδα θα χρειαζόταν μόνο για συμβουλές όσον αφορά την επαγγελματική σταδιοδρομία των νέων, αν και το σημαντικότερο είναι η δημιουργία θέσεων εργασίας.

Τέλος, αντιμετώπιση εκφοβισμού, bullying στο άρθρο 39. Πρόκειται για ένα πολύ αδύνατο και γενικόλογο άρθρο. Το θέμα είναι πάρα πολύ σοβαρό, ενώ μέχρι στιγμής δυστυχώς αντιμετωπίζεται με πολύ μεγάλη προχειρότητα. Στο άρθρο δεν περιγράφεται καν κάποια διαδικασία για τη λήψη αποφάσεων, οπότε φαίνεται καθαρά πως δεν ρωτήθηκε κανένας ειδικός επί του θέματος συμβουλευτικά, όπως πολύ σωστά τόνισε για άλλα πράγματα ο κ. Καστανίδης. Είναι, λοιπόν, προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά με πάρα πολλά κενά, όπως τα συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να ληφθούν.

Κλείνοντας, να πω ότι υπάρχουν αρκετά θετικά άρθρα, όπως η τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας, η αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ή του εκπαιδευτικού έργου και η αξιολόγηση

διδασκόντων σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Επίσης, όμως, υπάρχουν πάρα πολλά αρνητικά, άλλα είναι αδιάφορα και τα περισσότερα διαδικαστικά, γεγονός που σημαίνει ότι, ακόμη και αν θέλαμε, θα ήταν πολύ δύσκολη η υπερψήφιση του νομοσχεδίου, που φυσικά θα καταψηφίσουμε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Βιλιάρδος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Βιλιάρδο.

Τον λόγο έχει ο κ. Κλέων Γρηγοριάδης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΜέΡΑ25.

ΚΛΕΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί και αγαπητές Βουλευτές, η Γη μας άραγε είναι πράγματι σφαιρική και γυρίζει γύρω από τον ήλιο και τον άξονά της, ο οποίος ήλιος βέβαια και η Γη βρίσκονται σε ένα μικροσκοπικό θα έλεγε κανείς ηλιακό σύστημα το οποίο έχει τον χώρο του στην άκρη, στην εσχάτη ενός μικρού, πρέπει να πούμε, σχετικά με άλλους γαλαξίες γαλαξία και όλο αυτό το σύστημα βρίσκεται μέσα σε ένα όχι και σίγουρα αχανές σύμπαν, το οποίο κατά πάσα πιθανότητα δεν είναι το μόνο σε αυτόν τον κόσμο;

Η Γη μας, λοιπόν, είναι ένα μικροσκοπικό κομμάτι όλου αυτού του συστήματος που μόλις τώρα περιέγραψα ή μήπως αντιθέτως είναι απολύτως τετράγωνη και είναι φυσικά το κέντρο του κόσμου αυτού και του σύμπαντος, αλλά και ολόκληρου του κόσμου, της δημιουργίας, και αν κανείς μπει στον πειρασμό, στην παράτολμη διαδικασία να πλυσίσει την άκρη της περπατώντας κινδυνεύει να πέσει και να χαθεί αιωνίως στο χάος που παραμονεύει από κάτω; Είναι απλό το δίλημμα. Είναι: επιστήμη, Γαλιλαίος ή Ιερά Εξέταση.

Τώρα ο άνθρωπος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι άραγε ο τελευταίος κρίκος μιας εξελικτικής αλυσίδας, η οποία οδήγησε σε αυτόν τον πλανήτη που γίνονται αυτού του είδους τα πειράματα -γιατί ασφαλώς σε άλλους πλανήτες άλλων ηλιακών συστημάτων, άλλων γαλαξιών θα γίνονται άλλου είδους πειράματα-, όλων αυτών των εξελικτικών πειραμάτων, της εξέλιξης των ειδών, ο τελευταίος εκπρόσωπος των ανώτερων, των πρωτευόντων σπονδυλωτών;

Είναι άραγε αυτό ο άνθρωπος ή μήπως αντιθέτως είναι απλώς το πρώτο είδος που έφτιαξε με τα ίδια του τα χέρια ο μεγαλοδύναμος κύριος και θεός; Εννοώ ο οποίος θεός, όποιος θρησκείας αυτού του κόσμου; Δαρβίνος ή Ιερά Εξέταση. Θα πρέπει να καταλάβουν οι συντηρητικοί ότι όλοι οι συντηρητικοί είχαν, έχουν και θα έχουν σοβαρό πρόβλημα.

Στην πραγματικότητα ξεκίνησα έτσι την ομιλία μου γιατί νομίζω, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, ότι αυτό είναι και το μόνο πραγματικό δίλημμα σε μία σειρά σκέψεων που μπορεί να κάνει κανείς γύρω από την καλλιέργεια, τη μόρφωση, την παιδεία και τα εκπαιδευτικά συστήματα αυτού του κόσμου.

Το μόνο πραγματικό δίλημμα -όλα τα άλλα είναι ψευδεπίγραφα- κατά τη γνώμη μου, όπως και στην πολιτική, είναι ένα και απλό: πρόοδος ή συντήρηση. Η Ιερά Εξέταση φρόντισε με επιμονή και με αξιοθαύμαστο κουράγιο να κρατήσει την πρόοδό μας, την πρόοδο της ανθρωπότητας πίσω για κάποιους αιώνες. Το ερώτημα είναι αν εμείς θα συνεχίσουμε σε αυτή την κατεύθυνση.

Νομίζω -για να το συσχετίσω και με το παρόν νομοσχέδιο- ότι έχετε πρόβλημα πραγματικά ως Κυβέρνηση γιατί το παρόν νομοσχέδιο είναι βαθιά συντηρητικό. Επαναφέρει συντηρητικότητας πράγματα τα οποία τα είχαμε ξεχάσει και ελπίζαμε να έχουν ξεχαστεί και από όλους όσοι δυνάμει θα μπορούσαν ποτέ να κυβερνήσουν αυτόν τον τόπο.

Τέτοιο πολύ συντηρητικό πράγμα βεβαίως -για να μη χάνουμε χρόνο, το ξέρουν και τα μικρά παιδιά ακόμα- είναι η διαγωγή. Και σας ρωτώ ευθέως και ας μου απαντήσει όποιος θέλει από τον Πρωθυπουργό, την Υπουργό μέχρι όποιος Βουλευτής μιλήσει μετά από εμένα. Είναι στα σοβαρά επιχείρημα ότι μορφώνει συ-

νειδήσεις, ότι είναι παιδαγωγικό να σταματάμε έναν άνθρωπο για όλη τη ζωή του στο απολυτήριο του με μια διαγωγή «κοσμία» ή «κοσμιότητα»;

Ξέρετε καλά -οι περισσότεροι από εσάς είστε μορφωμένοι, καλλιεργημένοι άνθρωποι- ότι ένας άνθρωπος δεκαοκτώ χρονών είναι έφηβος, δεν είναι καν μετέφηβος, είναι στην εποχή που διακαίουται να «παραιομήσει», για να μην πω ότι επιβάλλεται, ότι είναι ένδειξη καλής ψυχικής ισορροπίας το να παίζει με τα όρια που του θέτει η οργανωμένη κοινωνία. Έχουμε υπάρξει όλοι έφηβοι και ξέρουμε τι εννοώ.

Αν παραμείνει σε αυτή τη συμπεριφορά την παραβατική ένας άνθρωπος ενηλικιώνόμενος, τότε έχουμε πρόβλημα και σαφέστατα θα πρέπει να δεχθεί βοήθεια για να πάει στον σωστό δρόμο. Όμως είναι παιδαγωγικό να ποινικοποιείται με αυτό τον τρόπο αυτή η ηλικία, να συνοδεύεται ο έφηβος με αυτόν τον τρόπο για όλη τη ζωή του; Ο κ. Λάτσης -αναφέρω τυχαία το όνομα ενός αγαπημένου μου περαστικού ολιγάρχη, θα μπορούσε να είναι ο κ. Βαρδινγιάννης ή ο κ. Μπόμπολας- όταν μεθαύριο θα ζητήσει να πάρει ένα παιδί που σήμερα τελειώνει το σχολείο, από το δικό σας Υπουργείο, κυρία Κεραμέως, από αυτό το νομοσχέδιο και μετά, μόλις ζητήσει να προσλάβει ένα παιδί θα δει στο απολυτήριο: «Επεδείξατο: διαγωγή κοσμία». Και τι θα σκεφτεί αυτός; «Αυτός δεν ήθελε να ενταχθεί στο σύστημα από τα δεκαοκτώ του, ήταν από τα παιδιά τα διαφορετικά, όχι τα άριστα, όχι τα υπάκουα». Και βέβαια δεν θα τον πάρει.

Συνιστώ λοιπόν μια αδικία, γιατί πραγματικά αυτοί οι άνθρωποι δεν θα μείνουν ίδιοι. Όποιος άνθρωπος έσπασε ένα τζάμι στα δεκαοκτώ του δεν θα μείνει ίδιος στα είκοσι τέσσερα. Αντιθέτως, μπορεί να έχει πάει να σπουδάσει στο καλύτερο πανεπιστήμιο της Αθήνας ή στο καλύτερο πανεπιστήμιο του Λονδίνου ή της Νέας Υόρκης και να γίνει ένας επιστήμονας από αυτούς που μας τιμούν σε όλο τον κόσμο και που τους καλούν οι πρωθυπουργοί μετά για να πάρουν κάποιες ψήφους από την αγγλή τους.

Είναι προφανές, λοιπόν, ότι το ζήτημα της διαγωγής είναι πραγματικά εξωφρενικά οπισθοδρομικό, όπως εξωφρενικά οπισθοδρομικό είναι και το ζήτημα με την τράπεζα των θεμάτων, γιατί όταν εφαρμόστηκε πάρα πολύ παλιά -θα σας πω τότε εφαρμόστηκε, για να είμαστε συγκεκριμένοι κιόλας-, το 2014, στις 4-7-2014 υπάρχει τίτλος της «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ», ο οποίος λέει «έννας στους πέντε έμεινε μετεξεταστές στην Α' λυκείου». Και, ξέρετε, αυτό είναι η πρώτη εφαρμογή αυτού που φέρνεται ξανά. Το ποσοστό μετεξεταστών στην Α' λυκείου από 4,5% μέχρι εκείνη τη στιγμή, την προηγούμενη χρονιά δηλαδή, αρχικά εκτινάχθηκε στο 23,3%. Θορυβήθηκε το Υπουργείο Παιδείας μετά από όλο αυτό -θα θορυβηθείτε κι εσείς, φοβάμαι, μετά από λίγους μήνες- και έκανε διόρθωση στον τρόπο του υπολογισμού του μέσου όρου προαγωγής κι έτσι έπεσε το ποσό των μετεξεταστών στο 10% από 16% που είχε φθάσει. Καταλαβαίνετε λοιπόν ότι αυτά τα πράγματα εκτός από ανορθολογικά είναι και φοβερά πωγωνίσματα και αναρωτιέμαι γιατί γίνονται. Εν προκειμένω και η Υπουργός είναι νέος άνθρωπος. Και πραγματικά, η διαγωγή; Το σκέφτομαι και μου έρχεται να κλάψω και να γελάσω. Η διαγωγή; Θα μας βασανίζει για μια ζωή η διαγωγή μας κατά την εφηβική περίοδο της ζωής μας; Δεν είναι σοβαρά πράγματα αυτά!

Απευθύνομαι σε εσάς, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, κυρίως βεβαίως της Νέας Δημοκρατίας, γιατί εσείς είθισται να λέγεστε «οι συντηρητικοί». Καμμία φορά είναι και άδικο αυτό, αλλά οι επιλογές σας σε πάρα πολλά πράγματα είναι πιο συντηρητικές από εμάς της Αριστεράς. Αγαπητοί συνάδελφοι της Συμπολίτευσης και συναδέλφισσες -συγγνώμη για τη βάρβαρη αυτή δημοτική-, δεν μου ήρθε άλλη λέξη τώρα -ξέρετε λοιπόν το βασικό πρόβλημα που έχει ο καπιταλισμός και ιδιαίτερα ο νεοφιλελευθερισμός εν γένει με την παιδεία; Θα μου πει κανείς ότι η παιδεία ξυπνάει τις μάζες. Εντάξει, αυτό είναι πραγματικά ένα πρόβλημα. Αλλά το πρόβλημα το πραγματικό είναι ότι η εκμέρους του άκρα του νεοφιλελευθερισμού θεοποίηση της εξουσίας, της οποιασδήποτε εξουσίας, του κέρδους, του χρήματος, της αγοράς και κυρίως του ατομικισμού -του ότι εγώ είμαι και κανένας άλλος δεν είναι και εγώ θα σας σαρώσω όλους, γιατί είμαι πιο «γάτος» από σας, είμαι πιο ικανός και πιο αδιότακτος-, όπως είπα, είναι πράγματα τα οποία οι νέοι άνθρωποι δεν πρέπει καθόλου να μάθουν

σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα. Αντιθέτως, για τους ακριβώς αντίθετους λόγους είναι που πρέπει απαραίτητα να λαμβάνουν παιδεία οι νέοι συνάνθρωποί μας, ώστε από πολύ νωρίς, όπως θα έλεγε κάποιος μορφωμένος, «εξ απαλών ονύχων», να συνειδητοποιούν ότι αυτά τα πράγματα, δηλαδή η εξουσία, το χρήμα, το κέρδος δεν είναι τα σημαντικά πράγματα, όπως όλοι οι ενήλικες που δεν πάσχουν σοβαρά γνωρίζουν σε αυτή τη ζωή. Είναι τα εντελώς, τα προδήλως ασήμαντα πράγματα. Γιατί τα σημαντικά είναι άλλα και τα ξέρετε όλοι, αριστεροί, κεντρώοι και δεξιοί. Τα σημαντικά πράγματα σε αυτή τη ζωή είναι η αγάπη, είναι η αξιοπρέπεια, είναι η αλληλεγγύη, είναι η ομαδικότητα, η τέχνη και ο πολιτισμός μας ως ανθρωπότητας. Αυτά είναι τα πραγματικά σημαντικά πράγματα σε αυτή τη ζωή, δυστυχώς για σας.

Δυστυχώς για σας, όλα αυτά τα σημαντικά πράγματα δεν βοηθάνε καθόλου κανέναν άνθρωπο να αισχροκερδήσει. Αν θες μόνο να αισχροκερδείς, δυστυχώς δεν είναι χρήσιμα.

Επίσης, δεν είναι καθόλου χρήσιμα όταν βρεις κάποιον πεσμένο στο έδαφος στο να τον πατήσεις ακόμα παραπάνω, να πιάς κάτω από το έδαφος.

Επίσης, δεν είναι χρήσιμα όταν χρειαστεί κάποια στιγμή κυριολεκτικά στη ζωή σου να πατήσεις επί πτωμάτων. Η μόρφωση, η καλλιέργεια και η παιδεία σε εμποδίζουν να πατήσεις επί πτωμάτων, σε αποτρέπουν. Ξέρετε, τα λέω όλα αυτά, γιατί ο καπιταλισμός που πρεσβεύετε, για να είμαι ακριβής όχι ο καπιταλισμός, αλλά ο άθλιος, ο απάνθρωπος, ο εξωφρενικά παράλογος νεοφιλελευθερισμός που ελπίζω ότι μόνο μερικοί εξ υμών πρεσβεύουν σε αυτή την Αίθουσα, αυτός λοιπόν ο άθλιος, αντιανθρώπινος νεοφιλελευθερισμός πρεσβεύει ακριβώς αυτές τις έννοιες και ακριβώς έτσι πορεύεται κανείς όταν εμφορείται από νεοφιλελευθερισμό. Όταν εμφορείται από αυτή την ιδεολογία πορεύεται με το να πατάει τον διπλανό του όταν τον βρίσκει σε ανάγκη, πορεύεται με το να δείχνει το μπόι του σε κάθε έναν που είναι λίγο πιο κοντός από αυτόν και πορεύεται γενικώς με το να αισχροκερδεί ο άνθρωπος πάνω σε έναν άλλο άνθρωπο.

Αυτές οι επιλογές του νεοφιλελευθερισμού εκτός από ιδεολογικά αντίθετες με τις δικές μας, είναι και αντιανθρώπινες και επιτρέψτε μου να πω ότι είναι και αντισυμπαντικές, σε σχέση με τα προηγούμενα που λέγαμε. Ξέρετε γιατί τις λέω εκτός του κόσμου τούτου, όλου του κόσμου, όπως τον εννοεί κανείς συνολικά, του «κόσμου» όπως θα λέγανε οι ξένοι παίρνοντας την αρχαία ελληνική λέξη; Είναι στη φύση μας η καλοσύνη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γεννιόμαστε καλοί, χαλάμε αργότερα, όταν αρχίσουμε να μπλέκουμε με αριστείες αόριστες. Όσο δουλεύουμε ομαδικά, είναι στη φύση μας η καλοσύνη, είναι στη φύση μας η ομαδικότητα, είναι στη φύση μας να μοιραζόμαστε μεταξύ μας τα αγαθά μας. Το κάνουμε σε κάθε ανάγκη, το κάνουν οι Έλληνες αλλοτριωμένοι από δεκαετίες. Όταν προκύψει ανάγκη στην Τουρκία, στους σεισμούς, στέλνουν ό,τι μπορούν για να ταΐσουν τους ανθρώπους εκεί, τους «προαιώνιους εχθρούς» μας.

Είναι στη φύση μας να συντρίβουμε τελικά ο ένας τον άλλον. Ξέρετε γιατί είναι στη φύση μας; Γιατί, σύμφωνα με τον Δαρβίνο - ελπίζω να μην αμφισβητείται από κανέναν σε αυτή την Αίθουσα- είμαστε αγελαίο ζώο. Όπως στα μυρμήγκια, έτσι είναι και στις μέλισσες, είναι στη φύση τους να λειτουργούν σαν ομάδα, γιατί το σύμπαν και ο θεός που τους έπλασε, ό,τι κι αν είναι αυτό το πράγμα που τους έπλασε, ξέρουν ότι αυτό είναι καλύτερο λειτουργικό μοντέλο για αυτά. Τα αγελαία ζώα είναι μία εξέλιξη των ζώων

που ζουν μόνα τους. Τα καταφέρνουν καλύτερα στην επιβίωση.

Ο νεοφιλελευθερισμός, λοιπόν, ωθεί στη μη επιβίωση τις μεγάλες μάζες του λαού. Ξέρετε γιατί μας συμφέρει η καλοσύνη, μας συμφέρει η αλληλεγγύη, μας συμφέρει η αγάπη; Μας συμφέρει γιατί ακριβώς, όπως είπε ο πολύ μεγάλος Μπρεχτ, η αγάπη είναι το πιο άμεσο συμφέρον. Γι' αυτό ισχυρίζομαι ότι εσείς οι νεοφιλελεύθεροι, όσοι από εσάς είναι νεοφιλελεύθεροι -ελπίζω ότι οι περισσότεροι είστε απλώς φιλοκαπιταλιστές-, γι' αυτό ισχυρίζομαι λοιπόν ότι όσοι είναι νεοφιλελεύθεροι σε αυτή την Αίθουσα, κρυφά, κατά βάθος είναι κατά οποιασδήποτε μόρφωσης και οποιασδήποτε παιδείας και οποιασδήποτε καλλιέργειας, γιατί έτσι τα σχέδιά τους, τα σχέδια όσων εξ υμών είναι νεοφιλελεύθεροι, ακυρώνονται. Ακυρώνονται τα σχέδιά σας. Εκτός βέβαια αν φαντάζεστε ότι υπάρχει ένα δημοτικό, ένα λύκειο, ένα γυμνάσιο ή ένα πανεπιστήμιο οπουδήποτε σε αυτόν τον κόσμο, το οποίο να διδάσκει στους μαθητές ή στους φοιτητές του την αξία της χρησιμότητας της απάνθρωπης εκμετάλλευσης του ανθρώπου από τον άνθρωπο, την αξία της χρησιμότητας της πλήρους καταστροφής του περιβάλλοντος προκειμένου μόνο και μόνο να πλουτίσουν λίγο παραπάνω οι ήδη κροίστοι περαστικοί ολιγάρχες αυτού του κόσμου ή την αξία της χρησιμότητας τού να βάζεις τρικλοποδιές από μωρό παιδί, από το δημοτικό, διαρκώς σε όλους τους συμμαθητές και τους συμφοιτητές σου προκειμένου τελικά να κόψεις ως άριστος πρώτος και μόνος εσύ το νήμα. Όχι. Δεν φαντάζεστε κανένα τέτοιο εκπαιδευτικό ίδρυμα στον κόσμο που να διδάσκει αυτές τις αξίες και αρχές σε νέους ανθρώπους γιατί απλώς τέτοιο εκπαιδευτικό ίδρυμα δεν υπήρξε ούτε θα υπάρξει ποτέ στον κόσμο.

Ξέρετε, από παιδί με βασάνιζε ένα ερώτημα: Γιατί επιτρέπουν τα κράτη στην τέχνη και στην παιδεία να υπάρχει; Είναι φανερό ότι αυτά τα δύο οδηγούν μακροπρόθεσμα στην κατάλυση των κρατών. Είναι φανερό ότι όταν ξεπεράσουμε ως ανθρωπότητα τη νηπιακή μας ηλικία δεν θα καταδεχόμαστε να έχουμε κράτη, δεν θα καταδεχόμαστε να έχουμε οποιονδήποτε μηχανισμό καταστολής και καταπίεσης των ανθρώπων. Είναι φανερό, και όλοι ανεξαρτήτως ιδεολογικής τοποθέτησης νομίζω ότι αυτό το μέρος βλέπουμε όταν προβάλλουμε το μέλλον της ανθρωπότητας, μια ανθρωπότητα που δεν θα χρειάζεται βούρδουλα και μαστίγιο. Θα συμπεριφέρεται οργανωμένα, ομαδικά, με αλληλοσεβασμό και κατανόηση.

Είναι φανερό λοιπόν ότι το μέλλον της ανθρωπότητας περνάει μέσα από την παιδεία, τον πολιτισμό και την τέχνη και ότι το μέλλον της ανθρωπότητας αναπόδραστα θα είναι αριστερό, με την έννοια που είχε η Δεξιά στη Σοβιετική Ένωση πριν πέσει ο υπαρκτός σοσιαλισμός, που κάθε άλλο παρά Αριστερά ήταν.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για τον χρόνο σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε, κύριε Γρηγοριάδη.

Θα δώσουμε τώρα τον λόγο στην Υπουργό κ. Νίκη Κεραμέως για να καταθέσει νομοτεχνικές βελτιώσεις.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων):

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε. Θα είμαι πολύ σύντομη.

Καταθέτω νομοτεχνικές βελτιώσεις στο σχέδιο νόμου.

Ευχαριστώ πολύ.

(Στο σημείο αυτό η Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Νίκη Κεραμέως καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

ΜΕ ΤΙΤΛΟ

«Αναβάθμιση του σχολείου και άλλες διατάξεις»

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 1, μετά τις λέξεις «Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων» προστίθενται οι λέξεις «, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής,».
2. Στο πρώτο εδάφιο της εσωτερικής περ. γ' του άρθρου 2, μετά τις λέξεις «Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων» προστίθενται οι λέξεις «, η οποία εκδίδεται ύστερα από εισήγηση του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής,».
3. Στην περ. α' της εσωτερικής παρ. 2 της παρ. 8 του άρθρου 4, μετά τις λέξεις «Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία» προστίθεται η λέξη «τόσο» και μετά τις λέξεις «κατά τη διάρκεια των τετραμήνων» προστίθενται οι λέξεις «όσο και κατά τις προαγωγικές ή απολυτήριες εξετάσεις».
4. Στην περ. α' της εσωτερικής παρ. 3 της παρ. 8 του άρθρου 4, μετά τις λέξεις «Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία» προστίθεται η λέξη «τόσο» και μετά τις λέξεις «κατά τη διάρκεια των τετραμήνων» προστίθενται οι λέξεις «όσο και κατά τις προαγωγικές ή απολυτήριες εξετάσεις».
5. Στο πρώτο εδάφιο της εσωτερικής περ. Γ της παρ. 2 του άρθρου 4, οι λέξεις «της των εδαφίων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «των περιπτώσεων».
6. Στο τέλος της εσωτερικής περ. Γ της παρ. 2 του άρθρου 4, μετά από τη λέξη «δοκιμασία» και την τελεία προστίθενται εισαγωγικά.
7. Στο τέλος του άρθρου 6, μετά από τη λέξη «αυτού» και την τελεία προστίθενται εισαγωγικά.
8. Στην υποπερ. γα' της εσωτερικής περ. γ' της παρ. 3 του άρθρου 8, μετά τις λέξεις «και ο βαθμός ετήσιας επίδοσης για μάθημα της Ομάδας Α' που έχει εξεταστεί σε προηγούμενη εξεταστική περίοδο είναι ο βαθμός» οι λέξεις «ετήσιας επίδοσης του μαθήματος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της εξέτασης αυτής».
9. Στην εσωτερική παρ. 1 της παρ. 5 του άρθρου 8, μετά τις λέξεις «όλων των γραπτώς και μη γραπτώς εξεταζόμενων μαθημάτων» διαγράφονται το σημείο στίξης «,» και οι λέξεις «με εξαίρεση το μάθημα της Φυσικής Αγωγής».
10. Στο πρώτο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 2 της παρ. 5 του άρθρου 8, μετά τις λέξεις «πριν την έναρξη» προστίθενται οι λέξεις «των μαθημάτων».
11. Στο πρώτο εδάφιο της εσωτερικής παρ. 3 της παρ. 4 του άρθρου 7, οι λέξεις «της 20^{ης} Σεπτεμβρίου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από την ημέρα έναρξης των μαθημάτων».

12. Στο άρθρο 12 προστίθεται παρ. 3 ως εξής:

«3. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση της Δ.Ε.Π.Π.Σ. και της Συγκλήτου του οικείου Α.Ε.Ι., καθορίζονται το περιεχόμενο και η διαδικασία της συνεργασίας του ΠΕΙ.Σ. με Σχολές ή Τμήματα του Α.Ε.Ι., σύμφωνα με την περ. θ' της παρ. 2.»

13. Στην περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 13, οι λέξεις «οι υλικοτεχνικές υποδομές και» διαγράφονται.

14. Στην περ. ι' της παρ. 6 του άρθρου 13, μετά από τη λέξη «με» προστίθεται η λέξη «το».

15. Στην υποπερ. ββ' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 14, μετά τον αριθμό «17,» προστίθενται οι λέξεις «καθώς και το περιεχόμενο και τη διαδικασία της συνεργασίας ΠΕΙ.Σ. με Α.Ε.Ι., σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 12,»

16. Στην υποπερ. βστ' της περ. β' της παρ. 3 του άρθρου 14, οι λέξεις «ή χωρίς κλήρωση» διαγράφονται.

17. Στην περ. στ' της παρ. 3 του άρθρου 14, μετά από τις λέξεις «έπειτα από εισήγηση του οικείου ΕΠ.Ε.Σ.» προστίθενται οι λέξεις «ή του Διευθυντή ή Προϊσταμένου του Π.Σ. ή ΠΕΙ.Σ., σε περίπτωση που δεν έχει συγκροτηθεί το οικείο ΕΠ.Ε.Σ.,».

18. Στην περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 15, οι λέξεις «τον Οργανωτικό Συντονιστή του Περιφερειακού Κέντρου Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) της οικείας Π.Δ.Ε. με τον αναπληρωτή του. Αν λειτουργούν περισσότερα ΠΕ.Κ.Ε.Σ. στην ίδια Π.Δ.Ε., ως μέλος της Π.Ε.Π.Π.Σ. επιλέγεται, με απόφαση της Δ.Ε.Π.Π.Σ., με κριτήριο τα ακαδημαϊκά του προσόντα, ο Οργανωτικός Συντονιστής ενός εκ των ΠΕ.Κ.Ε.Σ. της οικείας Π.Δ.Ε. με τον αναπληρωτή του, έπειτα από ανοικτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδει η Δ.Ε.Π.Π.Σ. Σε περίπτωση μη υποβολής υποψηφιοτήτων, ως μέλος της Π.Ε.Π.Π.Σ. ορίζεται ο Οργανωτικός Συντονιστής, ο οποίος έχει υπηρετήσει τα περισσότερα έτη ως στέλεχος της εκπαίδευσης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έναν Διευθυντή ή εκπαιδευτικό αυξημένων ακαδημαϊκών προσόντων, ο οποίος υπάγεται στην οικεία Π.Δ.Ε. και επιλέγεται με τον αναπληρωτή του με κριτήριο τα ακαδημαϊκά του προσόντα, έπειτα από ανοικτή πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδει η Δ.Ε.Π.Π.Σ.».

19. Στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 17, η λέξη «τρίτο» αντικαθίσταται από τη λέξη «τέταρτο».

20. Στο πέμπτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 18, μετά τη λέξη «εξετάσεων» προστίθενται οι λέξεις «ή δοκιμασίας (τεστ) δεξιοτήτων» και μετά τις λέξεις «και το οικείο Ε.Π.Ε.Σ.» προστίθενται οι λέξεις «, ενώ κάθε ειδικότερο ζήτημα που αφορά στη διεξαγωγή της συμπληρωματικής διαδικασίας εξετάσεων ή δοκιμασίας (τεστ) δεξιοτήτων καθορίζεται με απόφαση της Δ.Ε.Π.Π.Σ., η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα της και δημοσιεύεται στο ΦΕΚ».

21. Μετά το τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 18 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Σε περίπτωση που υπάρχουν κενές θέσεις μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, μπορεί να διενεργείται συμπληρωματική διαδικασία εξετάσεων ή δοκιμασίας (τεστ) δεξιοτήτων, την ευθύνη των οποίων έχουν τα όργανα διοίκησης του σχολείου και το οικείο ΕΠ.Ε.Σ.. Με απόφαση της Δ.Ε.Π.Π.Σ., η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα της και δημοσιεύεται στο ΦΕΚ, καθορίζεται κάθε ειδικότερο ζήτημα

που αφορά στη διεξαγωγή της συμπληρωματικής διαδικασίας εξετάσεων ή δοκιμασίας (τεστ) δεξιοτήτων.».

22. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 18, οι λέξεις «ή χωρίς κλήρωση» διαγράφονται.

23. Μετά το πέμπτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 18, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση της Δ.Ε.Π.Π.Σ., η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα της και δημοσιεύεται στο ΦΕΚ, καθορίζεται κάθε ειδικότερο ζήτημα που αφορά στη διεξαγωγή της συμπληρωματικής διαδικασίας κλήρωσης .»

24. Μετά το τρίτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 18 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Σε περίπτωση που υπάρχουν κενές θέσεις μετά από την ολοκλήρωση της διαδικασίας, μπορεί να διενεργείται συμπληρωματική διαδικασία κλήρωσης, την ευθύνη της οποίας έχουν τα όργανα διοίκησης του σχολείου και το οικείο ΕΠ.Ε.Σ.. Με απόφαση της Δ.Ε.Π.Π.Σ., η οποία αναρτάται στην ιστοσελίδα της και δημοσιεύεται στο ΦΕΚ, καθορίζεται κάθε ειδικότερο ζήτημα που αφορά στη διεξαγωγή της συμπληρωματικής διαδικασίας κλήρωσης .»

25. Στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 18, η λέξη «έβδομο» αντικαθίσταται από τη λέξη «όγδοο».

26. Στην παρ. 9 του άρθρου 18, μετά από τις λέξεις «με τη λειτουργία της ηλεκτρονικής πλατφόρμας» προστίθενται οι λέξεις «μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης της Δημόσιας Διοίκησης».

27. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 19 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση προκήρυξης θέσης εκπαιδευτικού κοινής ειδικότητας της μίας βαθμίδας, γίνονται δεκτές και αιτήσεις εκπαιδευτικών της ίδιας ειδικότητας της άλλης βαθμίδας, οι οποίες εξετάζονται, εάν δεν υποβληθούν υποψηφιότητες από εκπαιδευτικούς της βαθμίδας της προκηρυσσόμενης θέσης.»

28. Στο τέλος της παρ. 2 του εσωτερικού άρθρου 47 του άρθρου 33 προστίθενται οι λέξεις «, που μπορούν να εστιάζουν, μεταξύ άλλων, σε μεταβολές αντιλήψεων και πρακτικών.».

29. Στον τίτλο του άρθρου 47 επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις ως εξής:

- α) η λέξη «προγράμματος» αντικαθίσταται από τη λέξη «Προγράμματος»,
- β) η λέξη «ωρομισθίων» αντικαθίσταται από τη λέξη «ωρομίσθιων»,
- γ) η τελεία απαλείφεται.

30. Στο πρώτο εδάφιο του εσωτερικού άρθρου 19 του άρθρου 47, η λέξη «Δημοσίων» αντικαθίσταται ως εξής: «Δημοσίων».

31. Στο δεύτερο εδάφιο του εσωτερικού άρθρου 19 του άρθρου 47, οι λέξεις «του ποσού» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το ποσό».

32. Στο τέλος της περ. β' της εσωτερικής παρ. 4 του άρθρου 60, το κόμμα αντικαθίσταται από τελεία.

33. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 62, οι λέξεις «που ορίζεται με τον αναπληρωτή του σύμφωνα με την περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 15» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 15, ο οποίος ορίζεται με τον αναπληρωτή του από τη Δ.Ε.Π.Π.Σ.».

34. Στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 62, οι λέξεις «συγκρότησης και» διαγράφονται.

35. Στην παρ. 8 του άρθρου 62, τα εδάφια τέταρτο, πέμπτο και έκτο διαγράφονται.

36. Στην παρ. 8 του άρθρου 62, μετά το τρίτο εδάφιο προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η κατάρτιση των προσωρινών αξιολογικών πινάκων κατάταξης για την επιλογή των εκπαιδευτικών, οι οποίοι θα τοποθετηθούν με μονοετή θητεία κατά το σχολικό έτος 2020-2021 στα Π.Σ. και τα ΠΕΙ.Σ., ανατίθεται στα ΕΠ.Ε.Σ. των Π.Σ. ή ΠΕΙ.Σ. της πρώτης επιλογής των υποψηφίων, τα οποία για αυτό το λόγο αποκτούν πρόσβαση στην ηλεκτρονική πλατφόρμα της παρ. 6 του άρθρου 19.».

37. Στην παρ. 8 του άρθρου 62, μετά το τέταρτο εδάφιο, το οποίο προστέθηκε με τη νομοτεχνική βελτίωση υπ' αρ. 36 του παρόντος, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για την σύνταξη των πινάκων κατάταξης, το ΕΠ.Ε.Σ. συνεδριάζει με τη συμμετοχή των μελών των περ. α' έως γ' της παρ. 1 του άρθρου 17 ή με τη συμμετοχή των μελών των περ. α', β' και δ' της παρ. 5 του άρθρου 167 του ν. 4635/2019, αν το ΕΠ.Ε.Σ. δεν έχει συγκροτηθεί σύμφωνα με τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 17 του παρόντος.».

38. Στην παρ. 8 του άρθρου 62, μετά το πέμπτο εδάφιο, το οποίο προστέθηκε με τη νομοτεχνική βελτίωση υπ' αρ. 37 του παρόντος, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για την εφαρμογή της παρούσας, οι διαδικασίες των παρ. 7 και 8 του άρθρου 19 ενοποιούνται και καταρτίζεται προσωρινός αξιολογικός πίνακας κατάταξης, ο οποίος περιλαμβάνει τους υποψηφίους που έχουν τα τυπικά προσόντα να γίνουν δεκτοί στη διαδικασία επιλογής και την κατάταξή τους σύμφωνα με τα κριτήρια των περ. α' έως δ' της παρ. 5 του άρθρου 19 και αναρτάται στις ιστοσελίδες του Π.Σ. ή ΠΕΙ.Σ., της οικείας Π.Δ.Ε. και της Δ.Ε.Π.Π.Σ. ή της Ε.Ε.Π.Π.Σ., κατά περίπτωση.».

39. Στην παρ. 8 του άρθρου 62, μετά το έκτο εδάφιο, το οποίο προστέθηκε με τη νομοτεχνική βελτίωση υπ' αρ. 38 του παρόντος, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι ενστάσεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 19 ασκούνται εντός της προθεσμίας της παρ. 9 και εξετάζονται εντός της οριζόμενης προθεσμίας από το οικείο ΕΠ.Ε.Σ..».

40. Στην παρ. 8 του άρθρου 62, μετά το έβδομο εδάφιο, το οποίο προστέθηκε με τη νομοτεχνική βελτίωση υπ' αρ. 39 του παρόντος, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Σε περίπτωση αποδοχής ένστασης που υπάγεται στην παρ. 7 του άρθρου 19, ο προσωρινός αξιολογικός πίνακας κατάταξης αναπροσαρμόζεται με τη συμπερίληψη και μοριοδότηση των κριτηρίων των περ. α' έως δ' της παρ. 5 του άρθρου 19 του αποκλεισθέντος υποψηφίου.».

41. Στην παρ. 8 του άρθρου 62, μετά το όγδοο εδάφιο, το οποίο προστέθηκε με τη νομοτεχνική βελτίωση υπ' αρ. 40 του παρόντος, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η αποτίμηση του κριτηρίου της περ. ε' της παρ. 5 του άρθρου 19 γίνεται από την Π.Ε.Π.Σ. της οικείας Π.Δ.Ε. ή την Π.Ε.Π.Σ., στην αρμοδιότητα της οποίας υπάγεται το σχολείο της πρώτης επιλογής του υποψηφίου για τις Π.Δ.Ε. Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας.».

42. Στην παρ. 8 του άρθρου 62, μετά το ένατο εδάφιο, το οποίο προστέθηκε με τη νομοτεχνική βελτίωση υπ' αρ. 41 του παρόντος, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Μετά την αποτίμηση του κριτηρίου της περ. ε' της παρ. 5 του άρθρου 19, καταρτίζονται από τις Π.Ε.Π.Σ. οι τελικοί αξιολογικοί πίνακες κατάταξης.».

43. Στην παρ. 8 του άρθρου 62, μετά το δέκατο εδάφιο, το οποίο προστέθηκε με τη νομοτεχνική βελτίωση υπ' αρ. 42 του παρόντος, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Μετά την αποτίμηση του κριτηρίου της περ. ε' της παρ. 5 του άρθρου 19 από όλες τις Π.Ε.Π.Σ. των Π.Δ.Ε. Αττικής και Κεντρικής Μακεδονίας, καταρτίζονται και κυρώνονται από τη Δ.Ε.Π.Σ. ή την Ε.Ε.Π.Σ., κατά περίπτωση, οι τελικοί αξιολογικοί πίνακες κατάταξης των εκπαιδευτικών των οικείων Π.Δ.Ε...».

44. Στην παρ. 9 του άρθρου 62, μετά το πρώτο εδάφιο προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να υποβάλουν αίτηση για απόσπαση σε μέχρι δύο συνολικά Πρότυπα ή Πειραματικά Σχολεία της ίδιας Π.Δ.Ε. με σειρά προτίμησης.»

45. Στο πέμπτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 62, οι λέξεις «, στο οποίο επιθυμούν να αποσπαστούν» αντικαθίστανται από τις λέξεις «της πρώτης επιλογής τους».

46. Στο ένατο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 62, οι λέξεις «προς κύρωση» αντικαθίστανται από τις λέξεις «η οποία τους ενοποιεί ανά Π.Δ.Ε. και κυρώνει».

47. Στο δέκατο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 62, μετά από τις λέξεις «πίνακα κατάταξης» προστίθενται οι λέξεις «και τις δηλωθείσες προτιμήσεις τους».

48. Το ενδέκατο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 62 διαγράφεται.

49. Στην παρ. 3 του άρθρου 79 επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις ως εξής:

α) οι λέξεις «όπως αυτοί της παρ. 1 του άρθρου 74» αντικαθίσταται από τις λέξεις «, όπως αυτοί της παρ. 1 του άρθρου 74,»,

β) ύστερα από τη λέξη «Θρησκευμάτων» προστίθεται κόμμα.

50. Στην παρ. 1 του άρθρου 92, ύστερα από την παρένθεση «(Α' 147)» απαλείφεται το κόμμα.

51. Στον τίτλο του εσωτερικού άρθρου 37 του άρθρου 94, τα εισαγωγικά τίθενται πριν από τη λέξη «Άρθρο».

52. Στην εσωτερική παρ. 2 του άρθρου 94, ύστερα από το αρκτικόλεξο «Α.Ε.Ι.» απαλείφεται η λέξη «τον».

53. Στην εσωτερική παρ. 4 του άρθρου 94 απαλείφονται οι λέξεις «όπως ισχύει,».

54. Ο τίτλος του εσωτερικού άρθρου 37, του άρθρου 94 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ταχεία διαδικασία χορήγησης αδειών διαμονής σε φοιτητές α', β' και γ' κύκλου σπουδών των Α.Ε.Ι.».

55. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 104 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι εκδοθείσες κοινές υπουργικές αποφάσεις υπ' αρ. 41472/Ζ1/30-3-2020 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 267) και 41930/Ζ1/31-03-2020 (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 267) παραμένουν σε ισχύ.».

56. Στην παρ. 7 του άρθρου 115, η λέξη «αντικαθίσταται» αντικαθίσταται από τη λέξη «προστίθεται».

57. Στην παρ. 7 του άρθρου 115, οι λέξεις «του παρόντος» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και της περ. στ' της παρ. 4 του άρθρου 61 του ν. 4589/2019, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 43 του παρόντος,».

58. Στο πέμπτο εδάφιο της παρ. 15 του άρθρου 19, μετά τις λέξεις «ή ο διευθυντής» προστίθενται οι λέξεις «ή ο προϊστάμενος».

59. Στην περ. γ' του άρθρου 72 η λέξη «φοιτητή» αντικαθίσταται από τη λέξη «υποψηφίου».

60. Στην περ. γ' του άρθρου 72 προστίθενται οι λέξεις «και ανά κατηγορία εισαγωγής του υποψηφίου».

61. Στην περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 76 οι λέξεις «μεταξύ τους ή σε διαφορετική Περιφερειακή Ενότητα από αυτή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «τόσο μεταξύ τους όσο και από την Περιφερειακή Ενότητα».

62. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 78 διαγράφονται οι λέξεις «χωρίς τη συνδρομή των αναφερόμενων στο άρθρο 75 προϋποθέσεων και».

63. Στο τέλος των περ. ε' και στ' του άρθρου 78 προστίθενται οι λέξεις «της ανωτέρω κατηγορίας».

64. Η παρ. 1 του άρθρου 97 απαλείφεται και οι παρ. 2-5 αναριθμούνται σε παρ. 1-4.

65. Στην παρ. 3 του άρθρου 97, όπως αναριθμείται με την περ. 64 του παρόντος, επέρχονται νομοτεχνικές βελτιώσεις ως εξής:

α) οι λέξεις «των οποίων ο συνδυασμός συγκέντρωσε» αντικαθίσταται από τις λέξεις «οι οποίοι συγκέντρωσαν»,

β) η λέξη «συνδυασμούς» διαγράφεται,

γ) οι λέξεις «συνδυασμός υποψηφίων» αντικαθίστανται από τη λέξη «υποψήφιος»,

δ) η λέξη «συνδυασμός» αντικαθίσταται από τη λέξη «υποψήφιος».

66. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 99 προστίθενται οι λέξεις:

«ή δυνάμει άλλης γενικής ή ειδικής διάταξης που προβλέπει την αναστολή εκτέλεσης καθηκόντων λόγω εκλογής ή διορισμού σε θέση ή αξίωμα με το οποίο η ιδιότητα του μέλους Δ.Ε.Π. θεωρείται ασυμβίβαστη. Ο επιβλέπων δεν δικαιούται να λάβει αμοιβή ή άλλου είδους αποζημίωση για την επίβλεψη της διδακτορικής διατριβής.».

67. Η παρ. 2 του άρθρου 112 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι υπ' αρ. 158978/Ζ1/27.9.2016 (Β' 3153), 198843/Ζ1/22.11.2016 (Β' 3780), 52596/Ζ1/27.3.2017 (Β' 1241) και 37818/Ζ1/5.3.2018 (Β' 862) αποφάσεις του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων καταργούνται.».

68. Η περ. στ' του άρθρου 64 διαγράφεται και οι περ. ζ', η' και θ' αναριθμούνται ως ΠΕΡ. στ', ζ' και η', αντίστοιχα.

Αθήνα, 9 Ιουνίου 2020

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Θα δώσουμε τον λόγο για ένα λεπτό και στην Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο από τον ΣΥΡΙΖΑ, την κ. Ξενογιαννακοπούλου.

MARILIZA ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Η κυρία Υπουργός προηγουμένως -γιατί περίμενα να γυρίσει στην Αίθουσα για να τοποθετηθώ- έκανε μια παραπλανητική και ανακριβή δήλωση σε σχέση με την ειδική αγωγή.

Κυρία Υπουργέ, θετικό αυτό που είπατε όσον αφορά τις καταστάσεις που προχώρησαν, παρ' ότι υπήρχε μια πολύ μεγάλη καθυστέρηση. Κανονικά έπρεπε να είχαν γίνει ήδη από το φθινόπωρο. Αλλά θέλω να σας υπενθυμίσω ότι προσλήψεις στην παιδεία είχαν δέκα χρόνια να γίνουν, λόγω μνημονίων. Με το που βγήκαμε από τα μνημόνια, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ δρομολόγησε τις προσλήψεις στην ειδική αγωγή, όπως προγραμματίσαμε προσλήψεις δέκα χιλιάδων μόνιμων εκπαιδευτικών για τα επόμενα δύο χρόνια 2020 - 2021, ενέταξε τις πιστώσεις της ειδικής αγωγής στον προϋπολογισμό τότε του 2019. Και μάλιστα -εδώ θα ήθελα να είμαι και σαφής, κύριε Πρόεδρε, σε αυτό- δεν υπάρχει ουδεμία βάση σε αυτό που λέτε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ καταψήφισε τη δική του πρόταση.

Προφανώς εδώ πρόκειται για μια παραδοξότητα. Ενδεχομένως, το μόνο που μπορώ να σκεφτώ, είναι το επιχείρημα που συνεχίζετε να λέτε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν ψήφισε τον προϋπολογισμό του 2020. Αυτό εννοείτε, κυρία Υπουργέ; Γιατί θα θέλαμε να μας το διευκρινίσετε. Πού καταψήφισαμε εμείς τις πιστώσεις για την ειδική αγωγή, που στο κάτω κάτω ήταν δικό μας έργο και δική μας επιτυχία που επιτέλους προχώρησαν; Όταν εμείς καταψηφίσαμε έναν προϋπολογισμό της κυβέρνησης συνολικά για την οικονομική πολιτική της;

Παρακαλώ, λοιπόν, κυρία Υπουργέ, να μη γίνονται τέτοιοι είδους παραπλανητικές δηλώσεις στη Βουλή, αλλά να αναγνωρίσετε ότι η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ άνοιξε το δρόμο για μόνιμες προσλήψεις, όταν δυστυχώς η κυβέρνηση Σαμαρά το 2014 μέσα στις διαθεσιμότητες και στις απολύσεις, όπως ξέρουμε, είχε και δυόμισι χιλιάδες καθηγητές των ΕΠΑΛ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Δεν μπορώ να το αποφύγω. Θα δώσω τον λόγο στην κυρία Υπουργό για ένα λεπτό για απάντηση - διευκρίνιση.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ότι θα έπρεπε σήμερα όλοι, πέρα και πάνω από κόμματα, να αναγνωρίσουμε την ανάγκη που έχει η εκπαίδευση και δη ο πολύ ευαίσθητος χώρος της ειδικής αγωγής. Γιατί πραγματικά και τα στελέχη εκπαίδευσης και το Υπουργείο Παιδείας και το ΑΣΕΠ έχει δουλέψει υπό εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες και παρά τις μεγάλες αντιξοότητες για να υλοποιήσει ακριβώς αυτή τη δέσμευση για ουσιαστική ενίσχυση μέσω διορισμών στην εκπαίδευση και δη ειδικής αγωγής με τον μόνιμο διορισμό τεσσαρσήςμις χιλιάδων εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού.

Σήμερα, λοιπόν, όπως σας είχαμε πει ότι επίκειται, το ΑΣΕΠ ολοκληρώνει την κατάρτιση των πινάκων αυτών της 3ΕΑ και της 4ΕΑ. Θέλω να θυμίσω, δεν σκόπευα να το κάνω, ότι ο κ. Φίλης είχε μιλήσει επί υπουργίας του για 20.000 μόνιμους διορισμούς στην εκπαίδευση. Θέλω να θυμίσω ότι ο κ. Βερναρδάκης όταν ήταν Υπουργός Επικρατείας τον Ιανουάριο του 2017, αν θυμάμαι καλά, είχε πει ότι την επόμενη εβδομάδα προκηρύσσεται διαγωνισμός για την εκπαίδευση. Πολύ συγκεκριμένα στοιχεία, μπορώ να τα προσκομίσω ευχαρίστως.

Και αυτό το οποίο είπα, είναι ότι όταν φέραμε τον προϋπολογισμό -το έχω πει επανειλημμένως- προς ψήφιση που προβλέπει ακριβώς τους συγκεκριμένους διορισμούς, ο ΣΥΡΙΖΑ επέλεξε -επιλογή του ήταν- να καταψηφίσει. Άρα, λοιπόν, ο ΣΥΡΙΖΑ επέλεξε να καταψηφίσει τους συγκεκριμένους μόνιμους διορισμούς.

Νομίζω, όμως, ότι οφείλουμε σήμερα να υπογραμμίσουμε το εξής: Για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας γίνονται μόνιμοι διορισμοί στην ειδική αγωγή μέσω ΑΣΕΠ. Είναι ένας κλάδος πραγματικά πάρα πολύ ευαίσθητος. Και θα έπρεπε, πέρα και πάνω από κόμματα, να αναγνωρίσουμε αυτό το γεγονός, να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων και να πούμε ότι είναι σημαντικό να ενισχυθεί αυτός ο κλάδος συγκεκριμένα με πράξεις.

Σας ευχαριστώ πολύ.

MARILIZA ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω ένα λεπτό για να μιλήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Σας παρακαλώ πολύ να το τηρήσετε όμως.

MARILIZA ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Θα το τηρήσω απόλυτα.

Κυρία Υπουργέ, θα περίμενα σήμερα που κάνατε μια θετική ανακοίνωση ότι επιτέλους το ΑΣΕΠ έκανε αυτή τη δημοσίευση να μην πέσετε σε αυτή τη μικροπολιτική. Να αναγνωρίσετε ότι ήταν η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ που προχώρησε σε αυτές τις προσλήψεις.

Και φυσικά δεν ισχύει αυτή η παραδοξότητα ότι επειδή καταψηφίσαμε λόγω αντίθεσης στην οικονομική πολιτική της Κυβέρνησης στο σύνολο του προϋπολογισμού, καταψηφίσαμε τις διατάξεις για την ειδική αγωγή ή τις προσλήψεις. Γιατί τότε να σας το επιστρέψω. Και εσείς δηλαδή το 2018, όταν καταψηφίσατε τον προϋπολογισμό του ΣΥΡΙΖΑ για το 2019 καταψηφίσατε και την ειδική αγωγή και το «Βοήθεια στο Σπίτι». Μα, είναι λογική αυτή, κυρία Υπουργέ;

Θα περίμενα σήμερα να έρθετε να κάνετε επιτέλους μια θετική ανακοίνωση χωρίς μικροπολιτική απέναντι στο ΣΥΡΙΖΑ. Και επίσης να επιμείνω ότι οι προσλήψεις που εμείς είχαμε δρομολογήσει ήταν δεκαπέντε...

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Είχε πει είκοσι χιλιάδες ο κ. Φίλης.

MARILIZA ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Αφήστε τα αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Όχι διάλογο. Σας παρακαλώ.

MARILIZA ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ήταν δεκαπέντε, τις οποίες είχαμε εγκρίνει από κοινού ως Υπουργός Διοικητικής Ανασυγκρότησης με τον κ. Γαβρόγλου. Λοιπόν, θα ήθελα να μην κάνετε αυτή τη μικροπολιτική και αντιπολίτευση στο ΣΥΡΙΖΑ όταν δεν έχετε λόγο. Αναγνωρίστε επιτέλους και τα θετικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ.

Τον λόγο έχει ο κ. Γιάννης Βαρουφάκης, ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΜέΡΑ25.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ (Γραμματέας του ΜέΡΑ25): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όπως και στον πόλεμο έτσι και στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση τίποτα δεν λειτουργεί όπως σχεδιάστηκε από κάποιο επιτελείο ειδικών, αποτελούμενο από θεωρητικούς του πολέμου ή της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης, πόσο μάλιστα όταν είναι πολιτικά τα πρόσωπα τα οποία κάνουν την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.

Οι θεραπευτικές εκπαιδευτικές διαδικασίες σε αυτή τη χώρα όποτε έχουν λειτουργήσει θεραπευτικά είχαν γίνει μετά από προεργασία, πειραματισμό σε μικρά δείγματα.

Ο Παπανούτσος πριν νομοθετήσει τότε στη δεκαετία του '60 είχε φάει δεκαετίες πειραματιζόμενος με διαφορετικά μοντέλα και μορφές εκπαιδευτικής διαδικασίας σε τουλάχιστον είκοσι διαφορετικά σχολεία.

Μεταρρύθμιση που γίνεται χωρίς τέτοια προεργασία, χωρίς τους δασκάλους με το μέρος της, πόσο μάλιστα μεταρρύθμιση που γίνεται εναντίον του δασκάλου, δεν είναι μεταρρύθμιση, είναι μία ακόμα από τις πολλές απορρυθμίσεις που έχουν παρουσιαστεί σε αυτό το Κοινοβούλιο από ακολουθία υπουργών ως μεταρρυθμίσεις.

Κάνετε, κυρία Υπουργέ, ό,τι και οι προηγούμενοι, όπως και ο κ. Γαβρόγλου πριν από εσάς, όπως κάθε υπουργός για να είμαστε και δίκαιοι. Τραβάτε και μία μεταρρύθμιση σε λιγότερο από ένα χρόνο μετά την υπουργοποίησή σας. Πότε προλάβετε να έχετε περάσει τη διαδικασία του ελέγχου σε πειραματικό κιάλας επίπεδο στα σχολεία, στα πανεπιστήμια, στα νηπιαγωγεία των ιδεών που φέρνεται και νομοθετείτε σήμερα.

Για κυβέρνηση που έχετε κάνει την αριστεία σημαία, μας φέρνετε ένα νομοσχέδιο που μόνο από τη φιλοδοξία να χαρακτηριστεί ως άριστοι εμπνευστές αυτής της μεταρρύθμισης δεν διακατέχεται.

Κυρία Κεραμέως, φαίνεται ότι στον τομέα των εκπαιδευτικών μεταρρυθμίσεων, σε αυτόν τον τομέα τουλάχιστον, η αριστεία

ως έννοια δεν σας συγκινεί. Δεν σκέφτεστε τον εαυτό σας ως συνεχιστή ή συνεχίστρια ενός Δελμούζου, ενός Παπανούτσου, ενός Δημαρά.

Επιλέξατε να είστε άλλη μια υπουργός που προχωράτε σε μια μεταρρύθμιση που βέβαια στόχο έχει -ανεξάρτητα του στόχου είναι καταδικασμένη να απαξιωθεί πριν στεγνώσει το μελάνι πάνω στο νομοσχέδιο- και ουσιαστικά, αυτό που κάνετε είναι να νομοθετείτε για συγκεκριμένα συμφέροντα που εκφράζονται στον τομέα παιδείας του κόμματός σας, από εκπροσώπους που άγονται και φέρονται από μια νοσταλγία ενός κράτους πιο αυταρχικού, ενός κράτους, θα έλεγα, της ΕΡΕ, ούτε καν της Νέας Δημοκρατίας, θα έλεγα, του Ιωάννη Ράλλη. Η διαγωγή! Μία λέξη, δεν θα πω παραπάνω. Η επαναφορά της διαγωγής εκεί παραπέμπει.

Μόνο και μόνο διαβάζοντας το νομοσχέδιο και βλέποντας τη δομή του είναι ξεκάθαρο ότι σας διακρίνει αυτή η έφεση στον αυταρχισμό. Τα πάντα που είναι ουσιαστικά, παραπέμπονται σε υπουργικές αποφάσεις. Μια απλή αρχή που δεν χρειάζεται να είναι κανείς ανατρεπτικός και συντηρητικός -μάλλον για την ακρίβεια ένας σοβαρός συντηρητικός πολιτικός αυτή την αρχή θα ενστερνιζόταν- είναι η εξής απλή: Όσο πιο πολλά ζητήματα του Υπουργείου Παιδείας εξαρτώνται από υπουργικές αποφάσεις, τόσο πιο σαθρό το εκπαιδευτικό σύστημα, τόσο πιο πολύ ο αυταρχισμός αναίρει τη μορφωτική διαδικασία.

Οπότε θα μου επιτρέψετε, πριν καν καταπιαστώ με το περιεχόμενο του νομοσχεδίου, να πω ότι όσον αφορά τη διαδικασία τη μεταρρυθμιστική που σας φέρνει εδώ σήμερα να καταθέσετε το συγκεκριμένο περιεχόμενο, βαθμολογείτε κάτω της βάσης.

Όσο κι αν είναι το πολιτικό κόστος για τον κύριο Πρωθυπουργό θεωρώ ότι αν ο κ. Μητσστάκης ενδιαφέρεται να μείνει στην ιστορία ως ένας πρωθυπουργός κατά τη διάρκεια της θητείας του οποίου υπήρξε μια σοβαρή εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, θα πρέπει να αποσύρει εκείνος -εσείς δεν θα το κάνετε προφανώς, δεν είναι προς το πολιτικό σας συμφέρον, αλλά είναι προς το πολιτικό συμφέρον του κ. Μητσστάκη- να αποσύρει αυτή τη στιγμή αυτό το νομοσχέδιο.

Εμείς στο ΜέΡΑ25 οραματιζόμαστε μια άλλη μεταρρυθμιστική διαδικασία. Δεν ονειρευόμαστε τη στιγμή που θα είμαστε εμείς στην κυβέρνηση και δικός μας Υπουργός ή δική μας Υπουργός θα περάσει μία ακόμη μεταρρυθμιστική νομοθεσία.

Οραματιζόμαστε μια πολιτεία που ως Υπουργός δεν μεταρρυθμίζει το εκπαιδευτικό σύστημα. Αυτή είναι η ιδέα που έχουμε στην Ελλάδα, ότι ο Υπουργός Παιδείας είναι ικανός ή ικανή να μεταρρυθμίζει κατά το δοκούν και μέσα σε μερικούς μήνες ή το πολύ δύο χρόνια. Πόση είναι η μέση θητεία ενός Υπουργού Παιδείας σε αυτή τη χώρα; Δύο χρόνια;

Δεν προλαβαίνετε, κυρία Κεραμews, ούτε εσείς ούτε ο πιο φωτισμένος άνθρωπος να περάσει μια μεταρρύθμιση σωστά δοκιμασμένη στο μετερίζι των σχολείων, των νηπιαγωγείων, των πανεπιστημίων.

Εμείς οραματιζόμαστε μια πολιτεία όπου η δημόσια παιδεία μεταρρυθμίζεται σε πραγματικό χρόνο συνέχεια όχι από Υπουργούς, σχολάρχες, κολεγιάρχες ούτε καν από εκλεγμένους πρυτάνεις και κοσμήτορες και καθηγητές πρώτης βαθμίδας. Μια διαδικασία ελέγχου και μεταρρυθμίσεων του εκπαιδευτικού συστήματος που θα είναι κτήμα της κοινωνίας, για να σαςβάλουμε λίγο στο κλίμα του οράματός μας.

Οραματιζόμαστε ένα εθνικό μορφωτικό συμβούλιο το οποίο θα αποτελείται από δύο τρίτα κληρωτούς και ένα τρίτο διορισμένους σοφούς της εκπαίδευσης. Από τη Βουλή τα δύο τρίτα κληρωτοί. Εμείς οραματιζόμαστε το ένα τρίτο να είναι κληρωτοί από τις διαφορετικές βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος -νηπιαγωγοί, δάσκαλοι, καθηγητές γυμνασίου - λυκείου - πανεπιστημίου- άλλοι εκατό κληρωτοί πολίτες και οι υπόλοιποι εκατό διορισμένοι από εμάς εδώ στο Κοινοβούλιο, με εναλλασσόμενες θητείες αλλά συνεχή παρακολούθηση.

Κι αυτό το εθνικό μορφωτικό συμβούλιο να είναι ένα μίνι κοινοβούλιο στο οποίο καλούνται οι Υπουργοί, οι σύμβουλοί τους, οι υπεύθυνοι της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης, των υπόλοιπων κομμάτων της Αντιπολίτευσης, εκπρόσωποι των καθηγητών, των συνδικαλιστών, των γονιών, των παραγωγικών τάξεων και ανακρίνονται από το εθνικό μορφωτικό συμβούλιο, όσον αφορά

τις προτάσεις όλων για το τι πρέπει να γίνει.

Αυτό είναι στη σφαίρα του δικού μας φανταστικού. Είναι πολύ μακριά από αυτό το οποίο γίνεται τόσα χρόνια «Κάθε υπουργός και μια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση».

Επί του περιεχομένου τώρα, κυρία Υπουργέ. Όπως στην αρχαία Αθήνα οι οπαδοί της αριστοκρατίας δεν πάσχιζαν για την αριστεία, πάσχιζαν για την αναπαραγωγή των προνομίων της ολιγαρχίας, των γαιοκτημόνων, των ισχυρών, έτσι κι εσείς προτάσσετε την έννοια της αριστείας για να προωθήσετε τα προνόμια των ολίγων και μάλιστα, να τα επεκτείνετε.

Η αριστεία στην οποία αναφέρεστε είναι το δικαίωμα της ολιγαρχικής τάξης να έχει ένα εκπαιδευτικό σύστημα για τα δικά της παιδιά και ένα άλλο για τα άλλα παιδιά. Συγχέετε την επιστροφή στην παραδοσιακή εξετασιομανία με την προώθηση της γνώσης και της καλλιέργειας.

Είναι σαν να μην ζούμε σε μια χώρα που τα παιδιά παραδοσιακά -και η δική μου γενιά- εξοντώνονται στις εξετάσεις χωρίς να μορφώνονται ουσιαστικά. Τις δύσκολες ασκήσεις της Γεωμετρίας και της Τριγωνομετρίας ποιος δεν τις θυμάται; Είχαν και την ομορφιά τους βέβαια, αλλά σκότωναν την αγάπη των μαθηματικών στην ψυχή των παιδιών. Αυτή δεν είναι η χώρα στην οποία μεγαλώσαμε; Αυτό θέλουμε να επαναφέρουμε; Την εξετασιομανία;

Θυμάστε που μελετούσαμε ακραιφνώς και συστηματικά το συντακτικό της Αντιγόνης του Σοφοκλή και στο τέλος της χρονιάς δεν είχαμε καταλάβει τίποτα για τον συμβολισμό της Αντιγόνης του Σοφοκλή; Έπρεπε να βγούμε στο εξωτερικό για να καταλάβουμε τη σημασία του Σοφοκλή στο παγκόσμιο στερέωμα της μόρφωσης.

Έρχομαι στα πειραματικά σχολεία, γιατί έχει πολύ μεγάλη σημασία η στάση του κόμματος της Συμπολίτευσης απέναντι στα πειραματικά σχολεία. Κάθε φορά που μιλάτε για τα πειραματικά σχολεία που οραματιζόσαστε, για την αναβάθμισή τους σε σχολεία πραγματικής αριστείας, αυτό που ουσιαστικά κάνετε, δεδομένου ότι προωθείτε είτε την προαγωγή εντός των πειραματικών είτε την εισαγωγή στα πειραματικά μέσω εξετάσεων, είναι να προτείνετε την κατάργηση των πειραματικών σχολείων και τη μετατροπή τους σε επιλεκτικά σχολεία, selective schools, στα οποία θα συγκεντρώνονται οι μαθητές με υψηλούς βαθμούς.

Τι σημαίνει αυτό; Εγκαταλείπετε την έννοια του πειραματικού σχολείου. Διότι το εκπαιδευτικό πείραμα, όπως στην ιατρική, τη φαρμακολογία, την πειραματική επιστήμη γενικότερα, απαιτεί τυχαία δείγματα, κλήρωση. Να, γιατί το πειραματικό σχολείο χωρίς κλήρωση δε νοείται. Να, γιατί καταργείτε τα σχολεία στα οποία θα έπρεπε να στηρίζεται η μόνιμη μορφωτική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Γι' αυτό υπήρξαν τα πειραματικά σχολεία από τον Δελμούζο και μετά.

Έστω ότι δεν σας ενδιαφέρει να διατηρήσετε τα πειραματικά σχολεία ως εργαλεία μιας μορφωτικής μεταρρύθμισης, τα επιλεκτικά σχολεία που θέλουν να στήσετε τι θα πετύχουν; Θα είναι σχολεία αριστείας; Σε καμία των περιπτώσεων. Είναι δεδομένο. Σε όποια χώρα και να ψάξετε την παιδαγωγική βιβλιογραφία θα δείτε ότι ο στατιστικός συσχετισμός μεταξύ της ικανότητας του μαθητή να παίρνει είκοσι στα είκοσι και της μελλοντικής εν δυνάμει αριστείας του/της είναι μηδενικός.

Για παράδειγμα -το έχω ξαναπεί και το ξέρετε-, στις Ηνωμένες Πολιτείες, την Αυστραλία και σε άλλες χώρες δεν μπορεί να μπει μαθητής από το σχολείο κατευθείαν στην ιατρική σχολή, δεν μπορεί να μπει στη νομική σχολή κι ας έχει πάρει 100%, γιατί σου λένε δεν είσαι ώριμος ακόμη και το ότι πήρες 100% στη Βιολογία, τη Χημεία και τα λοιπά δεν σημαίνει ότι η ικανότητα να έχεις τον μέγιστο βαθμό είναι στατιστικά συσχετισμένη με την πιθανότητα στα πενήντα και τα σαράντα χρόνια να είσαι ο καλύτερος γιατρός στο συγκεκριμένο θέμα. Το ίδιο και για τη νομική.

Εκεί λοιπόν που σε άλλες προηγμένες χώρες, που είναι πιο κοντά ιδεολογικά σε εσάς απ' ό,τι σε εμάς, βλέπετε ότι πάμε αντίθετα στην εξετασιομανία, εσείς τις φέρνετε ως μεταρρύθμιση! Η επιστροφή στην ΕΡΕ της δεκαετίας του '60 με τη διαγωγή και τις εξετάσεις που σκοτώνουν την ψυχή των παιδιών επανέρχεται σ' αυτό το Κοινοβούλιο ως κάτι το καινούργιο, το νέο, το μεταρρυθμιστικό! Αν είναι δυνατόν!

Κυρίες και κύριοι της Συμπολίτευσης, προσέξτε πολύ πριν βάλετε τα παιδιά μας στη διαδικασία των εξετάσεων από τα έντεκα, δώδεκα, δεκατρία χρόνια. Γιατί όταν βάζεις τις εξετάσεις στα 11, ξεκινάς μια διαδικασία διττή.

Από τη μία μεριά, αυτό που κάνεις είναι ότι βάζεις τις οικογένειες στη διαδικασία των φροντιστηρίων από τα πέντε για ένα επιλεκτικό σχολείο -το οποίο θα έχει βέβαια μια υψηλή ποιότητα γιατί είμαι σίγουρος ότι είτε εσείς είτε μια άλλη κυβέρνηση θα δώσετε πιο πολλούς πόρους σε ένα τέτοιο επιλεκτικό σχολείο, όπου συγκεντρώνονται οι φοιτητές του είκοσι, του άριστα στη βαθμολογία- και αυτόματα οι οικογένειες θα σπρώχνουν τα παιδιά τους στην ψυχοτόνο διαδικασία των φροντιστηρίων από τα πέντε και έξι χρόνια.

Και τελικά, η επιλογή που θα γίνεται των παιδιών στα επιλεκτικά αυτά σχολεία θα είναι επιλογή ανάλογη με την οικονομική και κοινωνική επιφάνεια των γονιών. Αυτό που θα μπαίνει δηλαδή μέσα στο επιλεκτικό αυτό σχολείο δεν θα είναι ένα παιδί, παιδάκι. Το παιδάκι που θα μπαίνει θα είναι διαλυμένη η ψυχή του. Αυτό που θα μπαίνει θα είναι μια οικογένεια η οποία είχε την οικονομική και κοινωνική συνεκτικότητα, επιφάνεια, για να μπορεί να διαλύσει την ψυχή του παιδιού για να μπει σε αυτό το σχολείο.

Αυτή δεν ήταν η όλη συζήτηση στη Μεγάλη Βρετανία τη δεκαετία του '60 και του '70 που οδήγησε στην κατάργηση των grammar schools; Βέβαια η κ. Θάτσερ προσπάθησε ανελλιπώς να αναστρέψει αυτή, όπως κάνετε κι εσείς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τι κάνει και τι θέλει αυτό το νομοσχέδιο; Βασικός αν όχι στόχος αλλά σίγουρα αντίκτυπός του θα είναι ο κατακερματισμός του συστήματος που έχουμε σήμερα, ένας κατακερματισμός που θα αντανakλά τη νέα ταξική διαστρωμάτωση της Ελλάδας.

Παλιά υπήρχαν τα δημόσια και τα ιδιωτικά. Υπήρχαν τα παιδιά της αστικής τάξης που πήγαιναν στο Κολλέγιο Αθηνών, τον Μωραΐτη και αυτά τα παιδιά είτε έμπαιναν στη Νομική και την Ιατρική Σχολή, τις δύο σχολές στην Ελλάδα που εξασφάλιζαν κοινωνική κινητικότητα, είτε πήγαιναν στο εξωτερικό.

Και τα υπόλοιπα ήταν τα παιδιά του δημόσιου, που και αυτά όμως είχαν κάποια δυνατότητα, εάν πήγαιναν καλά, να μπουκ και αυτά στην Ιατρική ή στη Νομική ή σε κάποιες σχολές.

Σήμερα, ήδη εδώ και δέκα χρόνια και το γνωρίζετε πάρα πολύ καλά όλοι σας, ακόμη και τα ιδιωτικά έχουν διασπαστεί σε δυο ειδών σχολεία, σε δύο ταχυτήτων σχολεία. Τα σχολεία τα οποία αποξενώνουν τα παιδιά και τις οικογένειές τους από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα -δεν λένω από το δημόσιο, αλλά από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα- γύρω στα δώδεκα, δεκατρία, δεκατέσσερα τους χρόνια. Γιατί, όταν ξέρεις ότι το παιδί σου θα πάει στο IB στα δεκαέξι του χρόνια, έχει φύγει η ψυχή του από το ελληνικό σχολείο. Ξέρει ότι δεν θα αποφοιτήσει από το ελληνικό σχολείο, ξέρει ότι δεν θα πάει ποτέ σε ελληνικό πανεπιστήμιο, γιατί θα έχει κάνει IB, οπότε έχεις μία άρχουσα τάξη, η πλειοψηφία της οποίας στέλνει τα παιδιά σε ξένο σχολικό σύστημα από τα δεκατρία-δεκατέσσερα τους χρόνια. Αυτό ήδη έχει πολιτογραφηθεί.

Τώρα, αυτό που προσπαθείτε να κάνετε μέσα απ' αυτό το νομοσχέδιο, και το προηγούμενο και το επόμενο, -είμαι σίγουρος- είναι να σπάσει το δημόσιο σχολείο μεταξύ ενός σχολείου επιλεκτικού, το οποίο θα δώσει την ευκαιρία στην άρχουσα τάξη να τοιμολογεί από τα παιδιά τα οποία είναι ικανά να πάρουν τους πρώτους βαθμούς, κάποια απ' αυτά, και να τα προετοιμάζει και για τις Νομικές και Ιατρικές Σχολές και τα υπόλοιπα δημόσια σχολεία που θα είναι αποθήκες ψυχών, όπου απλώς θα καταμετρούν τον χρόνο μέχρις ότου να γίνουν ντελιβεράδες.

Ό,τι κάνετε σήμερα, ό,τι βλέπω σε αυτό το νομοσχέδιο οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ακόμα και αν δεν ήταν αυτός ο σκοπός σας, το νομοσχέδιό σας είναι γραμμένο ως εάν να ήταν αυτός ο κατακερματισμός ο σκοπός σας, κλείνοντας βέβαια παράλληλα το μάτι στους σχολάρχες, στους κολεγιάρχες, στα ινστιτούτα, στα λεγόμενα ΙΕΚ. Διαφορετικά, γιατί βάζετε όριο ηλικίας στα ΕΠΑΛ; Γιατί να μην μπορεί ένας εικοσάχρονος να πάει στα ΕΠΑΛ; Για να πάει στο ΙΕΚ. Αυτός δεν είναι ο λόγος;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ: Δεν υπάρχει αυτό που λέτε.

ΓΙΑΝΗΣ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ (Γραμματέας του ΜέΡΑ25): Αριθμός

μαθητών ανά τάξη. Είναι δυνατόν να αυξάνετε τον αριθμό μαθητών ανά τάξη; Στα δικά σας σχολεία, στα σχολεία που στέλνετε τα παιδιά σας, θα γίνει αυτό; Αναφέρομαι στα ιδιωτικά. Προφανώς, δεν θα γίνει.

Μιλάμε για εκπαιδευτικές μορφωτικές επιλογές, που εκπορεύονται σε πολύ μεγάλο βαθμό, όπως βλέπουμε στο Υπουργείο σας, από τη διαθεσιμότητα των ειδικοτήτων. Είναι αυτό που λένε οι Άγγλοι «supply dream» πώληση. Έχουμε φιλόλογους; Ας βάλουμε το μάθημα των Λατινικών. Έχουμε Αγγλική Φιλολογία; Ας σπρώξουμε πιο πολύ τα Αγγλικά. Και υπέρ των Λατινικών είμαι και υπέρ των Αγγλικών. Είμαι εναντίον ενός συστήματος, το οποίο τυφλά καθοδηγείται από τη διαθεσιμότητα και τις πιέσεις κάποιων συμφερόντων.

Μιας και μίλησα για τα αγγλικά, να πω μια κουβέντα για τα Αγγλικά στο νηπιαγωγείο. Εγώ θα έλεγα, αντίθετα με πολλούς συντρόφους μου της Αριστεράς, ότι εγώ πιστεύω στα αγγλικά στο μαιευτήριο. Πριν γεννηθεί το παιδί αγγλικά. Είναι η γλώσσα, η lingua franca της παγκόσμιας συζήτησης για τα πάντα από την αρχή.

Πού είναι, όμως, τα Αγγλικά στο νηπιαγωγείο, κυρία Υπουργέ; Τα είδαμε στο νομοσχέδιο. Ποιος θα διδάξει στο νηπιαγωγείο; Τα βάλατε στο νομοσχέδιο, δεν θα τα βάλετε στο νηπιαγωγείο. Δεν λένω εσείς προσωπικά, αλλά μια σειρά από προκάτοχοί σας έχουν αποτύχει να τα βάλουν στο σχολείο. Υπάρχουν ώρες Αγγλικών και πολλές. Μαθαίνουν τα παιδιά αγγλικά; Όχι, δεν μαθαίνουν τα παιδιά αγγλικά. Τι μαθαίνουν; Δεν ξέρω. Πάντως, αυτό που ξέρω είναι ότι οι γονείς αναγκάζονται και τα στέλνουν στο φροντιστήριο, για να μάθουν αγγλικά.

Ακόμα και εκεί που κάνετε κάτι, με το οποίο εγώ θα συμφωνούσα προσωπικά, δεν βλέπω πώς θα το ενισχύσετε, για να γίνει πράξη. Μήπως τελικά απλά νομιμοποιείτε ότι υπάρχουν Αγγλικά στα ιδιωτικά νηπιαγωγεία; Θέλω πάρα πολύ να με διαψεύσετε. Δεν θα το κάνετε σήμερα. Θα το κάνετε στην πορεία. Να δούμε πώς θα υποστηρίξετε στα δημόσια νηπιαγωγεία τα Αγγλικά. Περιμένω διακαώς να δω τι γίνεται.

Για το μεγάλο θέμα της αξιολόγησης και της επιμόρφωσης θα έπρεπε να μιλήσω πάρα πολλή ώρα. Δεν θα το κάνω, κύριε Πρόεδρε, μην ανησυχείτε. Είναι κάτι, το οποίο για εμένα είναι θεμέλιος λίθος του εκπαιδευτικού συστήματος.

Ένα σχολείο θα κάνω. Το έχω ξαναπεί σε μια προηγούμενη συζήτηση που είχαμε κάνει στο πρότερο νομοσχέδιο που είχατε κατεβάσει. Η ποσοτικοποίηση των αξιών μέσα από σύστημα αξιολόγησης που απλώς μετράει δείκτες είναι η μεγαλύτερη απειλή για το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Έχετε ακουστά τον κανόνα του Goodhart. Εάν δεν τον έχετε, να σας τον πω. Ένας εξαιρετικός δείκτης που μετράει κάτι πολύ καλά, όταν μετατρέπεται σε στόχο, παύει να είναι χρήσιμος. Αυτό είναι η περιληψη της κριτικής μας ως ΜέΡΑ25 για την αξιολόγηση, για την οποία έχουμε να πούμε πάρα πολύ περισσότερα.

Κλείνοντας, όπως είπα και προηγουμένως, εκπαιδευτική μεταρρύθμιση κόντρα στους δασκάλους δεν γίνεται. Οι Υπουργοί δεν μπορούν να κάνουν εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση την κάνουν οι δάσκαλοι μέσα στην τάξη. Εσείς, εμείς, έχουμε ιερή υποχρέωση να τους ενισχύσουμε, να τους εφοδιάσουμε, να τους αναβαθμίσουμε τους δασκάλους που θα κάνουν το μάθημα μέσα στην τάξη. Γιατί όσο καταπληκτικό και να είναι, οι δώδεκα θεοί του Ολύμπου να σχεδιάσουν το πρόγραμμά σας και το νομοσχέδιό σας, εάν δεν υπάρχουν δάσκαλοι εκεί έξω που θα το εφαρμόσουν και θα μορφώσουν τα παιδιά μας, δώρον άδωρον είναι.

Κακά τα ψέματα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -και απευθύνομαι σε όλους μας εδώ-, μια χώρα στην οποία η εισαγωγή σε μία Αστυνομική Σχολή, απαιτεί μόρια πολλαπλάσια εκείνων που απαιτούνται, για να εισαχθεί ο μαθητής σε μία παιδαγωγική ακαδημία, σε μία φιλοσοφική σχολή, σε ένα μαθηματικό τμήμα, είναι μια κοινωνία που έχει πρόβλημα.

Εγώ προσωπικά θέλω οι αστυνομικοί μας να έχουν διδακτορικά, όπως ήθελα τα νήπια να ξέρουν πριν γεννηθούν αγγλικά. Όμως, σε μία χώρα, στην οποία το να μπει στα Σώματα Ασφαλείας απαιτεί σε τελική ανάλυση πολύ περισσότερα μόρια απ' ό,τι να μπει στο Μαθηματικό Τμήμα του Εθνικού και Καποδισ-

στριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, είναι μία χώρα η οποία έχει πρόβλημα και πρέπει να το καταλάβουμε αυτό.

Και βέβαια είναι λογικό, γιατί έχει πρόβλημα. Όταν οι μισθοί είναι στο πάτωμα, όταν ξέρει κάποιος ότι εάν πάει στην Αστυνομική Σχολή, θα διοριστεί αμέσως, ενώ στο εκπαιδευτικό μας σύστημα θα τον ταλαιπωρούμε ως πολιτικό σύστημα ίσως είκοσι και είκοσι πέντε χρόνια ως αναπληρωτή και θα ερχόμαστε μετά τιμωρητικά να λέμε ότι εάν στην τούρλα του Σαββάτου, την 1^η Σεπτεμβρίου, τον στείλουμε εμείς στο Σουφλί και πει όχι, μετά θα τον τιμωρήσουμε κιάλας από πάνω.

Είναι δυνατόν να έχουμε τέτοιο ποσοστό αναπληρωτών καθηγητών; Μιλήσατε για διορισμούς πριν. Ας τελειώσουμε με αυτή την ιστορία με τους αναπληρωτές καθηγητές. Ή, θέλετε να έχετε αναπληρωτές καθηγητές κάποιους; Να ξέρουν μέχρι το τέλος Μαρτίου πού είναι διορισμός τους για τον επόμενο Σεπτέμβριο και να έχουν δύο εβδομάδες να τον δεχθούν ή να μην τον δεχτούν. Με αυτό που γίνεται τώρα συστηματικά δεκαετίες, που το μαθαίνουν τελευταία στιγμή άνθρωποι και δεν έχουν ιδέα αν θα διοριστούν ή δεν θα διοριστούν, πού θα διοριστούν, έτσι τι κάνουν; Απαξιώνετε τους ανθρώπους, που υποτίθεται ότι θα εφαρμόσουν τη μεταρρύθμισή σας. Οι περισσότεροι είναι αναπληρωτές, έτσι και αλλιώς. Εάν όχι οι περισσότεροι, πάρα πολλοί εξ αυτών.

Αναφέρθηκα στην Θάτσερ πριν. Έχει σημαδέψει τη ζωή μου, όπως και πάρα πολλών άλλων. Μάθημα Κοινωνιολογίας. Γιατί γίνεται όλη αυτή η συζήτηση για το μάθημα Κοινωνιολογίας; Να σας πω γιατί. Θυμάστε που η Θάτσερ είχε δώσει εντολή στον Κιθ Τζόζεφ, τον Υπουργό Παιδείας, που ήταν ο ιδεολογικός γκουρού της, να κλείσει τα τμήματα κοινωνιολογίας; Είχε κλείσει τέσσερα ή πέντε. Είχε προσπαθήσει να κλείσει και το τμήμα κοινωνιολογίας του πανεπιστημίου, όπου φοιτούσα εγώ. Γιατί; Ένας λόγος. Υπήρχε συγκεκριμένο ιδεολόγημα, για το οποίο εγώ πρέπει να σας πω ότι θαυμάζω τη Θάτσερ, γιατί ήταν η μόνη συντηρητική δεξιά πολιτικός που τόλμησε και το είπε. Αμφισβήτησε, αναγόντας τις επιρροές που είχε από τον Χάγιεκ, από τον Όζικ, από τον ίδιο τον Κιθ Τζόζεφ, ανέδειξε όλα αυτά στη σημαντική της φράση αμφισβήτησης της ύπαρξης κάποιου πράγματος που να μπορεί να οριστεί ως κοινωνικό συμφέρον, ως κοινωνία. Και θεώρησε ότι η κοινωνιολογία αποτελεί μία επιστήμη -εγώ προσωπικά δεν θεωρώ ότι είναι επιστήμη, όπως δεν θεωρώ ότι και τα οικονομικά είναι επιστήμη, αλλά αυτό είναι δικό μου πρόβλημα- που σηματοδοτεί μία οπισθοδρόμηση σε εκείνο το ρεύμα των ιδιωτικοποιήσεων, της μετάβασης από ένα μεγάλο σε ένα μικρό κράτος κ.λπ..

Δεν ξέρω, εάν το έχετε συνειδητοποιήσει, αλλά η αντίθεσή σας με την κοινωνιολογία έχει εκεί τις ρίζες της, ακόμα και εάν δεν το ξέρετε.

Εμείς σήμερα ως ΜέΡΑ25 ξέρετε τι λέμε; Ούτε Κοινωνιολογία ούτε Οικονομική Θεωρία στο σχολείο. Ενίσχυση του μαθήματος της Ιστορίας. Είναι αστείο το μάθημα της Ιστορίας όπως γίνεται στην Ελλάδα, που τελειώνουμε μάλιστα με τους Βαλκανικούς Πολέμους. Και είναι αστείο ότι μέσα σε ένα μάθημα Ιστορίας δεν έχουμε εντάξει μία παράλληλη αφήγηση των βασικών κοινωνικών θεωριών του κόσμου, στον οποίο ζούμε, του καπιταλισμού και ταυτόχρονα και των οικονομικών θεωριών, από τον Άνταμ Σμιθ και μετά, μια παράλληλη αφήγηση του πώς ο άνθρωπος προσπαθεί να συλλάβει τι σημαίνει η κοινωνία της αγοράς, εάν δεν θέλετε να τον πείτε καπιταλισμό, από τη μία μεριά, και από την άλλη μεριά την ιστορική εξέλιξη αυτού του κτήνους που λέγεται καπιταλισμός.

Πώς ξεκίνησε αυτό το πράγμα; Πώς εξελίχθηκε; Τι έγινε το 1929; Γιατί προηγουμένως ιδρύθηκε η Κεντρική Τράπεζα; Αυτό θα θέλαμε εμείς ως ΜέΡΑ25, ένα ενισχυμένο μάθημα Ιστορίας, χωρίς κοινωνιολογίες και χωρίς οικονομικές θεωρίες.

Όσον αφορά τα Λατινικά, όσο πιο πολλές γλώσσες έστω και νεκρές, μάθουν τα παιδιά μας, τόσο καλύτερα. Δεν πιστεύουμε στον ανταγωνισμό των γλωσσών «αν μάθεις αυτή τη γλώσσα, δεν θα μάθεις την άλλη». Ενίσχυση, όμως, των καθηγητών που θα τα διδάξουν. Όχι να γίνεται τιμωρία των μαθητών το μάθημα των Λατινικών, το μάθημα των Αγγλικών ή της Τριγωνομετρίας.

Κλείνω, επιστρέφοντας στην εξετασιομανία, που δεν είναι τί-

ποτα άλλο από έναν κοινωνικό αποκλεισμό. Γιατί, κυρία Κεραμέως, τα δικά σας τα παιδιά και το δικό μου παιδί, γιατί και εγώ είμαι προνομιούχος, ποτέ δεν πρόκειται να υποστούν τον διωγμό και τον αποκλεισμό που τα νομοσχέδιά σας φέρνουν στη βάση της βαθμολογίας. Γιατί αν το δικό σας το παιδί ή το δικό μου το παιδί πάρει μεσαίο, μέτριο βαθμό, έχουμε τη δυνατότητα να το στείλουμε στο εξωτερικό -εσείς παλεύετε να γίνει και στο εσωτερικό το κολλέγιο, το οποίο έχει συμβληθεί με το αντίστοιχο του εξωτερικού. Μιλάτε μόνο για τα παιδιά των λαϊκών τάξεων εκεί έξω, με τα οποία εσείς δεν έχετε καμμία απολύτως συναισθηματική, πολιτική, ηθική σχέση.

Τι ποσοστό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, της άρχουσας τάξης στην Ελλάδα στέλνει το παιδί του σε δημόσιο σχολείο; Να το πω και πιο άσχημα: Τι ποσοστό των Υπουργών των τελευταίων δέκα ετών -για να μην το κομματικοποιήσουμε- έστειλε τα παιδιά του σε ΙΒ, δηλαδή τα αποξένωσε από το ελληνικό σχολείο; Δεν είναι κριτική προσωπική. Μπορεί και εγώ να το έκανα, εάν η κόρη μου ζούσε στην Ελλάδα. Απλά είναι κριτική κοινωνική της χώρας μας. Διότι ένα πολιτικό σύστημα του οποίου οι ιθύνοντες, το πολιτικό προσωπικό, το επιχειρηματικό προσωπικό, έχει πάρει διαζύγιο από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, ποτέ δεν μπορεί να κάνει εκπαιδευτική μεταρρύθμιση η οποία να μην είναι ολιγαρχική.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε.

Επιστρέφουμε στη λίστα με τους ομιλητές. Θα δώσω τον λόγο στον κ. Χρήστο Ταραντίλη.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι να πάρω και εγώ τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Επειδή είστε καλός άνθρωπος, θα βάλω άλλον έναν ομιλητή. Θα σας δώσω τον λόγο μετά τον κ. Σκουρολιάκο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΠΑΝΟΣ) ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ο κατάλογος δεν ισχύει;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ισχύει. Μετά τον κ. Ταραντίλη είστε εσείς. Αυτό έχω εγώ μπροστά μου, κύριε Σκουρολιάκο.

Τον λόγο έχει ο Βουλευτής Επικρατείας της Νέας Δημοκρατίας κ. Ταραντίλης.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΑΡΑΝΤΙΛΗΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, τέσσερις είναι οι κύριοι αξιακοί πυλώνες, σύμφωνα με τη δική μου οπτική, βέβαια, αυτού του νομοσχεδίου.

Ο πρώτος αξιακός πυλώνας είναι αυτός της αριστείας. Η έκταση των ρυθμίσεων, καθώς και η αύξηση των προτύπων σχολείων νομίζω ότι είναι ενδεικτικές της σημασίας που αποδίδουμε στην αριστεία για την αναβάθμιση του εκπαιδευτικού μας συστήματος, ενός συστήματος που, όπως έχουμε πει, δίνει ίσες ευκαιρίες σε όλες και όλους, αναδεικνύει αξιοκρατικά τους άριστους και είναι ανοικτό σε νέες προτάσεις διδασκαλίας και μάθησης.

Δεύτερος αξιακός πυλώνας αυτού του νομοσχεδίου είναι ο εκσυγχρονισμός του σχολείου, όπως αυτό εκφράζεται με την εισαγωγή νέων θεματικών στο σχολικό πρόγραμμα, θεματικές οι οποίες έχουν σαν στόχο την εξοικείωση των μαθητών μας με ανθρώπινες δεξιότητες -προτιμώ αυτόν τον όρο-, οι οποίες λειτουργούν συνεργατικά με την αναλυτική σκέψη και την υπολογιστική και ποσοτική γνώση, έτσι ώστε να καταφέρουν οι μαθητές μας να λειτουργούν και να εξελίσσονται σε ομάδες και να εφαρμόζουν τις γνώσεις τους σε νέα δεδομένα και νέες καταστάσεις. Ανθρώπινες δεξιότητες όπως η κριτική σκέψη, η δημιουργική επίλυση προβλημάτων, η προσαρμοστικότητα, η επικοινωνία, η συνεργασία είναι πραγματικά αυτές οι δεξιότητες που βοηθούν καθοριστικά για να υπάρχει αυτό που λέμε σφαιρική -και δεν είναι απλά έκφραση- ανάπτυξη της προσωπικότητας των μαθητών μας. Τον ίδιο σκοπό, ενός σύγχρονου σχολείου, που αναπτύσσει βασικές ικανότητες των μαθητών μας σε ένα διασυνοριακό, διαπολιτισμικό και ψηφιακό περιβάλλον υπηρετεί η πιλοτική εφαρμογή της δημιουργικής ενασχόλησης της αγγλικής γλώσσας στο νηπιαγωγείο, η αύξηση των ωρών στις πρώτες τάξεις του δημοτικού, καθώς και η έμφαση στο μάθημα της Πληροφορικής.

Τρίτος αξιακός πυλώνας του νομοσχεδίου είναι η αξιολόγηση. Όπως έχουμε πει, ο στόχος της αξιολόγησης στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι διττός. Ο πρώτος στόχος είναι ότι αποτελεί η αξιολόγηση -το ξέρουμε όλοι αυτό- προαπαιτούμενο της αξιοκρατίας, κάτι το οποίο ξέρουμε πολύ καλά ότι είναι ένα ενεργό ζητούμενο για την κοινωνία και για την πολιτική μας. Αφ' ετέρου, αξιοποιείται σίγουρα η αξιολόγηση στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο για τη συνεχή βελτίωση και την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματός μας. Ενδεικτικά: Ενισχύεται η αξιολόγηση -όπως ξέρουμε από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο- σύμφωνα με το διπλό σύστημα εσωτερικής αξιολόγησης όλων των εκπαιδευτικών μονάδων. Επίσης, είναι αξιοσημείωτο ότι κάτι αντίστοιχο γίνεται στα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία. Στην ίδια κατεύθυνση της ενίσχυσης της αξιολόγησης, αυτή τη φορά των μαθητών, εντάσσεται και αυτό που λέμε ως επαναφορά της τράπεζας θεμάτων, μέσω του οποίου διασφαλίζεται οι όροι διαφάνειας και αντικειμενικότητας, καθώς και ίσου μέτρου κρίσης στο εξεταστικό σύστημα τόσο για τους μαθητές του δημόσιου σχολείου, όσο και για τους μαθητές του ιδιωτικού σχολείου.

Στο πλαίσιο της εξυπηρέτησης της αξιοκρατίας θα έλεγα ότι είναι και το πρόσθετο αυτό ακαδημαϊκό κριτήριο που μπαίνει στα πλαίσια για τις μεταγραφές των φοιτητών, εξαρτώμενο από τα μόρια που συγκεντρώνει ο υποψήφιος φοιτητής στις πανελλαδικές. Αυτό δεν πρέπει σε καμμία περίπτωση να υπολείπεται δύο χιλιάδες επτακοσίων μορίων σε σχέση με τη βάση του τμήματος που θέλει να μετεγγραφεί. Και μια που μιλάμε για μεταγραφές, πραγματικά αποτελεί ένα καινοτομικό στοιχείο αυτό που λέμε μεταγραφές δεύτερου κύκλου, που πλέον έχει ο φοιτητής, ο υποψήφιος φοιτητής τη δυνατότητα να μετακινηθεί σε ένα άλλο τμήμα του ίδιου επιστημονικού πεδίου.

Τέταρτος πυλώνας είναι η εξωστρέφεια. Εξωστρεφής επιδιώκεται να είναι τα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία, προκειμένου να διασφαλιστεί η διάχυση των βέλτιστων εκπαιδευτικών πρακτικών σε όλο τον εκπαιδευτικό ιστό. Τι λέμε; Συνεργασίες με πανεπιστήμια ελληνικά, με πανεπιστήμια του εξωτερικού. Λέμε συνεργασίες με κοινωνική ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα. Δημιουργία ομίλων με ποικίλα αντικείμενα, στα οποία θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν και μαθητές από άλλα δημόσια σχολεία. Σίγουρα αποτελούν πρακτικές εξωστρέφειας που δημιουργούν γόνιμες διεπαφές μεταξύ σχολικών κοινοτήτων σε χώρους εκτός του παραδοσιακού χώρου του σχολείου.

Επιδιώκεται, επίσης, η εξωστρέφεια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με την ίδρυση των ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών, χωρίς να απαιτείται πλέον η σύμπραξη με το Διεθνές Πανεπιστήμιο, που μέχρι σήμερα λειτουργούσε αρκετά περιοριστικά, θα έλεγα, όπως επίσης χωρίς να απαιτείται η υπογραφή Υπουργού, δείχνοντας στην πράξη, όχι στη θεωρία, ότι ενισχύουμε το αυτοδιοίκητο των πανεπιστημίων, απεγκλωβίζοντας και ελαχιστοποιώντας λογικές συγκεντρωτισμού που είχαν παρατηρηθεί, δυστυχώς, κατά τη διάρκεια της προηγούμενης ηγεσίας στο Υπουργείο Παιδείας.

Εδώ θα ήθελα να σας διαβεβαιώσω -και λόγω της εμπειρίας που έχω ως πανεπιστημιακός καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών-, ότι η λογική ρύθμιση για τα ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών μπορεί άμεσα να υλοποιηθεί και να είναι και ιδιαίτερα αποτελεσματική. Ο λόγος είναι ο εξής: Ξέρετε, όλα τα πανεπιστήμια στην Ελλάδα, λόγω των προγραμμάτων ανταλλαγής διεθνών φοιτητών, ήδη διοργανώνουν πάρα πολλά ξενόγλωσσα μαθήματα. Κοινώς, έχουμε ήδη προετοιμαστεί να συγκεντρώσουμε πάρα πολύ γρήγορα τέτοια ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών, γιατί ήδη γίνονται τα μαθήματα. Τα οφέλη, όπως καταλαβαίνετε, είναι προφανή. Πρώτον, θα έχουμε έσοδα, θα τα έλεγα έσοδα «ανάσα» για το ελληνικό δημόσιο πανεπιστήμιο από τα διδάκτρα των ξένων φοιτητών. Δεύτερον, όλες αυτές οι συνεργασίες που θα γίνουν, θα σηματοδοτήσουν στρατηγικές συμμαχίες με κορυφαία και πολύ καλά πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Είδαμε τι σημαίνουν αυτά, με τη διοργάνωση των «dual degrees» ή των «join degrees», που σημαίνει ουσιαστικά ότι ένας Έλληνας φοιτητής θα παίρνει έναν τίτλο σπουδών με δύο ειδικεύσεις, είτε δύο ισότιμους τίτλους σπουδών στο ίδιο ή

διαφορετικό γνωστικό αντικείμενο, κάτι το οποίο είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Προς την ίδια, βέβαια, κατεύθυνση είναι και η διοργάνωση των θερινών σχολείων, τα οποία και αυτά ενισχύουν τον διεθνή χαρακτήρα των ελληνικών πανεπιστημίων και σίγουρα ενισχύουν και την εξωστρέφεια.

Κλείνοντας, θα ήθελα να πω ότι το συγκεκριμένο νομοσχέδιο εισηγείται βελτιωτικές αλλαγές στον χώρο της εκπαίδευσης. Αλλαγές που εντάσσονται σε μία από τις φάσεις που υλοποιούμε και θα υλοποιήσουμε για την αναβάθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης. Αλλαγές που σίγουρα πρέπει να γίνουν, έτσι ώστε να παρέχουμε στους μαθητές μας και τους φοιτητές μας αυτά τα απαραίτητα εφόδια τα οποία θα χρειαστούν για να χαράξουν τον δικό τους δρόμο και να προσαρμοστούν έγκαιρα σ' έναν κόσμο σύνθετο και αβέβαιο.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε, προπαντός για την τήρηση του χρόνου.

Προχωρούμε στον κ. Παναγιώτη Σκουρολιάκο, Βουλευτή Α' Ανατολικής Αττικής από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΠΑΝΟΣ) ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα μου επιτρέψετε να σας καλέσω να φέρουμε στη μνήμη μας και να αποχαιρετήσουμε μια σημαντική τραγωδία του ελληνικού θεάτρου, μια σημαντική αγωνίστρια της δημοκρατίας, την Ασπασία Παπαθανασίου, που έφυγε από κοντά μας πλήρης ημερών. Την Ασπασία Παπαθανασίου, που ταξίδεψε τον λόγο των τραγικών ποιητών της αρχαιότητας στα πέρατα της γης. Την Ασπασία Παπαθανασίου, που από μόνη της είναι ένα κεφάλαιο στην ιστορία του θεάτρου, αλλά και στην ιστορία των αγώνων αυτού του λαού για ελευθερία και δημοκρατία. Είμαι βέβαιος ότι θα την έχουμε πάντα στην ψυχή μας και τον νου μας.

Όσον αφορά το υπό συζήτηση νομοσχέδιο, κατ' αρχάς, έχουμε έναν πολύ ωραίο τίτλο: «Αναβάθμιση του σχολείου και άλλες διατάξεις». Έχουμε, όμως, έχουμε και ένα ωραίο, δηλαδή εμπνευσμένο και αποτελεσματικό, σχέδιο νόμου;

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, φοβούμαι πως η πανδημία, που ταλαιπώρησε και ταλαιπωρεί την ανθρωπότητα, στη χώρα μας τουλάχιστον χώρεσε δυσβάσταχτες νομοθετικές ρυθμίσεις στα εργασιακά, το περιβάλλον, τον πολιτισμό, τον τουρισμό και όχι μόνο. Ήρθε τώρα η σειρά της εκπαίδευσης και, μάλιστα, εκείνης που αφορά το πρώτο κομμάτι, την πρώτη βαθμίδα.

Οι ρυθμίσεις που προτείνονται, λοιπόν, εδώ ως ρυθμίσεις νεοφιλελεύθερης κοπής, με εγκλωβισμένες στα μέτρα κατά του κορωνοϊού εκπαιδευτική κοινότητα και κοινωνία, είναι σαφέστατα προβληματικές, μη λειτουργικές και εξόχως οπισθοδρομικές. Είναι, άλλωστε, ρυθμίσεις που έρχονται προς ψήφιση χωρίς να έχει προηγηθεί διάλογος. Εννοώ ένας ουσιαστικός διάλογος, δημοκρατικός, στην κοινωνία και τους φορείς.

Θα ήθελα να μείνω σε λίγα μόνο σημεία, όσα μου επιτρέπει ο χρόνος.

ΕΠΑΛ. Αλήθεια, τι συμβαίνει με εσάς και τα επαγγελματικά λύκια, τα ΕΠΑΛ, όπου βρίσκουν εκπαιδευτική στέγη οι μαθητές που θέλουν να έχουν μια τέχνη, ένα επάγγελμα στη ζωή τους; Ψυκτικός, μηχανικός αυτοκινήτου, διακοσμητής; Γιατί αποστρέφεστε τόσο πολύ αυτές τις εκπαιδευτικές δομές, αλλά και τους διδάσκοντες και τους μαθητές εκεί;

Να θυμίσω ότι επί κυβέρνησης Σαμαρά καταργήσατε είκοσι οκτώ ειδικότητες στα ΕΠΑΛ εκείνης της εποχής και απολύσατε, με Υπουργό Διοικητικής Μεταρρύθμισης τον κ. Μητσότακη, δύο-μια χιλιάδες καθηγητές, οδηγώντας στα ιδιωτικά ΙΕΚ όσους από τους μαθητές διέθεταν τα απαραίτητα χρήματα για τις σπουδές τους. Οι άλλοι στον Καϊάδα;

Να θυμίσω, επίσης, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ επανέφερε στην εργασία τους καθηγητές, έδωσε τη δυνατότητα στους αποφοίτους των ΕΠΑΛ να συμμετέχουν σε εξετάσεις για τα ΑΕΙ, με ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Είχαμε εισαγωγές σε σχολές που αποκτούν μεγάλη μοριοδότηση, όπως στην Ιατρική.

Ταυτόχρονα, μεριμνήσαμε για τη δημιουργία διетών δομών

στα ελληνικά πανεπιστήμια, όπου οι απόφοιτοι των ΕΠΑΛ θα συνεχίζουν τις σπουδές τους, εξασφαλίζοντας οικονομική στήριξη κατά τη διάρκεια των σπουδών και ευρωπαϊκή πιστοποίηση όσον αφορά την ειδικότητά τους.

Αυτές τις δομές τις καταργήσατε ήδη νωρίς-νωρίς από τον Σεπτέμβριο 2019. Γιατί; Γιατί όσον αφορά τα ΕΠΑΛ επιμένετε στην καθιέρωση του ηλικιακού κόφτη στα δεκαεπτά χρόνια; Γιατί στερείτε την επανένταξη και τη μόρφωση και την κατάρτιση κάποιων νέων, που για κάποιους λόγους, οικονομικούς ή άλλους -δεν έχει σημασία- είχαν εγκαταλείψει τις σπουδές τους;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ: Έχει αφαιρεθεί αυτό. Δεν υπάρχει στο νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Σας παρακαλώ αφήστε τον να μιλήσει. Μην τον διακόπτετε, κύριε Ανδριανέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΠΑΝΟΣ) ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΣ: Μην με διακόπτετε. Θα πείτε ό,τι έχετε να πείτε. Δεν το λέτε για να με βοηθήσετε, το λέτε για να δημιουργήσετε εντυπώσεις.

Λοιπόν, αφήστε τις εντυπώσεις και απαντήστε μας γιατί αποκλείετε τους αποφοίτους των λυκείων από τη δυνατότητα για επαγγελματική αποκατάσταση, τους αποφοίτους λυκείου που θέλουν να πάνε να μάθουν μια τέχνη και να έχουν μια επαγγελματική αποκατάσταση. Γιατί το κάνετε με αυτό το νομοσχέδιο; Ποιος ωφελείται από αυτή τη ρύθμιση; Τα ιδιωτικά ΙΕΚ, βεβαίως, και οι υπό ίδρυση σχολές κατάρτισης μετά το γυμνάσιο. Τι άλλο μπορούμε να σκεφτούμε; Το πράγμα φωνάζει από μόνο του.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ: Όχι, όχι.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΠΑΝΟΣ) ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΣ: Μπορείτε να αρνηθείτε ότι είναι τέσσερις η ώρα το απόγευμα. Τα πάντα περιμένουμε από εσάς. Τι άλλο μπορούμε να σκεφτούμε, λοιπόν; Το πράγμα φωνάζει από μόνο του, επαναλαμβάνω.

Όλο αυτό το κάνετε, γιατί ως γνήσιοι, ως προείπα, νεοφιλελεύθεροι οραματίζετε την ιδιωτικοποίηση των πάντων, βεβαίως και της εκπαίδευσης. Οι ανάγκες των νέων παιδιών για δημόσια εκπαίδευση φοβάμαι πως καθόλου δεν σας απασχολούν. Όποιος έχει χρήματα ας πληρώσει για να μάθει. Και εδώ πια μιλάμε για την αριστεία του βαλάντιου, του πορτοφολιού. Όποιος δεν τη διαθέτει έχασε.

Ας έχουμε στα Αγγλικά στους παιδικούς σταθμούς. Διαμαρτύρονται έντονα εκπαιδευτικές ομοσπονδίες, η Σύνοδος των Προέδρων και Κοσμητόρων των Παιδαγωγικών Τμημάτων και Σχολών, η Διδακταλική Ομοσπονδία Ελλάδας. Τονίζουν πως η ρύθμιση έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τη φιλοσοφία του νηπιαγωγείου, ότι στερείται επιστημονικής τεκμηρίωσης. Αγνοείτε τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των νηπίων. Επιμένετε. Δεν ιδρώνει το αυτί σας.

Την επιστημονική κοινότητα και τους επιστήμονες τους αποδέχετε όταν τη γνώμη και την παρουσία τους επιτυγχάνετε να τις χρησιμοποιήσετε προς ίδιον κομματικό όφελος. Δείτε την ανακοίνωση των μελών ΔΕΠ του Πανεπιστημίου Αιγαίου στις 24-4-2020.

Εκεί, όμως, που απογειώσατε τις αναχρονιστικές ιδεοληψίες σας, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, εκεί που αποθεώσατε το οπισθοδρομικό, νεοσυντηρητικό και παλιοκαιριστικό υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι η επαναφορά της διαγωγής και η αναγραφή του χαρακτηρισμού στους τίτλους σπουδών.

Ο ΣΥΡΙΖΑ είχε καταργήσει την αναχρονιστική αυτή τιμωρητική διάταξη με τον ν.4485/2017. Δεν έχει παιδαγωγικό χαρακτήρα η αναγραφή αυτή. Και επιτρέψτε μου να σας πω ότι για την εποχή μας παραπέμπει σε ένα ιδιότυπο πιστοποιητικό κοινωνικών φρονημάτων. Νομιμοποιεί τον συγκεντρωτισμό, το τιμωρητικό και ιεραρχικά δομημένο σχολείο, φέρνοντας τα εντελώς αντίθετα αποτελέσματα από αυτά που θα θέλαμε.

Κυρίες και κύριοι, με την έντονη νοσταλγία της για το παρελθόν η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας γυρνά τη χώρα προς τα πίσω, σε χρόνους και ήθη των αρχών του περασμένου αιώνα. Και πολύ φοβάμαι πως με τη φόρα που έχετε πάρει μήπως μας επιστρέψετε στο καπέλο με την κουκουβάγια για τα αγόρια και τη σχολική ποδιά για τα κορίτσια.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς σας ευχαρι-

τούμε και για την τήρηση του χρόνου.

Θα δώσω τον λόγο στον κ. Γεώργιο Βλάχο, Βουλευτή Α' Ανατολικής Αττικής από τη Νέα Δημοκρατία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πολιτική ηγεσία κάθε Υπουργείου, στην προκειμένη περίπτωση το Υπουργείο Παιδείας, που σέβεται την εμπιστοσύνη του Πρωθυπουργού, αλλά και κυρίως την ευθύνη της απέναντι στην κοινωνία και πιο συγκεκριμένα στους νέους ανθρώπους που αποτελούν το μέλλον της πατρίδας μας πρέπει να έχει μάτια και αυτιά ανοιχτά, αλλά κυρίως σκέψη ανήσυχη και δημιουργική απέναντι σε όλα όσα εξελίσσονται στον σύγχρονο κόσμο.

Η σύγκριση προ πολλού δεν γίνεται με το χθες, αλλά με τις κοινωνίες των ευρωπαϊκών χωρών κατ' αρχάς και στη συνέχεια τις κοινωνίες όλου του κόσμου, που αναζητούν το μερίδιό τους στο σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον.

Η περιπέτεια με τον κορωνοϊό μας έδωσε τη δυνατότητα να μάθουμε όλοι πώς οι Έλληνες επιστήμονες και όχι μόνο γιατροί διακρίνονται σε όλο τον κόσμο. Η θέση που κατέχουν δεν τους χαρίστηκε, αλλά κερδήθηκε με την αξία τους. Έπεισαν τις κοινωνίες των χωρών που ζουν ότι είναι οι καλύτεροι και έτσι κέρδισαν την εμπιστοσύνη τους.

Όμως και όσοι επιστήμονες στελεχώνουν τον μηχανισμό της χώρας μας έστειλαν το δικό τους μήνυμα σε όλο τον κόσμο, μήνυμα επιστημονικής κατάρτισης, ανθρωπίνης ευαισθησίας και άσκησης εργασίας. Και για να προλάβω μια κατά τη γνώμη μου άστοχη απορία, γιατί δεν μένουν όλοι αυτοί οι επιστήμονες στη χώρα μας, θα πρέπει να σκεφτούμε ότι προ πολλού εκπαιδεύουμε επιστήμονες σε πολλούς τομείς της δημόσιας ζωής που είναι πολύ περισσότεροι από τις ανάγκες της εθνικής μας οικονομίας και είναι μια επιλογή.

Έτσι κάποιοι αναγκαστικά θα ιδιωτεύσουν και κάποιοι άλλοι θα αναζητήσουν ευκαιρίες που δίνουν άλλες χώρες. Το σημαντικό είναι να νιώθουν ότι η πατρίδα τους τους παρακολουθεί, τους στηρίζει και στο πλαίσιο του εθνικού μας προγραμματισμού πολλούς, μακάρι όλους, εφόσον το θελήσουν, τους περιμένει. Στο τέλος-τέλος κι εκεί που είναι την Ελλάδα διαφημίζουν και τα ελληνικά πανεπιστήμια στηρίζουν.

Σε αυτό το πνεύμα, λοιπόν, το Υπουργείο Παιδείας έφερε το νομοσχέδιο που συζητάμε, το οποίο αποτελεί μία ολοκληρωμένη προσπάθεια από κάτω έως πάνω, από το νηπιαγωγείο, με την εισαγωγή νέων θεματικών και την εισαγωγή δημιουργικών δραστηριοτήτων στα αγγλικά, έως το πανεπιστήμιο και τις εξετάσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Φέρνει ρυθμίσεις που εξαγγέλθηκαν προεκλογικά από τη Νέα Δημοκρατία -άρα ήταν γνωστές σαν θέσεις- που ετέθησαν για αρκετό χρόνο σε δημόσια διαβούλευση και αφού καταγράφηκαν οι απόψεις των φορέων και προσώπων, μετά από διάλογο καταρτίστηκε το τελικό νομοσχέδιο, το οποίο αφού πέρασε από τη φάση της επιτροπής είναι σήμερα για ψήφιση στη Βουλή των Ελλήνων.

Συνεπώς επιτρέψτε μου να χαρακτηρίσω ως έωλη την κριτική της Αντιπολίτευσης ότι το νομοσχέδιο περνά με συνοπτικές διαδικασίες, κοινώς «στα κρυφά». Τέτοιες διαδικασίες δεν υπήρξαν γιατί απλά δεν ήταν ποτέ επιλογή μας.

Δεν θα επαναλάβω όσα αναλυτικά και τεκμηριωμένα ανέφερε ο εισηγητής μας, ο εκλεκτός συνάδελφος Γιάννης Ανδριανός. Επιτρέψτε μου όμως να επισημάνω τους τρεις άξονες των ρυθμίσεων του νομοσχεδίου.

Πρώτον, αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών στο σχολείο, δεύτερον, στοχευμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυση του περιεχομένου εκπαιδευτικού έργου στο σχολείο και, τρίτον, οι οργανωτικές και βελτιωτικές ρυθμίσεις στην ανώτατη εκπαίδευση.

Ακόμη, να προσθέσω ότι οι αλλαγές στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα με την εισαγωγή εργαστηρίων, δεξιοτήτων στο υποχρεωτικό πρόγραμμα νηπιαγωγείων, δημοτικών και γυμνασίων από το επόμενο σχολικό έτος και οι νέες θεματικές όπως ο εθελοντισμός, η οδική ασφάλεια, η ρομποτική, η επιχειρηματικότητα σηματοδοτούν τη στροφή σε ένα σύγχρονο σχολείο που στοχεύει στην ευρύτερη μόρφωση των μαθητών.

Επιπλέον θεσμοθετείται ένα συνεκτικό πλαίσιο για την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού έργου και υιοθετούνται αλλαγές στη μέθοδο αποτίμησης της προόδου των μαθητών.

Εμείς θεωρούμε αυτονόητο ότι για να μπορέσουμε να βελτιώσουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα, πρέπει να έχουμε ένα σύστημα αξιολόγησης. Στο τέλος-τέλος, συνάδελφοι, επειδή πολλή κουβέντα γίνεται για την αξιολόγηση, όλοι καθημερινά είμαστε σε αξιολόγηση και εμείς οι ίδιοι. Μας αξιολογούν οι πολίτες καθημερινά και σε ένα ψηφοδέλτιο δεν εκλεγόμαστε όλοι. Κάποιοι εκλέγονται, κάποιοι δεν εκλέγονται. Όλα αυτά είναι το αποτέλεσμα της επιβράβευσης ή της απόρριψης των προσώπων και των επιλογών που έχουν να κάνουν οι πολίτες.

Άρα, δεν μπορώ να καταλάβω γιατί τόση άρνηση σε αυτή την αξιολόγηση, αξιολόγηση που απαιτεί η ίδια η ζωή και που ισχύει σε όλους τους τομείς. Στο τέλος-τέλος ακόμη και αν, για παράδειγμα, δεν υπήρχε αξιολόγηση για εισαγωγή στα πανεπιστήμια, πάντα θα υπήρχε το κριτήριο σε ποια σχολή θα επιλεγεί ο κάδνας. Και σε όλες τις χώρες του κόσμου, ανεξαρτήτως συστήματος, πάντα υπήρχε το κριτήριο -και μιλάω και προς την Αριστερά- για το ποιος θα πάει στην Ιατρική και ποιος θα πάει στην τάδε ή στη δείνα σχολή και ποιος στο τέλος-τέλος θα γίνει κάτι άλλο στη ζωή του. Αυτά ήταν αποτέλεσμα φαντάζομαι όχι κεντρικών επιλογών, αλλά ανάλογα με τα αξιολογικά κριτήρια, με τα προσόντα που διέθετε ο κάθε υποψήφιος.

Από τα πλέον σημαντικά, κατά τη γνώμη μου, σημεία του νέου νομοσχεδίου είναι η ενίσχυση και η διεύρυνση του θεσμού των προτύπων και πειραματικών σχολείων και τα μέτρα για την αποτελεσματική στελέχωση των σχολικών μονάδων, όπως η διπλή μοριοδότηση για τις δυσπρόσιτες περιοχές. Δεν θα τα αναλύσω. Αναλύθηκε πολύ καλά από την Υπουργό λίγο νωρίτερα.

Σε ό,τι αφορά την τριτοβάθμια εκπαίδευση, το νομοσχέδιο εισάγει ρυθμίσεις για την ενίσχυση της εξωστρέφειας των πανεπιστημίων, για παράδειγμα μέσω της δυνατότητας ίδρυσης ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων και αλλαγές στη διαδικασία ανάδειξης των πρυτανικών αρχών με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Δεν έχουν να μοιράσουν κάτι. Επιλογή προσώπων κάνουν για τις πρυτανικές αρχές, όχι επιλογή ψηφοδελτίων. Αυτά πρέπει να τελειώσουν και σε αυτό πρέπει να συμφωνήσουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σταθώ στην κριτική της Αντιπολίτευσης και όχι των φορέων, αφού τους αναγνωρίζω το δικαίωμα να έχουν και να διεκδικούν διαφορετική άποψη σε επιμέρους θέματα που τους αφορούν. Ακούστηκε, λοιπόν, ότι το νομοσχέδιο δεν λύνει τα προβλήματα της εκπαίδευσης.

Αλήθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι κυρίως του ΣΥΡΙΖΑ, ποια προβλήματα; Αυτά που δεν λύσατε ή που δημιουργήσατε κατά τον χρόνο που κυβερνήσατε και που κληροδοτήσατε στη σημερινή Κυβέρνηση; Ε μη μας κάνετε, λοιπόν και κριτική!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Ελέχθη ότι το νομοσχέδιο έχει ψευδεπίγραφο τίτλο για την αναβάθμιση της εκπαίδευσης, ενώ -όπως είπαν πολλοί εκπρόσωποι των φορέων- είναι οπισθοδρομικό. Εσείς δεν έχετε άποψη γι' αυτό; Επικαλείσθε την κριτική των φορέων που έχουν τους δικούς τους λόγους να χαρακτηρίζουν όπως θέλουν το νομοσχέδιο; Η ίδρυση και η λειτουργία των προτύπων και πειραματικών σχολείων εάν για σας σημαίνει οπισθοδρομικότητα, τότε πράγματι δεν θα συμφωνήσουμε ποτέ.

Έγινε -και με αυτό θα τελειώσω- αναφορά σε ελληνικά πανεπιστήμια που περιλαμβάνεται στη λίστα με τα πεντακόσια καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου. Αυτά τα επτά πανεπιστήμια πώς επελέγησαν, πώς μπήκαν; Δεν υπήρξαν κάποια κριτήρια; Μα, είναι τα κριτήρια τα οποία λέμε κι εμείς! Και τα υπόλοιπα τετρακόσια ενενήντα τρία πανεπιστήμια του κόσμου πώς επιλέχθηκαν, πώς μπήκαν στη λίστα; Δεν μπήκαν με κάποια κριτήρια; Είναι αρκετό εμείς να λέμε πώς αυτά τα πανεπιστήμια είναι τα καλύτερα του κόσμου αλλά δεν εξετάζουμε, δεν βλέπουμε με ποιον τρόπο επιλέχθηκαν και ποια πολιτική ακολούθησαν για να γίνουν τα καλύτερα του κόσμου;

Ακούστηκε για πανεπιστήμια «ανώνυμες εταιρείες». Μα, όλα

αυτά τα πανεπιστήμια έχουν έσοδα! Σε πολλά από αυτά τα πανεπιστήμια φοιτούν και παιδιά δικά σας και καλά κάνετε! Γιατί τα επιλέξατε; Γιατί είναι καλύτερα, γιατί έχουν κριτήρια, γιατί έχουν στόχους, γιατί έχουν προοπτική, γιατί δίνουν επαγγελματικά δικαιώματα. Ναι, αυτή είναι η πραγματικότητα, μη σας ξενίζει. Θέλετε να πούμε και ονόματα;

ΜΕΡΟΠΗ ΤΖΟΥΦΗ: Να πείτε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: Να πούμε και ονόματα, αν θέλετε, αλλά δεν είναι κακό. Εγώ δεν το είπα για κακό. Εγώ το είπα για καλό! Το να επιλέγετε τα καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου εφόσον έχετε τη δυνατότητα, καλά κάνετε. Εγώ τελείωσα δημόσιο πανεπιστήμιο και δημόσιο σχολείο κι εγώ και τα παιδιά μου. Γιατί ακούω εδώ πέρα για ταξικούς διαχωρισμούς! Ας τελειώσει αυτό το παραμύθι! Την κοινωνικότητα δεν θα την εκμεταλλεύεστε εσείς, έτσι;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΠΑΝΟΣ) ΣΚΟΥΡΟΛΙΑΚΟΣ: Υπάρχουν διαβαθμίσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Σας παρακαλώ!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: Τελειώσαμε δημόσιο πανεπιστήμιο, το υπηρετήσαμε με συνέπεια, το στηρίζουμε με όλες μας τις δυνάμεις και σήμερα αυτό το νομοσχέδιο έρχεται να στηρίξει το δημόσιο πανεπιστήμιο, αλλά δεν μπορεί να κλείνει τα μάτια στην πραγματικότητα για το τι συμβαίνει σε όλο τον κόσμο.

Αυτό είναι που κάναμε και αυτό είναι που καλούμαστε αύριο να ψηφίσουμε. Κι εμείς έχουμε κάνει την επιλογή μας να γυρίσουμε σελίδα, να στηρίζουμε το πανεπιστήμιο, να στηρίζουμε τη δημόσια εκπαίδευση για το καλό του συνόλου του ελληνικού λαού.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Κάτι κακό κάνατε και γυρνάτε σελίδα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: Βελτιώσεις εννοώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Γλώσσα λανθάνουσα...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ: Όχι, όχι, καθόλου δεν λανθάνει. Γυρνάμε σελίδα με βελτιώσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και τώρα τον λόγο έχει ο Σερραίος κ. Κωνσταντίνος Μπούμπας από την Ελληνική Λύση.

Ορίστε, κύριε Μπούμπα, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα διαφοροποιήσω κατάτι την ομιλία μου, γιατί βλέπω ότι δεν παραδειγματιζόμαστε από τα λάθη του παρελθόντος.

Θα λέγαμε ότι τα τελευταία τριάντα χρόνια έγιναν τουλάχιστον πάνω από δέκα, δεκαπέντε αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα, όταν καταργείται η βάση του «δέκα», θεσπίζεται εκ νέου η βάση του «δέκα», μειώνονται και αυξάνονται τα μαθήματα. Αυτό σημαίνει ότι γίνονται κάποια λάθη τα οποία δεν μας οδηγούν στο να βελτιώσουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα. Ο καθείς γνωρίζει ότι η εκπαίδευση είναι ένα σύνολο ενεργειών, προκειμένου το παιδί να διαπλάσει και χαρακτήρα, να εμπλουτίσει γνώσεις, αλλά πρωτίστως να κατανοήσει το νόημα της ζωής.

Και όπως είπα και στην επιτροπή, υπάρχουν μηχανισμοί ετεροκαθάρσις. Όμως, το παιδί πρέπει να μάθει τις ανθρωπιστικές αξίες. Ουαί και αλίμονο, αν δώσουμε την αγωγή σε ανθρώπους οι οποίοι δεν καλλιεργούν ήθος, δεν καλλιεργούν αρχές, προκειμένου να διαπλάσουν έναν χαρακτήρα. Ξέρετε, υπάρχει μία φιλοσοφία στην εκπαίδευση που λέγεται «το χάος του χείλους». Είναι όταν ακριβώς ξεχειλίζει το ποτήρι. Αυτό το «χάος του χείλους» οι επιστήμονες και φιλόσοφοι ανά τους αιώνες το τοποθετούν στα παιδιά ηλικίας δεκαέξι έως δεκαοκτώ ετών. Είναι εκείνα τα παιδιά τα οποία βρίσκονται μεταξύ του ονείρου και της φαντασίας και αρχίζουν να έχουν σε πρώτη φάση μία τυπική, θα λέγαμε, λογική άποψη. Πολλές φορές, όμως, αυτά τα παιδιά διαφοροποιούνται ανάλογα με τα γονίδια, τις καταβολές, το οικογενειακό περιβάλλον και την ιδιοσυγκρασία που έχουν. Άρα, λοιπόν, εκεί πρωτεύοντα ρόλο θα παίξει η οικογένεια και δεύτερο, αλλά εξίσου σημαντικό, ρόλο θα παίξει ο παιδαγωγός και το σχολείο.

Όλα αυτά τα χρόνια φτιάχνουμε ένα εκπαιδευτικό σύστημα στο οποίο τα παιδιά δεν αγαπούν το σχολείο, λόγω ακριβώς κάποιων συνθηκών για τις οποίες δεν ευθύνεται πρωτίστως ο παιδαγωγός, ο οποίος βέβαια έχει και αυτός ένα μεγάλο μερίδιο ευθύνης. Σήμερα φτάσαμε στο σημείο να μιλάμε στο άρθρο 1 για τις δεξιότητες, αλλά από μία ηλικία που πρέπει πραγματικά να αναμοχλεύσουμε και να δούμε από ποια ηλικία και μετά μπορούμε να βάλουμε αυτές τις δεξιότητες.

Βεβαίως, επίσης, να δούμε και να συζητήσουμε το άρθρο 2 που μιλάει για τα αγγλικά στο νηπιαγωγείο. Τα αγγλικά μπορεί να διευρύνουν εν μέρει τη σκέψη, αλλά αυτό θα πρέπει να γίνει χωρίς τα παιδιά να ξεχάσουν τη θεμελιώδη αρχή εκφοράς της ελληνικής γλώσσας.

Όσον αφορά το άρθρο 3, εμείς ως Ελληνική Λύση θα θέλαμε τα αρχαία ελληνικά τα οποία δεν είναι μία ξένη γλώσσα, αλλά είναι η γλώσσα μας. Επτά γενιές μάς χωρίζουν πρωτίστως για να διεισδύσουμε περισσότερο σε αυτό που λέγεται «αρχαιοελληνικό πνεύμα», «αρχαιοελληνική γλώσσα».

Ξέρετε, καλό θα ήταν από την εποχή του αείμνηστου Γεωργίου Ράλλη και εν συνεχεία του Απόστολου Κακλαμάνη, της Μαριέτας Γιαννάκου-Κουτσίκου, της Άννας Διαμαντοπούλου, του Γιώργου Παπανδρέου, του Γιώργου Σουφλιά, του Ανδρέα Λοβέρδου, να υπήρχε μία εθνική, όπως θα μπορούσαμε να πούμε, αρχή συμπίεσης της παιδείας. Έτσι, θα μπορούσαμε να ρωτήσουμε όλους αυτούς τους προηγούμενους Υπουργούς Παιδείας -όσους φυσικά είναι εν ζωή- τι λάθη έκαναν, ώστε μέσα από τα λάθη να μπορέσουμε να βελτιώσουμε αυτό το εκπαιδευτικό σύστημα.

Πάμε σε ένα δημοτικό το οποίο είναι μία προετοιμασία για τα φροντιστήρια, τα πρώτα φροντιστήρια του γυμνασίου. Πάμε μετά στο γυμνάσιο, το οποίο είναι ένας προθάλαμος για το πώς θα κάνουμε φροντιστήρια και παραπαιδεία στο λύκειο. Και όλα αυτά με ποιον απώτερο σκοπό; Να μπούμε σε ένα πανεπιστήμιο το οποίο όμως εκτός από το «επίσταμαι» δεν έχει να μας δώσει άλλα εφόδια, προκειμένου να έχουμε τα αντιγόνα-αντισώματα.

Αν ξεκινήσουμε από τα φιλήματα ή φειδίτια στην Αρχαία Σπάρτη ή τα συσσίτια στην Κρήτη ή γενικότερα από το παιδαγωγικό σύστημα των αρχαίων Ελλήνων, θα πρέπει γενικότερα το παιδί να έχει μία ώριμη πολιτική σκέψη. Πρέπει, λοιπόν, να ξεκινήσεις πρώτα από προσλήψεις εκπαιδευτικού προσωπικού. Μπήκα σε έναν πίνακα και διαπίστωσα ότι από το 2010 έχουν αποχωρήσει σαράντα χιλιάδες εκπαιδευτικοί, χωρίς αυτές οι θέσεις να έχουν πληρωθεί. Αυτοί οι εκπαιδευτικοί έχουν αποχωρήσει όχι για να συνταξιοδοτηθούν, αλλά αφήνουν τη σιγουριά, διότι δεν είναι ικανοποιημένοι από τις συνθήκες κάτω από τις οποίες εργάζονται. Αυτό δεν είναι κάτι που πρέπει να μας προβληματίζει;

Μιλάμε για μία μοριοδότηση, η οποία βάζει ένα πλαφόν απέναντι σε δυσπρόσιτες και απομακρυσμένες περιοχές που είναι περιοχές άλλης ταχύτητας εκπαιδευτικού έργου, τις οποίες πρέπει να πριμοδοτήσουμε με περισσότερους εκπαιδευτικούς και να τους δώσουμε τα εχέγγυα, ώστε να μην υπάρχει διάκριση ανάμεσα σε «πληβείους» και «πατρικίους» μαθητές.

Μιλάμε για τα πειραματικά και πρότυπα σχολεία. Μπορούμε να συμφωνήσουμε. Όμως, πολύ φοβούμαστε ότι θα υπάρχουν κοινωνικές διακρίσεις, ότι θα δίδεται βαρύτητα μόνο στα πρότυπα ή στα πειραματικά -βάζω το διαδευκτικό «ή»- και θα μείνουν στο περιθώριο τα άλλα σχολεία. Προς τι; Είπαμε ότι ο σωστός ρόλος ενός σχολείου είναι το πειραματιζόμενο σχολείο που έχει μια μετοχή προσπάθειας, που έχει έναν αποπειρατικό ενεστώτα. Επομένως δεν είναι το πειραματικό που είναι δύσκαμπτο, που είναι κλισέ και που δεν μπορεί να προσφέρει τόσο στον μαθητή. Εγώ θέλω τον μαθητή ψαγμένο. Αν, λοιπόν, δεν πάμε σε βιβλία ψαγμένα και ευανάγνωστα, πώς μπορεί να γίνει κτήμα η γνώση και η κριτική σκέψη;

Ξέρετε, η παιδεία πρέπει να συνθέτει προτάσεις λογικής, αλλά και προτάσεις καρδιάς. «Όσο κι αν τρέχει ο νους...», λέει, «...δεν φτάνει την καρδιά». Δεν πρέπει να λείψει το συναίσθημα. Δηλαδή μας προβληματίζει όλους το άρθρο 5 περί διαγωγής; Πώς εννοούμε τη διαγωγή; Ακούω -ήμαρτον, θα το πω έτσι και ας με συγχωρέσετε- να λέτε για ισοποιοητικό κοινωνικών φρονημάτων τη διαγωγή. Η διαγωγή είναι η συμπεριφορά, είναι η ευγένεια, είναι το ήθος, είναι η αρετή, είναι οι αρχές. Γιατί, δηλαδή, μας προ-

βληματίζει τόσο πολύ η διαγωγή; Έχει σημασία πώς τη συνθέτουμε, πώς τη φιλτράρουμε και πώς την επεξεργαζόμαστε.

Ξέρετε, ποιος είναι ο καλύτερος κριτής για τον δάσκαλο; Είναι βαριά η έννοια «δάσκαλος», βαριά και ασήκωτη. Ο δάσκαλος εμπεριέχει αυτόν τον ρόλο που πρέπει να συνδέσει το παιδί με την κοινωνία, με το περιβάλλον, με όλο αυτό το κοινωνικό γίγνεσθαι. Είναι πολύ βαρύς αυτός ο όρος και πρέπει πραγματικά να μιλήσουμε για αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, αλλά πρωτίστως για αναβάθμιση του δασκάλου.

Είναι δυνατόν να μιλάμε σήμερα για εκπαίδευση, όταν θα έχουμε κενά που θα καλύπτονται από καθηγητές-αναπληρωτές; Και γνωρίζετε ότι το Υπουργείο θεωρεί τους αναπληρωτές ως πανάκεια, γιατί κερδίζει σε χρήμα, με αποτέλεσμα να προχωρά σε πρόσκαιρες προσλήψεις. Επίσης, εδώ ήμασταν με τον κ. Δελή που κάναμε ερώτηση για τις σχολικές καθαριότητες. Όταν, λοιπόν, δεν λύνεις επιμέρους ζητήματα υλικοτεχνικής υποδομής και δεν δημιουργείς ένα ευχάριστο περιβάλλον στο σχολείο, πώς θέλετε να μιλάμε για αναβάθμιση; Θα είναι σισύφεια η προσπάθεια και δεν θα μπορέσουμε να πετύχουμε πολλά πράγματα.

Εγώ, όπως είπα και στην ομιλία μου στην επιτροπή, θέλω το παιδί να ξέρει τη σημασία της Μάχης των Θερμοπυλών το 480 π.Χ., θέλω εκτός από τους τριακόσιους Σπαρτιάτες να ξέρει και τους επτακόσιους Θεσπιείς και τον Δημόφιλο, θέλω να ξέρει ποιος ήταν ο Γεώργιος Τσερτσέτης ή ο Αναστάσιος Πολυζωίδης στη δίκη του Κολοκοτρώνη. Θέλω να ξέρει την προπαγάνδα που γίνεται για τη «Δημοκρατία της Μακεδονίας του Ίλιντεν», τον Τέλλο Άγρα, τον Αντύπα, τον Μίκη Ζέζα, για να μπορεί να έχει κριτική σκέψη.

Δεν έγινε κουβέντα για τα σχολεία της ομογένειας. Δράπτομαι της ευκαιρίας να σας πω ότι αυτή τη στιγμή στη Χειμάρρα ο χειμαζόμενος Έλληνας εκεί -για να βάλω και αυτόν τον τίτλο- δεν έχει σχολείο. Μάλιστα, η κυβέρνηση Ράμα παίρνει τα χωράφια από τους Βορειοηπειρώτες στην αλβανική Ριβιέρα για να κάνει δρόμο. Δεν ξέρω, αν το Υπουργείο Εξωτερικών πρέπει να πάρει θέση και να μας πει τι γίνεται. Στην Κορυτσά υπάρχει ένα ιδιωτικό εκπαιδευτήριο, το εκπαιδευτήριο «ΟΜΗΡΟΣ», που παρέχει εκπαιδευτικό έργο. Και έχουμε αφήσει τους δορυφόρους, έχουμε αφήσει τα σχολεία της ομογένειας, τα πέντε που λειτουργούν στην Κωνσταντινούπολη, τα δύο στην Ίμβρο και την Τένεδο -γιατί τα υπόλοιπα αφανίστηκαν- και τους έχουμε στο περιθώριο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Πρέπει να διδαχτούμε -και κλείνω με αυτό, κύριε Πρόεδρε- από όλα αυτά, όπως πρέπει να διδαχθούμε και από την πανδημία, από την οποία, όπως φαίνεται, δεν έχουμε διδαχθεί. Διότι μετά από κάθε πανδημία, υπήρχαν ριζικές αλλαγές. Το 430 π.Χ., όταν πέθανε ο Περικλής και η οικογένειά του, άλλαξε το εκπαιδευτικό σύστημα στην αρχαία Αθήνα και το υδραγωγείο. Το 541 μ.Χ. επί Ιουστινιανού στη μαύρη πανώλη, ο Ιουστινιανός ύψωσε τα τείχη της Βασιλεύουσας. Το 1352 με το «quaranta giorni», τους Ενετούς, άλλαξε όλο το εκπαιδευτικό σύστημα, όπως και το 1630 στο Μιλάνο.

Όμως, μπορείτε να δείτε τι έγινε και εδώ στην Αθήνα το 1918 με την ισπανική γρίπη. Χώρια που οι καπνεργάτες έχασαν τη δουλειά τους, τα σχολεία είχαν πρόβλημα. Επίσης, μπορείτε να δείτε τι έγινε το 1957 με την ασιατική γρίπη, το 1968 με τη γρίπη του Χόνγκ Κόνγκ και το 1977, όπου είχαμε αλλαγή συστήματος στη Μόσχα, το 1989 και μετά, το 2003 με τον SARS, αλλά και το 2009 και το 2012.

Δεν παραδειγματιστήκαμε από την ιστορία. Γι' αυτό πρέπει να βάλουμε τον ακρογωνιαίο λίθο για τα παιδιά μας. Είναι υποχρέωσή μας να μάθουμε από τα λάθη του παρελθόντος. Η υγεία, που είναι άμυνα του οργανισμού, άμυνα γνώσης και εκγύμνασης μυαλού, θα πρέπει να μας προβληματίσει όλους. Είναι χρέος όλων μας και όχι μόνο της εκάστοτε κυβέρνησης. Πρέπει να υπάρχει εθνικό συμβούλιο πολιτικής αρχής, πολιτικής αξίας και όλοι μαζί μέσα από σύνθεση απόψεων να αποφασίζουμε για το φυτόριο της Ελλάδος, που είναι τα παιδιά μας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ.

Τον λόγο έχει ο κ. Μάξιμος Σενετάκης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΜΑΞΙΜΟΣ ΣΕΝΕΤΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ίσως σε κάποιους από εσάς να ακουστά υπερβολικός, αλλά πιστεύω ότι με το νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας είναι το πολιτικό σύστημα που δίνει εξετάσεις στις τωρινές και τις επόμενες γενιές Ελλήνων. Καλούμαστε να περάσουμε πολλές τάξεις, γιατί το πολιτικό σύστημα τα προηγούμενα χρόνια έμεινε μετεξεταστέο.

Δυστυχώς όλες οι καλές και αγαθές προθέσεις των προκατόχων της κ. Κεραμέως έπεσαν στο κενό. Το αποτέλεσμα ήταν να είμαστε η πρώτη γενιά Ελλήνων που τα παιδιά μαθαίνουν λιγότερα γράμματα από τους γονείς. Αυτό συμβαίνει πότε; Αυτό συμβαίνει σε μια στιγμή που ο κόσμος τρέχει με υψηλές ταχύτητες και η εκπαίδευση έχει γίνει από τους σημαντικότερους συντελεστές ισχύος. Ειδικά για χώρες μικρές όπως η Ελλάδα, είναι ο σημαντικότερος συντελεστής ισχύος.

Είναι γνωστό ότι για ένα παραπάνω έτος σχολικής φοίτησης αυξάνεται κατά 10% το κατά κεφαλήν Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν. Είναι γνωστό ότι οι παγκόσμιες υπερδυνάμεις κάνουν αγώνα να συγκεντρώσουν ανθρώπινους εγκεφάλους, γι' αυτό είναι υπερδυνάμεις. Είναι γνωστό ότι οι ΗΠΑ αναδείχθηκαν σε παγκόσμια υπερδύναμη επειδή έδωσαν έμφαση στην παιδεία, διότι εδώ και έναν αιώνα διαθέτουν το πιο εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό στον κόσμο. Δεν υπάρχει σήμερα κανένα μέρος στον πλανήτη, κανένα μέρος στον σύγχρονο κόσμο που να μην είναι σαφές και ξεκάθαρο ότι το ανθρώπινο κεφάλαιο είναι το πιο κρίσιμο μέγεθος. Όσοι δεν το έχουν αντιληφθεί ακόμα, όσοι δεν το έχουν σπουδαιολογήσει θα πρέπει να καταλάβουν ότι το διακύβευμα της παγκόσμιας σύγκρουσης είναι το ανθρώπινο κεφάλαιο. Από την έκβαση αυτής της μάχης θα προκύψουν και οι νέοι γίγαντες του σύμπαντος, αλλά και οι περιφερειακοί παίκτες.

Ως πολιτικό σύστημα, λοιπόν, έχουμε υποχρέωση να απαντήσουμε στο ερώτημα: Θα επιτρέψουμε στην Ελλάδα να δώσει τη μάχη αυτή ή θα συνεχίσουμε να σπαταλάμε αλόγιστα το ανθρώπινο μας κεφάλαιο; Έχουμε τεράστια ευθύνη απέναντι στην ιστορία και τις επόμενες γενιές.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το νομοσχέδιο που συζητάμε είναι η πρώτη σοβαρή απόπειρα μετά από χρόνια να μπούμε με αξιώσεις στη μεγάλη σύγκρουση που έχουμε μπροστά μας. Είναι η πρώτη σοβαρή απόπειρα να ξαναπιάσουμε το νόημα της φράσης που έλεγαν οι παλαιότεροι «μάθε παιδί μου γράμματα». Δεν ήταν μια πατρική συμβουλή. Ήταν μια κραυγή επίγνωσης των δυσκολιών που από παιδιά οι Έλληνες αντιμετώπιζαν και του μοναδικού τρόπου να τις υπερβούν. Ήταν, όμως, και κάτι ανώτερο. Ήταν όρος εθνικής επιβίωσης. Ήταν παραλλαγμένο το αφήγημα του κρυφού σχολείου που κράτησε ζωντανή την εθνική μας ταυτότητα και άσβεστο τον πόθο της λευτεριάς, γιατί η γνώση ελευθερώνει και λυτρώνει.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πιστεύω ότι για να είμαστε χρήσιμοι στις επόμενες γενιές, μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να αξιολογήσουμε το παρόν νομοσχέδιο, να αξιολογήσουμε αν προσφέρει τα εφόδια και τις ευκαιρίες στα παιδιά μας να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του σύγχρονου κόσμου, ώστε να δώσουν με αξιώσεις τη μάχη στην οποία αναφέρθηκα παραπάνω. Η απάντηση είναι ότι ναι, το νομοσχέδιο το δίνει αυτό.

Μπορούμε να συνεχίσουμε μ' ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα που να μη λειτουργούν εργαστήρια δεξιοτήτων ήδη από το νηπιαγωγείο; Δεν είναι δυνατό να μην μπορούμε να εντοπίσουμε την κλίση κάθε παιδιού ώστε να το κατευθύνουμε να την αξιοποιήσει. Δεν μας περισσεύει κανείς. Ο άνθρωπος που θα κάνει στη ζωή του την εργασία που του αρέσει και έχει ταλέντο δεν θα είναι μόνο ένας άνθρωπος δημιουργικός και παραγωγικός, αλλά θα είναι ένας άνθρωπος ευτυχισμένος. Μπορούμε να συνεχίσουμε μ' ένα εκπαιδευτικό σύστημα που να μη δημιουργεί κοινωνικά υπεύθυνους πολίτες; Οι θεματικές που εισάγονται, το «Ευ ζην» και το «Περιβάλλον», η «Κοινωνική Ενσυναίσθηση και Ευθύνη», η «Δημιουργική Σκέψη και Πρωτοβουλία» εκεί κατατείνουν. Μπορούμε να συνεχίσουμε μ' ένα εκπαιδευτικό σύστημα που τα παιδιά να μη διδάσκονται από νήπια την αγγλική γλώσσα; Όπως και να το κάνουμε, είναι η γλώσσα που συνεννοείται όλος ο σύγχρονος κόσμος. Οι Έλλη-

νες διέπρεψαν και επιβίωσαν γιατί ήταν κοσμοπολίτες και πολύγλωσσοι. Το ότι κάποιος τούς θέλουν αμαθείς υπηκόους μιας περικλειστής κοινωνίας, μόνο σε ολοκληρωτικές αντιλήψεις παραπέμπει, που φυσικά εμείς οι φιλελεύθεροι δεν διανοούμαστε να αποδεχθούμε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, δεν είναι δυνατόν να σχεδιάζουμε ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα που να μην εισάγει τα παιδιά στην πληροφορική και τη ρομποτική, όταν μπροστά μας έχουμε την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση ή στην έννοια της επιχειρηματικότητας, όταν αυτή είναι το ζητούμενο για την ανάπτυξη και την ευημερία μας, ούτε μπορούμε να συνεχίσουμε μ' ένα εκπαιδευτικό σύστημα που να μην προάγει την έρευνα και την κριτική σκέψη, το ομαδικό πνεύμα και την αξιολόγηση.

Επιπλέον, εμείς οι «κοινωνικά αναισθητοί» θέλουμε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που να παρέχει ευκαιρίες κοινωνικής κινητικότητας με πρότυπα και πειραματικά σχολεία για τα ταλαντούχα παιδιά των μη έχοντων και κατεχόντων. Θέλουμε ένα εκπαιδευτικό σύστημα που να αξιολογεί από μαθητές μέχρι διδάσκοντες και τη διαγωγή βεβαίως.

Έρχομαι στο σημαντικότερο. Δεν μπορώ να διανοηθώ ένα εκπαιδευτικό σύστημα που να μην προάγει την εθνική ταυτότητα, που να μη διδάσκει την ελληνική ιστορία και να μη συνδέει τα παιδιά με τις ρίζες τους, τις εθνικές αναφορές, τις παραδόσεις και τις αξίες του τόπου.

Για όλα αυτά πιστεύω ότι πράγματι η προσέγγιση του νομοσχεδίου είναι από κάτω προς τα πάνω και φτάνουμε στο «πάνω», τα πανεπιστήμια.

Ξενόγλωσσα τμήματα: Τι να πω; Επιτέλους τα πανεπιστήμιά μας ανοίγουν την πόρτα τους στον κόσμο. Επιτέλους ξανά γίνεται το αυτονόητο που κάνουν όλες οι χώρες του κόσμου. Θα μπορούσα να αφιερώσω την ομιλία μόνο σε αυτό. Αρκούμαι να πω ένα μπράβο στην Υπουργό.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πιστεύω ειλικρινά ότι το παρόν νομοσχέδιο αφουγκράζεται το διαχρονικό αίτημα τού «μάθε παιδί μου γράμματα», γι' αυτό και πιστεύω ότι μπορεί να δώσει ελπίδα πως τα παιδιά μας θα μάθουν περισσότερα γράμματα από εμάς και πως τελικά εμείς δεν θα τα δούμε να φεύγουν στο εξωτερικό, αλλά θα τα καμαρώνουμε να προκόβουν εδώ, μαζί με αυτούς που θα γυρίσουν.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε κι εμείς και για την τήρηση του χρόνου.

Τον λόγο έχει η κ. Αναστασία Γκαρά από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ιδιαίτερα θετική είναι η είδηση της ανακοίνωσης για την έκδοση των προσωρινών πινάκων για τις τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες προσλήψεις στην ειδική αγωγή, μια προκήρυξη η οποία σας παραδόθηκε από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, μια προκήρυξη έτοιμη και με τα χρήματα προϋπολογισμένα στον προϋπολογισμό του προηγούμενου έτους.

Ωστόσο, δεν μας έχετε ενημερώσει, δεν μας έχετε εξηγήσει γιατί αυτές οι προσλήψεις καθυστέρησαν έναν χρόνο, αφού τα περισσότερα ήταν έτοιμα και από τον προηγούμενο Σεπτέμβριο έπρεπε οι καθηγητές να βρίσκονται στις σχολικές τάξεις. Επίσης, δεν μας έχετε ενημερώσει για το τι επρόκειτο να συμβεί με τις υπόλοιπες δέκα χιλιάδες προσλήψεις καθηγητών στη γενική παιδεία.

Αυτό που έχω να σχολιάσω είναι ότι χαίρομαστε που είστε συνεπείς με τη πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ και ίσως είναι και η μόνη θετική πράξη που έχουμε δει όλον τον τελευταίο καιρό σε ό,τι αφορά τον χώρο της παιδείας και αυτό διότι εμείς, ο ΣΥΡΙΖΑ σαν προηγούμενη κυβέρνηση είχαμε φροντίσει να εξασφαλίσουμε και τα χρήματα, αλλά να κάνουμε και τις κατάλληλες διεργασίες για να ετοιμάσουμε τις προκηρύξεις για αναγκαίες προσλήψεις στον χώρο της παιδείας, καθώς η δική σας πολιτική είχε χαρακτηριστεί από περιορισμό του χώρου της παιδείας και από απολύσεις ή διαθεσιμότητα καθηγητών.

Σε ό,τι αφορά το σημερινό νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτό παρουσιάστηκε από την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας ως μια μεγάλη μεταρρύθμιση που αλλάζει το σχολείο

από τα κάτω προς τα πάνω. Είναι, όμως, έτσι; Η αλήθεια είναι ότι το σημερινό νομοσχέδιο χαρακτηρίζεται από βαθιά συντήρηση και οπισθοδρόμηση. Προτείνετε ένα σχολείο συντηρητικό, τιμωρητικό για μαθητές και καθηγητές, πολύ μακριά από τις ανάγκες μιας σύγχρονης δημοκρατικής κοινωνίας. Ουσιαστικά απορρυθμίζετε την παιδεία και δεν τη μεταρρυθμίζετε. Δυστυχώς έχετε μια ιδεοληπτική εμμονή στον στιγματισμό των παιδιών. Το παρακολουθούμε αυτό εδώ και πάρα πολλούς μήνες. Δημιουργείτε ένα περιβάλλον ισοπεδωτικό και ασφυκτικό για την προσωπικότητα των μαθητών, μετατρέποντας την εκπαιδευτική διαδικασία σε ένα συνεχές κυνήγι βαθμών και εξετάσεων, το οποίο κακώς έχετε ονομάσει αριστεία. Δεν είναι αυτό η αριστεία.

Επιπλέον, λειτουργείτε χωρίς να προωθείτε σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας που αναδεικνύουν ιδιαίτερες ικανότητες των παιδιών. Όλες οι διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου κρύβουν την ενίσχυση των ανισοτήτων και των διακρίσεων μέσα στα σχολεία αλλά και στα πανεπιστήμια.

Δημιουργείτε, λοιπόν, ένα σχολείο φθινό για το κράτος, αλλά πολύ ακριβό για τις οικογένειες, αντιμετωπίζοντας το σχολείο ως μία ανώνυμη εταιρεία και τα παιδιά ή τους γονείς, αλλά και τους καθηγητές ως πελάτες σε αυτό. Σε αυτό βέβαια είστε ιδιαίτερα συνεπής στην ιδεολογία σας και στο πολιτικό σας πρόγραμμα και αυτό σας το αναγνωρίζουμε. Άλλωστε υλοποιείτε ένα σχέδιο πλήρους απορρύθμισης και οπισθοδρόμησης της χώρας χάριν της ακραίας κερδοφορίας «ημετέρων», «κολλητών» και συγκεκριμένων συμφερόντων.

Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι δεν βρέθηκε ούτε ένας φορέας εκπαίδευσης να συμφωνήσει ή έστω να βρει μία θετική διάταξη σε αυτό το νομοσχέδιο, εκτός βέβαια από τους ιδιοκτήτες των ιδιωτικών κολεγίων και των μεγάλων φροντιστηρίων. Ίσως και γι' αυτούς και μόνο γι' αυτούς να νομοθετείτε.

Το νομοσχέδιο στοχεύει στην εισαγωγή μιας βαθιά συντηρητικής αντίληψης στην κοινωνία και στη μετατροπή των νέων σε χειραγωγούμενους, ανελεύθερους πολίτες. Απομακρύνετε τα παιδιά από τη διάπλαση της προσωπικότητάς τους, από την ελεύθερη έκφραση και από την εκδήλωση των προβληματισμών τους, προβληματισμών που πρέπει να έχει η εφηβεία, προβληματισμών που πρέπει να έχει η νεολαία. Και αυτοί οι προβληματισμοί πρέπει να συνοδεύονται και από την κατάλληλη γνώση. Γι' αυτό άλλωστε σας ενοχλεί ιδιαίτερα και το μάθημα της κοινωνιολογίας, το οποίο και καταργείτε. Σας τρομάζει μία νεολαία ζωντανή, μία νεολαία δημοκρατική, σκεπτόμενη και κριτική προς εμάς. Σας τρομάζει μία νεολαία δημιουργική και διεκδικητική. Φοβάστε τη γνώση. Φοβάστε την αμφισβήτηση. Τελικά μήπως σας τρομάζει η πραγματική αριστεία και η αρετή των ελεύθερων και πεπαιδευμένων πολιτών;

Δεν είναι τυχαίο άλλωστε πως από την πρώτη μέρα που ανέλαβε η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας κατήργησε εμβληματικές διατάξεις για την ενίσχυση της δημόσιας παιδείας, που είχε προωθήσει και είχε νομοθετήσει ο ΣΥΡΙΖΑ, όπως τα διετή προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης για αποφοίτους των ΕΠΑΛ, την ίδρυση νέων πανεπιστημιακών τμημάτων, το πανεπιστημιακό άσυλο.

Μειώσατε συνολικά τη χρηματοδότηση στον χώρο της παιδείας.

Εξισώσατε τα πτυχία αμφιβόλου αξίας κολεγίων με αυτά των υψηλού επιπέδου δημόσιων πανεπιστημίων.

Αναβάλατε ή ακυρώσατε χιλιάδες προσλήψεις εκπαιδευτικών -το ανέλυσε πριν- και κωφεύετε στις απαιτήσεις και τις προτάσεις της κοινωνίας.

Αρνείστε την ενίσχυση των πανεπιστημίων, αλλά και της περιφέρειας όπως, για παράδειγμα, στη Θράκη, εμμένοντας ιδεοληπτικά στο να μην προχωρήσει η ίδρυση νέων πανεπιστημιακών τμημάτων στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, όπως και σε άλλα, ενώ οδηγείτε σε υποβάθμιση και σε κλείσιμο τη Νοσηλευτική Σχολή Διδυμοτεύχου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα μας παρουσιάζετε ένα νομοσχέδιο χωρίς καμμία επιστημονική μελέτη, χωρίς πραγματική διαβούλευση με την κοινωνία σήμερα, ακόμη και τώρα, να βρίσκεται απέναντι στις αντιδραστικές εκπαιδευτικές διατάξεις.

Εισάγετε, για παράδειγμα, τα αγγλικά στο νηπιαγωγείο χωρίς

επιστημονική τεκμηρίωση ή βάση. Σημειώνουμε ότι η σύνοδος Προέδρων των Παιδαγωγικών Τμημάτων της χώρας επισήμανε πως το συγκεκριμένο μέτρο στερείται επιστημονικής τεκμηρίωσης και παραβλέπει βασικές παιδαγωγικές αρχές. Ωστόσο εσείς κωφεύετε, ακόμη και στις συμβουλές της επιστημονικής κοινότητας. Ακόμη και η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής έχει επισημάνει την αντίθεσή της σε πλήθος διατάξεων ειδικά σε αυτήν που επαναφέρει από το χρονοντούλαπο της ιστορίας την αναγραφή της διαγωγής. Σύμφωνα με την επιτροπή προσβάλλονται τα προσωπικά δεδομένα των μαθητών.

Όμως δεν είναι η πρώτη φορά που αδιαφορείτε για την προστασία της προσωπικότητας των μαθητών, αφού ήδη έχετε εισαγάγει διάταξη για τις κάμερες στα σχολεία, ενώ έχουν διαρρεύσει προσωπικά δεδομένα εκπαιδευτικών και μαθητών.

Αλήθεια, σε τι μπορεί να ωφελεί η τιμωρία των παιδιών, ο στιγματισμός πολιτών εφ' όρου ζωής, αλλά και η επαναφορά της τετραήμερης αποβολής; Πόσο αντιπαιδαγωγικό, αντικοινωνικό, τιμωρητικό μπορεί να είναι αυτό το μέτρο; Όταν όλες οι σύγχρονες κοινωνίες παλεύουν για την εξάλειψη των διακρίσεων και του στιγματισμού των ατόμων, όταν σε υψηλή προτεραιότητα διεθνώς βρίσκεται η πάταξη του bullying, εσείς φέρνετε μία διάταξη που στιγματίζει παιδιά, στιγματίζει νεολαίους.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Ενδεικτικό, επίσης, είναι πως από το νομοσχέδιο λείπει παντελώς η ειδική αγωγή, λείπει η αναφορά σε άτομα με αναπηρία, λείπουν διατάξεις που αφορούν σε παιδιά με μαθησιακές ιδιαιτερότητες, μαθησιακές δυσκολίες. Και αυτό είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικό για τη συνολική πολιτική που ασκείται στην παιδεία, αλλά και στην εργασία.

Επίσης είναι ένα νομοσχέδιο το οποίο αντιδημοκρατικά αποκλείει μεγάλο μέρος της ακαδημαϊκής κοινότητας από το δικαίωμα του εκλέγειν, με μία ρύθμιση που στενεύει τη δημοκρατία και ενισχύει τις διακρίσεις μεταξύ των διδασκόντων.

Με αυτό το νομοσχέδιο, μεταξύ άλλων, αυξάνετε τον αριθμό των μαθητών ανά τμήμα στα δημοτικά και τα νηπιαγωγεία από είκοσι δύο σε είκοσι πέντε και μάλιστα σε εποχή πανδημίας. Υποστηρίζετε δε ότι το μάθημα έτσι θα είναι πιο ουσιαστικό. Ισοπεδώνετε παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές ανάγκες που υπάρχουν, αλλά ο στόχος σας ουσιαστικά είναι να μικρύνει ο αριθμός των τμημάτων, προκειμένου να προχωρήσετε σε απολύσεις εκπαιδευτικών.

Επαναφέρετε την τράπεζα θεμάτων στο λύκειο. Μιλάμε στην ουσία για ένα μέτρο που οδηγεί σε ένα κυνήγι ύλης εις βάρος του παιδαγωγικού έργου, ενώ κλείνει το μάτι στη γιγάντωση της παραπαιδείας. Αυξάνετε τις εξετάσεις δημιουργώντας ένα απάνθρωπο, εξετασιοκεντρικό σύστημα. Αντισταθμίστε όλοι τι σημαίνει για την ψυχολογία των παιδιών και για την υπόσταση της προσωπικότητας που αυτά διαμορφώνουν στα σχολεία. Αντισταθμίστε, όμως, όλοι τι σημαίνει για την αύξηση του κόστους στον οικογενειακό προϋπολογισμό.

Επίσης το νομοσχέδιο κατηγοριοποιεί και δημιουργεί σχολεία δύο ταχυτήτων, χρηματοδοτώντας τη δήθεν αριστεία των λίγων, υπονομεύοντας όμως την ίδια στιγμή το σχολείο της γειτονιάς, της περιφέρειας, το σχολείο ουσιαστικά των αναγκών της λαϊκής οικογένειας.

Τελικά, κυρίες και κύριοι, συζητάμε σήμερα ένα νομοσχέδιο «για την αναβάθμιση του σχολείου», όπως ονομάστηκε ή μήπως μιλάμε για αντιδραστικές και αναχρονιστικές ρυθμίσεις που επιτίθενται και υποβαθμίζουν το δημόσιο σχολείο υποκρύπτοντας τελικά δικές σας εμμονές και ιδεοληψίες;

Εμείς από την πλευρά μας θα συνεχίσουμε να διεκδικούμε και να αντιπροτείνουμε ένα σχολείο παραγωγικό, δημιουργικό, χαρούμενο, ένα σχολείο λαϊκό που θα τους χωράει όλους, ένα σχολείο προβληματισμού και αμφισβήτησης για τη νεολαία, που θα ενισχύει τις ικανότητες και τις ιδιαιτερότητες των παιδιών, ένα σχολείο που θα δημιουργεί τελικά συνειδητοποιημένους ελεύθερους πολίτες, με βαθιά γνώση, με τη δική τους συμβολή στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

Κύριοι Υπουργοί, ίσως η μεγαλύτερη συμβολή σας στην παι-

δεία θα είναι η απόσυρση αυτού του νομοσχεδίου.

Ευχαριστώ και για την ανοχή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε.

Και θα πάμε στη Φθιώτιδα, στον κ. Ιωάννη Οικονόμου από τη Νέα Δημοκρατία.

Κύριε Οικονόμου, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η παιδεία στη χώρα μας χρειάζεται αλλαγές. Όποιος δεν το αντιλαμβάνεται αυτό, είναι σαν να κλείνει τα μάτια στην πραγματικότητα και στα γεγονότα, γεγονότα σαν και αυτά που δείχνουν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού της PISA το 2018, όπου η βαθμολογία της Ελλάδας σε τρεις δεξιότητες -στην κατανόηση του κειμένου, στα μαθηματικά και στις φυσικές επιστήμες- που πρέπει να έχουν οι μαθητές τελειώνοντας την υποχρεωτική τους εκπαίδευση ήταν χειρότερη από αυτή του 2015 και σε καθεμία από αυτές τις τρεις ήταν κάτω από τη βάση, πέρα από τη μέση. Σε έναν κατάλογο εβδομήντα οκτώ χωρών σε καθεμία από αυτές τις δεξιότητες η χώρα μας ήταν κάτω από τη μέση. Θα καταθέσω στα Πρακτικά τα σχετικά έγγραφα.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Οικονόμου καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Η ανάγκη όμως των αλλαγών στην παιδεία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν τεκμηριώνεται μόνο από αυτές ή από άλλες αντίστοιχες επιδόσεις. Άγνοια της ιστορίας μας, άρα και αδυναμία διδασχιάς από αυτήν, μετριοκρατία, αφού όλοι για δεκαετίες είναι το ίδιο ή περίπου το ίδιο άριστοι, έλλειψη σεβασμού σε κανόνες και στους κανόνες της συντεταγμένης πολιτείας, αδυναμία ανάπτυξης κριτικής σκέψης, απουσία πνεύματος επιχειρηματικότητας και καινοτομίας, μορφωτικό έλλειμμα, αντικατάσταση της πολιτιστικής μας ταυτότητας από προϊόντα υπερκατανάλωσης και υποκοιλούρας.

Έτσι, λοιπόν, σταδιακά και σταθερά ένας σατανικός μηχανισμός παρακμής και οπισθοχώρησης έμπαινε σε λειτουργία, ο οποίος, πέρα από τα αμιγώς εκπαιδευτικά αποτελέσματα που πολλές φορές έχουμε περιγράψει, οδήγησε και σε μία δημιουργία κρίσιμης μάζας πολιτών, αλλά και ψηφοφόρων, οι οποίοι χωρίς χειραφέτηση, χωρίς την κατάλληλη κριτική σκέψη, χωρίς τα απαραίτητα προσόντα γίνονται έρμαιο ενός πελατειακού και λαϊκίστικου κράτους. Οι συνθήκες αυτές έχουν φυσικά τη δική τους αντανακλάση στις πολιτικές και τις εκλογικές επιλογές των πολιτών τόσο ανάμεσα στα κόμματα, όσο και μέσα στα ίδια τα κόμματα.

Φυσικά λοιπόν και χρειαζόμαστε αλλαγές, χρειαζόμαστε αλλαγές που θα απαντούν στο ερώτημα με ποιον τρόπο θα βελτιωθεί το εκπαιδευτικό μας σύστημα έτσι ώστε να οδηγήσει σε μορφωμένους πολίτες, έτσι ώστε να οδηγήσει σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και ανθρώπους και πώς πρωτίστως το δημόσιο σχολείο και το δημόσιο πανεπιστήμιο θα μπορέσει να γίνει ένας μηχανισμός κοινωνικής κινητικότητας, ένα διαβατήριο προκοπής. Αυτό είναι το βασικό ερώτημα, το κυρίαρχο ζήτημα που απασχολεί σήμερα εκατοντάδες χιλιάδες ελληνικές οικογένειες που θυσιάζουν ό,τι μπορούν για να μπορέσουν τα παιδιά τους να προκόψουν, να τα καταφέρουν μέσα από τη δημόσια εκπαίδευση.

Και η αλήθεια είναι ότι το σχέδιο νόμου που συζητάμε σήμερα κάνει σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση αυτή. Εισάγει καινούργιες δεξιότητες στην εκπαιδευτική διαδικασία φέρνοντας σε επαφή τα παιδιά με νέες θεματικές, που είτε από τη θετική τους διάσταση, όπως για παράδειγμα, είναι ο εθελοντισμός ή η ρομποτική είτε από την απειλητική τους διάσταση, όπως είναι η οδική ασφάλεια, οι εξαρτήσεις ή η κακοποίηση, συγκροτούν μία καινούργια πραγματικότητα την οποία αντιμετωπίζουν στη ζωή τους.

Ενισχύεται η διδασκαλία της Πληροφορικής, των κλασικών γραμμάτων, των ξένων γλωσσών, διευρύνονται οι μέθοδοι με τις οποίες αποτιμάται η πρόοδος των παιδιών, εισάγεται η λογική

του «κόντρα» μαθήματος στην Γ' λυκείου, θεσμοθετείται ένα συνεκτικό πλαίσιο για την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας, ενισχύεται και διευρύνεται ο θεσμός των πρότυπων και πειραματικών σχολείων. Να πω εδώ, κυρίες και κύριε Υπουργοί, ότι απουσιάζει από τον κατάλογο τελείως η Στερεά Ελλάδα παρά το γεγονός ότι στη Λαμία, στην πρωτεύουσα της Στερεάς, έχουμε πανεπιστημιακά τμήματα Φυσικής, Μαθηματικών, Πληροφορικής, ό,τι δηλαδή χρειάζεται και απαιτείται για να στηριχθεί ένας τέτοιος θεσμός. Πολύ γρήγορα πρέπει να φροντίσουμε από την επόμενη σχολική χρονιά να έχουμε πρότυπο και πειραματικό στη Λαμία, όπως άλλωστε είχαμε και παλιότερα.

Ακόμα συστήνεται η τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας στο λύκειο και λαμβάνονται και μέτρα για την πιο αποτελεσματική και έγκαιρη στελέχωση των σχολείων.

Αυτές και πολλές ακόμη παρεμβάσεις είναι προς τη θετική κατεύθυνση. Θέλω εδώ, κυρίες και κύριε Υπουργοί, να κάνω μία παρατήρηση, να εκφράσω έναν προβληματισμό σε ό,τι αφορά στο θέμα της επαναφοράς της αναγραφής της διαγωγής στο απολυτήριο. Το νομοσχέδιό μας κάνει σημαντικές παρεμβάσεις σε ό,τι έχει να κάνει με τη συμπεριφορά των μαθητών στο σχολείο, παρεμβάσεις που έχουν να κάνουν με τις καινούργιες δεξιότητες και θεματικές που εισάγουμε, παρεμβάσεις που έχουν να κάνουν με τον σύμβουλο σχολικής ζωής στα σχολεία αλλά και την πρόθεση ενίσχυσης της παρουσίας ψυχολόγων. Όλα αυτά διαμορφώνουν κάποιες σύγχρονες προϋποθέσεις πρόληψης και αντιμετώπισης των όποιων προβλημάτων στη σχολική συμπεριφορά μπορεί να προκύψουν.

Από την άλλη πλευρά, η δική μου τουλάχιστον εμπειρία λέει ότι πρακτικά και στο παρελθόν όταν ίσχυε η υπόθεση της διαγωγής δεν είχε κανένα ουσιαστικό αντίκρυσμα. Καλώς εγώ θα πω ότι δεν είχε, διότι ήταν πάρα πολύ επικίνδυνο, θα έλεγα και άδικο και υπερβολικό από τόσο νωρίς, από αυτή την ηλικία να στιγματιζόταν με έναν τίτλο διαγωγής ο μαθητής. Έχω, λοιπόν, έναν προβληματισμό κατά πόσο η συγκεκριμένη διάταξη εξυπηρετεί σε κάτι. Αντίθετα, έχω την αίσθηση ότι αδικεί τη συνολική δουλειά, την πολύ σοβαρή προσπάθεια που γίνεται στο νομοσχέδιο για τα ζητήματα της συμπεριφοράς μέσα στο σχολείο.

Κύριε Πρόεδρε, με το νομοσχέδιο που συζητάμε γίνεται μία σοβαρή προσπάθεια για να επαναπροσδιορίσουμε τι θέλουμε και τι όχι από το σχολείο. Γίνονται σημαντικά βήματα ώστε η μάθηση, η εκπαίδευση από το νηπιαγωγείο μέχρι και την Γ' λυκείου να διέπεται από μία ενιαία, συνεκτική και εξελισσόμενη φιλοσοφία. Δυστυχώς η πραγματικότητα, κατά την άποψή μου, είναι ότι η φιλοσοφία αυτή απουσιάζει χρόνια από τα σχολεία μας, από πολύ νωρίς, πολύ νωρίτερα και από το λύκειο. Μοιάζει πολλές φορές το σχολείο να είναι απλώς για να κυλάει ο χρόνος μέχρι τις πανελλήνιες εξετάσεις και χειροτερεύει η αντίληψη αυτή στην Γ' λυκείου. Δείτε, για παράδειγμα, τι συνέβη φέτος εξαιτίας της πανδημίας του κορωνοϊού. Τα σχολεία έκλεισαν στις 11 Μαρτίου και η Γ' λυκείου επαναλειτούργησε στις 11 Μαΐου. Παρά το γεγονός λοιπόν ότι αυτούς τους δύο πάρα πολύ κρίσιμους μήνες τα σχολεία ήταν κλειστά -δεν υποτιμώ τη δουλειά που έγινε διαδιδασκαλικά, κάθε άλλο- και παρά το ότι γνωρίζουμε ότι η συμμετοχή των παιδιών της Γ' λυκείου παραδοσιακά έτσι κι αλλιώς δεν είναι πολύ φανερή -να το πω έτσι- το τελευταίο διάστημα, οι πανελλαδικές εξετάσεις θα γίνουν και θα γίνουν πάρα πολύ καλά. Αυτό, κατά τη γνώμη μου, ενέχει μία σοκαριστική διάσταση. Τους πιο κρίσιμους μήνες τα σχολεία είναι κλειστά και παρά το γεγονός αυτό, οι εξετάσεις θα γίνουν κανονικά. Δείχνει ότι ο ρόλος του σχολείου, του λυκείου, ακόμη και για αυτό το ζήτημα, το ζήτημα των εξετάσεων, περιορίζεται ιδιαίτερα σημαντικά.

Το λέω αυτό γιατί το μεγάλο στοίχημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι πώς και αν θα μπορέσουμε να αλλάξουμε αυτό το status στο σχολείο. Μόνο τότε θα μπορέσει το σχολείο να ενισχύσει τον ρόλο του και το κύρος του. Αν δεν το πετύχουμε αυτό φοβάμαι ότι κάθε προσπάθεια ενίσχυσης της κριτικής σκέψης ή ανοίγματος καινούργιων οριζόντων στην εκπαίδευση, στη μάθηση, θα έχει πολύ περιορισμένα αποτελέσματα. Δεν πρόκειται φυσικά για κάτι απλό. Αντίθετα, πρόκειται για κάτι ιδιαίτερα δύσκολο και πολύπλοκο, γιατί έχουμε ένα πολυπαραμετρικό πρόβλημα να αντιμετωπίσουμε. Από τη μία έχουμε το σχολείο όπου

λειτουργεί για δεκαετίες αυτό το μοντέλο, έχουμε τους χιλιάδες επιστήμονες που βγάζουν το ψωμί τους δουλεύοντας σκληρά - ζουν τις οικογένειές τους, πληρώνουν τους φόρους τους- στη φροντιστηριακή εκπαίδευση και έχουμε μία στρεβλή -επιτρέψτε μου να πω- αντίληψη, ριζωμένη βαθιά στο υπογάστριο της κοινωνίας μας, για το τι σημαίνει να σπουδάσεις, μία αντίληψη που λέει ότι ντε και καλά πρέπει να σπουδάσεις.

Αυτή είναι μια αντίληψη η οποία έχει υποβαθμίσει την επαγγελματική εκπαίδευση στη χώρα. Είναι μια αντίληψη που εξαφάνισε την τεχνολογική εκπαίδευση εντελώς. Είναι μια αντίληψη που έχει σαν αποτέλεσμα, ανάμεσα στα άλλα, ας πούμε, για να διοριστείς ως γραμματέας σε ειρηνοδικείο χρειάζεται πτυχίο Φιλοσοφικής.

Συνεπώς, για να τα αλλάξουμε αυτά χρειαζόμαστε γενναίες αποφάσεις, σχεδιασμό και κυρίως χρειαζόμαστε και διακομματική συνεννόηση. Χωρίς αυτές τις αλλαγές, χωρίς την άμιλλα, χωρίς πόλους αριστείας, χωρίς αξιολόγηση, χωρίς διαφοροποίηση, πολυσχιδία, εξωστρέφεια, καινοτομία, λίγοι προνομιούχοι θα συνεχίσουν να πηγαίνουν μπροστά. Όμως, η χώρα δεν θα προχωρά με τα αντίστοιχα βήματα. Η χώρα θα παραμένει δέσμια κλειστών κυκλωμάτων και κλειστών ελίτ. Γιατί, ακούστε, κοινωνίες χωρίς ελίτ δεν υπάρχουν, αυτό οφείλουμε να το αποδεχθούμε. Το θέμα είναι: με ποιες διαδικασίες αναδεικνύονται, πώς ελέγχονται δημοκρατικά οι ελίτ αυτές και πώς εξελίσσονται; Ποιες ευκαιρίες και ποια ρεύματα ανοδικής κινητικότητας έχουν όσοι ξεκινούν από κάτω, έτσι ώστε μαθαίνοντας και δουλεύοντας, να μπορέσουν να εξελιχθούν, να προκόψουν και να ανέβουν;

Συνεπώς, το ερώτημα είναι: Οι ελίτ αυτές θα είναι κομματικές; Θα είναι κληρονομικές; Θα είναι κυρίως παρεοκρατικές; Ή θα είναι αξιοκρατικές; Για να είναι αξιοκρατικές, η παιδεία μας χρειάζεται αλλαγές και οι αλλαγές χρειάζονται εφαρμογή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Θα δώσω τον λόγο τώρα στον Υφυπουργό κ. Διγαλάκη και μετά πάλι θα λάβουν τον λόγο από τη Νέα Δημοκρατία, αλλά δεν θέλω παράπονα και από τον ΣΥΡΙΖΑ. Δεν φταίω εγώ, γυναίκα είναι η αιτία, να το ξέρετε.

Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Βασιλείος Διγαλάκης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΓΑΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω την ομιλία μου από το πιο σημαντικό κομμάτι του νομοσχεδίου που αφορά την ανώτατη εκπαίδευση, τα ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών. Είναι το πιο σημαντικό γιατί αντικατοπτρίζει το πανεπιστήμιο που θέλουμε, ένα πανεπιστήμιο εξωστρεφές, ένα πανεπιστήμιο διεθνοποιημένο.

Αναφέρθηκε η Αξιωματική Αντιπολίτευση κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων για τις κατατάξεις των ελληνικών πανεπιστημίων στις διεθνείς κατατάξεις, στα rankings. Σε μια από αυτές ένα πανεπιστήμιό μας βρίσκεται στη θέση τετρακόσια πενήντα τέσσερα, σε μια από τις πιο έγκυρες και άλλα πέντε στις θέσεις πεντακόσια έως χίλια. Η κατάσταση αυτή εμάς, σε αντίθεση με την Αξιωματική Αντιπολίτευση, δεν μας ικανοποιεί καθόλου. Θέλουμε τα πανεπιστήμια μας να είναι ανάμεσα στα καλύτερα πανεπιστήμια στον κόσμο.

Αλλά, κυρίες και κύριοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, αναρωτήθηκε ποτέ για το πώς βγαίνουν αυτές κατατάξεις; Θα σας αναφέρω μερικές από τις επιμέρους βαθμολογίες του καλύτερου πανεπιστημίου μας με βάση αυτές κατατάξεις, του πανεπιστημίου μας που βρίσκεται στη θέση τετρακόσια πενήντα τέσσερα. Στην έρευνα βαθμολογείται με 56 στα 100, αλλά στους δύο δείκτες διεθνοποίησης που αφορούν φοιτητές και καθηγητές βαθμολογείται με 7,3 στα 100 και με 1,6 στα 100, με αποτέλεσμα η συνολική του βαθμολογία είναι 25,4 στα 100, γι' αυτό βρίσκεται στη θέση περίπου πεντακόσια.

Τα ξενόγλωσσα προγράμματα, λοιπόν, είναι σημαντικά γιατί διεθνοποιούν το πανεπιστήμιό μας, διευκολύνουν την κινητικότητα και τα προγράμματα ανταλλαγής που είναι τόσο σημαντικά

σήμερα που τα πανεπιστήμιά μας εκπαιδεύουν πολίτες του κόσμου. Βοηθάνε τα πανεπιστήμια να ανέβουν στις κατατάξεις και θα βοηθήσουν τη χώρα μας να γίνει εκπαιδευτικό κέντρο στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο.

Είναι αλήθεια ότι θεσμοθετήσαμε με τον ν.4485 ξενόγλωσσα προγράμματα, αλλά υπάρχει η παροιμία «όποιος δεν θέλει να ζυμώσει, δέκα μέρες κοσκινίζει» και αρκεί να δούμε γι' αυτό πόσα ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών ιδρύθηκαν από τότε. Όπως συζητήσαμε, κανένα! Για ποιον λόγο δεν ιδρύθηκε κανένα; Διότι απαιτείτο υπουργική απόφαση για κάθε ένα από αυτά τα προγράμματα και συνεργασία με το διεθνές. Μάλιστα, αν δεν κάνω λάθος, ενώ αρχικά προβλεπόταν μια κεντρική υπουργική απόφαση, στη συνέχεια αυτό άλλαξε και απαιτείτο μια υπουργική απόφαση ανά πρόγραμμα σπουδών.

Αλλά η αντιπάθεια αυτή φάνηκε και στη συζήτηση. Ακουστήκε ότι κάθε πανεπιστημιακό τμήμα αντιστοιχεί σε μια αναγνωρισμένη επιστήμη -τα μαθηματικά, τη φυσική, τη νομική-, ενώ τα τμήματα αυτά χαρακτηρίστηκαν πιο ευέλικτα -λίγο μαθηματικά, λίγο φυσική. Τι θα βγάξουν; Τι επαγγελματικά δικαιώματα; Τι επιστημονική συγκρότηση;

Ακουστήκε για εξελιγμένα, λοιπόν, διπλά προγράμματα που θα φέρουν χρήματα σε αετονύχιδες. Αμφισβητήθηκε το διπλό πτυχίο, τα joint και τα double degrees και όλα αυτά σημαίνουν υπονόμηση του βασικού προγράμματος και ακούστηκε ότι δεν υπάρχει σύνδεση με το πανεπιστήμιο, αλλά πάμε να φτιάξουμε ένα διπλό, ένα παράλληλο πανεπιστήμιο.

Τι ισχύει, όμως, στην πραγματικότητα; Τα ξενόγλωσσα ιδρύονται με αποφάσεις της συγκλήτου του πανεπιστημίου μετά από εισήγηση της συνέλευσης του τμήματος του πανεπιστημίου. Τα ξενόγλωσσα λειτουργούν με όργανα, όπως η Σύγκλητος, η Επιτροπή Προγράμματος και ο Διευθυντής του Προγράμματος. Η Επιτροπή Προγράμματος αποτελείται από καθηγητές του τμήματος οι οποίοι ορίζονται από τη σύγκλητο με απόφαση της συγκλήτου μετά από εισήγηση του τμήματος ή των τμημάτων, σε περίπτωση που έχουμε συνεργασία μεταξύ τμημάτων. Η επιτροπή, λοιπόν, και αυτή επιλέγεται από τη σύγκλητο μετά από την εισήγηση της συνέλευσης.

Για ποιο παράλληλο σύστημα μιλάμε, λοιπόν; Μιλάμε για καλύτερη αξιοποίηση των πόρων του πανεπιστημίου, για συνεργασία των τμημάτων και της συγκλήτου, προκειμένου να αξιοποιηθούν καλύτερα οι πόροι του πανεπιστημίου.

Ένα τμήμα, λοιπόν, μπορεί να δώσει ένα ή περισσότερα από αυτά τα προγράμματα σπουδών και σε αυτά τα προγράμματα σπουδών μπορούν οι καθηγητές, το βοηθητικό διδακτικό προσωπικό, οι ΕΔΙΠ, οι ΕΤΕΠ και οι υπόλοιποι συνεργάτες, αφού βεβαίως έχουν εκπληρώσει πρώτα τις υποχρεώσεις τους στα ελληνόγλωσσα προγράμματα σπουδών. Άρα πρώτα υπάρχουν οι υποχρεώσεις στα ελληνόγλωσσα προγράμματα και μετά μπορούν να διδάξουν στα ξενόγλωσσα.

Πέραν, όμως, αυτών στα ξενόγλωσσα μπορούν να διδάξουν και νέοι Έλληνες επιστήμονες, όπως προβλέπεται ρητά στο νόμο, είτε Έλληνες επιστήμονες που έχουν φύγει στο εξωτερικό είτε Έλληνες επιστήμονες που είναι στην Ελλάδα και δεν έχουν δουλειά. Άρα είναι ο καλύτερος τρόπος τα πανεπιστήμια μας να βοηθήσουν στην αντιστροφή του brain drain και να το κάνουν brain gain.

Δίνουμε τη δυνατότητα ίδρυσης προγραμμάτων διπλής ή ειδικευσης διπλών προγραμμάτων, joint και double degrees. Ο λόγος για αυτό είναι ότι αυτά ενισχύουν τη διεπιστημονικότητα, παρακολουθούν τις εξελίξεις, ενισχύουν τις συνεργασίες μεταξύ διαφορετικών επιστημονικών ειδικοτήτων και είναι ο μόνος τρόπος για να δοθεί σήμερα λύση στα σύνθετα προβλήματα του 21^{ου} αιώνα. Τις δυνατότητες αυτές σκοπεύουμε να τις επεκτείνουμε και στα ελληνόγλωσσα προγράμματα με τον νόμο-πλαίσιο που φέρνουμε για τα πανεπιστήμια.

Ας δούμε, όμως, την ποιότητα των προγραμμάτων, γιατί ακούστηκε ο χαρακτηρισμός ότι φτιάχνουμε προγράμματα για αετονύχιδες. Η απόφαση της συγκλήτου για τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνει το περιεχόμενο, το πρόγραμμα σπουδών, τον αριθμό των εισακτέων, τα κριτήρια με τα οποία θα επιλεγούν αυτοί οι εισακτέοι, τον προϋπολογισμό του προγράμματος, ο

οποίος είναι χωρίς επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, περιλαμβάνει μελέτη σκοπιμότητας, επιστημονική και επιστημολογική μελέτη.

Αφού, λοιπόν, φτιαχτεί όλος αυτός ο φάκελος και εγκριθεί από τη σύγκλητο, πηγαίνει στη νέα Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Αξιολογούνται, λοιπόν, τα προγράμματα αυτά και πιστοποιούνται πριν την έναρξη λειτουργίας τους και στη συνέχεια, εφόσον αξιολογηθούν θετικά και ιδρυθούν με απόφαση μόνο του πανεπιστημίου και χωρίς καμμία εμπλοκή του Υπουργείου, αξιολογούνται και περιοδικά κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους.

Αυτή, λοιπόν, η διαδικασία είναι η διαδικασία την οποία επιλέξαμε εμείς: Αξιολόγηση και αυτοδιοίκηση στο πανεπιστήμιο και αποκλειστική απόφαση του πανεπιστημίου. Συγκρίνεται με τη διαδικασία που είχατε ακολουθήσει εσείς στην ίδρυση των προγραμμάτων χωρίς αξιολογήσεις, μερικές φορές χωρίς την έγκριση του πανεπιστημίου και με απόφαση του Υπουργείου, με νομοθετήματα του Υπουργείου και καμιά φορά με βουλευτικές τροπολογίες.

Για όλους αυτούς τους λόγους, λοιπόν, τα προγράμματα έτυχαν πολύ θετικής υποδοχής από τα πανεπιστήμια, όπως αναφέρθηκε και σήμερα και στη συζήτηση στην επιτροπή.

Θέλω να σχολιάσω λίγο τώρα το θέμα της αντισυνταγματικότητας και του Ευρωπαϊκού Δικαίου, που συζητήθηκε για τα προγράμματα αυτά. Τα ξενόγλωσσα αυτά προγράμματα απευθύνονται αποκλειστικά σε αλλοδαπούς φοιτητές, όχι σε Έλληνες. Είναι αυτόνομα προγράμματα. Το περιεχόμενο τους διακρίνεται πλήρως από τα υπόλοιπα προγράμματα σπουδών και το Σύνταγμα δεν παραβιάζεται, καθώς η υποχρέωση δωρεάν τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αφορά αποκλειστικά τους Έλληνες φοιτητές. Δεν αφορά τους ξένους στους οποίους απευθύνονται αυτά τα προγράμματα.

Δεν υπάρχει, λοιπόν, κανένα θέμα αντισυνταγματικότητας του νομοσχεδίου στο θέμα αυτό.

Ακούστηκαν σχόλια για θέματα ίσης μεταχείρισης και μη διάκρισης των Ευρωπαίων πολιτών. Επειδή, λοιπόν, ακούστηκε ότι βάσουμε δίδακτρα στους αλλοδαπούς, που μπορεί να περιλαμβάνουν και Ευρωπαίους πολίτες, παραβιάζεται η αρχή της μη διάκρισης της ευρωπαϊκής νομοθεσίας, εδώ έχω να σας πω το εξής, ότι δεν εισάγουμε αυτά τα προγράμματα, καταργώντας τα κανονικά προγράμματα σπουδών, τα οποία φυσικά συνεχίζουν να λειτουργούν και στα οποία μπορούν να μπουν και Ευρωπαίοι αλλοδαποί πολίτες με βάση τα ποσοστά που ισχύουν σήμερα.

Άρα διατηρούμε το υφιστάμενο πλαίσιο, στο οποίο οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δικαίωμα να μπουν με ποσοστά και επομένως απολαμβάνουν ακριβώς τα ίδια δικαιώματα και παροχές με τους Έλληνες πολίτες. Καμμία, λοιπόν, παραβίαση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Θα μπορούσε κανείς να πει ότι ο αποκλεισμός των Ελλήνων είναι πιθανότατα μια αντίστροφη δυσμενής διάκριση έναντι των Ευρωπαίων και αυτό δεν ισχύει. Ο λόγος είναι ότι με το ισχύον καθεστώς διασφαλίζεται πλήρως η πρόσβαση των Ελλήνων στο αγαθό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Όλους αυτούς τους ισχυρισμούς, κυρία Ξενογιαννακοπούλου, τους επιβεβαιώνει η Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, η οποία δεν έθεσε κανένα θέμα αντισυνταγματικότητας ή δυσμενούς διάκρισης, με βάση τα όσα σας είπα προηγουμένως.

Εσείς, στον ΣΥΡΙΖΑ, είναι υποκριτικό να μιλάτε για νομοσχέδιο επιστροφής στο παρελθόν, όταν η δική σας πολιτική στην ανώτατη εκπαίδευση είχε στόχο την επιστροφή στον νόμο του 1982. Αντίθετα, τα πανεπιστήμια διεθνώς τα τελευταία χρόνια βρίσκονται σε μια πορεία συνεχών μεταρρυθμίσεων για την αποτελεσματικότερη προσαρμογή τους σε ένα όλο και πιο ανταγωνιστικό παγκόσμιο περιβάλλον, βαδίζοντας στον 21^ο αιώνα και συνδιαμορφώνοντας τους τεχνολογικούς, αλλά και κοινωνικούς όρους για τη μετάβαση στην ψηφιακή εποχή και την τέταρτη βιομηχανική επανάσταση.

Εμείς φέρνουμε τις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις, ώστε τα πανεπιστήμιά μας να είναι ανταγωνιστικοί συνοδοιπόροι σε αυτό το ταξίδι.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαρι-

στούμε, κύριε Υφυπουργέ.

Χάρη στους ικανούς συνεργάτες που έχουμε εδώ, καταφέραμε να το σπάσουμε, οπότε θα πάρει τον λόγο η κ. Μερόπη Τζούφη από τα Ιωάννινα και τον ΣΥΡΙΖΑ.

Κυρία Τζούφη, έχετε τον λόγο.

ΜΕΡΟΠΗ ΤΖΟΥΦΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Υπουργοί, αγαπητοί συνάδελφοι, σε λίγες μέρες η Νέα Δημοκρατία θα κλείσει έναν χρόνο στη διακυβέρνηση της χώρας και στο διάστημα αυτό, με μεθοδικότητα και σχέδιο συρρικνώνει τη δημόσια εκπαίδευση, δίνοντας διαρκώς χώρο στα ιδιωτικά συμφέροντα.

Τον τελευταίο χρόνο και μόνο για την τριτοβάθμια εκπαίδευση το Υπουργείο Παιδείας ανέστειλε τα διετή προγράμματα επαγγελματικών σπουδών, που είχαν αποφασιστεί από όλες τις συγκλήτους και με εγκεκριμένους προϋπολογισμούς, κατήργησε την ελεύθερη πρόσβαση στις πράσινες σχολές, στη Νομική Σχολή στην Πάτρα, ανέστειλε τη λειτουργία τριανταεπτά νέων τμημάτων με εγκρίσεις στα περισσότερα από τις συγκλήτους τους κατά πλειοψηφία και θέσπισε ένα νέο ανταποδοτικό σύστημα χρηματοδότησης, που συνέδεσε την αξιολόγηση με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, πλήττοντας κυρίως τα περιφερειακά ιδρύματα.

Παράλληλα, έσπευσε να αναγνωρίσει τους τίτλους σπουδών των ιδιωτικών κολλεγίων και προχώρησε σε ρυθμίσεις-δωρο για τους κολλεγιάρχες. Έχουμε καταθέσει σχετική τροπολογία, ώστε να καταργηθεί η περίφημη διάταξη που βρίσκει όλα τα πανεπιστήμια απέναντί της.

Όσο για τις εξαγγελθείσες προσλήψεις της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης των τριών χιλιάδων πεντακοσίων μόνιμων εκπαιδευτικών, καθώς τις υλοποιείται, με καθυστέρηση όμως ενός χρόνου, αφού είχαν ψηφιστεί στον προϋπολογισμό του 2019 από τον ΣΥΡΙΖΑ, τον οποίον εσείς είχατε καταψηφίσει, άρα τις είχατε καταψηφίσει, αν ακολουθήσω τον δικό σας συλλογισμό.

Επίσης, ως προς το επιχείρημα ότι ποτέ δεν έγιναν μόνιμοι διορισμοί για πολλά χρόνια στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, να θυμίζουμε ότι τα πολλά χρόνια κυβερνούσε η Νέα Δημοκρατία με το ΠΑΣΟΚ και πράγματι, ποτέ δεν είχε βγάλει έναν διαγωνισμό του ΑΣΕΠ για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Εμείς επιχειρήσαμε εντός μνημονίων και μόλις μετά την έξοδο της χώρας από τον ΣΥΡΙΖΑ από τα μνημόνια τι δρομολογήσαμε.

Όμως, τι γίνεται με τις πέντε χιλιάδες διακόσιες προσλήψεις της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για το έτος 2020, που επίσης είχε δρομολογήσει η κυβέρνησή μας και με τους άλλους πέντε χιλιάδες διακόσιους για το 2021; Έχουμε κάποιο χρονοδιάγραμμα; Πώς θα λειτουργήσουν τα σχολεία μας την επόμενη χρονιά;

Η κυρία Υπουργός, όταν, ως Βουλευτής Επικρατείας της Αντιπολίτευσης, παρουσίαζε το πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας για την παιδεία, έκανε λόγο για τη μεγαλύτερη επένδυση για τη χώρα μας. Για ποιους και τι είδους επένδυση; Ποιοι ωφελούνται από το πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας που παρουσιάσατε και σήμερα υλοποιείτε; Η απάντηση νομίζω ότι είναι απλή και σαφής. Δόθηκε την προηγούμενη εβδομάδα στη συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών με τους φορείς. Οι μόνοι υποστηρικτές σας είναι οι ιδιοκτήτες ιδιωτικών σχολείων και φροντιστηρίων, ενώ σε παλαιότερη συνεδρίαση ήταν οι κολλεγιάρχες.

Είστε μόνη, κυρία Κεραμέως. Ο κόσμος της εκπαίδευσης, οι συνδικαλιστικές ηγεσίες, ακόμη και οι παρατάξεις που πρόσκεινται στη Νέα Δημοκρατία, αλλά θα έλεγα και το σύνολο των κομμάτων της Βουλής δεν σας στηρίζουν και αυτό αποτυπώνεται και από τα πολλά αρνητικά σχόλια τα οποία κατά πλειοψηφία υπήρξαν στη δημόσια διαβούλευση του νομοσχεδίου σας και αυτό ακριβώς, διότι οδηγείτε με όλα τα μέσα στην αποδέσμευση της πολιτείας από τις χρηματοδοτικές της υποχρεώσεις. Επομένως φριμοδοτείτε την αύξηση των ιδιωτικών δαπανών και είστε αποφασισμένοι να μετακυλίσετε το κόστος στις οικογένειες. Η κανονικότητα που κατασκευάζετε, παρά τα ωραία λόγια, δυστυχώς εντείνει τις ανισότητες, αυξάνει τους αποκλεισμούς στο όνομα της ανταγωνιστικότητας και της «αριστείας» αναστέλλοντας την κοινωνική κινητικότητα και υποτάσσοντας τους εκπαιδευτικούς θεσμούς, το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και τις διαδικασίες

της αξιολόγησης στους κανόνες της αγοράς. Κι αυτό γιατί; Διότι το νομοσχέδιό σας προβλέπει σχολείο με περισσότερες εξετάσεις, επαναφορά της αποτυχημένης τράπεζας θεμάτων, περισσότερους φραγμούς για την εισαγωγή για τα παιδιά χωρίς δίδακτρα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, σχολική διαρροή και μελετημένη ανά κατεύθυνση χιλιάδων μαθητών είτε προς τη φτηνή κατάρτιση και την πρώιμη εξειδίκευση είτε προς τα κολλέγια. Προβλέπει τιμωρητική και ανταποδοτική αξιολόγηση για τους εκπαιδευτικούς, κατηγοριοποίηση των σχολείων με κριτήρια επιδόσεων και αποδοτικότητας, σχολειοποίηση του νηπιαγωγείου και επιλεκτική διδασκαλία των αγγλικών στα νήπια, παρά τις τεκμηριωμένες αντιρρήσεις της συνόδου των προέδρων και των κοσμητόρων των είκοσι οκτώ παιδαγωγικών τμημάτων και σχολών, δηλαδή των ειδικών, που τους ακούτε κατά το δοκούν.

Αγνοείτε τις πραγματικές ανάγκες της νηπιακής εκπαίδευσης για το συμπεριληπτικό σχολείο, για την πρώιμη διάγνωση και παρέμβαση για τα παιδιά με τα αναπτυξιακά προβλήματα, με τα κοινωνικά προβλήματα, που προέρχονται από πολυγλωσσικά περιβάλλοντα.

Έρχομαι τώρα στο αγαπημένο σας θέμα, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ προώθησε τον εξισωτισμό προς τα κάτω και καλλιέργησε την κουλτούρα της ήσσονος προσπάθειας. Είναι, όμως, έτσι; Η πραγματική αριστεία υλοποιήθηκε από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ήδη από το 2017, όταν σε έναν πολύ κρίσιμο τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης εκπόνησε τον εθνικό στρατηγικό σχεδιασμό, έναν σχεδιασμό που οδήγησε στα επιτυχημένα προγράμματα της μαθητείας και της μιας νέας αρχής στα ΕΠΑΛ, τα οποία στη συνέχεια αναδείχθηκαν από το CEDEFOP και άλλους ευρωπαϊκούς οργανισμούς ως άριστες πρακτικές. Πριν λίγες μέρες δημοσιεύτηκε και η σχετική έκθεση, την οποία θα καταθέσω στα Πρακτικά.

Και προχωρώ. Προχωράτε σε μια βεβαιωμένη τυποποίηση των περισσότερων πειραματικών σχολείων, στοχεύοντας, αφ' ενός, στη διατήρηση του κλίματος της επίπλαστης αριστείας προς τέρψη του συντηρητικού ακροατηρίου, αφ' ετέρου, στη δημιουργία σχολείων για την ελίτ της μεσαίας κυρίως τάξης, τα οποία βέβαια στη συνέχεια θα αποτελέσουν την ατμομηχανή της αντιδραστικής μεταρρύθμισης για τα σχολεία της γειτονιάς.

Εμείς λέμε «ναι» στα πειραματικά σχολεία, «ναι» στη δοκιμή νέων μεθόδων διδασκαλίας και στη διασύνδεση με τα πανεπιστήμια και τα παιδαγωγικά τους τμήματα, «ναι» στα νέα προγράμματα σπουδών και στα νέα βιβλία με τις καλύτερες των πρακτικών, όμως να διαχέονται σε όλα τα σχολεία. Σημειώνω πως προϊόν της ρύθμισης αυτής είναι και το μείζον ζήτημα που προκύπτει από τα νεοϊδρυόμενα πρότυπα σχολεία, που θα καταργήσουν άλλα σχολεία.

Στα Γιάννενα το υπό ίδρυση πρότυπο λύκειο καταργεί ένα ιστορικό και αξιόλογο γενικό λύκειο της πόλης, τη Ζωσιμαία Σχολή, με σημαντικές πρωτιές στις πανελλαδικές εξετάσεις, δημιουργώντας μια σειρά από ανισορροπίες, μαθητές που θα αναγκαστούν να διασκορπιστούν σε άλλα λύκεια, χιλιόμετρα μακριά και δεκάδες οργανικές θέσεις εκπαιδευτικών, που αποκτήθηκαν μετά από πολύ μεγάλη προσπάθεια, θα χαθούν.

Κυρία Υπουργέ, αναφερθήκατε και στο θέμα της ιστορικής συνέχειας. Δεν υπάρχει καμμία συνέχεια. Το λύκειο της Ζωσιμαίας λειτούργησε μέχρι το 1963 ως πρότυπο λύκειο πριν γίνει ο διαχωρισμός σε γυμνάσια και λύκεια. Σας καλούμε να ανακαλέσετε την προτυποποίηση του σχολείου και να δείτε με σοβαρότητα τα προβλήματα που προκύπτουν. Ακούστε και αξιολογήστε αντικειμενικά τις προτάσεις των κατά τόπους ΕΛΜΕ, των ενώσεων γονέων και κηδεμόνων και των δημοτικών αρχών, πριν προχωρήσετε σε αυτή την ρύθμιση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα ήθελα ένα με δύο λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Και θα ήθελα να τελειώσω με το κομμάτι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Θα μπορούσε κανείς να πει πολλά. Εμείς πιστεύουμε ότι οι ρυθμίσεις είναι ρυθμίσεις αρνητικές, που ναρκοθετούν τη λειτουργία και τους ακαδημαϊκούς σκοπούς του πανεπιστημίου. Η οπισθοδρόμηση είναι φανερό και συνειδητή. Αντιγράφονται παλιότεροι νόμοι που απέτυχαν. Αποκλείετε μεγάλο μέρος των

μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας. Και πράγματι, οι διατάξεις του μας γυρίζουν τριάντα χρόνια πίσω.

Τα συστήματα ανάδειξης των πρυτανικών αρχών ευνοούν –δυστυχώς– με το ενιαίο ψηφοδέλτιο, πολιτικές σκοπιμότητες και επιβραβεύουν πελατειακές σχέσεις, ενώ αντιμάχονται τον πλουραλισμό και την αντιπροσωπευτικότητα. Αλλάζει προς το χειρότερο το πλαίσιο των μεταγραφών δημιουργώντας νέους περιορισμούς για τους φοιτητές των χαμηλών εισοδημάτων. Και βεβαίως, η λειτουργία των ξενόγλωσσων και θερινών προγραμμάτων δεν είναι μία καινοτομία, ήδη είχαν ξεκινήσει επί ΣΥΡΙΖΑ, με αυστηρούς κανόνες όμως και προϋποθέσεις διασφάλισης του ακαδημαϊσμού και του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Το καινοφανές είναι η δημιουργία ενός παράλληλου συστήματος ανώτατης εκπαίδευσης που θα λειτουργεί εκτός τμήματος με επικίνδυνες ασάφειες, τυπικής συγκρότησης και λειτουργίας, επιβολή διδασκτρών, χωρίς καμμία δημόσια χρηματοδότηση και με αδιαφάνεια ως προς την επιστημονική τους επάρκεια.

Και σας τονίσαμε ότι το θέμα αυτό δεν μπορεί να μην αφορά τους Έλληνες φοιτητές ως πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και κατά τη γνώμη μας σας διαψεύδει και η Επιστημονική Επιτροπή της Βουλής. Αυτό που θέλετε και προσπαθείτε είναι με κάθε τρόπο να παρακάμψετε το άρθρο 16 και να δώσετε χώρο στα ιδιωτικά συμφέροντα που αδημονούν να δραστηριοποιηθούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Άλλα πράγματα έπρεπε να κάνετε. Πώς θα ανταποκριθούν, κύριε Υφυπουργέ, τα μέλη ΔΕΠ σε προπτυχιακές σπουδές, μεταπτυχιακές σπουδές, ξενόγλωσσα, θερινά τμήματα; Γιατί δεν έχετε εγκρίνει τις θέσεις που σας έχουν σταλεί από τα πανεπιστήμια, πεντακόσιες και πλέον, και λιμνάζουν έντεκα μήνες στο Υπουργείο; Γιατί δεν τηρείται τον κανόνα του «ένα προς ένα» στις αποχωρήσεις, τις αποχωρήσεις και έχετε δώσει προφορική εντολή να παγώσουν; Πώς θα στελεχωστείτε τα πανεπιστήμια με νέο δυναμικό; Αυτή είναι μία σοβαρή αντιμετώπιση του brain drain.

Και βεβαίως, η αύξηση των δαπανών στην ανώτατη εκπαίδευση, διότι με αυτόν τον τρόπο, σε δύσκολες συνθήκες, διευρύνθηκε στο προηγούμενο χρονικό διάστημα το μέγεθος των ιδρυμάτων και τα έκανε βιώσιμα στο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Με αυτόν τον τρόπο επιτεύχθηκε η συμμετοχή τριών ελληνικών πανεπιστημίων στα ευρωπαϊκά πανεπιστημιακά δίκτυα αφού από τη διεθνή και ευρωπαϊκή εμπειρία προκύπτει ότι όσες χώρες διατήρησαν υψηλά την κρατική χρηματοδότηση της έρευνας και της ανώτατης εκπαίδευσης προχώρησαν δυναμικά και διέυρυναν την απόδοσή τους από τις χώρες που έκαναν περικοπές στη δημόσια χρηματοδότηση και έρευνα.

Και καταλήγω. Ο ΣΥΡΙΖΑ υποστηρίζει δίχως περιστροφές την ενίσχυση της δημόσιας και ποιοτικής εκπαίδευσης για όλες και όλους και τάσσεται στο πλευρό όσων παλεύουν για την άρση των αποκλεισμών και των διακρίσεων. Αυτό δεν αποτελεί πολιτική κατασκήνη, αλλά αναγκαία συνθήκη για την κοινωνική ευημερία, τη μόρφωση και την καλλιέργεια της κριτικής σκέψης όλων των παιδιών. Αυτό προσπαθήσαμε να κάνουμε και στα χρόνια της διακυβέρνησης. Μίλησα ήδη για την προσπάθεια που έγινε στην επαγγελματική εκπαίδευση και στη διαμόρφωση του ενιαίου χώρου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και έρευνας. Μιλώ ακόμη για την ειδική αγωγή, την ελληνόγλωσση εκπαίδευση και την εκπαίδευση των προσφύγων που χαρακτηρίστηκε από τα ευρωπαϊκά φορά ως καλή πρακτική εν μέσω δεινής οικονομικής και προσφυγικής κρίσης. Τη δέσμη των παρεμβάσεών μας, την οποία γνωρίζετε καλά η ακαδημαϊκή κοινότητα, τη συζητήσαμε εκτενώς στην Επιτροπή Μορφωτικών και την καταθέτω ξανά προς ενημέρωση της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η εκπαίδευση έχει φορτίο με πρόσχημο κοινωνικό. Και όσοι από το πολιτικό προσωπικό το αγνόησαν τερμάτισαν την πολιτική τους σταδιοδρομία σύντομα. Προσέξτε, λοιπόν, εμείς δεν θα κάνουμε βήμα πίσω από την υπεράσπιση των δημόσιων αγαθών και φυσικά, ούτε βήμα πίσω στην υπεράσπιση της δημόσιας παιδείας.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Μερρόπη Τζούφη καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ.

Και από τα Ιωάννινα θα πάμε στον Β1' Βόρειο Τομέα Αθηνών και στον κ. Θεόδωρο Ρουσόπουλο της Νέας Δημοκρατίας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι λίγο παράξενο το συναίσθημα να μιλάει κανείς κλεισμένος εδώ, αλλά θα το συνηθίσουμε, ή ελπίζω να μην το συνηθίσουμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προσέρχομαι πάντοτε στις συνομιλίες με τους πολιτικούς μου αντιπάλους, καλή τη πίστει, bona fide, όπως λένε στα λατινικά.

Φοβούμαι ότι και σήμερα και σε αυτό το νομοσχέδιο όμως, οι αγαπητοί συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, δεν απέφυγαν αυτή την τακτική, την οποία έχουν ακολουθήσει, δηλαδή να θεωρούν a priori ότι κατέχουν τη μόνη αλήθεια. Βεβαίως, a posteriori και de facto αποδεικνύεται πολλές φορές ότι η πολιτική τους δεν ήταν η σωστή. Δεν ακούσαμε ούτε ένα mea culpa ως προς αυτό, αλλά scripta manent, παραμένουν γραπτά τα των πολιτικών τους έργων και τα γνωρίζουμε όλοι.

Η πολιτική στην παιδεία δεν είναι tabula rasa, όπως πουνθενά δεν είναι tabula rasa η πολιτική. Έτσι, λοιπόν, παίρνοντας το παρελθόν, το οποίο μιας και αναφέρθηκε στις λατινικές εκείνες εκφράσεις -και θα καταλάβετε γιατί- αποτελεί το status quo ante, προστά μας, αντιλαμβάνομαι ότι χρειάζεται να πάμε πια σε έναν Έλληνα φιλόσοφο, τον Ηράκλειτο, και να πούμε ότι αφού τα πάντα ρει, δεν γίνεται να είναι στατικά όλα, χρειάζονται αλλαγές. Και οι αλλαγές γίνονται για δύο λόγους:

Πρώτον και κύριο, γιατί άλλαξε η Κυβέρνηση. Η πολιτική μας τοποθέτηση είναι πολύ συγκεκριμένη, τη γνωρίζετε από την προεκλογική περίοδο.

Δεύτερον, γιατί αλλάζουν τα πράγματα γύρω μας και δεν γίνεται να μένουμε ίδιοι. Πόσοι από μας φανταζόντουσαν πριν από τέσσερις μήνες ή πριν από τρειςήμισι μήνες ότι οι συνεδριάσεις πολλών επιτροπών της Βουλής θα γινόντουσαν μέσα από τηλεδιασκέψεις, θα συμμετείχαμε μέσα από τηλεδιασκέψεις στη Βουλή τη δική μας, στο Συμβούλιο της Ευρώπης που έχω την τιμή να συμμετέχω και να ψηφίζουμε κίολας, από τηλεδιασκέψεις και ούτω καθεξής.

Εν τέλει, δεν συζητάμε in vitro, δηλαδή σε συνθήκες εργαστηρίου, αλλά συζητάμε στην πράξη με βάση τα όσα συμβαίνουν γύρω μας.

Χρησιμοποιώντας τις λατινικές εκφράσεις δεν θέλω σε καμμία περίπτωση να πω...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: In vitro.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ: In vitro, ναι, εντός του γυαλιού, όπως είναι η ακριβής έκφραση λατινιστί.

Βλέπω ότι ο κ. Φίλης τα λατινικά τα θυμάται. Και χαίρομαι πάρα πολύ γι' αυτό.

Θέλω να θυμίσω ότι υπήρξαν πολλές -το είπαν κι άλλοι συνάδελφοι- περιπτώσεις στο παρελθόν που άλλαξαν πράγματα στην παιδεία.

Το θέμα των Λατινικών δεν είναι για να το συγκρίνουμε με την Κοινωνιολογία. Δηλαδή, εγώ αυτά που είπα προηγουμένως ούτε για να εντυπωσιάσω κανέναν το έκανα ούτε ζηλέψα δόξα «ζουράρεια» επί το λατινικότερον, ούτε βεβαίως για να σας πείσω ότι αυτό είναι που πρέπει να γίνει και όχι το άλλο, αφού εσείς έχετε τη δική σας άποψη και είναι σεβαστή.

Εμείς δεν καταργούμε όμως στην Κοινωνιολογία. Δεν είπαμε, δηλαδή, ότι καταργείται η Κοινωνιολογία. Και η Κοινωνιολογία με λατινικούς όρους καταγράφεται, ως Sociologia, από το socius, το σύντροφος κ.λπ..

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Από τα ελληνικά είναι.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ: Το socius, σύντροφος στα λατινικά και λόγος στα ελληνικά. Εδώ και αν παρατηρείται συνδυασμός ελληνικών και λατινικών μαζί. Εδώ και αν η κλασική εποχή έχει έρθει και έχει παντρευτεί, κύριε Φίλη, με έναν πολύ πετυχημένο τρόπο.

Δεν είπαμε ότι καταργούμε την Κοινωνιολογία. Είπαμε ότι θέλουμε να εξετάζονται στα λατινικά οι υποψήφιοι για τις ανώτερες σχολές. Έχει πραγματικά ενδιαφέρον -αυτό ειπώθηκε από συνα-

δέλφους από άλλο κόμμα- ότι εκείνοι, οι οποίοι μίλησαν για εξετασιομανία, θέλουν να εξετάζεται η Κοινωνιολογία. Είναι λίγο αντιφατικό αυτό, αλλά ας το αφήσουμε στην άκρη.

Έχουν ειπωθεί πάρα πολλά για το νομοσχέδιο, η Υπουργός, οι Υφυπουργοί, οι συνάδελφοι τα είπαν, οπότε δεν χρειάζεται να επαναλάβω εγώ τους άξονες πάνω στους οποίους κινείται, τη γενική του φιλοσοφία και τις αλλαγές, τις σημαντικές αλλαγές που φέρει. Για τα αγγλικά επιτρέψτε μου να πω κάτι, το οποίο μπορεί να σας φανεί λίγο απλό, αλλά είναι αλήθεια. Η αλήθεια, η επιστημονική, λέει ότι οι νευρώνες του ανθρώπου δημιουργούνται στην πρώτη του πενταετία. Επίσης, η καπιταλιστική αλήθεια λέει ότι εκείνοι, οι οποίοι έχουν χρήματα, συνήθως παίρνουν νταντάδες ή δασκάλες στα παιδιά τους από πολύ-πολύ μικρά.

Άρα, λοιπόν, αυτοί, ωφελούνται με το να μαθαίνουν στα παιδιά τους μία ξένη γλώσσα, η οποία καλώς ή κακώς επικράτησε -μας αρέσει, δεν μας αρέσει, αυτή επικράτησε. Εκείνο που κρατώ, το οποίο επισημάνθηκε από πολλούς συναδέλφους της Αντιπολίτευσης και από την κ. Παπαρήγα εξαιρέτως, είναι ότι χρειάζεται να τονίσουμε τη γλώσσα μας στο υψηλότερο δυνατό επίπεδο. Χρειάζεται να μην ξεχάσουμε ότι αυτή είναι η παρακαταθήκη μας, ότι λέξεις είναι οχήματα εννοιών και ότι η γλώσσα μας είναι στοιχείο σημαντικό, στοιχείο της εθνικής μας ταυτότητας.

Ένα άλλο σημείο στο οποίο θα αναφερθώ είναι το περίφημο ζήτημα περί προσωπικών δεδομένων, με αφορμή τις κάμερες σε σχολεία. Άκουσα αντιδράσεις. Διάβασα πέρσι μια συνέντευξη του πρώην Προέδρου της Εσθονίας, ότι όταν το 2004 εισήγαγε στα σχολεία τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και τότε οι δάσκαλοι είχαν αντιδράσει. Μα, είναι λογικό να υπάρχουν αντιδράσεις. Δεν μπορούμε να συμφωνούμε όλοι.

Όμως, το να δίνει μερικές φορές η Αριστερά την εντύπωση ότι αυτή η τεχνολογική εξέλιξη ισοδυναμεί με τον θρησκώληπτο τρόπο που κάποιοι βλέπουν το 666, νομίζω ότι δεν τιμά ούτε την ίδια ούτε την ιστορία της.

Τα ζητήματα των προσωπικών δεδομένων που εγείρονται, κατά τη γνώμη μου, απαντώνται πολύ απλά. Όλα αυτά γίνονται στον δημόσιο χώρο. Το σχολείο είναι δημόσιος χώρος. Κατά συνέπεια δεν βλέπω γιατί πρέπει να σκεφτόμαστε με αυτόν τον τρόπο. Άλλωστε, πολλοί εκ των συναδέλφων σε αυτή τη Βουλή και απ' όλες τις πτέρυγες στο CV τους, στο Curriculum Vitae τους, έχουν οπουδήποτε είτε σε σχολεία, τα οποία χρησιμοποιούν τέτοιες μεθόδους από το παρελθόν, είτε σε πανεπιστήμια.

Αναφέρθηκε ο Παπανούτσος και σωστά αναφέρθηκε ο Παπανούτσος. Όμως, αναφέρθηκε ελλιπώς. Διότι ο Παπανούτσος ξεκίνησε από 1928 μέχρι το 1932 -γιατί η ιστορία είναι σημαντική να τη γνωρίζουμε και να μην ξεχνάμε- και συνέχισε το 1957. Όποιος διαβάσει τη συνέντευξη που έδωσε ο Παπανούτσος το 1980 στον Λευτέρη Παπαδόπουλο θα δει ότι αναφέρθηκε εμβριθώς σε εκείνη την πρόσκληση Κωνσταντίνου Καραμανλή το 1957. Γιατί κάποιος Αρχηγός κόμματος είπε ότι «το κάνατε εδώ μέσα ΕΡΕ». Η θεσμική σας μεταρρύθμιση -λέει- θυμίζει ΕΡΕ. Το 1957, λοιπόν, ο Παπανούτσος αξιοποιήθηκε από τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, από την ΕΡΕ. Το 1963-1964, βεβαίως, έκανε τη μεγάλη του μεταρρύθμιση και μετά το 1974 πολλές από τις ιδέες του αξιοποιήθηκαν.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Τον Γεωργιούλη επέλεξε ο Καραμανλής.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ: Άρα, λοιπόν, δεν πάω να πω σε ποιον ανήκει ο Παπανούτσος. Ανήκει στην ιστορία ο Παπανούτσος. Αν θέλουμε, όμως, να μιλάμε για μεταρρύθμιση και για ιστορία, να θυμόμαστε ακριβώς πώς έγινε.

Κλείνω με δύο προτάσεις, κυρία Υπουργέ, προς εσάς. Η πρώτη έχει να κάνει με το θέμα της έννοιας «πανεπιστήμιο». Χρησιμοποιείται από πολλούς ο όρος πανεπιστήμιο καθ' υπερβολή. Νομίζω το πανεπιστήμιο είναι μόνο για τα ΑΕΙ. Σκεφτείτε το. Ίσως κάποια στιγμή να υπάρξει μια άλλη πρόνοια.

Κι επιτρέψτε μου μια τελευταία αναφορά, για το θέμα της διαγωγής. Ακούστηκαν πάρα πολλά, ειπώθηκαν πάρα πολλά. Εγώ θα σας κάνω μια πρόταση. Σκεφτείτε τη. Γιατί, ούτως ή άλλως, θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο. Θεωρούμε ότι έχει τεράστιες αλλαγές τις οποίες επιφέρει στην παιδεία και στην κοινωνία μας. Σκεφτείτε εάν θα πρέπει αυτό το θέμα διαγωγής να επιτελεί τον σκοπό για τον οποίον το βάλατε, δηλαδή να σταματήσει ο scho-

λικός εκφοβισμός. Άρα να είναι κάτι που να αρχίζει και να τελειώνει εντός της σχολικής περιόδου στα ενδεικτικά, στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς ή σε κάποιες καρτέλες αξιολόγησης. Γιατί η αλήθεια είναι ότι μετά τα δεκαοκτώ, ο ενήλικος πολίτης, ο όποιος ψηφίζει, υπόκειται πλέον σε νόμους για ενηλίκους πολίτες.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Τον λόγο έχει ο κ. Γεώργιος Μουλκιώτης από το Κίνημα Αλλαγής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η παιδεία είναι ο καθρέφτης της κοινωνίας και καθώς η κοινωνία εξελίσσεται, το εκπαιδευτικό μας σύστημα σαφώς δεν πρέπει να μένει στάσιμο. Αντίθετα, οφείλει να προσαρμόζεται στις συνθήκες κάθε εποχής.

Δεν γίνεται, όμως, κάθε φορά που οι Υπουργοί Παιδείας αλλάζουν να διακηρύσσουν μεταρρυθμίσεις θέλοντας να κατακτήσουν το τίτλο του μεταρρυθμιστή ή της μεταρρυθμιστριάς και στην πραγματικότητα οι περισσότερες παρεμβάσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα να είναι διαρθρωτικές ή παρεμβάσεις απορρύθμισης.

Το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων ή όπως αλλιώς ονομάζεται -κι αυτό γιατί σχεδόν κάθε φορά που αλλάζει η κυβέρνηση, αλλάζει και η ονομασία- έχει υποχρέωση να παρεμβαίνει και να μεταβάλλει τα πράγματα έτσι όπως πρέπει, ώστε το αγαθό της εκπαίδευσης να μην είναι μόνο δωρεάν, στον βαθμό που είναι, αλλά να είναι και χρήσιμο στους αποδέκτες του. Σε μια εποχή που οι αλλαγές στον τρόπο παραγωγής, εφαρμογής και διάχυσης της γνώσης αλλάζουν δραματικά, θα ήταν τραγικό να μην υπάρχουν αλλαγές σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ**)

Το καίριο, όμως, ερώτημα είναι τι εκπαίδευση θέλουμε, τι παιδεία θέλουμε. Για να βάλουμε τα θεμέλια στη συζήτησή μας πρέπει οι ενστάσεις μας να φτάσουν βαθιά, μέχρι και τις προθέσεις και την υπερπήδηση των κομματικών σκοπιμοτήτων. Οι συνεχείς αλλαγές της εκπαιδευτικής πολιτικής που συνδυάζονται κάθε φορά με αλλαγές Υπουργών, η μη εναρμόνιση της παιδείας με τις απαιτήσεις των διεθνών προτύπων και της επιστήμης, η συνεχής αναστάτωση, δεν μπορούν να συνεχίζονται.

Η κυρία Υπουργός και το επιτελείο της επιθυμούν με τη σειρά τους να κάνουν αλλαγές σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, έχοντας προκαλέσει σίγουρα -και το βλέπουμε- μεγάλη αναστάτωση στην εκπαιδευτική και μαθητική κοινότητα. Εκατοντάδες άρθρα έχουν γραφτεί για τους μεταρρυθμιστικούς παραλογισμούς, τις παλινωδίες, τη σύγχυση, αλλά και την καταστροφική ασάφεια του προτεινόμενου νομοσχεδίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η παιδεία είναι διαδικασία κτισίματος μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας και έτσι μόνο πρέπει να αντιμετωπίζεται. Η εκπαίδευση δεν πρέπει να είναι ενταλαμμένη και το πλαίσιο της είναι καιρός να πάψει να καθορίζεται από τις ορέξεις της κυβερνητικής εξουσίας και του αρμόδιου Υπουργείου.

Κι εσείς, κύριοι της Συμπολίτευσης, τι ακριβώς κάνετε εν έτει 2020; Προβάλλετε μια ψευδεπίγραφη μεταρρύθμιση που σε μεγάλο βαθμό διατηρεί το νομοθετικό πλαίσιο της προηγούμενης κυβέρνησης, όπου δεν γίνεται ούτε μία αναφορά στην τεχνική εκπαίδευση, στην ειδική αγωγή, στα μειονοτικά σχολεία, στα σχολεία των μεταναστών.

Δεν είναι, βέβαια, το μόνο σημείο το οποίο αναφέρω. Η περίπτωση της δήθεν διαμάχης για τα Λατινικά και την Κοινωνιολογία είναι αποκαλυπτική, αποδεικνύοντας ότι τα δύο μεγάλα κόμματα συμφωνούν σε ένα κοινό πεδίο: ότι η αξία των μαθημάτων, δυστυχώς, έγκειται κυρίως από τη συμμετοχή τους στις πανελλαδικές εξετάσεις και όχι από την ίδια την αξία της διδασκαλίας και της μεταφοράς της γνώσης στους μαθητές.

Η λύση σ' αυτή τη «διαμάχη» είναι γνωστή στην Ευρώπη εδώ και πάρα πολλά χρόνια και αναφερόμαστε στο εθνικό απολυτήριο, όπου προφανώς χωράνε και τα λατινικά και η κοινωνιολογία, αλλά δεν έχει θέση αυτή η λύση στις δήθεν μεταρρυθμίσεις που θέλει να εισάγει το παρόν νομοσχέδιο που συζητείται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σ' αυτό το νομοσχέδιο δεν υπάρχει συνολική πολιτική αξιολόγησης των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αλλά βελτιώσεις στην προηγούμενη πολιτική για την υποτιθέμενη αξιολόγηση των σχολικών μονάδων στη λογική της νεοφιλελεύθερης ανταγωνιστικής λογικής.

Διαμορφώνει σύστημα εξωτερικής αξιολόγησης των σχολικών μονάδων, που δεν έχει, όμως, καμμία σχέση με την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης. Η ανυπαρξία πρότασης δομών εποπτείας, καθοδήγησης και επιμόρφωσης εμφανίζουν τις απαράδεκτες προτάσεις ευρεσιτεχνίας για τον «εκπαιδευτικό εμπιστοσύνη», που αποσύρθηκε ως ορολογία αλλά επανέρχεται με άλλο όνομα, καταδεικνύοντας την απουσία πολιτικής σχεδιασμού και περιγραφής καθηκοντολογίου, αλλά και της ασυνέπειας με τις προεκλογικές υποσχέσεις για την επαναφορά του θεσμού του σχολικού συμβούλου.

Επιπλέον, το νομοσχέδιο περιλαμβάνει αρκετές ρυθμίσεις διαδικαστικού χαρακτήρα και γραφειοκρατικού τύπου που δεν θα επηρεάσουν ιδιαίτερα τη σχολική ζωή και το μέλλον της χώρας. Είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα η επαναφορά του χαρακτηρισμού της διαγωγής των μαθητών, μία επιλογή που μόνο ως κατάλοιπο μιας παρωχημένης αντίληψης περί διαπαιδαγώγησης μπορεί να θεωρηθεί. Άκουσα τον κ. Ρουσόπουλο προσεκτικά. Βλέπω ότι υπάρχει θέμα με αυτό το ζήτημα της διαγωγής των μαθητών.

Τέτοιου είδους λεπτομέρειες αποτελούν δείγμα πραγματικών προθέσεων της ηγεσίας του Υπουργείου, που δεν είναι άλλες, όμως, πιστεύω από την αναβίωση βαθιά αναχρονιστικών πολιτικών και πρακτικών. Είναι ξεκάθαρο πια ότι η παρεμβατική πολιτική της Κυβέρνησης στον κρίσιμο χώρο της εκπαίδευσης δεν έχει βάση σοβαρή που να μπορεί να συζητάς.

Το νομοσχέδιο που συζητάμε απέχει κατά πολύ από το να αναβαθμίσει τελικά το σχολείο, όπως διατείνεται. Σε ορισμένες περιπτώσεις επιχειρεί να εφαρμόσει αλλαγές που υπονομεύουν ακόμα περισσότερο το μορφωτικό αποτέλεσμα, ενώ παράλληλα δεν υπάρχει καμμία απολύτως μέριμνα να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά που φοιτούν σε σχολεία θα μάθουν γράμματα.

Προβάλλει σαν καινοτομία την εισαγωγή της αγγλικής γλώσσας στο νηπιαγωγείο. Αναρωτιέμαι αυτό πόσο απέχει από την αναγνώριση της αγγλικής σαν δεύτερης επίσημης γλώσσας του ελληνικού κράτους που είχε προτείνει η κ. Διαμαντοπούλου πριν περίπου δέκα χρόνια.

Εισάγει σαν δήθεν πρωτοτυπία τα εργαστήρια δεξιοτήτων, ενώ στην πραγματικότητα πρόκειται για τη μετονομασία -ακούσατε- της Ευέλικτης Ζώνης Δημιουργικών Δραστηριοτήτων, που είναι θεσμοθετημένη από το έτος 2004.

Εισηγείται δίχως προστιθέμενη αξία αλλαγές, την ώρα που έχουμε ανάγκη όσο ποτέ άλλοτε από ένα σχολείο που θα παρέχει ισότιμα τη σύγχρονη μόρφωση, ένα σχολείο με αναγκαίες αλλαγές των αναλυτικών προγραμμάτων, με σχολικά εργαστήρια που θα ενισχύουν τη θεωρία με την πράξη, με υλικοτεχνική υποδομή και εποπτικά μέσα που θα καλύπτουν τις υπαρκτές ανάγκες και των μαθητών και των εκπαιδευτικών για τη δημιουργική αναβάθμιση του μαθήματος. Μόνο υπό αυτές τις προϋποθέσεις μπορούν να αναπτυχθούν νέες ικανότητες, νέες αναγκαίες ικανότητες.

Δυστυχώς, το νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απέχει παρασάγγας από αυτό. Αδιαφορεί που χρειαζόμαστε περισσότερο από ποτέ ένα σχολείο που απ' ενός θα ενισχύει την κριτική σκέψη του μαθητή και θα τον προετοιμάζει για την ανώτατη εκπαίδευση και απ' ετέρου θα αναβαθμίζει την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, που είναι καίριας σημασίας για την αναμόχλευση της οικονομίας και την επαγγελματική αποκατάσταση πολλών μαθητών.

Τα περισσότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε σαν πολίτες αυτής της χώρας, θα είχαν, ίσως, πιο εύκολη λύση αν δίναμε στην παιδεία την αξία που της αρμόζει και δεν την υποβαθμίζαμε, ταυτίζοντάς τη με μία παιδεία χωρίς εκπαίδευση.

Ας θυμόμαστε ότι η παιδεία οφείλει να αποτελεί βάση δημιουργίας και διαμόρφωσης μιας εύρυθμης, καλλιεργημένης, προοδευτικής και ευήμερης κοινωνίας. Και ακριβώς, λόγω της μεγάλης σημασίας αυτής, χρειάζονται πολλές και πολύ καλά με-

λετημένες κινήσεις και αποφάσεις.

Όσοι ενδιαφέρονται ειλικρινά για την αξιοκρατία, τη διαφάνεια και τους δημοκρατικούς θεσμούς θα πρέπει να μάχονται για τη θωράκιση των θεσμών και συνακόλουθα για την προστασία των ασθενέστερων όσον αφορά την εκπαίδευση με προσεκτικά και σε βάθος βήματα αντί πρόχειρων μεταρρυθμιστικών αποφάσεων και μετά, βεβαίως, από σχολαστική και ειλικρινή διαβούλευση για τον τρόπο και τον χρόνο βελτίωσης της ποιότητας της Παιδείας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κυρίες συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Λιβανός για δώδεκα λεπτά.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, επιτρέψτε μου, ξεκινώντας, να συγχαρώ την Υπουργό, αλλά και την κ. Ζαχαράκη και τον κ. Διγαλάκη για τη σταθερότητα και την προσήλωσή τους στο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα και όραμα της Νέας Δημοκρατίας.

Επιτρέψτε μου να τους συγχαρώ, επίσης, για την ολοκλήρωση και την ανάρτηση των πινάκων του ΑΣΕΠ για την ειδική αγωγή. Άσχετα από τους διαξιφισμούς τους πολιτικούς, είναι μία επιτυχία για όλους μας.

Επίσης, θα ήθελα να τη συγχαρώ προσωπικά για την αυτοσυγκράτηση της καθ' όλη τη διάρκεια της συζήτησης, τόσο στις επιτροπές όσο και στον δημόσιο διάλογο, αλλά και σήμερα στην Ολομέλεια, γιατί κατάφερε να αυτοσυγκρατηθεί και να μην απαντήσει στις προσωπικές και πολλές φορές δεικτικές τοποθετήσεις των πολιτικών της αντιπάλων και να κρατήσει το επίπεδο του πολιτικού διαλόγου σε μία ψηλή, σωστή στάθμη.

Επίσης, θέλω να συγχαρώ τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, γιατί με τον τρόπο που ανέλυσε περιεκτικά αλλά και συναινετικά, ένα μεγάλο και ουσιαστικό νομοσχέδιο, μπόρεσε και έβγαλε σε τάξη το σύνολο των πολιτικών κομμάτων και έτσι δεν εκτραπήκαμε και μιλήσαμε κυρίως για το νομοσχέδιο.

Και πρέπει να σας πω ότι από την αρχή της θητείας αυτής που έχω την τιμή να εκπροσωπώ τη Νέα Δημοκρατία ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, είναι η πρώτη φορά που, ουσιαστικά, δεν ξέφυγε καθόλου η συζήτηση από το συζητούμενο νομοσχέδιο. Δεν ξεφύγαμε ούτε στους πολιτικούς διαξιφισμούς αλλά ούτε και σε άλλες θεματικές. Ακόμα και ο κ. Βαρουφάκης, που πάντα αναφέρεται στην οικονομία, μίλησε μόνο για τα θέματα της παιδείας και -αν μου επιτρέπετε να πω- είτε κάποια πολύ ενδιαφέροντα πράγματα, ίσως αντικρουόμενα σε κάποιες στιγμές. Έδωσε, όμως, τροφή για σκέψη.

Η παιδεία, λοιπόν, μας ενώνει όλους σαν θέμα, διατηρώντας, βεβαίως, τις πολλές, ιδεολογικές διαφορές μας. Πλην, όμως, καταβαίνουμε όλοι την ανάγκη αναβάθμισής της και ουσιαστικής μεταρρυθμίσεώς της.

Επιτρέψτε μου να σημειώσω και μία αίσθηση ειρωνείας που ενυπάρχει μέσα στην Αίθουσα κυρίως από τοποθετήσεις εκπροσώπων της Αριστεράς, της αντιπολίτευσης της Αριστεράς, οι οποίοι κατηγορούν την πολιτική της Νέας Δημοκρατίας στην παιδεία ως πολιτική που ευνοεί την άρχουσα τάξη, κατηγορούν το σχολείο που θέλει και οραματίζεται η Νέα Δημοκρατία ως σχολείο της άρχουσας τάξης, όταν οι ίδιοι φοίτησαν, αλλά και τα παιδιά τους φοιτούν σε αυτά τα σχολεία που υπαινίσσεται η αριστερή αντιπολίτευση ότι εμείς θέλουμε να προωθήσουμε έναντι του δημόσιου σχολείου.

Πριν μπω, λοιπόν, κι εγώ στα θέματα του νομοσχεδίου, επιτρέψτε μου να αναφερθώ στη δολοφονία του Τζωρτζ Φλόιντ, διότι ελέγχθησαν κάποια πράγματα που εκτιμώ ότι χρήζουν απάντησης. Προφανώς πρόκειται για μία στυγερά δολοφονία ενός πολίτη από την Αστυνομία, μία δολοφονία υπαγορευμένη από ρατσιστικά κίνητρα, μία δολοφονία που ο συνάδελφος κ. Φίλης συνέκρινε με τις δολοφονίες του Φύσσα, του Λουκμάν, του Γρηγορόπουλου και του Καλτεζά, σύγκριση κατά τη γνώμη μας άδικη και άκαιρη για την πατρίδα μας, όχι για μας, για το κράτος δικαίου που έχουμε, για τον πολιτισμό μας αλλά και για το σύνολο της κοινότητάς μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Δολοφονία από αστυνομικούς...

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΣΠΗΛΙΟΣ) ΛΙΒΑΝΟΣ: Είμαστε μία ευρωπαϊκή χώρα που σέβεται τους πολίτες της και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Καταδικάζουμε τη βία και τον ρατσισμό από όπου κι αν αυτός προέρχεται.

Άκουσα συνολικά πολύ ενδιαφέρουσες τοποθετήσεις, βεβαίως και από τον κ. Φίλη. Δεν θέλω να αντιπαρεσθώ μαζί σας. Ξέρετε πόσο πολύ σέβομαι και παρακολουθώ τις θέσεις σας, ακόμα κι αν οι ιδεολογικές μας διαφορές μάς φέρνουν σε αντίπαλα στρατόπεδα και οριοθετήσεις.

Για εμάς, για την Κυβέρνηση, για τη Νέα Δημοκρατία οι βασικές αρχές ενός σύγχρονου εκπαιδευτικού συστήματος είναι οι ίσες ευκαιρίες πρόσβασης μέσα από την ενίσχυση του δημόσιου συστήματος παιδείας, αλλά και την ευγενή άμιλλα με το ιδιωτικό σύστημα παιδείας. Είναι η ενίσχυση του «εμείς» έναντι του «εγώ» και της ευαισθητοποίησης για τα σύγχρονα παγκόσμια προβλήματα, ο ευρωπαϊκός προσανατολισμός ταυτόχρονα με την καλλιέργεια της εθνικής ταυτότητας, η σύνδεσή του με την ψηφιοποίηση της αγοράς εργασίας και με την επιχειρηματικότητα, ο διαρκής εκσυγχρονισμός των υποδομών, αλλά και της συνεχούς βελτίωσης και επιμόρφωσης του διδακτικού προσωπικού που χωρίς αξιολόγηση και αυτοαξιολόγηση δεν επιτυγχάνεται.

Ο κ. Καστανίδης τοποθετήθηκε εδώ και ζήτησε πολλά. Είναι ανοιχτή η Κυβέρνηση να ακούσει πώς θεωρεί ότι πρέπει να γίνει αυτή η αξιολόγηση, αφού συμφωνεί με αυτή και, κυρίως, πώς πρέπει να γίνεται η επιμόρφωση.

Το παρόν νομοσχέδιο συνιστά, λοιπόν, ένα σημαντικό βήμα σε αυτές τις κατευθύνσεις που προανέφερα. Η γενική θεώρηση, όπως είπα και η κ. Κεραμέως, είναι από κάτω προς τα πάνω, ειςάγοντας αλλαγές από το νηπιαγωγείο ως την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Σχετικά με όσα ακούστηκαν στη συζήτηση σήμερα -στην αρχή κυρίως- για έλλειψη διαλόγου, νομίζω ότι έχουμε αντιληφθεί όλοι πως αυτό δεν ισχύει.

Πρώτον, η ηλεκτρονική διαβούλευση απέδειξε ότι είχε τη μεγαλύτερη συμμετοχή από οποιοδήποτε άλλο νομοσχέδιο.

Δεύτερον και κύριο, κατά τη γνώμη μου, είναι ότι αυτό το νομοσχέδιο, κατ' ουσίαν, μπήκε στη δημόσια διαβούλευση από τον Νοέμβριο του 2018, όταν ανακοινώθηκε το πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας για την παιδεία, όταν μαζί με το θέμα του ασύλου στα πανεπιστήμια, το οποίο θίγατε, ήταν ο ακρογωνιαίος λίθος της πολιτικής μας, πολιτική για την οποία αγωνιστήκαμε και στην προεκλογική περίοδο, πολιτική για την οποία μας επικρότησε ο ελληνικός λαός με την ψήφο του στις εκλογές πέρσι.

Ακριβώς, λοιπόν, αυτό το πρόγραμμα ερχόμαστε σήμερα να υλοποιήσουμε, αφού εκλεγήκαμε με αυτή την ατζέντα.

Πώς υποστηρίζετε, λοιπόν, ότι δεν έγινε αρκετός διάλογος και τι εννοείτε, επιτέλους, διάλογος, αν δεν είναι αρκετά όσα έγιναν για αυτό το νομοσχέδιο;

Ήθελα να πω δύο κουβέντες και για το θέμα των προσωπικών δεδομένων στην τηλεεκπαίδευση. Σε αντίθεση με όσα μας καταλόγισε η Αντιπολίτευση, απ' ό,τι έχω καταλάβει δεν απαιτείται ούτε ένα όνομα ούτε e-mail για να συνδεθεί μαθητής σε αυτή την περιφέρημη πλατφόρμα της τηλεεκπαίδευσης, η οποία, ειρήσθω εν παρόδω, να σημειώσουμε και πάλι για όσους δεν το έχουν καταλάβει, παρέχεται δωρεάν. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ψευδώνυμο, ενώ δεν γίνεται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, πέραν των σκοπών ακριβώς της εκπαίδευσης. Σύμφωνα με την Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων είναι νόμιμη και αφού εσείς αρέσκεστε στο να μας επισημαίνετε τι λένε οι αρχές, απορώ πώς εδώ την αγνοείτε.

Όσον αφορά στα προγράμματα με δίδακτρα σε ξένους υπηκόους, ακούσαμε τους εκπροσώπους κυρίως του ΣΥΡΙΖΑ να μας κατηγορούν ότι πρακτικά πάμε να παρακάμψουμε διά της πλαγίας το άρθρο 16 του Συντάγματος. Η συμπεριφορά του κόμματος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, όμως, έρχεται ουσιαστικά σε αντίφαση με τα λεγόμενά της. Αν κρίνατε ότι αυτή η διάταξη ήταν αντισυνταγματική, γιατί, αφού το λέγατε, να το ξαναλέγατε σε όλη την προηγούμενη διάρκεια, δεν κάνατε αίτηση να αποφανθεί η Ολομέλεια σήμερα αν είναι πράγματι αντισυνταγματική;

Να αποφασίσει το Σώμα κυρίαρχα για τη συνταγματικότητα. Επειδή όμως ξέρετε ότι δεν υφίσταται τέτοιο ζήτημα, σιωπηρά το βάλατε κάτω από το χαλί για να περάσει στο ντούκου.

Στην ουσία εκτός από το θέμα της αντισυνταγματικότητας το Ενωσιακό Δίκαιο δεν απαγορεύει -και το καταλάβαμε αυτό, το εξήγησε πολύ καλά και ο κ. Διγαλάκης- τον αποκλεισμό των Ελλήνων από τα προγράμματα που θεσπίζουν. Το Ενωσιακό Δίκαιο επιτάσσει την εξάλειψη όλων των μέτρων βάσει των οποίων οι υπήκοοι άλλου κράτους-μέλους υφίστανται αυστηρότερη μεταχείριση ή καθίσταται μειονεκτική η νομική ή πραγματική τους κατάσταση σε σχέση με τους ημεδαπούς που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση.

Εγώ έχω πειστεί, η πλειοψηφία των Ελλήνων έχει πειστεί, μένει να πειστείτε κι εσείς ότι δεν έχουμε κάποιο πρόβλημα, δεν δημιουργεί θέμα η αντίστροφη διάκριση.

Όσο αφορά το νηπιαγωγείο που εισάγει η Κυβέρνηση τα αγγλικά, προκειμένου ακριβώς να διευρύνει τη γλωσσολογική αντίληψη των παιδιών. Και με ενδιαφέρον είδαμε ότι και ο κ. Βαρουφάκης που έχει μια εμπειρία διεθνή αλλά και ελληνική, τοποθετήθηκε θετικά -αν καταλάβαμε καλά- σε αυτή την πρόταση. Καταλαβαίνουμε και ακούμε με απόλυτη προσοχή τις αντίθετες επιστημονικές θεωρήσεις σύμφωνα με τις οποίες η εισαγωγή ξένης γλώσσας σε τόσο μικρή ηλικία και κυρίως -να προσθέσω εγώ- για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, μπορεί να δημιουργήσει κάποια προβλήματα.

Δεν υπάρχει όμως -κι εσείς πρέπει να το ξέρετε καλύτερα απ' όλους- μια καθολική και μόνη επιστημονική άποψη. Στην πραγματικότητα -και το έχει επισημάνει η Κυβέρνηση- δεν εισάγεται μάθημα ξένης γλώσσας. Εισάγεται μία βιωματική προσέγγιση αναγνώρισης της δεύτερης γλώσσας, κάτι που ήδη εφαρμόζεται σε πολλά ιδιωτικά νηπιαγωγεία στη χώρα μας και βεβαίως σε πολλά δημόσια και ιδιωτικά νηπιαγωγεία σε όλο τον κόσμο.

Μεταφέρουμε, λοιπόν, καλές πρακτικές ακριβώς στο δημόσιο, γιατί θέλουμε τις ίσες ευκαιρίες και τη δυνατότητα πρόσβασης για όλους τους μαθητές σε ποιοτικά και προχωρημένα προγράμματα εκπαίδευσης. Δεν τα αφήνουμε αυτά μόνο σε όσους έχουν την οικονομική δυνατότητα να επιλέγουν το ιδιωτικό νηπιαγωγείο, αλλά νομοθετούμε για να υπάρχουν, να υφίστανται για όλους. Έτσι θεωρούμε ότι αναβαθμίζουμε τη δημόσια εκπαίδευση.

Άκουσα με προσοχή όλη τη συζήτηση για τα λατινικά και την κοινωνιολογία και αυτά που είπε ο κ. Ρουσόπουλος και όσα έχουν λεχθεί. Δεν θέλω να τοποθετηθώ πολύ στο θέμα αυτό, όσον αφορά στα λατινικά. Θέλω όμως να επισημάνω ότι σε καμία περίπτωση η Κυβέρνηση ή η παράταξή μας δεν θέλει να μειώσει τη σημασία της Κοινωνιολογίας ως μάθημα. Και, βεβαίως, δεν θέλουμε να αφήσουμε σε κανέναν να οικειοποιηθεί την Κοινωνιολογία ως παράταξη. Και, βεβαίως, δεν επιτρέπουμε σε κανέναν εξ υμών όλων να κατηγορεί την Κοινωνιολογία ή να την κατηγοριοποιεί ιδεολογικά.

Χαίρομαι που ο εισηγητής της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, ο κ. Φίλης, έκανε αναφορά στον ιδρυτή ουσιαστικά της Κοινωνιολογίας στη χώρα μας, τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο -ήταν ο πρώτος ο οποίος πήρε την έδρα- και με αυτόν τον τρόπο προσπάθησε να δείξει, αν κατάλαβα καλά, ότι η Κοινωνιολογία προφανώς δεν μπορεί να οικειοποιείται από κανέναν, ούτε θα πρέπει κανείς να αντιδρά σε αυτή δογματικά.

Προφανώς, όμως, αγαπητοί συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, όπως κατά τον ίδιο τρόπο δεν υπάρχουν αριστερά και δεξιά μαθήματα και αριστερές και δεξιές σπουδές, έτσι δεν υπάρχουν αριστερές και δεξιές πρωτοβουλίες για τα νηπιαγωγεία και για τα δημοτικά.

Με μια από τις σημαντικότερες τομές του νομοσχεδίου που έχει συμπεριλάβει στο πρόγραμμά της για την παιδεία η Νέα Δημοκρατία, συνιστά την ενίσχυση και τη διεύρυνση των πειραματικών και των πρότυπων σχολείων. Στο πλαίσιο αυτής της προβλεπόμενης επέκτασης θα ήθελα να τονίσω τη σημασία που έχει να υπάρχει ένα τουλάχιστον πρότυπο πειραματικό όχι μόνο σε κάθε περιφέρεια, αλλά όπως λέγαμε και το πρωί σε κάθε νομό. Η άποψή μας είναι ότι όσο περισσότερα τόσο καλύτερα.

Στην εκλογική μου περιφέρεια στην Αιτωλοακαρνανία με το που βγήκε αυτό το νομοσχέδιο σε διαβούλευση και κατάλαβε η

Αιτωλοακαρνανία ότι δεν έχει ένα πρότυπο σχολείο, ήδη κινούνται όλοι οι σύλλογοι -και συνεργάζομαι μαζί τους- ούτως ώστε να προτείνουμε του χρόνου με τη διαδικασία που υπάρχει ακριβώς για να υπάρχει ένα δημόσιο τέτοιο πρότυπο σχολείο, το οποίο να δώσει τη δυνατότητα σε παιδιά που δεν έχουν τα χρήματα, που δεν έχουν την πρόσβαση στο ιδιωτικό σχολείο να έχουν μια εκπαίδευση που να πρωτοπορεί. Είναι σημαντικό να το κάνουμε αυτό, τόσο για την περιφέρεια όσο και για εκείνους που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα.

Στο πλαίσιο αυτό χαιρόμαστε απόλυτα για την τοποθέτησή σας για τα πειραματικά σχολεία. Προσωπικά τουλάχιστον συμμερίζομαι απόλυτα και την άποψή σας ότι θα θέλαμε όλα τα σχολεία να είναι άριστα. Είναι όμως δυνατόν όλα τα σχολεία να είναι άριστα; Επί των ημερών σας ήταν όλα τα σχολεία άριστα; Η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη, η Κυβέρνηση που στέκεται εδώ σήμερα και σας αντιμετωπίζει, θεομοθετεί την επέκταση των πρότυπων ακριβώς γιατί τα βλέπει ως ρυμουλκό, σαν υπόδειγμα λειτουργίας και για τα υπόλοιπα δημόσια σχολεία. Η θέση του ΣΥΡΙΖΑ για το θέμα αυτό φοβάμαι ότι υποκύπτει στον λαϊκισμό, όπως ακριβώς υπέκυψε και η κυβέρνηση Παπανδρέου το 1982 με εκείνο το νόμο πλαίσιο που κατήργησε πάλι ακριβώς αυτά τα πρότυπα σχολεία. Και τα αποτελέσματα εκείνης της δογματικής αντίληψης και μεταρρύθμισης τα βιώνουμε ακόμα στη δημόσια παιδεία μας.

Φράσεις όπως «καρκίνωμα στα σπλάχνα της εκπαίδευσης», σας τιμώ κύριε Φίλη, αλλά δεν σας ταιριάζει και κυρίως πιστεύω ότι σας αδικεί. Στην πράξη η απαξίωση των πρότυπων σχολείων ενισχύει την εξίσωση προς τα κάτω, είναι κατά τη γνώμη μου ταξική και τελικά λειτουργεί υπέρ των ιδιωτικών σχολείων και των ισών ευκαιριών που είναι η ουσιαστική ισότητα -και αυτή έχει υποχρέωση να εξασφαλίζει η πολιτεία ιδίως στην εκπαίδευση και η Κυβέρνηση εκφράζεται μέσα από αυτή την άποψη- τότε αυτή εξασφαλίζεται μέσα από ένα δυνατό, οργανωμένο, καλά στελεχωμένο και εξοπλισμένο σχολείο, μέσα δηλαδή από ένα ποιοτικό και πάνω απ' όλα από ένα δημόσιο ποιοτικό σχολείο.

Αυτό το σχολείο προσπαθεί να δημιουργήσει, αυτό το σχολείο έχει οραματιστεί ο Κυριάκος Μητσοτάκης και τα στελέχη της Νέας Δημοκρατίας και στην κατεύθυνση δημιουργίας αυτού του σχολείου είναι και αυτό το νομοσχέδιο, το οποίο σήμερα συζητάμε. Και λυπάμαι ειλικρινά πολύ που το σύνολο της αντιπολίτευσης καταψηφίζει.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο κ. Λαζαρίδης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΜΑΚΑΡΙΟΣ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ξεκινήσω με δύο πολύ απλές παραδοχές με τις οποίες δεν νομίζω ότι διαφωνεί κανείς ουσιαστικά. Παραδοχή πρώτη: Όλα είναι θέμα παιδείας. Παραδοχή δεύτερη: Η προσαρμοστικότητα αποτελεί χαρακτηριστικό ευφυΐας. Αυτά τα δύο χαρακτηριστικά μπορεί να είναι χιλιοεπιπλέον, όμως σίγουρα δεν είναι αυτονόητα για τα εκπαιδευτικά μας πράγματα. Σίγουρα ένα εκπαιδευτικό σύστημα οφείλει να αποσκοπεί στην εξασφάλιση ουσιαστικής παιδείας και σίγουρα η προσαρμοστικότητα είναι ένα χαρακτηριστικό, το οποίο ειδικά στους καιρούς που ζούμε οφείλει να είναι στην πρώτη γραμμή.

Εξηγούμαι: Η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη έδειξε σε αυτή την πρωτόγνωρη κατάσταση εξαιρετικά αντανakλαστικά, προσαρμοσε όλα τα πεδία πολιτικής στις ανάγκες που δημιουργήσε η πανδημία. Το σύστημα υγείας εκσυγχρονίστηκε, το κράτος απέκτησε ψηφιακή διακυβέρνηση και η παιδεία συνέχισε τη λειτουργία της σε όλες της τις βαθμίδες, τόσο ψηφιακά όσο και με την φυσική παρουσία μαθητών και φοιτητών. Κι έτσι μπήκε και ένα τέλος στη λογική του χαμένου εξαμήνου που λειτουργούσε ως άλλοθι για διαφόρων τύπων ομηρίες.

Το παρόν σχέδιο νόμου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ικανοποιεί την ευρύτερη ανάγκη για προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις, δίνει όλα τα εφόδια και ταυτόχρονα καλλιεργεί όλες τις

αρετές, τις αρχές και τις αξίες που πρέπει να έχει ένας ολοκληρωμένος άνθρωπος.

Πρόκειται για ένα σχέδιο νόμου που διατρέχει συνεκτικά τις ανάγκες όλων των βαθμίδων εκπαιδευτικής δραστηριότητας με αλλαγές που αρχίζουν από το νηπιαγωγείο, όπως η εισαγωγή νέων θεματικών και η εισαγωγή δραστηριοτήτων στα αγγλικά και φτάνουν μέχρι τις εξετάσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Είναι ένα σχέδιο νόμου που οραματίζεται και υλοποιεί ένα νέο σχολείο, ένα σχολείο που σηματοδοτεί την ανεπιστρεπτή αναχώρηση από την εποχή της στείρας γνώσης και της παπαγαλίας και την άφιξη στην εποχή της κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας, της πρωτοβουλίας και της ενσυναίσθησης, που καλλιεργεί τις αξίες της οικολογικής συνειδητοποίησης, της κοινωνικής ευθύνης μέσα από την εμπέδωση των αξιών, του εθελοντισμού, της οδικής ασφάλειας και του σεβασμού της διαφορετικότητας, που προωθεί την ευρύτερη καλλιέργεια και τη σφαιρική μόρφωση μέσα από το κόντρα μάθημα, που προάγει την αξιολόγηση ως αξία.

Μια αξιολόγηση βασισμένη στο τρίπτυχο προγραμματισμός, αυτοαξιολόγηση και εξωτερική αξιολόγηση, που αντιμετωπίζει τη μάστιγα της ενδοσχολικής βίας με τη θεσμοθέτηση του Συμβούλου Σχολικής Ζωής, που ενισχύει την αριστεία μέσα από την έννοια της διαρκούς αυτοβελτίωσης των προτύπων σχολείων και την πειραματική γνώση και τα νέα εκπαιδευτικά εργαλεία των πειραματικών σχολείων, που οργανώνει αποτελεσματικότερα τη στελέχωση των σχολικών μονάδων μέσα από την πρόβλεψη για διπλή μοριοδότηση για όσους εκπαιδευτικούς βρίσκονται σε δυσπρόσιτες περιοχές, διορθώνοντας έτσι χρόνιες παθογένειες, που δίνει νέα δυναμική στα πανεπιστήμια μέσα από την προώθηση της εξωστρέφειας των ελληνικών ΑΕΙ με την ίδρυση ξενόγλωσσων προγραμμάτων και τη συνεργασία με ΑΕΙ του εξωτερικού.

Και, επειδή θεωρώ ότι οφείλουμε να συνεισφέρουμε με νέες ιδέες, από την πλευρά μου θα ήθελα να διατυπώσω, κυρία Υπουργέ, για το μέλλον του δημοσίου διαλόγου μια πρόταση η οποία θεωρώ ότι θα είχε θετικό αντίκτυπο στα εκπαιδευτικά πράγματα. Προτείνω, λοιπόν, την ίδρυση πανεπιστημίου αγροτικής ανάπτυξης και οικονομίας και όχι μεμονωμένων σχολών ή τμημάτων με δεδομένο ότι ήδη η κυβέρνηση επενδύει στον πρωτογενή τομέα, αλλά και ένα αντίστοιχο για την τουριστική διαχείριση και προβολή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συνολικά αυτό που συζητάμε σήμερα είναι ένα σχέδιο νόμου για το οποίο όλες οι αντιδράσεις της Αντιπολίτευσης δικαιολογούνται. Όχι, μη σκεφτεί κανείς ότι θα στραφώ ξαφνικά εναντίον του σχεδίου νόμου άλλωστε μόλις απαρτίθησα τις θετικές του πρόνοιες. Όταν λέω δικαιολογούνται είναι γιατί οι πρόνοιες που συζητάμε σήμερα είναι σαν το κουδούνι του σχολείου, που σε κάποιους ηχεί ως ενοχική υπενθύμιση για τις αβελτηρίες τους και σε άλλους ως το ξεκίνημα μιας νέας πορείας προς την αριστεία.

Είναι γιατί οι ενστάσεις της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης είναι ταυτισμένες με το παλιό, το αναχρονιστικό, το στείρο, το στάσιμο, το μη προοδευτικό αυτά, δηλαδή, που εκπροσωπεί διαχρονικά ο ΣΥΡΙΖΑ. Εκφράζουν ένα σύστημα που βυθίζεται, ένα σύστημα μέσα από το οποίο εξυπηρετούνται μόνο μικροκομματικές σκοπιμότητες, όπως τότε που με το παραμικρό στο όνομα της δημοκρατίας οι καταλήψεις αποτελούσαν τρόπο πολιτικής πίεσης και εκβιασμού καθώς στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων τίποτα δεν είχαν να κάνουν με ζητήματα της πανεπιστημιακής κοινότητας. Όπως τότε που η ΑΣΟΕΕ και το ΑΠΘ ήταν συχνά πυκνά στα δελτία ειδήσεων όχι για τις ακαδημαϊκές τους επιδόσεις αλλά γιατί ήταν άντρα παραβατικότητας. Ένα σύστημα που υπερασπίζεται την κουλτούρα της ήσσονος προσπάθειας, που αντιμετωπίζει την αριστεία ως ρετινιά και την αξιολόγηση ως κάποιου είδους μεσαιωνικού βασανιστηρίου για τους αξιολογούμενους, που αντικατοπτρίζει μία εκπαιδευτική αντίληψη που εξάντλησε τη μεταρρυθμιστική της ορμή στην κατάργηση της πρωινής προσευχής, τη δυνατότητα απαλλαγής των μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών και την εναγώνια αναζήτηση του ρωμαλέου φοιτητικού κινήματος για να αναλάβει

την αυτοπροστασία του πανεπιστημίου απέναντι στις καταλήψεις του «Ρουβίκωνα».

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς πρεσβεύουμε το ακριβώς αντίθετο. Δημιουργούμε ένα εκπαιδευτικό σύστημα το οποίο κάνει τα παιδιά μας να μπορούν να αγγίξουν πιο εύκολα τα όνειρά τους. Μετατρέπουμε τα σχολεία σε ζωντανές κοιτίδες γνώσης -τελειώνω, κυρία Πρόεδρε- σε δεξαμενές αναγνώρισης ταλέντου και δεξιοτήτων, σε θερμοκήπια καλλιέργειας πολιτικά ορθών νοοτροπιών. Κάνουμε μία επένδυση μακροπρόθεσμη μακριά από τη λογική του προσπορισμού βραχυπρόθεσμων κομματικών ωφελιμάτων. Μια επένδυση, όμως, τα αποτελέσματα της οποίας θα δρέψουμε σε μερικά χρόνια από τώρα όταν εμείς οι ίδιοι μπορεί να μην είμαστε εδώ.

Αυτό, όμως, που εξασφαλίζουμε σήμερα είναι ότι εκείνες και εκείνοι που θα βρίσκονται εδώ στη θέση μας θα είναι κατά πάσα πιθανότητα πιο υπεύθυνοι, πιο καταρτισμένοι και πιο πολιτικά σκεπτόμενοι από εμάς. Και αυτό γιατί θα έχουν τελειώσει αυτό το σχολείο τη δημιουργία του οποίου νομοθετούμε εμείς σήμερα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει η κ. Σκούφα από τον ΣΥΡΙΖΑ και να ετοιμάζεται ο κ. Φωτήλας από τη Νέα Δημοκρατία.

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ ΣΚΟΥΦΑ: Ευχαριστώ, κυρία πρόεδρε.

Το θέμα της σημερινής συζήτησης, όπως και της συζήτησης τις προηγούμενες ημέρες κατά τη συνεδρίαση των επιτροπών, της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων, είναι κατ' ουσία το σχολικό μοντέλο και επομένως τι είδους σχολείο σε όλες τις βαθμίδες επιθυμεί και επιδιώκει να εγκαθιδρύσει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Πιστεύω και πιστεύουμε ότι, πρώτον, θέλετε ένα σχολείο προσαρμοσμένο απολύτως και μονομερώς στις ανάγκες της αγοράς. Αυτό σημαίνει ότι επιδιώκετε ένα σχολείο που θα προετοιμάζει, για παράδειγμα, το φθινό εργατικό δυναμικό, το οποίο η άρχουσα τάξη και η ελίτ το θέλει έτσι και έτσι, με τα άδεια χαρακτηριστικά, με τις «χ» δεξιότητες να ξεκλειδώνει βίδες, να χειρίζεται «ψ» το μηχάνημα και να μιλά και ολίγον από ξένη γλώσσα ίσα-ίσα για να συνεννοείται πιθανά με τα διεθνή αφεντικά.

Δεύτερον, θέλετε ένα σχολείο κομφορμιστικό, νεοσυντηρητικό, ένα σχολείο που εξοστρακίζει την ανάπτυξη κριτικής κοινωνικής σκέψης, γι' αυτό και απεμπολείτε την Κοινωνιολογία ή τουλάχιστον την καταργείτε από πανελλαδικώς εξεταζόμενο μάθημα, τη στιγμή που πάμπολλες πανεπιστημιακές σχολές στηρίζονται σε μία βάση κοινωνικών και κοινωνιολογικών γνώσεων.

Τρίτον, θέλετε ένα σχολείο τιμωρητικό. Γι' αυτό και θεσπίζετε με το πέμπτο άρθρο του νομοσχεδίου την αναγραφή της διαγωγής των μαθητών γυμνασίων και λυκείων στο σύνολο των πιστοποιητικών σπουδών και των αποδεικτικών απόλυσης. Μάλιστα με το άρθρο 61 και παράγραφο 1 δίνετε σε αυτή τη διάταξη ρύθμιση αναδρομική αξία και λέτε ότι επιθυμείτε να ισχύει και για τους μαθητές που φοίτησαν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση πριν από το σχολικό έτος 2020 και 2021.

Θέλω σε αυτό το σημείο να σταθώ και να αναφερθώ και εγώ με τη σειρά μου στην έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής, η οποία υπενθυμίζει σε εμάς τους Βουλευτές και στους υπόλοιπους πολίτες ότι σύμφωνα με πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, νομολογία του 2019, οι απολυτήριοι τίτλοι και τα πιστοποιητικά σπουδών συνιστούν έγγραφα αποδεικτικά της φοίτησης της επίδοσης και της ολοκλήρωσης ενός σταδίου εκπαίδευσης των μαθητών και όχι μη συναφών προς τα πραγματικά αυτά γεγονότα πληροφοριών.

Συνεχίζει η Επιστημονική Επιτροπή ότι θα πρέπει συνεπώς να διευκρινιστεί κατά πόσον σχετίζεται η αναγραφή της διαγωγής των κατόχων των εν λόγω τίτλων με τους σκοπούς έκδοσής τους, οι οποίοι, όπως είπα και πριν, συνίστανται στην απόδειξη της επιτυχούς ολοκλήρωσης ενός σταδίου εκπαίδευσης.

Με λίγα λόγια, τι αναφέρεται εδώ, στην ειδική αυτή έκθεση; Ότι τα απολυτήρια πιστοποιούν απλά και μόνο -ουσιαστικά, θα λέγαμε- την ολοκλήρωση συγκεκριμένου εκπαιδευτικού σταδίου και δεν θα πρέπει να περιλαμβάνουν άσχετες, με αυτόν τον γνωστικό, εγκυκλοπαιδικό, μορφωτικό σκοπό, πληροφορίες.

Όμως, θέλω να θίξω το θέμα και από την παιδαγωγική του πλευρά με δύο ερωτήματα. Υπάρχουν χαρισματικά και ταλαντούχα παιδιά με παρεκκλίνουσα συμπεριφορά; Ήταν ο Αϊνστάιν ως μαθητής ήσυχος και υπάκουος στις κοινωνικές νόρμες παιδι; Και θα επιμείνω επαναφερόμενη στην έκθεση της Επιστημονικής Επιτροπής, η οποία θέτει το ζήτημα ή, τουλάχιστον, ερώτημα κατά πόσο η συγκεκριμένη διάταξη, δηλαδή η αναγραφή της διαγωγής σε πιστοποιητικά σπουδών, εξυπηρετεί σκοπούς δημοσίου συμφέροντος και τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι η αναγραφόμενη στο απολυτήριο διαγωγή κατά τον χρόνο κτήσης του τίτλου θα αποκαλύπτει εις το διηνεκές στοιχεία που μπορούν να οδηγήσουν σε δυσμενή αξιολόγηση, στιγματισμό ή ακόμη και δυσμενή διακριτική μεταχείριση, ιδίως σε διαδικασίες πρόσληψης. Νομίζω ότι ο περαιτέρω σχολιασμός περιττεύει.

Επανερχομαι παιδαγωγικά: Θα πρέπει πολύ σοβαρά να αναρωτηθούμε αν είναι δίκαιο για έναν ή μία έφηβο λόγω «χ» συμπεριφοράς σε μια δεδομένη ηλικιακή φάση να στιγματιστεί για όλη του τη ζωή και με συνέπεια, για παράδειγμα, να μην μπορεί να εργαστεί.

Αλήθεια, είναι δίκαιο, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, για έναν ή μία έφηβο που έχει την ατυχία να μεγαλώσει, ίσως, σε ένα δύσκολο οικογενειακό περιβάλλον με προβλήματα, όπως φτώχεια, αλκοολισμό, ενδοοικογενειακή βία, επειδή ως κοινωνία ενηλίκων ποτέ δεν σκύψαμε πάνω από το πραγματικό του πρόβλημα, να στιγματιστεί για πάντα;

Αλήθεια ποιος φταίει, όταν κάποιοι νέοι και νέες έχουν παραβατική συμπεριφορά; Τι ρόλο καλούνται να παίξουν οι εκπαιδευτικοί και το σχολείο; Γιατί δεν προβλέπονται προσλήψεις εξειδικευμένου επιστημονικού προσωπικού, όπως κοινωνικοί λειτουργοί και σχολικοί ψυχολόγοι οι οποίοι ακριβώς έχουν όλη την επιστημονική κατάρτιση για την αρμόζουσα και έγκαιρη διαγνωστική προσέγγιση για θέματα παρεκκλίνουσας συμπεριφοράς στην κρίσιμη εφηβική ηλικία; Γιατί επιδιώκετε να φτιάξετε ένα τιμωρητικό σχολείο; Αυτό είναι ερώτημα, για να μην παραξηγηθώ. Γιατί θέλετε να επιβάλετε τον κοινωνικό κομπορρισμό;

Τέταρτον, θέλετε σχολεία πολλών διαφορετικών ταχυτήτων, συγκεκριμένες σχολικές μονάδες για τη διαιώνιση της άρχουσας ελίτ, σχολικές μονάδες μέτριες και σχολικές μονάδες κάτω του μέτρου για κάποια φτωχά παιδιά φτωχών συνοικιών.

Η όλη φιλοσοφία σας για τα σχολεία πολλών διαφορετικών ταχυτήτων συμπυκνώνεται σε αυτό που ο κ. Μητσοτάκης διατύπωσε ως άποψη για το επαγγελματικό μέλλον των μαθητών από το Περιστέρι.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Αγγλικά και νηπιαγωγείο και κλείνω με αυτό το θέμα, κυρία Πρόεδρε, και σας ευχαριστώ.

Θέλω εισαγωγικά να πω το εξής: Αναφέρθηκε ότι τα Αγγλικά δεν θα διδάσκονται σε αυτή την εκπαιδευτική βαθμίδα, αλλά θα προσεγγίζονται με τη βιωματική μέθοδο και μάθηση. Θέλω να υπενθυμίσω με πάσα επιφύλαξη ότι η βιωματική μάθηση είναι σύγχρονος πρωτοποριακός τρόπος εκπαίδευσης και ως μορφή εκπαίδευσης ένα στοιχείο της είναι η σύγχρονη διδασκαλία μέσα από τη βιωματική μάθηση. Πιστεύω γενικά ότι όλα αυτά τα εννοιολογικά εργαλεία που έχουν να κάνουν με τα παιδαγωγικά, με το κατά πόσο η νηπιακή ηλικία είναι πρόσφορη για την εκμάθηση ξένης γλώσσας, δεν έχουν συζητηθεί επαρκώς στις συνεδριάσεις της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων. Δεν έχουμε ακούσει όλους τους καθηγητές παιδαγωγικών τμημάτων.

Και ξέρετε κάτι; Δεν θα πρέπει να διστάσουμε να αφήσουμε τα νήπια να χαρούν τη νηπιακή τους ηλικία. Το νηπιαγωγείο είναι ο πρώτος χώρος κοινωνικοποίησης. Το νήπιο ακόμη και στο εξελικτικό ψυχολογικό στάδιο που βρίσκεται δύσκολα αποχωρίζεται από τη μητέρα του. Πολλές φορές ταυτίζει το πρόσωπο της νηπιαγωγού με την μητέρα ή λειτουργεί η νηπιαγωγός ως υποκα-

τάστατο. Άρα είναι εξαιρετικά δύσκολο, και ίσως παρακινδυνευμένο, να εισάγουμε και άλλες ειδικότητες στο νηπιαγωγείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κυρία συνάδελφε, σας παρακαλώ πολύ, έχετε ξεπεράσει κατά πολύ τον χρόνο σας.

ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ ΣΚΟΥΦΑ: Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε.

Για να μη μιλήσω για την κακή χρήση της ελληνικής από τους εφήβους, η οποία μπορεί να συνδέεται ακριβώς με τη συχνή τριβή τους με την αγγλική γλώσσα. Άρα τι πρέπει να κάνουμε; Να διδάξουμε καλύτερα τα ελληνικά και στα σίγουρα να προσεγγίσουμε διαφορετικά τη νηπιακή ηλικία πάνω σε γερή επιστημονική, παιδαγωγική γνώση και όχι βιαστικά να φέρνουμε ρυθμίσεις.

Θέλω να κλείσω λέγοντας ότι συμπερασματικά το νομοσχέδιο πρέπει να αποσυρθεί ακριβώς γιατί πιστεύουμε και εμείς και οι εκπαιδευτικοί φορείς ότι δεν συζητήθηκε επαρκώς, εμβριθώς και ουσιαστικά και στην επιτροπή και έξω στην κοινωνία. Κυρίως, όμως, ως Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτικής Συμμαχίας θέλουμε ένα τελείως διαφορετικό εκπαιδευτικό μοντέλο, ένα σχολείο δημοκρατικό, ανοιχτό στον διάλογο, ανοιχτό στην κοινωνία, πραγματικά προοδευτικό.

Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Σας ευχαριστώ και εγώ.

Κύριοι συνάδελφοι, η ανοχή που μπορεί να υπάρξει θα είναι ένα λεπτό, όχι παραπάνω, σας παρακαλώ πολύ, γιατί είναι πάρα πολλοί συνάδελφοι που δεν έχουν μιλήσει και θα πάμε μέχρι πάρα πολύ αργά. Καταλαβαίνετε είναι πάρα πολύ δύσκολο.

Καλώ στο Βήμα τον κ. Φωτήλα από τη Νέα Δημοκρατία. Αμέσως μετά να ετοιμάζεται ο κ. Γκιόκας από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

Κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά.

ΙΑΣΟΝΑΣ ΦΩΤΗΛΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σκεφτόμουν κατά πόσο έχει νόημα να αντιπαρτιθέμεθα σε σχέση με διατάξεις που έχουν να κάνουν με την οργάνωση και τη λειτουργία των σχολείων και των πανεπιστημίων μας, τη στιγμή που είναι δεδομένο και προφανές ότι μας χωρίζει άβυσσος σε σχέση με το πώς βλέπουμε τη δημόσια εκπαίδευση.

Εν τέλει, κατέληξα στο συμπέρασμα ότι ναι, ακόμα και αν οι διαφορές μας σε σχέση με τη δημόσια εκπαίδευση μοιάζουν και ακούγονται τετριμμένες ή χιλιοειπωμένες, καλό είναι να ακούγονται και να συζητούνται και σε κοινοβουλευτικό επίπεδο.

Σε κάθε περίπτωση είναι απόλυτα υγιές να υπάρχει αυτή η διαφορετική αντίληψη, καθώς ξεκινάμε από διαφορετικές ιδεολογικές αφηγήσεις και διαφέρουν οι πολιτικοί μας στόχοι. Έτσι, τόσο εγώ όσο και ο κ. Φίλης συμφωνήσαμε απόλυτα ότι διαφωνούμε ριζικά!

Εγώ, για παράδειγμα, πιστεύω στη χρησιμότητα των ιδιωτικών σχολείων, όπως και σε αυτή των δημόσιων πρότυπων και πειραματικών σχολείων. Πιστεύω ότι τα ιδιωτικά σχολεία είναι ένα μέρος της δημόσιας εκπαίδευσης, λειτουργούν συμπληρωματικά στην κρατική εκπαίδευση αλλά πολλές φορές με πάρα πολύ μεγάλη επιτυχία. Δεν μπορώ να μη σταθώ στο γεγονός ότι υπάρχουν αρκετά -όχι όλα, αλλά αρκετά- ιδιωτικά σχολεία με βαθμό επιτυχίας στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα 90%, 95%, 96%, 97% και 98%. Ε, δεν μπορεί, είναι προφανές ότι κάτι καλό θα κάνουν αυτά τα σχολεία αφού το 98% των μαθητών μπαίνει στα ανώτατα ιδρύματα.

Προσέξτε, ποια είναι τα μόνα δημόσια σχολεία που συναγωνίζονται επάξια τα καλά ιδιωτικά; Μα, τα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία που παρουσιάζουν τα ίδια, και πολλές φορές ακόμα καλύτερα, ποσοστά επιτυχίας. Και, μάλιστα, ενώ μόνο κάποια από τα ιδιωτικά σχολεία παρουσιάζουν τόσο υψηλούς δείκτες επιτυχίας, τα δημόσια πρότυπα και πειραματικά σχολεία παρουσιάζουν όλα -μηδενός εξαιρουμένου- τόσα υψηλά ποσοστά. Γι' αυτό λέμε ότι πρέπει να φτιάξουμε περισσότερα δημόσια πρότυπα και πειραματικά σχολεία στη χώρα μας, για να έχουν όλο και περισσότερα παιδιά τις ίδιες δυνατότητες και τα ίδια εφόδια με τα παιδιά που οι γονείς τους μπορούν να τα στείλουν στα καλά ιδιωτικά σχολεία.

Ο κ. Φίλης από την άλλη και μια μερίδα συναδέλφων από την

Αξιωματική Αντιπολίτευση έχουν μια εντελώς διαφορετική οπτική για το ζήτημα. Ο κ. Φίλης πιστεύει -και το δηλώνει χωρίς κανέναν ενδοιασμό- ότι τα παραπάνω σχολεία αποτελούν καρκίνωμα για τη δημόσια εκπαίδευση. Δηλώνει -ακούστε, είναι σημαντικό- ότι σχολείο χωρίς κακούς μαθητές δεν είναι καλό σχολείο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Ανάποδα τα λέτε.

ΙΑΣΟΝΑΣ ΦΩΤΗΛΑΣ: Και ποια σχολεία έχουν καλούς μαθητές ή κατ' εξοχήν καλούς μαθητές; Τα καλά ιδιωτικά και τα δημόσια, τα πρότυπα και τα πειραματικά. Άρα, σύμφωνα με τον κ. Φίλη, αυτό που πρέπει να κάνουμε δεν είναι να αυξήσουμε το ποσοστό επιτυχίας όλων των δημόσιων σχολείων αλλά να καταργήσουμε τα καλά σχολεία, δημόσια ή ιδιωτικά. Πραγματικά, τέτοιο μένος κατά της αριστείας δεν το έχουμε ξαναδεί.

Η δε συμπολίτισσά μου, η κ. Αναγνωστοπούλου, δηλώνει ότι τα πρότυπα σχολεία είναι φασιστικά, γιατί ιδρύθηκαν, λέει, επί Μεταξά. Δεν την ενδιαφέρει, δηλαδή, να δει τι κάνουν αυτά τα σχολεία και έχουν τόσο μεγάλη επιτυχία, τι καλό κάνουν. Την ενδιαφέρει πότε ιδρύθηκαν. Και για να δικαιολογήσει αυτή τη στενομυαλιά της καταφεύγει σε ανακρίβειες και αναλήθειες. Διότι μήπως όλοι ξεχνάμε ότι τα ιστορικά πρότυπα σχολεία της χώρας μας ιδρύθηκαν είτε στις αρχές είτε στα μέσα είτε στα τέλη του δέκατου ένατου αιώνα και όχι επί Μεταξά;

Όμως, ξαναλέω ότι όσο και αν αυτές μας οι αντιπαραθέσεις μοιάζουν παλιές και τετριμμένες και χλιοειπομένες, είναι ουσιαστικές και είναι υγιείς. Αυτό που δεν ξέρω κατά πόσο είναι υγιές και δεν ξέρω κατά πόσο παρουσιάζει πρόβλημα, είναι ότι ο κ. Φίλης και όσοι σκέφτονται σαν τον κ. Φίλη, δεν διαφωνούν με εμένα ή με την κ. Κεραμέως ή με τον Κυριάκο Μητσοτάκη, δεν διαφωνούν με τη Νέα Δημοκρατία μόνο, αλλά διαφωνούν με μεγάλη μερίδα από το ίδιο τους το κόμμα.

Διαφωνούν μεταξύ των άλλων και με τον ίδιο τους τον Αρχηγό. Διότι ο κ. Τσίπρας βεβαίως, δεν μπορούμε να πιστέψουμε ότι συμφωνεί με τον κ. Φίλη ότι τα σχολεία που έχουν κατ' εξοχήν καλούς μαθητές, δημόσια ή ιδιωτικά, αποτελούν καρκίνωμα. Αλλιώς, δεν θα έστελνε ο κ. Τσίπρας τα παιδιά του σε ιδιωτικά ξένα καλά σχολεία, που παρουσιάζουν βαθμό επιτυχίας στα ανώτατα ιδρύματα σαν και αυτούς που προανέφερα.

Και ξέρετε, γιατί τα στέλνει, κύριε Φίλη; Είναι απλό. Τα στέλνει, γιατί επιθυμεί το καλύτερο για τα παιδιά του ή, τέλος πάντων, αυτό που ίδιος αντιλαμβάνεται ως το καλύτερο. Επιλέγει να στείλει τα παιδιά του σε ένα σχολείο όπου πιστεύει ότι θα πάρουν, κατά το δυνατόν, τα περισσότερα εφόδια. Προς τιμήν του, θα έλεγα, του κ. Τσίπρα που βάζει πάνω από το πολιτικό κόστος και το κόμμα το μέλλον των παιδιών του. Και δεν τα πιστεύει, γιατί τα σχολεία είναι ιδιωτικά, αλλά γιατί είναι καλά. Το λένε τα νούμερα αυτά και η αριθμητική δεν είναι άποψη, να έχει ο καθένας τη δική του. Το θέμα είναι βέβαια ότι ο κ. Τσίπρας, που μπορεί να στείλει τα παιδιά του σε καλά σχολεία, στερήσει τη δυνατότητα από χιλιάδες Έλληνες, καταργώντας τα πρότυπα, να στείλουν και αυτοί τα παιδιά τους σε αντίστοιχα καλά σχολεία.

Συνεπώς το πρόβλημα, κύριε Φίλη, δεν είναι η μεταξύ μας διαφωνία, όσο είναι η μεταξύ σας διαφωνία. Και το ζήτημα είναι ποιος θα υπερισχύσει. Θα πείσετε εσείς τον κ. Τσίπρα ή ο κ. Τσίπρας εσάς; Και είναι σημαντικό, γιατί μέχρι να τα βρείτε εσείς, η χώρα στερείται αξιολογής και εποικοδομητικής Αξιωματικής Αντιπολίτευσης και αυτό δεν είναι καλό για κανέναν.

Σε κάθε περίπτωση, μέχρι να τα βρείτε εσείς, εμείς θα κάνουμε τη δουλειά. Θα κάνουμε εκείνο που υποσχεθήκαμε προεκλογικά στον ελληνικό λαό. Θα αναβαθμίσουμε τα σχολεία μας, ώστε να μη μεταβιβάζουν απλώς τυπικές γνώσεις, αλλά να δίνουν έμφαση και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων ζωής, τεχνολογίας και επιστήμης στους μαθητές. Δημιουργούμε σχολεία που θα αναπτύξουν νέες θεματικές, όπως ο εθελοντισμός, η οδική ασφάλεια, η πρόληψη από εξαρτήσεις, ο αλληλοσεβασμός και η διαφορετικότητα, η ρομποτική, η επιχειρηματικότητα, η σεξουαλική αγωγή. Δημιουργούμε σχολεία που δεν θα ακολουθούν, αλλά θα καθοδηγούν τον υπόλοιπο κόσμο, θα βρίσκονται ένα βήμα μπροστά, όπως αρμόζει στην ιστορία και στην κληρονομιά των Ελλήνων. Γι' αυτό θέλουμε να μάθουμε στα παιδιά μας αγγλικά από το νηπιαγωγείο και όχι γιατί εξυπηρετούμε τα συμφέροντα του κ. Τραμπ και κάτι άλλες γαλιές που ακούσαμε σε αυτή την Αίθουσα.

Τέλος, θέλουμε και δημιουργούμε αυτοδύναμα, αυτόνομα και εξωστρεφή πανεπιστήμια και τεχνολογικά ιδρύματα, άμεσα συνδεδεμένα με την αγορά εργασίας, που να έχουν τη δυνατότητα να ιδρύσουν μόνα τους ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα, να θεσμοθετήσουν κοινά προγράμματα σπουδών με ξένα ιδρύματα, να εξελιχθούν και να επιλέξουν μόνα τους τον κλάδο που επιθυμούν να εξειδικευτούν είτε είναι η έρευνα είτε κάποιος άλλος.

Θέλουμε, τέλος, τα παιδιά μας να γνωρίζουν ότι στο πανεπιστημιακό περιβάλλον επικρατούν κανόνες αξιοκρατίας και δικαιοσύνης. Γι' αυτό αλλάζουμε τους κανόνες των μετεγγραφών.

Τελειώνουμε εδώ; Όχι. Αρχίζουμε εδώ. Σκοπός μας είναι να δημιουργήσουμε τα σχολεία του 21^{ου} αιώνα, της τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης, τα σχολεία που αξίζουν στα Ελληνόπουλα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

ΜΑΡΙΛΙΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, θέλω να κάνω μία πολιτική δήλωση, ως Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο για ένα λεπτό.

ΜΑΡΙΛΙΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Θέλω να πω στον κ. Φωτήλα ότι δείχνει μεγάλη ένδειξη επιχειρημάτων και, μάλιστα, δεν το περίμενα να χρησιμοποιεί προσωπικές αναφορές που μάλιστα αφορούν οικογενειακά θέματα για τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης.

Σε κάθε περίπτωση, κύριε συνάδελφε, να σας επισημάνω ότι η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έκανε μία συντεταγμένη πολιτική όσον αφορά την αναβάθμιση συνολικά της παιδείας και δεν ισχύει ότι κατήργησε τα πρότυπα σχολεία. Τα ιστορικά πρότυπα σχολεία συνεχίζουν και λειτουργούν κανονικά.

Άρα, λοιπόν, θα έλεγα, ας λείπουν τέτοιου είδους αναφορές. Δεν σας αρμόζει και δεν αρμόζει και στο κόμμα σας.

ΙΑΣΟΝΑΣ ΦΩΤΗΛΑΣ: Αυτό ήταν επί προσωπικού. Θα πρέπει να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κύριε συνάδελφε, νομίζω ότι δεν υπάρχει λόγος να απαντήσετε. Αυτά που είπατε, τα άκουσε ο ελληνικός λαός, άκουσε και την κ. Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο. Οπότε ο καθένας βγάζει τα συμπεράσματά του.

Τον λόγο έχει ο κ. Γκιόκας για επτά λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Πριν φτιάξει ο κ. Φωτήλας το σχολείο του 21^{ου} αιώνα, ας φροντίσουν να καλύψουν τα κενά που έχουν δημιουργήσει εξαιτίας της πανδημίας και από δασκάλους που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες. Αυτή τη στιγμή υπάρχουν σχολεία με κενά, τα οποία παραμένουν και εν μέσω πανδημίας και με αβέβαιο το τι πρόκειται να γίνει από τον Σεπτέμβριο και με πολύ μεγάλη την αγωνία των γονιών για το τι πρόκειται να γίνει τον Σεπτέμβριο.

Όσο για το νομοσχέδιο, είναι αναμφίβολα ένα νομοσχέδιο αντιδραστικό, αναχρονιστικό και αυταρχικό, ένα νομοσχέδιο που περικλείει όλη την ιδεολογική σκουριά της Νέας Δημοκρατίας. Από πού απορρέει αυτό; Απορρέει μόνο από τα ζητήματα της διαγωγής, των ποινών ή των καμερών στις σχολικές αίθουσες που προωθείτε; Φυσικά, απορρέει και από εκεί, αλλά όχι μόνο από εκεί. Κυρίως απορρέει από τη συνολική στρατηγική που υπηρετεί το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, μια στρατηγική που προωθείται με βήμα-βήμα εδώ και μία δεκαετία, τουλάχιστον από το 2011 με τον νόμο Διαμαντοπούλου, από όλες τις κυβερνήσεις και της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ και του ΣΥΡΙΖΑ, και που έχει ως στόχο την ακόμη μεγαλύτερη πρόσδεση της εκπαίδευσης στις ανάγκες του κεφαλαίου και στις κατευθύνσεις των διεθνών οργανισμών, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο ΟΟΣΑ και πάει λέγοντας.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο ότι όλη αυτή τη δεκαετία, ακόμη και αν μια κυβέρνηση άλλαζε ρυθμίσεις που έκαναν προηγούμενες κυβερνήσεις, καμμία κυβέρνηση ωστόσο, δεν έθιγε τους βασικούς πυλώνες και τα βασικά σημεία αυτής της στρατηγικής. Ούτε η σημερινή Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας θίγει βασικά σημεία των προηγούμενων νόμων, όπως του νόμου Διαμαντο-

πούλου, του νόμου Αρβανιτόπουλου, του νόμου Γαβρόγλου. Και τώρα έρχεται ο νόμος Κεραμέως. Η κάθε κυβέρνηση έχτιζε και έπιανε το νήμα από εκεί που το άφηνε η προηγούμενη κυβέρνηση και το προωθούσε ακόμη παραπέρα.

Είχατε και ένα άλλο στοιχείο επίσης κοινό, πολύ δημοκρατικό. Κάθε μία από αυτές τις κυβερνήσεις επέλεγε να ψηφίζει τα συγκεκριμένα νομοσχέδια όταν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα ήταν κλειστά. Άλλος επέλεγε το Πάσχα, άλλος επέλεγε το καλοκαίρι και εσείς βουλευτήκατε με το κλείσιμο της πανδημίας.

Σε τι συνίσταται αυτή η κοινή στρατηγική; Συνίσταται στη διαμόρφωση ενός εκπαιδευτικού συστήματος, που θα υπηρετεί πλήρως και σε όλα τα επίπεδα -στο μορφωτικό, το οικονομικό, το εργασιακό, το αξιακό- τις απαιτήσεις του κεφαλαίου για το πώς πρέπει να είναι το σχολείο, για το τι πρέπει να μαθαίνουν οι νέοι και φυσικά -που έχει άμεση σχέση με την εκπαιδευτική διαδικασία- για το πώς θα πρέπει να είναι οι αυριανοί εργαζόμενοι, ευέλκτικοι, ημιμαθείς, περιπλανώμενοι ανάμεσα στην ανεργία, τη μισοειδίκευση και την κακοπληρωμένη δουλειά και πάνω από όλα, πειθαρχικοί.

Και υλοποιείται αυτή η στρατηγική με όχημα τη λεγόμενη «αξιολόγηση», που δεν είναι κάτι αφηρημένο και ουδέτερο, όπως πάτε κουτοπονήρα και παραπλανητικά να το εμφανίσετε, λες και υπάρχει αξιολόγηση ουδέτερη και αφηρημένη. Είναι αξιολόγηση για το αν προωθούνται οι παραπάνω συγκεκριμένοι αντιλαϊκοί στόχοι.

Επίσης, προωθείται η συγκεκριμένη στρατηγική με όχημα την υποχρηματοδότηση, την αυτοτέλεια σχολείων και ιδρυμάτων, που έχει αποτελέσει διακηρυγμένο στόχο όλων των κυβερνήσεων και οδηγεί στην κατηγοριοποίηση, την αποθέωση των δεξιοτήτων σε βάρος της γενικής μόρφωσης -που είναι και βασικό σημείο αναφοράς του συγκεκριμένου νομοσχεδίου- τη μετατροπή του σχολείου σε εξεταστική αρένα, με τους γονείς να βάζουν πιο βαθιά το χέρι στην τσέπη και το άνοιγμα των σχολείων σε διάφορους εξωπαιδαγωγικούς και εξωεκπαιδευτικούς οργανισμούς και θεσμούς, από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις μέχρι τις επιχειρήσεις και φυσικά, την «ιερή αγγελάδα» της σύνδεσης του σχολείου με την αγορά.

Αυτή την πολιτική, αυτή τη στρατηγική την υπηρετήσατε όλοι σας, άλλος λιγότερο, άλλος περισσότερο, άλλος με πιο συντηρητικό και αυταρχικό μανδύα, άλλος με πιο τεχνοκρατικό, άλλος με πιο δήθεν προοδευτικό περιτύλιγμα. Όμως, επί της ουσίας αυτή την πολιτική την υπηρετήσατε όλοι σας.

Να θυμίσουμε μόνο το εξής: Ο ΣΥΡΙΖΑ, που βγαίνει στα κεραμίδα για τον αναχρονισμό της Νέας Δημοκρατίας, ήταν ο ίδιος που στην πρόσφατη συνταγματική Αναθεώρηση δεν τόλμησε να αμφισβητήσει την πιο αναχρονιστική θέση που υπάρχει στο εκπαιδευτικό σύστημα και μάλιστα, αποτυπωμένη στο επίπεδο του Συντάγματος που είναι ποιο;- Ότι η εκπαιδευτική διαδικασία πρέπει να προωθεί τη θρησκευτική συνείδηση. Δεν το αμφισβήτησε, δεν πρότεινε καν να αλλάξει.

Να θυμίσουμε ότι η λογική των δεξιοτήτων ήταν και δική του πολιτική, όπως επίσης να θυμίσουμε ότι η τηλεκαπαίδευση, που ακρωτηριάζει κάθε συναισθηματισμό του εκπαιδευτικού ως βασικό στοιχείο της σχέσης που πρέπει να υπάρχει με τα παιδιά, περιεχόταν μαζί με άλλα -αν θυμάστε- στο λεγόμενο πόρισμα Λιάκου επί ΣΥΡΙΖΑ, που είχε τύχει σε αυτό το σημείο θετικής αποδοχής από το Υπουργείο Παιδείας τότε.

Αυτό που κάνει, λοιπόν, σήμερα η Νέα Δημοκρατία, είναι να υλοποιεί με συνέπεια και με φανατισμό αυτό το αντιπαιδαγωγικό μοντέλο που άλλες χώρες το υλοποιούν εδώ και χρόνια και κάποιες το υλοποιούν εδώ και δεκαετίες.

Και επειδή ακριβώς αυτό το μοντέλο έχει μακρά ιστορία, μπορεί να γίνει και ασφαλής αποτίμηση και για το πού οδήγησε και για το ποιους ωφέλησε.

Για παράδειγμα, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, για τις οποίες έγινε πολύς λόγος εξαιτίας και της κατάστασης που επικρατεί, ήταν πρωτεργάτες αυτού του μοντέλου και αν μπειτε στον κόπο να διαβάσετε ορισμένες σοβαρές αναλύσεις αυτής της περιόδου -όχι αναλύσεις του ΚΚΕ- θα διαπιστώσετε ότι το αμερικανικό εκπαιδευτικό σύστημα ενοχοποιείται ως ένας από τους βασικότερους παράγοντες για την αναπαραγωγή και την

όξυνση των κοινωνικών και φυλετικών αντιθέσεων, που αποτελούν το υπόβαθρο για τις μαζικές λαϊκές κινητοποιήσεις αυτής της περιόδου.

Αυτές οι κινητοποιήσεις δεν έχουν να κάνουν μόνο με τη δολοφονία του Αφροαμερικάνου, έχουν να κάνουν με την ανεργία, έχουν να κάνουν με τη φτώχεια, έχουν να κάνουν με τους νεκρούς της πανδημίας από τη μία και την έλλειψη στοιχειώδους δημόσιου συστήματος υγείας από την άλλη, έχουν να κάνουν με τις επεμβάσεις και τους πολέμους των Αμερικάνων που τροφοδοτούν το ρατσιστικό και φυλετικό μίσος -εδώ και αν οι κυβερνήσεις όλων των κομμάτων ήταν τα πρωτοπαλικάρα αυτών των σχεδιασμών- έχουν να κάνουν όμως και με το εκπαιδευτικό σύστημα που οδηγεί στην κατηγοριοποίηση, οδηγεί στην γκετοποίηση, τον ρατσισμό αλλά και την ημιμάθεια από την άλλη μεριά, ακόμη και για τους απόφοιτους των πιο πλούσιων και των πιο δημοφιλών κολεγίων.

Είναι χαρακτηριστικά τα στοιχεία που παραθέτει στο βιβλίο του «Λευκοί Ηλίθιοι» ο Μάικλ Μουρ, όπου αναφέρει ότι απόφοιτοι του Γέιλ, του Χάρβαρντ, του Στάνφορντ, που κατά τα άλλα μπορεί να παίζουν στα δάχτυλα την επιχειρηματικότητα, σε τεστ πολλαπλών απαντήσεων δεν ήξεραν να απαντήσουν πότε έγινε ο αμερικανικός εμφύλιος πόλεμος. Αυτό είναι το σχολείο και το εκπαιδευτικό σύστημα της αγοράς, το σχολείο και το εκπαιδευτικό σύστημα του πιο βάρβαρου καπιταλιστικού συστήματος.

Για αυτό -και τελειώνω, κυρία Πρόεδρε- τις σημερινές κινητοποιήσεις των μαθητών, των φοιτητών, των γονιών, των εκπαιδευτικών, παρά το γεγονός ότι ήταν κλειστά τα ιδρύματα -είναι κλειστά τα ιδρύματα- όσο και αν προσπαθείτε να τις σκυφαντήσετε, είναι και δίκαιες, είναι και αναγκαίες και χρειάζεται να έχουν διάρκεια και αντοχή.

Και μπορούν να έχουν διάρκεια, αντοχή και αποτελεσματικότητα, αν στοχεύσουν σε αυτό ακριβώς, στον πυρήνα αυτής της πολιτικής, σε εκείνες τις δυνάμεις που υπηρέτησαν και υπηρετούν αυτή την πολιτική, αλλά πάνω από όλα σε ένα σύστημα και μια οικονομία που έχει ανάγκη αυτό το αντιδραστικό, αυταρχικό και ταξικό εκπαιδευτικό σύστημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Κατσαφάδος από τη Νέα Δημοκρατία και αμέσως μετά ο κ. Ζουράρις από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επιτρέψτε μου στην αρχή της τοποθέτησής μου να δώσω τα θερμά μου συγχαρητήρια σε όλους αυτούς, στο εκπαιδευτικό και διοικητικό προσωπικό αλλά και στην πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας, που κάτω από αυτές τις δύσκολες και πρωτόγνωρες συνθήκες τις οποίες όλοι βιώσαμε μέσα από την πανδημία του κορωνοϊού, ενώ οι φυσικοί χώροι εκπαίδευσης, τα σχολεία μας, ήταν κλειστά, παρέμεινε, όμως, εκείνη τη στιγμή παράλληλα και ανοιχτή η πρόσβαση στη γνώση σε όλους τους μαθητές. Και αυτό ήταν μία πάρα πολύ μεγάλη επιτυχία και κάτι το οποίο δεν ήταν αυτονόητο.

Επίσης, εκτός από τους εκπαιδευτικούς που κατέβαλαν αυτές τις τιτάνιες προσπάθειες, θα ήθελα να συγχαρώ και όλους αυτούς οι οποίοι προσέφεραν αφιλοκερδώς υλικό, όπως τάμπλετ και άλλους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, όπου έδειξαν εν τω πράγματι την κοινωνική προσφορά πάνω σε αυτές τις τόσο δύσκολες και κρίσιμες στιγμές τις οποίες βίωσε η χώρα μας.

Και δεν θα αποφύγω τον κίνδυνο, να αντιπαρατεθώ και να προσπεράσω -αν θέλετε- όλες αυτές τις αστείες δικαιολογίες οι οποίες ακούστηκαν σε ό,τι έχει να κάνει με την τηλεκαπαίδευση.

Οφείλουμε και πρέπει να αναγνωρίσουμε, κυρίες και κύριοι, ότι ο κόσμος αλλάζει και θα πρέπει να είμαστε πάντοτε προετοιμασμένοι σε οποιαδήποτε δυσκολία κληθούμε να αντιμετωπίσουμε, έχοντας ως γνώμονα το σύνολο, έχοντας ως γνώμονα την επιτυχία των μαθητών, έχοντας ως γνώμονα την πρόσβαση στη γνώση και την εκπαίδευση όλων των Ελλήνων. Και αυτή ήταν η απαιτούμενη -αν θέλετε- προσπάθεια την οποία κατέβαλε αυτή η Κυβέρνηση και ήταν εντυπωσιακό το αποτέλεσμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Αδαμάντιος Κοραΐς είχε πει ότι η πολιτεία που δεν έχει ως βάση της την παιδεία, είναι πολυκατοικία στην άμμο. Τόσο σημαντική είναι η έννοια της παιδείας για τον άνθρωπο, για την κοινωνία, για κάθε χώρα.

Και, πραγματικά, στενοχωριέμαι που μετά από αυτή την κρίση την οποία βιώσαμε βλέπω, δυστυχώς, ακόμα και σήμερα γύρω από το ζήτημα της παιδείας να ασκούνται κομματικές πρακτικές επαναστατικής γυμναστικής γύρω από το αυτονόητο, χωρίς να αντιλαμβανόμαστε ότι αυτό το οποίο είναι απαρέγκλιτη προϋπόθεση, είναι να μπορέσουμε να κοιτάξουμε το ζήτημα της παιδείας με όρους του μέλλοντος, να μπορέσουμε να δώσουμε στα παιδιά μας, τα νέα παιδιά, όλα αυτά τα εφόδια τα οποία είναι απαραίτητα για να διεκδικήσουν ένα καλύτερο μέλλον και μία καλύτερη τύχη, διαγωνιζόμενοι τους συμμαθητές τους και τους συνομήλικούς τους σε όλο τον κόσμο.

Και αυτό το νομοσχέδιο, αυτό το νομοθέτημα το οποίο φέρνει η Κυβέρνηση και το συγκεκριμένο Υπουργείο, εμπεριέχει σημαντικές πολύ σημαντικές αλλαγές οι οποίες αφορούν σε άμεσα ζητήματα για την προετοιμασία της νέας σχολικής και της νέας ακαδημαϊκής χρονιάς. Είναι αλλαγές πολύ σημαντικές στα προγράμματα εκπαίδευσης της νέας σχολικής χρονιάς, ρυθμίσεις οι οποίες είναι ουσιαστικές για την αποτελεσματικότερη τοποθέτηση εκπαιδευτικών, ούτως ώστε να μην υπάρχουν μαθητές δύο ταχυτήτων, να μη βιώνουμε το φαινόμενο σε ακριτικές και νησιωτικές περιοχές να υπάρχουν μαθητές οι οποίοι πηγαίνουν μετά από τέσσερις, πέντε, και έξι μήνες, καθηγητές να διδάξουν στα σχολεία μαθήματα τα οποία είναι απαραίτητα και να έχουν να ανταγωνιστούν -για παράδειγμα- τους συμμαθητές τους, οι οποίοι έχουν σχολεία τα οποία δεν έχουν κανένα πρόβλημα και πληρούν όλες τις θέσεις οι καθηγητές.

Βλέπουμε, επίσης, στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο επιλογές εκπαιδευτικών για τα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία και βέβαια αλλαγές στο καθεστώς των μετεγγραφών, οι οποίες θα πρέπει να είναι γνωστές πριν τη συμπλήρωση του μηχανογραφικού, καθώς και την εκκίνηση της διαδικασίας -επιτέλους- της αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κόσμος αλλάζει, η εκπαίδευση αλλάζει και εμείς δεν πρέπει να είμαστε απόντες από αυτήν την αλλαγή. Οφείλουμε να είμαστε πρωτοπόροι, οφείλουμε να είμαστε μπροστά και οφείλουμε να δώσουμε όσο το δυνατόν περισσότερα εφόδια στους νέους και στις νέες μας που φοιτούν αυτή τη στιγμή στα σχολεία και αυτό το νομοσχέδιο αυτή τη μεταρρύθμιση κάνει, μια μεταρρύθμιση η οποία διαπερνά κάθετα το σύνολο του εκπαιδευτικού συστήματος, από το νηπιαγωγείο μέχρι το πανεπιστήμιο, μια μεταρρύθμιση η οποία προσπαθεί να θέσει βάσεις για το σχολείο του αύριο, για ένα σχολείο το οποίο θα κάνει σίγουρους τους νέους ανθρώπους απέναντι στους κινδύνους και στις προκλήσεις τις οποίες θα έχουν να αντιμετωπίσουν.

Και ξέρετε, άκουσα με λύπη μου όλη αυτή τη συζήτηση η οποία έγινε γύρω από το αν θα πρέπει να διδάσκονται τα Αγγλικά στα νηπιαγωγεία. Είναι ντροπή να το συζητάμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι και φυσικά είναι απαράδεκτες και όλες αυτές οι αιτιάσεις που ακούστηκαν μέσα σ' αυτή εδώ την Αίθουσα, ότι δήθεν τάχα μου έρχονται για τα αμερικανικά πανεπιστήμια και μας ζητάνε να εισάγουμε την αγγλική γλώσσα στα νηπιαγωγεία. Έχουν ανάγκη τα αμερικανικά πανεπιστήμια να εισαχθούν τα Αγγλικά στα ελληνικά νηπιαγωγεία; Είμαστε σοβαροί ή έχουμε χάσει το τρένο; Ακόμα και η Βουλγαρία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διδάσκει τα Αγγλικά στα νηπιαγωγεία;

Ξέρετε, είναι κακό να προσπαθούμε να διασπείρουμε συνέχεια fake news και κυρίως πάνω στο ζήτημα της παιδείας. Είναι άραγε κακό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το ότι προχωράμε στην υλοποίηση εργαστηρίων δεξιοτήτων από το νηπιαγωγείο μέχρι το γυμνάσιο; Διαφωνείτε πάνω σ' αυτό; Διαφωνείτε ότι πρέπει να ενημερώνονται και να καταρτίζονται τα παιδιά, σε ό,τι έχει να κάνει με θέματα τεχνολογίας, σε ζητήματα οικολογίας, σε ζητήματα οδικής ασφάλειας, σε ζητήματα εξαρτήσεων, σεξουαλικής αγωγής, ρατσισμού; Είναι κακό το ότι βάζουμε πλάτη και προσπαθούμε να λύσουμε και να καταπολεμήσουμε το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας; Όταν εσείς το μόνο το οποίο κάνατε για

την ενδοσχολική βία, είναι μία μέρα τον χρόνο να μη γίνεται μάθημα και να μιλάτε στα παιδιά για την ενδοσχολική βία, γι' αυτή τη γάγγραινα, γι' αυτό το επικίνδυνο φαινόμενο το οποίο πρέπει να αντιμετωπίσουμε όλοι μαζί;

Ξέρετε, μπορεί να μιλάτε για το ταξικό σας εχθρό που είναι η ιδιωτική εκπαίδευση, αλλά εν τοις πράγμασι δεν κάνατε τίποτα. Προσπαθήσαμε -μόνιμα προσπαθείτε- να οδηγήσετε σε μια ισότητα προς τα κάτω. Αυτό είναι το σχέδιό σας. Αλλά με αυτό το σχέδιο, το μόνο το οποίο καταφέρνεται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι να ενισχύετε την ιδιωτική εκπαίδευση. Και σας το λέει αυτό ένας άνθρωπος ο οποίος δεν φοίτησε σε ιδιωτικό σχολείο ούτε σε ιδιωτικό πανεπιστήμιο. Δημόσιο σχολείο τελείωσα, δημόσιο πανεπιστήμιο τελείωσα, μεταπτυχιακό σε δημόσιο πανεπιστήμιο έκανα, αλλά ένωθα την ανάγκη να αλλάξει κάτι.

Θα ήθελα να σταθώ σε δύο πράγματα. Το πρώτο πράγμα έχει να κάνει με τις μετεγγραφές. Είναι δυνατόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάποιος ο οποίος έχει γράψει εννιά -και με αυτή την εξίσωση την οποία κάνατε των ΤΕΙ με τα ΑΕΙ, η οποία έγινε μόνο στα λόγια, δεν έγινε τίποτα άλλο, τίποτα παραπάνω δεν έγινε, κύριε Φίλη, απλά πιάσατε τα ΤΕΙ και τα κάνατε πανεπιστήμια, απολύτως τίποτα-, να μπορεί να μπαίνει σε μια σχολή, στην οποία κάποιος άλλος έχει γράψει δεκαεννιά;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Δεν μπορεί.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ: Βεβαίως και μπορεί, κύριε Φίλη, και αυτό ήταν το πρόβλημα των μετεγγραφών της φετινής χρονιάς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Δεν ισχύει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ: Να κάτσετε να το δείτε. Αυτό ήταν το πρόβλημα των μετεγγραφών της φετινής χρονιάς. Εμείς, λοιπόν, τι κάνουμε; Βάζουμε ακαδημαϊκά κριτήρια, βάζουμε κριτήρια τα οποία έχουν να κάνουν με τον κοινωνικό χαρακτήρα τον οποίο πρέπει να δείξουμε στις μετεγγραφές, ενισχύουμε τις πολύτεχνες και τις τρίτεχνες οικογένειες. Αυτό είναι το χρέος μας. Αυτή είναι η βοήθεια την οποία πρέπει να δώσουμε σε αυτούς οι οποίοι πραγματικά την έχουν ανάγκη.

Είναι δυνατόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να μην καταλαβαίνουμε ότι η δυνατότητα ίδρυσης ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων, δημιουργεί έναν άλλον δρόμο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση; Δεν μπορούμε να κάνουμε την Ελλάδα πόλο εκπαιδευτικής έλξης; Δεν πιστεύουμε στο όνειρο και στο όραμα, με βάση την ιστορία μας και τη θέση την οποία έχουμε στις τέχνες και στα γράμματα, ότι μπορεί αυτή η χώρα να γίνει πόλος εκπαιδευτικής έλξης, να μπορέσουμε να δελεάσουμε όλον τον κόσμο να έρθει να φοιτήσει στα ελληνικά πανεπιστήμια; Φοβόμαστε τη σύγκριση; Φοβόμαστε ότι δεν είμαστε ικανοί; Φοβόμαστε ότι δεν έχουμε καλά πανεπιστήμια; Εδώ είναι η δυνατότητά μας και εδώ στην πράξη θα πρέπει να δείξουμε τι μπορούμε να κάνουμε.

Τέλος, οφείλω να ευχαριστήσω την κυρία Υπουργό για το δικαιο αίτημα, επειδή ακούστηκε από την Κοινοβουλευτική Εκπρόσωπο του ΣΥΡΙΖΑ, ότι έμειναν τα ιστορικά πρότυπα σχολεία, ότι ο ΣΥΡΙΖΑ διατήρησε τα ιστορικά πρότυπα σχολεία. Αυτό είπατε πριν από λίγο. Ευτυχώς, κυρία Υπουργέ, που εισακούσατε το αίτημά μας και η Ράλλειος Σχολή επιτέλους ξαναγίνεται πρότυπη. Και ξέρετε, για κάποιους μπορεί να είναι καρκίνωμα αλλά για εμάς πιστεύουμε ότι η αριστεία μπορεί να αποτελέσει την κινητήριο δύναμη για να μπορέσει να εξελιχθεί η κοινωνία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Ζουράρις από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΟΥΡΑΡΙΣ: Προς την Πρόεδρο ή Προεδρίνα τα σέβη μου.

Θα πω δύο περιστατικά τα οποία οι περισσότεροι από εσάς δεν είχατε καν γεννηθεί. Τον Μάιο '68 μπαίνω σε μια αίθουσα στη νομική του Παρισι, έχοντας την εντύπωση το γενικό μπάχαλο κ.λπ.. Και τι βλέπω; Βλέπω τον Μιχάλη Παπαγιαννάκη να κάθεται στο τμήμα το μεταπτυχιακό, που έκανε διδακτορική διατριβή στην οικονομία με τους καθηγητές του και με φοιτητές, πάρα πολλοί, μέσα στη Rue Soufflot, στο κέντρο, δηλαδή, του Μάη του '68. Αυτά τα λέω για τον καλό μου τον Λοβέρδο, τον Βουλευτή που μίλησε για τις καταλήψεις και τις αταξίες αυτές.

Μέσα στην αταξία του Μάη του α68 ο Μιχάλης Παπαγιαννάκης με την πίπα του έκανε και μάθημα και μπάχαλο, το συναμφοτέρον, δηλαδή τις μεταρρυθμίσεις που θέλαμε να κάνουμε εμείς, τις επαναστάσεις με τον Μάη του α68 κ.λπ.. Αυτά έγιναν τότε.

Το α74 ήμουν γενικός γραμματέας στη μεγαλύτερη ομοσπονδία πανεπιστημιακών στη Γαλλία και ήμουν υπεύθυνος για το Παρίσι, στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών, Κοινωνιολογίας και όλα αυτά τα «άχρηστα», τα «αριστερά» και μας καλεί η Σονιέ Σεϊτέ, διότι μόλις τότε είχε βγει ο Ζισκάρ Πρόεδρος και είχε για πρώτη φορά δημιουργήσει έναν θεσμό που λεγόταν υπουργός των πανεπιστημίων. Ήταν μια κυρία η οποία ήταν γεωγράφος. Δεν πετούσε η ομάδα, αλλά εν πάση περιπτώσει.

Ξαφνικά εμφανίζεται ένα γεροντάκι υπέροχο το οποίο ήταν από την Ecole des Chartes, της ελληνικής επιγραφικής. Η κ. Σονιέ Σεϊτέν, τότε –το έχει άραγε το θήλυ γένος, δεν ξέρω– ετοιμαζόταν να μας κάνει ατζέντηδες, για να βρούμε στην αγορά για να βρούμε λεφτά για να χρηματοδοτούμε την έρευνά μας και τη λειτουργία μας. Ήθελε να κάνει αυτά που θέλει να κάνει το παρόν σχέδιο νόμου. Το καμήνο το γεροντάκι τα είχε χάσει τελείως. Λέει «μα εγώ και εμείς από τον 12ο αιώνα στη Σορβόνη κάνουμε χάρτες και ελληνικές επιγραφές. Τι να πουλήσω στην αγορά;». Και του λέω εγώ «θα κάνεις χαρτί περιτυλίγματος και θα τα πουλάς στην αγορά». Ήμουν προοδευτικός ως Αριστερός. Βέβαια, τα μάζεψε η Σονιέ Σεϊτέν, διότι είπε ότι οι επιδοτήσεις και οι χρηματοδοτήσεις θα γίνονται από το κράτος προς το κράτος, προς το δημόσιο κανονικά. Όσες σχολές έχουν τη δυνατότητα αυτοί θα παίρνουν αβιάσως τα λεφτά από το κράτος. Όχι οι δικές μας σχολές. Η δική μου, η Σχολή Πολιτικών Επιστημών, μπορεί. Οι άλλοι, τα πολυτεχνεία κ.λπ., αν μπορούν ας κάνουν κάποιες συλλαβάδες με βάση τον κεντρικό προγραμματισμό που κάνει το πανεπιστήμιο ή το πολυτεχνείο και όχι οι αερητζήδες της μπίζνας που θέλουν να μπουν μέσα, όπως είπε ο Νίκος προχθές. Αυτό ήταν το τρίτο.

Θέλω να απευθυνθώ προς την συνάδελφό μου. Αν έχετε την ευθύνη της Ελληνόγλωσσας έδρας. Δεν πάει καλά αυτή η ιστορία. Στη Μαριούπολη έχει φύγει εδώ και τέσσερις μήνες ο γραμματέας λόγω κορωνοϊού. Έχει διαλυθεί. Με ειδοποίησαν από την υπηρεσία του Υπουργείου ότι έχουν αρχίσει αιτήσεις ανακλήσεων. Δηλαδή, όχι μόνο δεν θα λειτουργήσει αυτή η χρονιά αλλά κινδυνεύει να μη λειτουργήσει από τον Σεπτέμβριο και πέρα, γιατί δεν θα πάνε οι δάσκαλοί μας.

Να κάνετε μια προσπάθεια. Κατάφερε το μισό η Τζούφη. Να σπάσει λίγο τη Μαριούπολη και να βάλει ένα συντονιστή στη Ρουμανία απέναντι. Αλλά εξακολουθείς εσύ να έχεις ουσιαστικά λίγο μεγαλύτερη έκταση από του Μεγάλου Αλεξάνδρου και της Σοβιετικής Ενώσεως. Δηλαδή, έχεις περίπου τριάντα εκατομμύρια τετραγωνικών χιλιομέτρων, μέχρι το Βλαδιβοστόκ. Πρέπει υποχρεωτικώς να μπει δεύτερος και τρίτος συντονιστής. Δεν γίνεται αλλιώς. Είναι αδύνατον. Όταν κάναμε στην Οδησό το συνέδριο ήρθαν γύρω στους εκατόν είκοσι συνέδρους εκ των οποίων τριάντα περίπου δεν ήταν Έλληνες, ούτε ελληνικής καταγωγής. Ήταν Αζερμπαϊτζανοί που λάρτρωναν την Ελλάδα κι είχαν μάθει ελληνικά. Τους είχε μαγέψει, λέει, ο Ρίτσος και ο Καζαντζάκης. Δίδασκαν ελληνικά. Εμείς δεν μπορούσαμε να στελούμε. Πρέπει οπωσδήποτε να υπάρξει και δεύτερη και τρίτη έδρα.

Θα έρθω σε αυτά τα κεκραμευμένα τα δικά μου. Όταν πήγα μια φορά να δω τι γίνεται με τις αξιολογήσεις, άκουσα τον Υπουργό, νομίζω, να αναφέρει μια στατιστική για ένα δικό μας πανεπιστήμιο, ότι είμαστε στην τετρακοσιοστή πεντηκοστή τέταρτη θέση στα χίλια πανεπιστήμια. Αυτή η γελοία των Κινέζων. Είπατε εσείς ότι στην έρευνα είμαστε στο 56%. Επειδή, λέει, όμως τα πανεπιστήμιά μας δεν είχαν ξένους φοιτητές, έπεσε ο μέσος όρος στο 26%. Είπατε ότι είχαμε 7% στο θέμα των ξένων φοιτητών. Έχετε αντιληφθεί τι σαχλαμάρα είναι αυτός ο μέσος όρος; Ξέρεις τι λέει, συνάδελφε, ο Ελύτης; Όπου επικρατεί ο μέσος όρος παύω να υπάρχω. Γιατί ο μέσος όρος είναι βλακεία. Είναι ανύπαρκτο πράγμα.

Δίδασκα τον πολύ Δεξιό Αλέξις Ντε Τοκβίλ στο Παρίσι. Είμαι ερωτευμένος με τον Τοκβίλ πενήντα χρόνια. Τον δίδασκα και είχα τριάντα φοιτητές. Δεν είχα ξένους φοιτητές. Επειδή είχα τριάντα

φοιτητές δίδασκα καλύτερα ή χειρότερα τον Τοκβίλ; Όταν δεν είχα ξένους φοιτητές έπεφτα στο 7%; Δηλαδή, αν δίδασκα εγώ χωρίς παρουσία ξένων φοιτητών γίνομαι χειρότερος; Τι «σαχλαμαριστάν» είναι αυτό; Τι «σαχλαμαριστάν» είναι αυτό; Όχι το δικό σου, κύριε Υπουργέ. Η στατιστική της Σαγκάης.

Θα τελειώσω με κάτι για τον φίλο μου τον Θεοδωρή. Hoc censeo et pretere projectura ea delenda est.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΓΓΑΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα να κάνω μια παρέμβαση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ. Έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΓΓΑΛΑΚΗΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε. Θα ήθελα να πω στον αγαπητό κύριο συνάδελφο στη Βουλή ότι δεν μίλησα για μέσο όρο. Οι δείκτες αυτοί στις αξιολογήσεις δεν είναι μέσοι όροι. Είναι σύνθετες βαθμολογίες οι οποίες έχουν επιμέρους βαθμολογήσεις, δείκτες στην έρευνα, στη διδασκαλία, στο ποσοστό καθηγητών ανά φοιτητή, στη διεθνοποίηση του πανεπιστημίου και προσθέτοντας με βάση αυτούς τους δείκτες, βγάζεις μία κατάταξη για να μπορείς να συγκρίνεις διαφορετικά πανεπιστήμια μεταξύ τους. Δεν μίλησα σε καμία περίπτωση για μέσους όρους και επομένως όλα αυτά που είπατε περί στατιστικής ήταν μάλλον εκτός θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κυρία Πιπιλή, έχετε τον λόγο.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΙΠΙΛΗ: Καλησπέρα κυρίες και κύριοι.

Έχετε μπροστά σας ένα δείγμα του καρκινώματος που λέγεται πρότυπο σχολείο. Είμαι απόφοιτος πρότυπου εξαιρετικού σχολείου, του Μαρασλείου. Μπορώ να πω ότι είμαι πάρα πολύ περήφανη για το παρελθόν μου. Σε αυτό το σχολείο οφείλω, μπορώ να πω –από κοινού με την οικογένεια μου φυσικά– αυτό που έγινα. Θυμάμαι ακόμα τον δάσκαλό μου τον αείμνηστο Διαμαντόπουλο.

Εξίσου υπερήφανοι είναι πολλοί απόφοιτοι από τα πειραματικά κλασικά σχολεία της χώρας αλλά και από το περίφημο 1ο Πρότυπο Πλάκας. Χαίρομαι πάρα πολύ που θυμηθήκατε στο Υπουργείο ότι είναι το πρώτο σχολείο της Ελλάδας, δημιουργήμα Καποδίστρια το 1829. Άρα, ήτανε και ιστορική υποχρέωση να επανέλθει σε αυτό που ήταν.

Εκτός από συνδικαλιστές, εκτός από Αντιπολίτευση, εκτός από καθηγητές, εκτός απ' όλους αυτούς που κινούνται, δίπλα στο θέμα παιδείας υπάρχει η κοινωνία. Νομίζω ότι την αγνοούν πολλοί και η ίδια η Αντιπολίτευση. Άκουσα πολύ προσεκτικά από το πρωί αυτές τις ακρότητες περί ταξικού νομοσχεδίου, ταξικής κοινωνίας. Δεν βαρεθήκατε πια να το λέτε αυτό; Το βαρέθηκε η κοινωνία, το απέδειξε και στις τελευταίες εκλογές. Ποια ταξική κοινωνία υπάρχει, όταν στα βιογραφικά των μεγάλων Ελλήνων διαχρονικά έως σήμερα αναγράφεται ότι κατάγονται κατά 95% από αγροτικές περιοχές, από φτωχές οικογένειες και κατάφεραν και φτάσανε τόσο ψηλά. Σταματήστε, λοιπόν, να λέτε ότι το νομοσχέδιο αυτό εξυπηρετεί τα ξένα συμφέροντα, τα ντόπια συμφέροντα, την πλουτοκρατία. Σταματήστε να το λέτε και γενικά. Όλοι οι μεγάλοι επιστήμονες και παλιοί πολιτικοί από δημόσια σχολεία βγήκαν.

Η κοινωνία αυτή, ό,τι ζήλευε, ό,τι θαύμαζε από τα ιδιωτικά, μπορεί να πω αναφερόμενη στην Υπουργό ότι τα βλέπει να πραγματοποιούνται και αυτό είναι το μεγάλο κέρδος, γιατί τα πρότυπα γίνονται πλέον είκοσι οκτώ και τα πειραματικά τριάντα τέσσερα, που σημαίνει ότι απλώνονται και στο Λεκανοπέδιο και στην επαρχία, άρα δεν ισχύει τίποτα από όλα αυτά που λέτε.

Πολύ σημαντικό είναι το ότι θερμοθετείται η εργαστήρια δεξιότητων. Η παιδεία, κυρίες και κύριοι, δεν είναι μονοσήμαντη έννοια. Σημαίνει αγωγή πρωτίστως, κοινωνικοποίηση, ισότητα, ανεκτικότητα, κριτική σκέψη, κάτι που είναι το ζητούμενο. Πόσα χρόνια λέμε «γιατί δεν γίνεται σεξουαλική αγωγή στην Ελλάδα;». Πόσα χρόνια γίνεται. Επίσης, γιατί δεν σώζουμε από χαροκαμένες οικογένειες παιδιά, που δεν ξέρουν καν τι σημαίνει οδική

ασφάλεια και οδική αγωγή, ρομποτική που είναι το μέλλον, προστασία από φυσικές καταστροφές, το κυριότερο, ασφάλεια με το συμβούλιο σχολικής ζωής που θα αντιμετωπίζει αυτά τα αισχροφαινόμενα της κακοποίησης μεταξύ ανηλίκων;

Αξιολόγηση: απαγορευμένη λέξη μόνο για τους συνδικαλιστές και τους εμμονικούς και ιδεολογόπληκτους. Αξιολόγηση. Ο έμπορος αξιολογείται από τον πελάτη, ο δημοσιογράφος από τις μετρήσεις, ο πολιτικός από τις ψήφους. Γενικά οι επιτυχημένοι άνθρωποι δέχονται και αποδέχονται την αξιολόγηση. Μόνο οι εκπαιδευτικοί στην Ελλάδα -δεν ξέρω για ποιον λόγο- φοβούνται μήπως είναι αγράμματοι. Μα, φυσικά δεν είναι. Και είναι όνειδος για τους ικανούς -που υπάρχουν πάρα πολλοί- κρατικούς λειτουργούς στην παιδεία η παντελής άρνηση της αξιολόγησης. Η ΟΛΜΕ αρνείται τα πάντα. Δεν έκανε καμμία, μα καμμία πρόταση. Η ΟΛΜΕ είναι δημόσιοι υπάλληλοι. Φυσικά, όπως συμβαίνει, οι δημόσιοι υπάλληλοι ό,τι και να κάνουν συνήθως τη βιάζουν πολύ μαλακά. Η ΟΛΜΕ κάνει απεργίες, καλή ώρα σήμερα. Η ΟΛΜΕ όμως δεν μας έχει απασχολήσει, να κάνει μια εσωτερική έρευνα -όπως κάνει το Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως ή το Υπουργείο Εσωτερικών, οι εσωτερικές έρευνες ή το FBI- να μας πει αν όλοι αυτοί που θησαυρίζουν και απομυζούν τα λαϊκά στρώματα, με τα ιδιωτικά φροντιστήρια κατ' οίκον και τα χρηματιστήρια γενικότερα είναι εξωγήινοι ή μήπως είναι μεγάλο κομμάτι που μαύρα και παράνομα το πρωί διδάσκουν σε δημόσιο σχολείο και το βράδυ κάνουν αυτό που προανέφερα.

Αγγλικά. Κατηγορηματικά αντίθετη και μάλιστα ακούστηκαν και τρελά πράγματα, τα οποία δεν θέλω να σχολιάσω, καθώς πιο πολύ γέλασα. Τα παιδιά από δύο ετών -ξέρω από της αδελφής μου τον εγγονό- σκρολάρουν. Τα παιδιά με το να μάθουν την ετυμολογία των λέξεων, που ήδη από πολύ μικρά χρησιμοποιούν, όπως «ποτσάρουν», «φαβάρουν», «βλογκάρουν», θα μάθουν τουλάχιστον και τι σημαίνει το σκρολάρω στην αυθεντική του γλώσσα.

Πάμε στο τελευταίο, γιατί θέλω να σεβαστώ τον χρόνο, κυρία Πρόεδρε. Έλαβα πολλά μέιλ από διάφορες μητέρες, κυρίως, και γονείς. Το καταγγέλλω, διότι δεν είναι δυνατόν να υπάρχει τέτοια κακότητα και από συνδικαλιστές και από μερίδα πολιτικών. Αλλά με εξέπληξε το να υπάρχει τόση κακότητα και βιαιότητα στις απόψεις από μητέρες και γονείς. Αρνούμαι αυτού του είδους την επικοινωνία με Βουλευτή. Απλά, να υπενθυμίσω ότι δεν δέχομαι να υπάρχει το σύνδρομο της κουκουβάγιας. Ξέρετε ότι η κουκουβάγια θεωρεί ότι το δικό της παιδί είναι πάντα το καλύτερο και εξυπνότερο.

Ψηφίζω με θέρμη το νομοσχέδιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κυρία συναδέλφε.

Τον λόγο έχει η κ. Γιαννακοπούλου από το Κίνημα Αλλαγής και αμέσως μετά ο κ. Στύλιος από τη Νέα Δημοκρατία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα ήθελα να ξεκινήσω με ένα θέμα που δεν ρυθμίζεται στο παρόν νομοσχέδιο. Είναι όμως, εξαιρετικά σημαντικό και επίκαιρο και έχει να κάνει με την ετοιμότητα που οφείλει να έχει το Υπουργείο με τη νέα σχολική χρονιά, για την αντιμετώπιση ενός νέου ενδεχόμενου κύματος πανδημίας που όλοι απευχόμαστε.

Η αποτελεσματικότητα και η καθημερινότητα δεν ορίζεται ξέρετε, απλά από τα σχέδια νόμου αλλά, κυρίως, από το πώς αντιμετωπίζουμε τρέχοντα ζητήματα. Τι έχει, λοιπόν, κάνει ή τι ετοιμάζεται να κάνει το Υπουργείο από άποψη προετοιμασίας υποδομών, υλικοτεχνικής υποδομής, εξοπλισμού πλατφορμών εν όψει ενός νέου κύματος κορωνοϊού; Θα είναι εγκληματική αμέλεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, του Υπουργείου να μην έρθει άμεσα σε συνεργασία με την αυτοδιοίκηση, όχι απλά για να πετάξει το μπαλάκι στην αυτοδιοίκηση αλλά για να κάνει και να συντονίσει όλες τις απαραίτητες ενέργειες, ώστε να μη χαθεί ούτε μία ώρα, την επόμενη σχολική χρονιά μαθήματος, σε ενδεχόμενο νέου lockdown και, βεβαίως, να διασφαλίσει υγειονομική ασφάλεια στα σχολεία μας.

Αυτά είναι τα ζητήματα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι και όχι

φτηνού εντυπωσιασμού επικοινωνιακά ζητήματα που έρχονται τελευταία στιγμή, με τροπολογίες τελευταίας στιγμής για δήθεν live streaming του μαθήματος. Χρειάζεται επιτέλους λίγο περισσότερος σεβασμός στον εκπαιδευτικό κόσμο, σε όλους αυτούς οι οποίοι σήκωσαν στη δική τους πλάτη -χωρίς την απαραίτητη βοήθεια και στήριξη από το Υπουργείο, χωρίς καμμία επί της ουσίας επιμόρφωση από τους συντονιστές εκπαίδευσης, καθ' όλη τη διάρκεια της πανδημίας και οι οποίοι από το δικό τους φιλότιμο- κράτησαν ουσιαστικά όρθια την εκπαίδευση, μέσα στους δύο, δυόμιση μήνες που ήταν κλειστά τα σχολεία. Επιτρέψτε μου, απ' αυτό εδώ το Βήμα να πω ένα τεράστιο ευχαριστώ σε όλους αυτούς τους ανθρώπους, σε όλον τον εκπαιδευτικό κόσμο που έδωσε όλον αυτόν τον αγώνα.

Πάμε τώρα στο παρόν σχέδιο νόμου για την παιδεία, που έρχεται μέσα σε μια περίοδο ραγδαίων αλλαγών στη ζωή μας, στις κοινωνικές δομές, στην εργασία. Η τέταρτη βιομηχανική επανάσταση στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, η είσοδος σε μια νέα εποχή της ρομποτικής, η κλιματική αλλαγή αλλά και η γεύση από τις πανδημίες που ήδη δοκιμάσαμε και ενδεχόμενα θα δοκιμάσουμε και στο μέλλον, μας φέρνουν αδιамφισβήτητα μπροστά σε νέες προκλήσεις. Δημιουργείται ένα νέο άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον και οφείλουμε να δούμε, αυτό είναι το μεγάλο ερώτημα, πώς θα μπορέσουμε να δώσουμε όλα εκείνα τα απαραίτητα εφόδια στα παιδιά μας, για να μπορέσουν να επιβιώσουν μέσα σε ένα άκρως ανταγωνιστικό περιβάλλον με αυτοπεποίθηση για το μέλλον. Τι μόρφωση πρέπει να αποκτήσουν τα παιδιά μας, μέσα σε αυτές τις νέες συνθήκες, τι κριτικό πνεύμα τι αντιλήψεις, τι δεξιότητες για το μέλλον, προκειμένου να μπορούν να λειτουργήσουν με αυτοπεποίθηση; Ποιος είναι ο νέος παιδαγωγικός, κοινωνικός ρόλος του εκπαιδευτικού και πώς αυτός διασφαλίζεται μέσα από το δημόσιο σύστημα εκπαίδευσης;

Αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι τα μεγάλα, είναι τα ουσιαστικά ερωτήματα που θα έπρεπε να είχαν τροφοδοτήσει έναν ζωντανό, έναν ανοιχτό κοινωνικό διάλογο, για να μπορέσουμε να δώσουμε μια ολοκληρωμένη απάντηση και να καταλήξουμε μέσα από συζήτηση και συναίνεση -αν όχι μέσα στην παιδεία, πού, πραγματικά, αναρωτιέμαι-, για έναν νέο σύγχρονο, δυναμικό πλαίσιο για την παιδεία μας που δεν θα αλλάζει επιτέλους, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανάλογα με τις βουλές όχι απλά της κάθε κυβέρνησης, αλλά του κάθε Υπουργού της ίδιας κυβέρνησης.

Ελπίζαμε, ειλικρινά ελπίζαμε, κυρία Υπουργέ, ότι αυτά τα στοιχεία θα μπορούσαμε να τα δούμε έστω και τώρα. Και ήμασταν έτοιμοι, ως Κίνημα Αλλαγής, να συμβάλλουμε με θετικές σκέψεις και προτάσεις. Άλλωστε η κ. Κεφαλίδου, νομίζω, κατέθεσε αναλυτικές προτάσεις σε όλη τη διάρκεια των επιτροπών. Φαντάζομαι μάλιστα ότι ακριβώς το ίδιο θα ήθελαν να πράξουν και όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, οι κοινωνικές δυνάμεις, όπως και εκατοντάδες ακαδημαϊκοί, άνθρωποι της κοινωνίας και της παραγωγής.

Αντί γ' αυτό τί είδαμε, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Είδαμε έναν διάλογο στα γρήγορα εν μέσω καραντίνας, εν μέσω κορωνοϊού, ίσα-ίσα για να τηρηθούν οι προφάσεις για μια δήθεν μεταρρύθμιση, για μία ουσιαστικά τιποτολογία. Αυτό είναι η υποτιθέμενη μεγάλη μεταρρύθμιση της εκπαίδευσης, που μας έλεγε προεκλογικά ο κ. Μητσοτάκης και η Νέα Δημοκρατία; Ήταν το νούμερο ένα θέμα της τότε αντιπολίτευσης. Λυπάμαι, κυρία Υπουργέ, αλλά «ώδινεν όρος και έτεκεν μυν».

Εν τω μεταξύ, μιας και μιλάμε για μεταρρυθμίσεις, κυρία Υπουργέ, να σας πω τι γίνεται και στην πραγματικότητα, να γνωρίζετε τι γίνεται και στο Αιγάλεω, την εκλογική περιφέρεια του κυρίου Πρωθυπουργού. Πριν από λίγες μέρες έπεσε το παράθυρο ενός σχολείου την ώρα που προσπαθούσε η εκπαιδευτικός να ανοίξει το παράθυρο και τραυματίσει σοβαρά μία μητέρα κάτω από το σχολείο. Το λέω απλά για να γνωρίζετε, αν δεν ξέρετε ήδη, ποια είναι η κατάσταση, η πραγματικότητα στα δημόσια σχολεία.

Λυπάμαι εάν σας προσγειώνω στην πραγματικότητα των δημοσίων σχολείων, αλλά επιτέλους ανοίξτε τα μάτια σας. Ήδη έχουμε χάσει χρόνο πολύ χρόνο. Μας πήγαν πίσω οι ιδεοληψίες όσων θεωρούσαν την αριστεία ρετσίνα, απαγορευμένη πράξη,

την αξιολόγηση των εκπαιδευτικών ένοχη σκόπευση, τη σύνδεση της παιδείας με τις ανάγκες της παραγωγής. Μας πήγαν πίσω και όσοι ως Υπουργοί θεωρούσαν καθήκον τους να κάνουν μια δήθεν δική τους μεταρρύθμιση, κάνοντας όμως στην ουσία μπαλάρματα και μερεμέτια.

Δυστυχώς κάνετε μία από τα ίδια. Δυστυχώς δεν μάθατε τίποτα. Δυστυχώς αυτό δείχνει και αποδεικνύει το νομοσχέδιο που καταθέτετε. Είναι άλλη μία χαμένη μεταρρύθμιση. Και από τους πολέμιους των μεταρρυθμίσεων στην παιδεία του ΣΥΡΙΖΑ, πάμε σε κάτι ακόμη χειρότερο και ακόμη πιο επικίνδυνο, στους υπονομευτές των μεταρρυθμίσεων, στους fake μεταρρυθμιστές της Νέας Δημοκρατίας. Γιατί αυτό αποδεικνύεται με αυτό το σχέδιο νόμου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ένα λεπτό θα χρειαστώ ακόμα, κυρία Πρόεδρε.

Συνεχίζουμε να μη λαμβάνουμε υπ' όψιν τα δεδομένα και τα αρνητικά ρεκόρ των Ελλήνων μαθητών στους διαγωνισμούς PISA. Συνεχίζουμε να μη λαμβάνουμε υπ' όψιν τη διεθνή εμπειρία, παραδείγματος χάριν της Φινλανδίας, που μέσα από πολύχρονο διάλογο κατόρθωσε και ανέβασε εντυπωσιακά στις πρώτες θέσεις το εκπαιδευτικό της σύστημα. Και κυρίως η ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας δεν ακούει κανέναν, δεν επεδίωξε καν έναν ειλικρινή και εποικοδομητικό διάλογο με τα κόμματα, με την εκπαιδευτική κοινότητα, με τους φορείς, που θα μπορούσε έστω να οδηγήσει σε κάτι καλύτερο από αυτό το νομοσχέδιο. Αυταρέσκεια, αλαζονεία αυταρχισμός!

Πού είναι οι προβλέψεις, κυρία Υπουργέ, για ένα αναθεωρημένο αναλυτικό πρόγραμμα και ανανεωμένη ύλη μαθημάτων; Πού είναι οι προβλέψεις για ουσιαστική αναβάθμιση της εκπαιδευτικής διαδικασίας για όλους τους μαθητές; Πού είναι η πρόβλεψη για μία γενναία τολμηρή αναβάθμιση της τεχνικής εκπαίδευσης, τη στιγμή που οι έρευνες δείχνουν ότι λείπουν οι ειδικότητες που έχει ανάγκη η αγορά;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κυρία συνάδελφε, σας παρακαλώ πολύ, ολοκληρώστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, τελειώνω ακριβώς σε μισό λεπτό.

Γιατί δεν προβλέπεται πιστοποίηση της γνώσης των Αγγλικών στο γυμνάσιο; Αυτό είναι πραγματική πάταξη της παραπαιδείας. Γιατί δεν επανέρχονται τα πολυδύναμα νηπιαγωγεία και κοροϊδεύετε τον κόσμο ότι δήθεν δεν γίνονται Αγγλικά στα νηπιαγωγεία, τη στιγμή που, βεβαίως, και γίνονται; Επίσης, κοροϊδεύετε τον κόσμο για δήθεν καινοτομία στα δημοτικά και στα γυμνάσια, όταν, βεβαίως, γίνονται μέσα από την ευέλικτη ζώνη.

Γιατί τόση ατολμία απέναντι στην αξιολόγηση; Αυτό είναι μεταρρύθμιση; Γιατί δεν συνδέετε την αξιολόγηση με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών;

Κλείνω τώρα με τα πρότυπα πειραματικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κυρία συνάδελφε, έχουν περάσει δυόμισι λεπτά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κλείνω, κυρία Πρόεδρε.

Επαναφέρετε ρυθμίσεις του ΠΑΣΟΚ στρεβλές, με αυθαιρεσίες, χωρίς να τηρείτε τις νόμιμες διαδικασίες. Βαφτίζετε τυχαία, δειγματοληπτικά προφανώς, πειραματικά σε πρότυπα, αυθαίρετα και χωρίς κανένα σχεδιασμό.

Για εμάς, κυρία Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο χώρος της παιδείας έχει ανάγκη από μία βαθιά, ουσιαστική και όχι fake μεταρρύθμιση, όπως αυτή που φέρνει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Θα είμαστε εδώ, λοιπόν, να σας υπενθυμίζουμε ότι θα παλεύουμε με κάθε δύναμή μας, για μία ποιοτική ουσιαστική δημόσια εκπαίδευση και όχι για την υποβάθμισή της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Στύλιος. Αμέσως μετά τον λόγο έχει ο κ. Κατρούγκαλος από τον ΣΥΡΙΖΑ και ο κ. Μπουτσικάκης από τη Νέα Δημοκρατία.

Κύριε Στύλιο, έχετε τον λόγο για επτά λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα είναι ένα σημαντικό νομοσχέδιο, καθώς αφορά κοντά ένα εκατομμύριο τριακόσιες χιλιάδες μαθητές στην πρωτοβάθ-

μια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αφορά εκατόν σαράντα χιλιάδες εκπαιδευτικούς, μόνιμους εκπαιδευτικούς, είκοσι με τριάντα χιλιάδες αναπληρωτές εκπαιδευτικούς που δουλεύουν κάθε χρόνο στο δημόσιο σύστημα εκπαίδευσής μας και αφορά και πολλές δεκάδες χιλιάδες εκπαιδευτικών πτυχιούχων, με μεταπτυχιακά, με διδακτορικά, οι οποίοι απασχολούνται στα φροντιστήρια, στην ιδιωτική εκπαίδευση, σε μια σειρά από άλλες δομές.

Ακουμπά, λοιπόν, το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας. Έχει να κάνει με τις αγωνίες των γονιών και των μαθητών για το μέλλον τους, για τα εφόδια που μια οργανωμένη πολιτεία παρέχει στη νέα γενιά, για να ξεκινήσει τη ζωή της και να δημιουργήσει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο ενισχύει, βελτιώνει και διευρύνει τη βάση της εκπαίδευσης. Δημιουργεί τα θεμέλια για τη στήριξη του εκπαιδευτικού συστήματος σε μια σύγχρονη ευρωπαϊκή κοινωνία. Στόχος μας είναι να φτιάξουμε ένα σχολείο προοδευτικό, ανοικτό μέσα σε ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον, δύσκολο και ανταγωνιστικό, ένα σχολείο που να παρακολουθεί τις εξελίξεις, τα νέα επιστημονικά και παιδαγωγικά δεδομένα, να αφομοιώνει τα νέα ρεύματα και να προετοιμάζει τα παιδιά για να κατανοήσουν έναν κόσμο που αλλάζει με μεγάλες ταχύτητες, ένα σχολείο που να συμβάλλει στην ολόπλευρη, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη των διανοητικών και ψυχοσωματικών δυνάμεων των μαθητών ώστε, ανεξάρτητα από φύλο και καταγωγή, να έχουν τη δυνατότητα να εξελιχθούν σε ολοκληρωμένες προσωπικότητες και να ζήσουν δημιουργικά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, από την πρώτη μέρα της διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, ο Πρωθυπουργός μας, ο Κυριάκος Μητσοτάκης, είχε μιλήσει ξεκάθαρα για ένα ευρύ φάσμα μεταρρυθμίσεων και αλλαγών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, μεταρρυθμίσεις που θα αγγίζουν το σκληρό πυρήνα της εκπαίδευσης, θα αφήνουν πίσω το παρελθόν της ήσσονος προσπάθειας και του εξισωτισμού προς τα κάτω, θα οργανώνουν καλύτερα το εκπαιδευτικό μας σύστημα και θα εισάγουν καινοτόμες δράσεις στην εκπαιδευτική διαδικασία, στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, μεταρρυθμίσεις που θα βοηθούν στο άνοιγμα των πανεπιστημίων μας στον ανταγωνισμό και στη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με το παρόν σχέδιο νόμου, εφαρμόζονται καινοτόμα προγράμματα, όπως για παράδειγμα εισάγονται πιλοτικά τα εργαστήρια δεξιοτήτων μέσα από τέσσερις θεματικές, όπως το ευ ζην, το περιβάλλον, η κοινωνική ενσυναίσθηση και ευθύνη, η δημιουργική σκέψη και πρωτοβουλία. Θα αφορούν πολλές δράσεις, όπως ο εθελοντισμός, η οδική ασφάλεια, η πρόληψη από εξαρτήσεις, ο αλληλοσεβασμός και η διαφορετικότητα, η ρομποτική, η επιχειρηματικότητα, η σεξουαλική αγωγή.

Εισάγεται στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση η ξένη γλώσσα, τα Αγγλικά, σε πιλοτικά προγράμματα στα νηπιαγωγεία, για να δώσει τη δυνατότητα στις φτωχές οικογένειες που δεν μπορούν να παρέχουν αυτά που δίνουν οι πλούσιες οικογένειες, τη δυνατότητα να έχουν από νωρίς τη διδασκαλία της Αγγλικής γλώσσας.

Εισάγεται ένας νέος θεσμός, ο θεσμός του συμβούλου της σχολικής ζωής, όπου δίπλα σε εκπαιδευτικούς, σε γονείς, σε δασκάλους, θα βοηθά για τις καλύτερες σχέσεις στο σχολείο και την ομαλή ένταξη όλων των μαθητών, ανεξάρτητα από ποια κοινωνική ομάδα προέρχονται, με στόχο τη διαχείριση ειδικών καταστάσεων, όπως τα κρούσματα της ενδοσχολικής βίας που τόσο συχνά παρατηρούμε τα τελευταία χρόνια στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Επιδιώκεται μια καλύτερη οργάνωση με μεθόδους αποτίμησης της προόδου των μαθητών, καλύτερη οργάνωση με την τράπεζα θεμάτων, όπου όλα τα παιδιά σε όλη την Ελλάδα, από την Κρήτη μέχρι τον Έβρο, από το Καστελλόριζο μέχρι τα ορεινά Τζουμέρκα της Άρτας και της Ηπείρου, θα έχουν ένα συγκεκριμένο πλαίσιο ύλης, το οποίο θα διδαχθούν και πάνω στο οποίο θα εκπαιδευθούν από τους εκπαιδευτικούς και στο οποίο θα δώσουν εξετάσεις στο τέλος, για να έχουν πάρει όλοι τα ίδια εφόδια και να έχουν ξεκινήσει από την ίδια αφετηρία.

Οργανώνεται καλύτερα η αξιολόγηση. Ρωτώ: ποιος είναι αντί-

θετος στην αξιολόγηση; Μήπως είναι η Αξιωματική Αντιπολίτευση; Εσείς δεν είχατε ψηφίσει την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού μας συστήματος; Θέλετε να βελτιωθεί; Κάντε προτάσεις. Η Υπουργός σας είπε να κάνετε προτάσεις. Να οργανωθεί πιο σύγχρονα. Κανένας δεν είναι αντίθετος στην αξιολόγηση. Συμφωνούν μέχρι και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και η ΔΑΚΕ. Η συνδικαλιστική οργάνωση της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχει σαν πρώτη της επιδίωξη την αξιολόγηση όλων των δομών και των εκπαιδευτικών διαδικασιών, προγραμμάτων, των πάντων, διότι θέλουμε να βλέπουμε ποια είναι τα λάθη, ποιες είναι οι παραλείψεις και να γίνονται παρεμβάσεις, για να βελτιωνόμαστε και να προχωράμε μπροστά.

Εισάγεται ένας νέος θεσμός των πρότυπων και πειραματικών σχολείων, που εμείς πιστεύουμε ότι θα λειτουργήσουν συναγωνιστικά και ανταγωνιστικά προς το δημόσιο σχολείο και ότι θα τραβήξει προς τα πάνω και τα δημόσια σχολεία.

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, δίνεται η δυνατότητα ίδρυσης ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων, αυτόνομα από κάθε ΑΕΙ, χωρίς να χρειάζεται η έγκριση του αρμόδιου Υπουργού. Ανοίγουμε, λοιπόν, και πανεπιστήμιά μας να έρθουν ξένοι καθηγητές από το εξωτερικό και όχι μόνο. Να μέινουν εδώ οι δικοί μας εκπαιδευτικοί, οι δικοί μας επιστήμονες, οι διδάκτορες και μεταδιδάκτορες, το γνωστό brain drain, οι οποίοι διακρίνονται σε πανεπιστήμια του εξωτερικού, ώστε να διδάξουν και να έχουμε έσοδα από διδάκτρα από αλλοδαπούς φοιτητές. Έσοδα τα οποία θα πάνε στο ελληνικό δημόσιο κρατικό πανεπιστήμιο, που θα τα χρησιμοποιήσει στον προϋπολογισμό του για τους σκοπούς τους οποίους αυτό έχει θέσει. Επαναλαμβάνω στο ελληνικό δημόσιο κρατικό πανεπιστήμιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως Πρόεδρος της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής, είχα το προνόμιο να παρακολουθήσω όλη τη συζήτηση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, να ακούσω όλους τους ομιλητές, τους εισηγητές, τους φορείς.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω σε ένα λεπτό κυρία Πρόεδρε, εάν μου επιτρέπετε.

Δόθηκε χρόνος σε όλους και μάλιστα χρόνος απεριόριστος. Μου δημιουργήθηκε η εντύπωση από τον απεριόριστο χρόνο που χρειάστηκε για να τεκμηριώσουν τα επιχειρήματά τους ότι δεν μπορούσαν να τα στηρίξουν. Μέσα σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο χρόνου να πουν διαφωνούμε σε συγκεκριμένα πράγματα, σ' αυτό και σ' αυτό. Χρειάζοταν, όμως, και άλλος χρόνος και άλλος χρόνος, για να ακουστούν απόψεις, όπου στο τέλος δεν καταλήγανε πουθενά. Αυτή είναι η δική μου η γνώμη.

Σε όλη αυτή την προσπάθεια, λοιπόν, και σε όλη αυτή τη συζήτηση θέλω να σας θυμίσω ότι νομοθετούμε για τους Έλληνες μαθητές όλης της Ελλάδας. Για όλα τα κοινωνικά στρώματα και αυτό δεν πρέπει να το ξεχνά κανένας. Νομοθετούμε για τους μαθητές που είναι στα ορεινά της Άρτας ή στον κάμπο της Άρτας, που δεν έχουν τις δυνατότητες που έχει ένα παιδί από μια πλούσια οικογένεια που ζει στο αστικό κέντρο και οι γονείς του μπορούν να του παρέχουν φροντιστήρια. Τα γνωρίζουμε, ας μην κρυβόμαστε πίσω από το δάχτυλό μας, ιδιαίτερα μαθήματα κλπ.. Μια σειρά, λοιπόν, από ενισχυτικά εργαλεία για να τους παρέχουν αυτά που θέλουν. Νομοθετούμε για αυτούς. Δεν θέλω να τους ξεχνάτε, δεν θέλω να τους ξεχνάμε. Γι' αυτόν τον λόγο σας ζητώ αυτό το νομοσχέδιο που έχει πολλές ουσιαστικές μικρές αλλαγές, να το υπερψηφίσετε.

Ευχαριστώ πολύ και ευχαριστώ και για την ανοχή του χρόνου.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Κατρούγκαλος από τον ΣΥΡΙΖΑ για επτά λεπτά και αμέσως μετά ο κ. Μπουτσικάκης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρά τις εξαγγελίες της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου, το παρόν νομοσχέδιο δεν αποτελεί ένα συνολικό σχέδιο μεταρρύθμισης και μάλιστα για όλες τις

βαθμίδες της εκπαίδευσης. Αποτελεί μια περιορισμένη προσπάθεια παλινρόθωσης συντηρητικών απόψεων, που σε μεγάλο βαθμό έχουν αποδοκιμαστεί από την εξέλιξη των πραγμάτων όχι μόνο στο εσωτερικό της εκπαιδευτικής κοινότητας αλλά και γενικότερα. Αυτό το σχέδιο παλινρόθωσης ομολογείται από στελέχη που ήταν κεντρικά στον σχεδιασμό του νομοσχεδίου. Διάβασα για παράδειγμα δήλωση του Προέδρου του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, να λέει ότι το ρολόι της εκπαίδευσης πρέπει να γυρίσει πίσω, στο 2014. Στην πραγματικότητα αρκετές από τις διατάξεις του νομοσχεδίου επιχειρούν να γυρίσει το ρολόι πολύ νωρίτερα, πιο πίσω ακόμα και από αυτές τις πολύ καθυστερημένες μεταρρυθμίσεις που η ίδια η Νέα Δημοκρατία έφερε στη δεκαετία του '70 μετά τη Μεταπολίτευση. Όπως ορισμένοι ανακάλυψαν στο πρόσωπο του Υπουργού Ανάπτυξης ένα κομμουνιστή, φαίνεται ότι αρκετοί στον χώρο σας και όχι μόνο από την ακραία δεξιά πτέρυγα αλλά και από το ακραίο κέντρο, βλέπουν στο πρόσωπο του αείμνηστου Ράλλη έναν αναρχοαυτόνομο, ο οποίος ήρθε αντιμέτωπος με παραδοσιακές αντιλήψεις των γλωσσασμυντόρων και των οπαδών του γλωσσικού διχασμού, που αρκετοί από εσάς θα ήθελαν να τις ξαναφέρουν στην επικαιρότητα. Όπως έλεγα και για τους Βουρβόνους και στη δική σας παλινρόθωση φαίνεται τίποτα να μη μάθατε και τίποτα να μην ξεχάσατε κατά την απουσία σας από την εξουσία. Και αν υπάρχει κάτι νέο σε αυτόν τον νεοσυντηρητισμό της μπλε ποδιάς, γιατί η μπλε ποδιά θα έπρεπε να ήταν το σήμα κατατεθέν αυτού του νομοσχεδίου ή το «me me», το «μυμίδιο» όπως λένε οι νεότερες γενιές, είναι η προσπάθεια να ανοίξετε στην αγορά την εκπαίδευση, ειδικά σε τομείς που θα έπρεπε αντίθετα να επιδιώκεται η αναβάθμιση της δημόσιας παιδείας, όπως η επαγγελματική εκπαίδευση. Νεοσυντηρητισμός, επομένως, σε συνδυασμό με ταξικές επιλογές που δεν είναι ούτε προς όφελος της εκπαίδευσης ούτε προς όφελος των πολλών. Δεν είναι νομίζω άσχετο με αυτά που είπα ότι οι μόνοι παράγοντες που υποστηρίζουν το νομοσχέδιο αυτό -ενώ η εκπαιδευτική κοινότητα απεργεί και πολιτικά είναι αντίθετη σε αυτό- είναι σχολάρχες και φροντιστήριχοι, αυτοί που βλέπουν, κυρίως, την παιδεία ως επιχείρηση και όχι ως δημόσιο αγαθό. Που δεν αφορά μόνο την πνευματική ανάπτυξη των Ελλήνων πολιτών αλλά και την ισότητα, την κοινωνική κινητικότητα, τη μείωση αυτών των ακραίων κοινωνικών ανισοτήτων που βλέπουμε να οδηγούν στην έκρηξη στις Ηνωμένες Πολιτείες και ίσως περισσότερο από αυτά που ρυθμίζει, είναι περισσότερο αποκαλυπτική αυτή η πολιτική διάσταση του νομοσχεδίου για αυτά που πλήρως αποσιωπά παρά γι' αυτά που ρητά ρυθμίζει. Η αδιαφορία του για τα μείζονα. Ούτε μια λέξη για την επαγγελματική εκπαίδευση, εκτός από αυτή την κοινωνικά ανορθόγραφη ρύθμιση θέσπισης ηλικιακού ορίου για την είσοδο στα ΕΠΑΛ, που ουσιαστικά αποτελούσε δώρο για τους σχολάρχες των ΙΕΚ της ιδιωτικής εκπαίδευσης.

Ούτε μία λέξη για την ειδική αγωγή. Ούτε μία λέξη για ειδικά σχολεία, που θα έπρεπε να τα έχουμε στο μυαλό μας, όπως αυτά των προσφύγων. Δεν είναι παράδοξο ότι οι συντονιστές εκπαίδευσης προσφύγων, για παράδειγμα, δεν θεωρούνται ότι κατέχουν θέση ευθύνης;

Και νομίζω είναι εξίσου αποκαλυπτική γι' αυτή την αξιακή διάσταση των διαφωνιών μας, γιατί όλα αυτά που είπα, προηγουμένως, δεν ανταποκρίνονται και δεν αντανακλούν απλώς μια διαφορά μοντέλου προτύπου στην εκπαίδευση αλλά μια συνολική αντίληψη για το πώς αντιμετωπίζουμε έννοιες, που νομίζω εσείς τις διαστρέφετε, αντιστρέφοντας το κοινωνικό τους περιεχόμενο, όπως είναι η ποιότητα στην εκπαίδευση γιατί όχι και η αριστεία.

Θα σταχυολογήσω μερικά πράγματα στον περιορισμένο χρόνο που έχω, μένοντας πάλι σ' αυτά που δεν κάνατε. Ο ΣΥΡΙΖΑ, ως κυβέρνηση, ενεργοποίησε ένα σύστημα προγραμμάτων υποτροφιών για υποψήφιους διδάκτορες και μεταδιδακτορικούς ερευνητές. Αντιλαμβάνεστε πόσο κεντρικό είναι αυτό για την κοινωνία της γνώσης, για την ανάγκη να επιστρέψει στην Ελλάδα η γενιά του brain-drain. Γύρω στους εννιακόσιους ανθρώπους αφορούσε αυτό το πρόγραμμα. Τον Φεβρουάριο του '20 όμως, ενώ δεν δόθηκαν υποτροφίες για το '19, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας ματαίωσε απολύτως σιωπηρά το πρόγραμμα. Δεν

αποτελεί αυτό ανακολουθία και υποκρισία απέναντι στη ρητορική σας για την αριστεία;

Πολιτικά συντηρητικό σχέδιο προκύπτει από μια σειρά επιλογών σας. Έχουν μιλήσει αρκετοί συνάδελφοι από τον ΣΥΡΙΖΑ για την επανεισαγωγή της διαγωγής κοσμοιοτήτης, που αντανάκλα πάλι αυτή την αντίληψη του ν.4000. Αρκετοί, φαίνεται, από εσάς θα θέλατε να ξαναγυρίσουμε τη δημόσια εκπαίδευση στην εποχή της διαπόμπευσης και του κουρέματος γουλι, μη βλέποντας τον διαπαιδαγωγικό χαρακτήρα που πρέπει να έχει κάθε παρέμβαση στο σχολείο, ακόμα και αν δεν αφορά στενά την εκπαιδευτική διαδικασία αλλά τη διαγωγή.

Η αντικατάσταση της Κοινωνιολογίας από τα Λατινικά στις πανελλαδικές εξετάσεις είναι πάλι μια αντίληψη αυτής της συντηρητικής άποψης που θέλει να στερήσει τα αναγκαία εργαλεία για την κατανόηση του κόσμου από τους νέους ανθρώπους. Ακούσατε από τον Κώστα Ζουράρι ότι εμείς δεν έχουμε κανένα πρόβλημα με τα Λατινικά. Όμως η επιλογή σας αυτή δεν είναι μεμονωμένη και δεν αφορά τον σεβασμό στις ανθρωπιστικές σπουδές, που κι εμείς θεωρούμε ότι πρέπει να προστατευθούν ως κόρη οφθαλμού, αλλά μια προσπάθεια, ακριβώς, να μη γίνετα κανατοήτος ο κόσμος όπως είναι στην πραγματικότητα, των κοινωνικών και ταξικών αντιθέσεων που θέλετε να συσκοτίσετε και να ανατρέψετε.

Επειδή έχω φτάσει στο τέλος της ομιλίας μου, να σας πω ότι υπάρχουν και πολλές άλλες αντιφάσεις επικοινωνίας που αναιρείται από την πολιτική και την ταξική ουσία του νομοσχεδίου σας. Ένα κομμάτι της ρητορικής σας είναι για τον σεβασμό στη γνώμη των ειδικών αλλά αποσιωπάτε το ότι και οι είκοσι οκτώ πρόεδροι των παιδαγωγικών τμημάτων ήταν αντίθετοι στην εισαγωγή των Αγγλικών στα νηπιαγωγεία, που -αντίθετα απ' ό,τι ισχυριστήκατε- δεν αποτελεί τον κανόνα αλλά την εξαίρεση και μόνο στις πολυγλωσσικές χώρες στην Ευρώπη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κύριου Βουλευτή)

Να ολοκληρώσω γιατί θέλω να σεβαστώ τον χρόνο. Το κύριο ερώτημα της εποχής μας δεν είναι αν θα πρέπει να επιστρέψουμε ή όχι στην μπλε ποδιά, αλλά πώς θα ανταποκριθούμε στις μεγάλες προκλήσεις της τέταρτης τεχνολογικής επανάστασης της γνώσης και της καινοτομίας. Και, δυστυχώς, ήσασταν για μια ακόμη φορά δέσμιοι του παρελθόντος σας, όχι ικανοί να αντιμετωπίσετε τις προκλήσεις του μέλλοντός μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Μπουτσικάκης από τη Νέα Δημοκρατία και αμέσως μετά ο κ. Γιαννούλης από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ - ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΟΥΤΣΙΚΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αισθάνομαι ιδιαίτερα τυχερός που μιλάω σήμερα αμέσως μετά τον πρώην Υπουργό Εξωτερικών σε μια τόσο ιστορική μέρα, που, κύριε Κατρούγκαλε, αντιθέτως με εσάς που βάλατε ένα, θεωρώ, αρνητικό πρόσημο στην εξωτερική μας πολιτική, εμείς με την οριοθέτηση της ΑΟΖ με την Ιταλία νομίζω ότι βάλαμε ένα ακόμα λιθαράκι στη διακυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη για την οικοδόμηση ενός σύγχρονου, παραγωγικού και οργανωμένου κράτους, μια Κυβέρνηση η οποία οδηγεί την ελληνική κοινωνία μπροστά. Σε μια εποχή που η Τουρκία έχει ξεπεράσει κάθε όριο στις παραβιάσεις του Διεθνούς Δικαίου, η Ελλάδα αντεπιτίθεται με όπλο τη νομιμότητα για την εμπέδωση της ειρήνης και της συνεργασίας στην ευρύτερη περιοχή.

Σχετικά με το νομοσχέδιο, τώρα, στην ελληνική πραγματικότητα η παιδεία αποτελεί ένα διαχρονικό πρόβλημα, πιο μεγάλο ακόμα και από την οικονομία. Μέσω της παιδείας διαμορφώνονται οι αντιλήψεις και οι νοοτροπίες ολόκληρης της ελληνικής κοινωνίας. Αυτές με τη σειρά τους διαμορφώνουν την κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας. Η παιδεία είναι άμεσα συνδεδεμένη με το μέλλον μας και χωρίς αυτή η χώρα μας δεν έχει καμία απολύτως προοπτική, δεν έχει μέλλον.

Η εκπαίδευση στην Ελλάδα χρειάζεται ανασυγκρότηση με βάση δομικές αρχές όπως η αριστεία, ένα ιδεώδες που τόσο πο-

λεμήθηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση. Αριστεία δεν σημαίνει ελιτισμός αλλά επιδίωξη για τη βελτίωση όλων. Σημαίνει ενθάρρυνση στη διαρκή πρόοδο. Σημαίνει αξιολόγηση όλων, μαθητών, σχολικών δομών, διδασκόντων και επιβράβευση εκείνων που πραγματικά αξίζουν, όχι εξίσωση προς τα κάτω αλλά προσπάθεια όλων να γίνονται καλύτεροι, την ποιότητα δηλαδή, υψηλό επίπεδο εκπαιδευτικών προγραμμάτων, άριστα καταρτισμένους εκπαιδευτικούς, σύγχρονες γνώσεις και ηθική διάπλαση των νέων. Εφαρμογή νέων διδακτικών μεθόδων για την καλλιέργεια του σεβασμού στον συνάνθρωπο, στο περιβάλλον, την κοινωνία, στις αρχές και στις αξίες του δημοκρατικού πολιτεύματος. Τη βιωματική εκπαίδευση σε εργαστήρια, ώστε να καλλιεργούνται οι πολλαπλές δεξιότητες της νέας γενιάς. Την εξωστρέφεια, τη μεγαλύτερη σύνδεση με την ελληνική κοινωνία αλλά και με το ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι, με ενίσχυση των ξένων γλωσσών αλλά και επαφή με όλες τις σύγχρονες διεθνείς τάσεις. Την προσαρμογή της εκπαίδευσης στις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής, δηλαδή τη διασύνδεση -επί της ουσίας- με την οικονομία και την αγορά εργασίας. Την εφαρμογή στη διδασκαλία των νέων τεχνολογιών. Την πρακτικοποίηση της γνώσης.

Το αίτημα για εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης είναι σήμερα πιο επίκαιρο από ποτέ. Ο ρόλος του σχολείου δεν μπορεί να είναι απλά μια στεία μετάδοσης γνώσεων. Η σχολική καθημερινότητα δεν μπορεί να είναι αποκομμένη από την πραγματική ζωή. Παιδιά σημαίνει ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, καλλιέργεια των ιδιαίτερων χαρισμάτων και συνολική ανάπτυξη και διαμόρφωση της προσωπικότητας του μαθητή.

Σήμερα κάνουμε πράξη όλες μας τις προεκλογικές δεσμεύσεις για την παιδεία, αλλαγές με το βλέμμα στο μέλλον, από το νηπιαγωγείο με την εισαγωγή νέων θεματικών και νέων δραστηριοτήτων, μέχρι και τις εξετάσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Προωθούμε την εξωστρέφεια των ελληνικών πανεπιστημίων με την ίδρυση ξενόγλωσσων προγραμμάτων και τη συνεργασία με τα καλύτερα πανεπιστήμια του εξωτερικού.

Δεν θα επαναλάβω τις δεκάδες καινοτομίες του νομοσχεδίου αυτό. Θα ήθελα, όμως, προσωπικά να σταθώ σε τέσσερα πολύ σημαντικά σημεία για μένα.

Η αντιμετώπιση του σχολικού εκφοβισμού. Είχα καταθέσει τον Δεκέμβριο προς την Υπουργό μια ερώτηση για την λήψη άμεσων μέτρων για την εξάλειψη του φαινομένου αυτού. Σήμερα είμαι στην ευχάριστη θέση να σας πω, πως διαπιστώνω πως με το νομοσχέδιο αυτό λύνεται το σοβαρό αυτό πρόβλημα, καθώς αυτό περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την εξάλειψη του φαινομένου. Μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικοί πρέπει να καταλάβουν ότι τέτοια φαινόμενα δεν έχουν καμία θέση στα σχολεία, δεν έχουν θέση στην ελληνική κοινωνία και δεν είναι ανεκτά από κανέναν ποτέ και πουθενά.

Η επαναφορά της διαγωγής των μαθητών. Η κατάργησή της από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ήταν εντελώς λάθος.

Παιδεία δεν σημαίνει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, μόνο γνώσεις. Σημαίνει εξίσου διαμόρφωση της σωστής συμπεριφοράς. Σημαίνει αρετή. Γι' αυτό έχει σημασία η διαγωγή. Έτσι περνάμε το μήνυμα στα παιδιά μας ότι σημαντικό δεν είναι μόνο να έχουν γνώσεις ούτε καλούς βαθμούς αλλά το ίδιο σημαντικό είναι να έχουν άψογη συμπεριφορά.

Έρχομαι στην αξιολόγηση. Η αξιολόγηση τόσο της σχολικής μονάδας όσο και του εκπαιδευτικού έργου γίνεται με τρεις πυλώνες: τον συλλογικό προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου, την εσωτερική αξιολόγηση από το σύλλογο διδασκόντων του σχολείου και την εξωτερική αξιολόγηση από τους συντονιστές εκπαιδευτικού έργου και τα περιφερειακά κέντρα εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

Τέλος, μιλάμε για εκσυγχρονισμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Θέλουμε πανεπιστήμια ελεύθερα, αυτόνομα και εξωστρεφή. Γι' αυτό και δίνουμε τη δυνατότητα να ιδρύουν ξενόγλωσσα προγράμματα. Γι' αυτό δίνουμε τη δυνατότητα στα πανεπιστήμια, να ιδρύουν προγράμματα από κοινού με ξένα πανεπιστήμια αλλά και θερινά προγράμματα, όπως γίνεται στα καλύτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα του κόσμου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέτουμε τις βάσεις για την παιδεία του 21^{ου} αιώνα. Σε έναν κόσμο ανταγωνιστικό που διαρκώς

μεταβάλλεται, η παιδεία δεν μπορεί να παραμένει προσκολλημένη στο χτες. Σήμερα κάνουμε ένα άλμα στο μέλλον και τα οφέλη από το άλμα αυτό είναι πολλαπλά, καθώς με τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό προσελκύουμε φοιτητές από όλον τον κόσμο. Ναι, θα έρχονται να σπουδάσουν εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης. Έτσι θα ωφεληθεί και η ελληνική οικονομία. Έτσι θα πετύχουμε τη διάδοση του ελληνικού πολιτισμού. Έτσι θα χτίσουμε μια σύγχρονη Ελλάδα που πρωτοπορεί στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία.

Αυτό είναι το όραμά μας. Αυτό θα πετύχουμε!

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κυρίες συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Γιαννούλης από τον ΣΥΡΙΖΑ, και αμέσως μετά ο κ. Κυρανάκης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ κυρία Πρόεδρε.

Κατ' αρχάς, πριν μπω στο θέμα του νομοσχεδίου θα ήθελα να καταθέσω ένα έγγραφο. Είναι μια απόφαση του Υπουργείου Παιδείας. Και θα ήθελα, κυρία Ζαχαράκη, να επιβεβαιώσετε αν ισχύει, με βάση και την τροπολογία που καταθέσατε, ότι εξαιρείτε τους αναπληρωτές καθηγητές από το δικαίωμα να εισπράξουν χρήματα ή αμοιβή ως επιτηρητές στις πανελλήνιες εξετάσεις. Είναι μια απόφαση με ημερομηνία 26 Μαΐου του 2020. Απαγορεύεται στους αναπληρωτές να έχουν το δικαίωμα αποζημίωσης ως επιτηρητές.

Το καταθέτω για τα Πρακτικά τώρα για να μην τα μεπιδέψω.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Γιαννούλης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Έχω ένα πολύ σύντομο ερώτημα προς την κ. Ζαχαράκη ή την κ. Κεραμέως όταν επιστρέψει, και αφορά την Οδοντιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Το αμφιδιαστικό και χωρίς λογική κλείσιμό της έχει επιφέρει τρομερά μεγάλη αναστάτωση σε ασθενείς, οι οποίοι χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των πανεπιστημιακών ιατρικών. Έχετε αφήσει ανθρώπους με βαμβάκια, με απονευρώσεις, πραγματικά στον αέρα. Την ίδια ώρα που η αιτία που αναφέρατε ότι είναι η έλλειψη μέτρων προστασίας υγειονομικού υλικού για τους φοιτητές και τους καθηγητές, στις αποθήκες της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας υπάρχει τέτοιο υλικό αξίας αρκετών εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ. Μια απάντηση θα ήταν πολύ ενδιαφέρουσα από την πλευρά του Υπουργείου.

Μπορώ να καταλάβω, μπαίνοντας στο νομοσχέδιο, πώς μια φιλόδοξη πολιτικός, που αναλαμβάνει την ευθύνη να υλοποιήσει αυτά που της έχουν ζητηθεί από τον Πρωθυπουργό, να υπογράψει τον συγκεκριμένο νόμο που έχει την υπογραφή της και τον έχετε φέρει προς ψήφιση. Δεν μπορώ να καταλάβω, όμως, με τίποτα πραγματικά, πώς μια νέα γυναίκα, μητέρα δύο μικρών παιδιών με ακαδημαϊκή εμπειρία, νέα πολιτικός να μην καταλαβαίνει ότι οδηγεί με την υπογραφή της, είτε το πιστεύει είτε όχι, την ελληνική παιδεία σε μια πορεία οπισθοδρόμησης.

Αναφέρθηκε ο κ. Φίλης στην έλλειψη ευαισθησίας απέναντι στον κοινοβουλευτικό έλεγχο και στον κοινοβουλευτικό διάλογο, αλλά και εν γένει στον διάλογο. Αναρωτιέμαι όλα αυτά τα μεγαλεπήβολα που ακούγονται σε αυτήν την Αίθουσα για το σύγχρονο σχολείο του εικοστού πρώτου αιώνα, για το σχολείο του μέλλοντος, πραγματικά τα έχετε διαπιστώσει στη σημερινή εικόνα της εκπαίδευσης και των σχολείων;

Τα παιδιά, κυρία Υπουργέ, είναι ευτυχώς το ευαίσθητο σημείο όλων μας, είτε ως πολίτες πριν αποκτήσουμε παιδιά είτε πολύ περισσότερο όταν γίνουμε γονείς. Βιώνουμε από πρώτο χέρι πόσο έχει κοστίσει σε αυτό τον τόπο το ότι δεν καταφέραμε από τη Μεταπολίτευση και μετά να έχουμε ένα ενιαίο εθνικό σύστημα παιδείας και να μην χρειάζεται κάθε τρεις και λίγο να βαφτίζουμε μεταρρυθμίσεις ή βελτιωτικές διατάξεις, κάθε εμμονή ενός Υπουργού ή ενός κύκλου ανθρώπων γύρω από την Υπουργό Παιδείας.

Θέλω να μείνω σε κάτι. Εγώ στη θέση της Υπουργού Παιδείας, της κ. Κεραμέως, θα είχα πολύ μεγάλη ανησυχία, μπαίνοντας στα

άρθρα του νομοσχεδίου, ειδικά για το θέμα της διαγωγής, εάν διάβαζα αυτό, που είχε αναρτηθεί στη διαβούλευση.

Λέτε για τη διαγωγή και είπε ο συνάδελφος νωρίτερα ότι ήταν λάθος η κατάργηση της διαγωγής από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ. Αυτό, κυρία Υπουργέ και κύριε συνάδελφε, πρέπει να το πείτε στο Πανελλήνιο Σωματείο Ατόμων για τη Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής και Υπερκινητικότητας. Κατέθεσαν στη διαβούλευση, που εσείς ανοίξατε την άποψή τους, λέγοντας ότι: «βάλλει ευθέως στις ανάγκες των συγκεκριμένων μαθητών». Στη δική σας διαβούλευση έχει γίνει.

Επίσης, θα ήθελα να σας πω για την «ACTION AID». Δεν ξέρω αν σας θυμίζει τίποτε και δεν υπαινίσσομαι κάτι, σε σχέση με την προηγούμενη θητεία συγγενικού προσώπου του Πρωθυπουργού. Η «ACTION AID», λοιπόν, πάλι στη διαβούλευσή σας ισχυρίζεται ότι το άρθρο 5 επαναφέρει την αναγραφή της διαγωγής των μαθητών στα απολυτήρια, όπου σε αυτήν τη χώρα το είχαμε λήξει ως θέμα ότι στα απολυτήρια και στους τίτλους σπουδών δεν μπορεί να περιγράφεται και να περιέχεται οτιδήποτε μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τον υπόλοιπο βίο ενός μαθητή, ως στοιχείο που «γκριζάρει» και την πορεία και την προσπάθειά του στη συνέχεια ως ακαδημαϊκού πολίτη.

Αυτά δεν τα λέει ο «κακός ΣΥΡΙΖΑ, που κατέστρεψε τα πάντα». Αυτά τα λένε άνθρωποι, που γνωρίζουν και με τους οποίους δεν κάνετε τον κόπο προφανώς, να συζητήσετε, όπως και με πολλούς άλλους, που έχουν μιλήσει στη διαβούλευση.

Τα καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Γιαννούλης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Συνήθως, αποφεύγω, σεβόμενος την κοινοβουλευτική διαδικασία και παράδοση να μιλάω από χειρόγραφο, αλλά, ξέρετε, καμμία φορά τα παιδιά είναι ικανά να γράφουν και να μας λένε πράγματα.

Έφυγα από τη Θεσσαλονίκη με μια ευχή και κατάρα. «Κάνε ό, τι μπορείς να μην υπογραφεί αυτό το νομοσχέδιο». Δεν έδωσα πολλές ελπίδες σ' αυτόν, που μου έδωσε την ευχή. Είναι δεκαεπτά χρονών και θα πάει Β' λυκείου τον Σεπτέμβριο. Δεν έχω πολλές ελπίδες, του απάντησα, γιατί αυτή η Κυβέρνηση έχει αποδείξει ότι δεν θέλει να ακούει. Διέπεται από αλαζονεία, θα τολμήσω να πω και αυταρχισμό, αλλά σίγουρα δεν κάνει τον κόπο να ακούσει τους άμεσα ενδιαφερόμενους, τα παιδιά, τους εκπαιδευτικούς. Αυτοί θα σηκώσουν ή έχουν σηκώσει στο παρελθόν, το βάρος κάθε μεταρρύθμισης.

Τα παιδιά αυτά, λοιπόν, έγραψαν μια επιστολή, την οποία θα καταθέσω στη συνέχεια, για να την έχετε στη διάθεσή σας και να τη διαβάσετε σε πιο ήρεμο χρόνο, γιατί τα παιδιά όταν μιλούν, γνωρίζουν πώς να διατυπώσουν την αλήθεια. Είναι τα παιδιά, που ξυπνούν καθημερινά στις 7.00' το πρωί και ολοκληρώνουν αργά το βράδυ την προσπάθειά τους. Είναι ο Πάρης, είναι ο γιος μου, είναι η Φιλομένη, που είναι σαν παιδί μου, αλλά δεν θα πω το επίθετό της, γιατί δεν είστε και ιδιαίτερα ασφαλείς στη διαχείριση προσωπικών δεδομένων. Είναι τα παιδιά, που πήραν πρωτοβουλία να πουν ότι ανησυχούν για την επαναφορά της Τράπεζας Θεμάτων. Ανησυχούν για την αύξηση των γραπτά εξεταζόμενων μαθημάτων στις προαγωγικές εξετάσεις για το γυμνάσιο και το λύκειο. Ανησυχούν για τη συγχώνευση της κατεύθυνσης της υγείας στον θετικό προσανατολισμό, για την κοινωνιολογία από τη θεωρητική κατεύθυνση, την παρακολούθηση του μαθήματος αυτού, που ονομάσατε ως σκέψη ως «κόντρα μάθημα», που μοιάζει λίγο ως τιμωρία. Για τη διαγωγή, τα είπαμε.

Σας θυμίζω ότι το 2013 και το 2014 τα αποτελέσματα της Τράπεζας Θεμάτων ήταν να κοπεί περίπου το 40% των μαθητών. Έπαιρναν, λοιπόν, οι καθηγητές το καλοκαίρι τηλέφωνο και έλεγαν στα παιδιά: «Γιαννάκη, πέρασες τα μαθηματικά, που είχες κοπεί τον Ιούνιο».

Μια σειρά από άλλα ζητήματα, όπως, για παράδειγμα, ότι τα παιδιά δεν θέλουν να είναι ρομπότ των βαθμών. Τα παιδιά θέλουν να κυνηγήσουν μόνο μια στατιστική αποτύπωση, όπως την περιέγραψε ο κ. Ζουράρις. Τα παιδιά θέλουν να διεκδικήσουν το μέλλον, τη ζωή τους και την εκπαιδευτική, αλλά και παιδευτική

διαδικασία, που πρέπει να φέρει το σχολείο.

Δεν μπορέσαμε να καταλάβουμε και δεν μπορώ να καταλάβω πολλά ακόμη, τα οποία θα επιφέρουν την ερήμωση ίσως του δημόσιου σχολείου, την ερήμωση των τάξεων, που υφίσταται ήδη. Φαντάζομαι ότι γνωρίζετε ότι η Αε, Β' και Γ' λυκείου έχουν τάξεις-φαντάσματα, όπου με το ζόρι είναι τέσσερις ή πέντε μαθητές, γιατί όλοι ετοιμάζονται για τη μεγάλη κρίση των πανελληνίων εξετάσεων.

Καταλήγει αυτή η επιστολή, που θα καταθέσω και στα Πρακτικά, προς την κ. Κεραμέως: «Προσπαθήστε να γνωρίσετε και πάλι τον πραγματικό κόσμο των μαθητών».

Βέβαια, γνωρίζω ότι υπάρχει μια δυσανεξία. Υπάρχει μια δυσανεξία που δίνεται στις αντιδράσεις μαθητών, εκπαιδευτικών, των ανθρώπων που πλαισιώνουν την εκπαίδευση. Εσείς θεωρείτε ότι είστε οι απόλυτοι εκφραστές της γνώσης για το μέλλον, για την παιδεία, για την εκπαίδευση. Οι μεσσίες, βέβαια, έχουν κοστίσει ακριβά σε αυτόν τον τόπο και για το παρελθόν. Δεν ξέρω πόσες φορές έχει συζητηθεί σε αυτή την Αίθουσα ότι η παιδεία είναι εθνική υπόθεση. Δεν ακούτε, όμως. Ακούστε καθαρά και τους εκπαιδευτικούς, που είναι έξω από αυτή την Αίθουσα, πριν τους απαξιώσετε, όπως κάνατε και με τους λειτουργούς της δημόσιας υγείας.

Εγώ δεν θα μπω στη διαδικασία να δανειστώ κανένα σύνθημα ούτε από διαφήμιση καλλυντικών ούτε από οτιδήποτε άλλο. Θα δανειστώ ένα σύνθημα που μου το θύμισε ο πανεπιστημιακός δάσκαλος, ο κ. Ζουράρις από τα χρόνια που τα παιδιά, όπως και τώρα, έλεγαν πολύ απλά: «Τα θέλουμε όλα και τα θέλουμε τώρα». Και πρέπει να τους τα δώσουμε.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Κυρανάκης, αμέσως μετά η κ. Αυγέρη και μετά την κ. Αυγέρη θα πάρει τον λόγο ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, ο κ. Παφίλης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, με την άδειά σας, θα μιλήσω από το δρόμο, για να μη χάνουμε χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΥΡΑΝΑΚΗΣ: Ευχαριστώ πολύ.

Κυρία Πρόεδρε, είναι από τις ελάχιστες φορές, που θα συμφωνήσω με τον συνάδελφο κ. Γιαννούλη από τον ΣΥΡΙΖΑ ως προς το ότι πρέπει να ακούμε τα παιδιά, να ακούμε τους μαθητές και τις μαθήτριες σε αυτά που μας λένε.

Αυτό που μας λένε κάθε χρόνο και έχουμε φτάσει στο 2020 και θα μας το πουν και φέτος, μετά τις πανελλήνιες εξετάσεις, είναι ότι με την παπαγαλία και την αποστήθιση δεν μπορούν να προχωρήσουν στη ζωή τους, να γίνουν σωστοί επαγγελματίες. Θυμίζω, ιδίως στους συναδέλφους που είναι γονείς και ειδικότερα στους συναδέλφους που είναι γονείς παιδιών στο δημοτικό, ότι αυτά τα παιδιά θα βρεθούν στην αγορά εργασίας τη δεκαετία του 2030.

Αλίμονο, λοιπόν, αν τα βιογραφικά αυτών των παιδιών, που θα βγουν στην αγορά εργασίας το 2030, έχουν ως βασικό κριτήριο την αποστήθιση και την παπαγαλία. Αυτά τα παιδιά πρέπει να ξέρουν να λύνουν προβλήματα, τα οποία πολλές φορές σήμερα δεν βλέπουμε, με τεχνολογίες που δεν υπάρχουν σήμερα, το 2020 και φυσικά, να μπορούν να κάνουν όλα αυτά τα οποία περιγράφονται στο Κεφάλαιο Α'.

Θέλω να σταθώ μόνο σε ένα κομμάτι του νομοσχεδίου -γιατί έχουν ακουστεί πολλά- το άρθρο 1, το οποίο εισάγει κάτι πολύ σημαντικό, κατά τη γνώμη μου, τις ψηφιακές δεξιότητες.

Τις εισάγει, κυρία Πρόεδρε, με έναν τρόπο πιλοτικό μεν, πολύ σημαντικό δε, γι' αυτό που ονομάζουμε και φανταζόμαστε όλοι ως αγορά εργασίας του μέλλοντος, διότι βάζει έννοιες, όπως το STEM, τη ρομποτική.

Θέλω να προτείνω σήμερα στην Υπουργό κ. Ζαχαράκη -η οποία έχει δείξει και προσωπικό ενδιαφέρον για το συγκεκριμένο θέμα- και προς το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής να μπει και η τεχνητή νοημοσύνη στα σχολεία. Ως πλαίσιο που περιγράφεται στο άρθρο 1, στην κατηγορία των STEM να μπει ως μά-

θημα, που ευελπιστώ στο μέλλον ως υποχρεωτικό. Μπορεί στην αρχή να μπει πιλοτικά, όπως περιγράφετε, αλλά δεν νομίζω ότι σε μια κοινωνία και σε μια αγορά εργασίας -βλέποντας το παράδειγμα των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου το 60% των επιχειρήσεων ήδη σήμερα έχουν δει τον τρόπο που δουλεύουν, τον τρόπο που παράγουν και τον τρόπο που δημιουργούν εισοδήματα και θέσεις εργασίας να έχει επηρεαστεί από την τεχνητή νοημοσύνη- εμείς αυτό μπορούμε να το παραβλέψουμε.

Ακριβώς επειδή η Ελλάδα δεν έχει τους χρηματικούς πόρους, για να επενδύσει τα δισεκατομμύρια που βάζει η Κίνα αυτή τη στιγμή ή οι Ηνωμένες Πολιτείες στη τεχνητή νοημοσύνη, θα πρέπει να επενδύσει, κυρία Υπουργέ, στο ανθρώπινο κεφάλαιο. Αυτό θα το κάνει, αν εισάγει την τεχνητή νοημοσύνη ήδη από το δημοτικό, όχι μόνο ως μάθημα, αλλά και ως εργαλείο προς εκπαιδευτικούς. Πώς μπορεί να γίνει αυτό; Με πλατφόρμες τεχνητής νοημοσύνης, που ήδη υπάρχουν σήμερα, οι οποίες βοηθούν μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες να μη μείνουν πίσω στο μάθημα, να μη μείνουν πίσω σε μια τάξη, στην οποία διδάσκονται τα πάντα οριζόντια και αναγκάζονται να καταφύγουν σε φροντιστήρια, ιδιωτικά μαθήματα ή οτιδήποτε άλλο. Να βοηθήσουν αυτές οι πλατφόρμες, όπως γίνεται στην Κίνα, να προχωρήσουν μπροστά και να αναδείξουν το πραγματικό τους ταλέντο.

Νομίζω ότι ταλέντο υπάρχει στην Ελλάδα και πρέπει να το αξιοποιήσουμε. Είδαμε πέρυσι, το 2019 -δεν ξέρω πόσοι το γνωρίζετε- ότι η ελληνική ομάδα διακρίθηκε στην Ολυμπιάδα Εκπαιδευτικής Ρομποτικής που έγινε στην Ουγγαρία, καταγράφοντας την καλύτερη επίδοση μαζί με την Ρωσία σε έναν διαγωνισμό που διαβάζω εδώ ότι συμμετείχαν τετρακόσιες είκοσι τρεις ομάδες από εβδομήντα τρεις χώρες. Η ελληνική ομάδα του 2^{ου} Γυμνασίου Πάτρας, οι μαθήτριες Εύα Λαμπροπούλου, Μαρία Παναγοπούλου και Μαρία Στεφανίδη είναι τρία κορίτσια, που βραβεύτηκαν για την κατασκευή ρομπότ, που με βοήθεια πάνελ ηλιακής ενέργειας -βάζοντας μέσα και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας- μπορεί και κινείται αυτόνομα στην πόλη. Είναι ο εντεκάχρονος Βασίλης Ντάτης από τη Λάρισα μαζί με τον συμπαθητή του, τον Γιάννη Τριανταφύλλη, οι οποίοι κατασκεύασαν ένα καινοτόμο αυτόνομο κινούμενο ρομπότ. Τονίζω, σε ηλικία έντεκα ετών. Ταλέντο υπάρχει, λοιπόν, στη χώρα μας. Αρκεί να το αξιοποιήσουμε. Είναι πολλά τα παραδείγματα.

Τα έχετε αναδείξει κι εσείς, κυρία Ζαχαράκη. Θυμάμαι ανάρτησή σας για μαθητή του Λυκείου Βουλιγαμένης, που έχει διακριθεί στην ψηφιακή σχεδίαση, τον Μιχάλη Μαρινάκη. Θυμάμαι, επίσης, τις προηγούμενες μέρες από το 1^ο Γυμνάσιο Ρόδου μαθητές, που με τη βοήθεια 3D printer, αυτής της τρισδιάστατης δυνατότητας εκτυπώσεων, έφτιαξαν ασπίδες προστασίας για τον κορωνοϊό. Όλα αυτά, σε ελληνικά σχολεία. Πολλά από αυτά, σε ελληνικά δημόσια σχολεία.

Φανταστείτε, λοιπόν, αυτά τα παιδιά, που χωρίς δυνατότητες, χωρίς εργαλεία, χωρίς να έχουν τη βοήθεια, τη στήριξη που έχουν παιδιά της ηλικίας τους σε άλλες χώρες, πολύ πιο προηγμένες και πολύ πιο σύγχρονες, καταφέρνουν όλα αυτά, τι θα μπορούσαν να κάνουν, αν είχαν απλά σύγχρονα εργαλεία και περισσότερο ελεύθερο χρόνο. Θυμίζω ότι όλα αυτά τα έχουν κάνει στον ελεύθερο χρόνο τους. Δεν είναι υποχρεωτικά μαθήματα μέσα στο ωρολόγιο πρόγραμμά τους.

Άρα, περισσότερος ελεύθερος και δημιουργικός χρόνος, για να μπορέσουν να αναπτύξουν τέτοιου είδους δεξιότητες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, σε μισό λεπτό.

Κλείνω, λοιπόν, λέγοντας και για τους παλαιότερους συναδέλφους, ότι κάποτε υπήρχε μια εταιρεία-κολοσσός, η «KODAK». Όλοι ήθελαν να έχουν μια θέση σε έναν κολοσσό με εκατόν εβδομήντα χιλιάδες εργαζομένους, όπως η «KODAK». Η «KODAK», μέσα σε ελάχιστα χρόνια, από το 1998 μέχρι το 2001-2002 και όταν κατείχε το 85% της παγκόσμιας πίτας στην αγορά των εκτυπωμένων φωτογραφιών, χρεοκόπησε. Γιατί χρεοκόπησε; Διότι το παραγωγικό μοντέλο αυτής της εταιρείας εξαφανίστηκε. Ακριβώς έτσι θα εξαφανιστούν και παραγωγικά μοντέλα, που υπάρχουν σήμερα.

Άρα, εμείς έχουμε καθήκον, τα παιδιά τα οποία φοιτούν σή-

μερα στο δημοτικό και στο γυμνάσιο -και στο νηπιαγωγείο, θα πω εγώ- να τα προετοιμάσουμε για μια αγορά εργασίας πολύ ανταγωνιστική, παγκοσμίως ανταγωνιστική το 2030. Ας μην παράξουμε άλλες στρατιές ανέργων. Ας μη παράξουμε άλλες στρατιές μαθητών, οι οποίοι θα αποφοιτούν και πολλές φορές θα δίνουν τα βιογραφικά τους που θα μπαίνουν σε συρτάρια πολιτικών γραφείων και δεν θα καταλήγουν πουθενά, αλλά πραγματικά ικανούς επαγγελματίες, οι οποίοι μπορούν να πάνε την Ελλάδα μπροστά.

Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει η κ. Αυγέρη από τον ΣΥΡΙΖΑ και αμέσως μετά ο κ. Παφίλης.

ΘΕΟΔΩΡΑ (ΔΩΡΑ) ΑΥΓΕΡΗ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρία Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν κρίνουμε από τον τίτλο του νομοσχεδίου, που εισάγει σήμερα στην Ολομέλεια τη Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, καλούμαστε να τοποθετηθούμε για μια αναβάθμιση και μάλιστα, για την υποτιθέμενη αναβάθμιση του σχολείου.

Λέει λίγο-πολύ δηλαδή, η Κυβέρνηση και το Υπουργείο Παιδείας ότι όσοι υπερψηφίσουν το νομοσχέδιο με τίτλο: «Αναβάθμιση του σχολείου και άλλες διατάξεις» πράττουν το καλό, ενώ αντίθετα όσοι το καταψηφίσουν αντιτίθενται στην αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος.

Βεβαίως, η Νέα Δημοκρατία είναι εκπαιδευμένη στην οργουελική γλώσσα. Γιατί το λέω αυτό; Όπως μας είπε πρόσφατα η Υπουργός Παιδείας κ. Κεραμέως, προκαλώντας τη νοημοσύνη εκπαιδευτικών, παιδιών, γονιών: «Οι κάμερες μπήκαν στις σχολικές αίθουσες, για να έχουν όλοι οι μαθητές πρόσβαση στην εκπαίδευση».

Όπως μας είπε μια άλλη πρέσβειρα του νεοσυντηρητισμού, η Γραμματέας Αντεγκληματικής Πολιτικής για την περίπτωση ενός κρατούμενου φοιτητή, η μεταγωγή του δεν ήταν τιμωρητική και μάλιστα για έναν πραγματικό αριστούχο -εμείς της Αριστεράς, που μας κουνάτε το χέρι- που διεκδικούσε το δικαίωμά του στην εκπαίδευση.

Είναι όπως όταν μιλάει η Νέα Δημοκρατία για αριστεία. Εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, θα ήθελα να πω -επειδή μας κουνάτε το δάχτυλο για την αριστεία- ότι η αριστεία προϋποθέτει να είναι κάποιος πρώτα καλός. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν είναι καλή στην καλή νομοθέτηση. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν είναι καλή, γιατί δεν έχει μάθει να τηρεί τους νόμους που η ίδια θεοπίζει. Η Κυβέρνηση και στελέχη της Νέας Δημοκρατίας δεν διαβάζουν, όχι τα μαθήματά τους για να πάρουν το πτυχίο τους -αυτό ξέρετε, εμείς αναγνωρίζουμε ως δικαίωμα σε κάποιον γιατί η ζωή μπορεί να σου φέρει πολλές δυσκολίες και να σε αναγκάσει να αναζητήσεις μια δεύτερη ευκαιρία σε μεγαλύτερη ηλικία- αλλά, ξέρετε κάτι; Δεν διαβάζετε τους νόμους που εσείς οι ίδιοι ψηφίζετε. Αναφέρομαι για παράδειγμα στο νόμο για το επιτελικό κράτος ή αυτήν την λογική της επιτελικής αριστείας.

Πολλές φορές, βρεθήκατε, κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, να μην έχετε πτυχίο, ενώ ο νόμος που εσείς ψηφίσατε απαιτούσε πτυχίο, για να αποκτήσει κάποιος θέση σε έναν δημόσιο οργανισμό, να γίνει διοικητής.

Θέλετε να σας θυμίσω πώς αναγκαστήκατε να κάνετε μία τροπολογία για να μπορέσει να χωρέσει ο Διοικητής της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών και το πτυχίο του για τη μουσική, μέσα σε αυτό που εσείς τον καλέσατε να διοικήσει; Θέλετε να σας θυμίσω -ή μάλλον να σας υπενθυμίσω- πώς αναγκάστηκε να εξωθηθεί σε παραίτηση ο πρώην Υπουργός Εξωτερικών, αρμόδιος για θέματα αποδήμων Ελλήνων, ακριβώς, γιατί αποδείχτηκε ότι δεν είχε το πτυχίο του;

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**)

Σήμερα, απλά θα ήθελα να θέσω υπόψιν σας μία άλλη περίπτωση, για την οποία μάλλον έχουμε την παραδοχή, μιας διάταξης του νόμου για το επιτελικό κράτος, που τελικά δεν τηρήθηκε. Σύμφωνα με τη σχετική διάταξη, για να διοριστεί κάποιος ιδιώτης

σε θέση γενικού ή ειδικού γραμματέα, χρειάζεται ένα πτυχίο ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος της ημεδαπής ή ισότιμο αντίστοιχης ειδικότητας σχολών της αλλοδαπής. Στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Τουρισμού, που είναι αναρτημένα τα βιογραφικά της πολιτικής ηγεσίας, για το Γενικό Γραμματέα Τουριστικής και Πολιτιστικής Ανάπτυξης, τον κ. Λούλη, σημειώνεται -μεταξύ άλλων- ότι είναι διπλωματούχος της ελβετικής Σχολής Τεχνικών Κυλινδρόμυλων, φέρεται να είναι η μοναδική λειτουργούσα σήμερα ελβετική σχολή με αυτά τα χαρακτηριστικά -τα στοιχεία της υπάρχουν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου- η οποία είναι επαγγελματικό ινστιτούτο εκπαίδευσης και ετήσιας φοίτησης.

Σήμερα υπέβαλα ένα αίτημα κατάθεσης εγγράφων, του πτυχίου του γενικού γραμματέα ή την αναγνώριση της ισοτιμίας του τίτλου. Είχα την απάντηση, ξέρετε. Εδώ δεν είναι ότι δεν διάβαζε ο γενικός γραμματέας τα μαθήματά του, είναι ότι μάλλον δεν διάβαζε καλά τον νόμο ή δεν ξέρει τι σημαίνει τήρηση του νόμου. Απαντά στο site «TheNewspapper.gr»: «Δεν έχω κάνει αναγνώριση του ΔΙΚΑΤΣΑ να μου πουν τι αντιστοιχία είναι. Αυτές είναι οι τρεις σχολές σε όλο τον κόσμο. Στην Ελβετία, τη Γερμανία και το Κάνσας. Από και και πέρα, δεν γνωρίζω αν είναι ή δεν είναι σύνομη. Ότι έχω σπουδάσει, αυτό το κατέθεσα».

Αυτός είναι ο σεβασμός και στον νόμο που ψηφίζετε και στην αριστεία, την οποία εσείς ευαγγελίζεστε.

Παρακαλώ τα καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Θεοδώρα (Δώρα) Αυγέρη καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κάπως έτσι, λοιπόν, σήμερα η Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη, με όλα αυτά, με τις μεγάλες αντιφάσεις και τα παράδοξα, επιχειρεί να μιλήσει για την αναβάθμιση του σχολείου κάνοντας τις λέξεις -όπως σας εξήγησα πριν από λίγο- να χάνουν το νόημά τους. Στην πραγματικότητα, αν κρίνουμε από το περιεχόμενο του σχεδίου νόμου και όχι από τον τίτλο του, καλούμαστε να πάρουμε θέση για την υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης, γιατί για τον ορισμό της υποβάθμισης πρόκειται, οποία διάταξη αν πιάσει κάποιος να διαβάσει αυτό το νομοσχέδιο ή μάλλον πρόκειται για την αναβάθμιση του «σκόιλ ελικού».

Λέμε, λοιπόν, με τη σειρά μας προς την Κυβέρνηση ότι η καταψήφιση των διατάξεων Κεραμέως - Μητσοτάκη είναι ζήτημα, όχι μόνο ιδεολογικής συνέπειας, αλλά και ηθικής τάξης, για κάθε προοδευτικό πολιτικό. Γιατί το μόνο που αναβαθμίζει εδώ η Νέα Δημοκρατία είναι η ενορχηστρωμένη και ομολογουμένως, συνεπείσθητη επίθεση της στο δημόσιο χαρακτήρα της εκπαίδευσης.

Αυτό επιχειρεί να περάσει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα, είναι η μετατροπή της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε έναν μηχανισμό παγίωσης και διεύρυνσης των κοινωνικών ανισοτήτων. Δεν της αρκεί η θέσπιση των ανισοτήτων στους χώρους εργασίας στη σχέση πολιτών κράτους στην αγορά, θέλει να εμπεδωθούν όσο το δυνατόν ωρύτερα γίνεται, από την παιδική ηλικία και για όσο διαρκεί η συμμετοχή των νέων στην εκπαιδευτική κοινότητα, της οποίας το εύρος και τη διάρκεια η Νέα Δημοκρατία προσπαθεί να συρρικνώσει. Αυτό είναι, όχι απλώς καταστροφικό για την κοινωνική συνοχή, αλλά καταστροφικό για το μέλλον του τόπου.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξης του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ.

Ξέρετε παντού στον κόσμο, όπως και στον τόπο μας, συγκρούονται δύο λογικές για την παιδεία: Η μία εντάσσει την εκπαιδευτική διαδικασία κομμάτι-κομμάτι στο νεοφιλελεύθερο δόγμα; που νοιάζεται μόνο για την αύξηση των αποδόσεων του κεφαλαίου. Οι μαθητές προετοιμάζονται για να ριχτούν στην ανηλεή μάχη της αγοράς. Εδώ η Δεξιά πουλάει το επιχείρημα περί δήθεν σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, ώστε να βρίσκουν ευκολότερα δουλειές οι νέοι. Το είπαν αρκετοί εκπρόσωποι της Νέας Δημοκρατίας αυτό. Σε κάποιους ακούγεται πειστικό. Αλλά είναι η τέλεια παγίδα για τους νέους και τις οικογένειές τους, που βρίσκονται στα χαμηλά εισοδήματα. εν χρει-

άζεται πλέον να το μαντέψουν. Το βιώνουν καθημερινά στις συνεντεύξεις για δουλειά, στην εργοδοτική αυθαιρεσία, στις απολύσεις, στα πελατειακά δίκτυα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Με βάση τη λογική που διαπνέει το παρόν νομοσχέδιο, δεν έχει σημασία: Η διεύρυνση και εμπάθυνση των γνωστικών αντικειμένων, η καλλιέργεια της συναισθηματικής νοημοσύνης, η εμπέδωση των δημοκρατικών αρχών, ο ανθρωποκεντρισμός, η διαπροσωπική και όχι μόνο οπτικοακουστική σχέση μαθητή - δασκάλου, η παιδαγωγική και ψυχοκοινωνική στήριξη, η κοινωνικοποίηση, η καλλιέργεια φρονήματος αλληλεγγύης στο σχολείο, η διαμόρφωση, εν τέλει, μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας των νέων που είναι εχέγγυο για τη συνεκτική και δημιουργική παρουσία τους στην παραγωγική διαδικασία και την δημόσια σφαίρα.

Όταν, λοιπόν, η Νέα Δημοκρατία και οι ιδεολογικοί της σύμμαχοι ομνύουν στην σύνδεση εκπαίδευσης-αγοράς, στην ουσία επιδιώκουν να παγιώσουν την παραπάνω συνθήκη και μία συγκεκριμένη αγορά, όπου καταργείται ο δημοκρατικός έλεγχος καταργούνται τα εργασιακά δικαιώματα, καταργείται η κοινωνική κινητικότητα και προάγονται, ο κοινωνικός αυτοματισμός και το δίκαιο του ισχυρού. Γι' αυτό απαιτείται ένας συγκεκριμένος τύπος εκπαιδευόμενου - εκπαιδευτικού, εκπαιδευτικής μονάδας και εκπαιδευτικού περιεχομένου.

Γι' αυτόν τον λόγο η Κυβέρνηση επιμένει να προωθεί διατάξεις που μετατρέπουν το σχολείο σε εξεταστικό κέντρο, που επιβάλλουν την τιμωρητική και ανταποδοτική -δήθεν- αξιολόγηση, που προσπαθούν να παρακάμψουν το Σύνταγμα. Είναι απωθημένο σας αυτό το Σύνταγμα 16 και δεν μπορείτε να το κρύψετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κυρία συνάδελφε, είσατε στα οκτώμισι λεπτά, εάν δείτε τον πίνακα.

ΘΕΟΔΩΡΑ (ΔΩΡΑ) ΑΥΓΕΡΗ: Ολοκληρώνω σε λίγο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ωραία.

ΘΕΟΔΩΡΑ (ΔΩΡΑ) ΑΥΓΕΡΗ: Μην εξαντλήσετε σε εμένα την αυστηρότητα σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Εγώ τώρα, από εσάς, ξεκίνησα.

ΘΕΟΔΩΡΑ (ΔΩΡΑ) ΑΥΓΕΡΗ: Κι αν είστε φρέσκος κι έχετε αντοχές!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Παρακαλώ.

ΘΕΟΔΩΡΑ (ΔΩΡΑ) ΑΥΓΕΡΗ: Σας ευχαριστώ.

Θα το επισπεύσω, κύριε Πρόεδρε.

Μπορεί στον τόπο μας η Δεξιά να μιμείται τους αστικούς τρόπους της δύσης, αλλά δείχνει διαχρονική αδυναμία να τους ενσωματώσει στην ολότητα τους. Αρκείται μόνο σε όσα εργαλεία αναπαράγουν την εξουσία της και την κοινωνική υπεροχή των εκλεκτών της στέλνοντας όλους τους υπόλοιπους σε μαύρες εποχές.

Για τους υπόλοιπους περισσεύει ο αυταρχισμός, όπως συνέβαινε το '60, το '50 και όσο πίσω μπορεί να πάει ο νους και η μνήμη μας.

Ξέρετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας, ποιο είναι το πιο θλιβερό και το πιο ανησυχητικό; Φέρνετε αυτό το νομοσχέδιο στη Βουλή των Ελλήνων, σε μία εποχή όπου ολόκληρος ο πλανήτης, με μπροστάρηδες τους νέους, διεκδικεί κάτι ριζοσπαστικά διαφορετικό.

Πέρυσι βλέπαμε τους νέους να γεμίζουν τους δρόμους, διαδηλώνοντας κατά της συστημικής και συστηματικής υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Αυτές τις μέρες γεμίζουν τους δρόμους, διαδηλώνοντας κατά του συστημικού και συστηματικού ρατσισμού.

Σε μια τέτοια εποχή επιλέξατε να βάλετε κάμερες στις τάξεις. Σε μια τέτοια εποχή επιλέγετε να καταργήσετε τις θεματικές εβδομάδες. Σε μια τέτοια εποχή επιλέγετε να χαρακτηρίζετε τη διαγωγή των μαθητών. Σε μια τέτοια εποχή επιλέγετε να αφαιρείτε την Κοινωνιολογία από τα υποχρεωτικά εξεταζόμενα μαθήματα. Είστε εκτός εποχής και εκτός κλίματος, εγκλωβισμένοι

στον μικρόκοσμο της κοινωνικής συντήρησης και της πνευματικής κατάψυξης.

Δεν σας ενδιαφέρει η αγωνία των παιδιών -κλείνω με αυτό- και ο αγώνας τους, που κινεί την ιστορία. Δεν τα θέλετε ως μέρος της συλλογικής μας μνήμης, δίδαγμα για μια κοულτούρα αντίστασης και δημιουργίας. Τα βάζετε στον πάγο, ένα στάδιο πριν από τον γύψο.

Μια ματιά στα νέα του κόσμου αρκεί για να καταλάβει κανείς ότι αυτό το νομοσχέδιο είναι στη λάθος πλευρά της ιστορίας και αργά ή γρήγορα, η ίδια η ιστορία θα το διαγράψει.

Σας ευχαριστώ και για τον χρόνο σας και για την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Παφίλης, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Τώρα μπαίνω στον πειρασμό, αλλά θα αντιπαρέλθω.

Καλά, δεν τα άλλαξε όλα ο ΣΥΡΙΖΑ επί πέντε χρόνια; Δεν δημιούργησε δημόσια δωρεάν παιδεία; Δεν κατήργησε την ιδιωτική εκπαίδευση; Δεν κατήργησε τη σύνδεση του σχολείου και του πανεπιστημίου με την αγορά; Τι έκανε ο κ. Γαβρόγλου; Απίστευτα πράγματα, έκανε δωρεάν τα μεταπτυχιακά, δηλαδή πληρώνουν όλοι. Να πω κι άλλα;

ΜΕΡΟΠΗ ΤΖΟΥΦΗ: Όχι, γι' αυτό και κατήργησε η Νέα Δημοκρατία αυτά που κάναμε!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Όχι, δεν λέω άλλα, θα τα πούμε στη συνέχεια.

Μην βιάζεστε και μην ξύνεστε στην γκλίτσα του τσοπάνη!

Δεύτερο θέμα: Κάνει κριτική ο ΣΥΡΙΖΑ -και σωστά την κάνει- ότι η Νέα Δημοκρατία φέρνει αυτό το νομοσχέδιο μέσα στην υγειονομική κρίση, τέλος πάντων, εκεί που αρχίζει να τελειώνει. Μάλιστα. Μα, τι κάνει; Εσείς φέρατε δυο «νομοσχέδια Γαβρόγλου», το ένα την 1^η Αυγούστου και το άλλο τη Μεγάλη Εβδομάδα, που ήταν κλειστά όλα τα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Είναι αλήθεια ή ψέματα; Ακριβώς στον ίδιο δρόμο. Πόσο μοιάζουν, άραγε, οι μέθοδοι!

Δεύτερο θέμα: Λέει ο ΣΥΡΙΖΑ -και σωστά το λέει αυτό- ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί φορείς και η κοινότητα είναι αντίθετοι με αυτό το νομοσχέδιο -αυτό είναι σωστό, όπως είναι αντίθετοι- και οι μόνοι που είναι υπέρ του νομοσχεδίου είναι οι εκπρόσωποι των φροντιστηρίων και των ιδιωτικών σχολείων. Ακριβώς το ίδιο ήταν και με τον κ. Γαβρόγλου! Όλοι οι φορείς ήταν αντίθετοι και πανηγύριζαν τα φροντιστήρια και τα ιδιωτικά σχολεία. Ναι ή όχι;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΦΙΛΗΣ: Όχι, δεν θυμάστε καλά!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ: Όχι; Διαβάστε τα! Με το νομοσχέδιο Γαβρόγλου λέω, δεν λέω για τα δικά σας. Τώρα δεν θέλω να κάνω σχολιασμό. Έτσι ακριβώς είναι, έτσι ακριβώς και ξέρετε καμιά φορά, εντάξει, αλλά έχει και όρια -να μην πω το θράσος- η υποκρισία.

Η Κυβέρνηση και ιδιαίτερα οι Υπουργοί, όπως και οι προηγούμενες κυβερνήσεις, χρησιμοποιούν βαρύγδουπες εκφράσεις, «αναβάθμιση», «πορεία προς το μέλλον». Ταυτόχρονα, περιγράφουν και τα χάλια της εκπαίδευσης.

Θα θέσουμε ορισμένα ερωτήματα, κυρία Υπουργέ.

Πρώτον, είναι δυνατόν να μιλάτε για αναβάθμιση, όταν έχετε σαράντα μία χιλιάδες αναπληρωτές; Θα το αλλάξετε; Όχι. Για ποια αναβάθμιση μιλάτε; Είναι δυνατόν να μιλάτε για αναβάθμιση της εκπαίδευσης, όταν οι υποδομές είναι χάλια, όταν το 50% των σχολείων είναι από το 1950 σε μία σεισμολογική περιοχή -όπου δεν έχει γίνει ακόμα- δεν αξιωνόκατε -καμμία κυβέρνηση μέχρι τώρα- να κάνετε έναν ποσοριστικό έλεγχο σε όλα αυτά τα κτήρια; Και μας μιλάτε για αναβάθμιση;

Είναι δυνατόν να μας μιλάτε για αναβάθμιση για τα νηπιαγωγεία, όταν τρία στα τέσσερα νηπιαγωγεία δεν έχουν δικό τους κτήριο, όταν στεγάζονται σε νοικιασμένα μαγαζιά, όταν βρίσκονται στον πρώτο όροφο; Ή δεν γίνονταν αυτά επί ΣΥΡΙΖΑ;

Είναι δυνατόν να μιλάτε για αναβάθμιση, να λέτε «η παιδεία είναι το όχημα για το μέλλον και λοιπά και λοιπά», όταν υπάρχει συνεχής υποχρηματοδότηση, έχετε πασάρεϊ στους δήμους την εκπαίδευση και εννών τα δημοτικά και τα γυμνάσια και τα λύκεια

και να μην τους δίνετε λεφτά; Αναγκάζονται να κόβουν, γιατί δεν μπορούν, φυσικά, να καλύψουν τις δαπάνες. Για ποια, λοιπόν, παιδεία και ταχύτητα προς το μέλλον μας μιλάτε, με αυτό το χάλι που υπάρχει σήμερα;

Τρίτη ερώτηση: Καλύπτει το δημόσιο σύστημα παιδείας τις εκπαιδευτικές ανάγκες σήμερα; Σας ρωτάω ωμά όλους: Δίνει τη δυνατότητα μόνο το δημόσιο, για να μπορέσει κάποιος να πάει σε ανώτατη σχολή, χωρίς φροντιστήριο; Όχι. Πόσο κοστίζει το φροντιστήριο; Κοστίζει 2,5 δισεκατομμύρια τον χρόνο πριν από μερικά χρόνια - τώρα δεν ξέρω - με τα στοιχεία, που είχα τότε. Μας λέτε, λοιπόν κι εσείς για δημόσια παιδεία; Τι κάνετε όλα αυτά τα χρόνια για δημόσια δωρεάν παιδεία; Υπάρχει δωρεάν παιδεία;

Τέταρτη ερώτηση: Μαθαίνουν στο σχολείο ξένες γλώσσες; Μας λέτε τώρα για άλμα προς το μέλλον και σας μείναν τα αγγλικά στα νηπιαγωγεία; Παιδί από το σχολείο μπορεί να πάρει Lower ή Proficiency; Δεν πάει να είναι ο Θεός! Κανένα! Θα πάει φροντιστήριο, δηλαδή πάλι ο γονιός θα πληρώσει.

Όσο για το σχόλιο ότι τα αγγλικά έχουν να κάνουν -τι είπαν;- με επιταγή των Αμερικάνων! Το να το λέει ο ΣΥΡΙΖΑ -γιατί ακούστηκε και αυτό- μετά από όλα όσα έχει κάνει αυτά τα χρόνια με τους Αμερικάνους, είναι τουλάχιστον τραγωδία, για να μην πω κάτι χειρότερο.

Συνεχίζω με άλλο ερώτημα: Μας λέτε για αναβάθμιση. Πείτε μας, το σχολείο σας στον καπιταλισμό εδώ καλύπτει αθλητικές ανάγκες, πολιτιστικές ανάγκες των παιδιών; Άμα δεν πληρώσεις, δεν πάει μπαλέτο, δεν πάει πολεμική τέχνη, δεν πάει αθλητισμό. Παντού πληρώνει ο γονιός και μετά μας λέτε ότι προχωράμε μπροστά. Με τι; Θα τρέξουμε με τριακόσια χιλιόμετρα με «FIAT 124» του 1968, με τέτοια υποδομή και με τέτοια χάλια!

Έχουμε κι ένα άλλο ερώτημα: Κατηγορείτε το σύστημα παιδείας, τα χάλια που υπάρχουν. Όντως υπάρχουν. Αλήθεια, καθρέφτη δεν έχετε; Ποιος κυβέρνησε την Ελλάδα όλα αυτά τα χρόνια; Εμείς, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας; Εσείς δεν κυβερνήσατε; Εσείς δεν έχετε ευθύνη για όλα αυτά τα χάλια στον τομέα της εκπαίδευσης, μιας και μιλάμε για τη μέση εκπαίδευση;

Ερχόμαστε στο νομοσχέδιο, λοιπόν. Βάζουμε αυτό το ερώτημα, όμως, απαντήστε μας: Αναβάθμιση με τέτοια προβλήματα, είναι αναβάθμιση; Πού στέκει; Στον αέρα τελείως. Θα πω μετά τι αναβάθμιση θέλετε.

Καλύπτει, λοιπόν, αυτό το νομοσχέδιο και όλη η πολιτική των κυβερνήσεων, τις ανάγκες πολύπλευρης μόρφωσης των νέων; Ανακουφίζει τις λαϊκές οικογένειες κι αυτό το νομοσχέδιο από την οικονομική αιμορραγία ή γίνεται πιο σκληρό ακόμα για τις λαϊκές οικογένειες με την τράπεζα θεμάτων και με τις διαρκείς εξετάσεις; Ναι ή όχι; Απαντήστε. Ποιος θα πληρώσει τη νύφη; Τα λαϊκά στρώματα θα την πληρώσουν, που, αν δεν μπορούν να πληρώσουν, το παιδί τους θα πάει σε ένα ΙΕΚ ή οπουδήποτε αλλού, ακόμα και ταλέντο να είναι, όπως λέτε με τα ταλέντα.

Με συγχωρείτε, αλλά πρέπει να συνεννοηθούμε. Έχουμε ριζικά διαφορετικές αντιλήψεις, ωστόσο δεν μπορεί να μας λέτε ότι υπάρχει ισότητα και ότι τα παιδιά έχουν τις ίδιες δυνατότητες. Τουλάχιστον σταματήστε το! Τις ίδιες έχει το παιδί του βιομήχανου, του εφοπλιστή, το παιδί αυτών που κατέχουν τον πλούτο, με αυτούς που βγάζουν μεροκάματο; Δουλεύουν δυο άνθρωποι - για να μιλήσουμε απλά, όπως τα ζούμε, καθημερινά - δουλεύουν δυο άνθρωποι στο εργοστάσιο. Τι μπορούν να κάνουν, αν είναι και διαφορετικές βάρδιες, για τα παιδιά τους που πάνε είτε στο γυμνάσιο είτε στο λύκειο, για να μην πω και στο δημοτικό; Όμως, εκείνοι οι οποίοι κλέβουν τον ιδρώτα δεν έχουν κανένα πρόβλημα να τα πάνε όπου θέλουν είτε εδώ είτε στο εξωτερικό.

Αναβάθμιση, λοιπόν και προσαρμογή -είπε η κ. Κεραμέως- στις ανάγκες των καιρών. Συμφωνούμε, αλλά να μεταφράσουμε τι σημαίνει αυτό. Όλες οι κυβερνήσεις μέχρι τώρα -όλες!- ειδικά μετά το 1990 έκαναν πράγματι αναβάθμιση. Ποια αναβάθμιση, όμως, έκαναν; Θα σας πω.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 στο Μέγαρο Μουσικής είχαν συγκεντρωθεί οι πρυτάνεις και οι πανεπιστημιακοί και είχε έρθει ο επίτροπος παιδείας, που τότε ήταν Βρετανός. Όταν μίλησε, έμειναν αγάλματα, άφωνοι. Ξέρετε τι είπε; Διαβάστε τα αν

θέλετε, υπάρχει η ομιλία του. Δεν ξέρω αν υπάρχει και στο διαδίκτυο. Είπε το εξής: «Αυτά που γνωρίζαμε ως τώρα για την εκπαίδευση, δηλαδή ότι πρέπει να διαμορφώνει προσωπικότητες που να μπορούν να ανταποκριθούν, σκέψη κ.λπ., να τα ξεχάσετε. Η παιδεία πρέπει να προσαρμοστεί και να υποταχθεί στις ανάγκες της οικονομίας και της αγοράς». Έμειναν κάγκελο όλοι, γιατί ήταν και άλλες οι εποχές. Κυριολεκτικά έμειναν κάγκελο, άλλο τι επιλογές έκαναν στη συνέχεια.

Αυτή την κατεύθυνση υπηρετήσατε όλοι και την υπηρετείτε. Κατ' αρχάς είναι το ευαγγέλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όταν είσαι με την Ευρωπαϊκή Ένωση, θα ακολουθείς τις οδηγίες, είτε έτσι είτε αλλιώς, και όλη την στρατηγική της.

Να πω κάτι ακόμα, επειδή ορισμένοι τα φορτώνουν στα μνημόνια: Οι ανατροπές αυτές άρχισαν πριν τα μνημόνια. Ο νόμος Διαμαντοπούλου ήταν πριν, παραδείγματος χάρη, για να μιλήσουμε για τη χώρα μας. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση έγιναν πολύ πιο πριν αυτές οι ανατροπές. Τι υπηρετούν; Πώς το είπε η κ. Κεραμέως; «Προσαρμογή στις ανάγκες των καιρών». Να βγάλουμε «των καιρών» και να πούμε «στις ανάγκες του κεφαλαίου». Που τι ζητάει; Αφού τα λένε ωμά! Φτηνό, ευέλικτο, εργατικό δυναμικό, βλέπε δεξιότητες, όχι όλες, θα μιλήσω παρακάτω. Εργαζόμενους, όχι με κριτική σκέψη, αλλά ενσωματωμένους και υποταγμένους στην επιχειρηματικότητα, δηλαδή στα συμφέροντα των εκμεταλλευτών τους, οι οποίοι δεν θα αμφισβητούν το κοινωνικό σύστημα ούτε θα ψάχνουν αν υπάρχει κάτι καλύτερο, αλλά θα το θεωρούν δεδομένο και αναγκαίο, όπως δεδομένη και αναγκαία θεωρούν και την Ευρωπαϊκή Ένωση και το NATO και τους ιμπεριαλιστικούς πολέμους.

Λέμε υπερβολές; Θα σας κάνω ένα ερώτημα: Αν ένα παιδί γράψει μια έκθεση κορυφή, αλλά διαφωνεί ριζικά, ποια θα είναι η τύχη του; Τι βαθμό θα πάρει; Μηδέν. Μας έχει συμβεί ακόμα και στο πανεπιστήμιο, να βάλουμε την άποψη του καθηγητή και την άποψη τη δική μας και μάλιστα από υποτιθέμενο προοδευτικό και να πάρουμε βαθμό τρία. Άρα, λοιπόν, για ποιο κριτικό πνεύμα μιλάτε; Πλήρη υποταγή θέλετε. Κανένας να μην φεύγει από όλα αυτά.

Βέβαια, όλες οι κυβερνήσεις, άσχετα από επιμέρους και από ιδεολογικά πρόσημα, όπως λέμε, την υπηρετήσαν όλα αυτά τα χρόνια. Δεξιότητες, λοιπόν, κόντρα στην ολόπλευρη γνώση. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Τίθενται ερωτήματα. Δεν θέλετε εσείς ορισμένες δεξιότητες; Παραδείγματος χάριν, για την κυκλοφοριακή αγωγή, τη σεξουαλική αγωγή, την περιβαλλοντική κ.λπ. δεν είπαμε όχι. Υπάρχουν, όμως, δύο θέματα: Αν θα είναι κόντρα στη γενική παιδεία, αν θα προσπαθούν να καλύψουν ορισμένες τρύπες, αν θα προσπαθούν να φτιάξουν ανθρώπους, που όπως είπε η κ. Παπαρήγα η δεξιότητα είναι άλλο πράγμα, είναι εμπειρία, δεν είναι γνώση ή όπως είπε και ο εισηγητής μας ότι όλα αυτά απαντάμε στο πώς και όχι στο γιατί. Δεύτερον υπάρχει το θέμα του περιεχομένου.

Ακούστε, για να είμαστε ειλικρινείς σε μερικά πράγματα. Ποιος φταίει για την καταστροφή του περιβάλλοντος; Τι προωθούν εκεί; Το άτομο. «Να μην πετάμε σκουπίδια». Βεβαίως, να μην πετάμε, βεβαίως να μην μολύνουμε. Συμφωνούμε. Αλλά από εκεί είναι οι μεγάλες καταστροφές του περιβάλλοντος ή από το αδηγόρο καπιταλιστικό κέρδος, που καταστρέφει τα πάντα, δεν λογαριάζει τίποτα και έχει ερημώσει περιοχές ολόκληρες; Από εκεί είναι. Θα το πει αυτό, όμως; Όχι βέβαια. Δεν θα το πει. Θα πει να μαζέψουμε στο άλσος τάδε σκουπίδια και αυτό είναι προσφορά στο περιβάλλον και όχι αμφισβήτηση του συστήματος.

Ποιος θα τα κάνει αυτά; Είναι ένα ερώτημα. Από πού κι ως πού δηλαδή θα πάει ιδιώτης; Δεν έχουμε δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα; Από πού κι ως πού θα πάνε οι ΜΚΟ; Που δεν είναι ΜΚΟ, «ΚΟ» είναι. Δεν είναι μη κυβερνητικές οργανώσεις. Είναι κυβερνητικές και βαθιά. Όχι όλες, υπάρχουν και εξαιρέσεις, αλλά είναι σταγόνα στον ωκεανό. Αυτοί θα πάνε να κάνουν; Θα σας πω παράδειγμα. Πήγε καθηγήτρια να κάνει μάθημα σε σχολείο που το 30% καπνίζουν μπάφο, όπως λένε, για τα καλά της ιατρικής κλινικής. Κι όμως έγινε! Ευτυχώς, σηκώθηκε μαθήτρια και το έκοψε και έγινε ρεζίλι. Πήγε να κάνει μάθημα σε ένα σχολείο που κάπνιζε στο διάλειμμα. Αυτά δεν τα ξέρετε; Πού ζείτε; Στους πύργους; Δεν μιλάω μόνο για σχολείο στο Περιστέρι, αλλά και στο

κέντρο της Αθήνας και παντού. Τι θα κάνετε γι' αυτά; Ποιος θα τα λύσει; Η ΜΚΟ, με την αντίληψη που έχει ο καθένας;

Δεύτερο θέμα: Αξιολόγηση. Κανένας δεν μπορεί να είναι αρνητικός με το γενικό. Τι σημαίνει αξιολόγηση; Με ποια κριτήρια; Ποια θα είναι τα κριτήρια; Πήγα και διάβασα πάλι τις συζητήσεις που είχαμε με τους δύο νόμους του ΠΑΣΟΚ και με τους υπόλοιπους. Ποια θα είναι τα κριτήρια; Θα είναι κριτήριο να βρει χρηματοδότηση από την αγορά; Ναι, θα είναι. Τέτοια κριτήρια βάζετε. Θα είναι σχολεία τα οποία θα είναι ανοιχτά στις επιχειρήσεις. Εδώ γίνονται τέρατα και σημεία. Δεν έχω χρόνο να τα περιγράψω, το τι γίνεται με τις διάφορες εταιρείες, «COCA COLA» και δεν συμμαζεύεται. Είπα μία που είναι πολυεθνική. Δηλαδή, θα εξαγοράσουν τη συνειδηση των παιδιών και θα τους στείλουν να τους υπηρετούν αυτοί, που έχουν τον πλούτο στα χέρια τους; Σε αυτούς θα αφήσουμε να κάνουν κοινωνική πολιτική; Σαν τους βασιλιάδες παλιά, που έσφαζαν όλο τον κόσμο και οι βασίλισσες μοίραζαν καραμέλες στα ορφανά. Έτσι είναι και με αυτούς, εκμεταλλεύονται όλους τους εργαζόμενους και μετά πάνε και δίνουν ένα, που μάλιστα είναι αφορολόγητο και παριστάνουν τους κοινωνικούς ευεργέτες. Όχι ότι είναι κακό, δεν λέω γι' αυτούς. Το να δώσει κάποιος, ας δώσει. Έχει σημασία και το πού θα πάει.

Τι σχολεία; Ανοιχτά στην επιχείρηση, αποκεντρωμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα, έρμαιο δηλαδή της όρεξης των επιχειρήσεων, οι οποίοι θα κατευθύνουν και θα διασπασούν τον ενιαίο χαρακτήρα της παιδείας και αυτά τα γνωρίζετε πάρα πολύ καλά.

Τέλος, δημιουργεί ή όχι σχολεία διαφορετικών ταχυτήτων η αξιολόγηση; Απαντήστε εσείς οι ίδιοι. Τα ίδια ακριβώς θα είναι στο Περίστέρι, τα ίδια θα είναι στην Εκάλη, τα ίδια θα είναι στο Πέραμα, τα ίδια θα είναι στην Κηφισιά; Όχι βέβαια. Σχολεία διαφορετικών ταχυτήτων. Το λύκειο εξεταστικό κέντρο, πέρα από την οικονομική αιμορραγία που είπα πριν.

Για πείτε μας, η τράπεζα θεμάτων πώς θα λειτουργήσει; Ποιο είναι το κριτήριο; Να βγει η ύλη. Που σημαίνει ότι όποιος αντέξει, όποιος μπορεί. Όποιος δεν μπορεί, στον Καιάδα. Έτσι θα λειτουργήσουν όλα αυτά με διαφορετικές ταχύτητες.

Μας λέτε ακόμα για «αναβάθμιση» και μάλλον την εννοείτε από είκοσι τέσσερις, είκοσι πέντε στην αιθουσα. Να η αναβάθμιση και μάλιστα, με κορωνοιό, περνώντας αυτήν τη μεγάλη περιπέτεια, που δεν ξέρουμε τι θα γίνει τον μέλλον. Κατώτατο όριο για τη λειτουργία τμημάτων δεκατέσσερις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κύριε συνάδελφε, θα πάρετε λίγο από τον χρόνο της δευτερολογίας σας; **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΦΙΛΗΣ:** Παίρνω και τη δευτερολογία μου και τελειώνω.

Στις ορεινές περιοχές τι θα γίνει; Θα τους κουβαλούν από το ένα χωριό στο άλλο; Γίνεται σε πολλές. Στα νησιά τι θα γίνει; Σε άλλες περιοχές τι θα γίνει, με το όριο αυτό που βάζετε; Δεν θα κάνετε τμήματα; Όχι. Θα υποχρεώσετε. Μπορεί να πληρώνονται καμιά φορά και οι εισιτήρια και αυτά, αλλά καταλαβαίνει κανένας τι σημαίνει και πόσες ώρες καταναλώνει.

Τέλος σχετικά με τη διαγωγή. Να σας κάνω μια πρόταση; Στο επόμενο να φέρετε και τον παιδονόμο, μετά να φέρετε και να μας κουρεύουν και να φοράμε καπέλα, όπως φορούσαν παλαιότερα και να ελέγχουν αν μετά τις 20.00 είναι κανένας έξω. Γιατί έχουμε περάσει και τέτοιες εποχές. Υπάρχει σοβαρός εκπαιδευτικός ή επιστήμονας, ο οποίος να υποστηρίζει το θέμα της διαγωγής; Τι θέλετε να σας πούμε; Πόσοι είχαν διαγωγή «κοσμία» από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες, αστοί ή οτιδήποτε άλλο; Δηλαδή, θα σημαδεύει ένα παιδί σε όλη του τη ζωή η «κοσμία» διαγωγή; Δεν θέλω να πω χοντρά παραδείγματα. Τι είναι αυτό; Πάρτε το πίσω επιτέλους. Μα, πού πάμε, δηλαδή; Τριάντα χρόνια πίσω;

Να σας πω και κάτι; Ευτυχώς -ή δυστυχώς- που κάνατε αυτά, ένα αυτό, ένα με την κοινωνιολογία, που είναι απαράδεκτο. Και τα δύο τα ανέλυσα. Και έρχεται ο ΣΥΡΙΖΑ να κάνει κριτική, γιατί στα υπόλοιπα ζορίζεται, γιατί ακολούθησε σε πολλά την ίδια γραμμή.

Οι αγώνες της νεολαίας θα δυναμώσουν. Αυτή η ιστορία με τις Ηνωμένες Πολιτείες θα πρέπει να σας δώσει μερικά μαθήματα. Ξέρετε ότι άμα ξεσπάσει δεν μαζεύεται. Και καλά θα κάνει. Να ενωθούν όλοι. Η υπόθεση της παιδείας είναι υπόθεση όλου του

λαού, εννοώ των λαϊκών στρωμάτων, των εργαζόμενων, γονιών, καθηγητών, μαθητών, εκπαιδευτικών. Δεν θα περάσετε καλά. Εμείς θα είμαστε δίπλα.

Καταθέτουμε, λοιπόν, ονομαστική ψηφοφορία στα άρθρα 5, 9, 68, 73 και 82. Και βέβαια επί της αρχής.

Κλείνω. Ο κορωνοϊός και οι εξελίξεις βάζουν επί τάπητος το θέμα της ανατροπής αυτού του συστήματος για ορισμένους νεογιάπηδες. Ξέρουν αυτοί ποιοι είναι. Κατάντησαν, όπως κατάντησαν κι άλλοι. Στα τριάντα πέντε και στα σαράντα τους σουτάρουν για να πάρουν άλλους. Δεν πάει άλλο. Όσο πιο γρήγορα το αποφασίσει, ο λαός τόσο καλύτερα.

Αν θέλετε να μιλήσουμε για την παιδεία, στη Σοβιετική Ένωση και τις σοσιαλιστικές χώρες ο μαθητής γύριζε στο σπίτι διαβασμένος, χορτασμένος. Εκτός των άλλων, μάθαινε δύο ξένες γλώσσες, ένα μουσικό όργανο κι ένα σπορ. Άλλη εποχή. Τώρα, λοιπόν, εμείς θα τον κάνουμε καλύτερο, μαθητικό και ελκτικό. Όχι σαν αυτήν τη βαρβαρότητα, που ζούμε σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ευχαριστούμε. Τον λόγο τώρα έχει ο συνάδελφος κ. Χριστόδουλος Στεφανάδης από τη Νέα Δημοκρατία.

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορούμε να μιλάμε για πολιτισμένο κράτος, εάν πρώτα δεν έχουμε εξασφαλίσει την ύπαρξη ποιοτικής αναβάθμισης της παιδείας για τη νέα γενιά.

Από την αρχαιότητα, όπως ξέρετε, το θέμα της εκπαίδευσης των νέων ήταν πρωταρχικής σημασίας για την κοινωνία. Είμαστε περήφανοι για την Πυθαγόρεια Σχολή, την Ακαδημία του Πλάτωνα, το Λύκειο του Αριστοτέλη, τον Κήπο του Επίκουρου και πολλές άλλες σχολές τότε, που σκοπό είχαν την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση των μελών τους και παράλληλα τη διαμόρφωση της ηθικής και του χαρακτήρα τους. Στα «Πολιτικά» ο Αριστοτέλης αναφέρεται στη σημασία της παιδείας για τη συγκρότηση μιας ανεπτυγμένης κοινωνίας. Κατά τον Πλάτωνα είναι το εν μέγα, που δομεί ηθικά και πνευματικά το άτομο και το μέγιστο αγαθό, πάνω στο οποίο θεμελιώνεται η ιδεώδης πολιτεία.

Σε μια σύγχρονη κοινωνία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η παιδεία οφείλει να εξελίσσεται παράλληλα με την εξέλιξη του κράτους, ειδικά όσο τα νέα επιστημονικά πεδία αναπτύσσονται ραγδαία, όπως στην εποχή μας. Το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Παιδείας, που καλούμαστε να ψηφίσουμε, συμβαδίζει με αυτήν την εξέλιξη και αφορά τόσο την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όσο και την τριτοβάθμια με κύριο στόχο την αναβάθμισή τους.

Έχουμε περάσει αρκετά χρόνια -κι εγώ προσωπικά- διδάσκοντας φοιτητές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα κενά που αντικειμενικά διαπιστώσαμε ήταν και είναι υπαρκτά. Είναι κενά, τα οποία δεν προέρχονται μόνο από την ακαδημαϊκή πορεία των φοιτητών. Είναι κενά που αρκετά παιδιά κουβαλούν αναγκαστικά για χρόνια από το σχολείο, το δημοτικό, το γυμνάσιο, το λύκειο. Αυτό οδηγεί στο αδιαφορηιστικό συμπέρασμα πως, αν προσπαθήσουμε να παρέμβουμε μεταρρυθμιστικά σε μια βαθμίδα της εκπαίδευσης μεμονωμένα, θα διαπράξουμε ένα μεγάλο λάθος, κατά τη γνώμη μου. Πρέπει, όπως γίνεται με αυτό το νομοσχέδιο, που τόσο εμπεριστατωμένα, γλαφυρά και αναλυτικά παρουσιάζει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, να αντιμετωπίζεται η εκπαίδευση στο σύνολό της με προτεραιότητα, αν θέλετε, τα πρώτα χρόνια του σχολείου. Αυτά είναι που σύμφωνα με κορυφαίους ψυχολογικούς, ψυχιάτρους, όπως ο Φρόυντ και ο Έρικσον είναι τα χρόνια, που σε μεγάλο βαθμό, δομούν την προσωπικότητα του ατόμου. Είναι η περίοδος, που ερχόμαστε σε επαφή με τους κανόνες, τη διάθροιση της κοινωνίας, το υποχρεωτικό πρόγραμμα, τις ευθύνες και το πώς να συνυπάρχουμε σε ένα κοινωνικό σύνολο. Είναι ακόμα η περίοδος, που διαμορφώνεται η ευαισθησία του ατόμου.

Έχουμε όλοι μας γίνει μάρτυρες, δυστυχώς, των δραματικών συνεπειών, που μπορεί να έχει ο σχολικός εκφοβισμός, το μπούλινγκ. Για το πρόβλημα αυτό, το Υπουργείο Παιδείας προνοεί για την ύπαρξη συμβούλου σχολικής ζωής, σημαντικό θεσμό, ο οποίος θα διαχειρίζεται αυτές τις ειδικές καταστάσεις. Είναι χρέος ηθικό να διαφυλάξουμε την ασφάλεια στο σχολείο. Είναι

χρέος μας να αφουγκραστούμε τα πραγματικά προβλήματα της κοινωνίας.

Σε μια εποχή που βιώνουμε τις δραματικές συνέπειες της κλιματικής αλλαγής δεν θα ήταν δυνατό να μην περιλαμβάνεται στο νομοσχέδιο η περιβαλλοντική αγωγή ως βασικό μάθημα στα σχολεία μας.

Σε μια εποχή που οι ψυχικές ασθένειες αυξάνονται στην κοινωνία δεν είναι δυνατόν να μην διδάσκουμε τα παιδιά την αξία της ψυχικής υγείας, τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και την αλληλεγγύη, μέσα από έναν εθελοντισμό, καθώς και τα ανθρώπινα δικαιώματα, βέβαια. Φυσικά, θα ήταν πολύ πίσω από την εποχή μας, αν δεν δίνουμε στους μαθητές τα εφόδια να ενταχθούν στην ψηφιακή εποχή και να γνωρίσουν τα πολυάριθμα πλεονεκτήματα που προσφέρει η έκρηξη της τεχνολογίας.

Οφείλουμε, σ' αυτόν τον κόσμο, που χαρακτηρίζεται από τη δημιουργικότητα και την καινοτομία, να αναπτύξουμε περειαίρω δεξιότητες στα παιδιά, να τους διδάξουμε τα οφέλη της ευρηματικότητας και της δημιουργικής σκέψης.

Στο νηπιαγωγείο εισάγονται πιλοτικά τα εργαστήρια δεξιοτήτων, κάνοντας την αρχή για ένα εκπαιδευτικό σύστημα, που θα ακολουθηθεί και τις επόμενες τάξεις, με επίκεντρο τη μάθηση των δεξιοτήτων του εικοστού πρώτου αιώνα, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο παρόν νομοσχέδιο.

Τέσσερις ενότητες, που χωρίζονται σε αντίστοιχα μαθήματα, ανάλογα με το επίπεδο εισάγονται στο σύστημα πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αφορούν, πρώτον το ευζην, δεύτερον το περιβάλλον, τρίτον την κοινωνική συναίσθηση και ευθύνη και τέταρτον τη δημιουργική σκέψη και πρωτοβουλία.

Θα σταθώ στη λέξη «πρωτοβουλία». Ήρθε η στιγμή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανάλογα με την εκπαιδευτική βαθμίδα που βρίσκεται κάθε παιδί, να του δώσουμε τα εφόδια, να πάρει αποφάσεις, για να έχει άποψη. Και όπως λέει ο γνωστός φιλόλογος Χαλίλ Γκιμπράν, ο πραγματικός σοφός δάσκαλος δεν είναι αυτός που σπρώχνει μέσα στον οίκο της σοφίας, αλλά αυτός που σε οδηγεί στο κατώφλι του μυαλού σου.

Είναι η στιγμή να ακολουθήσουμε τα καλά πρότυπα των άλλων χωρών και παράλληλα, να εισαγάγουμε ένα προσαρμοσμένο σύστημα στις ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας και πραγματικότητας, της κοινωνίας μας που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τα κλασικά γράμματα. Γι' αυτό και ενισχύεται η διδασκαλία με πληροφορική, φυσική αγωγή και ξένες γλώσσες.

Σε πλήρη σύμπτωση με το τώρα, το Υπουργείο Παιδείας προτείνει ένα νομοσχέδιο, που είναι τόσο αναγκαίο όσο και επίκαιρο. Βέβαια, πώς θα γνωρίσουμε αν όντως επιτευχθεί ο στόχος αναβάθμισης της παιδείας στο σύνολό της; Η απάντηση έρχεται με την αξιολόγηση, η οποία είναι βασικός πυλώνας της αεικράτειας. Εμπλουτίζεται η μέθοδος αποτίμησης προόδου μαθητών, ενώ αυξάνονται και τα εξεταζόμενα μαθήματα. Ακόμα εξορθολογίζεται η διαδικασία προαγωγής και απόλυσης των μαθητών με βάση το 10. Αυτό όμως δεν είναι αρκετό γι' αυτό και αξιολογείται τόσο το σχολείο όσο και το εκπαιδευτικό έργο, με βάση το τρίπτυχο προγραμματισμός, αυτοαξιολόγηση και εξωτερική αξιολόγηση.

Αφού διασφαλίζεται η ποιοτική εκπαίδευση των μαθητών και νηπίων, είναι η σειρά του εξορθολογισμού και της εξυγίανσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Βελτιώνεται η διαδικασία ανάδειξης των πρυτανικών αρχών και εισάγεται το ακαδημαϊκό κριτήριο στις μεταγραφές.

Ακόμα εξορθολογίζονται τα υφιστάμενα οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια.

Καθιερώνεται ενιαίο ψηφοδέλτιο πρύτανη και αντιπρυτάνων, γεγονός που θα συμβάλλει καθοριστικά στην ομαλή λειτουργία του πρυτανικού συμβουλίου. Καθιερώνεται επιτέλους η ηλεκτρονική ψηφοφορία, γεγονός που θα εξαλείψει δια παντός τα άθλια φαινόμενα -περίπου όλοι τα ξέρουμε- που προκαλούνται από ελάχιστες μειοψηφίες και διέκοπταν ψηφοφορίες, παίρνοντας κάλπες, εκβιάζοντας υποψηφίους, εφορευτικές επιτροπές, με τελικό αποτέλεσμα τη νόθευση της ψηφοφορίας.

Έχω προσωπικές, τραυματικές εμπειρίες απ' αυτά τα φαινόμενα στη διοίκηση της ιατρικής.

Καθιερώνεται επιτέλους ομοιογενές ηλεκτρονικό σώμα, μόνο από μέλη ΔΕΠ, που έχουν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγε-

σθαι, όπως ανέλυσε ο Υπουργός κ. Δηγαλάκης, βασική προϋπόθεση του δημοκρατικού αυτοδιοίκητου των ΑΕΙ. Βέβαια, διορθώνονται φωτογραφικές διατάξεις της προηγούμενης κυβέρνησης, ενισχύεται η εξωστρέφεια των πανεπιστημίων, ιδρύονται ξενόγλωσσα προπτυχιακά προγράμματα, όπως γίνεται σε πάρα πολλές ευρωπαϊκές και μη χώρες.

Η Ελλάδα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι παγκόσμια αναγνωρισμένη για το επίπεδο της μόρφωσης. Είμαστε ευλογημένοι, που έννοιες όπως τα μαθηματικά, η φυσική, οι κλασικές σπουδές, η γεωμετρία και άλλες τόσες ειδικότητες είναι συνυφασμένες με το ελληνικό πνεύμα και την ελληνική παιδεία. Θεωρώ -ελπίζω πως κι εσείς συμφωνείτε- ότι αυτό πρέπει να το αξιοποιήσουμε. Ας γίνουμε, για μία ακόμη φορά, παράδειγμα προς μίμηση στον κόσμο, γιατί όπως είπε ο Αριστοτέλης: αυτοί που μελέτησαν προσεκτικά τον τρόπο διακυβέρνησης των ανθρώπων, πρέπει να έχουν πεισθεί πως η τύχη των εθνών εξαρτάται από την εκπαίδευση των νέων.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο κ. Χουσεΐν Ζεϊμπέκ από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΧΟΥΣΕΪΝ ΖΕΪΜΠΕΚ: Ευχαριστώ.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, επιτρέψτε μου, μιας και είναι η πρώτη μου ομιλία μετά την καραντίνα, να θίξω κάποια ευρύτερα θέματα, πριν μπω στο κυρίως θέμα του νομοσχεδίου.

Το περασμένο χρονικό διάστημα ήταν για όλους μας δύσκολο, καθώς δοκιμάστηκαν οι αντοχές της ελληνικής κοινωνίας και του συστήματος υγείας. Ειδικά στον νομό μου, τον νομό Ξάνθης καταγράφηκε αρνητική πρωτιά για την Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, με εκατόν πέντε κρούσματα και δέκα θανάτους. Θα ήθελα να εκφράσω τα ειλικρινή μου συλλυπητήρια σε όσους έχασαν τους οικείους τους και τον βαθύτατο μου σεβασμό και ευχαριστίες πρώτα σε όλο το ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, που έδωσε τη μάχη κατά του ιού και έπειτα σε όλους τους συμπολίτες μου, που τήρησαν τα μέτρα.

Τα πρόσφατα αποτελέσματα και τη διασπορά του ιού στην Ξάνθη αποδεικνύουν ότι τα μαζικά τεστ είναι ένα σωστό, αν και αργοπορημένο βήμα, αφού δεν βρέθηκαν οι αρχικές εστιές του ιού. Δυστυχώς, την διεξαγωγή των τεστ αμαυρώνουν καταγγελίες για λανθασμένα αποτελέσματα, γεγονός που πλήττει την εικόνα του ΕΟΔΥ και προκαλεί αμφισβήτηση από μια μεγάλη μερίδα των συμπολιτών μου. Επομένως, καλείται το αρμόδιο Υπουργείο και ο ΕΟΔΥ, να δώσουν σαφείς απαντήσεις για τα λάθη, που τυχόν έγιναν για τη διασπορά του ιού και την έλλειψη ενημέρωσης όλο το προηγούμενο χρονικό διάστημα.

Μπαίνοντας στο θέμα του νομοσχεδίου και διαβάζοντας τον τίτλο του για δήθεν αναβάθμιση του σχολείου, αναρωτήθηκα πραγματικά τι σημαίνει για τη Νέα Δημοκρατία η αναβάθμιση του σχολείου. Πώς η συρραφή αναχρονιστικών και παιδαγωγικά απονομιμοποιημένων διατάξεων μπορεί για τη Δεξιά να συνιστούν αναβάθμιση; Διότι δεν μπορεί να θεωρείται αναβάθμιση την επαναφορά της διαγωγής στα απολυτήρια. Πράγματι, το σχολείο, ως παράγων κοινωνικοποίησης του μαθητή, φροντίζει για την διαπαιδαγώγησή του. Ωστόσο, όπως σωστά επισημαίνει η Επισημημονική Υπηρεσία της Βουλής, τίθεται ζήτημα ενός άτυπου φακέλωματος των μαθητών.

Αυτό που επιτυγχάνεται με τη συγκεκριμένη διάταξη είναι ο στιγματισμός και η διακριτική μεταχείριση, φαινόμενα εξαιρετικά επικίνδυνα στις μέρες μας, όπως παραδείγματος χάριν, τα γεγονότα που γίνονται στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Ανάλογο φακέλωμα από μέρους σας είδαμε και στην περίπτωση της θερμοθέτησης καμερών στις σχολικές τάξεις. Η γενική κατακραυγή, όμως, κατέστησε το μέτρο ανεφάρμοστο.

Επίσης, επαναφέρετε την τράπεζα θεμάτων. Το γεγονός ότι η τράπεζα θεμάτων εφαρμόστηκε μόνο για μια χρονιά, το 2014, με αποτέλεσμα το 24% των μαθητών να μείνουν μετεξεταστέοι, σας περνά απαρατήρητο;

Η σωστή εκπαίδευση, κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, δεν χτίζεται πάνω στο άγχος, την πίεση και την αποτυχία.

Όλα αυτά δεν αποτελούν αναβάθμιση, αλλά οπισθοδρόμηση.

Ένα άλλο σημείο, που μου κίνησε το ενδιαφέρον, ήταν η διάταξη με τα βαθμολογικά κριτήρια στις μετεγγραφές. Η καθιέρωση των μετεγγραφών εξυπηρετεί τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια των φοιτητών και επιδιώκει την ανακούφιση των ασθενέστερων οικονομικά οικογενειών. Ο περιορισμός λοιπόν, των μετεγγραφών αντίκειται στον ίδιο τον σκοπό τους και εμποδίζει την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Τελευταίο σημείο, που θέλω να θίξω, είναι η επιλογή της πιλοτικής εισαγωγής των Αγγλικών στο ωρολόγιο πρόγραμμα των νηπιαγωγείων. Ο εισηγητής μας Νίκος Φίλης, αναφέρθηκε εκτενώς στα ζητήματα σχολειοποίησης του νηπιαγωγείου και αποδόμησε όλη τη ρητορική σας περί καλής πρακτικής, που εφαρμόζεται σε χώρες του εξωτερικού. Σε πολλές χώρες, επιλέγεται, όχι η εκμάθηση ξένης γλώσσας, αλλά η εκμάθηση γλωσσών, που είναι μητρικές γλώσσες για κάποια κομμάτια του πληθυσμού ή για τις μειονότητες.

Το 2017 η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, έχοντας ήδη ολοκληρώσει μια σειρά παρεμβάσεων στην μειονοτική εκπαίδευση, ανέλαβε την υλοποίηση πολιτικού προγράμματος στα νηπιαγωγεία της Θράκης για τη χρήση της τουρκικής ως γλώσσας στήριξης, με στόχο την αρμονική κοινωνικοποίηση των παιδιών της μειονότητας, εφόσον αποτελεί την μητρική τους. Με αφορμή αυτήν την πρωτοβουλία, θα ήθελα να αποτιμήσουμε πού ήμασταν ως μειονότητα την περίοδο της διακυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ και πού βρισκόμαστε τώρα, με τη Νέα Δημοκρατία.

Αξίζει να θυμίσω το μένος της Δεξιάς κατά της πρωτοβουλίας αυτής. Δεν ήταν λίγες οι περιπτώσεις όπου νηπιαγωγοί της μειονότητας δέχονταν πιέσεις για να μην μπαίνουν στα νηπιαγωγεία και να εφαρμόσουν το πρόγραμμα.

Η εισαγωγή της τουρκικής στο νηπιαγωγείο δεν αποτελούσε μόνο πάγιο αίτημα της μειονότητας, αλλά είναι η πιο σημαντική συμβολή για την κοινωνικοποίηση των νηπίων και την ομαλή μετάβαση προς το δημοτικό. Φανταστείτε παιδιά από αμιγώς μειονοτικά χωριά, που μιλούν τουρκικά στο σπίτι, να καλούνται ξαφνικά να επικοινωνήσουν με τη νηπιαγωγό στα ελληνικά. Πώς θα μπορούσαν να αναπτύξουν τη σχέση δασκάλου-μαθητή, χωρίς να επικοινωνούν στοιχειωδώς μαζί της και πώς θα γίνει κτήμα τους η ελληνομάθεια;

Αυτήν τη πολύ σημαντική παρέμβαση για μας, εσείς την καταργήσατε. Σας ζητώ να εξηγήσετε στην μειονότητα γιατί καταργήσατε το συγκεκριμένο μέτρο και σε ποια παιδαγωγικά στοιχεία στηριχθήκατε;

Επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ αποφασίστηκε η χρήση των βιβλίων των δημόσιων σχολείων στα μειονοτικά δημοτικά, όπου ο εκπαιδευτικός κρίνει σκόπιμο. Στόχος ήταν η ουσιαστική σύγκλιση των μειονοτικών με τα δημόσια σχολεία. Μέχρι σήμερα, εκκρεμεί η απόφαση της επιτροπής του ΙΕΠ για τη χρήση των βιβλίων. Έχει περάσει ένας χρόνος και δεν έχουμε καμμία απολύτως ενημέρωση. Προφανώς και αυτό το παγώσατε.

Συνεχίζω με το κτηριακό του Μειονοτικού Γυμνασίου Λυκείου Ξάνθης. Στα τέλη του 2019, σε επίκαιρη ερώτησή μου, τόνισα τα προβλήματα της λειτουργίας του σε δύο βάρδιες, εξαιτίας του μεγάλου αριθμού των μαθητών και των ανεπαρκών κτηριακών υποδομών. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ έδωσε μια λύση με την ανακαίνιση τεσσάρων αιθουσών για τις ανάγκες του σχολείου. Φέτος, όμως, είχαμε ξανά το ίδιο πρόβλημα, λόγω αύξησης του αριθμού των μαθητών. Η κ. Ζαχαράκη μας απάντησε στην επίκαιρη ερώτησή μου, που είπα ότι δεν υπάρχει κανένα αίτημα για νέο κτήριο και ότι το σχολείο θα συνέχιζε τη λειτουργία του με δύο βάρδιες. Επανέρχομαι, λοιπόν, εφόσον επανακατατέθηκε το αίτημα από την πλευρά της Σχολικής Εφορίας και πλέον δεν ισχύει το επιχείρημά σας. Επισημαίνω ότι το πρόβλημα θα επιλυθεί οριστικά, μόνο με νέο κτήριο. Περιμένουμε την απάντησή σας σε αυτό. Όπως επίσης, θα πρέπει να μας ενημερώσετε αν και την επόμενη σχολική χρονιά θα έχουμε το ίδιο θέμα.

Επίσης, επειδή πολλά ακούγονται για κλείσιμο και συγχωνεύσεις μειονοτικών σχολείων τη νέα χρονιά, υπενθυμίζω ότι η δική μας κυβέρνηση είχε θέσει ως όριο για τη λειτουργία των σχολείων, τους επτά μαθητές. Μαθαίνουμε ότι θέλετε να το ανεβάσετε στους εννέα. Υπάρχει το παράδειγμα του Δημοτικού

Σχολείου Βελοχωρίου, του Δήμου Αβδήρων, όπου οι μαθητές είναι οκτώ. Δηλαδή θα το κλείσετε για έναν μαθητή; Για ποιο λόγο τέτοια επίθεση στη μειονοτική εκπαίδευση;

Κλείνοντας, αν αποτιμήσουμε την κατάσταση, βλέπουμε ότι στα ζητήματα τόσο της εκπαίδευσης γενικά, αλλά και ειδικά της μειονοτικής εκπαίδευσης, αντί να πάμε μπροστά, πάμε πίσω. Δεν έχετε ανοίξει κανένα διάλογο με τη μειονότητα. Ποτέ δεν ενδιαφερόσαστε για τα προβλήματά της και συνεχίζετε στον ίδιο ρυθμό.

Ξηλώσατε κάθε θετική πρωτοβουλία της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ και το μόνο που κάνετε είναι να εμπαίζετε τη μειονότητα, μοιράζοντας χρήματα ως αντάλλαγμα για να τη θέσετε σε καραντίνα. Θέλετε να απαξιώσετε τη μειονότητα και σε αυτό το πλαίσιο δεν είναι τυχαία η εκδικητική δώξη ενάντια στον αντιρατσιστή εκπαιδευτικό της μειονότητας για αναρτήσεις στο Facebook, ούτε και η επίθεση της κ. Νικολάου προς το πρόσωπό μου, την οποία ποτέ δεν καταδικάσατε.

Μόλις πριν από λίγα λεπτά, διαβάσαμε με έκπληξη τη δήλωση του Υπουργού σας, του κ. Καράογλου, ότι για την εξάπλωση του ιού Ξάνθη ευθύνονται οι οικογένειες της μειονότητας που είναι πολυπληθείς. Όλα αυτά αποδεικνύουν το ήθος της Δεξιάς και τις αναχρονιστικές της απόψεις που είναι γνωστές.

Ήρθε η ώρα να δηλώσετε τις θέσεις και τις προθέσεις σας ξεκάθαρα επιτέλους. Όμως θα πρέπει να γνωρίζετε ότι σε κάθε βήμα πίσω που θα μας πηγαίνετε, τόσο ο ΣΥΡΙΖΑ όσο και σύσσωμη η μειονότητα, θα είναι απέναντί σας.

Ευχαριστώ πολύ και για την ανοχή, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Κώστας από τη Νέα Δημοκρατία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΣΤΗΡΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, ξεκινώντας την ομιλία μου θα ήθελα να συγχαρώ την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας για την ταχύτητα με την οποία έδρασε την περίοδο της πανδημίας, ευθυγραμμίζοντας τις ανάγκες του κάθε ελληνόπουλου σε κάθε γωνιά της Ελλάδας και καλύπτοντας το κενό της εκπαιδευτικής διαδικασίας που εκ των πραγμάτων προέκυψε.

Το σημερινό νομοσχέδιο επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, από το νηπιαγωγείο μέχρι το πανεπιστήμιο. Αναμφίβολα η εκπαίδευση είναι ο βασικός πυλώνας που διαμορφώνει μια κοινωνία. Έχουμε δει τα τελευταία σαράντα χρόνια πολλές προσπάθειες που έγιναν για να υπάρξουν μεταρρυθμίσεις, αλλά πάντα ή τουλάχιστον τις περισσότερες φορές έμειναν ημιτελείς.

Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο χαρακτηρίζεται κατά την άποψή μου και από ορθολογισμό και από σταθερότητα. Βασίζεται σε τρεις κύριους άξονες, την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών στο σχολείο, στοχευμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυση του παρεχόμενου εκπαιδευτικού έργου και οργανωτικές και βελτιωτικές ρυθμίσεις στην ανώτατη εκπαίδευση.

Με τις συγκεκριμένες αλλαγές δίνεται έμφαση στη δημιουργία ενός πραγματικά σύγχρονου σχολείου, το οποίο θεωρώ ότι το θέλουμε όλοι, ανεξαρτήτως ποια πτέρυγα της Βουλής υπηρετούμε. Η καλλιέργεια δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα για τους μαθητές όπως ο εθελοντισμός, η οικολογική συνείδηση, η οδική ασφάλεια, η πρόληψη από εξαρτήσεις, η επιχειρηματικότητα, η πρόληψη και προστασία από φυσικές καταστροφές, ο αλληλοσεβασμός, οι νέες τεχνολογίες -στις οποίες αναφέρθηκε ο συνάδελφος κ. Κυρανάκης προηγουμένως- είναι αναγκαία για τη σημερινή εποχή, είναι αναγκαιότητα για ένα σύγχρονο σχολείο, για μια σύγχρονη κοινωνία.

Η ενίσχυση επίσης του θεσμού των πειραματικών και προτύπων σχολείων ήταν βασική προεκλογική δέσμευση της Νέας Δημοκρατίας, η οποία ξεκινάει και χαίρομαι πάρα πολύ που, με την πρόβλεψη για έκδοση ανοιχτής πρόσκλησης από το 2020 και μετά, μπορούν δημόσια σχολεία να μετατραπούν σε πρότυπα και πιστεύω, κύριοι Υπουργοί, ότι θα υπάρξει σύντομα και σχολείο στη δυτική Αττική με αυτά τα χαρακτηριστικά, ώστε να ενισχύσει πράγματι το ευρύτερο εκπαιδευτικό περιβάλλον μιας πολύπαθης περιοχής.

Πάμε τώρα στο θέμα της αξιολόγησης που ακούστηκε προηγουμένως και έχει αναλυθεί εκτενώς και από τον εισηγητή μας και από πολλούς συναδέλφους. Είναι μια στοχευμένη παρέμβαση που πραγματικά ενισχύει την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου και δεν μπορεί να λάβει χώρα χωρίς την πραγματική συναίνεση και την πραγματική στήριξη αυτής της διαδικασίας από τους Έλληνες εκπαιδευτικούς, τους εκπαιδευτικούς οι οποίοι καθημερινά δίνουν τη μάχη σε όλα τα άκρα της χώρας μας.

Εγώ βιωματικά μιλώντας, προερχόμενος από οικογένεια εκπαιδευτικών και έχοντας φοιτήσει σε δημόσιο σχολείο σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, ομολογώ ότι τιμώ και σέβομαι απεριόριστα τον ρόλο του Έλληνα εκπαιδευτικού, ο οποίος συχνά, υποαξιολογούμενος σε σχέση με την προσφορά που παρέχει στην κοινωνία, δίνει μια μάχη σε πολύ αντίξοες συνθήκες.

Θεωρώ ότι ορισμένες μικρές μειοψηφίες, οι οποίες είναι αρνητές όλων των μεταρρυθμίσεων που κατά καιρούς έχουν προσπαθήσει να γίνουν, δεν επισκιάζουν την πραγματική και αυτοτελή αξία του Έλληνα εκπαιδευτικού στην ευρύτερη εκπαιδευτική διαδικασία.

Και αυτό το απέδειξαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο με το πώς ανταποκρίθηκαν στις δυσκολίες της περιόδου της πανδημίας, όπου όλοι -ένα πολύ μεγάλο ποσοστό των Ελλήνων εκπαιδευτικών- εφάρμοσαν στο ακέραιο σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας και μπόρεσαν και συμμετείχαν με ομαλότητα στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Εξαιρετικά σημαντική, κατά την άποψή μου, είναι επίσης η ρύθμιση για τον σχολικό εκφοβισμό, ένα σύγχρονο φαινόμενο το οποίο έχει συχνά λάβει διαστάσεις πολύ περισσότερο οξείες απ' ό,τι φανταζόμαστε και εμείς οι ίδιοι. Η αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου, όπως δίδεται από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, είναι πολύ σημαντική, αφού παρέχεται και στον Υπουργό η περαιτέρω εξουσιοδότηση για να μπορέσει να το εξειδικεύσει.

Η πρόβλεψη του συμβούλου σχολικής ζωής, που συμβάλλει στη διαχείριση ειδικών καταστάσεων, είναι εξαιρετικά επωφελής στη δημιουργία ενός κλίματος, ενός περιβάλλοντος το οποίο πραγματικά θα αντιμετωπίζει αυτή τη σύγχρονη γάγγραινα για τα σχολεία. Προφανώς υπάρχουν περαιτέρω προτάσεις, οι οποίες θα μπορέσουν να εξειδικευτούν και με τις κανονιστικές πράξεις που θα εκδοθούν από τη διοίκηση.

Χαίρομαι που σε πρόσφατη συνεδρίαση που είχαμε και στην Επιτροπή Ισότητας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, παρουσία της Υφυπουργού, της κ. Ζαχαράκη, είχαμε συζητήσει εκτενώς για το θέμα του σχολικού εκφοβισμού. Είχαν γίνει προτάσεις, κάποιες υλοποιούνται και κάποιες μπορούν να υπάρξουν στο μέλλον σε επίπεδο περαιτέρω εξειδίκευσης.

Το κόντρα μάθημα, όπως ονομάζεται, θεωρώ ότι δημιουργεί μία δυνατότητα για μια σφαιρικότερη και πιο ολοκληρωμένη εκπαίδευση των μαθητών και την ενίσχυση της πραγματικής γενικής παιδείας, που οφείλουμε να έχουμε στο σύγχρονο σχολείο.

Η ερευνητική εργασία η οποία θα υπάρχει στο γυμνάσιο και στο λύκειο, το οποίο είναι προπομπός για το πώς μπορεί να λειτουργήσει ένας μαθητής ως φοιτητής στη συνέχεια, κάνει μια ομαλή «γέφυρα» ανάμεσα στη μαθητική ιδιότητα και τη φοιτητική ιδιότητα, που συχνά περνάει μεγάλο χρονικό διάστημα ώστε να μπορέσει να καλυφθεί.

Ως προς τις μετεγγραφές η εισαγωγή του ακαδημαϊκού κριτηρίου είναι μία απολύτως ορθολογική πρόβλεψη. Ενισχύουμε τα κοινωνικά κριτήρια στηρίζουμε τις τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες, ενισχύουμε δηλαδή τον πραγματικά κοινωνικό χαρακτήρα, προσδίδοντας όμως και χαρακτηριστικά ακαδημαϊκής επάρκειας ώστε να μπορέσει να υπάρξει μια μετεγγραφή έκτακτη, όπως είναι οι συγκεκριμένες μετεγγραφές που προβλέπονται.

Πάμε τώρα στο θέμα των ελληνικών πανεπιστημίων. Εγώ προσωπικά θεωρώ ότι έχουμε πολύ καλά ελληνικά πανεπιστήμια, πραγματικά καλά πανεπιστήμια, τα οποία συχνά αδικούνται διότι δεν τους δίνουμε τον χώρο για να μπορέσουν να αναπτύξουν την εξωστρέφεια και πόλυση αριστείας που είναι διαθέσιμοι ήδη και σε επίπεδο εκπαιδευτικού προσωπικού και σε επίπεδο φοιτητών.

Γιατί λοιπόν να αντιδρούμε σε οποιαδήποτε πρόταση υπάρχει για τη δυνατότητα περαιτέρω εξωστρέφειας των ελληνικών δη-

μόσιων πανεπιστημίων; Γιατί να μην θέλουμε να αντιμετωπίσουν ανταγωνιστικά ένα σύγχρονο διεθνές πλαίσιο εκπαιδευτικής πολιτικής το οποίο συχνά, από ατέλειες του δικού μας συστήματος, τα αδικεί; Πραγματικά τα αδικεί ενώ έχουν πραγματικά πολύ μεγάλο βάθος στο να μπορέσουν εκπαιδευτικά να στηρίξουν την ευρύτερη διαδικασία.

Η πρόβλεψη ξενόγλωσσων προγραμμάτων είναι ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Η θεσμοθέτηση κοινών προγραμμάτων σπουδών μεταξύ ελληνικών και ξένων ΑΕΙ είναι επίσης ένα βήμα προς αυτή την κατεύθυνση, όπως και τα θερινά προγράμματα στα ΑΕΙ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό θα ήθελα ακόμα, κύριε Πρόεδρε.

Αυτή η εξωστρέφεια υπήρξε βασική προεκλογική δέσμευση της Νέας Δημοκρατίας και του Πρωθυπουργού, του Κυριάκου Μητσοτάκη, και με αιτήματα όπως αυτό, πραγματικά οδεύουμε στο να απελευθερώσουμε τα ελληνικά δημόσια πανεπιστήμια. Δεν έχουν να ζηλέψουν τίποτα από τα πανεπιστήμια του εξωτερικού, αρκεί να τους δώσουμε τον χώρο να μπορέσουν να ανασάνουν και να βγουν στον διεθνή ανταγωνισμό.

Εγώ έχω σπουδάσει σε επίπεδο προπτυχιακού, μεταπτυχιακού και διδακτορικού στη Νομική Σχολή Αθηνών. Δεν θεωρώ ότι έχει να ζηλέψει σε τίποτα από τα μεγάλα διεθνή πανεπιστήμια. Πρέπει όμως να τους δώσουμε χώρο, να μην τα έχουμε εγκλωβισμένα, να στηρίζουμε οποιαδήποτε πρόταση υπάρχει στο να μπορέσει να αναπτυχθεί ο ρόλος τους σε ένα ευρύτερο περιβάλλον.

Κλείνοντας, θεωρώ ότι το συγκεκριμένο νομοσχέδιο παρέχει στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση τη δυνατότητα για σύγχρονη γνώση, για νέες δεξιότητες συμβατές με τον 21^ο αιώνα, μια δευτεροβάθμια εκπαίδευση που θα παρέχει τη σφαιρική γνώση και γενική παιδεία και μια τριτοβάθμια εκπαίδευση που θα χαρακτηρίζεται από πραγματική εξωστρέφεια, έμφαση στην έρευνα, προσαρμογή στις ανάγκες της αγοράς, ανταγωνιστικότητα και κύρος.

Γιατί η αριστεία, η οποία τόσο λοιδορήθηκε, δεν είναι τίποτα παραπάνω από την πρόοδο. Αν σας ενοχλεί η λέξη, ας το ονομάσουμε πρόοδο. Αυτή, λοιπόν, η πρόοδος θα επιτευχθεί μέσα από το δημόσιο σχολείο, από το δημόσιο πανεπιστήμιο, το οποίο το ενισχύουμε και θέλουμε να το κάνουμε πραγματικά έναν χώρο, όπου το μέσο ελληνόπουλο θα μπορεί να ξεκινάει τη ζωή του και να τη βλέπει μπροστά, χωρίς να είναι εγκλωβισμένη σε στερεότυπα τα οποία, δυστυχώς, πολλές φορές οδηγούν στο αντίθετο αποτέλεσμα.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Τζάκρη από τον ΣΥΡΙΖΑ.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, καλούμαστε σήμερα να συζητήσουμε και να ψηφίσουμε επί ενός νομοσχεδίου που αφορά την ουσία και το θεμέλιο του ελληνισμού, την παιδεία. Μελέτησα πολύ προσεκτικά αυτό το νομοσχέδιο και κατέληξα στο συμπέρασμα ότι παρά τις φιλότιμες προσπάθειες και τις περιττές προσπάθειες που κατέβαλαν οι συντάκτες του να εξωραϊσουν την έννοια της οπισθοδρόμησης, το νομοσχέδιο αυτό έρχεται τελικά απευθείας από το χρονοντούλαπο της αυταρχικής ιστορίας της Δεξιάς, ξεθάβοντας όλες τις ιστορικές ατάκες των ελληνικών ταινιών της δεκαετίας του '60 και απορρόποιος νοσηρές συντηρητικές εγκεφαλούς σας υπέδειξε να υιοθετήσετε όλες αυτές τις αυταρχικές ιδέες περί διαγωγής κοσμοπολίτης την ψηφιακή εποχή, η επαναφορά της οποίας δεν είναι απλά συμβολικά αποκρουστική, είναι βαθιά εχθρική προς τη θεμελιώδη αξία της ελευθερίας της σκέψης και της έκφρασης στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Και επειδή η ίδια από μαθήτρια ήμουν ταυτισμένη με τις μεγάλες δημοκρατικές διεκδικήσεις του 10% για την παιδεία και του αντί 309 και μετέπειτα ταυτισμένη με τα νομοσχέδια που καθιέρωσαν το ελεύθερο και δημοκρατικό σχολείο, το ελεύθερο και δημοκρατικό πανεπιστήμιο, θέλω να σας πω από αυτό εδώ το βήμα ότι και το '91 επί πατρός Μητσοτάκη επιχειρήθηκε να κάνετε τα σχολεία στρατόπεδα και ο Υπουργός

σας έφυγε νύχτα από το Υπουργείο. Και αναρωτιέμαι τι σας οδήγησε, ποιο είναι δηλαδή το πραγματικό πολιτικό σας κίνητρο και διαγράψατε από το πρόγραμμα σπουδών ένα μάθημα, την Κοινωνιολογία, για να εισάγετε αντ' αυτού μία νεκρή γλώσσα, που παραμένει καθ' όλα σεβαστή και πολύτιμη και θα μπορούσε να είναι ένα μάθημα προαιρετικό για τους μαθητές ή υποχρεωτικό για τους φοιτητές σε κάποιες σχολές, που αποδεδειγμένα σχετίζονται με τη γλώσσα των λατινικών.

Δεν σας το είχα, κυρία Υπουργέ, αλλά φαίνεται ότι τελικά το έχετε το μικρόβιο του αυταρχισμού και κάτω από την επίπληση σεμνότητά σας καμουφλάρετε μία δεύτερη προσωπικότητα, έναν άλλο εαυτό, έναν άνθρωπο στρατευμένο στην αντίληψη που εξέφρασε ο κ. Βορίδης προεκλογικά το 2019, ότι πρέπει να κυβερνήσετε κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να καταργήσετε την πιθανότητα να έχουμε σε αυτόν εδώ τον τόπο σοσιαλιστική προοδευτική διακυβέρνηση. Τελικά το παιδί, κυρία Υπουργέ, είπε τρίτη λέξη Κυριάκος ή Μάκης, γιατί κατά το βιογραφικό σας είστε Κυριάκος, αλλά κατά τα έργα σας είστε Βορίδης. Αφαιρείτε την Κοινωνιολογία, γιατί φοβάστε οποιαδήποτε κοινωνική διεργασία.

Νομίζω ότι εάν ο κ. Μητσοτάκης σας διατηρήσει στον επικείμενο ανασχηματισμό, η επόμενη μεταρρύθμιση θα είναι ο διαχωρισμός των σχολείων σε θηλέων και αρρένων και η επαναφορά της επίσημης σχολικής ενδυμασίας. Αυτήν τη φορά θα μιλάμε για τη γαλάζια ποδιά και είμαι απολύτως βέβαιη ότι όλο και κάποιον θα βρει ο κ. Μητσοτάκης να τη ράψει με απευθείας ανάθεση και είμαι επίσης βέβαιη ότι όλο και κάποιο κονδύλι θα ανακαλύψει ο κ. Πέτσας στο Υπουργείο του για να τη διαφημίσετε για κανένα τρίμηνο σε όλα τα κανάλια, τις εφημερίδες και τα ραδιόφωνα, έτσι ώστε να πειστούμε όλοι πόσο σημαντικό είναι να τη φοράμε στο σχολείο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να επισημάνω μερικά μόνο σημεία, που αποδεικνύουν κατά την άποψή μου τον σκεπτικισμό μου απέναντι στο νομοσχέδιο αυτό. Δεν μπαίνω καν στον πειρασμό να ασχοληθώ με τα προπετάσματα καπνού και τις μικροδιαφορές στις αντιλήψεις που έντεχνα διαρρέετε, γιατί εδώ υπάρχουν βασικές νομικές διαφορές. Δεν σας φθάνει που υπονομεύετε το μέλλον των εφήβων με τον χαρακτηρισμό διαγωγής, φέρνετε και την καινοτόμα διατύπωση, που θα τη δούμε στη συνέχεια, γιατί θα επανέλθω του χαρακτηρισμού φοίτησης. Και λέω ότι θα επανέλθω, γιατί δεν μπορώ να μην προτάξω την ξεδιάντροπη δημιουργία ταξικού διαχωρισμού και την εντελώς ανιστόρητη αναπαραγωγή των ταξικών διακρίσεων στην πηγή, στο σχολείο δηλαδή, στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Φέρνετε το θέμα της δημιουργίας των πρότυπων σχολείων, στα οποία δεν θα εισαφθούν οι μαθητές με κλήρωση, αλλά με εξετάσεις και θέλετε σοβαρά να ισχυριστείτε ότι πρέπει εμείς να το ψηφίσουμε αυτό και να σας εμπιστευτούμε να εξειδικεύσετε μετά τα κριτήρια και το περιεχόμενο των εξετάσεων; Επειδή, λοιπόν, είστε ικανοί μέχρι και συνέντευξη να βάλετε στα δωδεκάχρονα προκειμένου να περάσουν τα δικά σας παιδιά, και επειδή ούτε καν μπορώ να φανταστώ τι θα επινοήσετε για τα εξάχρονα, σας καταγγέλλω από αυτό το βήμα ότι επιχειρείτε να εγκαταστήσετε μεθόδους βρεφικής ευγονικής. Θέλετε τα δικά σας παιδιά με παραπεμπτικό Βουλευτή να μπουν σε αυτά τα σχολεία, που θα είναι ένα σε κάθε νομό, όπως κάνατε πάντα. Και έρχεστε και μαθαίνετε στα παιδιά ότι το Σύνταγμα είναι κάτι χαρτιά ξεχασμένα στο συρτάρι, γιατί καταργείτε στην πράξη την ισότητα σε ευκαιρίες.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, μας φέρνετε από την πίσω πόρτα την ορολογία «χαρακτηρισμός φοίτησης». Γιατί δεν μας λέτε, κυρία Υπουργέ, τι ακριβώς επιδιώκετε να πετύχετε με το νομοσχέδιο αυτό; Διότι εμείς είμαστε βέβαιοι ότι πέρα από τα σχολεία δύο ταχυτήτων που δημιουργείτε, καταργώντας στην πράξη την ισότητα των ευκαιριών μάθησης, φαλκιδεύετε μια από τις τελευταίες αξιοκρατικές διαδικασίες αυτού του κράτους, που είναι οι πανελλήνιες εξετάσεις. Γιατί αν σήμερα εγκρίνουμε την έννοια του χαρακτηρισμού φοίτησης, αυτό σε συνδυασμό με τον χαρακτηρισμό διαγωγής, διαμορφώνει ένα ενδεχομένως νοσηρό point system ευνοιοκρατίας υπέρ των δικών σας παιδιών. Ευνοιοκρατίας και στη βαθμολόγηση των πτυχίων και στη μοριοδότηση των διαγωνισμών του ΑΣΕΠ. Θέλετε μαθητές στρατιώτες, θέλετε φοι-

τητές στρατιώτες, θέλετε μία παιδεία γκαραντί ONNEΔ. Και αυτό ακόμη και αν το ψηφίσατε, θα πέσει στην πράξη από τον ξεσηκωμό που προκαλεί.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν και άλλα σκοτεινά σημεία σε αυτό το νομοσχέδιο, άλλα καλά κρυμμένα στις μεταβατικές διατάξεις και άλλα ολοφάνερα απροκάλυπτα, όπως η διάταξη για τις μεταγραφές.

Έρχεστε σοβαρά σε μια χειμαζόμενη από την κρίση κοινωνία, μια εβδομάδα από τις πανελλήνιες εξετάσεις με τις οικογένειες των παιδιών εγκαταλελειμμένες στη φτώχεια των 800 ευρώ για τέσσερις μήνες και μας ζητάτε να ψηφίσουμε την απαγόρευση των μετεγγραφών, σε περίπτωση που η βάση της σχολής προορισμού υπερβαίνει κατά δύο χιλιάδες επτακόσια πενήντα μόρια τη βάση της σχολής κάθε επιτυχόντος ή κάθε επιτυχούσας;

Θέλω πραγματικά να σας ρωτήσω αν ήσασταν μία οικογένεια χτυπημένη από την κρίση και το παιδί σας περνούσε οκτακόσια χιλιόμετρα μακριά από το σπίτι σας όχι σε ένα κατ' ανάγκη κακό πανεπιστήμιο, αλλά σε ένα πανεπιστήμιο χαμηλής ζήτησης λόγω της απόστασης και του κόστους σπουδών, πώς θα σας φαινόταν αν ερχόταν η κ. Κεραμέως και σας έλεγε ότι βάζει κριτήριο μεταξύ ομοειδών σχολών αμφοτέρων εποπτευομένων από το ίδιο Υπουργείο; Γιατί το παιδί που περνάει στη Μυτιλήνη, κυρία Κεραμέως, περνάει με πανελλήνιες εξετάσεις και το στυλό του στάζει από τον ιδρώτα των γονέων του. Και περνάει σε ελληνικό πανεπιστήμιο και όχι σε ένα αμφισβητούμενης ποιότητας κολλέγιο φίλου του κόμματός σας!

Κυρία Υπουργέ, εγώ σας ζητώ να αποσύρετε τη διάταξη αυτή, γιατί κανείς μας δεν γνωρίζει ποια μπορεί να είναι η κατάσταση της χώρας μας σε ένα χρόνο και αν έχουμε ένα δεύτερο κύμα πανδημίας, που μπορεί να μας πτωχοποιήσει έτι περισσότερα.

Θέλω, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να πω εδώ για να είμαι δίκαιη ότι, προσωπικά συμφωνώ με την ιδέα της αξιολόγησης και μάλιστα της διαρκούς αξιολόγησης και της κατάρτισης και της επανακατάρτισης των εκπαιδευτικών. Τα σχολεία έχουν φτιαχτεί για μαθητές και επειδή είναι τα παιδιά μας που οφείλουμε να δώσουμε το καλύτερο που μπορούμε να δώσουμε και επειδή στο κάτω-κάτω οι Έλληνες πολίτες πληρώνουν γι' αυτές τις υπηρεσίες, η έννοια της αξιολόγησης με βρίσκει σύμφωνη. Όχι, όμως, όπως τη φέρνετε εσείς με την έννοια της υπό κατάσταση αυτοαξιολόγησης των σχολικών μονάδων από ένα μίγμα εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, το οποίο φωνάζει από χιλιόμετρα μακριά ότι είστε έτοιμοι να δημιουργήσετε μία νέα αγορά. Μην εκπλαγείτε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν σε λίγους μήνες ανατεθεί σε ιδιωτικές εταιρείες η εξωτερική αξιολόγηση του δημόσιου σχολείου. Και δεν σας αδικώ, νεοφιλελεύθεροι ήσασταν και είστε, σας χαλάσαμε τις δουλειές με τις απευθείας αναθέσεις του υγειονομικού υλικού στα νοσοκομεία, σας χαλάσαμε τις δουλειές με τις απευθείας αναθέσεις στις εταιρείες απολυμάνσεων στις φυλακές, σας χαλάσαμε το success story του τουρισμού με την ανεκδιήγητη μεθόδευσή της αποκατάστασης του ΕΟΤ, θέλετε και εσείς κάτι να σας βγει, ε λοιπόν, αυτό δεν θα σας βγει. Ιδιώτες αξιολογητές του δημόσιου σχολείου δεν πρόκειται να υπάρξουν και όχι γιατί το λέμε εμείς, αλλά γιατί το λέει όλη η κοινωνία και μπροστάρης της αντίθεσης στο νομοσχέδιό σας είναι η ΔΑΚΕ εκπαιδευτικών, η συνδικαλιστική σας παράταξη, που απείχε εκκωφαντικά από τη δημόσια διαβούλευση του νομοσχεδίου.

Κυρία Υπουργέ, θα ήθελα να ζητήσω κατ' αρχάς και θα ήθελα να παρακαλέσω γενικά να σταματήσει αυτός ο οραματισμός και η διάθεση για μεταρρυθμίσεις που υπάρχει σε κάθε Υπουργό Παιδείας. Αυτή η κατάσταση που επικρατεί, όλες οι βαθμίδες της εκπαίδευσης και όλη η εκπαιδευτική κοινότητα να κρέμεται από τα χείλη ενός Υπουργού, που έρχεται και φεύγει με τον πρώτο ανασχηματισμό, πρέπει επιτέλους να σταματήσει. Οι αλλαγές στην παιδεία πρέπει να γίνονται με διακομματική συναίνεση. Πρέπει να γίνονται με συνεχή διαβούλευση. Με τη συναίνεση, αν όχι όλων –γιατί είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί αυτό– τουλάχιστον των περισσότερων εμπλεκόμενων στην εκπαιδευτική διαδικασία. Σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί ο καθένας που κάθεται για μερικούς μήνες ή για ενάμιση χρόνο στην καρέκλα του Υπουργού Παιδείας να φέρνει τούμπα ένα ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό σύστημα. Γιατί, αν θέλετε κιόλας να σας μεταφέρω την άποψη της κοινω-

νίας προς τα έξω, αυτές οι ενέργειες και αυτοί οι πολιτικοί ναρκοισμοί εμφανίζονται περισσότερο ως γελοιότητες, που δεν λαμβάνουν υπ' όψιν κανένα μπαράζ μεταρρυθμίσεων.

Νομίζω ότι πολύ πιο σπουδαίο έργο θα επιτελούσατε, αν δεν ψηφίζατε κανένα εκπαιδευτικό νομοσχέδιο κατά τη διάρκεια της θητείας σας. Αντιθέτως, αν εφαρμόζατε τους νόμους που ήδη ισχύουν, προσπαθώντας να εξασφαλίσετε περισσότερα χρήματα για τους ανθρώπους, τις υλικές υποδομές και τα μέσα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ολοκληρώστε, κυρία συνάδελφε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Θέλω, κύριε Πρόεδρε, ένα λεπτό για να ολοκληρώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Είστε στα εννιά λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: ...για τις υλικές υποδομές και τα μέσα, τα κτήρια δηλαδή, και την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, που είναι τελείως απαραίτητη διαδικασία, προκειμένου αυτά να βελτιωθούν. Αν δηλαδή προσπαθούσατε να κάνετε περισσότερο λειτουργικό το ήδη υπάρχον σύστημα, παρά κρατώντας ένα σφυρί και ένα καλέμι να γκρεμίζετε και να ανακαινίζετε διαρκώς το υφιστάμενο οικοδόμημα, τότε θα είχατε πολύ περισσότερες πιθανότητες να σας καταγράψει η ιστορία ως μια καλή Υπουργό Παιδείας.

Αυτά θα πρέπει να είναι το κύριο μέλημά σας. Παραδείγματος χάριν, να εντάξετε πέντε μεγάλα έργα στο ΕΣΠΑ που θα ολοκληρωθούν σε πέντε με επτά χρόνια. Έτσι προχωρούν οι χώρες και όλα τα μεγάλα έργα που υπάρχουν σήμερα στη χώρα διήρκεσαν μια τουλάχιστον δεκαετία, προκειμένου να ολοκληρωθούν. Αλλά εσάς δεν σας ενδιαφέρει να προσδεύσει η παιδεία. Δεν σας ενδιαφέρει να έχουν τα δημόσια σχολεία ανταγωνιστικά κτήρια με τα ιδιωτικά. Δεν σας ενδιαφέρει οι υποδομές των δημοσίων σχολείων να είναι ισάξιες με των ιδιωτικών. Δεν σας ενδιαφέρει να δαπανήσετε κόπο και χρόνο για να εισάγετε νέες τεχνολογίες στα σχολεία στην εποχή του διαδικτύου,...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Κυρία συνάδελφε, σας παρακαλώ, έχετε φτάσει στα δέκα λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: ...την ψηφιακή εποχή και την εποχή της ηλεκτρονικής διδασκαλίας, στην οποία δοκιμαστήκατε και αποτύχατε οικτρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Σας παρακαλώ.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κύριε Πρόεδρε, σε μισό λεπτό θα ολοκληρώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Έχετε φτάσει τα δέκα λεπτά από επτά λεπτά. Ορίστε, δείτε τον χρόνο σας. Δεν σας σταμάτησα καθόλου.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Το μόνο που σας ενδιαφέρει είναι να κάνατε θόρυβο στο Υπουργικό Συμβούλιο, να βγείτε σε πέντε κανάλια για να μας πείτε για το δικό σας όραμα, να βγάλετε δύο δελτία τύπου και να παράγετε άλλο ένα άχρηστο ΦΕΚ στο Εθνικό Τυπογραφείο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Σας παρακαλώ, ολοκληρώστε.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: Κύριε Πρόεδρε, με αυτό θα κλείσω, στο τέλος η μεσαία τάξη, την οποία δήθεν υποστηρίζατε τόσο πολύ, θα πληρώνει μια φορά τη δημόσια εκπαίδευση μέσα από τους φόρους της και μια φορά τον σχολάρχη για να έχουν τα παιδιά τους κανονικά κτήρια, κανονικές αθλητικές εγκαταστάσεις, κανονικό ωράριο μέχρι τις 5 το απόγευμα και κανονικές υπαρκτές ψηφιακές δυνατότητες.

Κυρία Κεραμέως, δεν ξέρω τι είναι πιο λυπηρό, οι αναχρονιστικές διατάξεις του νομοσχεδίου σας ή το γεγονός ότι είστε ένας τόσο νέος άνθρωπος...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Σας παρακαλώ, έχετε πάει στα έντεκα λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ: ...που έρχεται να εκδικηθεί τη δημόσια εκπαίδευση και να γυρίσει σε αλήστου μνήμης εποχές, που η κοινωνία τις έχει καταδικάσει.

Εννοείται, κύριε Πρόεδρε, να πω εκ του περισσού ότι καταψηφίζω αυτό το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινίδης): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο τώρα έχει η κ. Μαρία Κεφάλα από τη Νέα Δημοκρατία. Έχει γίνει μια μικρή αλλαγή με τον κ. Συρίγο.

MARIA - ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΕΦΑΛΑ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν νομοσχέδιο προσεγγίζει τον ζωτικής εθνικής σημασίας τομέα της παιδείας με σκοπό την αναμόρφωση αυτής σε όλες τις βαθμίδες. Και είναι γνωστό από τον Νοέμβριο του 2018, γιατί τότε η Νέα Δημοκρατία παρουσίασε το πλήρες πρόγραμμά της για την παιδεία, το οποίο έγινε αποδεκτό και υπερψηφίστηκε από τον ελληνικό λαό. Άρα είναι σε πλήρη γνώση και επικρότηση της ελληνικής κοινωνίας.

Σήμερα η Κυβέρνηση και το Υπουργείο υλοποιούν τις δεσμεύσεις αυτές. Αναδομούμε έτσι την παιδεία σε όλο το φάσμα της, σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινωνίας και τις επιταγές της σύγχρονης εποχής. Απαλλάσσουμε την εκπαίδευση από ιδεοληψίες. Θεσπίζουμε αλλαγές με ένα σχέδιο από κάτω προς τα πάνω, με παρεμβάσεις που ξεκινάνε από το νηπιαγωγείο, την οργάνωση της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μέχρι και τον τρόπο που θα εισάγονται οι μαθητές στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αλλαγές εύλογες και αιτιολογημένες, αλλαγές που βασίζονται στην επιστημονική γνώση και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές. Επιτρέπουμε με τον τρόπο αυτό στα παιδιά και τις οικογένειές τους, στους εκπαιδευτικούς και σε κάθε ενδιαφερόμενο να κάνουν τους σχεδιασμούς τους χωρίς ανατροπές και αιφνιδιασμούς.

Το νομοσχέδιο κινείται πάνω σε τρεις βασικούς άξονες: Πρώτον, αναμορφώνουμε τα προγράμματα σπουδών στο σχολείο. Δεύτερον, παρεμβαίνουμε στοχευμένα ώστε να ενισχύσουμε το παρεχόμενο εκπαιδευτικό έργο και, τρίτον, προωθούμε οργανωτικές και βελτιωτικές ρυθμίσεις στην ανώτατη εκπαίδευση.

Με το παρόν σχέδιο νόμου θεσπίζουμε βελτιώσεις για το εκπαιδευτικό πρόγραμμα και τις εκπαιδευτικές διαδικασίες. Εισάγουμε πιλοτικά τα εργαστήρια δεξιοτήτων στο υποχρεωτικό πρόγραμμα νηπιαγωγείων, δημοτικών και γυμνασίων από το αμέσως επόμενο σχολικό έτος. Δίνουμε έμφαση στην καλλιέργεια δεξιοτήτων. Στοχεύουμε στην ευρύτερη καλλιέργεια και διαπαιδαγώγηση των μαθητών με νέες θεματικές. Τους βάζουμε από μικρή ηλικία να έρθουν σε επαφή με έννοιες όπως ο εθελοντισμός, η οδική ασφάλεια, η πρόληψη από εξαρτήσεις, ο αλληλοσεβασμός, η διαφορετικότητα, η ρομποτική, η επιχειρηματικότητα.

Εισάγουμε στο νηπιαγωγείο τη βιωματική εκμάθηση της αγγλικής γλώσσας μέσω δημιουργικών δραστηριοτήτων και ενισχύουμε τη διδασκαλία της πληροφορικής, των κλασικών γραμμάτων, της φυσικής αγωγής και των ξένων γλωσσών. Διευρύνουμε τις μεθόδους αποτίμησης προόδου των μαθητών. Εισάγουμε πλέον και τις ερευνητικές εργασίες στο πλαίσιο της αξιολόγησης. Μια επίσης ρηξικέλευστη πρακτική αποτελεί η εισαγωγή του κόντρα μαθήματος στην Γ' λυκείου, Ιστορία για όσους είναι στην πρακτική κατεύθυνση και Μαθηματικά για τα παιδιά της θεωρητικής, ώστε να μην αποκόπτονται οι μαθητές από τη φιλοσοφία και τον μηχανισμό σκέψης των άλλων κατευθύνσεων. Ενισχύουμε τη γενική παιδεία που θα προσμετράται στο απολυτήριο, με στόχο να αναπτυχθεί όσο το δυνατόν πιο πολύπλευρα γίνεται ο μαθητής στο δύσκολο κλίμα της Γ' λυκείου που προετοιμάζεται για τις πανελλήνιες εξετάσεις. Εξορθολογίζουμε τη διαδικασία προαγωγής και απόλυσης μαθητών, θέτοντας ως βαθμολογική βάση το «10».

Ενισχύουμε και διευρύνουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τον θεσμό των πρότυπων και πειραματικών σχολείων. Από τον Σεπτέμβριο θα λειτουργούν είκοσι οκτώ πρότυπα και τριάντα τέσσερα πειραματικά σχολεία στη χώρα, ενώ στη συνέχεια προβλέπεται και η επέκτασή του θεσμού.

Αν και η λειτουργία του πρότυπου λυκείου στην περιοχή των Ιωαννίνων αποτελεί αίτημα χρόνων, δεν είχε μέχρι σήμερα υλοποιηθεί. Ευχαριστούμε την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, η οποία ανταποκρίθηκε άμεσα και με ζήλο στα σοβαρά ζητήματα που θέσαμε ενώπιόν της. Τον περασμένο

Οκτώβριο έθιξε τη δυνατότητα σύστασης και λειτουργίας πρότυπου λυκείου στα Ιωάννινα. Το πρότυπο γυμνάσιο Ιωαννίνων αποτελεί κυψέλη μαθητών που έχουν ως οδηγό τους την αριστεία, την καινοτομία και την κριτική σκέψη. Αυτή η εκπαιδευτική διαδικασία των μαθητών του πρότυπου γυμνασίου Ιωαννίνων όμως μέχρι και σήμερα διακοπτόταν απότομα, καθώς δεν υπήρχε πρότυπο λύκειο στην περιοχή, όπως συμβαίνει με όλα τα άλλα πρότυπα σχολεία στη χώρα. Με την ψήφιση του παρόντος καλωσορίζουμε στα Γιάννενα το πρότυπο λύκειο Ιωαννίνων ως φυσική εξέλιξη του πρότυπου γυμνασίου.

Στη συνέχεια λαμβάνουμε μέτρα για την αποτελεσματικότερη στελέχωση σχολικών μονάδων, όπως διπλή μοριοδότηση για τις δυσπρόσιτες περιοχές. Το Υπουργείο αφουγκράστηκε το μείζον πρόβλημα της στελέχωσης των σχολικών μονάδων στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση σε απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες περιοχές της πατρίδας μας. Και ας μην ξεχνάμε ότι ήταν ο ΣΥΡΙΖΑ αυτός που κατήργησε τη διπλή μοριοδότηση, με αποτέλεσμα οι θέσεις σε απομακρυσμένα και δυσπρόσιτα σχολεία να μην είναι πλέον ελκυστικές και να δημιουργούνται εκπαιδευτικά κενά, γιατί και η άλλη Ελλάδα που δύσκολα διαβίει σε δυσπρόσιτες περιοχές έχει απαίτηση από την ελληνική πολιτεία να μαθαίνουν και τα δικά της παιδιά γράμματα και να έχουν δάσκαλο από την πρώτη μέρα έναρξης των μαθημάτων. Για τον λόγο αυτό εμείς επαναφέρουμε το σύστημα της διπλής μοριοδότησης ως κίνητρο για την κάλυψη κενών θέσεων εκπαιδευτικών σε αυτές τις απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες περιοχές. Επιτυγχάνουμε την παροχή κινήτρων στους εκπαιδευτικούς που θα πάνε να διδάξουν στα παιδιά στη Σύμη αλλά και στο Δίστραιο Ιωαννίνων και σε άλλα απομακρυσμένα μέρη. Έτσι αποδεικνύουμε ότι κανένα παιδί δεν πρέπει να υστερεί στη μόρφωση. Δεν κάνουμε εκπλάσεις.

Ενισχύουμε επίσης την εξωστρέφεια των πανεπιστημίων. Παρέχουμε νομοθετικά τη δυνατότητα ίδρυσης ξενόγλωσσων προπτυχιακών προγραμμάτων, αυτόνομων από κάθε ΑΕΙ, της θεσμοθέτησης κοινών και διπλών προγραμμάτων σπουδών μεταξύ ελληνικών και αλλοδαπών ΑΕΙ καθώς και θερινών προγραμμάτων απόλυτα απαραίτητων στη σύγχρονη πραγματικότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μια φιλοσοφία σαφής για το σύγχρονο σχολείο και για την παιδεία αποτυπώνεται στο παρόν σχέδιο νόμου. Επιδίδουμε να δομησουμε ένα σχολείο που θα διαφυλάσσει και θα προάγει την πολιτιστική μας ταυτότητα. Ένα σχολείο που θα ανταποκρίνεται χωρίς φοβικότητα και προκαταλήψεις στις ανάγκες, τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της εποχής μας.

Μας κατηγορείτε, συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, ότι η αναγραφή της διαγωγής στα απολυτήρια των παιδιών αποτελεί νομοθετική πρωτοβουλία που αναδύει τον συντηρητισμό και τον αυταρχισμό. Εμείς θέλουμε τα παιδιά να δουν το σχολείο στη μετέπειτα κοινωνία που θα ενταχθούν ως ενεργοί πολίτες στη συνέχεια. Άλλωστε, ψηφίζουν από τα δεκαεπτά και είναι ενεργοί και άρα υπεύθυνοι πολίτες. Να κοινωνικοποιηθούν σωστά, χωρίς φοβίες και σύνδρομα, αλλά με ήθος και αρχές. Ενθαρρύνουμε τα παιδιά να επιδιώξουν την αριστεία. Πλαισιώνουμε τους μαθητές και παρέχουμε όλα τα απαραίτητα εφόδια από τις μικρές ηλικίες, αλλά και να ασχοληθούν περαιτέρω στα πεδία που τους ταιριάζουν και τους εμπνέουν, εκεί όπου έχουν κλίση.

Το παρόν σχέδιο νόμου θέτει στο μικροσκόπιο την εκπαίδευση και εστιάζει στον πυρήνα της. Ποιος είναι ο πυρήνας της εκπαίδευσης; Ο μαθητής, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Βλέπουμε το σχολείο ως τον ισχυρότερο μοχλό κοινωνικής κινητικότητας. Θέλουμε να πλάσουμε μαθητές με υποδομές. Θέλουμε να διαπλάσουμε πολίτες με αρχές και αρετές, ανθρώπους που θα κυνηγήσουν τα δικά τους όνειρα, γιατί ο μαθητής είναι το μέλλον. Είναι η συνέχεια της κοινωνίας, της πολιτείας. Είναι η ελπίδα για ένα καλύτερο αύριο.

Υπηρετούμε τον στόχο για την Ελλάδα της δημιουργίας των ίσων ευκαιριών. Θα στοχεύουμε διαρκώς σε ένα καλύτερο σχολείο, ένα καλύτερο πανεπιστήμιο για όλους. Θα αγωνιζόμαστε διαρκώς για να αναδεικνύουμε την εξαιρετική ποιότητα της εκπαιδευτικής κοινότητας, των εκπαιδευτικών μας. Θα επιδιώκουμε διαρκώς να δώσουμε καλύτερα και περισσότερα εφόδια στους νέους μας.

Προσωπικά ως Βουλευτής, ως γιατρός, αλλά προπάντων ως άνθρωπος που όλη του τη ζωή μέχρι σήμερα φοιτά, διαβάει, ακούει και μαθαίνει στα δημόσια σχολεία και πανεπιστήμια και έμπρακτα αποδεικνύει την αξία και τη σπουδαιότητά τους, σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε για τον χρόνο πρώτα από όλα.

Τον λόγο έχει ο κ. Περικλής Μαντάς από τη Νέα Δημοκρατία.
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΜΑΝΤΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το νομοσχέδιο που ψηφίζουμε σήμερα εφαρμόζουμε επί της ουσίας σημαντικές δεσμεύσεις της Νέας Δημοκρατίας και του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη μέσα από τη συμφωνία που είχε συνάψει με τον ελληνικό λαό πριν τις εκλογές του 2019. Ο λαός του έδωσε την εντολή να επιφέρει σημαντικές αλλαγές σε πάρα πολλούς τομείς στη χώρα μας, όπως και στον τομέα της παιδείας.

Πρώτο κεφαλαιώδες ζήτημα που νομίζω ότι λύνει το συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι η ενίσχυση και διεύρυνση του θεσμού των πρότυπων και πειραματικών σχολείων. Πραγματικά ακούω σήμερα όλη την ημέρα τον αντίλογο από την Αντιπολίτευση και εκτιμώ ότι δεν υπάρχει μια εμπειριστατωμένη, τεκμηριωμένη αντιπολιτευτική τακτική απέναντι σε αυτό το ζήτημα.

Ποιος είναι αυτός που δεν θέλει εθελοντικά να λειτουργήσουν τέτοιοι είδους σχολεία στη χώρα μας; Ποιος είναι αυτός που δεν θέλει μαθητές οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα και επιθυμούν να ενταχθούν σε ένα τέτοιο σχολείο, να μην έχουν τη δυνατότητα να το υλοποιήσουν; Ποιος είναι αυτός που δεν θέλει να μπορέσει πλέον το επίπεδο σπουδών στα γυμνάσια και τα λύκεια να εξελιχθεί, να γίνει πιο σύγχρονο, να μπορέσουν οι μαθητές πραγματικά να λάβουν την εκπαίδευση που απαιτείται να λάβουν στον 21^ο αιώνα;

Σαφέστατα είναι ένα στοιχείο το οποίο επαναφέρει ζητήματα που έχουν να κάνουν με την πολιτική αποποινικοποίηση της αριστείας την οποία επιχειρούμε από την πρώτη μέρα που αναλάβαμε ως Κυβέρνηση, μια αριστεία που τόσο πολύ λοιδορήθηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση αλλά πάνω απ' όλα που τόσο πολύ στοχοποιήθηκε.

Δεύτερο κεφαλαιώδες ζήτημα που λύνει το νομοσχέδιο σήμερα είναι η θεσμοθέτηση ενός συνεκτικού πλαισίου για την αξιολόγηση της σχολικής μονάδας και του εκπαιδευτικού έργου. Ακούμε πάλι φωνές που λένε για τους εκπαιδευτικούς ότι αντιδρούν, ότι φοβούνται την αξιολόγηση και ότι δεν την θέλουν.

Εκτίμησή μου είναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι κανένας εκπαιδευτικός δεν φοβάται την αξιολόγηση. Κανένας εκπαιδευτικός από αυτούς που πήραν στην πλάτη τους αυτή τη δύσκολη περίοδο τους τελευταίους τρεις μήνες την εκπαίδευση στη χώρα μας κι έκαναν το τεράστιο βήμα μέσα στην πανδημία με κλειστά τα σχολεία να μπορέσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Κανένας εκπαιδευτικός από αυτούς οι οποίοι καλούνται κάθε χρόνο αναπληρωτές να τρέξουν μέχρι και το απομακρυσμένο σημείο της χώρας μας για να υπηρετήσουν το λειτούργημά τους και να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους απέναντι στους μαθητές. Κανένας από αυτούς δεν πρέπει να φοβάται! Αυτοί που φοβούνται είναι αυτοί που φοβούνται για τη θέση τους. Είναι αυτοί που έχουν άλλου είδους κριτήρια, κυρίως συνδικαλιστικά και πολιτικά.

Επίσης, κυρία Υπουργέ, επιτρέψτε μου, θα πρέπει σε αυτό το σημείο να σας πω για ένα ζήτημα το οποίο νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό. Οι εκπαιδευτικοί τα τελευταία χρόνια έχουν ζηήσει διάφορες διατάξεις, διάφορα νομοσχέδια που έχουν αλλάξει και στην ουσία έχουν αλλάξει τη ζωή τους. Η διπλή μοριοδότηση που επαναφέρουμε πιστεύω πως όλοι συμφωνούμε ότι είναι στη σωστή κατεύθυνση, διότι αυτός που καλείται να υπηρετήσει σε απομακρυσμένα σημεία σαφώς και πρέπει να παίρνει διπλά μόρια, προκειμένου να γίνει πιο ελκυστική αυτή η διαδικασία.

Όμως, αν δούμε λίγο τα τελευταία δέκα χρόνια, θα διαπιστώσουμε ότι τα διπλά μόρια υπήρχαν, σταμάτησαν και ξαναπαύουν. Υπάρχουν εκπαιδευτικοί οι οποίοι έχουν επιλέξει με βάση τον κάθε νόμο που ίσχυε τα τελευταία χρόνια να δημιουργήσουν τη ζωή τους, να φτιάξουν τα επόμενα χρόνια, το πώς και πού θα

κινηθούν, πώς θα συγκεντρώσουν τα μόρια προκειμένου να καταλήξουν και να πάνε σε σχολεία που θέλουν. Ιδιαίτερα η προηγούμενη Κυβέρνηση με την επιλογή του νόμου του 2019 και την κατάργηση των διπλών μορίων, επί της ουσίας δυσκόλεψε όλη αυτή τη διαδικασία.

Είναι στη σωστή κατεύθυνση και οι ποινές που έχουν προβλεφθεί από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο έτσι ώστε αυτοί που δεν καλύπτουν τις θέσεις να έχουν μια ποινή αποκλεισμού. Όμως θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας το εξής: Πολλές φορές ένας αναπληρωτής καθηγητής ή δάσκαλος καλείται να καλύψει τη θέση τον μήνα Νοέμβριο, τον μήνα Γενάρη, τον μήνα Δεκέμβριο. Τι θα γίνει εκεί αν αυτός ο καθηγητής αρνηθεί; Από τον Σεπτέμβριο μέχρι τον Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο, πώς θα καλύψει τη ζωή του οικονομικά; Δεν θα ψαχτεί να βρει μια άλλη δουλειά; Δεν μπορεί αυτός να έχει την ίδια ποινή με κάποιον που θα απορρίψει τη θέση τον μήνα Σεπτέμβριο ή τον μήνα Οκτώβριο. Θα πρέπει να το ελέγξουμε αυτό και να δείξουμε και μια μεγαλύτερη αξιοπιστία απέναντι στους εκπαιδευτικούς οι οποίοι έχουν ζηήσει τα πάνδεινα με όλες αυτές τις αλλαγές των νόμων τα τελευταία χρόνια.

Τρίτο κεφαλαιώδες ζήτημα του νομοσχεδίου είναι η ενίσχυση της εξωστρέφειας των πανεπιστημίων. Και πραγματικά κάποιος μπορεί να διαφωνήσει ότι τα ελληνικά πανεπιστήμια θα πρέπει να αξιοποιήσουν τις συνεργασίες με ξένα πανεπιστήμια; Θα πρέπει να αξιοποιήσουν τη συσσωρευμένη τεχνογνωσία που υπάρχει σε άλλες χώρες, όπως επίσης και οι άλλες χώρες να αξιοποιήσουν την τεχνογνωσία τη δική μας.

Ποιος μπορεί να διαφωνήσει ότι θα πρέπει να λειτουργήσουν τα ξενόγλωσσα τμήματα εντός των ελληνικών πανεπιστημίων; Και γιατί αυτό θα είναι αρνητικό για τα κανονικά τμήματα που-δών; Δεν μπορεί να υπάρξει μια τεκμηριωμένη αντίθετη άποψη πάνω σε αυτό το κομμάτι. Όλη η κοινωνία το αντιλαμβάνεται ότι αυτό επιτάσσει στο μέλλον.

Τέταρτο κεφαλαιώδες ζήτημα του συγκεκριμένου νομοσχεδίου είναι η εισαγωγή των ψηφιακών δεξιοτήτων. Πιστεύετε πραγματικά ότι το εκπαιδευτικό πρόγραμμα στα σχολεία μας, στα δημοτικά, στα γυμνάσια και στα λύκεια, είναι ένα πρόγραμμα το οποίο είναι σύγχρονο; Είναι ένα πρόγραμμα το οποίο καλύπτει τις ανάγκες του 21^{ου} αιώνα; Καλύπτει τις ανάγκες του μέλλοντος με την τεχνολογική επανάσταση, με όλο αυτόν τον εκουγχρονισμό που συμβαίνει γύρω μας; Δεν χρειάζεται βελτίωση; Δεν χρειάζεται να αναφερθούμε σε σημαντικά ζητήματα που λείπουν αυτή τη στιγμή από την εκπαίδευση των παιδιών μας;

Άκουγα και γίνεται ολόκληρη ιστορία και πολύ μεγάλος λόγος και ντόρος για τα Αγγλικά στο νηπιαγωγείο. Πραγματικά έχουμε χάσει τόσο χρόνο ο καθένας να μιλάει για τα Αγγλικά στο νηπιαγωγείο, κάτι το αυτονόητο! Έχω ένα παιδί δέκα ετών που το παρακολουθώ από μικρό και ο οποίος καθημερινά δέχεται τόσες πληροφορίες και τόσο ζύμωση από τους φίλους του, που είναι σαφές να πω ότι βεβαίως και πρέπει από πολύ νωρίς και από την ηλικία του νηπιαγωγείου να πρέπει να μπουν στη διαδικασία της ξένης γλώσσας. Δεν είναι απλή μια εναρμόνιση με τα ιδιωτικά σχολεία, που ακόμα και αυτό να ήταν αποτελεί μια ευκαιρία για όλο το εκπαιδευτικό σύστημα.

Λόγω χρόνου θα ήθελα να κλείσω με το εξής, κύριε Πρόεδρε: Η Αριστερά θεωρεί ότι η παιδεία είναι ένας προνομιακός πολιτικός χώρος για αυτήν. Μπορούμε να συμφωνήσουμε ότι διαφωνούμε σε αυτό το κομμάτι και αυτό δεν είναι κακό. Όπως επίσης δεν είναι κακό να έχουμε διαφορετική άποψη. Επίσης, δεν είναι κακό, αγαπητοί φίλοι, συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, πολλοί από εσάς να έχετε επιλέξει ξένα πανεπιστήμια να κάνουν τις σπουδές σας, ιδιωτικά πανεπιστήμια ή μη. Το κακό, όμως, είναι ότι από τη στιγμή που έχετε επιλέξει πολλοί από εσάς ξένα πανεπιστήμια να κάνετε σπουδαία τις σπουδές σας, να έρχεστε στην ελληνική Βουλή και να μην ψηφίζετε την αναθεώρηση του άρθρου 16. Και στην ουσία να υποθηκεύετε για τουλάχιστον δέκα χρόνια το εκπαιδευτικό μέλλον της χώρας μας.

Επίσης, δεν είναι κακό τα παιδιά τα δικά σας να πηγαίνουν στα πειραματικά και στα πρότυπα και στα ιδιωτικά σχολεία. Κακό, όμως, είναι ότι εφόσον τα παιδιά τα δικά σας -κάποιων από εσάς- πηγαίνουν στα ιδιωτικά, στα πειραματικά και στα πρότυπα scho-

λεία, να έρχεστε εδώ και να ξιφουλκείτε υπέρ της δημόσιας δωρεάν παιδείας και να συντάσσετε μάλλον με απόψεις τύπου ότι τα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία είναι «καρκίνωμα στα σπλάχνα της δημόσιας εκπαίδευσης».

Η κοινωνία θέλει σχολεία και πανεπιστήμια σύγχρονα, ανοιχτά ανταγωνιστικά, ασφαλή, αντάξια της ιστορίας, του πολιτισμού και του μέλλοντος της πατρίδας μας. Ότι υποσχθήκαμε, λοιπόν, θα το κάνουμε πράξη.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε τον κ. Μαντά.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Συρίγος από τη Νέα Δημοκρατία και ολοκληρώνουμε τη διαδικασία με τον κ. Καλλιάνο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ (ΑΓΓΕΛΟΣ) ΣΥΡΙΓΟΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι, ακούγοντας τη σημερινή συζήτηση, έχω μερικές φορές την αίσθηση ότι μιλάμε για μια μαγική εικόνα. Η μαγική εικόνα είναι η πραγματική κατάσταση της παιδείας μας και δυστυχώς, η πραγματική κατάσταση της παιδείας μας αποτυπώνεται σε διεθνείς διαγωνισμούς στους οποίους συμμετέχει η χώρα μας. Ο πλέον σημαντικός είναι ο διαγωνισμός PISA, το διεθνές πρόγραμμα αξιολόγησης σπουδαστών.

Στον τελευταίο διαγωνισμό, που έγινε το 2018, συμμετείχαν έξι χιλιάδες τετρακόσιοι τρεις μαθητές από διακόσια πενήντα έξι σχολεία, δημόσια και ιδιωτικά, σε όλη τη χώρα. Τι ρωτά ο διαγωνισμός αυτός; Είναι προσαρμοσμένος μήπως στους νόμους της αποσκορακισμένης αγοράς εργασίας, όπως ακούσαμε προηγουμένως; Όχι. Ρωτάει τρία πράγματα. Ζητά κατανόηση κειμένου, μαθηματικά και φυσική.

Η χώρα μας έπεσε κάτω από τον μέσο όρο. Για την ακρίβεια, βγήκε τριακοστή τέταρτη από τις τριανταεπτά χώρες του ΟΟΣΑ και τεσσαρακοστή τρίτη από το σύνολο εβδομήντα εννέα χωρών. Είναι κάτω από τον μέσο όρο. Δυστυχώς, αυτή είναι η πραγματικότητα της ελληνικής παιδείας.

Τι πρέπει να κάνουμε; Να καθίσουμε σοβαρά και να δούμε πώς θα βελτιώσουμε την παιδεία μας, πώς θα την προχωρήσουμε μπροστά. Άκουσα την Αντιπολίτευση να μιλάει και να λέει για το ρολόι που γύρισε πίσω.

Κυρίες και κύριοι, εάν γύρισε το ρολόι πίσω κάποια στιγμή, ήταν με τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις του ΣΥΡΙΖΑ το 2015-2019. Είχα πολλές φορές την αίσθηση ότι γυρίζαμε στη δεκαετία του 1980 με ταχύτητα. Τώρα προχωράμε μπροστά και είναι κάτι που το έχει απαιτήσει η κοινωνία.

Ρωτήστε τους γονείς των παιδιών, όταν ανακοινώθηκαν το 2012-13 ότι θα λειτουργήσουν τα πρώτα πειραματικά σχολεία με τι χαρά, με τι ενθουσιασμό προετοίμασαν τα παιδιά τους για να πάρουν μέρος σε αυτούς τους διαγωνισμούς για να περάσουν στα πρότυπα σχολεία. Πόσο απογοητεύτηκαν, όταν έχασαν αυτό το πλεονέκτημα που είχαν να συμμετέχουν σε πρότυπα σχολεία, όταν εν μία νυκτί τα περισσότερα από αυτά ονομάστηκαν πειραματικά, έπαψαν να έχουν την έννοια «να βοηθήσουμε τους καλύτερους».

Κυρίες και κύριοι, η παιδεία στην Ελλάδα έχει τεράστια σημασία- το ανέφερε και η κυρία Υπουργός- διότι έχει προσφέρει κοινωνική κινητικότητα. Το παιδί του αγρότη, το παιδί του εργάτη μπορεί, σπουδάζοντας στο πανεπιστήμιο, να αλλάξει κοινωνική τάξη. Δυστυχώς, έτσι είναι.

Δίπλα σε αυτό, κυρία Υπουργέ, επιτρέψτε μου να προσθέσω και κάτι ακόμη: Τη σημασία των πανελλαδικών εξετάσεων. Σε όλες τις μελέτες οι οποίες γίνονται υπάρχει μια κοινή πεποίθηση των μαθητών, των γονέων, όλης της ελληνικής κοινωνίας. Είναι ένα σκληρό μεν, αλλά αδιάβλητο σύστημα. Το ότι είναι ένα αδιάβλητο σύστημα είναι κάτι πολύ καλό σε μια χώρα η οποία έχει θεσμούς πολλές φορές στο περιπόνο. Είναι ένα σύστημα στο οποίο πιστεύεις ότι δεν θα περάσει αυτός που έχει τα λεφτά, αλλά θα περάσει αυτός που είναι ο καλύτερος.

Υπό αυτή την έννοια, είναι εξαιρετικά θετικό και είναι ευτυχής στιγμή ότι έρχεται αυτή τη στιγμή ένα τέτοιο νομοσχέδιο, το οποίο δίνει τη δυνατότητα να πατήσουν γερά στα πόδια τους τα πρότυπα και τα πειραματικά σχολεία. Τι είναι αυτά τα σχολεία;

Επιτρέψτε μου να αναφερθώ, χρησιμοποιώντας τις εκφράσεις του κ. Παφίλη. Ρώτησε: «Τις ίδιες εκπαιδευτικές δυνατότητες έχει το παιδί του εφοπλιστή και του βιομηχάνου με το παιδί του εργάτη;». Δυστυχώς, όχι. Τα πρότυπα σχολεία, τα οποία είναι σπαρμένα σε όλη τη χώρα, του δίνουν αυτή τη δυνατότητα. Είναι το ίδιο σχολείο στο Περιστέρι και στην Εκάλη; Απάντηση: Το πρότυπο σχολείο είναι ίδιο παντού και στο Περιστέρι και στην Εκάλη και όπου φτιαχτεί, γιατί είναι πρότυπο σχολείο. Είναι σχολείο για όλους τους Έλληνες και πρωτίστως, για τις φτωχότερες κοινωνικές τάξεις. Είναι ένα δίκτυο το οποίο απλώνεται σε όλη την Ελλάδα.

Έχω την τιμή να είμαι γνήσιο τέκνο της ελληνικής δημοσίας εκπαιδεύσεως. Τελείωσα δημόσιο σχολείο, δημόσιο δημοτικό, δημόσιο γυμνάσιο, δημόσιο λύκειο. Τελείωσα το δημόσιο ελληνικό πανεπιστήμιο, στη Νομική Αθηνών και είχα την τύχη να τελειώσω πρότυπο σχολείο.

Υπό αυτή την έννοια, κυρία Υπουργέ, είμαι ευτυχής που ξαναγυρίζουμε σε έναν θεσμό ο οποίος πραγματικά δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά των φτωχών οικογενειών να μπουν μέσα και να συναγωνιστούν με τους ίδιους όρους με τα παιδιά του βιομήχανου και του εφοπλιστή, τα οποία έχουν τη δυνατότητα να πάνε σε ιδιωτικά σχολεία, έχουν τη δυνατότητα να κάνουν ιδιαίτερα, να κάνουν φροντιστήρια. Είναι εξαιρετικά σημαντικό ότι μέσα στο πρότυπο σχολείο το παιδί του εργάτη συναγωνίζεται επί ίσοις όροις με το παιδί του εμπόρου, του δικηγόρου, του γιατρού. Το έζησα, το βίωσα μέσα στα μαθητικά μου χρόνια.

Κυρία Υπουργέ, μόνο ένα μικρό σχόλιο και μια παράκληση: Κάποια στιγμή να δούμε το θέμα της δημιουργίας πειραματικών σχολείων και σε περιοχές με ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, σε περιοχές όπου υπάρχουν μειονότητες, σε περιοχές όπου υπάρχουν Ρομά -δεν είναι μειονότητες οι Ρομά- σε περιοχές υποβαθμισμένες. Να δούμε δημιουργία πειραματικών σχολείων, για να μπορέσουμε να βοηθήσουμε τα παιδιά να προχωρήσουν.

Τελευταίο σχόλιο ως προς το Κεφάλαιο Γ, κυρία Διγαλάκη, για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Με χαρά είδα διοργάνωση προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου σε ξένες γλώσσες, είδα ξενόγλωσσα προγράμματα διπλής εξειδικεύσεως μέσα στο ίδιο πανεπιστήμιο, είδα διπλά προγράμματα σπουδών με πτυχία που μπορούν να πάρουν από δύο διαφορετικά πανεπιστήμια, είδα θερινά προγράμματα. Είναι πράγματα τα οποία είχαν πρωτοδεί στο εξωτερικό στις αρχές της δεκαετίας του 1990. Δηλαδή, μιλάμε για ένα σύγχρονο σχολείο, μιλάμε για μια σύγχρονη εκπαίδευση και φέρνουμε αλλαγές για τις οποίες υπάρχει αντίσταση για πράγματα που στον υπόλοιπο κόσμο γίνονται ήδη από τη δεκαετία του 1990.

Επιτέλους, έρχονται και στην Ελλάδα, δόξα τω Θεώ! Ευελπιστώ ότι πολύ σύντομα θα τα δούμε και σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτώντας από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσεάς Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε. Είστε άψογος στον χρόνο.

Ολοκληρώνουμε τη διαδικασία με τον κ. Καλλιάνο από τη Νέα Δημοκρατία.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση που διεξάγεται για το προς ψήφιση νομοσχέδιο, η συζήτηση που αφορά την παιδεία αποκαλύπτει τον τρόπο που ο καθένας μας αντιλαμβάνεται και οραματίζεται το αύριο και το μέλλον της πατρίδας μας. Διότι η παιδεία έχει να κάνει με τα παιδιά τα οποία είναι το μέλλον.

Δυστυχώς, όμως, η Αξιωματική Αντιπολίτευση αντιλαμβάνεται την παιδεία ως ένα ακόμα πεδίο συμπόρευσης με παλαιосυνδικαλιστικές λογικές, που έχουν ως σημείο αναφοράς το παρελθόν και μόνο.

Επομένως, αγαπητοί συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, η συζήτηση αυτή καταδεικνύει με τρόπο αποκαλυπτικό το χάσμα το οποίο μας χωρίζει. Εμείς μιλάμε για το αύριο και εσείς μιλάτε για το χθες, προσκολλημένοι στις αναχρονιστικές σας ιδεοληψίες, τις οποίες ξετυλίγατε μία-μία στις χίλιες εξακόσιες εικοσιπέντε ημέρες καταστροφικής διακυβέρνησής σας, ξεχαρβαλώνοντας όχι μόνο την παιδεία, αλλά και τη χώρα συνολικά.

Το παρόν νομοσχέδιο, λοιπόν, έρχεται όχι μόνο να επουλώσει

τις πληγές που εσείς αφήσατε στην παιδεία, αλλά να απαντήσει με τρόπο καταφατικό και ενεργητικό στις προκλήσεις της σύγχρονης εποχής εκσυγχρονίζοντας το εκπαιδευτικό σύστημα από κάτω προς τα πάνω, από τα νηπιαγωγεία δηλαδή μέχρι και την ανώτατη εκπαίδευση. Ήταν στο πρόγραμμα της Νέας Δημοκρατίας από το 2018. Αποτέλεσε βασική μας προεκλογική δέσμευση. Και σήμερα ερχόμαστε τη δέσμευση αυτή να την κάνουμε πράξη. Καταλαβαίνω, λοιπόν, ότι η συνέπεια λόγων και έργων της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας σας δημιουργεί επιπρόσθετη αμηχανία και εκνευρισμό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Και αυτό είναι πάρα πολύ λογικό.

Οφείλω όμως, να πω ότι η δική σας ασυνέπεια και στροφή των εκατόν ογδόντα μοιρών -και όχι τριακοσίων εξήντα μοιρών, θα σας πω ως μαθηματικός- αποτέλεσε για εμάς, την Κυβέρνηση, το καλύτερο παράδειγμα προς αποφυγή. Και ως εκ τούτου σας ευχαριστούμε γι' αυτό.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κανείς δεν ισχυρίζεται ότι με την εν λόγω νομοθετική πρωτοβουλία λύνονται όλα τα προβλήματα στην παιδεία δημιουργούνται όμως, όλες εκείνες οι αναγκαίες και απαραίτητες συνθήκες, ώστε το εκπαιδευτικό μας σύστημα να συμβαδίσει με την εποχή του. Και αυτό γίνεται από το πρώτο κιόλας άρθρο του νομοσχεδίου με την εισαγωγή στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση των εργαστηρίων δεξιοτήτων, μία δράση η οποία κατακεραυνώθηκε και από τους συναδέλφους του ΣΥΡΙΖΑ καθώς από ότι φαίνεται θεωρούν ότι είναι αρνητικό πράγμα η καλλιέργεια δεξιοτήτων τον 21^ο αιώνα. Και ναι, η νεανική επιχειρηματικότητα είναι μία δεξιότητα που πρέπει να εμφυσηθεί στα νέα παιδιά. Και βεβαίως ναι, δεν είναι κακό να συμβεί αυτό. Κακό είναι να μένεις προσκολλημένος σε απολιθωμένες ιδεοληψίες του χθες.

Εγώ θα πρότεινα, κυρία Υπουργέ, και θα ήθελα να το εξετάσετε αυτό στο μέλλον, να εισαχθεί από τις τελευταίες τάξεις του δημοτικού και το μάθημα των Οικονομικών προκειμένου να καταπολεμηθεί ο οικονομικός αναλφαριθμητισμός, πάνω στον οποίον πατούν πάντοτε οι λαϊκιστές, προκειμένου να παραπλανήσουν τους πολίτες, οι οποίοι αν δεν έχουν τις απαραίτητες βασικές γνώσεις για το πώς λειτουργεί η οικονομία, άρα και ο κόσμος, εύκολα μπορούν να εξαπατηθούν.

Το αμέσως επόμενο άρθρο, το άρθρο 2, που αφορά την εισαγωγή των Αγγλικών στα νηπιαγωγεία πραγματικά, δεν περίμενα ποτέ ότι θα προκαλούσε τόσο μεγάλη συζήτηση για κάτι τόσο λογικό. Βέβαια ΣΥΡΙΖΑ και λογική, δεν πάνε μαζί. Το έχουμε καταλάβει όλα αυτά τα χρόνια. Οπότε, είναι απολύτως λογικό να αντιδρούν. Ακούσαμε κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας του νομοσχεδίου την άποψη από την Αξιωματική Αντιπολίτευση ότι πίσω από την εν λόγω διάταξη κρύβεται κάποιο δήθεν σχέδιο εξυπηρέτησης αμερικανικών συμφερόντων. Και αυτά τα πράγματα ελέγχθησαν στα σοβαρά. Ενώ την ίδια στιγμή υποστηρίχθηκε η άποψη από το ΣΥΡΙΖΑ ότι θα πρέπει να εισαχθούν στα σχολεία οι γλώσσες μεταναστών και τα Τουρκικά στο νηπιαγωγείο της Θράκης.

Αντιστρέφω, λοιπόν, το ερώτημα σε όλους τους συναδέλφους του ΣΥΡΙΖΑ: Εσείς, συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, ποια συμφέροντα θέλετε να εξυπηρετήσετε με αυτές τις προτάσεις; Εγώ πιστεύω κανένα, παρά μόνο της ιδεοληψίας σας. Αφήστε, λοιπόν, κατά μέρος τις φαιδρότητες και την συνωμοσιολογία.

Έρχομαι τώρα στα ΑΕΙ σε μια σημαντική διάταξη που είναι η δημιουργία ξενόγλωσσων τμημάτων στα πανεπιστήμια, μία πολύ σημαντική διάταξη καθώς θα προσελκύσει ξένους φοιτητές στη χώρα μας ενισχύοντας τη διεθνοποίηση των ελληνικών πανεπιστημίων και τη συνεργασία με ξένα ακαδημαϊκά ιδρύματα, ενώ εμπεδώνει και το ακαδημαϊκό αυτοδιοίκτο. Και αυτό το ονομάζουν απαξίωση του πανεπιστημίου στο ΣΥΡΙΖΑ.

Αγαπητοί συνάδελφοι, απαξίωση ήταν η αλόγιστη αύξηση του αριθμού των πανεπιστημίων και πανεπιστημιακών τμημάτων επί των ημερών σας -θυμάστε πάρα πολύ καλά τι είχε γίνει τότε- ακολουθώντας τη λογική Κάθε πόλη και ένα στάδιο, κάθε χωριό και ένα γυμναστήριο, με συνέπεια να δημιουργείτε στρατιές νέων με πτυχία χωρίς αντίκρισμα.

Εμείς θέλουμε ένα σύγχρονο πανεπιστήμιο εξωστρεφές, χωρίς μολότοφ και καθρόνια. Θέλουμε ένα πανεπιστήμιο στην

αιχμή της έρευνας, το οποίο θα δίνει πτυχία με αντίκρισμα.

Πρότυπα σχολεία. Θα ήθελα λίγο να σταθώ σε αυτό. Διότι, εδώ γίνεται πλήρως κατανοητό ποιος υποστηρίζει στην πράξη τους πιο αδύναμους και ποιος όχι. Αποκαλέσατε, συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, τα πρότυπα σχολεία «καρκινώματα στα σπλάχνα της παιδείας». Καρκινώματα στα σπλάχνα της παιδείας, κυρίες και οι συνάδελφοι, είναι λογική της ισοπέδωσης του εξισωτισμού προς τα κάτω και της ήσσονος προσπάθειας, που εσείς κάνατε. Τα πρότυπα σχολεία αποτελούν σκάλα για να ανεληχθούν, να αξιοποιηθούν τις δυνατότητές τους και να νικήσουν τη μοίρα τους, χωρίς να υποταχθούν σε αυτήν, τα παιδιά όχι των ελίτ όπως λέτε, αλλά των μεσαίων και φτωχών στρωμάτων. Και εσείς θέλετε να ρίξετε αυτή τη σκάλα της κοινωνικής κινητικότητας, ενώ πολλοί από εσάς είχατε την πολυτέλεια να μην τη χρειαστείτε, για να επιβεβαιώσετε, για ακόμα μία φορά, ότι στην ουσία θέλετε μία κοινωνία που όλοι θα εξισώνονται προς τα κάτω για να μπορέσετε έτσι να πείσετε –δήθεν- στη συνέχεια με τις ιδέες σας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Πόσο υποκριτικό στ' αλήθεια είναι να λέτε ότι υπερασπίζεστε τη λαϊκή οικογένεια και ταυτόχρονα, να εμποδίζετε την ανέλιξη των παιδιών της; Ουσιαστικά όμως, εκπροσωπείτε την οικονομική ελίτ που, έτσι κι αλλιώς, στέλνουν τα παιδιά τους σε ιδιωτικά σχολεία. Αυτό που δεν θέλετε είναι την ελίτ της αξιοκρατίας, ανθρώπων δηλαδή που ασχέτως κοινωνικών και οικονομικών καταβολών αριστεύουν και προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο. Επιθυμείτε την εργαλειοποίηση της φτώχειας και των παραγών της και όχι την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και τελειώνω. Εκπροσωπείτε, κυρίες και κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, τη συντήρηση της μιζέριας και της τοξικότητας και όχι την πρόοδο, την πρόοδο των ανθρώπων που ελεύθεροι θα μπορούν να δημιουργήσουν το μέλλον που επιθυμούν σε μία κοινωνία των ίσων ευκαιριών και όχι των ίσων αποτελεσμάτων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινός): Σας ευχαριστούμε.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινός): Παρακαλώ.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, λόγω της κόπωσης, ήταν μια μακρά διαδικασία, δεν θα επιμενούμε για

δευτερολογία του εισηγητή μας.

Αλλά θα ήθελα να ζητήσω, κύριε Πρόεδρε, αύριο για τους εισηγητές όλων των κομμάτων να υπάρξει ανοχή στην εισήγησή τους, παρ' ότι είναι κατ' άρθρο συζήτησης και να το μεταφέρετε παρακαλώ στον Προεδρεύοντα αύριο το πρωί.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινός): Απλώς να σας πω ότι σε όλους υπήρξε, με βάση τα στοιχεία: Η κ. Κεφαλίδου μίλησε είκοσι δύο λεπτά. Ο κ. Δελής μίλησε είκοσι λεπτά. Ο κ. Φίλης μίλησε είκοσι λεπτά.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, δεν κάνουμε παράπονο.

Λέμε απλώς, είναι φυσικό, είμαστε όλοι κουρασμένοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινός): Βεβαίως.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Λέμε για τους εισηγητές μας, παρ' ότι η συζήτηση είναι κατ' άρθρον, να υπάρχει μία ανοχή στην εισήγησή τους, για όλα τα κόμματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινός): Θα το μεταφέρουμε.

ΜΑΡΙΛΙΖΑ ΞΕΝΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ: Ναι, είναι μία ενδιαφέρουσα συζήτηση, είναι ένα σημαντικό νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινός): Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις».

Πριν κλείσουμε, θα ήθελα να σας γνωστοποιήσω ότι έχει υποβληθεί αίτηση διεξαγωγής ονομαστικής ψηφοφορίας από τους Βουλευτές του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας επί της αρχής και επί των άρθρων 5, 9, 68, 73 και 82 του σχεδίου νόμου.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινός): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 21.48' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τετάρτη 10 Ιουνίου 2020 και ώρα 9.00α, με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, συνέχιση της συζήτησης και ψήφιση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Αναβάθμιση του Σχολείου και άλλες διατάξεις».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ